

HIZ YAYINLARI

Baskı Tarihi: Ağustos 2025
Sertifika No.: 34917

Genel Yayın Yönetmeni
Hüseyin AĞBAYIR

Emeği Geçenler
Ümit ŞAHİN, Nuri ÖZÇELİK
Fırat Osman BAYKAL, Oğuzhan AYDIN

Dizgi
Hız Yayımcılık Grafik ve Dizgi Servisi

Fotoğraflar ve Çizimler
Hız Yayımcılık Görsel Arşivi

Hız Yayımcılık Basım Dağıtım Sanayi ve Ticaret AŞ
İçerenköy Mah. Yeşilvadi Sokak
No.: 4 Ataşehir / İSTANBUL
Tel.: 0216 359 88 00
www.hizyayinlari.com
iletisim@hizyayinlari.com

Baskı ve Cilt
Özbaran Ofset
Saray Mah. Gıdacılar Cad. No:8
Kahramankazan / Ankara
Sertifika no : 46549

HIZ YAYINLARI
uygulamalarını
indirmek için
karekodu
okutunuz.

Her hakkı saklıdır ve Hız Yayımcılık Basım Dağıtım Sanayi ve Ticaret AŞ'ye aittir. İçindeki yazı, şekil, grafik ve tablolar yayınevinin izni olmadan alınamaz; fotokopi, teksir, film şeklinde ve başka hiçbir şekilde çoğaltılamaz, basılamaz ve yayımlanamaz.

Soru Bankasındaki ÖSYM Testlerinde;
"Bu soruların her hakkı ÖSYM'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması ÖSYM'nin yazılı izni olmadan yapılamaz. Yayınevimiz telif ücreti ödeyerek bu izni almıştır."

Adı, Soyadı:

.....

Okulu, Sınıfı

.....

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden İlâhi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar-ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder-varsa-taşım,
Her cerîhamdan İlâhi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

Gençliğe Hitabe

Ey Türk Gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. istikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

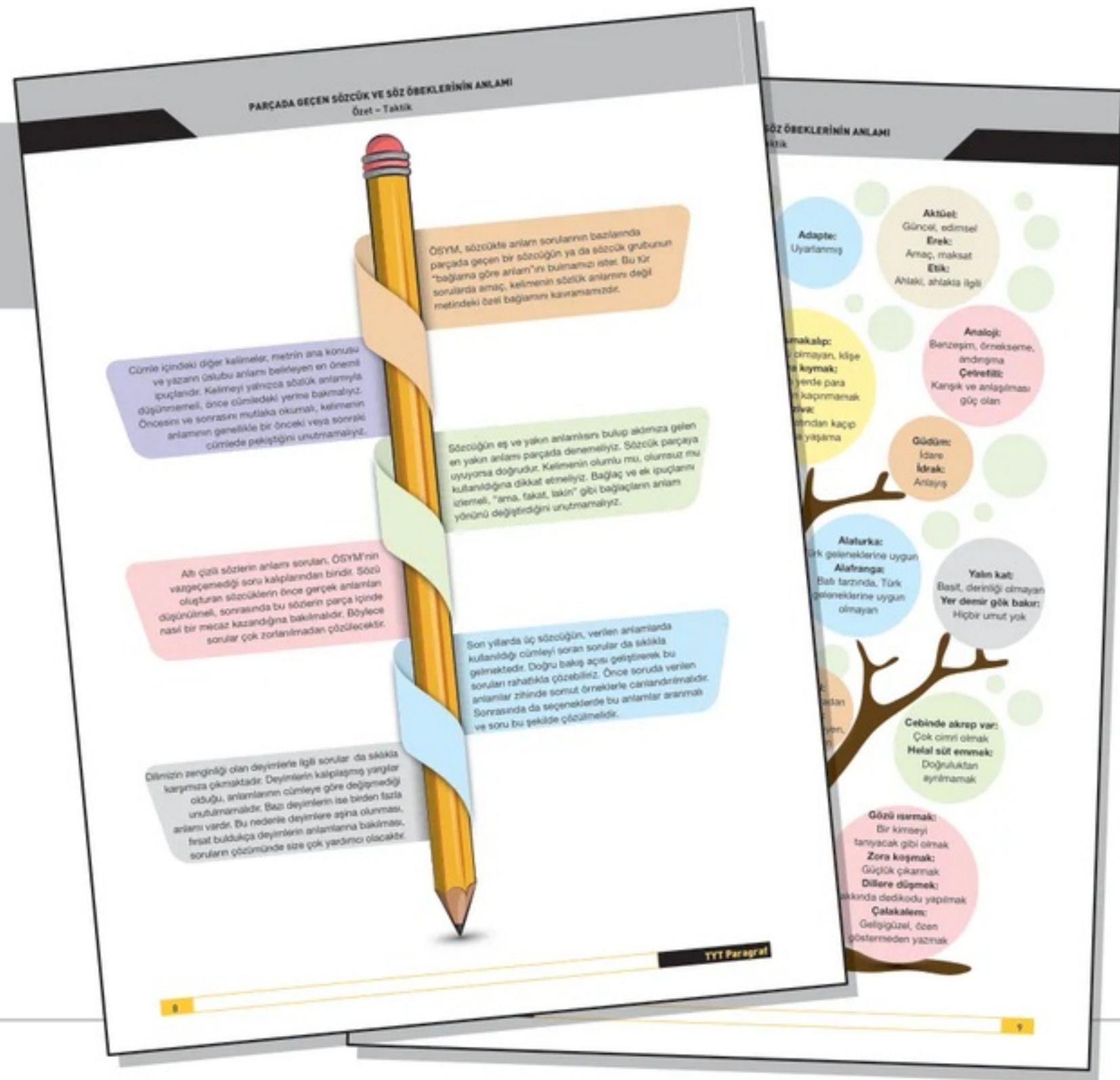

Bilginin
efendisi
olmak için
çalışmanın
uşağı
olmak
gerekir.

Balzac

ÖZET - TAKTİK

Bu bölüm, konuların temel çerçevesini kısa ve anlaşılır biçimde sunmaktadır. Başlıklar, düzenli bir yapı içinde yer almaktadır. Konunun özünü kolayca kavrayabilmeniz için özet açıklamalar buraya ilave edilmiştir. Konuya hazırlık niteliğinde ve soru çözümünde işinize yarayacak püf noktalarıyla pratik yaklaşımlar aktarılmaktadır. Bu püf noktaları, sizlerin soruları daha sistemli ve hızlı biçimde çözmenize yardımcı olacak şekilde düzenlenmiştir. Böylece bölüm hem konuyu toparlayıcı bir özet işlevi görmekte hem çözüme yönelik yol gösterici ipuçları sunmaktadır.

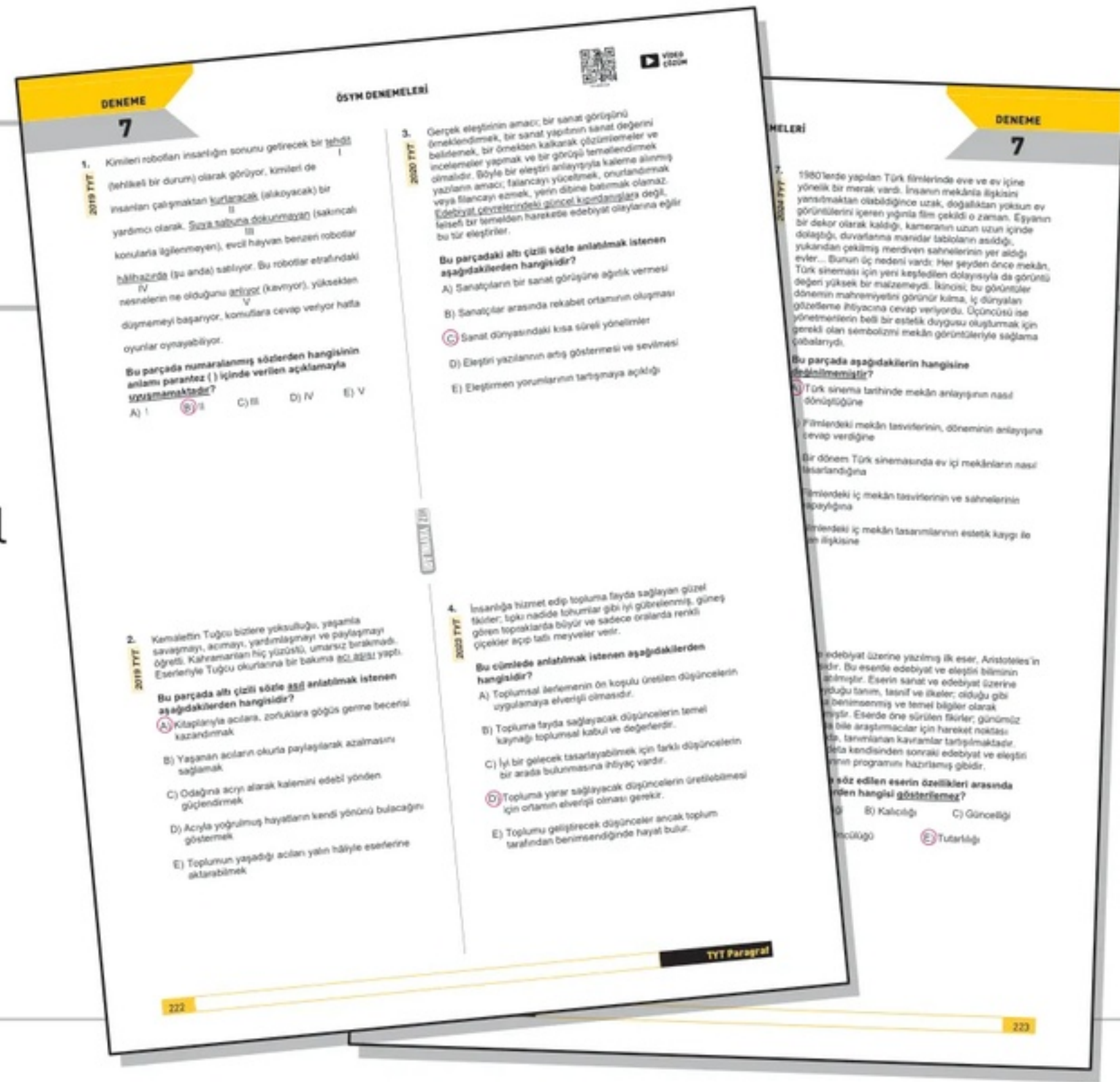
KONU TESTLERİ

Bu bölümde, ÖSYM standartlarına tamamen uyumlu sorular yer almaktadır. Sorular hazırlanırken ÖSYM'nin son yıllarda sorduğu sınav soruları titizlikle incelenmiş, güncel eğilimleri ve soru tarzları dikkate alınmıştır. İçerik, bilgiyi ölçmekle kalmayıp sizi sınavın mantığına hazırlayacak şekilde düzenlenmiştir. Sorular, deneyimli yazarlarla alanında uzman öğretmenlerin katkısıyla ve özenli şekilde kaleme alınmıştır. Testler, konuyu kavrama düzeyinizi ölçerken aynı zamanda size sınav pratiği kazandıran bir yapıdadır. Dil ve kurgusuyla motive edici bir yön taşımakta, öğrenme sürecinize olumlu katkılar sağlamaktadır.

ÖSYM PARAGRAF DENEMELERİ

Bu bölümde, ÖSYM'nin geçmiş yıllarda sorduğu paragraf soruları harmanlanarak özgün denemeler hazırlanmıştır. Her biri 20 sorudan oluşan bu denemeler, gerçek sınav atmosferini deneyimlemeniz için özel olarak tasarlanmıştır. Sorular, ÖSYM'nin dil ve ölçme mantığına sadık kalınarak bir araya getirilmiştir. Bu bölüm, paragraf çözüm becerlerinizi geliştirmekle kalmaz; süre yönetimi ve sınav stratejileri bilginizi de pekiştirir. Denemeler, sınav öncesinde size kapsamlı bir prova olanağı sunup sınava güvenle hazırlanmanızı desteklemekte; paragraf alanında hem bilgi hem hız bakımından gerçek bir sınav deneyimi yaşatmaktadır.

1. BÖLÜM

Parçada Geçen Sözcük ve Söz Öbeklerinin Anlamı

Özet - Taktik	8
Test - 1	10
Test - 2	12
Test - 3	14
Test - 4	16
Test - 5	18

2. BÖLÜM

Cümlelerin Anlamı ve Yorumu

Özet - Taktik	20
Test - 6	22
Test - 7	24
Test - 8	26
Test - 9	28
Test - 10	30

3. BÖLÜM

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları

Özet - Taktik	32
Test - 11	34
Test - 12	36
Test - 13	38
Test - 14	40

4. BÖLÜM

Paragrafta Yapı

Özet - Taktik	42
Test - 15	44
Test - 16	46
Test - 17	48
Test - 18	50
Test - 19	52
Test - 20	54

5. BÖLÜM

Paragrafta Ana Düşünce - Yardımcı Düşünce

Özet - Taktik	56
Test - 21	58
Test - 22	62
Test - 23	66
Test - 24	70
Test - 25	74
Test - 26	78
Test - 27	82
Test - 28	86
Test - 29	90
Test - 30	94
Test - 31	98
Test - 32	102
Test - 33	106
Test - 34	110
Test - 35	114
Test - 36	118
Test - 37	122
Test - 38	126
Test - 39	130
Test - 40	134
Test - 41	138
Test - 42	142
Test - 43	146
Test - 44	150
Test - 45	154

6. BÖLÜM

Ortak Metne Bağlı Çoklu Sorular

Özet - Taktik	158
Test - 46	160
Test - 47	162
Test - 48	164
Test - 49	166
Test - 50	168
Test - 51	170
Test - 52	172
Test - 53	174
Test - 54	176
Test - 55	178
Test - 56	180
Test - 57	182
Test - 58	184

7. BÖLÜM

ÖSYM Paragraf Denemeleri

Deneme - 1	186
Deneme - 2	192
Deneme - 3	198
Deneme - 4	204
Deneme - 5	210
Deneme - 6	216
Deneme - 7	222
Deneme - 8	228
Deneme - 9	234
Deneme - 10	240
Deneme - 11	246
Cevap Anahtarı	252

PARÇADA GEÇEN SÖZCÜK VE SÖZ ÖBEKLERİNİN ANLAMI

Özet – Taktik

ÖSYM, sözcükte anlam sorularının bazılarında parçada geçen bir sözcüğün ya da sözcük grubunun “bağlama göre anlam”ını bulmamızı ister. Bu tür sorularda amaç, kelimenin sözlük anlamını değil metindeki özel bağlamını kavramamızdır.

Cümle içindeki diğer kelimeler, metnin ana konusu ve yazarın üslubu anlamı belirleyen en önemli ipuçlarıdır. Kelimeyi yalnızca sözlük anlamıyla düşünmemeli, önce cümledeki yerine bakmalıyız. Öncesini ve sonrasını mutlaka okumalı, kelimenin anlamının genellikle bir önceki veya sonraki cümlede pekiştiğini unutmamalıyız.

Sözcüğün eş ve yakın anlamlısını bulup aklımıza gelen en yakın anlamı parçada denemeliyiz. Sözcük parçaya uyuyorsa doğrudur. Kelimenin olumlu mu, olumsuz mu kullanıldığına dikkat etmeliyiz. Bağlaç ve ek ipuçlarını izlemeli, “ama, fakat, lakin” gibi bağlaçların anlam yönünü değiştirdiğini unutmamalıyız.

Altı çizili sözlerin anlamı soruları, ÖSYM’nin vazgeçemediği soru kalıplarından biridir. Sözü oluşturan sözcüklerin önce gerçek anlamları düşünülmeli, sonrasında bu sözlerin parça içinde nasıl bir mecaz kazandığına bakılmalıdır. Böylece sorular çok zorlanılmadan çözülecektir.

Son yıllarda üç sözcüğün, verilen anlamlarda kullanıldığı cümleyi soran sorular da sıklıkla gelmektedir. Doğru bakış açısı geliştirerek bu soruları rahatlıkla çözebiliriz. Önce soruda verilen anlamlar zihinde somut örneklerle canlandırılmalıdır. Sonrasında da seçeneklerde bu anlamlar aranmalı ve soru bu şekilde çözülmelidir.

Dilimizin zenginliği olan deyimlerle ilgili sorular da sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Deyimlerin kalıplaşmış yargılar olduğu, anlamlarının cümleye göre değişmediği unutulmamalıdır. Bazı deyimlerin ise birden fazla anlamı vardır. Bu nedenle deyimlere aşına olunması, fırsat buldukça deyimlerin anlamlarına bakılması, soruların çözümünde size çok yardımcı olacaktır.

PARÇADA GEÇEN SÖZCÜK VE SÖZ ÖBEKLERİNİN ANLAMI
Özet – Taktik

1. Okuyanlar için edebiyat ürünlerinin elbette ki sağaltıcı^I (tedavi edici) yönü vardır. Ancak bunu tekmil (eksiksiz)^{II} biçimde ölçemeyiz. Bir öğretmenin öğrencilere kitap okutması şüphesiz (kuşkusuz)^{III} öğrenciyi geliştirir. Ama bu aktivite, yalnızca mental bakımdan bir restorasyon^{IV} (yenileme) sağlar. Konuyu bu bağlamda değerlendirmek^V (kıymet vermek) daha sağlıklı olur.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. • **hız:** Bir hareketten doğan güç, şiddet.
• **paragraf:** Bir konuşmada konunun ana parçalarından her biri.
• **kazanmak:** Kendinden yana çekmek.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hız, paragraf, kazanmak” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Arabayı çok hızlı kullanıyordu, bense ona son yazdığım romanın önemli bir paragrafında geçen savaşı kazanmış bir ordunun törenini anlatıyordum.
B) Yağmurun hızını hissederken kapalı bir salona geçtik; o esnada öğretmenim, anlattığı meselenin en önemli paragrafını dinlediğimden beni de kazandı.
C) Çok para kazanmanın yolunu anlatan bir paragrafı okuyordu gazetenin ilgili köşesinde, bense hız problemleri çözüyordum ona kayıtsız kalarak.
D) Son yapılan çekilişte kazandığı tarih kitabından bir paragrafı paylaşmış, hızlı okuma alışkanlığını da bu süreçte daha ileriye taşımıştı.
E) Çevre kirliliği konusundaki hırsını herkes biliyor, açtığı davaları kazanma hızını herkes görüyor, gazetelere paragraf hâlinde metinler gönderiyordu.

3. Deyimlerin bir kısmı kulakla ilgilidir. Örneğin kulak arkası^I etmek, göz önünde tutmamak anlamında kullanılır. Kulağına kar suyu kaçmak deyimi, bir duyum almayı Kulağını açmak^{II} deyimini bir şeyi dikkatle Kulağının üzerine^{III} yatmak; görmezlikten, duymazlıktan gelmeyi ve dikkate almamayı anlatır. Kulakları paslanmak^{IV} ise ağır işitmeyi, hiç duymamayı ifade eder.

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Ankara'nın en eski sanayi bölgesinde bir ara sokakta atölyelerin arasında gezinmeye başladı. Bir marangoz gözüne çarpmıştı. Durdu ve onu inceledi uzun süre. Marangozhanenin çırağı olmalıydı çünkü elinde zımpara ile tahtanın kenarlarını rahatsız edici sesler çıkararak küçük tırtıkları siliyordu. Böyle işler çiraklara bırakılırdı genelde. Köşede işçilere öğle yemeği hazırlayan titiz bir tostçu gördü. Tezgâhının üstünü bezle silmiş, tertemiz yapmış; öğle arası müşterilerini bekliyordu. Güneş alnını terletmişti, bir peçeteyle terini sildi. Bu sokaklar ona eskiden iyi dostluk eden ama onu artık silen bazı insanları hatırlattı.

Bu parçada “silme” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Tahta malzemeyi makineyle düzgün ve pürüzsüz hâle getirmek
B) İlişisini koparmak, yok saymak
C) Üstünlük göstererek o alanda üstün olanları ikinci plana atmak
D) Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek
E) Üzerine bir bez sürterek bir yerin tozunu, kirini almak

5. Mahallenin en hareketli günleri artık geride kalmıştı. Eskiden her köşesinden çocuk sesleri yükselir, akşam olunca kapı önlerinde sohbet halkaları kurulur, herkes birbirini tanırdı. Art arda dizilmiş bakımsız evlerin arasında, bir zamanlar hayat fışkıran o mahalle şimdi sadece rüzgârın uğultusunu taşıyordu.

Bu parçada altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Geçmişin izleri, eski eşyaların arasında solgun bir hikâye gibi dolaşıyordu.
B) Bir dönem kahkahaların eksik olmadığı bu sokakta, sessizlik hüküm sürüyordu.
C) Çocukların oyun sesleri, çoktan başka semtlerin duvarlarına karışmıştı.
D) Kimsenin uğramadığı bu yolda, ayak izleri bile unutulmuş gibiydi.
E) Yıkılmaya yüz tutmuş duvarlar, yaşanmışlığı gizleyemiyordu artık.

6. Her sabah aynı durağa yürüyordu; kulaklarında müzik, gözlerinde uykunun tortusu... Etrafındaki insanlar da onun gibi telefonlarına gömülmüş, kimse kimseye bakmıyordu. Durakta yan yana bekleyen onca kişi arasında, herkesin birbirine bu kadar uzak olması tuhaftı.

Bu parçada altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Kimse konuşmasa da aralarında görünmez bir bağ vardı, bir ritme uymuşlardı.
B) Birbirine bu kadar benzeyen yüzler arasında farklı olmanın anlamı kalmamıştı.
C) Teknoloji hayatı kolaylaştırmıştı ama bazı şeyleri de eksiltmişti fark ettirmeden.
D) Göz göze gelmeden geçen insanlar, artık sadece birer silüetten ibaretti.
E) Yağmur yağıyordu ama kimse şemsiyesini paylaşmayı teklif etmiyordu.

7. Yazarken birine anlatır gibi değil sanki içimdeki sesle konuşur gibi davranıyorum. Kimin okuyacağını düşünmeden yazmak, yazının özgürleşmesi demek benim için. Çünkü okur beklentisini gözeterek kurulan her cümlede, bir miktar ödün olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden yazılarımda daha çok kendime karşı dürüst olmaya çalışırım.

Bu parçanın yazarı, altı çizili sözle hangi yönünü vurgulamaktadır?

- A) Yazma sürecinde hedef kitle belirlemediğini
B) Okura ulaşmak için anlatımını sadeleştirdiğini
C) Ele aldığı konuları toplumsal fayda gözeterek seçtiğini
D) Üslubunu okurun yorumuna göre şekillendirdiğini
E) Yazma eylemini iletişim kurma aracı olarak gördüğünü

8. Günümüzde dijital içeriklerin hızla tüketilmesi, bireylerin dikkati uzun süre bir konuya odaklama becerisini ----; bu durum da derinlemesine okuma alışkanlığının giderek daha az kişide ---- neden olmaktadır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) artırmakta - görülmesine
B) köreltmekte - gelişmesine
C) zayıflatmakta - sürmesine
D) etkilemekte - yayılmasına
E) sınırlamakta - kalmasına

9. Duygusal zekâ, bireyin hem kendi duygularını hem de başkalarının duygularını anlayarak ----, bu sayede sağlıklı iletişim yolları ---- ve toplumsal uyum yetisinin küçük yaşlarda ---- katkı sağlar.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) bağ kurmasına - geliştirmesine - kazanılmasına
B) empati yapmasına - oluşturmaya - artırılmasına
C) ilişkilerini zenginleştirmesine - denemesine - sınanmasına
D) etkileşimler yapmasına - zorlamasına - yönlendirilmesine
E) anlamlar yaratmasına - sezmesine - ezberletilmesine

TEST 2

PARÇADA GEÇEN SÖZCÜK VE SÖZ ÖBEKLERİNİN ANLAMI

1. Zamanım daralmıştı. Herkes görsün istiyordum içimdeki mühendislik sevdasını. Fakülteye bu sevdıyla girmiştim. Tezimi bu aşkla tamamlamıştım. Son kez danışman hocamı odasında görüp oradan çıktığımda heyecanlanmıştım. Gözüm başarmanın dışında bir şey görmüyordu uzun zamandır. Bu yeni çalıştığım firmada en çok denetim gören birimde çalışırken çok çalışmanın sonuçlarını gösterebilmişim. Benim de katkılarımınla hiçbir denetimde sıkıntı yaşamamıştık.

Bu parçada “görmek” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Bir işleme uğramak
B) Çok değer vermek
C) Yanına gidip konuşmak
D) Yüzü bir yöne doğru olmak
E) Anlamak, kavramak, sezmek

2. Cumhuriyetin ilk yıllarında eğitim politikaları, kalkınma hamlelerinin (atılımlarının) ayrılmaz bir parçasıydı. Bu dönemde çok sayıda öğretmen yetiştirilmiş (eğitimi, öğrenimi sağlanmış); köy okulları yaygınlaştırılmıştır. Eğitimin niteliği artırılmak istenirken öğretmenlerden öğrencilere rehberlik edecek (yönlendirecek ve yol gösterecek) bir yaklaşım beklenmiştir. Bu yaklaşım, eğitimciyi örnek kişi (ünlü birey) konumuna taşımıştır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyumsuzdur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bazı yazarların anlatımında donuk bir anlatım tarzı göze çarpar; olaylar ve karakterler arasındaki geçişler durağan, duygudan uzak bir biçimde ilerler. Bu durum, anlatılanların etkileyici olmasını zorlaştırır.

Bu parçada altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yazarın dilindeki tutarlılık, anlatının her aşamasında sağlam bir yapı oluşturuyor.
B) Betimlemelerdeki abartı, anlatının gerçekliğini zedeleyerek esere zarar veriyor.
C) Metindeki ayrıntı zenginliği, anlatımı oldukça sıradan bir bakışa sürüklemiş.
D) Eserin durağan kurgusu, okurun dikkatini metnin dışına kaydırabiliyor.
E) Kurgu açısından bazı tutarsızlıklar olsa da anlatımı etkileyici bulunuyor.

4. Edebiyat yapıtı, biçimiyle beraber ve kendiliğinden doğar yazarın zihninde. Yani gerçek yazarlar, yaratma eylemine doğuştan eğilimli olanlar ve hayatın ilk yıllarında yazma eylemine yönelenler, toplumsal bir payanda ihtiyacı duymaksızın her şeyi zihinlerinde bitirirler.

Bu parçada altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Roman sınırları içinde tarihe farklı açıdan bakarak âdeta bir alternatif ortaya koyuyor.
B) Sanatçı, diğer yazarların asırlık birikimlerinin desteği sayesinde başarıya ulaşıyor.
C) Mekânlar, çeşitli insanların orada birikmiş izlerinin tanıkları olarak eserde yer buluyor.
D) Öykülerinde, tarihsel süreçteki kadın imgesinde dönüşüme önem veriyor.
E) Yazarın eseri üstüne hüküm bildirmesinin pek yakışık almayacağını düşünüyor.

HIZ YAVINLARI

5. Yazdıklarımda güzellikten çok, gerçekliği ararım. Bir metnin etkileyiciliğinden öte sahici olması ilgimi çeker. Abartıdan uzak, yer yer kusurlu ama inandırıcı cümleler kurmayı daha anlamlı buluyorum. Çünkü bana göre edebiyat, okuru büyülemekten çok, onu kendine döndürmelidir.

Bu parçanın yazarı altı çizili sözle hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?

- A) Metinlerinde yalnızca kurmaca unsurlara yer verdiğine
B) Üslubunu sadeleştirmek için bilinçli tercihler yaptığını
C) Sanat kaygısını ikinci planda tutarak hareket ettiğine
D) Edebî estetiği her metinde ön planda tuttuğuna
E) Okur üzerinde duygusal etki bırakmayı amaçladığına

6. Her şeyin birbirine karıştığı kalabalıkta, insan seslerinin oluşturduğu uğultulu bir konuşma, caddelerde yankılanıyor. Kimsenin ne dediği tam olarak kavranamıyor ama herkes, o seslerin içinde kaybolmuş gibi yürüyordu. O an, sözlerin anlamından çok varlığı önemliydi çünkü bu uğultu; şehirde yaşamın hâlâ sürdüğünü, her şeye rağmen hayatın bir yerlerde akmaya devam ettiğini fısıldıyordu.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkesin anlayabileceği diyalog
B) Boğuk ve anlaşılması güç bir ses
C) Karmaşıklığını zamanla yitiren fikir
D) Geçmişin izlerini taşıyan düşünce
E) Herkesin bildiği basmakalıp söz

7. Yıllarca herkese akıl verip kimseyi dinlemeyen Ümit, sonunda yalnız kaldı. İşlerin ters gitmesiyle birlikte dost bildiklerinin birer birer uzaklaştığını fark etti. Ancak gerçekleri görünce ayağı suya erdi diyebiliriz. Şimdi her cümlelerin başına “keşke” ekleyecek hâle geldi ama bazı şeyleri anlamak için geç kalmıştı.

Bu parçada geçen altı çizili deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir gerçeği anlayarak akli başına gelmek
B) Güçlükleri yenerek korkmayacak duruma gelmek
C) Bir yere gelmeye nazlanmak, üşenmek
D) Saygı göstererek birinin yanına gitmek
E) Deneyim sahibi olarak hayatına devam etmek

8. Gelişen teknoloji sayesinde bilgiye ulaşmak kolaylaştıkça insanlar bazı kavramları yüzeysel olarak öğrenmeye başladı, bu da düşünme biçiminde bir tür ---- doğurdu. Bu nedenle eğitimciler, sadece bilgi aktarmakla yetinmeyip eleştirel düşünceyi ---- bir anlayış geliştirmelidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) aşırılık - yücelten
B) dağınıklık - küçümseyen
C) belirsizlik - sınırlayan
D) sığlaşma - teşvik eden
E) baskılanma - reddeden

9. Bir fikre körü körüne bağlanmak, kişinin düşünsel gelişimini ---- çünkü düşünce, sürekli sorgulamayla beslenir. Eleştirel yaklaşımın olmadığı yerde fikirler zamanla ---- ve birey, içinde bulunduğu fikrî yapıyı sorgulamadan ---- bir zihin yapısına hapsolür.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) destekler - çeşitlenir - özgürleşen
B) azaltır - etkisizleşir - bağımlı
C) kamçılar - gelişir - tarafsız
D) duraklatır - sadeleşir - bilinçli
E) derinleştirir - netleşir - tutarlı

10. Sonbahar, mevsim olmasının yanında aynı zamanda içe dönüşün ve kabullenişin sessiz dilidir; ağaçların yaprak dökmesi, bazen geçmişin yüklerinden ---- eylemine dönüşür; insan, doğanın bu ritmini izlerken kendi içindeki boşluklarda onun ---- hisseder.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) kurtulma - çoğaldığını
B) kaçma - yok sayıldığını
C) arınma - yankılandığını
D) taşınma - bastırıldığını
E) unutulma - kaybolduğunu

TEST 3

PARÇADA GEÇEN SÖZCÜK VE SÖZ ÖBEKLERİNİN ANLAMI

1. • Olumsuz yönde etkilemek
• Üzerinde görünmek, üzerine düşmek, yansımak
• Hızla değmek, çarpmak
• Soğuk, dolu vb. ürünlere zarar vermek
- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “vurmak” sözcüğü, verilen anlamlarından birini karşılayacak biçimde kullanılmamıştır?**
- A) Ansızın karşısına çıkan virajı alamayınca arabasını kayalıklara vurmuş ama yaralanmamıştı.
B) Şimdiye kadar bu bölgede görülmedik şiddetteki yağışlar, meyve ağaçlarını vurmuştu.
C) İçeri bir parça güneş vursa bile çocuksu bir mutluluğa kapılır, yaşama sevinci hissederdik.
D) Krizin vurduğu sektörlerin başında eğlence sektörü geliyordu, bütün kafeler bomboştu.
E) Borulardan sızan su dışarı vurmuş, kalın duvarların sıvası yer yer küflenmişti.

2. Bazı insanlar için geçmiş, bir anıdan çok daha fazlasıdır; yaşanmışlık, hâlâ içinde yankılanan bir sestir. Bir kutunun kapağını açmak, beklenmedik bir kelime duymak ya da eski bir sokaktan geçmekle bile harekete geçebilir bu ses. Kimi zaman bir eşyanın köşesine sinmiş suskunluk, yıllar öncesinden bugüne taşınan kırılganlıklar olmuştur yüreğin ta içinde.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesnelerin yalnızca fiziksel değil duygusal bir hafızası olduğu
B) Eşyaların değerinin toplum tarafından zamanla unutulduğu
C) İç burukluklarının zaman içinde açıkça ifade edilmeden biriktiği
D) İnsanların geçmişe ait detayları abartma eğiliminde olduğu
E) Sessizliğin bir mekânda çoğu zaman güven verici bir taraf taşıdığı

3. • Ziyarete, hatır sormaya gitmek
• Bir kişiyle görüşmek üzere telefon etmek
• Bir yerde bir şey bulmak için bakmak, araştırmak
• Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “aramak” sözcüğü, verilen anlamlarından birini karşılayacak biçimde kullanılmamıştır?

- A) Polis, olay yerinde buldukları kişinin üzerini aradı ancak üzerinde hiçbir şey bulamadı.
B) Rafları hızlıca aradı, kitabın tozlarını eliyle temizleyip kitabı bana uzattı.
C) Günlerdir arayanımız yok, demek ki burada başımıza bir şey gelse tek başımızayız.
D) Yenimahalle’deki arkadaş çevremi çok arıyorum, burada kimseyle samimi olamadım.
E) Seni cepten arayacağım, ben size haber vermeden herhangi bir işe kalkışmayınız.

4. Çevredeki çınarlar; dingin bir gariplik içinde, ağır ağır, tek tek yapraklarını dökerdi. Rüzgâr ne dokunur ne de geçerdi içlerinden, sanki her şey kendi hâline bırakılmış gibiydi. Banklarda oturan birkaç yaşlı adam, sessizliğe eşlik eden bakışlarla uzaklara dalmıştı. Zaman, o anlık duraksamada yapraklarla birlikte yere serilmiş gibi ağır akıyordu.

Bu parçada altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Romanlarında kimsesiz, yalnız, zavallı karakterlere yer vererek ihtişamlı kurgular yapardı.
B) Bir güreş müsabakasının en kritik anında güreşçilerin mağrur ve mücadeleci yanlarını incelemeyi severdi.
C) Genelde sakin, durgun bir yapı içerisinde kavramlara açıklık getirir ve herkese yeni bilgiler kazandırır.
D) Arkadaşları tarafından düşünceli, sevimli ve dostça görülen, bir o kadar da birikimli olan bir öğrenciydi fakültede.
E) Heyecan verici bakışlarıyla tüm kasabayı kendine âşık eden şairin nereli olduğunu bilen yoktu.

HIZ YAVINLARI

5. Deyimlerin bir kısmı burunla ilgilidir. Örneğin burnu
Kafdağı'na çıkmak deyimiyile birinin büyüklendiğini
 I anlatmak isteriz. Burnunun dibine sokulmak deyimiyile; birine
 II çokça yaklaşmak, iyice yaklaşmak anlamında kullanılır.
Burnundan getirmek deyimiyile, bir şeyin yapıldığına pişman
 III etmeyi anlatır. Burnundan kıl aldırmmamak deyimiyile, kimseye
 IV hiçbir şekilde söz hakkı tanımamayı ifade eder. Burnu bile
 V kanamamak deyimiyile ise hiçbir zarar görmemek anlamında kullanılır.

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Postmodern roman, klasik anlatı yapısını yerinden ederek okuyucuya yeni bir okuma deneyimi (tecrübesi) sunar. Bu
 I türde, karakterlerin iç dünyasına ait karmaşa (düzensizlik),
 II anlatının merkezine yerleştirilir. Yazar, anlatının bütünlüğünü isteyerek parçalar (yok eder), okuru metinle
 III daha dinamik bir ilişkiye davet eder. Bu durum, anlatıyı doğrusal olmayan bir akışa (sıralamaya) yönlendirir.
 IV Böylece okur, tek boyutlu bir anlatı yerine çok katmanlı bir algı (bilince varma) sürecine dâhil olur.
 V

Bu parçada numaralanmış altı çizili sözcüklerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Bu yazarın metinlerinde, olaylar kadar atmosfer de önemlidir; özellikle karakterlerin içinde bulundukları duygusal tansiyon çok katmanlı bir anlatımla sunulur.

Bu parçada altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Karakterler arasındaki gerilim, olayların akışını belirleyen unsurlardan biridir.
 B) Yazar, metnin temposunu düşürüp okurun dikkatini kaybetmesine neden olmuş.
 C) Betimlemelerde kullanılan durağan dil, anlatının etkisini zayıflatmış.
 D) Olayların sürekli ertelenmesi, okurda merak duygusunu giderek azaltıyor.
 E) Anlatıcının tarafsız kalması, metindeki duygusal yoğunluğu sınırlamış.

8. Bazı metinler, yalnızca anlattıklarıyla değil taşıdıkları sessizlikle de okurun zihninde iz bırakır. Yazarın hiçbir açıklama yapmadan geri çekildiği satırlarda, bir tür imgesel yoğunluk oluşur. Bu da okurun, metni çözmek yerine fark etmek zorunda kaldığı bir alana girer.

Bu parçada altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Anlatımda sadelik tercih edilmiş, okuyucunun yorulmadan metni kavraması sağlanmıştır.
 B) Sözcükler öylesine doğrudan seçilmişti ki anlatılanlar hiçbir düşünce barındırmıyordu.
 C) Cümlelerin ardında sezilen anlamlar, metne çağrışım içeren bir derinlik kazandırıyor.
 D) Okur, metindeki olayların gerçekliğini kolayca sorgulayabiliyor ve yazarın tavrını sezebiliyordu.
 E) Açık biçimde ifade edilen fikirler, metni didaktik bir yapıya dönüştürerek deneyim kazandırır.

1. Bilgiye ulaşmak artık her zamankinden kolay olsa da bu kolaylık, düşünmenin yerini ---- bir tüketim alışkanlığına bıraktığı için bireyin bilgiyle bağı azalmış ve bu durum aynı zamanda eleştirel düşünceyi de ----.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) popüler - genişletmiştir
- B) gelişigüzel - zayıflatmıştır
- C) yaratıcı - pekiştirmiştir
- D) hızlı - uyandırmıştır
- E) sıradan - netleştirmiştir

2. Yeni bir kavramı öğrenmek, bazen eski düşünce kalıplarının düzenini bozan bir sarsıntı anlamına gelir; bu da zihinsel bir uyanışın ilk adımıdır.

Bu cümlede altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Okudukça zihninde yepyeni bağlantılar kurmaya başladı.
- B) Gördükleri karşısında birdenbire derin bir sessizliğe gömüldü.
- C) Mevcut düşüncelerini altüst eden bu fikir onu günlerce düşündürdü.
- D) Söylenenleri olduğu gibi kabul ediyor, hiç sorgulamıyordu.
- E) İçinde bulunduğu ortamın karışıklığına alışmış gibiydi.

3. • Belli bir gelirle geçinmek zorunda bulunmak
• Olmak, herhangi bir durumda bulunmak
• Bir işi belli bir noktada bırakmak
• Bir şeyle kaplanmak, bir şeye bulanmak

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kalmak” sözcüğü, verilen anlamlarından birini karşılayacak biçimde kullanılmamıştır?

- A) Duruşma gelecek ayın on beşine kaldı, avukatımız dava hakkında iyimserdi.
- B) Bir emekli maaşına kalmıştı ama idare etmeyi öğrendiği için rahattı.
- C) Baca muhtemelen tıkanmış ve temizlenmemişti, her yer duman içinde kaldı.
- D) Yanımıza atıştırmalık bir şeyler almasaydık bu ıssız yerde çocuklar aç kalacaktı.
- E) Konu, fiilimsilerde kalsın; haftaya buradan devam edeceğiz sevgili arkadaşlar.

4. İnsan, bazı şeyleri unutmaz; sadece onların etrafına sessizlik örür; bu da geçmişin izlerini tamamen silmek yerine, onlarla birlikte yaşamayı ---- bir tür içsel ---- dönüştür.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) kabul etmek - alışkanlığa
- B) reddetmek - boşluğa
- C) dönüştürmek - huzura
- D) benimsemek - özleme
- E) öğrenmek - sükûnete

5. Onun bakışlarında bir çeşit elem vardı; kelimelerle anlatılmasa da insanın içine işleyen, sessiz ve derin bir duygu.

Bu cümlede altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Geçmişin güzel anılarını düşündükçe yüzünde tebessüm belirliyordu.
- B) İçinde tarifi zor bir keder taşıyor, bunu kimseyle paylaşamıyordu.
- C) Olayları hep mantık çerçevesinde değerlendirmeye çalışırdı.
- D) Bir şeyleri başaramamanın verdiği öfkeyle etrafına saldırıyordu.
- E) Hayatındaki yeniliklerin verdiği heyecanla daha cesur davranıyordu.

6. Edebiyatın yaşamın her aşamasına egemen olduğunu sanırlamak elbette çok güzel. Ama tabii ki realitede kazın ayağı hiç de öyle değil. Bunun ben de farkındayım. Bu nedenle yapmak istediğim, öncelikle benim gibi hisseden ve düşleyen okurlara ulaşabilmek.

Bu parçada altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sanatçının amacı, yıllar sonra ele alındığında bile okuma hazzı verecek bir eser yaratmaktır.
- B) Geçmişle gelecek arasında güçlü bağlar geliştiren bir metin yazmak son derece önemlidir.
- C) Yazar; gerçekte olmayan bir şeyin var olduğunu, görüldüğünü, duyulduğunu sanmamalıdır.
- D) Yaşamında seçtiği yol, aldığı eğitim, hayatında olanlar bir yazarın bütün eserlerini etkiler.
- E) Hikâyenin katmanlı anlatımı, kurgunun başarısını ve yazarın içsel yolculuğunu ilginç kılar.

7. Onun söylediklerinde beni etkileyen şey doğruluğu ya da içeriği değildi. Konuşurken sesine sinen o derin tevazu, içtenlikli bir kabulleniş hâliydi. Öyle bir sakinlikle konuşuyordu ki kendini yüceltmeye en ufak bir çabası yoktu.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Başarılarına rağmen gösterişten uzak durur, hiçbir zaman kendini ön plana çıkarmazdı.
B) Çevresindekileri küçümseyen tavırları, zamanla onu yalnız ve güvensiz biri hâline getirdi.
C) Açık sözlüydü, düşündüğünü çekinmeden söyler, kimsenin tepkisini umursamazdı.
D) Sahip olduklarını hak ettiğini düşünür, bunu da her fırsatta insanlara hissettirirdi.
E) İnsanlarla ilişkisini çıkar üzerine kurmaz ama kendisine yapılan hiçbir iyiliği unutmazdı.

8. Sanatçının özgünlüğü, yalnızca biçimsel (yapısal) ^I tercihlerinden değil aynı zamanda içeriği ele alış tarzından kaynaklanır. Gerçek sanat, izleyicinin zihninde iz (etki) ^{II} bırakır; onunla iletişim kurar. Ancak zamanla sanatın ticari (ekonomik) kaygılarla şekillenmesi, yaratıcı gücün ^{III} sönmesine neden olabilir. Sanatçının bireysel arayışı ^{IV} (sorgulaması), çoğu zaman izleyiciyle ortak bir duyguya dönüşür. Ancak bu süreçte “anlaşılamamak” korkusuyla yaratılan işler, sanatın asıl özünü (ruhunu) ^V yansıtmakta yetersiz kalabilir.

Bu parçada numaralanmış altı çizili sözcüklerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Arkadaşımın düğünü için bu Karadeniz kasabasına bir öğlen vakti vardık. Hava klasik Karadeniz havası olduğundan biraz kapanmıştı. Okullar kapandığından olsa gerek sokaklarda çocuklar eğlenceli oyunlar oynuyordu. Uzun süredir memleketine gelmeyen Serdar, “Böyle güzel toprağa kapanıp öpmeli insan.” dedi. Ona gülümsedikten sonra kapanmayan dükkânlar arasında açık kalan bir kafeye oturduk.

Bu parçada “kapanmak” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Havanın bulutlanması
B) Tatile girmek
C) Dışarı ile ilişkisini kesmek
D) Yüzü yere gelecek şekilde eğilmek
E) Çalışamaz duruma gelmek

10. Günümüzde bireylerin sosyal ilişkilerinde belirgin bir kopukluk (bağımsızlık) ^I gözlenmektedir. Bu durum, teknolojik dönüşümün (değişimin) ^{II} sadece araçlar düzeyinde kalmadığını, insan davranışlarını da etkilediğini göstermektedir. Yeni nesillerin çoğu zaman yüz yüze iletişim yerine dijital etkileşimi tercih etmesi, aidiyet duygusunda bir azalmaya (etkisini yitirmesine) ^{III} neden olmaktadır. Bu süreçte bireyin kendini ifade etme biçimleri değişmiş; yüzeysellik (derinliksizlik) ^{IV} hâkim anlatı tarzına dönüşmüştür. Anonimlik (belirsizlik) ^V sayesinde birey, çoğu zaman dijital ortamda daha özgür davranmaktadır.

Bu parçada numaralanmış altı çizili sözcüklerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TEST 5

PARÇADA GEÇEN SÖZCÜK VE SÖZ ÖBEKLERİNİN ANLAMI

1. Ezbere dayalı öğrenme, öğrencinin bilgiyi sadece geçici olarak zihninde tutmasına neden olur; bu da öğrenme sürecini hem ---- hem de uzun vadede ---- bir duruma getirir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) kalıcı - işlevsel
B) yüzeysel - etkisiz
C) zayıf - hatalı
D) ayrıntısız - öğretici
E) hızlı - geliştirici

2. Sanat eseri yalnızca estetik bir nesne değil aynı zamanda bir düşünce alanıdır; sanatçının amacı, izleyiciyi görselliğin ötesine geçirerek onu ---- ve anlamla baş başa bırakmak, böylece eleştirel bir tür içsel ---- tetiklemektir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sessizlik - bunalımı
B) sanat - tepkiselliği
C) sorgu - derinleşmeyi
D) örüntü - çöküşü
E) şaşkınlık - boşluğu

3. XIX. yüzyılda yaşayan Jules Verne ---- denizaltılara, Güneş yelkenlerine, video konferanslara, elektrik silahlarına ve uzay araçlarının denize inmesine kadar birçok yeniliği ---- yıllar önce öngörmüştür.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) okyanus seyahatlerinden - başlamadan
B) kanlı savaşlardan - başlatılmalarından
C) Ay'a yolculuktan - gerçekleştirmelerinden
D) Mars'ın fethinden - gelişmelerinden
E) yıldız savaşlarından - oluşmalarından

4. İnsanlar artık düşüncelerini çok daha rahat ifade edebiliyor ancak bu durum, bazen fikirlerin sorumluluktan uzak ve ---- biçimde yayılmasına neden oluyor, bu da toplumsal iletişimi ---- hâle getiriyor.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) denetimli - problemli
B) plansız - dengeli
C) anlık - daha güvenli
D) kontrolsüz - sorunlu
E) bilinçli - yapıcı

5. O an gözlerinde beliren teessür, geçmişe duyduğu pişmanlıkla karışık bir hazan mevsimi gibiydi.

Bu cümlede altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yaşadığı o güzel anları hatırladıkça gözleri parlıyordu.
B) Onca yıl sonra duyduğu suçluluk, içini ağır bir üzüntüyle doldurdu.
C) Aldığı kararların ardında hep bir mantık arayışı vardı.
D) Kalabalığın ortasında bile hiçbir şey hissetmeden yürüyordu.
E) Duygularını bastırmakta ustaydı, yüzünden hiçbir şey okunmuyordu.

6. Dijital dönüşümün temeli, XVIII. yüzyılda gerçekleşen Sanayi Devrimi'ne dayanmaktadır. Su ve buhar teknolojileri, sanayi üretimini artırarak teknolojik ivme kazanmıştır. Bu ivmenin kaptan köşkü zamanla İngiltere'den bütün Batı'ya ve Kuzey Amerika'ya kaymıştır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim insanların yetiştiği uzak bölgeler
B) İlerlemeden doğrudan faydalanan halk
C) Gelişmelerin yönlendirildiği en önemli yer
D) Çeşitli icatları paraya çeviren ticari zekâ
E) Çalışmalara parasal destek veren yönetim

7. Çalışma masamın ikinci çekmecesini açıp eski bir iki fotoğrafıma baktım. Galata Kulesi'ne bakan ofisimin penceresinde geçmiş günlere doğru gitti yüreğim. Düşünüp durdum saatlerce. Kendimi, arkadaşlarımı, kardeşimin haylazlıklarını düşünüp biraz gülümsedim. Saat geç olmuştu. Yayınevinin tüm işleri bana bakıyordu son zamanlarda. Tekrar masama oturdum ve dosyalara itina ile bakmaya odaklandım.

Bu parçada “bakmak” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Bir şeyin yüzü bir yöne doğru olmak
- B) Bir işi birinden beklemek
- C) Bakışını bir şey üzerine çevirmek
- D) Geçindirmek
- E) Elindeki, önündeki işlerle uğraşmak

8. Sahile bakan o eski evin balkonunda saatlerce oturur, denizi izlerdi. Bir zamanlar neşe dolu sohbetlerin yankılandığı bu ev, şimdi kendi içine çökmüş gibiydi. Kimi duvarlar çatlamış, kimi pencerelerden rüzgâr sızıyor; içeride yalnızca geçmişin tozlu nefesi dolaşıyordu.

Bu parçada altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Tüm salona aksetti sözleri, dört duvara çarptı ve tekrar etti sesi.
- B) Evin içinde dolaşan çocuklar, sanki yıllardır oynamayı bırakmamış gibi eğleniyordu.
- C) Her şey yerli yerindeydi ama içeri giren herkes kendini rahat ve güvende hissediyordu.
- D) Güneşin vurduğu camlar ve sehpaların yüzeyi hâlâ evin içini sıcaklık aydınlatıyordu.
- E) Yeni boya kokusu, geçmişe dair ne varsa silip süpürmüştü içeriden, seninle beraber.

9. Bilginin hızla dolaşıma girdiği dijital çağda, düşünce üretimi nicelik olarak artmış görünse de içerik açısından ciddi bir sığlaşma yaşandığı gözlemleniyor.

Bu cümlede altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Kaleme alınan yazılar hem biçim hem içerik açısından oldukça özgün ve etkileyiciydi.
- B) Tartışmaların derinliği azalmış, her şey başlıklar üzerinden geçiştirilir olmuştu.
- C) Bilgiye kolay erişim sayesinde akademik üretim oldukça köksüzleşmişti.
- D) Her yeni metin, önceki metinleri tamamlayan bir düşünsel bütünlük taşıyordu.
- E) Fikirlerin daha sade ve anlaşılır biçimde ifade edilmesi büyük ilgi görüyordu.

10. • **karar:** Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı.
- **zaman:** Çağ, mevsim.
- **almak:** Bir şey kendine ulaştırılmak, iletilmek.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “karar, zaman, almak” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Havanın bir kararı yoktu, bir soğuk bir sıcak bizi yordu ve zaman geç olunca üstümüze birer hırka almıştık.
- B) Çocukluk zamanında onun bir kararı vardı, her zaman umutlu olacaktı ve günü gelince aldığı mektup da bunu onayladı.
- C) Zamanında ben de onu çok uyardım, şimdi mahkeme kararını eline aldığı anda beni daha iyi anladığını düşünüyorum.
- D) Yemeğin tuzu tam kararında olmuş; bir tabak da arkadaşı için almış, artık oturmaya zamanı kalmadığını söylemişti.
- E) Geçen zaman içerisinde eskiyen masasının yerine yeni masa almış, kararları bu masada belirleyeceğini söylemişti.

CÜMLELERİN ANLAMI VE YORUMU

Özet – Taktik

Bu tür sorular, tek bir cümlelerin ne anlatmak istediğini veya hangi düşünceyi desteklediğini anlamınızı ister. Cümle bazen yalnız, bazen de bir parçanın içinde verilir. Burada önemli olan, cümleyi yalnız başına değil paragrafın bütünlüğü içinde değerlendirmektir. Çünkü cümleler, metnin ana düşüncesiyle ilişkili olarak anlam kazanır.

ÖSYM, bu sorularla öğrencinin yorum yapma ve bağlamdan çıkarım yapma becerisini ölçer. Cümleyi bağlamından koparmadan anlamak için genel konuya hâkim olmalı, cümle parçanın içinde verilmişse parçanın tamamını mutlaka okumalıyız. Anahtar kelimeleri yakalamalıyız çünkü cümlede bu tür kelimeler, yazarın amacını verir.

“Cümle övgü mü, eleştiri mi, öneri mi getiriyor?” gibi sorulara zihnimizden yanıt aramalıyız. Gizli mesajı bulmalı; varsa ve özellikle mecazlı kelimelere, deyimlere, atasözlerine dikkat etmeliyiz. Açıktan anlaşılmayan, dolaylı olarak verilen mesajlara dikkat etmeliyiz. Yazarın yazınsal tavrına (alaycı, ciddi, tartışmacı vs.) odaklanmalıyız.

Cümleyi okuyunca cümledeki mesajı düşünmeli, kendi kendimize “Bu cümle bana ne verdi?” diye sormalıyız. Anahtar kelimeyi yani cümledeki en güçlü kelimeyi saptamalıyız. “Gereklidir, asıl olan, yetersiz” gibi sözcükler özellikle dikkatimizden kaçmamalıdır. Aklımızda bulunmalıdır ki bir cümle nesnelse tanım yapar ya da bilgi verir. Özne ise yazarının düşüncesini yansıtır.

ÖSYM’nin sıklıkla sorduğu sorulardan bir diğeri de cümle birleştirme sorularıdır. Bu soruların mantığı, her iki cümlede verilen bilgilerde hiçbir değişme veya daralma olmadan bu iki yargının tek bir yargıya düşürülmesidir. Cümleleri birleştirirken sıfat, zarf, edat gibi sözcüklere, filimsi gruplarına, cümle başı bağlaçlarına özellikle önem verilmelidir.

İki cümle arasındaki ilişkinin ele alındığı sorularda önce soru kökünü okumalıyız. Soru kökünde II numara varsa önce I, soru kökünde I numara varsa önce II numaralı cümleye odaklanmalıyız. Soru kökünde hangi numara verilmişse o cümleye yoğunlaşarak soruyu çözmeliyiz. Bu soruları çözmek için gerekçe, koşul, bilimsellik ve ilişki gibi kavramlara hâkim olmalıyız.

CÜMLELERİN ANLAMI VE YORUMU

Özet – Taktik

Öznel Cümleler: Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye değişen, kesin olarak ispatlanamayan yargıların verildiği cümlelerdir.

Nesnel Cümleler: Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye değişmeyen, kesin olarak ispatlanabilen yargıların verildiği cümlelerdir.

Yorum, değerlendirme, eleştiri cümleleri öznel nitelik taşır. Bu tarz cümlelerde yazar ne kadar nesnel olmaya çalışırsa çalışsın beğenme ya da beğenmeme anlamı taşıyan bütün cümleler öznel dir.

Tanım cümlesi: “Bu nedir?” sorusunun cevabı olan cümlelerdir. Öznel de nesnel de olabilir.

İçerik (Konu) Cümleleri: Bir sanat eserinde anlatılmak istenen fikir, verilmek istenen öz, düşünce, duyguların tümüdür.

Üslup Cümleleri: Bir eserin diliyle (anlatımı, biçimi) ilgili bilgi veren cümlelerdir. “Bu eser nasıl anlatılıyor?” sorusunun cevabı olan cümlelerdir.

Biçim Cümleleri: Bir eserin şekil özellikleriyle ilgili bilgi veren cümlelerdir.

Doğrudan Anlatım: Başkasının sözlerinin hiç değiştirilmeden, iki virgül veya tırnak içinde, olduğu gibi aktarıldığı cümlelerdir.

Dolaylı Anlatım: Başkasından alınan sözün, cümledeki yargı değiştirilmeden ancak farklı sözcük veya eklerle aktarılmasıdır.

Kinayeli Anlatım: Cümledeki düşünceyi, genellikle alaycı biçimde ve tersini kastederek anlatma yoludur.

Öneri Cümlesi: Bir işin daha iyi veya farklı yapılması, bir eksikliğin giderilmesi için tavsiye veren cümlelerdir.

Varsayım Cümlesi: Gerçekte olmayan bir durumu bir an için var kabul eden cümlelerdir.

Öz Eleştiri Cümlesi: Kişinin kendisi hakkında yaptığı ve genellikle olumsuz nitelikteki yorumlardır.

Karşılaştırma Cümleleri: Aralarında belirli bir anlam yakınlığı bulunan iki kavram arasındaki benzeren veya ayrılan yönleri ortaya koyan cümlelerdir.

Yakınma/Şikâyet Cümlesi: Bir durumdan duyulan rahatsızlığı ifade eden ve öznel nitelikte cümlelerdir.

Sitem Cümlesi: Bir kimsenin yaptığı bir eylemden veya gerçekleşen bir olaydan duyulan üzüntünün veya kırılgınlığın ifade edildiği cümlelerdir.

Hayıflanma Cümleleri: Kişinin olmasını isteyip de gerçekleşmeyen durumlarla ilgili üzüntü ve pişmanlık duymasıdır.

Küçümseme Cümleleri: Bir kişiye veya bir olaya değer vermeme, onu küçük görme, önemsememe, hafife alma anlamındaki cümlelerdir.

Tahmin/ihtimal Cümleleri: Bir olayın ya da durumun olma ya da olmama, gerçekleşme ya da gerçekleşmeme durumunu anlatan cümlelerdir. Bu cümleler kesinlik anlamı taşımaz.

Ön Yargı (Peşin Hüküm) Cümleleri: Bir durum ya da kişi hakkında önceden edinilen olumlu ya da olumsuz yargılardır.

Koşul (Şart) Cümlesi: Bir olayın, durumun ya da işin gerçekleşmesinin başka bir olayın gerçekleşmesine bağlandığı cümlelerdir. “ise, eğer, -dığında, -ince” gibi ek ve bağlaçlar sıkça kullanılır.

Neden (Sebep)-Sonuç Cümleleri: Bir olayın ortaya çıkış nedeninin de belirtildiği cümlelerdir. “Gerekçe cümleleri” olarak da adlandırılırlar. Bu cümlelerde için, “-dığından, -den, -den dolayı” gibi sözcük veya ekler sıkça kullanılır.

Amaç-Sonuç Cümleleri: Bir eylemin yapılış amacının verildiği cümlelerdir. Bu cümlelerde “amacıyla, -mak için, -mak üzere” gibi sözcük ve ekler sıklıkla yer alır. Bu cümleler, yükleme sorulan “Hangi amaçla?” sorusuna cevap verir.

Tasarı Cümleleri: İleride yapılacak eylemlerin varlığını bildiren ve bunun planını dile getiren cümlelerdir.

Beğenme (Övgü) Cümleleri: Bir kişiyi, olayı, durumu; güzel bulma, takdir etme bildiren cümlelerdir. Aslında olumlu eleştiri cümleleri sayılırlar.

Düşsel Öge Cümleleri: Yazarın hayal dünyasından beslenerek olayların ve kahramanların fantastik ve kurgusal bir biçimde tasarlandığı, hemen her şeyin hayal ürünü olduğu bir anlatım tekniğidir. Kısacası asla gerçekleşmeyecek olayların anlatılmasıdır.

Cümlede anlam sorularını eksiksiz biçimde çözmek istiyorsak bu kavramların hepsini aklımızda tutmaya çalışmalı, sonrasında da çımış soruları ve elinizdeki soru bankasında bu konuyla ilgili soruları çözmeliyiz. Ne kadar çok soru çözersek sınavlarda başarı ihtimalimizin o denli artacağını aklımızdan çıkarmamalıyız. Zorlandığımız noktalarda video çözümlerden destek almayı ihmal etmemeliyiz.

1. Bazen bir olayın üzerinden uzun yıllar geçmiş olsa da hâlâ konuşulmasının nedeni, o olayın toplumun belleğinde derin bir iz bırakmış olmasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümle ile anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Zamanla her olay unutulur, hiçbir şey kalıcı değildir.
- B) Toplumsal hafızada yer edinen olaylar, etkilerini uzun zaman sürdürebilir.
- C) Toplumda iz bırakan olaylar, çoğunlukla abartılarak aktarılır.
- D) Unutulmak istenen olaylar bile zamanla tekrar gün yüzüne çıkar.
- E) Geçmişte yaşanan olaylar, her zaman bugünkü değerini koruyamaz.

3. I. İnsan zihni, yeni bir bilgiyle karşılaştığında onu önceki deneyimlerle ilişkilendirmeye çalışır.
II. Anlamlı bağlantılar kurulamayan bilgiler kısa sürede unutulmaya mahkûmdur.
III. Bilgi edinme sürecinde bireyin dikkati, büyük ölçüde duygusal durumundan etkilenir.
IV. Daha önceki bilgilerle ilişkilendirilmeyen kavramların kalıcı olması güçleşir.
V. Bireyin öğrenme sürecinde motivasyonunun yüksek olması, bilgiyi işleme hızını artırır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve IV
- D) II ve V
- E) III ve V

2. (I) Bir zamanlar dünyanın en prestijli bilim ödülü kabul edilen XYZ Bilim Madalyası, bu yıl genç bir fizikçiye verildi. (II) Genç bilim insanının araştırması, doğanın temel yasalarını anlamaya yönelik önemli katkılar sundu. (III) Ancak törende, araştırmanın bazı kısımlarının daha önce yayımlanmış makalelerden ilham aldığı ortaya çıktı. (IV) Fizikçi, bu durumu açıkça ifade ederek bilimin kolektif bir birikim olduğunu vurguladı. (V) Bu açıklama, kimi çevrelerce takdirle karşılanırken kimilerince etik tartışmaları beraberinde getirdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde bilim insanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, kazandığı ödülün bilim çevrelerince ne kadar değerli olduğu belirtilmiştir.
- B) II. cümlede, yaptığı çalışmanın bilime sağladığı önemli katkı dile getirilmiştir.
- C) III. cümlede, araştırmasının özgünlüğüyle ilgili soru işaretleri olduğu ima edilmiştir.
- D) IV. cümlede, bilimin kişisel çabalardan bağımsız olamayacağını savunduğu söylenmiştir.
- E) V. cümlede, açıklamasının toplumda farklı tepkilere yol açtığı dile getirilmiştir.

4. I. Günümüzde dijital fotoğrafçılığın yaygınlaşmasına rağmen, hâlâ analog makinelerle çekim yapan önemli bir kitle bulunuyor.
II. Teknoloji ilerledikçe geçmişe duyulan ilginin bazı alanlarda artması, nostaljik değerlerin korunmasını sağlıyor.

Verilen II. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede ifade edilen görüşe karşıt bir değerlendirme yapılmaktadır.
- B) I. cümlede verilen durumu daha genel bir çerçevede açıklamaktadır.
- C) I. cümlede dile getirilen düşüncenin amacını netleştirmektedir.
- D) I. cümlede sözü edilen eğilime çözüm önerisi sunmaktadır.
- E) I. cümlede bahsedilen olayın bilimsel sonuçlarını tartışmaktadır.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisi kişisel düşünce içermektedir?

- A) Edebiyatın, insanın duygusal dünyasını zenginleştirdiği ve bireye yaşamı daha derin kavrayabilme becerisi kazandırdığı yadsınamaz bir gerçektir.
- B) Günümüzde doğa yürüyüşlerinin, bireylerin ruh sağlığına olumlu etkiler sağladığına ilişkin görüşler giderek yaygınlık kazanmaktadır.
- C) Pek çok insan, erken saatlerde çalışmaya başlamanın kişisel motivasyonu artırdığına ve bunun başarıya doğrudan etki ettiğine inanmaktadır.
- D) Kitap okuma alışkanlığının, bireyin entelektüel birikimini geliştirdiği ve uzun vadede hayatın çeşitli alanlarında fark yaratmasına katkıda bulunduğu ileri sürülmektedir.
- E) Su, deniz seviyesinde 100 santigrat dereceye ulaştığında kaynamaya başlar; bu sıcaklık, fiziksel koşullar değişmediği sürece sabit kalır.

6. Çocukken yıldızlara bakmayı hiç merak etmeyen birinin, büyüdüğünde gökyüzünü gri bulutlardan ibaret sanması kaçınılmazdır.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erken yaşlarda hayal gücünü ve merak duygusunu beslemeyen bireylerin yetişkinlikte çevrelerine bakışlarının sığ ve renksiz olması kaçınılmazdır.
- B) Çocuklukta doğayla yeterince temas kuramayan bireyler, ilerleyen yaşlarda hayata karşı daha soğukkanlı ve mesafeli bir tutum sergiler.
- C) Küçük yaşlarda geliştirilen estetik duyarlılık, bireyin yaşamın her alanında farklılıkları fark etmesini ve derinlikli düşünmesini sağlar.
- D) Merak duygusu gelişmeyen bireyler, yetişkinlik döneminde olayları değerlendirmekte ve anlamlandırmakta güçlük çekebilir.
- E) İnsanların hayal kurma kapasitesi, çocukluk döneminde desteklenmediğinde yetişkinlikte yaşamı anlamlı kılma çabaları zayıflar.

7. Bir yazar, her romanına önce karakterlerin çocukluğunu, sonra gençliğini ve en sonunda asıl olayları anlatmayı alışkanlık hâline getirmişse o romanlar hiçbir zaman olayların asıl merkezine ulaşamaz.

Bu cümlede söz konusu yazarın tutumuna dair yapılan eleştiri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatı sürecinin merkezine bir türlü varamayıp her seferinde önemsiz detaylara fazlaca zaman ayırması
- B) Olayları okuyucunun hayal gücüne bırakmak yerine tüm geçmişi açıklamaya çalışması
- C) Romanlarında olay örgüsünü karakterlerin gelişimine göre biçimlendirmeyi tercih etmesi
- D) Karakterlerin psikolojik geçmişini betimlemenin olayları anlatmaktan daha önemli olduğuna inanması
- E) Yazdığı romanlarda geçmiş ve şimdiyi birbirine karıştırarak anlam karmaşası yaratması

8. (I) Sanayi Devrimi'nin ardından şehirler, yalnızca ekonomik faaliyetlerin değil aynı zamanda kültürel dönüşümlerin de merkezine dönüştü. (II) Bu dönemde metropollerde ortaya çıkan kalabalıklar, yeni bir toplumsal yaşam biçiminin habercisiydi. (III) Gelişen şehir yaşamı, bireysel kimliklerin şekillenmesinde önemli bir rol oynadı ve edebiyata da bu bireysel yalnızlıklar yansıdı. (IV) Nitekim bu dönemde kaleme alınan eserlerde, şehirlerin hem fırsatları hem de yalnızlığı ve yabancılaşmayı besleyen yönleri işlendi. (V) Böylece şehir hem hayallerin hem de hayal kırıklıklarının mekânı olarak edebiyatın ana temalarından biri hâline geldi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, şehirlerin sadece ekonomik değil toplumsal bir dönüşümün merkezi hâline geldiği vurgulanmıştır.
- B) II. cümlede, toplumsal değişimin ilk işaretlerinden biri örneklenerek açıklanmıştır.
- C) III. cümlede, edebiyatta bireysel kimliğe ilişkin yansımalar dile getirilmiştir.
- D) IV. cümlede, edebiyatın şehirleri ele alış biçimi olumlu yönleriyle sınırlandırılmıştır.
- E) V. cümlede, şehrin edebiyattaki çelişkili temsili üzerinde durulmuştur.

1. I. İnsanlar çoğu zaman, kararlarını duygularına dayandırdıklarını fark etmeden bunları mantıkla gerekçelendirme eğilimindedir.

- II. Pek çok karar, ilk anda verilen ani tepkilerle şekillenir ve mantık bu kararları sonradan meşrulaştırmak için devreye girer.

Verilen II. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede dile getirilen görüş desteklenmiştir.
B) I. cümlede öne sürülen düşünceye karşıt bir bakış açısı sunulmuştur.
C) I. cümlede ifade edilen durum eleştirilmiştir.
D) I. cümlede belirtilen görüşün sonucu ortaya konmuştur.
E) I. cümledeki düşünceye bir gerekçe kazandırılmıştır.

2. • Likya Yolu, Fethiye'den Antalya'ya uzanan, yaklaşık 520 km uzunluğunda bir yürüyüş rotasıdır.
• Likyalılar tarafından ticari, insani ve askerî amaçlı olarak kullanılan yol, İngiliz/Türk amatör tarihçi Kate Clow tarafından bulundu.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Likyalılar tarafından ticari, insani ve askerî amaçlı olarak kullanılan, İngiliz/Türk amatör tarihçi Kate Clow tarafından bulunan Likya Yolu; Fethiye'den Antalya'ya uzanan, yaklaşık 520 km uzunluğunda bir yürüyüş rotasıdır.
B) Likya Yolu, Fethiye'den Antalya'ya uzanan, yaklaşık 520 km'lik bir yürüyüş rotası olarak düşünülmüştür çünkü yol; Likyalılar tarafından ticari, insani ve askerî amaçlı olarak kullanılmış ve İngiliz/Türk amatör tarihçi Kate Clow tarafından araştırılmıştır.
C) Likyalılar tarafından ticari, insani ve askerî amaçlı olarak kullanılan, İngiliz/Türk amatör tarihçi Kate Clow tarafından yürünen Likya Yolu; Fethiye'den Antalya'ya uzanan, 520 km uzunluğunda bir yürüyüş rotası olarak planlanmıştır.
D) Fethiye'den Antalya'ya uzanan, yaklaşık 520 km uzunluğunda bir yürüyüş rotası olarak turizme kazandırılan Likya Yolu, İngiliz/Türk amatör tarihçi Kate Clow tarafından keşfedildikten sonra ticari, insani ve askerî amaçlı olarak kullanılmıştır.
E) Fethiye'den Antalya'ya uzanan, 520 km uzunluğunda bir yürüyüş rotası olarak Likyalılar tarafından açılan Likya Yolu; ticari, insani ve askerî amaçlı olarak kullanıldıktan hemen sonra İngiliz/Türk amatör tarihçi Kate Clow tarafından bulundu.

3. İnsan, ancak sınırlarını fark ettiğinde gerçekten özgürleşir çünkü sınırları bilmek, onları aşma arzusunu doğurur.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgürlük, kişinin sınırlarını kabul ederek onların içinde yaşamayı öğrenmesiyle mümkündür.
B) Sınırlarının farkına varamayan birey, özgürlük kavramını yalnızca bir hayal olarak algılar.
C) Gerçek özgürlük, insanın mevcut sınırlarını bilip bu sınırların ötesine geçme isteğiyle başlar.
D) Özgürlüğün temel şartı, bireyin sınırlarını aşmak yerine onlarla barışık olmasıdır.
E) Sınırları olmayan bir insan, özgürlüğün değerini asla kavrayamaz.

4. (I) XX. yüzyılın ortalarından itibaren şehir planlaması yalnızca mimarların değil sosyologların ve psikologların da dâhil olduğu disiplinler arası bir alan hâline geldi. (II) Zira bir şehri planlamak yalnızca yollar ve binalardan ibaret yapılar oluşturmak değil insan davranışlarını yönlendiren sosyal çevreyi de inşa etmek anlamına gelmektedir. (III) Bu nedenle bazı şehirler, insanlara toplu taşımayı özendirirken bazıları özel araç kullanımını kaçınılmaz kılar. (IV) Dahası, bireylerin yalnızlık hissi ya da toplumsal aidiyet düzeyi bile yaşadıkları fiziksel çevreyle doğrudan ilişkili olabilir. (V) Ne var ki pek çok şehir, hâlâ insan ihtiyaçlarını değil otomobillerin taleplerini önceleyen planlama yaklaşımlarının etkisi altındadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, şehir planlamasının kapsadığı alanın genişlemesine değinilmiştir.
B) II. cümlede, şehir planlamasının insan davranışları üzerindeki etkisine vurgu yapılmıştır.
C) III. cümlede, şehir tasarımının ulaşım alışkanlıklarını şekillendirdiği örneklerle açıklanmıştır.
D) IV. cümlede, bireysel duygularla fiziksel çevre arasında doğrudan bir bağ kurulduğu belirtilmiştir.
E) V. cümlede, günümüzde şehir planlamasının teknolojik gelişmelerle uyumlu olduğu savunulmuştur.

5. Anda olabilmek bir zihinsel disiplin ve manevi olgunluk meselesidir çünkü yapılan bir işe zihni dağıtmadan odaklanmak muazzam bir disiplin gerektirir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyle anlamca aynı doğrultuda değildir?

- A) Zihinsel disiplini sağlayamayan kişi, bulunulan zamanda kalamaz.
- B) Manevi olgunluk ile anda olabilmek arasında ilişki vardır.
- C) Disiplin sahibi olmayan insanların odaklanması imkânsızdır.
- D) Zihni dağıtmamak, sanıldığı kadar kolay bir iş değildir.
- E) İnsan genç yaşta çok daha kolay biçimde odaklanmayı başarır.

6. • Günlük kahve tüketiminin etkileri nelerdir?
• Kahve tüketimi hangi yaş grubunda daha yaygındır?
• Kahveseverlerin tercih sebepleri nelerdir?
• Kahvenin psikolojik durum üzerindeki etkileri nasıl açıklanabilir?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) Kahve içme alışkanlıklarının, kişilerin genetik yapısına bağlı olarak değişiklik gösterdiği belirlenmiştir.
- B) Kahve içenlerin, içmeyenlere göre daha yüksek odaklanma ve dikkat düzeyine sahip olduğu gözlemlenmiştir.
- C) Genç yetişkinlerde kahve tüketimi, yaşlılara kıyasla daha yaygındır.
- D) Kahve tüketiminin, sosyal ilişkiler üzerinde doğrudan olumlu ya da olumsuz bir etkisi olduğuna dair yeterli bilimsel kanıt bulunmamaktadır.
- E) Kahve aromalarının, insan beyninde ödül sistemiyle ilişkili alanları etkinleştirdiği saptanmıştır.

7. Kendi yolunu çizmek cesaret ister çünkü çoğu zaman başkalarının beklentileri, seni farklı yollara sürüklemek ister.

Aşağıdakilerin hangisi bu cümlede anlatılmak istenene en yakındır?

- A) Başkalarının beklentilerine uymak, kişinin özgün kararlar almasını engeller ve kendi yolunu çizmesini zorlaştırır.
- B) Cesaret, başkalarının yönlendirmeleri olmadan özgürce karar alabilmek ve bu kararları uygulamaktır.
- C) İnsanlar çoğu zaman kendi yollarını çizmekte zorlanır çünkü sosyal çevrenin etkisi kişisel tercihleri gölgede bırakır.
- D) Kendi yolunu çizmek, başkalarının beklentilerini tamamen reddetmek ve onlardan uzaklaşmak anlamına gelmez.
- E) Başkalarının beklentilerini karşılamaya çalışmak, kişinin kişisel gelişim sürecinde çeşitli engeller oluşturabilir.

8. (I) Teknolojinin hızla ilerlemesi, insanların günlük yaşam biçimlerini kökten değiştirmiştir. (II) Bu değişim, bireylerin iletişim alışkanlıklarını etkileyerek sosyal ilişkilerde yeni dinamikler yaratmıştır. (III) Teknolojiye uyum sağlayamayan kesimler ise sosyal hayattan giderek kopma riskiyle karşı karşıyadır. (IV) Teknolojinin sunduğu kolaylıklar, bireylerin bir yandan yalnızlaşmasına yol açarken öte yandan toplumsal yapı içinde farklı dayanışma biçimlerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. (V) Böylece teknoloji hem bireysel hem de toplumsal düzeyde karmaşık ve çok boyutlu etkiler yaratmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, teknolojik gelişmelerin bireylerin yaşam biçiminde köklü değişikliklere yol açtığı belirtilmiştir.
- B) II. cümlede, sosyal ilişkilerin teknolojiyle nasıl şekillendiği açıklanmıştır.
- C) III. cümlede, teknolojik ilerlemeye uyum sağlayamayanların sosyal izolasyon tehlikesi vurgulanmıştır.
- D) IV. cümlede, teknolojiye bağlı yalnızlaşma ve toplumsal dayanışma arasındaki uyumsuzluktan söz edilmiştir.
- E) V. cümlede, teknolojinin bireysel ve toplumsal etkilerinin çok yönlü olduğu ifade edilmiştir.

1. I. Ekonomik krizler, ülkelerin sosyal yapısını derinden etkileyerek gelir dağılımında ciddi dengesizliklere yol açar.
II. Bu durumda, toplumun farklı kesimlerinde sosyal huzursuzluklar artmakta ve politik istikrarsızlıklar gözlemlenmektedir.

Verilen II. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede belirtilen durumun ortaya çıkardığı sosyal ve politik sonuçlar açıklanmaktadır.
B) I. cümlede ifade edilen durumun nedenlerine yönelik görüşler belirtilmiştir.
C) I. cümlede yer alan sosyal yapıdaki dengesizliklerin temel sebeplerini açıklamaktadır.
D) I. cümlede anlatılan durumu örneklerle destekleyerek genişletmektedir.
E) I. cümlede dile getirilen olumsuzlukların ekonomik krizlerden kaynaklanmadığını savunmaktadır.

2. (I) Marie Curie, bilimin en zor alanlarında yaptığı öncü çalışmalarla adını tarihe yazdırmıştır. (II) Onun araştırmaları, sadece kendi dönemi için değil gelecek nesiller için de bilimsel ilerlemenin temelini oluşturmuştur. (III) Curie'nin buluşları, hem radyasyonun tıbbi uygulamalarında devrim yaratmış hem de fizik ve kimya alanlarında yeni kapılar açmıştır. (IV) Ancak, yaşadığı dönemde kadınların bilimsel çalışmalara katılımı oldukça sınırlıydı ve bu durum onun çalışmalarının önünde engel teşkil etti. (V) Marie Curie, bu zorluklara rağmen, bilim dünyasında cinsiyet ayrımcılığına karşı durarak eşsiz bir kariyer inşa etti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, Curie'nin bilimdeki öncü rolüne vurgu yapılmıştır.
B) II. cümlede, onun çalışmalarının zaman ve nesiller aşan etkisine dikkat çekilmiştir.
C) III. cümlede, Curie'nin bilimsel alanlardaki katkılarından somut örnekler verilmiştir.
D) IV. cümlede, kadınların bilim dünyasındaki aktif rolüne işaret edilmiştir.
E) V. cümlede, Curie'nin yaşadığı zorluklara karşı gösterdiği direnç anlatılmıştır.

3. I. Futbolun dünya çapında artan popüleritesi, milyonlarca taraftarın bu spora olan ilgisini ve bağlılığını güçlendirmektedir.
II. Profesyonel liglerde yapılan yüksek maliyetli transferler, kulüplerin finansal yönetiminde önemli bir yer tutmaktadır.
III. Takımların başarısında, oyuncu performansının yanı sıra teknik direktörlerin taktiksel becerileri de belirleyicidir.
IV. Genç oyunculara verilen önemin artmasıyla, altyapı sistemlerinin geliştirilmesi kulüplerin uzun vadeli stratejisinde kritik bir rol oynamaktadır.
V. Futbolun sporun ötesinde sosyal ve kültürel bir fenomen hâline gelmesi, taraftarların kulüplere olan bağlılığını daha da artırmaktadır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve V
B) II ve III
C) III ve IV
D) II ve V
E) IV ve V

4. • Deniz kaplumbağaları, manyetik alan algılayıcı hücreler sayesinde yönlerini belirleyebilir.
• Dünya'nın manyetik alanındaki değişiklikler ise bu canlıların göç rotalarını şaşırtmasına ve sahile vurmasına neden olabilir.

Bu iki cümlenin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deniz kaplumbağaları, manyetik alan algılayıcı hücreleri sayesinde yönlerini belirlediklerinden, Dünya'nın manyetik alanındaki değişiklikler onların göç rotalarını şaşırtarak sahile vurmalarına yol açabilir.
B) Manyetik alan algılayıcı hücreler yoluyla yön bulan deniz kaplumbağalarının sahile vurma nedenleri, Dünya'nın manyetik alanındaki değişimlerle açıklanabilir.
C) Deniz kaplumbağaları, manyetik hücreleriyle yön bulurken manyetik alan değişimlerine rağmen göç yollarını genellikle korur.
D) Manyetik alan algılayıcı hücrelere rağmen deniz kaplumbağalarının Dünya'nın manyetik alanındaki değişikliklerden etkilenecek sahile vurma ihtimali bulunmaktadır.
E) Deniz kaplumbağalarının manyetik alan algılayıcı hücreleri ve Dünya'nın manyetik alanıyla etkileşimleri, göç yollarının şaşırtmasına ve sahile vurmasına sebep olabilir.

5. Bilgi, sırf kafada depolanmakla kalmamalı ve hayatın her anında, özellikle de zor zamanlarda rehberlik eden bir güç hâline dönüşmelidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyle anlatılmak istene-ne en yakındır?

- A) Bilgi, öğrenmenin ötesinde, yaşamda sürekli uygulamayı gerektirir.
B) Zor zamanlarda bilgiye ihtiyaç duyulması, onun gerçek değerini ortaya çıkarır.
C) Bilginin pratikte kullanılması, onun değerini artırır.
D) Bilgi, ancak zor zamanlarda rehberlik ederse gerçek anlam kazanır.
E) Bilginin anlam kazanması için zor koşulların yaşanması şarttır.

6. (I) Modern dans, bedenin ifade gücünü ön plana çıkararak kalıplaşmış hareket kalıplarını kırmayı amaçlar. (II) Bu sanat formu, dansçının iç dünyasını ve duygularını özgürce dışa vurmasını sağlar. (III) Geleneksel dansların aksine, modern dans belirli kurallara sıkı sıkıya bağlı kalmaz, yaratıcı süreçte önem verir. (IV) Modern dans eleştirmenleri, bu dans türünün sınır tanımayan doğasının, sanatçının özgünlüğünü ortaya koyduğunu savunurlar. (V) Ancak bazı izleyiciler, modern dansın gelenekselliğe bağlı olmaması nedeniyle onu anlamakta güçlük çeker.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde modern dans ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, geleneksel kalıpları kırma amacına dikkat çekilmiştir.
B) II. cümlede, dansçının bireysel ifade özgürlüğü vurgulanmıştır.
C) III. cümlede, yaratıcı süreçte verdiği önem açıklanmıştır.
D) IV. cümlede, özgünlükle ilişkilendirildiği belirtilmiştir.
E) V. cümlede, kuralsızlığının izleyicide algı karmaşasına yol açtığı ifade edilmiştir.

7. Hayatta karşılaştığımız zorluklar, kişisel gelişimimizin vazgeçilmez bir parçasıdır çünkü onları aşmadan olgunlaşmak mümkün değildir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenenle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Zorluklarla yüzleşmek, bireyin olgunlaşma sürecinde kritik bir öneme sahiptir.
B) Kişisel gelişim, olgunlaşma sürecine bağlı olarak farklı yollarla ilerleyebilir.
C) Olgunlaşma sürecinde karşılaşılan her zorluk bu sürece eşit oranda katkı sağlamaz.
D) Hayatın olumlu deneyimleri, bireyin olgunlaşması için gerekli ve yeterlidir.
E) Kişisel gelişim, zorlukların getirdiği engeller nedeniyle bazen sekteye uğrayabilir.

8. Bir sanat eserini anlamak, eseri yeniden yaratmak gibidir; izleyici veya okuyucu, kendi deneyimlerinin süzgecinden geçirerek esere farklı boyutlar kazandırır.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat eserleri, farklı kültürlerden gelen izleyiciler için farklı anlamlar taşıyabilir; bu da eserin evrenselliğinin bir göstergesidir.
B) İzleyicinin esere kattığı yorumlar, eserin özgün değerini değiştirmese de algılanış biçimini çeşitlendirir ve zenginleştirir.
C) Sanat eserlerinin değişmez ve evrensel anlamları vardır ancak izleyiciler farklı bakış açılarıyla bu anlamları yorumlarlar.
D) Sanat eserinin anlamı, izleyicinin kişisel deneyimlerine bağlı olarak değişiklik gösterebilir ve bu durum, eserin yorumlarını çeşitlendirir.
E) Sanat eserlerinin yoruma açık olmaları, onların herkes tarafından aynı şekilde anlaşılmasını engeller ve bu da bazen eserin yanlış anlaşılmasına neden olabilir.

1. • Yapay zekâ özellikle hangi alana katkı sunmuştur?
• Yapay zekânın toplum üzerindeki etkileri nasıl şekillenmektedir?
• Yapay zekânın eğitim alanında bireysel katkıları nelerdir?
• Yapay zekânın etik ve sosyal sorunları nelerdir?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) Yapay zekâ, sağlık sektöründe hastalık teşhisinde büyük kolaylıklar sağlamaktadır.
B) Yapay zekânın iş gücü piyasasında bazı meslekleri ortadan kaldıracağı öngörülmektedir.
C) Yapay zekâ algoritmaları, insan kontrolünden tamamen bağımsız olarak kararlar almaktadır.
D) Yapay zekânın eğitim alanında kişiselleştirilmiş öğrenme fırsatları sunduğu görülmektedir.
E) Yapay zekâ geliştirme süreçlerinde veri gizliliği ve güvenliği önemli bir endişe kaynağıdır.

2. • Dijital platformların yaygınlaşması, tüketicilerin alışveriş alışkanlıklarını köklü şekilde değiştirmiştir.
• İnsanlar artık internet üzerinden daha fazla ürün karşılaştırması yaparak bilinçli tercihlerde bulunmaktadır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tüketicilerin alışveriş alışkanlıkları dijital platformların yaygınlaşmasıyla hızla değişirken internet üzerinden yapılan karşılaştırmaların önemi azalmıştır.
B) Dijital platformlar tüketicilerin alışveriş biçimini sınırlamakla birlikte internet üzerinden yapılan ürün karşılaştırmaları nadiren tercih edilmektedir.
C) Tüketiciler alışveriş alışkanlıklarını değiştirmiş olsa da dijital platformlarda ürün karşılaştırmalarına yeterince yer verilmemektedir.
D) Dijital platformlar, alışveriş alışkanlıklarının değişmesinde etkisiz kalmış ve internet üzerinden karşılaştırma yapılmasını engellemiştir.
E) Dijital platformların yaygınlaşması tüketicilerin alışveriş alışkanlıklarını köklü biçimde değiştirirken internet üzerinden yapılan ürün karşılaştırmaları daha bilinçli tercihler yapılmasını sağlamaktadır.

3. (I) Sorumluluk bilinci, bireyin toplumsal yaşamda güvenilir ve saygın bir rol üstlenmesiyle uzun vadede gelişen önemli bir kişilik özelliğidir. (II) Kişisel sorumluluk; genellikle aile, okul ve çevresel etkileşimler aracılığıyla edinilen, bireyin kendine ve topluma karşı olan yükümlülüklerini içeren bir bilinçtir. (III) Sorumluluğun özü, bireylerin hem kendilerine hem de içinde yaşadıkları topluma karşı olan görevlerini fark ederek yerine getirmeleri ve bu doğrultuda hareket etmeleridir. (IV) Çocukluk döneminde edinilen sorumluluk bilinci; bireyin yaşamının her alanında güvenilir, saygı duyulan ve tutarlı bir birey olmasını sağlar. (V) Sorumluluğu erken yaşta benimseyen bireyler, sosyal ilişkilerinde ve günlük karar alma süreçlerinde tutarlı davranarak çevreleri tarafından bilinçli ve güvenilir kişiler olarak kabul edilirler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangileri aynı düşünceyi aktarmaktadır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

4. Başarı; sadece bireysel yeteneklerin varlığıyla değil aynı zamanda gelişim ortamının sağladığı fırsatlarla, sürekli ve disiplinli çabayla şekillenen karmaşık bir süreçtir çünkü yetenek tek başına parlayan bir kıvılcımken uygun şartlarda beslenmezse sönüp gider.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istene en yakındır?

- A) Başarının gerçekleşmesinde bireysel yeteneklerin önemi sınırlıdır; esas olan, gelişim ortamının destekleyici olup olmadığıdır.
B) Bireysel yetenekler, başarı için temel bir unsur olmakla birlikte gelişim için gerekli fırsatların ve düzenli çalışmanın sağlanması da zorunludur.
C) Başarı, yalnızca çevresel koşulların uygunluğu ve bireyin çaba göstermesiyle mümkün olur; yetenek faktörü sürecin belirleyici unsuru olmayabilir.
D) Başarı, bireysel yetenek ve disiplinin ötesinde sadece gelişim ortamının sunduğu imkânlarla bağlıdır; diğer faktörlerin etkisi yeteneğin ölçüsüne bağlıdır.
E) Disiplinli çalışma ve uygun fırsatlar, bireysel yeteneklerle birleştiğinde başarı şansını artırsa da bu unsurların her biri farklı koşullarda başarıyı etkileyen faktörler olarak değerlendirilmelidir.

5. Hayat, üzerine düşeni yaparken umudu yitirmemek ve her yeni günde yeniden başlamaktır.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatta başarılı olmak için sürekli yeni başlangıçlar yapmak gerekir.
B) Umudu koruyarak sorumluluklarını yerine getirip yeniden başlamak, yaşamın özüdür.
C) İnsan hayatında başarı, geçmişte yapılanları unutmakla mümkün olur.
D) Yeni günler her zaman fırsatlarla doludur ve insanı başarılı kılar.
E) Hayatın anlamı, karşılaşılan zorlukları göz ardı etmektir.

6. (I) Osmanlı İmparatorluğu, geniş toprakları ve farklı kültürleri bünyesinde barındırmasıyla uzun süreli bir imparatorluk olmayı başarmıştır. (II) Devletin idari yapısı, farklı milletlere kendi dinî ve sosyal işlerinde özerklik tanıyarak bu çeşitliliği yönetebilmiştir. (III) Bu yönetim sistemi, merkezî otoritenin güçlü olduğu fakat yerel yönetimlerin de belirli yetkilere sahip olduğu karma bir yapıyı ifade eder. (IV) Osmanlı toplumu, farklı etnik ve dinî grupların birlikte yaşadığı bir yapıya sahip olsa da zaman zaman bu çeşitlilik yönetim açısından sorunlar yaratmıştır. (V) Ancak imparatorluğun ilerleyen dönemlerinde bu çeşitlilik, özellikle milliyetçilik akımlarının yükselişiyle birlikte önemli sorunlara yol açmaya başlamıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, Osmanlı'nın geniş toprakları ve çok kültürlü yapısına vurgu yapılmıştır.
B) II. cümlede, farklı milletlerin özerkliğine dayanan idari sistemden bahsedilmiştir.
C) III. cümlede, Osmanlı'da merkeziyetçi ve yerel yönetimlerin yapısı açıklanmıştır.
D) IV. cümlede, Osmanlı toplumunun homojen bir yapıda olduğu ima edilmiştir.
E) V. cümlede, imparatorluğun son dönemlerindeki milliyetçilik akımlarının etkisine değinilmiştir.

7. • Gıda alerjilerinin yüzde 90'ı sekiz besinden dolayı gerçekleşiyor: Süt, yumurta, fındık, balık, soya, buğday ve kabuklu deniz hayvanları.

• ---- .

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse ilk cümlede verilen durumun gerekçesi belirtilmiş olur?

- A) Son yapılan bir araştırmaya göre sadece Avrupa'da 150 milyondan fazla insan alerjiyle mustarip
B) Alerjilerin en belirgin semptomları arasında kaşıntı, nefes alamamak ve ciltte kızarıklık sayılabilir
C) Bağışıklık sistemimiz, bazı maddeleri zararlı olarak değerlendirip karşı saldırı düzenler
D) Genetik olarak alerjiye yatkın bireylerin yaşamları boyunca aynı maddeye alerjik olmadıkları saptanmıştır
E) Savunma sistemimizin kimi durumlarda hızla çöküp kendini yenileyemediği tespit edilmiştir

8. (I) Dünyanın en bilinen volkanı, ABD'deki bir millî parkın altında huzursuz bir uyku uyuyor. (II) Her yıl bu millî park 1000'den fazla depremle sarsılıyor ve yer hâlâ kayıyor, havaya su ve gaz püskürtüyor. (III) Bölgenin analizi gösteriyor ki burada her 700 bin yılda büyük çaplı patlamalar gerçekleşiyor. (IV) Son büyük patlama da tam bu aralığa denk geldiği için bir sonraki patlamanın ne zaman olacağına ilişkin bir sürü spekülasyon var. (V) ABD Jeoloji Kurumuna göre Yellowstone'daki bir patlama, yanardağın etrafındaki 320 km çaplı alanı diz boyu küle boğabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, ABD sınırları içinde bir millî parkın altında bulunan ve aktif olduğu tahmin edilen en tanınmış volkan olduğu belirtilmiştir.
B) II. cümlede, bölgedeki yıllık binin üzerindeki deprem aktivitesi ve hidrotermal faaliyetlerin, volkanik uyku hâlinde olmadığını gösterdiği vurgulanmıştır.
C) III. cümlede, dünyadaki büyük ölçekli volkanik patlamaların yaklaşık 700 bin yılda meydana geldiği belirtilmekle beraber bu periyodun kesin bilimsel bir kural olmadığı açıklanmıştır.
D) IV. cümlede, son büyük patlamanın yaklaşık 700 bin yıl önce gerçekleştiği belirtilmiş ve bir sonraki patlamanın zamanlaması hakkında çeşitli tahminler olduğu ifade edilmiştir.
E) V. cümlede, böyle bir patlamanın, yanardağın etrafındaki 320 kilometrelik bir alanı kalın bir kül tabakası ile kaplayabileceği belirtilmiştir.

TEST 10

CÜMLELERİN ANLAMI VE YORUMU

1. Doğa; insanın sınırlarını zorladığı kadar, sabrını ve uyum yeteneğini de test eder çünkü gerçek güç, zorluklar karşısında gösterilen direnç ve esneklikte gizlidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istene-ne en yakındır?

- A) Doğanın zorlukları, insanın gücünü ancak sınırlarını zorlayarak ortaya çıkarır.
- B) İnsan, doğaya karşı gösterdiği sabır ve uyumla gerçek gücünü kanıtlar.
- C) Güç, zorluklara karşı esneklik ve direnç göstermekle ölçülür; doğa bu yetileri sınar.
- D) Doğa, insanın sınırlarını zorlamaktan çok onun zaafalarını ortaya koyar.
- E) İnsan, doğanın engellerini aşmak yerine onlarla savaşmayı tercih etmelidir.

2. • XVIII. yüzyıl Avrupa'sında güneyde gizemli bir kıta olduğu söylentileri dolaşıyordu.
- İngiltere, bu kıtayı sahiplenmek için Kaptan James Cook'u gizli görevle o bölgeye yolladı.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) XVIII. yüzyıl Avrupa'sında güneyde olduğu bilinen gizemli kıta üzerine İngiltere, Kaptan James Cook'u bölgeyi keşfetmesi için görevlendirdi.
- B) İngiltere, XVIII. yüzyılda güneyde bir kıtanın var olduğu söylentilerini doğrulamak amacıyla Kaptan James Cook'u bölgeye gönderdi.
- C) Kaptan James Cook, XVIII. yüzyılda İngiltere tarafından güneydeki gizemli kıtayı sahiplenmek için gizli göreve yollanmıştı.
- D) Güneydeki gizemli ülke hakkında dolaşan söylentiler nedeniyle İngiltere, Kaptan James Cook'u bu bölgeye keşif için yolladı.
- E) XVIII. yüzyılda Avrupalılar arasında güneyde bir kıtanın varlığına dair söylentiler yayılırken İngiltere, bu kıtanın sahipliği için Kaptan James Cook'u gizli görevle bölgeye gönderdi.

3. I. Uzun süreli bilgisayar kullanımı, gözlerde kuruluk ve odaklanma güçlüğüne yol açabilir.
- II. Özellikle gözlerini düzenli aralıklarla dinlendiren kullanıcılar, bu tür sorunları daha az yaşamaktadır.

Verilen II. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede anlatılan durumla ilgili çelişen bir görüş sunulmuştur.
- B) I. cümlede belirtilen sorunun olumsuz sonuçlarından bahsedilmiştir.
- C) I. cümlede ifade edilen duruma bir çözüm önerisi getirilmiştir.
- D) I. cümlede ortaya konan durumun genelgeçer olmadığı örneklenmiştir.
- E) I. cümledeki ifadenin bilimsel olarak doğrulandığı vurgulanmıştır.

4. • Teknolojik gelişmeler, eğitim alanında öğretim yöntemlerinin değişmesini zorunlu kılmıştır.
- Öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına göre özelleştirilen programlar, eğitimde başarının artmasını sağlamaktadır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojik gelişmeler eğitim alanında öğretim yöntemlerinin değişmesine yol açarken öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına yönelik programların etkisi sınırlı kalmaktadır.
- B) Teknolojik gelişmeler, öğretim yöntemlerinin değişmesine zemin hazırlamış olsa da öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına göre özelleştirilen programların başarısı tartışmalıdır.
- C) Öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına uygun programlar hazırlanması eğitimde başarıyı artırsa da teknolojik gelişmelerin yöntemlerdeki etkisi daha belirgindir.
- D) Eğitimde bireysel programların geliştirilmesi önemli olsa da teknolojik gelişmeler olmadan bu yöntemlerin etkili olması mümkün görünmemektedir.
- E) Teknolojik gelişmeler eğitim alanında öğretim yöntemlerini değiştirirken öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre özelleştirilen programların eğitimde başarıyı artırdığı görülmektedir.

5. Sanatçı, eserini yaratırken içsel dünyasının kapılarını arar çünkü gerçek ifade, yalnızca yüzeyde görülen değil derinlerde saklı olanın dışavurumudur.

Bu cümlede sanatçının yaratım süreciyle ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı, eserini oluştururken sadece gözle görünen dış dünyayı değil aynı zamanda iç dünyasında saklı kalan duygu ve düşünceleri çok katmanlı biçimde yansıtır.
- B) Sanatçının yaratıcı süreci, içsel dünyasının kapılarını aralayarak görünmeyen duygu ve düşünceleri esere yansıttığı bir ifade biçimidir.
- C) Sanatçılar, genellikle dış dünyadan aldıkları etkilerle eserlerinde gözle görülür detayları ön planda tutar; iç dünyalarının derinliklerine fazla inmeyebilirler.
- D) Sanatın gerçek ifadesi, yalnızca somut ve net anlaşılır öğelerden oluşur; gizemli ve soyut anlamlar genellikle eserin dışındadır.
- E) Eserin anlamı, sanatçının bilinçli olarak gizlediği ve ancak dikkatli analizle ortaya çıkarılan yüzeyin altındaki derin anlamların keşfiyle tamamlanır.

6. (I) Amazon Nehri, dünya üzerindeki en büyük su hacmine sahip nehir olarak bilinir. (II) Nehrin debisinin yüksekliği, bölgedeki yoğun yağışlar ve geniş havzasının etkisiyle açıklanabilir. (III) Amazon havzası, dünyanın en zengin biyolojik çeşitliliğine sahip ekosistemlerinden biridir. (IV) Nehrin uzunluğu, bazı ölçümlere göre Nil Nehri'nden daha fazladır ancak bu konuda farklı görüşler vardır. (V) Bu farklı görüşler, nehrin uzunluğunu hesaplamada kullanılan ölçüm yöntemlerindeki değişikliklerden kaynaklanmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, Amazon Nehri'nin su hacminin büyüklüğüne dikkat çekilmiş ve bu özelliğiyle öne çıktığı belirtilmiştir.
- B) II. cümlede, bölgedeki yağış miktarının nehrin havzasını genişlettiği ve bu etkinin debiyi yükselttiği vurgulanmaktadır.
- C) III. cümlede, Amazon havzasının biyolojik çeşitlilik açısından dünya çapında önemli olduğu ifade edilmiştir.
- D) IV. cümlede, Amazon Nehri'nin Nil Nehri'nden daha uzun olduğuna dair farklı görüşler bulunmuştur.
- E) V. cümlede, nehrin uzunluğuna dair farklı ölçüm sonuçlarının sebeplerine dair açıklamalar yapılmıştır.

7. I. Günümüzde birçok yetişkin, çocuklarının izlediği her eğitim programından somut ve faydalı kazanımlar elde etmesini beklemektedir.
- II. Ancak bazı çevrelerde eğitim programları -içerik yapıları, uygulama biçimleri ve hedeflerinin farkında olunmadığı için- sadece teorik bilgi sunmakla eleştirilmektedir.

Verilen II. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümledeki beklentiyle çelişen karşıt bir durum ortaya konmuştur.
- B) I. cümlede dile getirilen beklentinin gerçekleşmeme nedenlerine dikkat çekilmiştir.
- C) I. cümlede ifade edilen durumun eğitimcileri zor durumda bıraktığı belirtilmiştir.
- D) I. cümledeki beklentinin çocukların gelişimindeki olumsuz sonuçlara dikkat çekilmiştir.
- E) I. cümledeki beklentinin bilimsel dayanakları kanıtlarla açıklanmıştır.

8. (I) Âşık Mahzuni Şerif, XX. yüzyıl Türk halk müziğinde önemli bir yere sahiptir ve toplumsal eleştirileriyle tanınır. (II) Eserlerinde dönemin sosyal sorunlarını ve halkın yaşadığı zorlukları sade ve anlaşılır bir dille anlatır. (III) Mahzuni'nin şiirlerinde toplumsal eleştirinin yanı sıra bireysel duygular ve aşk temaları da yoğunlukla yer alır. (IV) Bazı eserlerinde sadece bireysel temaları işlemiş, toplumsal sorunlara yer vermemiştir. (V) Ancak bu durum, onun toplumsal duyarlılığını ve eleştirel tavrını gölgelememiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde Âşık Mahzuni ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, halk müziğindeki yeri ve toplumsal eleştirileriyle bilindiği vurgulanmıştır.
- B) II. cümlede, eserlerinde sosyal sorunları açık ve yalın bir dille anlattığı belirtilmiştir.
- C) III. cümlede, toplumsal eleştiri ile bireysel temaların birlikte işlendiği ifade edilmiştir.
- D) IV. cümlede, bireysel temalara odaklandığı şiirlerinin daha çok rağbet gördüğü belirtilmiştir.
- E) V. cümlede, bireysel temaların onun toplumsal duyarlılığını etkilemediği vurgulanmıştır.

ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Özet – Taktik

Betimleme, yazarın bir varlık ya da kavramın fiziksel özelliklerini anlatmasıdır. Böylece onun, okurun gözünde canlanmasını sağlar. Yazar bunu, niteleme sıfatlarını kullanarak yapar. Öykülemede ise düşünceler, olaylar aracılığıyla anlatılır. Yazarın amacı, olmuş ya da olabilecek bir olayı anlatıp okuyucunun gözünde canlandırmaktır. Öykülemede olay; kişi, zaman ve yer öğelerine bağlanarak verilir.

Paragrafta yazar, iletmek istediği düşünceyi farklı anlatım biçimleri ve düşünceyi geliştirme yolları ile sunar. Bu konudan TYT’de en az bir, bazı yıllarda iki soru karşımıza çıkmaktadır. Anlatım biçimleri betimleme, öyküleme, açıklama, tartışma; düşünceyi geliştirme yolları ise tanımlama, tanık gösterme (alıntı yapma), örnekleme, karşılaştırma ve sayısal verilerden yararlanma olarak sıralanabilir.

Tanım cümlesi “Bu nedir?” sorusunun cevabı olan cümlelerdir. Tanımlama ise paragrafta en az bir tanım cümlesi kullanmaktır. Karşılaştırma ise aralarında bir anlam yakınlığı olan iki kavramın benzeyen veya ayrılan yönü ortaya koyan cümledir. Karşılaştırma da -tıpkı tanımlamada olduğu gibi- paragrafta en az bir karşılaştırma cümlesi kullanmaktır.

Açıklama; bir konu, kavram, kişi, olay ya da durum hakkında bilgi vermek ve o konuda okuyucuyu aydınlatmaktır. Açıklama paragraflarına ilk cümleden son cümleye kadar nesnellik hâkimdir. Tartışma; yazarın bir düşüncenin yanlışlığını kanıtlamak ve kendi düşüncesini kabul ettirmek için kullandığı anlatım tekniğidir. Tartışma paragraflarının ilk cümlesinden son cümlesine kadar öznellik hâkimdir.

Sayısal verilerden yararlanma, yazarın anlattığı konuya uygun istatistiksel veriler sunmasıdır. Sayıp dökmeler ise bir işin türlü durumlarını, bir bütünün parçalarını akılda yer edecek biçimde art arda sıralayıp söylemektir. Aynı konuyla ilgili çok sayıda benzer sözcüğü sıralamaktır. Bir paragrafta bu özelliklerin yalnızca biri değil birkaçı da aynı anda bulunabilir.

Tanık gösterme, alıntı yapma olarak da bilinir. Yazarın savını inandırıcı kılmak için kendisiyle aynı doğrultuda düşünen birinden bahsetmesi ve ondan en az bir cümle almasıdır. Unutmamalıyız ki cümle almadan tanık gösterme olmaz. Örnekleme ise yine yazarın savını inandırıcı kılmak için, anlattığı konuya uygun somut ve anlaşılır örnekler vermesidir.

ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Özet – Taktik

Duruluk

Anlatımda gereksiz sözcüklerden, uzatmalardan arınmış olma durumudur. Diğer tanımı ise düşünceyi yeterli sözcük ya da sözcük öbeği kullanarak anlatmaktır. Cümlelerdeki gereksiz unsurlar ise gereksiz sözcük veya eklerdir. Bu ilkenin ihlali, parçayı oluşturan cümlelerde anlatım bozukluğuna yol açar.

Açıklık

Bir yazıda belirtilmek istenen duygu ve düşüncelerin, herhangi bir ek yoruma veya açıklamaya gerek duymadan kavranabilir olmasıdır. Konuşma dilinde olmayan sözcüklerin pek kullanılmaması, kelimelerin yerli yerinde kullanılması, cümlelerin çok uzun olmaması, düşüncelerin dolambaçsız söylenilmiş olması açıklığı meydana getirir. Bunların tam tersi de “kapalılık” durumunu ortaya çıkarır.

Doğallık

Anlatımın yapmacıksız, günlük yaşamdaki gibi sanat özentisinden uzak yapılması, mantıksız diyaloglara yer verilmemesidir. Tersisi ise “yapaylık” durumunun ortaya çıkmasına yol açar. Yapaylık, eserin inandırıcılığını zedeler; okuma zevkini ortadan kaldırır.

Yalınlık

Anlatımın süsten (söz sanatları, ağır sözcükler ve özenli uzun cümlelerden) uzak olmasıdır. Karşıtı süslülüktür. Çok süslü/ağır anlatımlar için “ağdalı” ifadesi kullanılır. Yalın bir cümlede düşünce ve duygular kısa ve kesin ifadelerle dile getirilir. Özellikle “toplum için sanat” ilkesine uymak isteyen sanatçılar, bu ilkeye çok önem verirler.

Yoğunluk

Birçok anlamı bir arada vermektir. Yoğun cümlelerde anlam içinde anlam bulunur. Derinlik, özlülük olarak da adlandırılır. Az sözle çok şey anlatmaktır. Atasözleri ve özdeyişler yoğunluğun zirvede olduğu cümlelerdir. Tersisi durumda ise “sıklık” ortaya çıkar. Sığ bir eseri okuyan okur, içeriğin boş olduğunu düşünür.

Evrensellik

Sanat yapıtının tüm dünyadaki insanlara hitap etmesidir. Kısacası evrensel bir eser bütün insanlığa, bütün zamanlara ve bütün ülkelere hitap eder. Klasik sayılan eserlerin pek çoğu evrensel özellikte olduğu için okunur ve her çağın insanı ondan kendine bir şeyler çıkarır.

Kalıcılık

Bir yapıtın, ortaya çıktıktan çok uzun zaman sonra bile ilgi görmeye devam etmesidir. Ölümsüzlük olarak da adlandırılır. Tersisi durumda ise “geçicilik” ortaya çıkar. Kalıcılık yani ölümsüzlüğün bir diğer tanımı ise eserin, yaratıcısının ölümünden çok uzun zaman sonra bile okunmaya devam etmesidir.

Tutarlılık

Anlatımda birbiriyle çelişkili ifadeler, düşünceler ileri sürmemektir. Aksi durumda tutarsızlık ortaya çıkar.

Yerellik

Sanat eserinin tüm dünyaya değil belli bir topluluğa seslenmesidir. Örneğin Karacaoğlan türküleri, daha çok bize hitap ettiği için yerel nitelik taşır. Yerellik, asla bir eksiklik değildir.

Çağdaşlık

Sanatçının çağının gerisinde kalmaması, eserin de çağına uygun özellikler taşımasıdır.

İçtenlik

Anlatımın yürekten ve samimi olmasıdır.

Üslupçuluk

Yazarın dili her şeyin ötesinde tutmasıdır. Üslupçu yazarların ilk amacı, dildeki ustalığını göstermektir.

Sürükleyicilik

Okuyucunun ilgisini canlı tutmaktır. Sürükleyicilik daha çok, içerikle ilgilidir ancak ağır bir dil de sürükleyiciliğin ortaya çıkmasını engeller. Polisiye romanlar, gerilim, macera ve aşk romanları okurlar tarafından genellikle daha sürükleyici bulunur.

1. Edebiyat dünyasında kimi yazarlar, karakterlerini oluşturduktan sonra onlardan bağımsız bir yaşam sürdürdüğünü hissederek. Bu durum, yazar ile eser arasındaki ilişkiyi daha derin ve karmaşık hâle getirir. Ünlü romancı Orhan Pamuk, bu konuda şöyle demiştir: “Karakterlerim beni aşıyor, kendi kararlarını veriyorlar. Onları yaratıyorum ama onlar kendi hayatlarını yaşıyor gibi.”

Bu parçada Orhan Pamuk’a yer verilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatımı zenginleştirerek okuyucunun ilgisini artırmak
B) Ele alınan düşünceyi örneklemeye yoluyla somutlaştırmak
C) Yazarın eserine bakış açısını karşılaştırmalı olarak sunmak
D) Okurun konuya ilişkin farklı görüşler edinmesini sağlamak
E) Önemli bir kişiyi tanık göstererek bir fikri çürütmeye çalışmak

2. Gökyüzündeki bulutlar, yeryüzüne yağmur olarak düşmeden önce etkileyici bir dansa başlarlar. Bu hareketlilik, doğanın sessiz bir ritmini yansıtır. Bulutlar, bazen ağır ağır yürür bazen de hızlıca süzülürler. Güneş ışınları bulutların arasından süzülürken gökyüzü çeşitli renklere bürünür.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi vardır?

- A) Kişileştirme
B) Tanık gösterme
C) Örneklemeye
D) Tanımlama
E) Tartışma

3. Dijital çağda iletişim, sınır tanımayan bir hız kazanmıştır. Sosyal medya platformları, bireylerin düşüncelerini anında paylaşmasına imkân verirken yüz yüze iletişimin yerini kısmen almıştır. Uzak mesafelerdeki insanlar, video konferanslarla sanki aynı odadaymış gibi görüşme yapabilmektedir. Bu hızlı iletişim biçimi, bilgiye erişimi kolaylaştırırken aynı zamanda bireyler arasında yüzeyselleşen ilişkiler gibi yeni sorunları da beraberinde getirmiştir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Örneklemeye
B) Karşılaştırma
C) Tanımlama
D) Tartışma
E) Nedensellik

4. Osmanlı İmparatorluğu’nun yükseliş döneminde, XVI. yüzyıl, sanat ve mimari alanında büyük bir gelişim göstermiştir. Mimar Sinan, bu dönemin en önemli temsilcilerinden biri olarak kabul edilir. Süleymaniye Camisi, onun en meşhur eserlerinden biridir. İstanbul’un silüetini süsleyen bu yapı, sadece mimari bir başarı değil aynı zamanda dinî ve sosyal bir merkez olma özelliği taşımaktadır. Döneminde inşa edilen diğer önemli yapılar arasında Selimiye Camii ve Topkapı Sarayı da bulunmaktadır. Bu yapılar, Osmanlı mimarisinin zarafetini ve ihtişamını yansıtırken âdeta geçmişin izlerini üzerinde taşımaktadır. Bu nedenledir ki burada adımlar hafif hafif, ağır ağır atılmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Benzetme
B) İkileme
C) Niteleme
D) Betimleme
E) Mecazlı söyleyiş

5. Doğanın çeşitliliği, pek çok canlı türünü bünyesinde barındırır. Ormanlar, kuşların cıvıltısıyla, çeşitli böceklerin uğultusuyla hayat bulur. Nehirler, balıkların yaşam alanı olurken çiçekler, arı ve kelebeklerin ziyaret noktalarıdır. Her bir unsur, ekosistemin işleyişinde önemli bir rol oynar. Bu zengin çeşitlilik, doğanın dengesi ve sürekliliği için vazgeçilmezdir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi vardır?

- A) Öyküleme
B) Örneklendirme
C) Tanık gösterme
D) Tanımlama
E) Karşılaştırma

6. Platon’a göre bilgi, sadece duyular yoluyla elde edilen yüzeysel bir algı değildir. Bilgi, ruhun gerçekliklerle temas kurmasıdır. Platon, duyusal bilgiyi gölgeler dünyası olarak düşünürken gerçek bilgiyi fikirler dünyasına ait olarak görür. Bu iki bilgi türü arasındaki fark, bilgiyi sadece deneyimlemekle kalmayıp onun özüne ulaşmakla ilgilidir. Platon’un bu ayrımı, bilginin doğası üzerine derin bir düşünceyi ortaya koyar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Açıklama
B) Tanımlama
C) Karşılaştırma
D) Öyküleme
E) Kurallı cümle

7. Ludwig van Beethoven, müziğin sınırlarını zorlayan bir devrimcidir. Onun senfonileri, fırtınalı denizler gibi dalgalanır, dinleyicide derin duygular uyandırır. Tıpkı doğanın en şiddetli fırtınalarının ardından gelen sessizlik gibi, eserleri de hem güç hem de dinginlik taşır. Romantik dönemin öncüsü olarak Beethoven'ın müziği hem kendi döneminden önceki klasik anlayışla hem de sonraki romantik akımdan daha başarılıdır. Onun melodileri, günümüz bestecileri için birer ilham kaynağıdır. Birçok çağdaş eser, Beethoven'ın yenilikçi tarzından örnekler içerir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Benzetme
B) Öznellik
C) Tartışma
D) Açıklama
E) Karşılaştırma

8. Stres, bireyin karşılaştığı zorluklara verdiği fizyolojik ve psikolojik tepkilerdir. Modern şehir yaşamında bu tepki sıklıkla artar ve günlük rutinleri etkiler. Trafik, iş yükü ve sosyal baskılar, bireyin sağlığını olumsuz etkileyen temel stres kaynaklarıdır. Ancak stresle başa çıkmak için çeşitli yöntemler vardır: meditasyon yapmak, yürüyüşe çıkmak ya da hobiler edinmek... Stresin yönetimi, bireyin yaşam kalitesini koruması için gereklidir; dolayısıyla da yapılması gerekir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Tanımlama
B) Öneride bulunma
C) Karşılaştırma
D) Örneklem
E) Açıklama

9. Bakmayın ormanın sık ağaçlarla dolu olmasına; patika, yumuşak toprak zeminden ormanın derinliklerine doğru kıvrılarak ilerler. Güneş ışınları yaprakların arasından süzülüp yere noktalar bırakır. Yol, yürüyüşçüyü sakinleştirmek istercesine yavaş yavaş yükselir, adımların ritmi doğanın nefesiyle uyumlanır. Sanki bu patika, ormanın sırlarını adım adım açığa çıkarır; her dönemeçte yeni bir hikâye fısıldar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Tanımlama
B) Kişileştirme
C) Benzetme
D) Betimleme
E) Mecazlı söyleyiş

10. Bir an gelir, kalemimden dökülen düşünceler kendi hayatlarını yaşamaya başlar. Sayfalar arasında gezinirken kahramanlarımın duyguları ve kararları sanki bağımsız bir iradeye sahipmiş gibi hareket eder. Kurduğum dünya, bir hayal ürünü olmaktan çıkıp gözümün önünde somutlaşır, anlam kazanır. Tıpkı bir rüyanın gerçeklikten daha canlı ve etkileyici olması gibi, bu hikâye de beni bambaşka diyarlara götürür.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmeye yer verilmiştir.
B) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
C) Şart dile getirilmiştir.
D) Betimleme yapılmıştır.
E) Öznel ifadelere yer verilmiştir.

11. *Small Things Like These* (2024) filmi, yüzeye yakın sade bir taşra anlatısı gibi görünse de alt katmanlarında hem İrlanda'nın yüzyıllar süren tarihsel suskunluğunu hem de kurumsal şiddetle örülmüş bir belleği taşır. Claire Keegan'ın kısa romanından uyarlanan film, kilise ve devletin iç içe geçmiş denetim aygıtlarının birey üzerindeki etkilerini görünür kılmakla kalmaz; aynı zamanda karşı-hafıza üretmeye yönelir. Sessizlik ve su yüzüne çıkmamış suçlar, bu anlatının asli öznelere hâline gelir. Bir eleştirmen şöyle der: "Filmin merkezî karakteri Bill Furlong, tarihsel bastırılmışlık ile bireysel vicdan arasında sıkışmış bir figürdür ve onun yolculuğu, aslında İrlanda'nın kendi geçmişiyle yüzleşme-yişinin temsili olarak okunabilir."

Bu parçada bir eleştirmenin sözlerine yer verilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortaya konulan düşüncüyü zıt bir bakış açısıyla derinleştirmek
B) Verilen bilgileri destekleyici ek bilgileri okura aktarmak
C) Ele alınan konuyla ilgili yeni bir tartışma başlatmak
D) Aynı konuyla ilgili çok sayıda görüş sunarak genelleme yapmak
E) Okuru şaşırtmaya çalışarak onun ilgisini çekmeye çalışmak

12. Düşünceler, bir ağaç gibi kök salmalı ve dallanmalıdır. Her yeni fikir, köklerden beslenerek büyür ve gelişir. Sayısal veriler, bu süreci destekleyen önemli bir araçtır. Söz gelimi insanların %70'i belirli bir konuda benzer düşüncelere sahiptir. Bu oran, konunun toplumda ne kadar benimsendiğini gösterir. Ayrıca benzetme ve karşılaştırma yöntemleri, düşünceleri daha anlaşılır kılar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Örneklem
B) Tanık gösterme
C) Benzetme
D) Karşılaştırma
E) Sayısal veri

1. Dizi ve film dünyasında, süper kahraman karakterleri son yıllarda büyük bir popülerite kazanmıştır. Özellikle Marvel Sinematik Evreni (MCU), izleyiciler arasında geniş bir hayran kitlesi oluşturmuştur. Sinema eleştirmeni Dr. Elif Arslan, “Süper kahraman filmleri, izleyicilere cesaret ve dayanışma gibi değerleri aşlamakla kalmıyor, aynı zamanda insanların içindeki kahramanı ortaya çıkarıyor.” demektedir. Bu tür yapımlar, sosyal medyada geniş yankılar uyandırmakta ve izleyicilerin bu karakterlerle özdeşleşmesine yol açmaktadır. Süper kahramanlar, âdeta modern mitolojilerin temsilcileri gibi, günümüz toplumunun değerlerini yansıtmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Öneride bulunma B) Benzetme
C) Açıklama D) Öznellik
E) Karşılaştırma

2. Cumhuriyet’in ilanı ile beraber Türk toplum yapısında ciddi bir değişim yaşanmıştır. Cumhuriyet rejimin başlaması, daha önce eşi benzeri görülmemiş inkılapların bir bir hayata geçmesi, toplumun hemen her alanında değişiklikler sağlamıştır. Türk sinemasında 1922 yılından 1949 yılına kadar sivil yapımevleri bazında yapılandırılan döneme Özel Yapımevleri Dönemi adı verilmektedir. Tiyatral kökenli çalışmalarından oluşan Türk filmlerini yönetmek Muhsin Ertuğrul’a düşmüştür. Türk sineması, İkinci Dünya Savaşı’nın sona erdiği 1945’ten sonra film üretimini arttırmıştır. Film yapıları ise seyirci tercihleri neticesinde yani ekonomik yansımalar sebebiyle belli bir form yakalamıştır. Önemli gişe gelirleri getiren Mısır filmleri, Amerikan macera ve güldürü filmleri ve Türk sinemasının kendi köklerinden kaynaklanan edebiyat uyarlamaları ve tarihsel filmler belirli bir sinema anlayışını beraberinde getirmiş, sonraki yıllardaki üretimler bu ana temalar üzerinde hareket etmiştir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklama anlatım tekniği parçaya hâkimdir.
B) Örnekleme ve tanık göstermeye başvurulmuştur.
C) Gerekçe (neden-sonuç) anlamlı cümle kullanılmıştır.
D) Yer yer kişisel görüşler ortaya konmuştur.
E) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.

3. “Sanat toplum içindir.” görüşü her dönem mutlaka karşılık bulan, düşünürler ve sanatçılar tarafından benimsenen bir görüştür. Ancak çoğunlukla toplumsal süreçlerin yoğun olduğu dönemlerde baskın olmaktadır. Savaşlar, ihtilaller, devrimler, iç karışıklıklar, yoksulluklar gibi sosyal, siyasi ve ekonomik problemlerin yoğun olduğu dönemlerde sanat da diğer her kurum gibi kendini topluma karşı sorumlu hissetmektedir. Bu nedenle Rönesans, Barok, Rokoko gibi sanat dönemlerinde bu görüş daha baskın hâldedir. Théophile Gautier gibi bazı ünlü isimler ise “L’art pour l’art (Sanat sanat içindir).” demiştir.

Bu parçada Théophile Gautier’den cümle alınmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortaya konan düşüncenin zıddı durumların da bulunduğunu göstermek
B) Bir anıya yer vererek anlatımı tekdüzelikten kurtarmak
C) Aktarılan düşünceleri, farklı bir bakış açısı sunarak kabul ettirmek
D) Benzer düşünceleri karşılaştırarak okurları anlatılanlara ikna etmek
E) İddialara somut bir örnek vererek anlatımı güçlendirmek

4. Teknolojinin hayatımızdaki yeri giderek artarken bunun getirdiği kolaylıklar ve avantajlar göz ardı edilemez. Örneğin bilgiye anında erişim, iletişimi kolaylaştırmakta ve eğitim süreçlerini hızlandırmaktadır. Ancak bu durumun bazı olumsuz sonuçları da vardır. Özellikle aşırı teknoloji kullanımı yüzünden sosyal etkileşimlerin azalması ve bireylerin yalnızlaşması gibi sorunlara ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla teknolojinin sunduğu olanaklar ile beraberinde getirdiği zorluklar arasında bir denge kurmak gerekmektedir.

Bu parçada söz edilen olumsuz sonuçların yazılma nedeni aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Aktarılan düşünceleri benzer bir bakış açısı sunarak ayrıntılı biçime getirmek
B) Ortaya konan düşünceyle çelişen durumların da bulunduğunu göstermek
C) Tartışmacı bir içerik oluşturup okurların sorgulamalarını sağlamak
D) Anlatılanlara somut bir örnek vererek anlatımı detaylandırmak
E) Farklı düşünceleri karşılaştırarak okurları anlatılanlara ikna etmek

5. Yerli bitkiler; yerel iklime, toprağa ve yaban hayatına iyi adapte olmuştur. Bu da onları dayanıklı ve az bakım gerektiren canlılar yapar. Birçok geleneksel süs bitkisinin aksine yerli türler, yerel ekosistemleri destekler. Tozlayıcılar, kuşlar ve diğer yaban hayatı için yiyecek ve yaşam alanı sağlar. Ek olarak yerli bitkiler, genellikle daha az su ve gübre gerektirir. Böylece de kaynakları korumaya ve sağlıklı bir çevreyi teşvik etmeye yardımcı olur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangileri vardır?

- A) Açıklama - tanık gösterme
- B) Karşılaştırma - açıklama
- C) Tanımlama - tartışma
- D) Tartışma - örnekleme
- E) Örnekleme - sayısal veriler

6. Günümüzde teknoloji, hayatımızın birçok alanında devrim yaratmıştır. Özellikle iletişim alanında yaşanan değişiklikler, insanları birbirine daha da yakınlaştırmıştır. Örneğin sosyal medya platformları sayesinde insanlar, coğrafi olarak uzak olsalar bile anlık olarak iletişim kurabilmekte ve paylaşımlarda bulunabilmektedir. Bununla birlikte bu hızlı iletişim biçimi, yüz yüze iletişimin azalmasına ve insan ilişkilerinin yüzeyselleşmesine yol açabilmektedir. Bu çelişki, teknolojinin sunduğu avantajlar ile beraberinde getirdiği dezavantajları ortaya koymaktadır.

Bu parçadaki örneğin verilme amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojinin insan hayatındaki olumlu etkilerini vurgulamak
- B) Sosyal medya kullanımının yaygınlığını açıklamak
- C) İletişim biçimlerindeki değişikliğin sonuçlarını göstermek
- D) İnsan ilişkilerinin önemini ortaya koymak
- E) Gelecekte teknolojinin rolünü tahmin etmek

7. Rap müzik, ortaya çıktığı dönemden beri büyük ölçüde sıfırdan bir eser üretmek yerine var olan şarkılardan faydalanarak üretim yapan bir müzik türüdür. Sample alma dediğimiz yöntemde mevcut bir şarkının bestesinin bir kısmı -çoğu zaman sample en vurucu, en akılda kalan yerden alınır- seçilir ve yeniden düzenlenir. Düzenlenen bu parçanın üzerine rap müzikte kullanılan, çoğu zaman synth veya drum gibi entrümanlarla üretilen ritimler eklenir. Sözler bu düzenlenmiş formatın -beat dediğimiz altyapı- üstüne kaydedilir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Terim
- B) Açıklama
- C) Tanım
- D) Karşılaştırma
- E) Sayıp dökme

8. Bu yıl arkadaşlarımı Hanoi'ye yolladıktan sonra üç yıldır methini duyduğum Güney Laos'un Champasak eyaletine gitmeye karar verdim. Vientiane'den 150.000 "kip"e aldığım yataklı otobüs bileti ile on bir saatte Pakse'ye ulaştım. Otobüs şehir merkezine çok yakın bir yerde bırakınca kalmayı planladığım Sabaidy 2 Guesthouse'a yürüyerek beş dakikada geldim. Sabah yedi olmasına rağmen bahçe kalabalık. Turlara gitmek için bekleyenler, bir yandan kahvaltı yapıyorlar. Resepsiyona oda sordum ama hostel dolu. 8.30'a kadar bekleyebileceğimi ve beşinci sıradan listeye yazabileceklerini söylediler. Ben de bir kahvaltı sipariş edip beklemeye karar verdim.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tartışmacı anlatım tekniği ağır basmaktadır.
- B) Anlatıcı kişinin sorgulamaları yansıtılmıştır.
- C) Olaylar oluş sırasına göre anlatılmıştır.
- D) Çeşitli örneklerle bir sav kanıtlanmıştır.
- E) Betimlemelere beğeni duygusu katılmıştır.

1. Platon'a göre "Sanat, gerçekliğin bir yansımasıdır." Ancak burada bahsedilen sanat, sadece bir kopyalama eylemi değildir. Platon, sanatın iki türünü ele alır: Biri, doğayı taklit eden sanat; diğeri ise düşünce ve duyguları ifade eden sanattır. Doğayı taklit eden sanat, gerçekliğin yüzeysel bir kopyasını sunar ve bu nedenle daha az değerlidir. Buna karşın düşünce ve duyguları ifade eden sanat, izleyicide derin bir etki bırakır ve gerçekliği daha anlamlı bir şekilde ortaya koyar. Bu iki tür sanat arasında yapılan bu ayırım, sanatın doğasına dair farklı bakış açılarını yansıtır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Öneride bulunma B) Gereke cümlesi
C) Karşılaştırma D) Açıklama
E) Tanımlama

2. Yağmur, dingin ve pürüzsüz toprağa düştüğünde sanki bir müzik aleti çalmaya başlar. Damlalar, yaprakların üzerine vururken hafif bir melodi oluşturur. Ağaçlar, bu melodiye dinlerken âdeta dans ederler. Gökyüzü, bulutların arasında kaybolurken güneş ışınları da bu anı aydınlatmaya çalışır. Her bir damla, doğanın ritmini yükseltir ve çevreyi canlandırır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Kişileştirme B) Benzetme
C) Örnekleme D) Betimleme
E) Abartma

3. Yazarlık, doğuştan gelen bir yetenek değil sürekli çaba ve öğrenme gerektiren bir süreçtir. Yazarlar, farklı kaynaklardan ilham almalı ve kendilerini geliştirmek için sürekli pratik yapmalıdır. Jorge Luis Borges gibi yazarlar, yazmanın ve okumanın önemini vurgulamışlardır. Bu bağlamda yazı, sadece bir ifade aracı değil aynı zamanda düşünce ve yaratıcılığın bir ifadesidir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Konuya dair bir teze ve antiteze yer verilmiştir.
B) Bir fikir, tanımlama yoluyla ortaya konmuştur.
C) Soru yoluyla düşünce kanıtlama çalışılmıştır.
D) Tanık göstermeye yer verilmiştir.
E) Benzetme yoluyla konu somutlaştırılmıştır.

4. Plastik atıklar, kullanıldıktan sonra atılan veya geri dönüşüme uygun bir şekilde işlenmeyen plastik maddelerdir. Çevre bilimci Prof. Mehmet Yılmaz, "Plastik atıkların doğada çözünmesi yüzlerce yıl alıyor ve bu süre zarfında ekosistemler üzerinde yıkıcı etkiler yaratıyor." demektedir. Bu atıklar, denizlerde ve okyanuslarda büyük sorunlara yol açmakta, deniz canlılarının yaşamını tehdit etmektedir. Özellikle mikroplastikler, gıda zincirine karışarak insan sağlığını da tehlikeye atmaktadır. Bu nedenle, plastik kullanımının azaltılması ve geri dönüşüm uygulamalarının artırılması gerekmektedir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Öneride bulunma B) Tanık gösterme
C) Açıklama D) Tanımlama
E) Betimleme

5. Günümüzde stand-up komedi, performans sanatlarının en popüler ve dinamik türlerinden biridir. Sadece bir mikrofon ve sahnede tek başına bir komedyenle bu sanat, doğru izleyiciyle etkileşim kurarak anında tepkilere dayanır. Çünkü eski bir bilgenin de söylediği gibi, gülmek en büyük ilaçtır. Bundan dolayı söylenebilir ki komedi, insanlık var olduğundan beridir bu dünyada yaşamaktadır. Aristofanes'in komedyaları, Karagöz, meddahlık... Bunlar stand-up türünün bir bakıma habercileridir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Örnekleme B) Deyim C) Tanımlama
D) Karşılaştırma E) Gereke yargı

6. Günümüzde gelişen teknoloji ile akıllı telefonlar ve tabletlerden de izlenebilen çizgi filmler, bazen anne ve babaları kurtarıcı olabiliyor. Eğlenceli ve öğretici olanlar, çocukların kendilerini tanıyabilmelerinden farklı kültürlerle tanışmalarına yardımcı olmaya kadar çok önemli kazanımlar sağlayabiliyor. Hatta ana karakterleri rol model olarak kabul ederek doğru davranışlar sergileyebiliyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Öyküleme ağır basmaktadır.
B) Betimlemeler söz konusudur.
C) Yinelemeye yer verilmiştir.
D) Dolaylı anlatım söz konusudur.
E) Olasılık anlamlı cümleler vardır.

7. Spor dünyasında, başarılarıyla ön plana çıkan birçok sporcu, yıllar içinde kendi hikâyelerini yazarken bu süreçte çeşitli zorluklarla da karşılaşır. Bu sporcular, yalnızca kazanılan madalyalarla değil; aynı zamanda mücadele ettikleri engellerle de tanınır. Usain Bolt, dünya rekorları kırarak hızın sembolü hâline gelirken onun arkasındaki çaba ve azim de bir o kadar dikkat çekicidir. Michael Jordan, basketbol sahalarında efsaneleşirken genç yaşta yaşadığı hayal kırıklıkları ve antrenmanlarının ardındaki hikâye ile de ilham kaynağı olmuştur. Bu sporcuların başarıları, sadece yetenekleriyle değil; aynı zamanda zorluklara karşı gösterdikleri dirençle de şekillenmiştir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Öyküleme
B) Örneklendirme
C) Tanık gösterme
D) Tanımlama
E) Benzetme

8. Bosna Hersek dendiği zaman öncelikle akla Saraybosna ve Mostar gelir. Bosna Hersek'in başkenti olan Saraybosna'da etrafınıza bakarsanız bir Osmanlı eseri ile mutlaka karşılaşsınız. Çevremizde gördüğümüz tarihî doku, duyduğumuz Türkçe konuşmalar, insanların aşırı yardımseverliği karşısında sanki yabancı bir ülkede değil de Türkiye'de bir şehre gelmişiz gibi hissettirdi bize. Aslında Saraybosna'yı gezdiğiniz zaman biraz Doğulu, biraz Batılı olduğunu görüyorsunuz. Şehrin en popüler yeri, Saraybosna'nın simge yerlerinden birisi daha doğrusu Saraybosna'nın kalbi sayılan Başçarşı her gün binlerce insan tarafından geziliyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Öznel cümle
B) Devrik cümle
C) Koşula bağlılık
D) Karşılaştırma
E) Uyarıda bulunma

9. Arkeolojiyle ilgilenenlerin iyi bildiği Tollund adamı, MÖ IV. yüzyılda Roma öncesi Demir Çağı olarak adlandırılan dönemde yaşamış ve doğal şartlarla kendiliğinden mumyalanmış bir erkeğin bedenidir. 1950 yılında Danimarka'daki Jutland Yarımadası'nda bir torf bataklığına gömülü olarak bulundu. Bu tür buluntular, bataklık cesetleri olarak adlandırılır. Tollund adamı, o kadar iyi saklanmış ki özellikle başı ve yüzü değişmeden günümüze gelmiştir. Bu yüzden ilk bulunduğu anda onun yakın zamanda bir cinayete kurban gittiği sanılmıştır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tartışmacı bir yol izlendiği
B) Okura çeşitli bilgiler verildiği
C) Bir yanılgıdan söz edildiği
D) Tanım cümlesi kullanıldığı
E) Bir durumun nedeninin de verildiği

10. Bir zorluğun üstesinden gelmenin, yalnızca cesaretle mümkün olduğunu düşünmek büyük bir hatadır. Aslında, zorluklardan kaçınmak, gerçek bir kayıptır. Zira ünlü yazar J.K. Rowling'in de dediği gibi, "Başarı, ne kadar düşseniz de tekrar ayağa kalkabilme yeteneğinizdir." Başka bir deyişle, her denemede kazanma şansınızı artırırsınız. Zaten daha önce denemediğiniz bir yolun en fazla nasıl sonuçlanabileceğini görmekten ibarettir. Rowling, her başarısızlıkta yeni bir şey öğrenmenin önemine dikkat çekmiştir.

Bu parçada J.K. Rowling'den söz edilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aktarılan düşünceleri benzer bir bakış açısı sunarak desteklemek
B) Ortaya konan düşünceyle çelişen durumların da bulunduğu göstermek
C) Tartışmacı bir içerik oluşturarak okurların metne olan ilgisini canlı tutmak
D) Anlatılanlara somut bir örnek vererek anlatımı güçlendirmek
E) Farklı düşünceleri karşılaştırarak okurları anlatılanlara ikna etmek

11. Antik Çağ'dan beri kullanılan maske; korunma, kılık değiştirme, kimliğini gizleme, performans veya eğlence için kullanılan bir nesne. Avrupa'da doğaüstü güçlerle tanrıları sembolize etmek için kullanılıyordu. Hristiyanlığın ortaya çıkışıyla bu anlamını yitirdi. Tek tanrılı dinlerin gelişmesinin eski tanrıları yok etmesi, maskeyi dinî bir sembol değil; tiyatro temsilleri için kullanılır hâle getirdi. Orta Çağ Avrupa'sında yan yana duran "komedi ve tragedya" maskeleleri, tiyatronun sembolü oldu. Genellikle festivallerde kullanılan maske; grotesk bir anlayışla "çirkin/zalim" olana karşı, "iyi/idealize edilmiş, güzel" gibi iki zıt kutup kurgulanmıştır. XV. yüzyılda Roma ve Venedik'te turist çekmek için düzenlenen festivallerde sıkça maske kullanılmıştır. Bugün hâlen devam eden festivallerde Venedik maskeleri büyük ilgi görüyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir kavramın nesnel tanımı yapılmıştır.
B) Günlük dilde kullanılmayan bazı sözcükler vardır.
C) Sürmekte olan bir durumdan söz edilmiştir.
D) Aşamalı durumlarla ilgili bilgi verilmiştir.
E) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.

1. Baki, XVI. yüzyıl Osmanlı divan edebiyatının en önemli şairlerinden biridir. Şiirlerinde aşk ve doğa temalarını ustalıklı işler. Dili süslü ve ahenkli olup şiirleri “bol nakışlı bir eser” deyince akla ilk gelenlerdendir. En bilinen eseri *Divan*’dır. Şöhreti zamanla daha da artmıştır. Kanuni Sultan Süleyman için yazdığı mersiye, onu ölümsüz kılmış ve edebiyatımızda derin izler bırakmıştır. Günümüzde bile en çok bilinen şairlerin başında geldiğini söylemek yanlış olmaz.

Bu parçada altı çizili sözle Baki’nin şiirlerinin hangi anlatım özelliğine gönderme yapılmıştır?

- A) İmgesellik B) Sadelik C) Duruluk
D) Özlülük E) Öznellik

2. Türk edebiyatının en yetkin şairlerinden biri de Yunus Emre’dir. Hem yaşadığı dönemde hem de yüzyıllar sonrasında birçok şair için rol model olan Yunus, şiire de farklı bir soluk getirmiştir. Yunus Emre, şiirlerini kaleme alırken anlaşılır bir dil kullanmayı amaçlamış; eserlerinde gereksiz sözcüklere kesinlikle yer vermemiştir. Süslü anlatımların şiirin amacına aykırı olduğunu düşünen Yunus, yapmacık söylemlerden uzak durmayı da ihmal etmemiştir. Onun şiirlerini her okuduğunuzda şiirlerinden farklı bir tat alır ve yıllar sonra tekrar okumak için kütüphanenizin başköşesine yerleştirirsiniz.

Bu parçada söz edilen şairin şiirlerinin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Özgünlük B) Yalınlık C) Açıklık
D) Duruluk E) İmgesellik

3. Edebiyat eleştirmenlerinin bazıları, içeriğin bir edebî eser için çok önemli olduğunu söyler lakin üslubun içerikten her daim bir adım önde olduğunu savunur. Bu eleştirmenlere göre iyi bir eserin taşınması gereken üslup özellikleri şunlardır:

- Bir roman yazılırken o roman söz sanatlarına bezenmemeli, süslü anlatımdan kaçınılmalı.
- Deneme yazarlarının ne anlatmak istediği net olmalı, anlam belirsizliği kesinlikle olmamalı.
- Hikâye mi yazmak istiyorsunuz? Kelime tekrarlarına düşmemeli, kelime tasarrufunda bulunmalısınız.
- Şiir yazarken şiirin uyaklı olmasına dikkat edilmeli, ses benzerliklerinin şiir için olmazsa olmaz olduğu unutulmamalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi iyi bir üslubun taşınması gereken özellikler arasında sayılmamıştır?

- A) Ahenk B) Açıklık C) Yalınlık
D) Akıcılık E) Duruluk

4. Tolstoy’un *İnsan Ne ile Yaşar* adlı eseri, okuyucunun duygularına dokunan derin anlatımıyla dikkat çeker. Metinde işlenen insani değerler, yazarın düşünce dünyasıyla uyumlu biçimde sunulmuştur. Eser, aradan yıllar geçmesine rağmen değerini yitirmemiş ve birçok nitelikli yazarın öykü yazması için onlara öneyak olmuştur. Ancak içerdiği kavramlar ve olaylar, günümüz toplumunun yapısıyla doğrudan bir bağ kurmaktan oldukça uzaktır.

Bu parçada söz edilen eserin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Tutarlılığı B) Kalıcılığı C) Güncelliği
D) Öncülüğü E) Etkileyciliği

5. Yavuz Bülent Bakiler; şiirlerinde aşk, toplumsal eleştiri, vatan sevgisi gibi konuları işlemiş ve edebiyat dünyasında ayırt edici bir yer edinmiştir. Halkın duygularını derinlemesine işlerken kullandığı anlatım tarzı, onu birçok çağdaşı şairden farklı kılmıştır. Özellikle dilin ahengi ve imgelerin seçimiyle, şiirlerine kendi mührünü vurabilmiş; toplumun nabzını da başarılı bir şekilde tutmuştur. Devlet-toplum ilişkisini de eleştirel tavırlarla dile getiren şair, bu yönüyle okurun hem takdirini kazanmış hem de okurda kalıcı bir etki bırakmıştır.

Bu parçada, “kendi mührünü vurabilmiş” ifadesiyle Yavuz Bülent Bakiler’in şiirlerindeki hangi özellik vurgulanmıştır?

- A) Doğallık B) Yalınlık C) Özgünlük
D) Özlülük E) Tutarlılık

6. Şair, döneminde belli bir çevre tarafından ilgiyle karşılanmış; kimi eserleri kısa sürede yaygınlık kazanmıştır. Ancak biçimsel başarılarına rağmen, metinlerinin zamana direnme gücünün zayıf olduğu görüşü bazı eleştirmenlerce dile getirilmiştir. Güncel tartışmalarla sınırlı kalan temaları, geniş ve derin bir estetik ufka ulaşmasını engellemiş; yapıtlarının sonraki kuşaklarda aynı etkiyi yaratması zorlaşmıştır. Özellikle dil ve anlam bakımından belli kalıpların dışına çıkamaması, edebî ömrünü sınırlandıran unsurlar arasında sayılmıştır.

Bu parçada söz edilen şairin eleştirilen yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalarını taklit etmesi
B) Evrenselden yerele yönelmesi
C) Bir kesimi temsil etme görevi üstlenmesi
D) İçtenliğe aykırı söylem taşınması
E) Geleceğe kalacak eserler verememesi

7. Sanatçı, eserlerinde daha çok kendi iç dünyasını ve düşünce dünyasını yansıtmış; bireysel bakış açısını ön planda tutmuştur. Şiirlerinde ve yazılarında kendine has, benzersiz bir anlatım tarzı geliştirmiştir. Fikirlerinde zaman zaman çelişkiler görülmüş ve bu durum onun güvenilirliğine kısmen zarar vermiştir. Sanatçının eserlerinde özellikle İstanbul'un sokakları, tarihî dokusu ve manevi atmosferi sıkça yer bulmuştur. Ancak onun metinlerinde, toplumun her kesimine seslenen geniş bir bakış açısına rastlamak zordur.

Bu parçada söz edilen sanatçının özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Öznellik B) Kapsayıcılık C) Tutarsızlık
D) Özgünlük E) Yerellik

8. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yay ayraç içinde verilen anlatım özelliğine yer verilmemiştir?

- A) Peyami Safa, *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*'nu az kelime ile çok fazla manayı verebilecek şekilde kaleme almıştır. (özlülük)
B) Halit Ziya'nın *Aşk-ı Memnu* eserini okurken kelimelere takılmadan rahatlıkla bitirebilirsiniz. (duruluk)
C) Orhan Veli'nin tüm şiirlerinin süslü sözcüklerden arındığını bütün okurlar rahatlıkla fark edebilir. (yalınlık)
D) Ömer Seyfettin, tüm romanlarını halkı merkeze alarak yazdığından onun eserleri oldukça anlaşılırdır. (açıklık)
E) Yaşar Kemal, bir ayağını Çukurova'ya basarken diğer ayağıyla tüm dünyaya adım atabilen yazarlarımızdandır. (evrensellik)

9. Mustafa Kutlu'nun hikâyelerindeki kahramanlar, sokak aralarında karşılaşabileceğiniz niteliklere sahiptir. Tanıştığınız her öykü kahramanı, size tanıdığınız birinin ya gülüşünü ya duygusunu ya karakterini ya da tipini anımsatır. Aynı zamanda yazar, eserlerini ele alırken yapmacılıktan uzak durmuş her şeyi yaradılışına uygun bir şekilde ele almıştır. Bundan ötürü yıllar önce kaleme aldığı eserler bile bugün sevilerek okunmakta, okurlar üzerinde bıraktığı tesir ilk günkü gibi taze kalabilmektedir.

Bu parçada Mustafa Kutlu'nun öykülerinin öne çıkan anlatım özellikleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalınlık - Duruluk
B) Gerçeklik - Doğallık
C) Özlülük - Özgünlük
D) Tutarlılık - Güncellik
E) Sürükleyicilik - Akıcılık

10. I. Bir cümlede birbirini karşılayacak birden çok kelime kullanılmamalıdır. Yeterli sayıda kelime kullanılmalı, fazla kelimeler cümleden atılmalıdır.
II. Bir metin oluşturulurken seçilen kelimeler kolay telaffuz edilebilir özellik taşımalı ve okuru yormamalıdır.
III. Bir roman doğduğu toprakların kokusunu taşımalı, toplumun kültürel yapısına sırtını dönmemelidir.
IV. Yazar, eseri kaleme alırken dil bilgisi kurallarına dikkat etmeli; dilin yapısını bozmamalıdır.

Aşağıdaki anlatım ilkelerinden hangisi, numaralanmış açıklamalardan biriyle ilgili değildir?

- A) Sağlamlık B) Akıcılık C) Ulusallık
D) Yalınlık E) Duruluk

11. *Delikurt*, Hüseyin Nihal Atsız'ın Fetret Devri'nde yaşanan taht kavgalarını anlattığı tarihî romanıdır. Yazar, eserinde tarihî olayları konu edinse de 1940'lı yıllarda Muğla civarında yaşayan ve efsunlu gözleri ile romanı okuyan herkesi kendine hayran bırakan Gökçen'i de o döneme taşıyarak romana farklı bir tat katmıştır. Şehzade İsa Çelebi'nin oğlu Murat üzerinden döneme ayna tutan yazar, eserde sıklıkla eski Türk kültürüne de atıfta bulunarak okuyucunun geçmişle bağ kurmasını amaçlamıştır. Yaklaşık bir asır önce yazılsa da günümüzde de sıklıkla okunan eser, yarattığı halktan karakterler sayesinde toplumun her kesiminin ilgisini çekmektedir.

Bu parçada söz edilen *Delikurt* romanının özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Ulusallık B) Etkileyicilik C) Tutarlılık
D) Kalıcılık E) Gerçeklik

12. Yaz aylarında okumak için beş kalburüstü roman belirlemekten büyük keyif alırım. Bunun için sahaf sahaf, kitapçı kitapçı dolaşmaktan da hiç üşenmem. Yeni nesil bir kitapçıda gezerken gözüme çarpan ilk eser, İskender Pala'nın *Şah* ve *Sultan* kitabı oldu. Kitabın hemen arka kısmını çevirdim ve konusuna merakla göz gezdirdim. Esere ismi veren "şah" ünvanı, Şah İsmail'i; "sultan" ünvanı ise Yavuz Sultan Selim'i temsil ediyormuş. Bunu okuyunca daha da ilgimi çekti, kitabı ivedi bir şekilde alıp evimin yolunu tuttum. Kendimi hemen yatağa attım ve kırk elli sayfa okumayı amaçladım zira bir saat sonra başka programım vardı. Yaklaşık iki saat sonra kapı çalındığında iki yüz sayfadan fazla okuduğumu fark ettim. Kitap, gerçekten de elinize aldığınızda bitirmeden bırakabileceğiniz bir eser değil.

Bu parçada söz edilen eserin üzerinde durulan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıcılık B) Sürükleyicilik C) Doğallık
D) Evrensellik E) Özgünlük

PARAGRAFTA YAPI

Özet – Taktik

Paragrafta yapı; metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan düzenini ifade eder. Giriş bölümü konuyu tanıtır, merak uyandırır. Gelişme bölümü düşüncüyü örneklerle, açıklamalarla destekler. Sonuç bölümü ana fikri vurgular, yazarın vardığı yargıyı belirtir.

ÖSYM bu sorularda genellikle parçanın hangi bölüme ait olduğunu ya da parçadan çıkarılan bir cümlenin nereye yerleşeceğini sorar. Paragraf sıralama sorularında en çok neye dikkat etmeliyiz? Öncelikle giriş cümlesini bulmalıyız. Unutmamalıyız ki giriş cümlesinde yargıyı başka yargılara bağlayan ifadeler kesinlikle bulunmaz.

Giriş cümlesinde “bu eserde, söz konusu, bahsettiğimiz adı geçen, böylelikle, onun gibi, buradaki” ve bunlara benzeyen sözlerin yer alması mümkün değildir. Giriş cümlesi zaman zaman da bir tanım cümlesidir. İlk cümleden sonra ipuçlarını takip etmeliyiz. Örneğin bir cümlede “Bu romanda” denebilmesi için öncesinde romandan söz edilmiş olması gerekir.

Bağlaçların önceki cümleyle bağlantısına dikkat etmeliyiz. Örneğin “ama, fakat, lakin” gibi bağlaçlar bir önceki cümle ile olumluluk-olumsuzluk ilişkisi kurar. “Bundan dolayı, bu yüzden, çünkü” gibi ifadeler varsa da önceki cümleyle neden-sonuç (gerekçe) anlam ilişkisi kurar.

Yorum ve özet anlamı taşıyan cümle ise en sonda yer alır. Bütün bu ipuçlarından yararlanılarak sıralama yapılır. Parçada yer değiştirmesi gereken ya da parçaya yerleştirilmesi gereken cümle kolaylıkla bulunabilir. Dolayısıyla sıralama ve yer değiştirme sorularında izlenmesi gereken yöntem arasında önemli bir fark yoktur.

Önemli hatırlatmalar:
Giriş: Genel merak uyandırır, bağlaçsız başlar.
Gelişme: Ayrıntılar, örnekler, kanıtlar burada bulunur.
Sonuç: Kesin yargı/çıkarım bu kısımda yer alır. Yerleştirme sorusunda öncesi/sonrası uyumuna bakılır. Bir cümlede önceki bölümün özeti yapılıyorsa o cümle sonuç bölümüne yakışır.

PARAGRAFTA YAPI

Özet – Taktik

PARAGRAFTA DÜŞÜNCE AKIŞINI BOZAN CÜMLELERİ BULMA

Paragrafı oluşturan cümleler dil ve anlatım yönüyle uyum içindedir. Birbirinin tam olarak devamı olan iki cümlenin arasına giren her cümle, anlatımın akışını bozar. Buna ilave olarak paragrafta bir konunun değişik bir yönüne değinilmesi de düşüncenin akışını bozar. Örneğin parçadaki dört cümle bir eserin üslup özelliklerinden bahsederken tek bir cümlenin o eserin içeriğine değinmesi akışı bozan bir durumdur.

Bu tarz sorularda en büyük yanılgılardan biri, beş ya da altı cümle içinde alakasız bir yargının aranmasıdır. Sorular genellikle bu kadar basit ve net çıkmamaktadır. Aklımızda tutmamız gereken konulardan bir diğeri de ilk ya da son cümlenin akışı bozmayacağını sanılmasıdır. Oysa bazı sorularda A veya E seçeneğinin de doğru cevap olduğu görülmüştür.

Hatırlatma: Son yıllarda yapılan her sınavda bu konudan bir soru gelmektedir.

PARAGRAFI İKİYE BÖLME SORULARI

Paragrafı ikiye bölme soruları da aslında paragrafın düşünce ve anlam akışıyla doğrudan ilişkilidir. Bu tür sorularda da -tıpkı akışı bozan cümle sorularında olduğu gibi- birbiriyle çok ilgisiz konulardan bahseden cümleler aranmamalıdır. Paragrafı ikiye bölme sorularında çok büyük ihtimalle aynı konunun iki farklı yönünden bahsedilir. Örneğin İstanbul’u konu edinen bir parçayı ele alalım: İlk üç cümlede İstanbul’un doğası anlatılırken sonraki üç cümlede tarihi anlatılır. Bu durumda parçayı bölmek mümkün olur.

İlk cümleden başlanarak paragraf hiçbir zaman bölünemeyeceği için seçeneklerde I. cümle asla yer almaz. Ancak son cümle tek başına bir paragraf sayılmış olabilir. Eğer son cümle doğru cevapsa o cümlenin uzun bir cümle olması beklenir.

Hatırlatma: Son yıllarda yapılan her sınavda paragrafı ikiye bölme konusundan bir soru gelmektedir.

PARAGRAFTA BOŞ BIRAKILAN YERLERİ TAMAMLAMA SORULARI

Bu tarz sorularda parçada boş bırakılan yeri tamamlamamız istenir. Boş bırakılan yer parçanın başında, sonunda ya da ortasında olabilir. Bazı sorularda ise diyalog biçiminde parçalar karşımıza çıkmaktadır. Boş bırakılan yere getirilecek olan sözün veya cümlenin, boşluğun öncesi ve sonrasındaki cümle ile anlamsal/yapısal açıdan uyumlu olması gerekir.

Hatırlatma: Son yıllarda yapılan her sınavda bu tarz sorulardan iki veya üç tane gelmektedir.

TEST 15

PARAGRAFTA YAPI

1. (I) Samsun, Karadeniz'in en önemli liman kentlerinden biri olarak tarih boyunca ticaretin ve deniz ulaşımının merkezi olmuştur. (II) Aynı zamanda Mustafa Kemal Atatürk'ün Kurtuluş Mücadelesi'ni başlattığı şehir olması nedeniyle de tarihî bir öneme sahiptir. (III) Şehir, sanayi yatırımları ve üniversite yaşamıyla da dikkat çekmektedir. (IV) Samsunspor taraftar grupları, kentin sosyal yaşamında önemli bir yer tutar. (V) Atatürk Anıtı, Bandırma Vapuru Müzesi gibi simgelerle şehir kimliği güçlenmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Günümüzde popüler kültür, gündelik yaşamın neredeyse her alanını etkisi altına almıştır. (II) Moda, müzik, sosyal medya ve tüketim alışkanlıkları; hızla popüler kültürün duvarlarına giren başlıkların bazılarıdır. (III) Bu alanları; bireyin özgün yaşam felsefesiyle tekrar buluşturmayı görev edinmemiz gerekir. (IV) Bu sorumluluk; yeni bir kişiliği, davranışı, kendine has bir kuşağı yaratacaktır. (V) Çağımızın bu yaratımlara her zamankinden daha fazla ihtiyacı vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Popüler kültürün hapishanesine giren hayatın içerisinde birçok başlık bulunur." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Otonom denizaltı, inişe başladıktan sonra su basıncına dayanıklı titanyum kabuğu sayesinde ilk 1000 metreyi sorun yaşamadan geride bıraktı.
II. Görev ekibi, uzaktan kumanda sisteminden gelen görüntü akışındaki flu renklere bakarak cihazın su altındaki yarıklardan geçişini heyecanla izledi.
III. Denizaltı, 3500 metrelik derinliğe ulaştığında panoramik kamerası etrafı saran karanlığı delip geçerek mercan resiflerinin canlı renklerini gösterdi.
IV. Başlangıçta gemiden serbest bırakılan kablo yavaşça suya daldı, ardından cihaz nazikçe avuç içi büyüklüğünde ışık kaynaklarıyla etrafını aydınlattı.
V. Görev tamamlandığında denizaltı, kayış gıcirtısından başka bir uyarı sesi çıkarmadan yüze doğru yükselmeye başladı.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Şairler, kelimeler aracılığıyla insan ruhunun en derin duygularına dokunabilen sanatçılardır. (II) Yazdıkları dizelerde aşk, yalnızlık, ölüm ve umut gibi evrensel temaları işlerler. (III) Şiir, müzikle birlikte insanlık tarihinin en eski anlatım biçimlerinden biridir. (IV) Şairlerin yaşamları genellikle eserlerinin bu temaları işlemede etkili olur. (V) Bu nedenle birçok şair, kişisel acılarını dizelerine yansıtarak okurda evrensel bir karşılık uyandırır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Futbol, birçok insan için bir tutkudan öte bir yaşam biçimi hâline gelmiştir. (II) Taraftarlar, takımlarına olan bağlılıklarını stadyumlarda coşkulu biçimde dile getirirler. (III) Son yıllarda bazı futbol takımları küresel pazarlara açılarak gelirlerini artırmaya başlamıştır. (IV) Ancak zaman zaman aşırı bağlılık, holiganlık gibi olumsuz davranışlara da yol açabilir. (V) Sporun birleştirici gücü, farklı kültürleri ortak bir platformda buluşturduğu için bu fanatizmin olumsuzluklarını aşmak gerekir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Gözlem ekibi, teleskopları atmosferik bozulmayı en aza indirecek şekilde dikkatle kalibre etti ve Güneş'in hareketini izlemeye başladı.
II. Güneş'in ay tarafından kısmen örtülmesiyle birlikte "Baily'nin boncukları" olarak bilinen ince ışık noktaları ayın kenarında beliriverdi.
III. Bazı ekip üyeleri, dağın eteklerindeki köyde düzenlenen panayıra katılarak yerel el sanatları stantlarını gezdi.
IV. Astronomlar, kısa totalite anını yüksek hassasiyetli kameralarla kaydetmek için gözlemevinin zirvesine kurulum yaptı.
V. Tutulma sona erdiğinde ekip, cihazlarını topladı ve kaydedilen verileri karşılaştırarak ilk bulgularını değerlendirdi.

Bu cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangisi bu paragrafın dışında kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Ahşap oymacılığı, yüzyıllardır birçok kültürde hem estetik hem işlevsel ürünler ortaya koymak için kullanılmıştır. (II) Geleneksel yöntemlerle hazırlanan oymalar, el emeği ve ustalık gerektirir. (III) Ahşap oyma eserlerde, doğadan esinlenen motifler sıklıkla kullanılır. (IV) Bu sanat dalı, kültürel mirasın korunmasına ve yeni nesillere aktarılmasına katkı sağlar. (V) Bazı el sanatları son yıllarda turistik hediyelik eşya sektöründe popülerlik kazanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Tiyatro, insanlık tarihinin en eski sanat dallarından biridir ve toplumsal gelişim üzerinde önemli bir rol oynamıştır. (II) Münir Özkul, Türk tiyatro ve sinema sanatının unutulmaz isimlerinden biri olarak izleyicilerin gönlünde taht kurmuştur. (III) Tiyatro eserleri, toplumun farklı kesimlerini bir araya getirerek, bu köklü tarihine dayanarak ortak bir deneyim yaratır. (IV) Sanatçıların canlandırdığı karakterler, samimi ve derinlikli yapısıyla geniş kitlelere ulaşır. (V) Aynı zamanda tiyatro, bireylerin empati kurmasını sağlayarak sosyal bilinç oluşturur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Kitap raflarının arasında gezinirken çeşitli türlerde eserlerle karşılaşmak mümkün.
II. Düzenlenen atölye ve söyleşi etkinlikleri, kültürel etki-leşimi zenginleştiriyor.
III. Giriş holünde misafirleri karşılayan büyük camdan alınlık, doğal ışığın içeri dolmasını sağlıyor.
IV. Kütüphanedeki okuma salonları, sessiz ve konforlu bir ortam sunarak derin düşüncelere dalmayı kolaylaştırıyor.
V. Şehrin merkezindeki kütüphane, mimari zarafetiyle dikkat çekiyor.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Modern toplumda bireyler, hızlı yaşam temposu içinde rutinlere sıkışarak sıradanlaşma duygusunu derinlemesine hissederler. (II) Bu durum, kimlik arayışı ve anlam arayışını da beraberinde getirir. (III) Günümüzde kentleşmenin artması, iklim değişikliği sorununu da gündeme taşımıştır. (IV) Sıradanlaşan yaşam, bireysel mutluluk arayışını da zorlaştırır. (V) Bu noktada insanlar, zaman zaman farklı deneyimlere yönelerek hayata yeni anlamlar katmaya çalışırlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Kadın şairler, edebiyat tarihinde uzun süre gölgede kalsalar da zamanla özgün seslerini duyurmayı başarmışlardır. (II) Pek çok kadın yazar, deneme ve roman türlerinde eserler vermiştir. (III) Şiir yoluyla yaşadıkları toplumsal baskıları, aşkı, özgürlüğü dile getiren kadınlar; edebiyata farklı bir bakış kazandırmıştır. (IV) Bu şairler, kendi bireysel öykülerinden yola çıkarak evrensel temalara ulaşmayı başarmışlardır. (V) Kadınların kaleme aldığı şiirler, edebiyatın sınırlarını genişleten önemli katkılar sunmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. I. Türkiye'nin en yüksek noktası olan Ağrı Dağı, 5.137 metre yüksekliği ile Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır.
II. Dağ, özellikle kış aylarında kayak ve dağcılık gibi aktiviteler için popüler bir destinasyondur.
III. Efsanelere göre Ağrı Dağı, Nuh'un Gemisi'nin karaya oturduğu yerdir ve bu nedenle birçok ziyaretçi tarafından kutsal kabul edilmektedir.
IV. Bütün bu güzelliklerin özellikle fotoğrafçılar için bulunmaz bir nimet olduğunu belirtelim.
V. Yaz aylarında ise bölge, yürüyüş tutkunları için eşsiz manzaralar sunmaktadır.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sondan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TEST 16

PARAGRAFTA YAPI

1. Üniversite kütüphanesi, ödev teslim tarihini kaçıran öğrencilere her gecikme günü için bir puan kırma cezası uygulamaya başladı. Başlangıçta öğrenciler, teslim ettikleri her fazladan gün için kaybedecekleri puanı önemserken kısa süre sonra geç teslim yapan öğrenci sayısında beklenmedik bir artış gözlemlendi. Çünkü öğrenciler, puan kesintisini öngörülebilir bir bedel olarak görüp zaman yönetimlerini buna göre ayarlamaya başladılar. Diğer bir deyişle ----.

- öğrenciler, geç teslimin getirdiği puan kaybını kabul edilebilir bir takas olarak değerlendirdiler
- kütüphane personeli, ceza uygulamasının iş yükünü artırdığını fark etti
- öğrenciler, ek süre için verdikleri puanın işlerine yaradığını düşündüler

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

2. Bir çevre örgütü, küresel ısınmaya dikkat çekmek amacıyla sıra dışı bir kampanya başlattı. Dünyanın farklı şehirlerindeki dev dijital panolara eriyen buzulların hızlandırılmış görüntüsü yerleştirildi. İnsanlar her gün işe giderken bu görüntüyle karşılaştı ve çoğu bunun gerçekliğini sorgulamak zorunda kaldı. ----.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- Kampanyanın temel amacı, insanlara doğanın gücünü göstermekten ibaretti
- Bu yöntemle izleyicilerin çevresel krizi doğrudan deneyimlemesi hedeflenmişti
- Oysa aynı panolar, uzun yıllardır ürünlerin reklam alanı olarak kullanılıyordu
- Bu görüntüler, bazı insanların tepkisini çektiği için hızla panolardan kaldırıldı
- Böylelikle kampanyaya sponsor olan markalar, zamanla daha çok dikkat çekti

3. Yemek fizyolojik bir ihtiyaç, aynı zamanda da kültürel bir ifadenin kendisidir. Her toplumun mutfağı, tarihsel ve coğrafi koşullarla şekillenir; bu da yemeği bir kimlik göstergesine dönüştürür. (1) Yöresel yemeklerin aktarımı, bu sayede kuşaklar arası iletişimi güçlendirir ve ortak hafızayı diri tutar. Toplamlar, bir araya gelip yemeklerini birbirine ikram ederken kültürlerini de sofraya katık ederler. (2) Ortaya böylece geniş bir aile tablosu çıkar. Diğer yandan bir yemeğin pişirilme yöntemi, kullanılan malzeme ve sunum şekli, o toplumun değerleri hakkında ipuçları taşır. (3)

- Bu nedenle yemek kültürü, sofranın dışına çıkarak nesiller boyu önemli bir yer tutar.
- Öyle ki bir yemek yaparken “Biz böyle sunarız, bizim orada böyle pişirilir.” gibi sözler edilir.
- Bu paylaşım biçimi, aidiyet duygusunu pekiştirir ve insanlar, bir araya gelmenin tadını yaşarlar.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere I, II ve III numaralı cümlelerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) I – II – III B) II – I – III C) III – II – I
D) I – III – II E) II – III – I

4. Birçok kişi, ilk aşk şarkılarını dinlediğinde geçmişe duygusal bir yolculuk yapar. Melodinin notaları, unutulmuş anıları canlandırarak kalpte sıcak bir kıvılcım yakar. ----. Edebiyatta da benzer bir etki vardır; belirli bir kitap, satır aralardaki duyguyu yeniden hissettirir. Bu nedenle müzik ve yazın, insan hafızasının en derin katmanlarına dokunan iki ayrı kapı gibidir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- Şarkı sözlerinin anlamı, bazen bireyin yaşam öyküsüne dair ipuçları saklar
- Ritmin hızlanması, dinleyicide âdeta bir zaman makinesi etkisi yaratır
- Bazı besteciler, çocukluk anılarını nota nota eserlerine yansıtır
- Melodi değiştikçe beynin bellek merkezlerinde farklı duygular tetiklenir
- Kitap sayfaları arasındaki kahramanların hikâyesi, okuru kendi masalına davet eder

5. I. Kitaplar, farklı görüşlerin dile gelmesine olanak tanır ve düşünsel çeşitliliğin taşıyıcısıdır.
 II. Bu düşünürler ayrıca düşüncenin olmadığı toplumda huzurun ve mutluluğun da olamayacağını belirtmiştir.
 III. Kitaplara uygulanan bu tür sansürler, yalnızca bilgiye değil aynı zamanda özgür düşünceye de müdahale anlamına gelir.
 IV. Bu yüzden bazı düşünürler, sansürün düşünceyi de öldürdüğünü savunur.
 V. Ancak tarih boyunca kimi rejimler, kendi ideolojilerine aykırı kitapların dolaşımını engellemeye çalışmıştır.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve V
 D) III ve V E) IV ve V

6. I. Günümüzde sosyal medya; insanların yaşam tarzlarını, iletişim biçimlerini ve hatta toplumsal normlarını köklü bir şekilde değiştirmiştir.
 II. Özellikle bazı platformlar, bireylerin kendilerini ifade etme biçimlerini büyük ölçüde etkilemiş ve yeni bir influencer kültürü oluşturmuştur.
 III. Bu influencerlar, takipçilerine sundukları içerikler aracılığıyla markaların pazarlama stratejilerini de yeniden şekillendirmektedir.
 IV. Ancak bu etki, toplumsal baskılar ve mükemmeliyetçilik gibi olumsuz etkileri de beraberinde getirmiştir; dolayısıyla gençlerin kaygı düzeyini artırmıştır.
 V. Ayrıca sosyal medya, bireylerin sosyal ilişkilerini zenginleştirirken ruhsal sağlık üzerinde de önemli bir etki bırakmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için numaralanmış cümlelerin hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

7. I. CRISPR-Cas9 gen düzenleme sistemi, bakteri hücrelerinin virüslere karşı savunma mekanizmasından ilham alınarak geliştirilmiştir.
 II. Bu sistemde rehber RNA molekülleri, hedef DNA dizilerini tanır ve Cas9 enzimiyle o noktada çift zincirli kırık oluşturulur.
 III. CRISPR'nin sadeliği ve hassasiyeti, geleneksel yöntemlere kıyasla çok daha hızlı ve ucuz uygulamalara imkân tanımıştır.
 IV. Hücre, bu kırığı onarırken ya rastgele DNA dizileri ekleyerek işlev kaybı oluşturur ya da araştırmacıların sağladığı şablona göre yeni genetik bilgi entegre eder.
 V. Bu hızla birlikte nadir genetik hastalıkların düzeltilmesi ve tarımda verim artışı gibi alanlardaki deneysel çalışmalarda kullanılmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için numaralanmış cümlelerin hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
 D) III ve IV E) IV ve V

8. Bir spor kulübündeki üyeler, antrenman programlarının yetersiz olduğunu düşünmektedir. Bu durum, sporcuların performansını ve motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Kulüp yönetimi ise bu sorunları çözmek için daha fazla antrenör ve gelişmiş ekipman sağlamaya karar verir. Ancak bir süre sonra sporcuların antrenmanlara katılım oranlarının artmadığı gözlemlenir. Çünkü sporcular, mevcut antrenman sisteminden memnun olmadıkları için motivasyonlarını kaybetmiştir. Diğer bir deyişle ----.

- I. sporcular, yeni antrenman programlarının faydalarını görebilecekleri bir yapı beklemektedir
 II. kulüp yönetimi, sağlanan kaynakların yeterli olmadığına dair bir farkındalık geliştirmelidir
 III. sporcular, antrenmanları daha verimli hâle getirmek için daha fazla destek arayışındadır

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

1. Tarih boyunca insanlar, evrenin nasıl işlediğini anlamaya çalıştı. İlk dönemlerde doğa olaylarını açıklamak için mitolojilere başvurdular, zamanla gözleme dayalı düşünce sistemleri gelişti. Bilimin ilerlemesiyle birlikte insan, evreni anlamada daha tutarlı ve ölçülebilir yollar geliştirdi. Bu gelişmeler, teknolojinin yanında insanın kendisine dair düşünce biçimlerine de yön verdi. ----.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu gelişmelerin toplumsal etkileri, bilim insanlarında yeterince yer bulamamaktadır
- B) Fakat tüm bu süreçlere rağmen evrenin sırları tamamen çözülebilmüş değildir
- C) Ancak bilimin ilerlemesiyle birlikte bireycilik anlayışı da zayıflamaya başlamıştır
- D) Ne var ki bunlar, ancak eğitilmiş toplumlar tarafından anlamlı biçimde kullanılabilir
- E) Çünkü insanlık, bu gözlem ve deney sürecini kendi iç dünyası için de kullandı

2. Geçmişin izlerini taşıyan mimari yapılar, bir toplumun tarihsel belleğini yansıtır. Sadece taş ya da ahşaptan ibaret olmayan bu yapılar; düşünce biçimlerini, estetik anlayışı ve yaşam tarzını da içinde barındırır. Ancak günümüzde bazı kentlerde bu yapılar, “yenilenme” adı altında hızla ortadan kaldırılmaktadır. ----. Bu nedenle kültürel mirasın korunması, tarihsel bir sorumluluktur. Çünkü geçmişini unutan toplum, geleceğe bakamaz. Geleceğe bakamayan, inşa edemeyen bir toplumun parçası olmayı da kimse istemez.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Oysa modern yapılarla geçmiş harmanlayan şehirlerde estetik bir denge kurulabilir
- B) Tarihi yapıları restore etmek yerine yıkmak, kentsel dönüşüm için daha ekonomiktir
- C) Geleneksel mimarideki malzemeler, modern yapılarla kıyaslandığında ilkel kalmaktadır
- D) Her toplumun mimari özelliği, o toplumun zenginliğini ortaya koyan tek ölçüttür
- E) Bu binaların yok olması, geçmişle bağ kurma imkânını da büyük ölçüde ortadan kaldırır

3. Sanatın bir toplumdaki yeri, yalnızca müzelerde ya da sahnelerde yer almamalı. Gündelik hayatın içinde de aranmalı. Bir çocuğun yaptığı resimden bir duvar yazısına, anonim bir türkünün sözlerinden bir sokak heykeline kadar pek çok ifade biçimi sanatsal anlam taşır. ----. Bu yüzden sanat, toplumun içinden çıkan ve gücünü çıktığı kültürden alan bir ürün yelpazesidir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hatta bazen bu ifadeler, akademik sanat anlayışından çok daha güçlü bir etki yaratabilir
- B) Oysa toplumun çoğu, sanat eserini tanınmış isimlerin elinden çıkmış ürünlerle sınırlandırır
- C) Ancak bu tür üretimlerin sanatsallığı zamanla kaybolma tehlikesiyle karşı karşıyadır
- D) Fakat günümüzde bu örneklerin çoğu, popüler kültürün gölgesinde kalmaktadır
- E) Bununla birlikte sanat eğitimi almamış bireylerin sanatsal alanlara katkıları sınırlı kalır

4. ----. İnsanın varoluşuna dair sorular, tarih boyunca bilimle sorulmuş; sanatla, inançla ve özellikle felsefeyle anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Bu arayış, zaman zaman kesin bir yanıt bulma çabasından çok, doğru soruları sorabilme yetisini geliştirmeye yönelmiştir. Sokrates’ten günümüze birçok düşünür, bilgiyi sahip olunan bir şey olmanın ötesinde aranan bir süreç olarak görmüş; bu yüzden de “Bilmiyorum.” diyebilmenin erdemini savunmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yaşamın anlamını bulmak isteyen kişi, toplumdan koparak kendi içine dönmelidir
- B) Felsefenin karmaşık dili, onu halktan uzaklaştırır da akademide varlığını sürdürür
- C) Bilgiye ulaşmanın en etkili yolu, duyular yerine sezgilere yönelmekten geçer
- D) İnsanlığın doğuşuna dair çalışmalar, sadece bilim insanlarıyla sınırlı kalmamıştır
- E) Evrensel doğrulara ulaşmak için öncelikle somut gerçeklikten uzaklaşmak gerekir

5. I. İlk fikir kıvılcımları, gün doğarken geleneksel balıkçı kayıklarıyla çevrili iskeleden yürüyüş yaparken aklına düşmüştü.
- II. Yazar, deniz melteminin hafif tuz kokusunu içeri taşıyan göl manzaralı çalışma odasında masasına oturdu.
- III. Aylar süren ilk taslak çalışmasının ardından, eksik bulunduğu bölümleri baştan yazmak üzere taslağı bir kenara bıraktı.
- IV. En sonunda, eserin okuyucularla buluşması için imzalanmış sözleşme masasında yer aldı.
- V. Baskı öncesi son kontroller tamamlandığında yayınevi ekipleri, kapak tasarımını onayladı.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. ----. Anadolu'nun her köşesinde yetişen halk ozanları, yüz-yıllar boyunca sözlü kültürün taşıyıcıları olmuş ve halkın içinden çıktıkları için toplumu yansıtmayı görev bilmişlerdir. Halkın duygularını, acılarını, sevinçlerini kimi zaman bir aşk türküsüyle kimi zaman bir ağıtla dile getirmişlerdir. Bazen bir düğünde bazen bir savaşta, toplumun ortak belleğini canlı tutmuşlardır. Onların eserleri tarihsel bir belge niteliği de taşır. Çünkü halk ozanları, çağlarının tanığı olmuş; olayları, halkın bakış açısıyla dile getirmiştir. Sözlü gelenekte doğan bu eserler zamanla yazıya geçirilmiş ve edebiyatın bir parçası hâline gelmiştir. Bugün hâlâ türkülerin ve deyişlerin yankılanması, kültürel sürekliliğin en güçlü örneklerinden biridir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Halk ozanlarının yaşam öyküleri de en az eserleri kadar ilgi çekicidir
- B) Halk ozanları, toplumların duygu dünyasına ses veren önemli isimlerdir
- C) Ozanlar, yalnızca bireysel hikâyelerle toplumsal olaylara da tanıklık eder
- D) Ozanların toplumca sevilme sebebi, eserlerinin evrensel temalar içermesidir
- E) Türk halk edebiyatı, tarih boyunca farklı kültürlerin etkisiyle biçimlenmiştir

7. I. Mayayı aktive etmek için önce suyu ve şekeri karıştırıp beş dakika bekleyin.
- II. Unu ve tuzu geniş bir karıştırma kabına alın, ortasını çukurlaştırarak kuru maya karışımını onlara ekleyin.
- III. Hamur kabardığında hava kabarcıklarını almak için birkaç kez bastırın ve hamura yuvarlak şekil verin.
- IV. Mayalandıktan sonra hamurun yüzeyine un serpip onu hafifçe yoğurun ve fırına vermeden önce 30 dakika daha dinlendirin.
- V. Fırını 220 °C'ye getirin, ekmeğin iyi kabarması için altına bir kaptaki sıcak su yerleştirin.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için numaralanmış cümlelerin hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

8. Sinema; önemli bir eğlence aracı, aynı zamanda bir sanat formudur. İzleyicinin duygularına hitap etmesi, toplumsal meseleleri ele alması, sinemanın dönüştürücü gücünü artırır. Yönetmenin estetik tercihleri, kullanılan kamera açıları, müzik ve oyunculuk gibi unsurlar bir araya gelerek anlam dünyasını oluşturur. Sinema aynı zamanda bir düşünce biçimidir. ----. Karakterlerin iç dünyası kadar, toplumsal eleştiriyi de güçlü biçimde yansıtabilir. Bu nedenle bir film izlemek, yalnızca bir hikâyeyi takip etmekten ibaret değildir. Birçok izleyici, filmin görsel dünyasında kendini bulduğu gibi, filmde işlenen fikirlerle de yüzleşir. Bu da sinemanın diğer sanat dallarıyla kurduğu ilişkiyi derinleştirir. Sinemanın etkisi, bazen kelimelerden çok daha fazlasını anlatabilmesinde saklıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilmelidir?

- A) İzleyicinin hayal gücünü harekete geçiren anlatım biçimleri önemlidir
- B) Farklı sanat disiplinlerinden beslenmesi, sinemanın sınırlarını aşmasını sağlar
- C) Sinema, bireysel duygularla birlikte toplumsal sorunlara da dokunma gücü taşır
- D) En iyi filmler, yalnızca kurgusal öğelere dayanmaz, gerçeklikten beslenir
- E) Bu yüzden yönetmenin dünya görüşü, film diline doğru yansır

TEST 18

PARAGRAFTA YAPI

1. Gazeteci:

(I) ----?

Yazar:

— Evet, yazma süreci çoğu zaman yalnızlıkla iç içe bir deneyim. Ama bu yalnızlık, insanın kendini duyması için bir fırsat hâline gelebiliyor. Psikoloji okumalarım bu süreci daha bilinçli yaşamamı sağladı.

Gazeteci:

(II) ----?

Yazar:

— Özellikle varoluşçu psikologları okuduğumda karakterlerimi daha derinlikli kurabildiğimi fark ettim. Çünkü o metinler, insanın temel korkuları ve çelişkileriyle yüzleşmesine kapı aralıyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) Yazarlıkla psikoloji arasında birebir ilişki kurulması sizce doğru mu
(II) Bu okumalar karakter inşası dışında başka alanlarda da sizi etkiledi mi
- B) (I) Yazarlığın sizin için bir tür içe dönüş süreci olduğunu söyleyebilir miyiz
(II) Psikoloji metinlerinin karakter yaratım sürecinize doğrudan katkısı oldu mu
- C) (I) Sizce yalnızlık tüm yaratıcı süreçlerin ortak noktası mı
(II) O hâlde yazarlığın psikolojiyle ilişkisi nasıl açıklanabilir
- D) (I) Psikoloji kitaplarının, edebî üretimi yönlendirme gücü olduğunu düşünüyor musunuz
(II) Bu yönlendirme, kurgu dışı metinlerde de etkili olabilir mi
- E) (I) İçsel dünyayla bu kadar yoğun ilişki kurmak, zamanla sizi yormuyor mu
(II) Okuduğunuz psikoloji kuramları, kurmaca ile ne kadar bağ kuruyor

2. Gazeteci:

(I) ----?

Sanatçı:

— Yıllar içindeki izlenimlerimle ilgili sadece şunu söyleyebilirim. Ben hem akademik bir çalışmanın parçası olurken bir yandan da sanat çalışmalarına devam etmiş biriyim. Ne kadar yakın ya da uzağım, siz karar verin.

Gazeteci:

(II) ----?

Sanatçı:

— Elbette! Ama tam tersi oldu. Sanat çalışmalarım akademik çalışmalara katkı sağladı. Gözle görülür kolaylık sundu. Kısa zamanda sanata olan katkılarını da göreceğiz.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) Bilimsel gelişmelerin sanatçının ifade alanını sınırladığını düşünüyor musunuz
(II) Akademinin sanattaki yeri, geçmiş sanat anlayışlarıyla çatıştığı oldu mu
- B) (I) Sanatla bilim arasındaki ilişkiyi ne kadar yakından gözlemleme şansınız oldu
(II) Bu çalışmalarınızın karşılığı sanatınıza somut olarak yansıdı mı peki
- C) (I) Sizce akademik ilerlemeler, geleneksel sanat anlayışını zayıflatıyor mu
(II) Bu durumda sanatın akademiye karşı özgünlüğü nasıl korunabilir
- D) (I) Bilim ile sanatın yollarının ayrıldığı bir noktadan söz etmek mümkün mü
(II) Akademik çalışma süreci sizce sanatın üretim biçimini ne ölçüde etkiledi
- E) (I) Malzeme ve biçim değiştikçe sanatçıların kimlikleri de dönüşüyor mu
(II) Teorik çalışmaların izleri sanatçıların kişisel yaşamlarında görülür mü

3. Eleştirmen:

(I) ----?

Tiyatrocu:

— Kesinlikle katılıyorum. Tiyatro, her dönemde sosyal değişimlerin aynası olmuştur. Biz sahnede ne kadar dürüst ve cesur olursak izleyici de o kadar gerçek bir yüzleşme yaşar.

Eleştirmen:

(II) ----?

Tiyatrocu:

— Elbette! Tiyatroda her zaman söylenmeyi söyleme cesaretini taşıdım. Zaten bu yüzden bazı oyunlarımız çeşitli sıkıntılara yol açtı ama ben bunu sanatın doğası olarak görüyorum.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) Tiyatronun hâlâ toplumsal dönüşüm yaratma gücüne sahip olduğunu düşünüyor musunuz
(II) Peki, sahnede bu kadar cesur olmak size kişisel olarak da zorluklar yaşattı mı
- B) (I) Sizce tiyatro, toplumsal meseleleri işleme konusunda sinemaya kıyasla daha mı etkili
(II) Bu etkinin size yöneltilen eleştiriler üzerinde bir etkisi oldu mu
- C) (I) Tiyatronun zamanla etkisini kaybettiğine dair eleştiriler hakkında ne düşünüyorsunuz
(II) Peki, eleştirmenlerin yorumları sizin sahne dilinizi şekillendiriyor mu
- D) (I) Günümüzde tiyatronun sadece eğlence amacı taşıdığına inananlar var, siz ne dersiniz
(II) Bu bakış açısının izleyiciyle kurduğunuz ilişkiye zarar verdiğini düşünüyor musunuz
- E) (I) Sahnede özgür olabilmek, toplumsal baskılardan bağımsız hareket etmekle mümkün mü
(II) Bu özgürlüğün oyunlarınızda nasıl karşılık bulduğunu açıklayabilir misiniz

4. Eleştirmen:

(I) ----?

Yazar:

— Bence edebiyat, insanın en derin sorularına yanıt aradığı bir alandır. Bu yüzden sadece kurgu değil varlık tartışması da metinlerime yön verir.

Eleştirmen:

(II) ----?

Yazar:

— Evet, karakterlerin derinliği de aslında bu tartışmadan besleniyor. Günlük hayatta karşılaşamayacağınız kişiler oluveriyor ortaya koyduğum kişiler.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) Edebiyatın eğlence amacıyla yazıldığı fikrine katılıyor musunuz
(II) Felsefi arayış ve tanımlamalar karakterlerinizi nasıl etkiliyor
- B) (I) Metinlerinizde felsefeye sıkça yer vermenizin nedeni nedir
(II) Peki, bu yaklaşım karakterlerinizi sıradanlıktan uzaklaştırıyor mu
- C) (I) Okurlarınızın felsefi metinlere ilgisi olduğunu düşünüyor musunuz
(II) Bu yaklaşımlarınız her zaman yazım tarzınızı belirliyor mu
- D) (I) Sizce her roman mutlaka bir felsefi sorgulama içermeli midir
(II) Bu sorgulama yazarlığınızı nasıl şekillendirdi
- E) (I) Romanlarınızda bireyin iç çatışmasına odaklanmanız bilinçli bir tercih mi
(II) Bu tercih zaman zaman temalarınızı da daraltıyor mu

1. (I) Seddülbahir Kalesi, Çanakkale Boğazı'nın girişini savunmak amacıyla Anadolu yakasındaki Kumkale ile birlikte 1659'da inşa ettirilmiştir. (II) Kale, IV. Mehmet'in annesi Hatice Turhan Sultan tarafından yaptırılmıştır. (III) Turhan Sultan'ın vakfiyesinde Seddülbahir Kalesi'nin kuruluş aşamasıyla ilgili bilgilere ulaşmak mümkündür. (IV) Evliya Çelebi, işlerin yürütülmesinden sorumlu Ankebud Ahmet Paşa'nın ismini vermekte ancak mimarından sadece "Mimar" diye bahsetmektedir. (V) Naima da ünlü *Naima Tarihi* adlı eserinde İstanbul'dan gönderilen saray mimarlarından söz etmekte ancak aynen Çelebi gibi isim vermemektedir.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine "Seddülbahir Kalesi'nin mimarının kim olduğu hakkında kesin bir bilgiye ulaşılamamaktadır." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Dünyada sürü hâlinde otonom bir şekilde görev yapacak olan drone'larla ilgili birçok proje yürütülüyor. (II) Birçok uzman, geleceğin harekât ortamında bunlardan yararlanılacağını öngörüyor. (III) Otonom sürü drone'lar doğası gereği gruplar hâlinde çalışıyor. (IV) Sürüdeki her drone, diğer drone'larla iletişim kurarak onların uyumlu bir birim olarak çalışmasını sağlıyor. (V) Çünkü yüksek hassasiyetle koordine edilmiş otonom bir drone sürüsü, savaş senaryolarına hükmetme potansiyeli taşıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden önce "Sürü dron teknolojisinin olası bir savaşta onu kullanan ülkeye avantaj sağlayacağı düşünülüyor." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Osmanlı İmparatorluğu, XIV. yüzyıldan itibaren hızla büyüyerek üç kıtaya yayılan bir güç hâline gelmiştir. (II) Ancak sonraki yüzyıllarda iç ve dış sorunlar baş göstermeye başlamış ve imparatorluğun gücü sarsılmaya başlamıştır. (III) İmparatorluk, özellikle XVI. yüzyılda zirveye ulaşmış ve ekonomik olarak büyük bir refah yaşamıştır. (IV) Bu dönemde, mimari eserleriyle dikkat çeken Mimar Sinan, birçok cami ve saray inşa etmiştir. (V) Bu sorunlar arasında isyanlar ve savaşlar yer alırken yönetim yapısındaki zayıflıklar da belirgin hâle gelmiştir.

Bu parçadaki cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için numaralanmış cümlelerin hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

4. (I) Bilimsel bilgi, tek başına insan yaşamını dönüştürmez; onun toplumsal etkisi, teknolojiyle birleştiğinde ortaya çıkar. (II) Özellikle son yüzyılda bu birleşim; sağlık, iletişim ve ulaşım gibi alanlarda çarpıcı yeniliklere yol açmıştır. (III) Bu gelişmeler, bilimsel teorilerin somut uygulamalara dönüşerek günlük yaşamı şekillendirmesini sağlamıştır. (IV) Üstelik bu dönüşüm, sadece kolaylık sağlamamış; aynı zamanda bireylerin düşünme biçimlerini de etkilemiştir. (V) Salt maddi kazancın sürece olumsuz etkileri olsa da bilimle teknolojiyi pozitif anlamda sürdürenler de azımsanmayacak ölçüdedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Ancak bu süreçte bazı teknolojik ürünlerin, bilimsel ilkeler göz ardı edilerek yalnızca ticari kazanç amacıyla üretildiği de görülmüştür." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Ahşap tetris, klasik tetris oyununun bir uyarlaması olarak ahşap bloklar kullanılarak oynanan bir oyun türüdür. (II) Geleneksel tetris oyununda olduğu gibi ahşap tetrise de amaç, farklı şekillerdeki blokları bir araya getirerek yatay sıralar oluşturmaktır. (III) Ancak ahşap versiyonda dijital ekran yerine fiziksel ahşap bloklar kullanılır. (IV) Bilişsel işlevler üzerinde yapılan araştırmalar, tetris oynamanın kısa süreli hafızayı geliştirdiğini ve zihinsel esnekliği artırdığını göstermektedir. (V) Özellikle prefrontal korteks ve parietal lob gibi beyin bölgeleri, tetris oynarken çok aktif hâle gelir.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine "Bu bloklar, dayanıklı ve uzun ömürlü olmalarını sağlamak için kaliteli ahşap malzemelerden üretilir." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Atmosferdeki elektriksel yük birikimi, belirli bir eşik değere ulaştığında yıldırım oluşur. (II) Ortaya çıkan bu yıldırımlar hem doğal çevreye hem de insan yerleşimlerine ciddi zararlar verebilir. (III) Doğa felaketleri de bu zararların en başında gelmektedir; el birliği ile bu durumu bilince çıkaran tedbirler alınmalıdır. (IV) Özellikle açık alanlarda ve yüksek yapılarda yıldırıma karşı önlem alınması son derece önemlidir. (V) Bunun farkında olan birçok ülke, gelişen teknolojiyi önemli ölçüde kullanarak önlem almaya çalışmakta.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Buna rağmen, her yıl dünya genelinde yıldırım kaynaklı can ve mal kayıpları yaşanmaya devam etmektedir." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) 1990'lı yıllar; Türkiye'de müzik alanında yeni seslerin ve tarzların ortaya çıktığı, üretimin hızlandığı bir dönemdi. (II) Pop müzik bu dönemde başta gençler olmak üzere toplumun geniş kesimlerinde yaygın bir dinlenme alışkanlığına dönüştü. (III) Müzik kanallarının artması ve kaset satışlarındaki patlama, sanatçıların kısa sürede ün kazanmasını sağladı. (IV) Bu hızlı yükselişin bazı isimler için geçici bir parlamaya dönüştüğü, dönem bitiminde daha net anlaşılmıştır. (V) Ancak kimi müzisyenler, o dönemde oluşturdıkları tarzla sonraki kuşakları da etkileyen bir müzikal miras bırakmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Şöhrete uzanan bu durumun en etkili yolu da bu kanallarda yer alabilmektir." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Günümüzde dijital platformların yaygınlaşması, dizi sektöründe köklü bir dönüşümü beraberinde getirmiştir. (II) Aynı zamanda değişen dijital dönüşüm de bu yeniliğe etki eden bir diğer unsurdur. (III) Zamanla kısa süreli, hızlı tempolu diziler daha çok ilgi görmeye başlamış; uzun soluklu yapımlar geride kalmıştır. (IV) Bununla birlikte karakter derinliği ve anlatım kalitesi arayan izleyiciler için özgün yapımlar da üretilmeye devam edilmektedir. (V) Böylece dizi sektörü hem ticari kaygılara hem sanatsal arayışlara aynı anda hitap edebilen bir çeşitlilik kazanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Dizi dünyasında yaşanan devrim niteliğindeki bu yenilenmenin başında değişen dünya ve toplum etkilidir." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Bu nedenle sıcakta uzun süre çalışan kişilerde sıvı ve mineral kaybına bağlı baygınlık ve bilinç bulanıklığı bu bozuklukların bazılarıdır.
II. Yaz aylarında açık alanda beden gücüyle çalışan işçiler, aşırı sıcaklara bağlı sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kalmaktadır.
III. Aşırı sıcaklar, sağlığı olumsuz etkimeyle kalmaz; vücudun doğal dengesini de bozar.
IV. Bu sorunlar arasında güneş çarpması, kas kramp-leri ve tansiyon düşüklüğü gibi hayati riskler taşıyan durumlar da vardır.
V. Alınacak basit önlemlerle bu etkiler azaltılabilse de hâlâ birçok işçi temel koruma koşullarından yoksun çalışmaktadır.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Orman yangınları, doğal yaşam alanlarını yok etmenin yanı sıra ekosistem dengelerini de altüst eder. (II) İklim değişikliği, artan sıcaklıklar ve insan kaynaklı hatalar bu yangınların sıklığını ve şiddetini artırmaktadır. (III) Yangınların önlenmesi için toplum bilincinin yükseltilmesi ve etkili denetim sistemlerinin kurulması gerekmektedir. (IV) Ormanlara yapılacak bu yatırım, yalnızca bugünü değil gelecek kuşakları da güvence altına alır. (V) Koruma çabalarının sürdürülebilir olması ise hem bireylerin hem kurumların ortak sorumluluğudur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Özellikle riskli bölgelerde erken müdahale ekiplerinin hazır tutulması, alarmla çalışan sulama sistemleri ormanlarımıza kazandırılmalı." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Neşet Ertaş, Türk halk müziğinin en önemli temsilcilerinden biri olarak kabul edilir. (II) O, bozkırın sesi olmuş; saziyla, sözüyle Anadolu insanının duygularını dile getirmiştir. (III) Yaşadığı toprakların acılarını, sevinçlerini, özlemlerini türkülerine yansıtarak halkla güçlü bir bağ kurmuştur. (IV) Sanat anlayışı, toplumdan kopmamış; halkın yaşamına içkin bir çizgide şekillenmiştir. (V) Neşet Ertaş'ın eserleri, yeni nesil sanatçılar tarafından çeşitli sessel yeniliklerle icra edilmektedir. (VI) Bugün bu eserlerin sevilerek yeniden seslendirilmesi, sanatçının sanat değeri yüksek eserler verdiğinin göstergesidir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

12. (I) Son yıllarda dijital dünyada geçirilen zamanın artması, insanların algılama biçimlerini ve sosyal ilişkilerini derinden etkilemiştir. (II) Özellikle sosyal medya platformlarının yaygınlaşması, bireylerin kimliklerini dijital ortamda da inşa etmelerine yol açmıştır. (III) Bu durum, bireylerin gerçek hayatla sanal kimlikleri arasında giderek açılan bir uçurum yarattığını düşündürmektedir. (IV) Hayatın kendisinden böylesine uzaklaşan insan kendine ve çevresine de yabancılaşmaktadır. (V) Bu sorgulama sürecini hakkıyla yapan bireylerin yaratacağı etki toplum açısından da değerli olacaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Etrafına duyarsız hâle gelen bireyin bu durumu aşmak için bir an olsun kendine gelmesi, kendine bir öz eleştiri yapması gerekir." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TEST 20

PARAGRAFTA YAPI

1. (I) İstanbul'un fethi, Osmanlı Devleti için askerî ve siyasi açıdan büyük bir zafer olmuştur. (II) Bu fetihle Bizans İmparatorluğu sona ermiş, Osmanlılar Avrupa'da daha güçlü bir aktör hâline gelmiştir. (III) Avrupa'da gelişen siyasi olayların önemli belirleyicisi de Osmanlı olmuştur. (IV) Fethin ardından İstanbul, Osmanlı Devleti'nin merkezi hâline gelerek stratejik önem sahibi olmuştur. (V) İstanbul, mimari açıdan gelişimi fethedildikten sonra yaşamış; camiler, medreseler, saraylar inşa edilerek yeni bir çehre almıştır. (VI) İstanbul, mimarinin yanında sanat ve kültürün canlandığı, farklı toplumların izlerini taşıyan çok katmanlı bir merkez kimliği kazanmıştır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. (I) Günümüzde insanlar, şehir hayatının hızlı temposu içinde çoğu zaman farkında olmadan rutinlere hapsedilmektedir. (II) Trafik, iş stresi ve zaman yönetimi gibi sorunlar, modern yaşamın vazgeçilmez parçaları hâline gelmiştir. (III) Bu koşuşturma içinde insanlar, kendilerine vakit ayırmakta ve anı yaşamakta zorlanmaktadır. (IV) Zihinsel yorgunluk ve tükenmişlik, bu sürecin doğal sonuçları olarak karşımıza çıkar. (V) Bireysel yenilenmek amacıyla minimalizm, yavaş yaşam ve dijital detoks gibi yaklaşımlar son yıllarda fazla ilgi görmeye başlamıştır. (VI) Bu yaşam biçimleri, insanlara sadeleşmenin ve hayatın özüne dönmenin yollarını sunar.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. (I) Sinema, XIX. yüzyılın sonlarında bir eğlence biçimi olarak ortaya çıkmış ve hızla dünya çapında yaygınlaşmıştır. (II) İlk yıllarında sessiz ve siyah beyaz olan sinema, zamanla teknolojik gelişmelerle ses ve renk kazanarak evrim geçirmiştir. (III) Erken dönem sinema salonlarında izleyicilere patlamış mısır ve içecek sunulması, eğlence biçiminin sosyal yönünü güçlendirmiştir. (IV) Sesli sinemanın gelişimiyle birlikte hikâye anlatımı daha da zenginleşmiş ve sinema sanatı derinleşmiştir. (V) Etkisini bu derinlikten alan sinema hem sanatsal bir ifade biçimi hem de küresel bir endüstri olarak önemini korumaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Müzik, insanlık tarihinin en eski ve evrensel sanat dallarından biri olarak her toplumda farklı biçimlerde var olmuştur. (II) Duyguları ifade etmenin, toplumsal ritüelleri güçlendirmenin ve kültürel belleği taşımanın bir aracı olarak müzik hem bireysel hem toplumsal yaşantıda vardır. (III) Bestecilerin notalara yüklediği anlamlar ve yorumcuların eserlere kattığı duygular, müziği sadece bir ses dizisi olmaktan çıkarıp her toplum için sanat eserine dönüştürür. (IV) Bu çok katmanlı yapısı sayesinde müzik, toplum kültüründe farklı dönemlerde farklı coğrafyalarda estetik değerlerin ve anlatım biçimlerinin taşıyıcısı olmayı sürdürmüştür. (V) Son yüzyılda teknoloji ve dijitalleşmenin etkisiyle müzik üretimi ve tüketimi köklü bir dönüşüm geçirmiş, dinleyicilerle kurduğu ilişki biçimi değişmiştir. (VI) Bugün müzik, sanatsal yönünü korumakla birlikte hızla tüketilen ve algoritmalar tarafından yönlendirilen bir endüstri hâline gelmiştir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. (I) Bilim tarihi, insanlığın doğayı anlama çabasının sistematik hâle gelmesiyle başlamış; özellikle Antik Yunan'da ortaya çıkan rasyonel düşünceyle farklı bir boyut kazanmıştır. (II) Aristoteles, Arşimet ve Hipokrat gibi isimler bilimin temellerini atarak deney ve gözleme dayalı bir bilgi anlayışının gelişimine öncülük etmişlerdir. (III) Bilimsel düşüncenin gelişmesi, insan yaşamının hemen her alanını dönüştürmüştür; teknoloji, tıp, iletişim gibi pek çok alanda büyük ilerlemeler sağlanmıştır. (IV) Bu ilerlemeler, maddi refahın yanında insanların dünyaya ve kendilerine bakış açıları da köklü biçimde değiştirmiştir. (V) Bu değişim, Sanayi Devrimi'nden itibaren bilimsel buluşlarla toplumların üretim biçimlerini, sosyal yapısını ve eğitim sistemlerini yeniden şekillendirmiştir. (VI) Bugün ise bilim, küresel sorunların çözümünde kritik bir araç olarak görülmekte ve sürdürülebilir bir gelecek için vazgeçilmez bir rol oynamaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. (I) Mustafa Kemal Atatürk, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesine liderlik etmiş ve modern Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini atmıştır. (II) Askerî dehası ve kararlılığı, Kurtuluş Savaşı'nın başarıyla sonuçlanmasında büyük rol oynamıştır. (III) Atatürk, dünya tarihinin en önemli şahsiyetlerinden biri olarak çağdaşlaşma vizyonunu hayata geçiren bir devlet adamıdır. (IV) Eğitimden hukuka, sanayiden kadın haklarına kadar pek çok alanda köklü reformlar gerçekleştirmiştir. (V) Bu reformlar, Türkiye'nin dünya ile bütünleşmesini sağlamış ve toplumsal yaşamın her alanına etki etmiştir. (VI) Bugün hâlâ Atatürk'ün fikirleri, Türkiye'nin çağdaşlaşma yolculuğunda ilham kaynağı olmaya devam etmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. (I) Bilgisayar oyunları, aynı zamanda stratejik düşünmeyi geliştiren ve yaratıcılığı teşvik eden araçlar olarak görülmektedir. (II) Eğitim alanında da oyun tabanlı öğrenme yöntemleri kullanılarak öğrencilerin motivasyonu artırılmakta ve öğrenme süreçleri desteklenmektedir. (III) Oyunların sunduğu etkileşimli ortam, katılımcıların aktif katılımını teşvik ederek bilgiye daha kalıcı bir şekilde ulaşmalarını sağlar. (IV) Bu çok boyutlu deneyim, dijital çağın bireylerine farklı beceriler kazandırmak açısından önem taşır. (V) Öte yandan, aşırı ve bilinçsiz oyun oynama alışkanlığı sosyal ilişkilerde kopukluklara, dikkat dağınıklığına ve bağımlılığa yol açabilmektedir. (VI) Dijital yeniliklerle toplum yaşamını her alanda değişim ve dönüşüm beklemektedir, bireyin psikolojik ve fizyolojik dönüşümü de bundan payını alacaktır.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. (I) Roman; bireyin iç dünyasını, toplumsal yapıyı ve insan ilişkilerini derinlemesine inceleme imkânı sunan edebî bir türdür. (II) Okuru hem gerçeklik hem kurgu arasında yolculuğa çıkaran romanlar, yaşamın farklı yönlerini sorgulamak için güçlü bir araçtır. (III) Her romanda karakterlerin psikolojisi, olayların akışı ve anlatıcının bakış açısı bir bütünlük içinde işlenir. (IV) Bu yönüyle roman; eğlencelik bir okuma, düşünsel bir yolculuktur. (V) Çalışan insanların roman okuma alışkanlıkları, dijital içeriklerin yaygınlaşmasıyla önemli ölçüde değişmiştir. (VI) Bu kişilerin okuma sürelerinin kısalması ve dikkatlerinin dağılması, roman türünün etkisini ve algısını dönüştürmüştür.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

9. (I) Doğal yıkımlar, salgınlar, ekonomik, politik ya da kültürel nedenler bir dilin konuşulduğu alanın daralmasına, konuşanların giderek yok olmasına yol açabilir. (II) Bazen insanlar göç ettikleri ülkelerde ana dilini genç kuşaklara öğretmeyip başka bir dili benimseyebilir. (III) Bazen de insanlar gönüllü olarak İngilizce, Fransızca, Rusça gibi bölgesel baskın bir dili tercih ederek ana dil yeterliliğini kaybedebilir. (IV) Yakın ve orta gelecekte İngilizce, İspanyolca, Arapça, Rusça gibi çok geniş coğrafyalara yayılmış dillerin yaşayacağı düşünülmektedir. (V) Ayrıca konuşan kişi sayısının çokluğu bakımından Mandarin Çincesi, Hintçe, Almanca, Fransızca, Japonca, Filipince, İtalyanca ve Türkçe gibi dillerin de varlığını sürdüreceği öngörülebilir. (VI) Ancak nispeten daha küçük dillerin pek çoğu tehlike altında ve BM yayınlarına göre her iki haftada bir dil ölmektedir, bu gidişle 100 yıl içinde dünya dillerinin yarısından fazlasının kaybolacağı hesaplanmaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

10. (I) Türkiye'de her on orman yangınından dokuzu insan faaliyetleri sonucunda çıkmaktadır. (II) Yıldırım düşmesi nedeniyle çıkan yangınlar hem sayı olarak az hem de etkiledikleri alan olarak kısıtlıdır. (III) İnsan faaliyetleri içerisinde ise en çok yangına neden olan faktörler anız yakma, izmarit atma, enerji nakil hatlarından çıkan kıvılcımlar, piknik ateşi ve çoban ateşi gibi ihmal/kaza kategorisine giren etkenlerdir. (IV) Son 20 yıla bakıldığında Türkiye'de ne yazık ki her yıl ortalama 2 bin 216 adet orman yangını çıkmakta ve ortalama 8 bin 319 hektar orman alanı yanmaktadır. (V) İklim değişikliğinin etkisiyle önümüzdeki süreçte orman yangınları açısından risk ve tehlike düzeyinin sürekli artacağı tahmin edilmektedir. (VI) Akdeniz, Kuzey Amerika ve Asya'yı çevreleyen bölgelerde yaşanan şiddetli sıcak hava dalgaları birçok noktada sıcaklık rekorlarının kırılmasına neden olmaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE - YARDIMCI DÜŞÜNCE

Özet – Taktik

Paragrafta ana düşünce ve yardımcı düşünce soruları paragraf sorularının tek başına yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Bu tarz sorularda parçada anlatılmak istenen asıl düşünce, paragraftan neyin çıkarılabileceği ya da çıkarılamayacağı, neye ulaşıp ulaşılamayacağı gibi pek çok farklı kalıp karşımıza çıkabilir.

Her şeyden önce aklımızda bulundurmamız gereken şudur: Bu tip sorular, diğerlerine göre daha uzun olabilir. Bazı sorularda parçanın ve seçeneklerin yaklaşık 150 kelimeden oluşması son derece olağandır. Uzun sorulardan asla çekinmemeliyiz. Çünkü bir paragraf ne kadar uzun olursa aslında o kadar çok ipucu barındırıyor demektir.

Paragrafta ana düşünce ve yardımcı düşünce sorularında öncelikle soru kökünü okumalıyız. Önce paragrafı okursak sorunun bizden ne isteyeceğini bilmediğimiz için soru kökünü okuduktan sonra onu tekrar okumak zorunda kalırız. Bu da bizim için büyük bir vakit kaybı olacaktır.

Ana düşünce sorularında parçada yönlendirici sözcükler varsa özellikle bunlara odaklanmalıyız: “İşte bu yüzden, o hâlde, başka bir deyişle, böyle bir bakış açısıyla” gibi ifadeler bizim için son derece önemlidir. Ana düşünce cümlesi, parçanın tamamını kapsayıcı ve kuşatıcı olmalıdır. Paragrafın yalnızca bir bölümünü ilgilendiren cümle, ana düşünce cümlesi olamaz.

Yardımcı düşünce soruları ise olumlu veya olumsuz soru kökleriyle karşımıza çıkar. Bu nedenle soru kökünün olumlu mu yoksa olumsuz mu bittiğine çok dikkat etmeliyiz. Yapılan hataların çok büyük çoğunluğunun dikkatsizlikten kaynaklandığını aklımızdan çıkarmalıyız. Bir diğer önemli nokta da şudur: Paragrafın ana düşüncesine aykırı hiçbir görüş, düşünce “yardımcı düşünce” olamaz.

Hangi soru kalıbı kullanılırsa kullanılsın önemli olan, sorudan korkmadan ve dikkatle parçayı okuyup anlamaktır. Paragraf sorularına hazırlanmanın en iyi yolu -kitap okumak dışında- nitelikli soru bankalarını ve ÖSYM’nin eski yıllarda sorduğu soruları sabırla çözmektir. Ne kadar soru çözerse-niz çözme hızınız ve bunların doğru çıkma olasılığı o kadar yükselecektir.

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE - YARDIMCI DÜŞÜNCE

Özet – Taktik

2025 TYT

Başlangıç döneminin bugünkü sinemaya kaynak oluşturan damarlarından biri ve belki de en önemlisi Charlie Chaplin sinemasıdır. Melon şapkası, küçük bıyığı, birkaç beden büyük pantolonu, kocaman ayakkabıları ve paytak yürüyüşüyle beyaz perdede görünmesi; insanların tüm dikkatini ona yöneltmesine, ruhlarında neşe ve canlılığın belirmesine yetiyordu. Chaplin; yönetmen, oyuncu, müzisyen ve senarist olarak yaptığı filmlerin ta kendisiydi ya da kendisinin filmini yapıyordu. Çocukluğunun, ilk gençliğinin öyküsü yoksul milyonların öyküsüyle büyük benzerlikler taşıyordu. İnsanları yüreğinden yakalayan ve gözlerinin içine dek güldüren Chaplin; son derece yalın ve yaygın bir gerçeği sıkıca kavrayıp estetik, düşünsel ve duygusal açıdan tam bir olgunlukla sinema perdesine taşımayı başarmıştı.

Bu parçaya göre Charlie Chaplin ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaptığı filmlerle sinema sanatı üzerinde etkili olmuştur.
- B) Seyirci üzerinde olumlu etkiler bırakan filmler yapmıştır.
- C) Çektiği filmlerde otobiyografik detaylar yer almıştır.
- D) Filmlerini benzer içerikteki senaryolar üzerine kurgulamıştır.
- E) Yaşamın gerçekliklerini sanatsal bir bakış açısıyla aktarmıştır.

Öncelikle soru kökünü okuyoruz. Hemen fark ediyoruz ki son sözcük olumsuz yani bize parçada olmayan bilgi/özellik/durum soruluyor. Bunu anladıktan sonra doğrudan parçaya geçiyoruz.

Parçayı acele etmeden ama olabildiğince hızlı biçimde okuyoruz. A'yı "bugünkü sinemaya kaynak oluşturan", B'yi ruhlarında neşe ve canlılığın belirmesine", C'yi "yaptığı filmlerin ta kendisiydi", E'yi gerçeği sıkıca kavrayıp estetik açıdan sinema perdesine taşımayı başarmıştı." sözlerinden eliyoruz.

D seçeneğini parçanın hiçbir sözünden elemediğimiz için cevabın bu seçenek olduğuna rahatlıkla ulaşıyoruz.

2019 TYT

Günümüzde, hizmet sektöründen iş dünyasına, çocuk yetiştirmeden sanat üretimine kadar her alanda tatmine, sorunsuz biçimde varabilme yollarının arayışı içindeyiz. Everest'e tırmananlar, maraton koşanlar, yoğun ve disiplinli bir çalışmanın sonunda alanlarında ustalaşanlar ise yolun sonunda hissettikleri mutluluk kadar, yol boyunca yaşadıkları belirsizliklerden ve aştıkları engellerden de coşkuyla söz ederler. Belki de ilk bakışta çelişkili gibi görünen bu durum, çoğu zaman gayet iyi giden bir işte veya ilişkide, farkında olmadan pürüzler yaratmamızı açıklayabilir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sonucu değerli kılan, süreç içindeki öngörülemeyen güçlüklerin üstesinden gelmektir.
- B) İsteklere kolayca ve fazla emek harcamadan ulaşmak, mutluluğun ön koşuludur.
- C) Bilinç dışı dürtülerle, ortada sebep yokken sorun çıkarmak, başarıyı tetikler.
- D) Sonuç kadar sürece odaklanarak engelleri aşmak da doyuma ulaşmada önemlidir.
- E) Çeşitli düzeylerde güçlüklerle mücadele etmek, sorun çözme gücünü artırır.

Bu soruda da tıpkı üstteki soruda olduğu gibi önce soru kökünü okuyor ve "asıl anlatılmak istenen" sözünden bize "ana düşünce"nin sorulduğunu hemen anlıyoruz. Sonrasında da paragrafta geçiyor ve okuma hızımıza uygun bir biçimde, anlayarak parçayı okuyoruz.

Parçada geçen "her alanda tatmine, sorunsuz biçimde varabilme yollarının arayışı içindeyiz" sözünden ve parçanın bütününden "Sonuç kadar sürece odaklanarak engelleri aşmak da doyuma ulaşmada önemlidir." (D) seçeneğine ulaşıyoruz. Parçada geçen "tatmin" kelimesinin "doyum" biçiminde bize tekrar verildiği dikkatimizden kaçmıyor.

1. Şiirlerinde doğa tasvirlerine sıkça yer veren Ahmet Haşım, imgeler aracılığıyla soyut duyguları somutlaştırır. Gölgede ki titreyen ışık betimlemeleri, okuru şiirin atmosferine derin bir dalışa davet eder. Ses ve sessizlik öğeleri arasındaki kontrast, dizelerin akışına neredeyse melodik bir ezgi katar. Her dizede yakalanmaya çalışılan musiki ritmi, okurun mısraların ötesinde bir deneyim yaşamasını sağlar. Şair, kelimelerin tınısını duyumsamayı, anlamın ötesinde bir duygu yükselişi olarak sunar.

Bu parçadan şairin şiir diliyle ilgili hangisine ulaşılabilir?

- A) Şiirlerinde aliterasyon yerine serbest vezni kullandığı
- B) Soyut duyguları betimleyici imgelerle somutlaştırdığı
- C) Her dizede ölçü ve aruz veznine sıkı sıkıya bağlı kaldığı
- D) Sessizlik ve ses kontrastını ritmik tekrarlarla vurguladığı
- E) Kelimelerin tınısından çok anlamına öncelik verdiği

2. Monarş kelebekleri her yıl binlerce kilometrelik bir göç rotası izleyerek sonbaharda Meksika'daki kışlama alanlarına ulaşır. Bu uzun yolculuk sırasında kelebekler, dinamik sıcak hava akımlarını ve rüzgâr akışlarını tespit edip bunlardan yararlanarak enerji tasarrufu sağlar. Yolculuk boyunca, dinlenme ve beslenme molaları verdikleri noktalarda nektar bakımından zengin çiçek toplulukları tercih ederler. Kelebeklerin vücutlarında depolanan yağ rezervleri, göçün erken evrelerinde yeterli olmakla birlikte hava koşullarına göre metabolik hızlarını ayarlamalarına dayanır. Araştırmalar, göç edecek grubun küçük bir bölümünün bile rüzgâr akımlarına erişemediğinde rotayı tamamlayamadığını göstermiştir.

Bu parçadan kelebeklerin göçüyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Rüzgâr akımlarını kullanarak uçuş verimliliğini artırdıklarına
- B) Gece göç ederek avcı riskini azalttıklarına
- C) Uzun yolculuk sırasında enerji rezervlerini düzenli olarak yenilediklerine
- D) Göç güzergâhındaki besin kaynaklarının azalmasına karşı savunmasız olduklarına
- E) Üreme döneminde farklı çiçek türlerine yöneldiklerine

3. Bal arıları, yiyecek ararken güneşin konumunu bir pusula gibi kullanır. Güneş ışığı bulutlu günlerde bile polarize ışık desenleriyle belirlenebilir. Arılar, bu yönergeleri dans ritmiyle diğer işçi arılara aktarır. Böylece forager arılar, nektarın kaynağına dönerken dönüş yolunu hatasız bulur. Araştırmalar, bu yönlendirme mekanizmasının bal üretim verimliliğini önemli ölçüde artırdığını göstermiştir.

Bu parçadan bal arılarıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Arılar dansla nektarın miktarını kesin olarak ölçerler.
- B) Polarize ışık desenleri dans ritmini doğrudan etkileyebilir.
- C) Dans ritmiyle iletilen yönlendirme mekanizması bal üretim verimliliğini artırır.
- D) Güneş ışığı tamamen kaybolan günlerde arılar yönünü bulamazlar.
- E) Forager arılar, dans ritmi olmaksızın da hedef nektar kaynağına yönlenebilirler.

4. Akıllı scooter paylaşım sistemleri, trafikteki araç yoğunluğunu azaltarak karbon emisyonlarının düşürülmesine katkı sağlıyor. Ancak kullanıcıların geliştirme alanları dışında park ettiği noktalar, yaya güvenliğini tehlikeye atabiliyor. Bu sorunu çözmek amacıyla sistemlere coğrafi çitler (geo-fencing) eklendi; belirlenen bölgelerde sürüşü kısıtlayan ve park alanı dışına çıkıldığında hızı otomatik olarak düşüren bir yazılım devreye alındı. Pilot uygulamalarda kural ihlallerinde belirgin azalma gözlenirken kullanıcı memnuniyeti de yüksek seviyede kaldı.

Bu parçadan akıllı scooter paylaşım sistemleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Bu sistemlerin karbon emisyonlarını minimize etmek için özel batarya teknolojileri kullandığına
- B) Kullanıcı memnuniyetini ölçmek amacıyla saha ekiplerinin düzenli anketler gerçekleştirdiğine
- C) Scooterların altyapı maliyetlerini düşürmek için sabit istasyonlara bağlandığına
- D) Coğrafi çitler aracılığıyla belirlenen bölgelerde sürüşü kısıtlayarak park kurallarını denetlediğine
- E) Yaya güvenliğini artırmak için tüm yolculara zorunlu kask kullanımını şart koştuğuna

5. Sanat tarihçilerine göre Rembrandt'ın portrelerinde ışık biçimleri görünür kılmak ve figürlerin içsel dünyasını anlatmak için kullanılır. Bu kullanım biçimi, ışığın nesnel bir araç olmaktan çıkarak anlatımın merkezine yerleşmesini sağlar. Yüzün bir yarısının aydınlık, diğerinin gölgede bırakılması; sadece fiziksel bir ışık-gölge oyununa değil karakterin iç çatışmalarına da gönderme yapar. Bu anlamda ışık, Rembrandt'ın resimlerinde ruhsal derinliğin ve duygusal gerilimin anlatıcısı hâline gelir.

Bu parçaya göre Rembrandt'ın ışık kullanımına ilişkin aşağıdakilerden hangisi bir etken olarak gösterilemez?

- A) Figürün iç dünyasına dair ipuçları sunması
- B) Duygusal atmosferin inşasında rol üstlenmesi
- C) Görsel kompozisyonun derinlik kazanmasına yardımcı olması
- D) Kişinin fiziksel özelliklerini abartılı biçimde yansıtması
- E) Karakter çözümlemesine katkı sunan bir araç olması

6. Marangozluk, yalnızca ahşabı şekillendirme sanatı olarak görülmemeli. İnsanın sabır, dikkat ve yaratıcılık becerilerini geliştiren bir uğraş olduğu unutulmamalı. Ahşapla çalışmak, kişinin zihinsel odaklanmasını güçlendirir ve el ile göz koordinasyonunu destekler. Bu süreçte ortaya çıkan üretim ile emek ve estetik bütünlüğü, marangozun öz güvenini artırır. Düzenli marangozluk yapan bireyler stres düzeylerinde azalma ve zihinsel rahatlama yaşadıklarını hissederler. Ahşabın doğal dokusuyla temas etmek, insanda dinginlik duygusunu pekiştirir; bu da ruhsal dengeyi korumaya yardımcı olur. Ayrıca marangozluk, bireylerin problem çözme becerilerini geliştirdiği gibi planlama yetilerini de güçlendirir.

Bu parçaya göre marangozlukla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) El emeği ile ortaya konan ürünler sayesinde kişi, kendine güven duygusunu pekiştirebilir.
- B) Ahşapla çalışmak, bireyde zihinsel rahatlama sağlayıp stres yönetimini olumlu etkileyebilir.
- C) Üretimde yaşanan sorunların aşılması ve plan yapma, çözüm üretme becerisini geliştirebilir.
- D) Doğal ürünlere temas etmek, bireyin içsel huzurunu güçlendirerek ruhsal dengesini destekler.
- E) Marangozluk faaliyetleri, bireyin sosyal etkileşim becerilerine çok yönlü katkılar sunar.

7. Tarih boyunca mimarlar, doğadan esinlenerek yapılar inşa etmiştir. Ağaçların gövdelerinden ilham alan sütunlar, deniz kabuğu formunu anımsatan kubbe ve kuşların kanadını andıran çatı tasarımları, doğa ile mimari arasındaki güçlü bağı gösterir. Modern dönemde bu estetik anlayış, ekolojik sürdürülebilirlik ilkeleriyle birleşerek yeni bir boyut kazanmıştır. Doğal malzemelerin kullanımı hem yapının çevreye uyumunu artırır hem de daha sağlıklı yaşam alanları yaratır. Ayrıca mimaride doğanın biçimsel özelliklerinin kullanılması, insanların psikolojik rahatlama ve huzur hislerini pekiştirir. Bazı tasarımcılar ise doğa estetiğini sadece görsel bir süsleme unsuru olarak değil yapının işlevselliğini destekleyen bir ilke olarak görür.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Doğa, farklı mimari formlar için esin kaynağı olmuştur.
- B) Modern mimaride doğa estetiği, ekolojik sürdürülebilirlikle ilişkilidir.
- C) Doğa estetiğinin kullanımı, insanların ruhsal durumunu olumlu etkileyebilir.
- D) Doğa biçimlerinin mimaride kullanımı modern dönemde artmıştır.
- E) Doğal malzemeler, yapının çevreyle uyumunu artırabilir.

8. Faks makineleri, XX. yüzyılın ikinci yarısında iş dünyasında belge aktarımının hızını önemli ölçüde artırarak kurumsal iletişimde vazgeçilmez araçlar hâline geldi. Termal baskı teknolojisi, iletilen belgelerin netliğini sağlarken analog hatlar üzerinden çalışması, coğrafi mesafe engelini büyük ölçüde ortadan kaldırdı. 1980'lerde dijital faks protokollerinin geliştirilmesi, veri sıkıştırma sayesinde iletim süresini kısalttı. Ancak e-posta ve bulut tabanlı belge paylaşım hizmetlerinin yaygınlaşması, faks makinelerinin kullanımını ciddi biçimde düşürdü. Yine de bazı resmî kurumlar, hukuki geçerlilik ve güvenlik gerekçesiyle faks teknolojilerinden yararlanmaya devam etmektedir. Günümüzde faks makineleri, çoğunlukla arşiv amaçlı veya özel prosedürlerde kullanılmaktadır.

Bu parçaya göre faks makineleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) E-posta ve bulut servislerinin, faks kullanımını yaygınlaştırdığı
- B) Dijital protokollerin, belge iletim süresinde tasarruf sağladığı
- C) Belgelerin net aktarımı için belirli baskı teknikleri kullandığı
- D) Bazı kurumların, güvenlik gerekçesiyle faksı hâlâ tercih ettiği
- E) Günümüzde yalnızca belirli durumlarda kullanıldığı

9. Z Kuşağı Özellikleri Nelerdir?

Z kuşağı, teknoloji kullanımının en zirvede olduğu bir çağda dünyaya gelmiştir. Z kuşağı, mahalle arkadaşlıkları kurmak yerine internet aracılığı ile sosyalleşmeyi tercih eden bir nesildir. Z Kuşağı, sanal dünyanın olumsuz sonuçlarından çekinmez. Z kuşağı diğer kuşaklara göre daha yaratıcıdır. Analitik düşünme yetenekleri dikkat çekicidir. Eğitime ve sosyal statüye değer verirler. Aynı anda birden fazla işi yapabilirler. Ancak dikkat süreleri diğer kuşaklara göre daha kısadır. Söylemek istediklerini karşı tarafa iletirken, keskin cümleler kurabilirler.

Bu köşe yazısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İstatistiki verilerin gerçeği yansıttığı ortaya konmaktadır.
- B) Güncel bir konunun toplumsal etkilerine değinilmektedir.
- C) Toplumun farklı kesimlerinin bakış açıları karşılaştırılmaktadır.
- D) Kanıtlanamayan varsayımlar üzerinde yorum yapılmaktadır.
- E) Toplumun bir kesimiyle ilgili genellemeler yapılmaktadır.

10. Kuraklık, su kaynaklarının azalması sonucu tarım ve hayvancılık gibi alanlarda ciddi sorunlar yaratmaktadır. Özellikle iklim değişikliği nedeniyle yaşanan kuraklık dönemleri, tarım ürünlerinin verimliliğini düşürmekte ve gıda güvenliğini tehdit etmektedir. Uzmanlar, bu durumu önlemek için su tasarrufu yöntemlerini benimsemeyi ve kuraklığa dayanıklı tarım bitkilerinin yetiştirilmesine yönelik projelerin geliştirilmesini önermektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada bahsedilen proje yaklaşımına örnek olabilir?

- A) Tarım ürünlerinin verimliliğini artırmak için yeni gübreler geliştirmek
- B) Su tasarrufu yöntemlerini eğitim kurumları müfredatına almak
- C) Kuraklığa dayanıklı bitkilerin yetiştirilmesi için eğitim programları düzenlemek
- D) Hayvancılık sektörünün gelişimini desteklemek için yeni hayvan türleri tanıtmak
- E) İklim değişikliğini engellemek amacıyla yeni yasalar çıkarmak

11. Fark etsek de etmesek de uzaktan çalışma artık iş yaşamının vazgeçilmez bir parçası hâline geldi. Bu model sayesinde video konferanslar aracılığıyla toplantılar kesintisiz devam ediyor, proje yönetim araçları iş birliğini yeni düzeye taşıyor. Esnek çalışma saatleri çalışanlara iş ve özel yaşam dengesini kurma imkânı sunuyor. Öte yandan yüz yüze iletişim imkânının azalması ekip içi dinamizmin zayıflamasına neden olabiliyor. Liderler ise bu yeni düzene uyum sağlamak için iletişim stratejilerini yeniden şekillendirmek zorunda kalıyor.

Bu parçada uzaktan çalışma ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) Video konferans ve proje yönetim araçlarının iş birliğini geliştirdiğine
- B) Esnek çalışma saatlerinin çalışanların iş ve özel yaşam dengesini genel olarak bozduğuna
- C) Uzaktan çalışmanın yüz yüze iletişim ihtiyacını tamamen ortadan kaldırdığına
- D) Ekip içi dinamiklerin uzaktan çalışmada güçlendiğine
- E) Uzaktan çalışmanın yaygınlaşmasının yönetsel iletişim stratejilerini gereksiz kıldığına

12. Hayat bir bahçe gibidir; tohumlar, düzenli bakım, sulama ve gübreleme ile büyür. Don ve kuraklık gibi olumsuz koşullar, gereksiz sürgünlerin temizlenmesini sağlayarak yeni filizlerin enerjisini artırır. Budanan dallar, baharın gelmesiyle birlikte daha güçlü çiçekler açar. Mevsimsel döngüde her zorluk, bahçıvanın ustalığıyla kontrollü bir dönüşüme hizmet eder.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Düzenli bakım ve beslemenin her türlü yaşam koşulunda kişisel gelişimi sürekli hızlandırdığına
- B) Zorlu koşulların gereksiz alışkanlıkları temizleyerek bireyin potansiyelini güçlendirdiğine
- C) Mevsimsel döngülerin her zaman birine ihtiyaç duymadan olumlu değişimler yarattığına
- D) Olumsuz deneyimlerin, bireyin yaşam enerjisini parçalayıp zayıflamasına yol açtığına
- E) Sabır ve özenin, tüm zorlukları ortadan kaldırarak sorunsuz bir gelişim sağladığına

13. Deniz yaşamını koruma ve tanıtmaya amacıyla inşa edilen Antalya Akvaryumu, dünyanın en uzun tünel akvaryumlarından birine sahiptir. 131 metre uzunluğundaki bu tünelde yüzlerce deniz canlısını yakından gözlemlemek mümkündür. Akvaryum bünyesinde tropikal su altı canlılarının sergilendiği özel alanlar, çocuklar için eğitim atölyeleri ve dalış simülasyonları bulunur. Ziyaretçiler, su altı dünyasını sanal gerçeklik teknolojisiyle deneyimleyebilir. Hafta sonları uzman rehberler eşliğinde mercan ekosistemi üzerine seminerler düzenlenir. Akvaryumun içindeki tematik kafelerde deniz manzarası eşliğinde dinlenme imkânı sunulur.

Bu parçaya göre Antalya Akvaryumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ziyaretçilere deniz yaşamını deneyimleme fırsatı sunar.
- B) İçerisinde çeşitli eğitim ve etkinlik alanları yer alır.
- C) Su altı canlılarını doğal ortamıyla izleyenlere sunar.
- D) Teknolojik unsurlarla desteklenen deneyimler aktarır.
- E) Dinlenme alanları içeren sosyal bir yapıya sahiptir.

14. Metin yazarlığı, yalnızca yaratıcı kelime seçimlerinden ibaret değildir; aynı zamanda hedef kitlenin psikolojisini anlamayı gerektirir. Başarılı bir metin yazarının, pazarlama stratejilerini ve marka kimliğini iyi analiz etmesi beklenir. Etkili metinler, dilin estetik yönü ile ikna edici unsurların dengeli bir biçimde harmanlanmasıyla ortaya çıkar. Bu meslek, farklı sektörlerde faaliyet gösteren firmalar için reklam kampanyalarının başarısında belirleyici rol oynar. Ancak metin yazarlığında kullanılan yöntem ve teknikler, kültürel bağlama göre değişiklik gösterebilir. Yaratıcı süreç, kimi zaman bireysel bir ilham anıyla başlasa da çoğunlukla ekip çalışmasının bir parçasıdır.

Bu parçadan metin yazarlığı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Tüm metin yazarlığı projelerinin bireysel çalışmayla yürütüldüğüne
- B) Psikoloji bilmenin ve strateji kurmanın önem kazandığına
- C) Başarılı bir metnin marka kimliğiyle uyumlu olması gerektiğine
- D) Dilin estetik kullanımını bilmekle beraber ikna gücü gerektirdiğine
- E) Kültürel bağlamın onun tekniklerini etkileyebildiğine

15. Kutup bölgelerinde yaşam, aşırı iklim koşullarına rağmen insan topluluklarının uyum yeteneğini gösterir. Yerli halklar, geleneksel avcılık ve balıkçılık yöntemlerini modern araçlarla birleştirerek yaşamlarını sürdürür. Barınakların yapımında kullanılan malzemeler hem sıcak tutma hem de rüzgârı engelleme amacı taşır. Uzun kış geceleri, toplulukların kültürel etkinliklerle bir araya gelmesini sağlar. Bu bölgelerde eğitim faaliyetleri, teknolojik altyapı sayesinde yıl boyunca devam eder.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Barınak yapımında işlevselliğin ön planda tutulduğuna
- B) Kültürel etkinliklerin toplumsal birlikteliğe katkı sağladığına
- C) Modern teknolojinin eğitimde sürekliliği desteklediğine
- D) Avcılık ve balıkçılık geliştiği için farklı alanların olmadığına
- E) Yerlilerin geleneksel yöntemleri modern tekniklerle birleştirdiğine

16. Daktilolar, XIX. yüzyılın son çeyreğinde yazılı metin üretiminde biçimsel standartlaşmayı sağlayarak idari iş akışlarında devrim yarattı. Mekanik tuş sistemleri, metinlerde satır aralığı ve karakter düzeninin korunmasına imkân tanıdı. Elektrikli modeller, tuş basıncını azaltarak operatör yorgunluğunu en aza indirdi. Ancak XIX. yüzyılın sonlarında kişisel bilgisayarların hızla yaygınlaşması, daktiloların endüstriyel üretim hacminde belirgin bir azalma yarattı. Buna rağmen bazı edebiyatçılar, dijital yazım araçlarının dikkat dağınılığına karşı daktilonun odaklanmayı kolaylaştırdığını öne sürdü. Günümüzde ise sınırlı da olsa nostaljik ve kültürel bağlamda koleksiyon değerini korumaktadır.

Bu parçaya göre daktilo ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mekanik olanların, karakter düzeninde tutarlılık sağladığına
- B) Elektrikli modellerinin, kullanıcı kaynaklı fiziksel eforu azalttığına
- C) Günümüzde işlevsel kullanımda yaygın bir konumda bulunduğu
- D) Bazı yazarların, odaklanmada avantaj sağladığını düşündüğüne
- E) Üretim miktarının, kişisel bilgisayarlardan olumsuz etkilendiğine

1. Uzaktan eğitim platformları, coğrafi konumdan bağımsız olarak erişim imkânı sunar ve ders içeriklerine istediğiniz zaman ulaşmayı sağlar. Öğrenciler, canlı derslerin yanı sıra kaydedilmiş videolar ve etkileşimli forumlar aracılığıyla öğrenme hızlarını kendi ihtiyaçlarına göre ayarlayabilir. Öte yandan yüz yüze etkileşimin sınırlı olması, motivasyon ve disiplin gereksinimini artırır. Teknolojik aksaklıklar ders akışını kesintiye uğratabilirken öğretmen-öğrenci geri bildirim süreçleri dijital araçlarla yenilikçi yöntemlere kavuşmuştur.

Bu parçada uzaktan eğitim platformlarının temel özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Ders içeriklerinin yalnızca canlı oturumlarla sunulduğuna
- B) Yüz yüze etkileşimin bir sınır olmadan sürdürülebildiğine
- C) Kaydedilmiş videolar ve forumlar aracılığıyla öğrenme hızlarının ayarlandığına
- D) Teknolojik aksaklıkların ders akışını bölerek motivasyon ihtiyacını artırdığına
- E) Geri bildirim süreçlerinin yüz yüze eğitimle yeniden yapılandırıldığına

2. Yeni nesil mobil platformlar, perakende noktalarında fazlalık gıdaların kaybolmasını önlemek için uygulamalar geliştirdi. Bu uygulamalar, satılmayan ürünleri tüketicilere indirimli olarak sunmayı veya gıda bankalarına bağışlamayı kolaylaştırıyor. Restoranlar ve marketler, envanter yönetimini optimize etmek için talep tahmin algoritmalarından yararlanırken gıda israfını azaltıyor. Birçok pilot program, atık miktarlarında önemli düşüşler ve toplumsal farkındalıkta artış rapor etti.

Bu parçada gıda israfını azaltma yöntemleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Teknoloji destekli çözümlerin gıda atıklarını azaltmada ve toplumsal farkındalığı artırmada etkili olduğuna
- B) Gıda bankalarının teknoloji sayesinde bağış süreçlerini otomatik hâle getirdiğine
- C) Tüketicilerin, akıllı telefon uygulamalarıyla birbirine gıda bağışı yapabildiğine
- D) Atık yönetimi süreçlerinin tüm perakende sektöründe zorunlu kılındığına
- E) Fazla gıdaların yeniden dağıtımının lojistik maliyetleri düşürdüğüne

3. Bir dil öğretimi kitabının temel sorusu “Dil nasıl gerçek iletişim aracı hâline gelir?” olacaktır. Geleneksel gramer-çeviri yöntemi, öncelikle kuralları ve kelimeleri ezberleterek öğrenciyi dilin işlevsel kullanımından uzaklaştırır. Oysa iletişimsel yaklaşım, sınıf içi etkileşimlere ve gerçek hayat senaryolarına odaklanarak öğrenciye dili üretim üzerinden deneyimletir. Bu yöntem, dil bilgisini pasif öğrenme yerine aktif iletişim pratiğiyle pekiştirmeyi hedefler.

Bu parçada dil öğretim yöntemlerinin işlev farkına dair aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Geleneksel yaklaşımın, öğrencilerin dili iletişim odaklı kullanmasını zorlaştırdığına
- B) İletişimsel yöntemin kelime ezberini dil öğreniminin ana hedefi olarak benimsediğine
- C) Geleneksel yöntemin sınıf içi etkileşimlere öğrencileri düzenli olarak dâhil etmeyi amaçladığına
- D) İletişimsel yaklaşımın, dil bilgisi alıştırmalarını pasif yöntemlerle sürdürmeyi tercih ettiğine
- E) Her iki yöntemin de etkileşim ve gramer çalışmalarını eşit derecede önceliklendirdiğine

4. **E-Kitap Faydaları Saymakla Bitmiyor!**

“E-kitap” yani elektronik kitap trendi giderek artan bir kitleye sahip. Pek çok açıdan avantajı olan, okura geniş bir özgürlük sunan e-kitap; her yerde, her zaman okunabilirliğiyle öne geçiyor. Elbette doğal kitabın yerini duygusal anlamda tutmuyor. Yine de günümüzün şartlarında e-kitap okumak mantıklı sayılıyor. Mekân ve zaman kısıtlaması olmayan ve çok pratik olan e-kitap, özellikle aktif iş hayatı olan ve zamanının çoğu trafikte geçen günümüz insanını okumaya teşvik ediyor. Öyle ki koşuşturmaca içinde pek çok kitabı aynı anda kütüphanesinde barındırıp onu yanına almak bir özgürlük olsa gerek.

Bu köşe yazısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Herkesin merak ettiği bir konuyla ilgili farklı görüşler ortaya konmaktadır.
- B) Bambaşka görüşler savunanlarla ilgili çeşitli karşılaştırmalar yapılmaktadır.
- C) Tamamen kanıtlanmış durumlarla ilgili çok önemli görüşler yansıtılmaktadır.
- D) Güncel bir konuyla ilgili öznel ve nesnel cümleler yoluyla bilgi verilmektedir.
- E) Ele alınan konuyla ilgili verilerle ilgili en son verilerin eleştirisi yapılmaktadır.

5. Piyano yapımı, ahşap işçiliğinden metal dökümüne kadar birçok farklı ustalık alanının birleşimiyle ortaya çıkar. Ses tablası için kullanılan ağaç türü, çalgının tınısını doğrudan etkiler. Tel gerginliğinin milimetrik ölçülerle ayarlanması, seslerin berraklığını sağlar. Klavye mekanizmasındaki her bir parçanın, tuşa basıldığında çekiçlerin tellere ideal açıyla vurmasını sağlayacak şekilde monte edilmesi gerekir. Ustalar, piyanonun tüm seslerinin homojen olmasını sağlamak için her tuşu tek tek akort eder. Bu süreç, aylarca süren titiz bir çalışmayı gerektirir. Hummalı bir çalışmanın sonunda yüzyıllardır sanat dünyasının en güzide enstrümanı olan piyanolar ortaya çıkar.

Bu parçada piyanolarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ses kalitesini etkileyen yapısal unsurlara
- B) Klavye mekanizmasının çalışma prensibine
- C) Tel gerginliğinin hassas ölçümlerle belirlendiğine
- D) Üretiminde kullanılan malzeme çeşitlerine
- E) Uzun yıllardır en beğenilen enstrüman olduğuna

6. Hızla artan şehirleşme, toplumsal yapının fiziksel ve kültürel dönüşümünü beraberinde getirmektedir. Geleneksel yaşam biçimlerinin çözülmesi, yerini anonimleşmiş ve hız merkezli bir yaşam düzenine bırakmaktadır. Bu değişim, bireyin kimlik algısını yeniden tanımlamasına yol açarken kültürel aktarım süreçlerini de dönüştürmektedir. Şehir mekânlarında oluşan yeni sosyal ilişkiler, farklı kökenlerden gelen bireylerin etkileşimini artırmakta ancak bu etkileşim bazen kültürel homojenleşmeyi hızlandırabilmektedir. Bununla birlikte, şehirleşmenin kültürel çeşitliliği artırdığı örnekler de mevcuttur. Dolayısıyla şehirleşmenin kültürel kimliğe etkisi, tek yönlü bir süreç olarak değerlendirilemez.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Şehirleşme, kültürel kimlik üzerinde hem dönüştürücü hem de birleştirici etkiler yaratabilmektedir.
- B) Geleneksel yaşam biçimlerinin çözülmesi, kent yaşamının hız merkezli yapısıyla doğrudan ilişkilidir.
- C) Farklı kökenlerdeki bireylerin şehirde kurduğu ilişkiler, kültürel çeşitliliğin artmasını zorunlu kılar.
- D) Kültürel aktarım, şehirleşme sürecinde biçim değiştirerek yeni toplumsal dinamiklere uyum sağlar.
- E) Şehirleşmeyle başlayan dönüşümün kültürel kimliğe etkileri, tek boyutlu bir bakışla açıklanamaz.

7. Uçurtma yapımı el becerisi ve aerodinamik bilgisi gerektiren bir uğraştır. Geleneksel yapım sürecinde hafif ahşap çubuklar veya bambu, çerçeve olarak kullanılır. Bu çerçeveye gerilen ince ama dayanıklı kâğıt ya da kumaş, uçurtmanın rüzgârla uyumlu hareket etmesini sağlar. Kuyruk kısmı, uçurtmanın havada dengede durmasına yardımcı olur. Uçurtmanın gövde şekli ve ağırlık merkezi, uçuş performansını doğrudan etkiler. Modern tasarımlarda ise sentetik malzemeler ve karbon fiber çubuklar hem dayanıklılığı hem hafifliği artırır. Uçurtma ipinin uzunluğu ve gerginliği kontrol kabiliyetini belirleyen unsurlar arasındadır.

Bu parçadan uçurtmalarla ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Dengesini sağlamak için kuyruk eklendiği
- B) Gövde tasarımının, havadaki hareketini etkilediği
- C) Modern malzemeyle yapılanların daha iyi süzüldüğü
- D) İpin uzunluğunun, kontrolünde önemli bir rol oynadığı
- E) Geleneksel üretiminde kâğıt ve kumaş kullanıldığı

8. Kutup ayıları, sert kış koşullarında hayatta kalmak için özel adaptasyonlara sahiptir. Kalın yağ tabakaları, soğuğa karşı doğal bir yalıtım görevi görürken beyaz kürkleri kamuflaj sağlayıp vücut ısını korur. Avlanırken genellikle sabırla buz deliklerinin başında beklerler; bu yöntemle foklar su yüzüne çıktığında onları yakalarlar. Araştırmacılar, kutup ayılarının koku alma duyularının kilometrelerce uzaktaki avı bile tespit edebilecek kadar gelişmiş olduğunu belirtiyor. Ne yazık ki deniz buzlarının erimesi, avlanma alanlarını daraltarak yaşamlarını zorlaştırıyor. Ancak kutup ayıları, güncel birikimlerine göre göç yollarını değiştirebiliyor.

Bu parçada kutup ayılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Göç yolları hakkında bilimsel çalışmaların yetersiz olduğuna
- B) Avlanırken dayançlı bir bekleme taktiği uyguladığına
- C) Kürklerinin vücut içi ve vücut dışı fonksiyonlara sahip olduğuna
- D) Avlanmak için güçlü duyu sistemlerini kullandıklarına
- E) Deniz buzlarının azalmasının yaşam alanlarını olumsuz etkilediğine

9. Orhan Veli Kanık, dizelerinde gündelik konuşma dilinin sade akışını benimsedi. Uyak düzenini çoğunlukla çözerek serbest veznin temposuna uygun bir ritim yakaladı. Dilsel yalınlığa rağmen, yaygın imgeleri alışılmış kalıpların dışına taşıdı. Betimlemelerinde sokak sesleri ve kıyı rüzgârı gibi somut öğeleri harmanlayarak okurda canlı sahneler oluşturdu. Mecaz kullanımını minimal düzeyde tutup doğrudan bir duygu aktarımı sağlamayı yeğledi. Bu yaklaşım, şiirin hem samimi hem de derinlikli bir algı katmanına ulaşmasını garantiledi.

Bu parçadan Orhan Veli'nin şiir diliyle ilgili hangisine ulaşılabilir?

- A) Standart uyak düzenine sıkı sıkıya bağlı kalarak modern ve akıcı bir ritim oluşturduğu
- B) Gündelik dilin akıcılığını serbest vezinle bütünleştirerek anlamı doğrudan hissettirdiği
- C) Betimlemelerinde tercih ettiği imgelerin soyut gerçeklik üzerine kurulu olduğu
- D) Mecaz kullanımını yoğunlaştırarak şiirlerinde simgesel anlam katmanları oluşturduğu
- E) Anlatımında geleneksel zaman çizgisini kırarak birden çok bakış açısını üst üste bindirdiği

10. Bir şehri tanımak, sokaklarında yürüyerek o yerin tarihî dokusunu ve günlük yaşamın ritmini hissetmekle mümkündür. Sokak satıcılarının renkli tezgâhları ve mahalle kahvelerindeki sohbetler, şehrin karakterini gözler önüne serer. Turistik mekânlarda çekilen fotoğrafların aksine, yerel pazarları gezmek ve ara sokaklarda kaybolmak, yolculuğu unutulmaz kılar. Ayrıca farklı kültürlerle ait lezzetleri denemek hem damak zevkini zenginleştirir hem de misafirperverliğin evrensel dilini öğretir.

Bu parçada bir şehrin karakterini kavrama yöntemiyle ilgili aşağıdakilerden hangisinin anlatılmak istendiği söylenebilir?

- A) Turistik mekânlarda çekilen fotoğrafların, şehrin karakterini en iyi şekilde ortaya koyduğu
- B) Sokak satıcılarının renkli tezgâhları ve mahalle kahvelerindeki sohbetlerin şehrin karakterini gözler önüne serdiği
- C) Ara sokaklarda dolaşmanın şehir deneyimini zenginleştirmek yerine anlamsızlaştırdığı
- D) Yalnızca tarihî yapılara odaklanan gezilerin şehrin toplumsal dokusunu eksiksiz kavratıldığı
- E) Farklı mutfak kültürlerini deneyerek sadece lezzet zevkinin değiştirilebileceği

11. Geçmişe özlem, insanların içsel huzurlarını bulabilmele-ri için önemli bir duygusal deneyimdir. Zamanla değişen yaşam koşulları, bireyleri eski günlere dönme isteğiyle doludur. Anılar, bireylerin ruhsal durumlarını iyileştirir ve onlara geçmişin sıcaklığını hatırlatır. Bu nostaljik his, bireylerin kimliklerini şekillendirmede de etkili bir rol oynar. Geçmişe duyulan özlem, bazen kaçış olarak görülse de bireylere umut ve ilham verebilir. Böylece, anılar bireylerin gelecek hayallerini kurmalarında önemli bir kaynak oluşturur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Geçmişe özlem, bireylerin gelecekteki hedeflerini olumsuz etkiler.
- B) Nostaljik hisler, bireylerin kimliklerini oluşturma sürecinde etkisizdir.
- C) Anılar, bireylerin ruhsal durumlarını iyileştirir ve onlara umut verebilir.
- D) Anılar, bireylerin sosyal ilişki kurma yetilerini zayıflatır.
- E) Zamanla değişen yaşam koşulları, bireylerin geçmişten uzaklaşmasına neden olur.

12. • 1888'de Heinrich Hertz radyo dalgalarını keşfetti, 1906'da ilk sesli radyo yayını yapıldı. 50 milyon radyo alıcısına ulaşmak 38 yıl aldı. 1926'da John Logie Baird televizyonu icat etti. 50 milyon televizyon kullanıcısına ulaşmak 13 yıl aldı.
- Yazının icadı fikirlerin ifade edilmesini ve bilginin korunmasını kolaylaştırdı. Yazı en az dört eski uygarlıkta bağımsız olarak gelişti: Mezopotamya'da, Mısır'da, Çin'de ve Mezoamerika'da yazı kullanıldı.

Bu iki parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanlığı ilgilendiren farklı konuları anlatmaktadır.
- B) Aynı olguyu benzer biçimde değerlendirmektedir.
- C) Birbirine çok yakın görüşleri iyice pekiştirmektedir.
- D) Farklı üsluplarla çelişen düşünceleri açıklamaktadır.
- E) Ortak düşüncelerle ilgili yorumları içermektedir.

13. Yapay zekâ teknolojileri, eğitim alanında kişiselleştirilmiş öğrenme olanaklarını artırarak öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına uygun içeriklerle buluşmasını sağlamaktadır. Otomatik değerlendirme sistemleri, öğretmenlerin iş yükünü azaltırken geri bildirim süreçlerini hızlandırmaktadır. Ayrıca yapay zekâ tabanlı uygulamalar, öğrencilerin eksik kaldığı konuları tespit ederek telafi edici çalışmalar önerebilmektedir. Bu teknolojiler, uzaktan eğitimde erişim imkânlarını genişletip farklı coğrafyalardaki öğrencilerin aynı nitelikte eğitim almasına olanak tanımaktadır. Bununla birlikte yapay zekânın eğitimdeki rolü sürekli gelişmekte ve yeni uygulama alanları ortaya çıkmaktadır.

Bu parçaya göre yapay zekâ ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireysel farklılıkların gözetilmesine imkân tanır.
- B) Öğretmenlerin iş yükünün hafiflemesine yardımcı olur.
- C) Uzaktan eğitimde fırsat eşitliğini çeşitli yönlerden destekler.
- D) Öğrencilerin başarı durumlarına göre yeni projeler geliştirir.
- E) Eksik öğrenmelerin giderilmesi için çözümler sunar.

14. XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Avrupa'ya yönelen göç dalgaları, yalnızca ekonomik nedenlerle açıklanamayacak kadar karmaşık bir yapıya sahiptir. Sanayi sonrası dönemde iş gücü ihtiyacı göçü hızlandırmıştır ama siyasal istikrarsızlıklar, eğitim fırsatları ve aile birleşimi gibi etkenler de bunda önemli rol oynamıştır. Göçmenlerin yerleştikleri ülkelerde sosyal uyum süreci, kültürel etkileşim kadar hukuki düzenlemelerle de şekillenmiştir. Kimi zaman göçmenler, kültürel kimliklerini koruma çabası ile yeni toplumun değerleri arasında bir denge kurmak zorunda kalmıştır. Bu durum hem göçmen topluluklarda hem ev sahibi toplumlarda kimlik algısının dönüşmesine yol açmıştır. Göç olgusu, farklı kuşaklar açısından değişen uyum stratejileri doğurmuş, özellikle ikinci kuşak göçmenler arasında daha esnek kimlik tanımlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bu parçadan Avrupa'ya göç ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Göçmenlerin zamanla ev sahibi toplumun değerlerini benimsediğine
- B) Avrupa'ya göçün yalnızca ekonomik gerekçelerle ortaya çıkmadığına
- C) İkinci kuşak göçmenlerde kimlik algısının ilk kuşaktan daha esnek olduğuna
- D) Göçmenlerin uyum sürecinde hukuki çerçevenin de etkili olduğuna
- E) Göçün gerçekleşme nedenlerinin farklı toplumsal boyutlar taşıdığına

15. Matematik dersinde öğrencilerin yaşadığı güçlükler; konuların soyut yapısının yanı sıra öğretim yöntemleri, dersin günlük yaşamla ilişkilendirilme biçimi ve öğrencinin dersle kurduğu duygusal bağla da ilgilidir. Erken dönemdeki olumsuz deneyimler, ilerleyen yıllarda derse yönelik tutumu etkileyebilir. Uygun anlatım teknikleri, rehberlik ve öğrencinin kendi öğrenme stratejilerini geliştirmesi ise başarıyı artırmada belirleyici unsurlar arasında yer alır. Ancak tüm bu etkenler, başarıyı yalnızca bireysel çabayla açıklamaya imkân vermemektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Matematik başarısını etkileyen faktörler çok boyutlu bir yapıya sahiptir.
- B) Erken dönemdeki olumsuzluklar, öğrencinin derse yaklaşımını şekillendirebilir.
- C) Öğretim sürecinin öğrencinin yaşamına uyarlanması, öğrenme güçlüklerini azaltabilir.
- D) Günlük yaşam bağlantılarının zayıf olduğu derslerde bilgi transferi sınırlı kalabilir.
- E) Matematik başarısının temel belirleyicisi, öğrencinin bireysel gayreti ve azmidir.

16. Arabesk müzik ile rap müzik, kökenleri ve ifade biçimleri açısından farklılık gösterir ama her ikisi de toplumun alt kesimlerinin duygularını ve deneyimlerini dile getirme noktasında benzer işlevler üstlenmiştir. Arabesk, XX. yüzyılın ikinci yarısında özellikle kentleşme sürecinde ortaya çıkan yabancılaşma, yalnızlık ve kırılma gibi temaları işlemiştir. Rap müzik, daha çok genç kuşakların sosyal adaletsizliklere, ekonomik eşitsizliklere ve kimlik arayışına dair tepkilerini dile getirmiştir. Her iki türün sanatçıları da kendilerini bir müzikal icracı, aynı zamanda bir "sözcü" ya da "hikâye anlatıcısı" olarak konumlandırmıştır. Bununla birlikte bu türler arasındaki etkileşim, zaman içinde artmış; rap sanatçıları arabeskten, arabesk sanatçıları ise rapin ritmik yapı ve söz anlatım tekniklerinden beslenmiştir. Bu durum, her iki türün dinleyici kitlesinde karşılıklı bir merak ve kabul ortamı yaratmıştır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Arabesk ile rap, toplumun belirli kesimlerinin yaşantısını dile getirmede ortak bir işlev görmüştür.
- B) Rap ve arabesk sanatçıları, müzik icaracılığının yanında birer anlatıcı rolü üstlenmiştir.
- C) Arabesk ve rap müzikler, birbirlerinin ifade biçimlerinden etkilenmiştir.
- D) Ortaya çıkışları itibarıyla birbirinden farklı özelliklere sahip müzikler rap ve arabeskte birleşmiştir.
- E) Arabesk ve rap dinleyicileri, zamanla diğer türün müziğini benimseyip ona ilgi duymaya başlamıştır.

1. Aralıklı oruç, belirli saat aralıklarında yeme ve açlık dönemlerinin düzenlenmesini sağlar. Araştırmalar, 16:8 modelinin insülin duyarlılığını artırabileceğini ve metabolik sağlık üzerinde olumlu etkiler gösterebileceğini ortaya koyuyor. Bununla birlikte uzun süreli oruç dönemlerinde besin eksiklikleri ve enerji düşüşü riski bulunuyor. Diyetisyenler, bireyin yaşam tarzına uygun planlama ile dengeli beslenmenin sağlanabileceğini vurguluyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) 16:8 modelinin insülin duyarlılığını geliştirme potansiyeline sahip olduğuna
- B) Uzun süreli oruç dönemlerinde yağ metabolizmasının otomatik olarak hızlandığına
- C) Dengeli planlamanın açlık dönemlerinde protein kaybını engellemeye yeterli olduğuna
- D) Diyetisyenlerin aralıklı orucu her beslenme programının temel ilkesi saydığına
- E) Oruç sırasında yaşanan enerji düşüşünün kilo kontrolünü doğrudan iyileştirdiğine

2. Perakende sektöründe artırılmış gerçeklik (AR) uygulamaları, müşterilerin akıllı telefon kameraları veya özel gözlükler aracılığıyla ürünlerin sanal ön izlemesini sunuyor. Bu sayede mobilya ve dekorasyon nesnelerini ev ortamında konumlandırarak boyut ve uyum değerlendirmesi yapılabilir. AR kitleri, ayrıca etkileşimli kataloglarda ürün bilgilerini ve fiyatlandırmayı gerçek zamanlı göstermeyi mümkün kılıyor. Kullanıcı deneyimi artırılrsa da yüksek kaliteli grafiklerin işlenmesi için güçlü donanım gereksinimleri ve uzun yükleme süreleri hâlâ zorluk yaratıyor.

Bu parçada AR uygulamalarının perakende deneyimine etkisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Ürünlerin sanal ortamda deneyimlenmesi imkânı sunulduğuna
- B) AR kitlerinin yalnızca mobilya değil gıda ürünlerini de sanal olarak deneme imkânı sunduğuna
- C) Sanal kataloglarda gerçek zamanlı ürün bilgisi gösteriminin kullanıcı deneyimini zayıflattığına
- D) Yüksek kaliteli grafik işleme gereksinimlerinin donanım maliyetlerini önemli ölçüde düşürdüğüne
- E) AR gözlüklerinin tüm perakende süreçlerini otomatikleştirip süreci hızlandırdığına

3. Caz müziğinin özünde doğaçlama yatar, müzisyen anlık ilhamla ezbere dayalı yapıları aşarak kendine özgü ifadeler katar. Bu süreç, yalnızca bireysel teknik ustalıklarla değil sahnedeki diğer sanatçılarla kurulan iletişim ve karşılıklı dinleme sayesinde zenginleşir. Her performans, aynı parçanın farklı hikâyesini anlatır ve kayıtlı eserlerin tekrarıyla elde edilemeyen canlı bir dinamizm sunar.

Bu parçada caz müziğinde doğaçlamanın hangi yönüne değinilmiştir?

- A) Standart müzik yapılarının doğaçlamayla kalıpların serbestçe dışına çıktığına
- B) Doğaçlamanın yalnızca müzisyenin teknik yeterliliğine dayalı bir beceri olduğuna
- C) Doğaçlamanın müzisyenler arası etkileşimle her performansta yeniden şekillendiğine
- D) Kayıtlı eserlerin tekrarıyla her performansın aynı doğaçlama kalitesini sunduğuna
- E) Doğaçlamanın, kayıtlı biçimlerin ötesinde dinleyicinin beklentisini her zaman karşıladığına

4. Hızlı moda akımı, kısa ömürlü giysilerle tüketimi artırırken su kullanımını ve atık oranını yükseltiyor. Sürdürülebilir moda markaları ise geri dönüştürülmüş materyal kullanımı ve yerel üretim modelini benimseyerek çevresel ayak izini azaltmaya çalışıyor. Upcycling yöntemleriyle eski kumaşlar yenilenerek yeni tasarımlara dönüştürülüyor ve atık miktarı minimuma iniyor. Tedarik zincirinde şeffaflık sayesinde üretim aşamasındaki emisyon değerleri izlenebiliyor. Tüm bu uygulamalar, tüketicilerin bilinçli tercihler yapmasına zemin hazırlarken moda endüstrisinde kalite algısını güçlendirmeye katkı sunuyor.

Bu parçadan sürdürülebilir moda uygulamalarının etkilerine dair aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Geri dönüştürülmüş materyal kullanımının atık miktarını azaltmada önemli bir rol oynadığına
- B) Yerel üretim modelinin çevresel etkileri azaltma çabalarında kritik bir avantaj sağladığına
- C) Tüketicilerin bilinçli tercihleri sayesinde moda markalarının pazar payını azalttığına
- D) Marka tanıtımının sosyal medya kampanyalarıyla sınırlı kaldığına
- E) Eski kumaşların yeniden işlenerek sürdürülebilir ürünlerin tasarımında kullanılabildiğine

5. Yağmur ormanları, yeryüzündeki biyolojik çeşitliliğin en yoğun olduğu bölgeler arasında yer alır. Bitki örtüsü, oksijen üretiminde ve atmosferdeki karbonun dengelenmesinde kritik rol oynar. Bu ormanlar, sayısız hayvan türü için yaşam alanı oluştururken yerel topluluklara da besin, ilaç ve barınma malzemesi sağlar. Bilim insanları, yağmur ormanlarının küresel su döngüsüne katkısının da göz ardı edilemeyeceğini vurgular. Bu ormanların tarihsel olarak nasıl genişlediğine dair kesin bilgilere ulaşmak için bilim çevrelerinde çalışmalar devam etmektedir.

Bu parçadan yağmur ormanlarıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Sağlıklı havanın üretimi adına önemli bir rol oynadıklarına
- B) Atmosferdeki karbonun düzenlenmesinde etkili olduklarına
- C) Büyüme ve yaygınlaşma süreçlerinin tüm ayrıntılarıyla ortaya konulduğuna
- D) Doğadaki çok sayıda canlı türüne ev sahipliği yaptıklarına
- E) Yerel topluluklara çeşitli kaynaklar sunduklarına

6. İran sineması, son otuz yılda hem biçim hem içerik açısından özgün bir anlatım dili geliştirmiştir. Abbas Kiarostami, Asghar Farhadi ve Jafar Panahi gibi yönetmenler, gündelik yaşamın sıradan ayrıntılarından evrensel anlamlar çıkaran yapıtlar ortaya koymuştur. Filmler, çoğu zaman doğal mekânlarda ve amatör oyuncularla çekilerek sahicilik hissi- ni güçlendirir. Diyalogların yalınlığı ve görselliğin şiirselliği, izleyicide derin bir düşünme alanı açar. İran sineması, sansür koşulları altında bile insan ilişkilerinin karmaşık doğasını aktarmayı başarır. Toplumsal eleştiriyi doğrudan vermek yerine metaforlar ve simgeler üzerinden işleyerek izleyici- nin yorumuna bırakır. Bu yaklaşım ülke içinde ve uluslararası festivallerde güçlü bir izleyici kitlesi oluşturmuştur.

Bu parçadan İran sineması ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yerel söyleyişler, evrensel ruhu yakalamak için zamanla azaltılmıştır.
- B) Sıradan yaşam ayrıntılarından evrensel temalara uzanan bir anlatım vardır.
- C) Yönetmenler, amatör oyuncularla çalışarak gerçeklik duygusunu artırır.
- D) Toplumsal eleştiriyi çoğu zaman sembolik bir anlatım üzerinden aktarır.
- E) Filmlerdeki görsel estetik, izleyiciye yoğun bir düşünsel alan kazandırır.

7. Aynalar, yüzeylerinin ışığı düzenli biçimde yansıtacak şekilde işlenmesiyle elde edilir. Modern üretimde genellikle cam levhanın arka yüzeyine ince bir metal tabaka kaplanır; bu tabaka, ışığın büyük bölümünü yansıtırken küçük bir kısmını da geçirir. Kullanılan metalin türü, yansıtma kalitesini ve görüntünün netliğini etkiler. Bazı aynalar, işlevsel ve estetik amaçlarla tasarlanarak mimari yapılarda veya dekorasyonda tercih edilir.

Bu parçadan aynalarla ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Yüzeyindeki kaplama malzemesi, görüntü kalitesini etkileyen başlıca unsurlardan biridir.
- B) Üretiminde yalnızca cam değil ışığı yansıtan başka maddeler de kullanılabilir.
- C) Kullanım amacına göre kaplamanın yansıtma özellikleri farklılaştırılabilir.
- D) Estetik amaçlı olanlar, yalnızca görsel bütünlüğe katkı sağlamak için üretilir.
- E) Yansıma özelliğinin verimliliği, aynanın arka kısmına uygulanan işlemle ilişkilidir.

8. Bilim tarihçiliği; bilimsel bilginin tarihsel gelişimini, toplumsal bağlamını ve düşünsel dönüşümlerini inceleyen bir disiplindir. Bu alan, önemli keşiflerin yanında bu keşiflerin ortaya çıktığı kültürel ve politik koşulları analiz eder. Bilim tarihçileri hem arşiv belgelerinden hem bilim insanlarının kişisel yazışmalarından yararlanarak geçmişteki bilimsel süreçleri anlamaya çalışır. Son yıllarda disiplinler arası yaklaşımların kullanımı artmış ve bilim tarihi, sosyoloji ve felsefe ile daha yakın ilişkiler kurmuştur. Bu sayede, bilimsel ilerlemenin yalnızca teknik boyutu değil etik ve toplumsal yönleri de daha derinlemesine incelenmektedir. Şu bilinmelidir ki bilim tarihçiliği, geçmişten elde edilen bulguların günümüz bilimsel çalışmalarına doğrudan uygulanmasını sağlamayı amaç edinmez.

Bu parçaya göre bilim tarihçiliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bilimsel bilginin oluşum sürecinin kültürel bağlamıyla birlikte incelendiğine
- B) Bilimsel ilerlemenin toplumsal ve etik boyutlarının da araştırıldığına
- C) Farklı disiplinlerden yöntemlerin bilim tarihi çalışmalarında kullanılabildiğine
- D) Çağın bilimsel araçlarına doğrudan katkı sağlayacak yol ortaya koyduklarına
- E) Araştırmalarda yazılı kaynakların önemli bir veri aracı olarak kullanıldığına

9. Su döngüsü, suyun dünya üzerindeki sürekli hareketini tanımlar. Bu döngü, buharlaşma, yoğunlaşma ve yağış gibi aşamalardan oluşur. Güneş, suyun buharlaşmasına yardımcı olurken atmosferdeki su buharı, bulutların oluşmasını sağlar. Bulutlar yoğunlaştığında yağmur olarak yeryüzüne düşer. Su; bu süreçte okyanuslara, nehir ve göllere geri döner. Su döngüsü, ekosistemlerin sağlığı için kritik bir öneme sahiptir ve iklim değişikliği ile de doğrudan ilişkilidir.

Bu parçadan su döngüsü ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Su döngüsü, yalnızca yağış aşamasından oluşur ve diğer aşamalar etkisizdir.
- B) Güneş, su buharının oluşumunu destekler; bu da bulutların oluşumunu sağlar.
- C) Su döngüsü, sadece okyanuslarla sınırlıdır ve diğer su kaynaklarını içermez.
- D) Su döngüsü, iklim değişikliği ile ilişkilidir ancak onun ekosistemler üzerinde etkisi yoktur.
- E) Buharlaşma, yoğunlaşma ve yağış; su döngüsünün birbirinden bağımsız aşamalarıdır.

10. Derin deniz hidrotermal bacalarının etrafındaki ekosistemler, güneş ışığından yoksun, dünyanın en karanlık bölgelerinde varlığını sürdürür. Bu bölgelerde tüp solucanlar, sindirim sistemi organlarına sahip olmaksızın boru şeklindeki kireçli dış iskeletlerine tutunur. Solucanların iç dokularında yaşayan simbiyotik bakteri toplulukları, hidrotermal sıvıdaki sülfür bileşiklerini oksitleyerek organik besin molekülleri üretir. Tüp solucanlar, doğrudan bu bakterilerin ürettiği besinleri alarak büyür ve hayatta kalır. Araştırmalar; bu simbiyotik yaşamın, tüp solucanların yokluğu düşünüldüğünde bile derin deniz ekosisteminin diğer canlıları için hayati önem taşıdığını ortaya koymuştur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Tüp solucanlar, sindirim sistemleri olmadan yaşamlarını sürdürebilir.
- B) Hidrotermal sıvı sıcaklığı, bakteri metabolizmasını olumsuz etkiler.
- C) Bakteriler, sülfür bileşiklerini organik besine dönüştürme kapasitesine sahiptir.
- D) Derin deniz ekosistemindeki diğer canlılar, doğrudan sülfür bileşiklerinden beslenir.
- E) Güneş ışığı, hidrotermal bacalardaki canlıların enerji kaynağıdır.

11. Kitap okuma alışkanlığı, bireylerin bilgi edinme, hayal gücünü geliştirme ve farklı bakış açıları kazanma yolunda önemli bir araçtır. Düzenli kitap okuma, konsantrasyonu artırır ve dil becerilerini geliştirir. Ayrıca kitaplar, insanların farklı kültürleri ve yaşam tarzlarını tanımasına olanak tanır. Araştırmalar; kitap okumanın zihinsel sağlık üzerinde olumlu etkileri olduğunu, stres seviyelerini azalttığını ve empati yeteneğini artırdığını göstermektedir. Bu nedenle, genç yaşlardan itibaren kitap okuma alışkanlığının teşvik edilmesi, bireylerin kişisel ve akademik gelişimleri için büyük önem taşımaktadır.

Bu parçaya göre kitap okuma alışkanlığı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Herkes, kitap okumanın sağlığa faydalarını bilmektedir.
- B) Kitap okuma alışkanlığının yalnızca çocuklar için gerekli olduğu düşünülmektedir.
- C) Kitap okumak, insanların sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.
- D) Kitap okuma, bireylerin yalnızca akademik başarı için yararlıdır.
- E) Kitap okuma alışkanlığı bireyin her yaşta kazanabileceği bir alışkanlıktır.

12. Eğitimde, geri bildirim öğrenenin kendi öğrenme sürecini değerlendirmesine olanak tanır. Öğitmenler, sunulan performans verileri ile öğrencilere yönlendirmeler yaparak onların öğrenme stratejilerini yeniden düzenleme imkânı sağlar. Böylece öğrenciler, hangi yaklaşımların ne kadar etkili olduğunu fark eder ve çalışma yöntemlerini optimize eder. Aracılı değerlendirme yöntemleri, bireysel eksikliklerin belirlenmesine yardımcı olurken öğrenenin sorumluluk alma düzeyini artırır. Bununla birlikte, sınav odaklı yaklaşımlar öğrencilerin derinlemesine kavrama becerilerini göz ardı edebilir. Grup çalışmaları ise sosyal etkileşimi geliştirirken öğrenme hedeflerine ulaşmada tutarlılık sağlamayabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Geri bildirim, öğrenme sürecini iyileştirir ve eksikleri belirler.
- B) Sınav odaklı yöntemler, öğrencilerin derinlemesine kavrama becerilerini artırır.
- C) Grup çalışmaları, öğrenme hedeflerine ulaşmada sıklıkla tutarlılık sağlayabilir.
- D) Aracılı değerlendirme yöntemleri, öğretmenin bilgi aktarma rolünü zayıflatır.
- E) Sosyal etkileşim, çoğu durumda öğrencilerin öğrenme sorumluluğunu artırır.

13. 1989'da TRT ekranlarında yayımlanmaya başlayan *Bizimkiler* dizisi, uzun soluklu yapımlar arasında özel bir yere sahiptir. Apartman yaşamı ekseninde gelişen hikâyesi, farklı karakterlerin günlük yaşam içindeki çatışmalarını ve dayanışmalarını konu edinmiştir. Toplumun farklı kesimlerinden karakterleri aynı mekânda buluşturan dizi, 1990'lı yılların sosyal atmosferini yansıtan bir ayna niteliği taşımıştır. Karakterlerin kullandığı özgün replikler, halk arasında dillere pelesenk olmuş ve kültürel bellekte yer edinmiştir. Dizi, yayımlandığı dönemde yüksek izlenme oranları elde etmiş; birçok oyuncunun kariyerinde önemli bir basamak olmuştur.

Bu parçadan *Bizimkiler* dizisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Toplumsal farklılıkları bir arada gösterdiğine
- B) Apartman yaşamının olayların merkezinde olduğuna
- C) Karakterlerin repliklerinin halk arasında benimsendiğine
- D) Döneminin en çok izlenen dizisi hâline geldiğine
- E) Bazı oyuncuların meslek hayatında dönüm noktası olduğuna

14. Sokak müzisyenleri, şehirlerin canlı kültür dokusunun ayrılmaz bir parçasıdır. Onlar; çoğu zaman kalabalık bir cadde köşesinde, bir metro çıkışında ya da bir parkın gölgelik alanında karşılaştığımız kişilerdir. Çaldıkları melodiler, yoldan geçenlerin kulağına ve hafızalarına dokunur. Sokak müziği, kentin ritmini yansıtan bir ifade biçimi olarak hem bireysel hem toplumsal etkiye sahiptir. Kimileri bu işi ek gelir elde etmek, kimileri ise yalnızca sanatı paylaşmak için yapar. Özellikle büyük şehirlerde, sokak müziğinin birbirinden ayrı kültürleri bir araya getiren bir köprü işlevi gördüğü de gözlenir. Bununla birlikte kimi zaman yerel yönetimlerin belirlediği kurallar ve izin prosedürleri, bu sanatsal faaliyetin sürdürülebilirliğini etkiler.

Bu parçadan sokak müziği ile ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Şehrin kültürel çeşitliliğine katkı sundukları
- B) Müziklerinin hem bireysel hem sosyal özellik taşıdığı
- C) Genellikle maddi kaygıları olan sanatçılarınca icra edildiği
- D) Yerel yönetimlerin, onun devamlılığını etkileyebildiği
- E) Farklı kültürlerin etkileşim kurmasını sağladığı

15. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, 1935'te Türkiye'nin kültürel ve akademik gelişimine katkı sağlamak amacıyla kurulmuştur. Fakülte, sosyal bilimler alanında Türkiye'deki ilk modern yükseköğretim kurumlarından biridir. Okul, akademik eğitimin yanında kültürel faaliyetler ve sanat etkinlikleriyle de tanınır. Mezunları arasında edebiyat, tarih, arkeoloji ve dil bilim gibi alanlarda önemli isimler yetişmiştir. Fakülte binası, mimari özellikleriyle dönemin modernleşme anlayışını yansıtır.

Bu parçaya göre Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Akademik eğitim veren ve salt akademiye odaklanan bir kurumdur.
- B) Türkiye'de sosyal bilimler alanında modern yükseköğretim öncülerinden biridir.
- C) Kuruluş amacı, ülkenin kültürel ilerlemesine katkıda bulunmaktır.
- D) Mezunları, farklı bilim dallarında tanınmış kişiler olmuştur.
- E) Fakülte binası, dönemin modern mimari anlayışını yansıtır.

16. Psikoloji alanındaki çalışmalar, insanların düşünce ve davranışlarının yaşam koşullarına göre değişebildiğini ortaya koyar. Bir bireyin içinde bulunduğu sosyal çevre, aldığı eğitim ve yaşadığı duygusal deneyimler, zamanla kişiliğinde farklılıklar yaratabilir. Bazı araştırmalar, stresli dönemlerde kişilerin daha içe kapanık, olumlu dönemlerde ise daha dışa dönük olabildiğini göstermektedir. Kişilik değişimleri, her bireyde aynı hızda ya da biçimde gerçekleşmez. Sosyal çevre ile birlikte bireyin psikolojik yapısını belirleyen en önemli ölçütlerden biri çocukluk dönemi ve aile ortamıdır. Olumlu ya da olumsuz birçok psikolojik durumun ilk tohumları, bulunduğumuz ailede atılır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsanların davranışları çevresel faktörlerden etkilenebilir.
- B) Kişilik değişimleri, bireyden bireye farklılık gösterebilir.
- C) Ailede içselleştirilen psikolojik etki, tüm hayatı etkisi altına alır.
- D) İç dünyamızı belirleyen önemli dönemlerden biri çocukluktur.
- E) Olumlu veya olumsuz dönemler, davranış biçimlerini değiştirebilir.

1. Ayakkabı bağcıklarını bağlamak, ilk bakışta basit bir iş gibi görünse de aslında karmaşık bir süreçtir. Önce bağcığın iki ucunu sabit bir tutuşla kavrarız. Ardından dokunsal geri bildirimle iplikçiklerin gerginlik seviyesini hisseder, görsel ve dokunsal bilgiler beyne iletilir. Beynimiz, el kaslarına ilet-tiği komutlarla düğümü atmamız için gerekli motor dizilimi hazırlar. Son olarak düğüm sıkılığını kontrol etmek için kuv-veti ayarlayarak ipleri sabitleyiz.

Bu parçada ayakkabı bağcıklarını bağlama eylemiyle ilgili olarak asıl anlatılmak istenen nedir?

- A) Görünüşte sıradan eylemler bile karmaşık sinirsel süreçler ve kas koordinasyonu gerektirir.
- B) Bağcıkların gerginliğini doğru ayarlamak düğüm daya-nıklılığı üzerinde belirleyici rol oynar.
- C) Görsel ve dokunsal algılar, düğüm oluşturma sürecinde eşit oranda dikkat gerektirir.
- D) El becerilerinin esnekliği, bağcık tutuşundan çok düğüm sıkılığıyla yakından ilişkilidir.
- E) Motor komutların hassaslığı kadar malzeme kalitesi de bağcık çözülmesini engellemede etkilidir.

2. İnsanlı Mars uçuşu, aşılması gereken önemli teknik, fiziksel ve psikolojik zorluklar içerir. Uzun süren yolculuk sırasında astronotlar, uzay radyasyonuna maruz kalarak DNA hasa-rı riskini taşır. Kısıtlı kaynaklarla sürdürülen kapalı yaşam destek sistemleri, su ve havanın yeniden dolaşıma alın-masını zorunlu kılar. Ayrıca yer çekimsiz ortamın kas ve kemik yoğunluğu üzerindeki etkilerini azaltmak için düzenli egzersiz protokolleri uygulanmaktadır. Görev süresi boyun-ca uzun izolasyon, ekip içi dinamikleri etkileyerek psikolojik desteğin önemini ortaya koyar.

Bu parçadan Mars'a insanlı uçuşla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Uzay radyasyonuna maruz kalmanın astronotların DNA tamir mekanizmalarını güçlendirdiğine
- B) Uzun izolasyonun astronotların psikolojik dayanıklılığını artırarak moral düzeyini yükselttiğine
- C) Kaynakların sürekli dolaşıma alınmasının astronotların görev planlarını esnekleştirmeye yardımcı olduğuna
- D) Uzun görev süresi boyunca psikolojik desteğin astro-notlar için gereksiz olduğuna
- E) Kapalı yaşam destek sistemlerinin su ve havayı geri dönüştürerek kaynak verimliliğini sağladığına

3. Giyilebilir, akıllı sensör sistemleri sporcuların performans verilerini gerçek zamanlı izler. Kas hareketleri, adım sayı-sı, kalp atış hızı ve vücut ısı gibi parametreler toplanarak mobil uygulamalar üzerinden anında analiz ediliyor. Antre-nörler, elde edilen veriler ışığında antrenman yoğunluğunu ve dinlenme periyotlarını optimize ederek sakatlık riskini azaltabiliyor. Geliştirilen prototipler, özellikle rehabilitasyon sürecindeki sporcular için erken uyarı mekanizmaları sunu-yor.

Bu parçadan giyilebilir spor teknolojisinin temel işle-viyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sporcuların verilerini izleyerek antrenman ve iyileşme süreçlerini takip edip yönetmek
- B) Antrenman programlarını sadece sporcuların öznel geri bildirimlerine dayanarak tasarlamak
- C) Sporcuların performans verilerini toplu hâlde, hiçbir analiz yapmadan depolamak
- D) Mobil uygulamaları, yalnızca sakatlık geçiren sporcula-rın rehabilitasyon sürecinde devre dışı bırakmak
- E) Antrenörlerin antrenman verilerini sosyal medya hesap-larında yayınlamasına öncelik tanımak

4. Yerel microgrid'ler; güneş panelleri, rüzgâr türbinleri ve akülerden oluşan küçük ölçekli enerji şebekeleridir. Kendi kendine yeterli çalışarak merkezî şebekeye bağımlılığı azaltır ve elektrik kesintilerinde kritik altyapıyı beslemeye devam eder. Gerçek zamanlı akıllı yönetim sistemleri, ener-ji talebi ve kaynağa göre üretimi optimize ederek fazlasını depolamayı mümkün kılar. Pilot projelerde microgridlerin tepe yükleri düşürdüğü ve karbonsuz enerji kullanımını artırdığı gözlemlenmiştir.

Bu parçada microgrid uygulamalarının enerji şebekesi-ne katkılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinil-miştir?

- A) Güneş panelleriyle yalnızca gün ışığında ek enerji temin edilmesine imkân tanıdığına
- B) Microgrid projelerinin tepe talep dönemlerinde şebeke yükünü artırdığına
- C) Akıllı yönetim sistemlerinin depolanan enerjiyi rastgele dağıttığına
- D) Şebeke kesintilerinde bile temel altyapının enerji arzının sürdürüldüğüne
- E) Rüzgâr türbinlerinin enerji dalgalanmalarını tümüyle ortadan kaldırdığına

5. At nalları, yüzyıllardır işlevsel ve sembolik anlamlar taşır. Demirden yapılan geleneksel nallar, atın tırnaklarını aşınmaya karşı korur. Özellikle uzun mesafe yolculuklarında nalın sağladığı dayanıklılık, hayvanın yorgunluğunu azaltır. At nallarının kültürel anlamda da etkili olduğunu söylenebilir. Antik dönemlerde bazı toplumlar, at nalını uğur getiren bir nesne olarak da görmüştür. Modern nallar ise atın hareket kabiliyetini en üst düzeye çıkaracak şekilde tasarlanır ve hafif metallerden üretilir. Tarihsel olarak demir işçiliğinin önemli bir branşı olarak kabul edilen at nalcılığı üzerine birçok araştırma ve bilgi kaynaklarda yer almaktadır.

Bu parçada at nallarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hayvanın tırnaklarını aşınmadan koruduğuna
- B) Eski dönemlerdeki manevi anlamına
- C) Ustalarının demirciliği iyi düzeyde bildiğine
- D) Uzun yolculuklarda sağladığı avantajlara
- E) Modern üretiminde kullanılan malzemelere

6. Antik Dönem'de inşa edilen tiyatrolar sanat ve mühendislik açısından dikkat çekici eserlerdir. Sahne alanı, sesin tüm izleyicilere eşit ulaşması için yarım daire şeklinde tasarlanmıştır. Taş basamaklar hem yapıya dayanıklılık kazandırır hem de yankının kontrol edilmesine yardımcı olur. Bazı antik tiyatrolar, doğal yamaçlara oyularak inşa edildiğinden çevre manzarasıyla bütünleşir. Arkeologlar, bu yapıların toplulukları bir araya getirme işlevinin yanı sıra devlet yöneticilerinin halka seslenmek için kullandığını tespit etmiştir. Sahne dekorları da günümüzde yapılan tiyatrolara ilham veren güzelliktedir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Taş basamakların hem dayanıklılık hem akustik açısından önemli olduğuna
- B) Antik tiyatroların doğal araziyle birçok açıdan uyum içinde tasarlandığına
- C) Dönemin içerisindeki politik konuşmaların bu mekânlarda yapıldığına
- D) Sahne dekorlarıyla ilgili pek çok ayrıntılı bilginin günümüze ulaştığına
- E) Yarım daire şeklinde gerçekleştirilen planın ses iletimini kolaylaştırdığına

7. Dünya genelinde ayılar, kutup bölgelerinden tropikal ormanlara kadar farklı ekosistemlerde yaşamını sürdürür. Kutup ayıları soğuk iklimlere, pandalar ise bambu ormanlarına uyum sağlamıştır. Boz ayılar hem ormanlık alanlarda hem dağlık bölgelerde görülebilir. Ayıların çoğu, güçlü koku alma yetenekleri sayesinde yiyeceklerini kilometrelerce öteden tespit eder. Araştırmacılar, bazı türlerin göç ettiği dönemlerde daha geniş alanlara yayıldığını gözlemlemiştir. Ülkemizde genelde ormanlık alanlarda ve dağlık bölgelerde bulunan ayıların, besin ihtiyacı için köylerde yaşam alanlarına kadar geldikleri görülmüştür.

Bu parçadan ayılarla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Ülkemizde insanlara yakın alanlarda yaşadıklarına
- B) Kutuplardakilerin soğuk ortamlara uyum sağladıklarına
- C) Koku alma yetilerinin gelişmiş olduğuna
- D) Çeşitli türlerinin farklı coğrafyalarda yaşadığına
- E) Bazılarının göç ederek geniş alanlarda bulundukların

8. Fotosentetik organizmalar, ekosistemlerin enerji dengesinin temel unsurlarıdır. Bitkiler, algler ve bazı bakteriler, güneş enerjisini kimyasal enerjiye dönüştürerek besin zincirinin ilk basamağını oluşturur. Bu süreçte açığa çıkan oksijen, atmosferdeki gaz dengesinin korunmasına katkı sağlar. Fotosentezin verimliliği; ışık yoğunluğu, sıcaklık, su miktarı ve besin elementlerinin varlığı gibi faktörlere bağlıdır. Son yıllarda yapılan araştırmalar, bazı alg türlerinin fotosentez hızını artırmak için genetik olarak düzenlenebildiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, özellikle sürdürülebilir tarım ve biyoyakıt üretimi alanlarında potansiyel fırsatlar sunmaktadır.

Bu parçadan fotosentetik organizmalarla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Atmosferdeki gaz dengesinin korunmasına fayda sağladıklarına
- B) Bütün türlerinin yalnızca karasal ekosistemlerde bulunduğu
- C) Genetik düzenlemelerle fotosentez hızlarının artırılabilirdiğine
- D) Fotosentezin verimliliğinin çevresel faktörlerden etkilendiğine
- E) Işık enerjisini besin zincirine aktardıklarına

9. Bilim insanları, hafıza konsolidasyonunun büyük ölçüde uyku sırasında gerçekleştiğini keşfetmiştir. Bu süreçte, hipokampus kısa süreli anıları geçici olarak depolar ve derin uyku evrelerinde neokortekse aktarır. Nöronlar arasında oluşan tekrarlayan elektriksel aktivitelerin, öğrenilen bilgiyi pekiştirdiği gösterilmiştir. REM uykusunun ise duygusal hafızaların işlenmesinde kritik bir rol oynadığı anlaşılmıştır. Yapılan çalışmalar, uyku süresi kısaltıldıkça hatırlama performansının da belirgin şekilde düştüğünü ortaya koymuştur.

Bu parçadan öğrenme ve hafıza konsolidasyonu süreciyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Özellikle derin uyku evreleri eğitimden sonra alındığında, öğrenme performansı artar.
- B) Kısa süreli anıların neokortekse aktarımı yalnızca uyanıklık döneminde gerçekleşir.
- C) REM uykusu, dil öğrenme gibi bilişsel becerilerin pekişmesinde temel rol oynar.
- D) Uyku süresinin kısaltılması duygusal deneyimlerin unutulmasına yol açar.
- E) Nöronlar arasında tekrarlayan elektriksel aktiviteler, bellek izlerinin güçlenmesini sağlar.

10. Boş arsa ve atıl alanlar, mahalle sakinlerinin bir araya gelip sebze, meyve ve çiçek yetiştirdiği topluluk bahçelerine dönüştürülüyor. Katılımcılar hem taze ürünlere ulaşırken hem de bahçe bakımında birlikte çalışarak komşuluk ilişkilerini güçlendiriyor. Bu yeşil alanlar, şehir görüntüsünü güzelleştirmenin yanı sıra arılar ve kelebekler gibi tozlaşma görevi üstlenen böcekleri de ağırlıyor. Araştırmalara göre bahçe üyeleri, düzenli uğradıkları bu alanlarda zihinsel olarak daha dinlenmiş ve aidiyet duyguları artmış hissediyor.

Bu parçadan kentteki topluluk bahçeleri ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Topluluk bahçeleri, mahalledeki suç oranını doğrudan düşürür.
- B) Bahçe katılımcıları, birlikte çalışarak sosyal bağlarını kuvvetlendirir.
- C) Yeşil alanlar, şehir içi sıcaklık dalgalanmalarını tamamen dengeler.
- D) Bahçeler, yalnızca sebze üretimine yönelik planlanır ve çiçek barındırmaz.
- E) Katılımcılar, bahçede geçirdikleri zamanı yalnızca fiziksel egzersiz amacıyla kullanır.

11. Bir araştırmada 13-16 yaş arası ikizlerin %70'inin topluluk önünde konuşma korkusunun genetik faktörlerle ilişkili olduğu belirlenmiştir. Daha önceki çalışmalarda çocukların %75'inin, yetişkinlerin ise %68'inin benzer kaygıları genetik yükleriyle taşıdığı saptanmıştır. Grup egzersizleri ve ebeveyn desteği odaklı alıştırmaların, bu korkuyu azaltıp konuşma katılımını artırdığı gözlemlenmiştir. Uzmanlar, ailelerin evde çocuklarla rol yapma yöntemleriyle konuşma pratiği yapmalarını öneriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Ailelerin evde uyguladıkları rol yapma yöntemlerinin çocukların konuşma cesaretini artırdığı
- B) Topluluk önünde konuşma korkusu yaşayan bireylerin alıştırma temelli yaklaşımlarla kaygı düzeylerini düşürebileceği
- C) Halkla konuşma korkusunun, çocuklukta başlayan kalıcı bir davranış bozukluğu olduğu
- D) Genetik etkilerin zamanla korku düzeyini tümüyle azaltma kapasitesine sahip olduğu
- E) Kişilik özelliklerinin, topluluk önünde konuşma cesaretini etkileyen tek belirleyici faktör olduğu

12. Bir yapının tek başına, onu çizen mimarın sanatsal ifadesini yansıttığı yaygın bir kanıdır. "İyi bir bina, mimarın tekniği ve estetik görüşünün bireysel damgasını taşır." denir. İlk bakışta doğru gibi görünen bu yaklaşımın çoğu yapı için eksik olduğunu savunuyorum. Mimarlık; kent planlamasından mühendislik hesaplarına, malzeme tedarikinden kullanıcı gereksinimlerine kadar geniş bir ekibin iş birliğiyle ortaya çıkar. Bir mimarın bireysel dokunuşunu vurgulamak, projedeki ekip çalışmasının ve toplumsal gereksinimlerin önemini gözden kaçırmak demektir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Modern şehir planlamasında mimarların önerileri, belediye ve halkın ortak değerlendirmesiyle şekillenir.
- B) Yapının estetik nitelikleri, kullanılan malzeme kalitesi ve mühendislik standartlarından bağımsızdır.
- C) Mimarlık süreçleri, bireysel yaratıcılıktan çok, disiplinli iş birliğiyle mümkün hâle gelir.
- D) Bir mimarın imzasını taşıyan binalar, kullanıcı ihtiyaçlarını her zaman tek başına karşılayabilir.
- E) Tek kişinin tasarımıyla inşa edilen eserler, toplumsal kabul görmekte diğerlerinden daha avantajlıdır.

13. Mektuplar, yazıldığı dönemin ruhunu ve yazarın iç dünyasını yansıtan en özel belgelerden biridir. Bir mektubu okuduğunuzda satır aralarında bireysel duyguların ve dönemin toplumsal izlerinin saklı olduğunu görürsünüz. Her kelimesinde samimiyet ve kişisel bir ton taşıyan mektuplar, yazar ile okuyucu arasında doğal bir bağ kurar. Kimi zaman bir roman kadar etkileyici, kimi zaman kısa ama yoğun duygular içeren notlar gibi sade olabilir. Bu yönüyle mektuplar, yazılı iletişimin en köklü ve edebî niteliğe sahip biçimlerinden biridir.

Bu parçaya göre mektuplarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazarın kişisel duygu ve düşüncelerine yer verir.
- B) Dönemin sosyal yapısına dair izler barındırır.
- C) Okuyucu ile yazar arasında samimi bir bağ kurar.
- D) Her zaman çok katmanlı ve kurgusal metinlerden oluşur.
- E) Edebî bir değer taşıyan iletişim biçimlerinden biridir.

14. Tarımda mühendislik uygulamaları, üretim süreçlerini geliştirerek hem verimi hem ürün kalitesini artırmayı amaçlar. Modern sulama sistemleri, suyun bitki köklerine doğrudan ve kontrollü bir şekilde ulaşmasını sağlar. Toprak analizine dayalı gübreleme teknikleri, besin maddelerinin israfını önlerken çevreye verilen zararı en aza indirir. Mekanizasyon, iş gücü maliyetlerini düşürerek daha geniş alanların kısa sürede işlenmesine imkân tanır. Sensör tabanlı izleme sistemleri ise hastalık veya zararlı tespitini erken aşamada gerçekleştirerek müdahale süresini kısaltır. Ayrıca mühendislik çözümleri sayesinde tarımsal üretimde iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı önleyici stratejiler geliştirilebilmektedir.

Bu parçaya göre tarımda mühendislik uygulamalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İklim değişikliğinin tarımsal etkilerini azaltmaya yönelik çözümler sunar.
- B) Toprak analizine dayalı gübreleme, gereksiz besin maddesi kullanımını azaltabilir.
- C) Mekanizasyon, tarımsal faaliyetlerin hızlanmasında çeşitli katkılar sunar.
- D) Sensör tabanlı sistemler, zararlılarla mücadelede önceden tespit olanağı sağlar.
- E) Geleneksel yöntemlere kıyasla daha yüksek enerji maliyetleri gerektirir.

15. Son yıllarda yapılan bir araştırmada, uyku yoksunluğunun beyin üzerindeki etkileri ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Deneye katılan gönüllüler, 48 saat uyanık bırakılarak belirli aralıklarla bilişsel testlere tabi tutulmuştur. Bulgular; dikkatin giderek azaldığını, kısa süreli belleğin zayıfladığını ve karar verme sürecinin yavaşladığını göstermiştir. Katılımcıların beyin görüntüleme sonuçları, özellikle dikkat ve hafıza ile ilişkili bölgelerde düşük aktivite olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma, uyku yoksunluğunun bağışıklık sistemi üzerinde de olumsuz etkiler yaratabileceğini vurgulamaktadır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Uyku yoksunluğu dikkati olumsuz etkiler.
- B) Uzun süre uyanık kalmak kısa süreli belleği zayıflatır.
- C) Uyku yoksunluğu bağışıklık sistemi üzerinde etkili olabilir.
- D) Uyku yoksunluğu beyinde kalıcı hasarlar yaratabilir.
- E) Uykusuzluk karar verme hızını düşürür.

16. Şehirlerde artan gürültü kirliliği, işitme sağlığını, bireylerin psikolojik durumunu ve sosyal ilişkilerini etkiler. Araştırmalar, yoğun gürültüye maruz kalan insanların odaklanma güçlerinin azaldığını, uyku kalitelerinin düştüğünü ve stres seviyelerinin yükseldiğini ortaya koymaktadır. Gürültü, beyin tarafından sürekli bir tehdit unsuru olarak algılanır; bu da bireyin farkında olmadan gerginleşmesine yol açar. Özellikle büyük şehirlerde yaşayanlar, bu durumu gündelik hayatın doğal bir parçası olarak kabullenseler de beden ve zihin üzerindeki olumsuz etkiler devam eder. Dahası, gürültüye maruz kalma süresi uzadıkça bireyin sosyal etkileşimden kaçınma eğilimi artar ve iletişim kalitesi düşer.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Gürültüye karşı bağışıklık kazanmak, psikolojik sağlık korumanın ana yoludur.
- B) Yoğun ses ortamı, kişinin zihninde sürekli bir huzursuzluk hissi yaratabilir.
- C) Gürültünün uzun süre devam etmesi, bireyin sosyal bağlarını zayıflatabilir.
- D) Gürültü, bireylerin dikkatini toplama becerilerini olumsuz etkileyebilir.
- E) İnsanlar, maruz kaldıkları gürültüyü zamanla olağan bir durum olarak görebilir.

1. Son yıllarda Türkiye'nin kadın millî voleybol takımı, güçlü blok ve hücum organizasyonlarıyla uluslararası arenada adından söz ettiriyor. Baş antrenörün tercih ettiği yüksek savunma hattı, rakip sayı üretimini zorlaştırırken hızlı hücum paslarıyla sayı bulmayı kolaylaştırıyor. Takım içi iletişimde kısa ve net yönergeler, oyuncuların saha içindeki koordinasyonunu artırıyor. Gelişen altyapı yatırımları ise genç yeteneklerin millî takıma adaptasyon sürecini hızlandırıyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Yüksek savunma hattının hızlı hücum paslarının etkinliğini artırdığına
- B) Kısa ve net iletişimin saha içi uyumu güçlendirdiğine
- C) Altyapı yatırımlarının genç yeteneklerin maç performansını doğrudan belirlediğine
- D) Hızlı hücum paslarının rakip blok hattını tamamen etkisiz kıldığına
- E) Takım savunmasının bireysel yeteneklerden bağımsız olarak şekillendiğine

2. “Dil neofobisi” olarak adlandırılan yeni bir dile karşı isteksizlik ve kaygı üzerine yapılan bir çalışmada, 6-9 yaş arası ikizlerin %68'inin yabancı dil öğrenme konusundaki çekincelerinin genetik faktörlerle ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Daha önceki araştırmalarda ise çocukların %75'inin, yetişkinlerin %60'ının genetik etkilerle yeni bir dil denemekten kaçındığı belirlenmiştir. Çalışmada dil eğitimi ortamında oyun temelli ve aile katılımlı uygulamaların, çocuklardaki kaygıyı azaltabildiği ve deneme isteğini artırabildiği gözlemlenmiştir. Uzmanlar, ebeveynlerin evde ikinci bir dil kullanılarak ve farklı dil içeriklerine düzenli olarak maruz kalarak çocuklara rol model olmaları gerektiğini vurgulamaktadır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) İkinci dili evde düzenli kullanarak örnek olan ebeveynlerin çocuklarında öğrenme isteğinin yükseldiğine
- B) Dil neofobisi gösteren çocukların tutumunun uygun oyun ve aile katılımlı yaklaşımlarla değiştirilebileceğine
- C) Yeni bir dil denemekten kaçınmanın, çocukluk döneminde kalıcı bir gelişim bozukluğuna işaret ettiğine
- D) Genetik etkilerin yaş ilerledikçe yabancı dil öğrenimine olan isteksizliği tamamen ortadan kaldırdığına
- E) Çocuğun kişilik özelliklerinin yabancı dil öğrenme isteğini etkileyen tek belirleyici faktör olduğuna

3. XX. yüzyılın başlarında ortaya çıkan empresyonizm, sanatçılara doğayı ve anlık izlenimleri doğrudan yansıtmaya fırsatı sundu. Empresyonist ressamlar, geleneksel sanat kurallarını bir kenara bırakarak ışık, renk ve hareketin geçici doğasını yakalamaya çalıştılar. Bu akım, sanatın duygusal ve kişisel bir deneyim olabileceğini gösterdi ve izleyicilere anlık duyguları hissettirme amacını güttü.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Sanat, sadece estetik bir deneyim değil aynı zamanda bir duygusal ifade aracıdır.
- B) Sanat, görsel deneyimlerin ötesinde bir anlam taşır ve duyguları ifade eder.
- C) Sanat tarihindeki değişim, önemli dönüm noktalarıyla şekillenir ve gelişir.
- D) Sanatçılar, teknik becerileriyle doğayı yansıtırken duygularını da katmalıdır.
- E) Işık ve renk, sanat eserlerinde her zaman vurgulanan önemli unsurlardır.

4. Felsefe; insanın varoluşu, bilgi, ahlak, anlam ve gerçeklik üzerine derinlemesine düşünme ve sorgulama sürecidir. Felsefi düşünce; bireylerin dünyayı anlama, eleştirel düşünme ve soyut kavramları değerlendirme yeteneklerini geliştirir. Felsefeciler, varlık felsefesinden etik ve estetik tartışmalara kadar geniş bir yelpazede sorular sorarlar. Bu sorular; insanın doğasına, toplumsal yapıya ve evrendeki yerimize dair derin anlayışlar geliştirmemize yardımcı olur. Aynı zamanda felsefi düşünceler, bireylerin kendi inançlarını sorgulamalarını ve farklı bakış açılarını değerlendirmelerini teşvik eder. Dolayısıyla felsefe, bireylerin hem kişisel hem de toplumsal düzeyde daha anlamlı bir yaşam sürmelerine katkıda bulunur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Felsefi düşünce, bireylerin eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirmenin yanı sıra dogmatik inançlarını güçlendirir.
- B) Felsefe, insanın varoluşunu sorgulamak için gerekli olan yöntemleri sunmaz; daha çok geleneksel inançlara yönlendirir.
- C) Felsefi sorgulamalar, bireylerin toplumsal yapıyı anlamalarına ve farklı bakış açılarını değerlendirmelerine yardımcı olur.
- D) Felsefenin insan yaşamındaki rolü, bireylerin kendi inançlarını sorgulamalarını engellemekle sınırlıdır.
- E) Felsefe akademik bir alandır, onun günlük yaşamda hiçbir karşılığı yoktur.

5. Yenilenebilir enerji teknolojileri üzerine yapılan bir çalışmada, dalga enerjisiyle elektrik üretiminin potansiyeli araştırılmıştır. Proje kapsamında geliştirilen yeni nesil jeneratörler, düşük dalga hareketlerinde bile enerji üretebilecek şekilde tasarlanmıştır. Araştırmacılar, bu sistemlerin özellikle kıyı bölgelerinde enerji ihtiyacını önemli ölçüde karşılayabileceğini belirtmiştir. Ayrıca dalga enerjisinin çevresel etkilerinin rüzgâr türbinlerine kıyasla daha sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sistemin uzun vadeli bakım maliyetleri hakkında çalışmalara devam edilmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Yeni jeneratörler, farklı dalga koşullarına uyum sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.
- B) Sistemin uzun vadeli bakım masrafları üzerinde çalışmalar planlanmıştır.
- C) Dalga enerjisi, rüzgâr türbinlerine oranla daha az çevresel etki yaratmaktadır.
- D) Yenilenebilir teknoloji, kıyı bölgelerinin enerji ihtiyacını karşılayabilir.
- E) Dalga enerjisi, düşük hareketlerde elektrik üretme kapasitesine sahiptir.

6. İstanbul'un jeopolitik önemi, tarih boyunca hem Doğu hem Batı medeniyetlerinin ilgisini çekmiştir. Şehir, doğal limanları ve su yolları sayesinde ticaretin en önemli duraklarından biri olmuştur. Bizans Dönemi'nde dinî yapılar, özellikle Ayasofya, mimari açıdan yenilikçi örnekler arasında yer almıştır. Osmanlı Dönemi'nde ise Topkapı Sarayı ve Süleymaniye Camii gibi yapılar estetik ve işlevsellik açısından dönemin mimari anlayışını yansıtmıştır. XIX. yüzyılda demir yolu ağlarının gelişmesiyle İstanbul'un iç bölgelerle bağlantısı güçlenmiştir. Cumhuriyet Dönemi'nde kentsel planlama çalışmaları, tarihî mirasın korunması ile modern altyapı projelerinin dengelenmesini amaçlamıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Dönemi'nde inşa edilen yapıların estetik ve işlevsel değer taşıdığına
- B) Bizans Dönemi'nde dinî mimarinin yenilikçi örnekler sunduğuna
- C) XIX. yüzyılda ulaşım altyapısında önemli gelişmeler yaşandığına
- D) Cumhuriyet'te koruma ve modernleşmenin birlikte ele alındığına
- E) İstanbul'un nüfus artış hızının, demir yolları ile doğrudan ilişkili olduğuna

7. Bir araştırma ekibi, belirli bitki türlerinde ışık dalga boylarının fotosentez verimliliğine etkisini incelemek amacıyla sera koşullarında bir deney yapmıştır. Bitkiler kırmızı, mavi ve beyaz ışık altında eşit sürelerle yetiştirilmiş; ardından yaprak klorofil miktarları ve büyüme hızları ölçülmüştür. Mavi ışık altında yetişen bitkilerin daha yüksek klorofil oranına sahip olduğu, kırmızı ışıktaki ise daha hızlı uzadığı belirlenmiştir. Beyaz ışıktaki büyüyen bitkilerde bu iki etkinin dengeli biçimde görüldüğü rapor edilmiştir. Işık türlerinin kök gelişimi üzerindeki etkileri ise bu çalışmada ayrıntılı olarak incelenmemiştir. Bulgular, tarımsal üretimde ışık seçiminin verim üzerinde önemli rol oynayabileceğini göstermektedir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mavi ışık, bitkilerde klorofil oranını artırmıştır.
- B) Kırmızı ışık, bitkilerin boy uzamasını hızlandırmıştır.
- C) Beyaz ışıktaki her iki etki dengeli biçimde görülmüştür.
- D) Işığın kök gelişimine etkisi ayrıntılı biçimde değerlendirilmiştir.
- E) Işık seçimi, tarımsal verim üzerinde önemli rol oynayabilir.

8. Bilişsel psikoloji alanında yürütülen bir çalışmada sınav dönemi üniversite öğrencilerinin stres düzeyleri ile doğa yürüyüşleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Katılımcılar iki gruba ayrılmış, bir grup sınav öncesinde yarım saatlik doğa yürüyüşüne çıkarılırken diğer grup fiziksel bir etkinliğe katılmamıştır. Bulgular; yürüyüş yapan grubun nabız ortalamalarının düştüğünü, kaygı seviyelerinin azaldığını ve dikkat performanslarının yükseldiğini göstermiştir. Ayrıca bu öğrenciler, etkinlik sonrasında kendilerini daha enerjik hissettiklerini belirtmiştir. Ancak çalışmada doğa yürüyüşünün uzun vadeli akademik başarı üzerindeki etkisi hakkında kesin bir yargıya ulaşılamamıştır.

Bu parçada söz edilen araştırmayla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Doğa yürüyüşünün, öğrencilerin uzun vadeli akademik başarısına etkisi netlik kazanmıştır.
- B) Yürüyüş yapan öğrencilerin dikkat ve odaklanma becerilerinde belirgin bir artış görülmüştür.
- C) Doğa yürüyüşü, katılımcıların nabız ortalamalarının düşmesine doğrudan katkı sağlamıştır.
- D) Etkinliğin, öğrencilerin kendilerini daha enerjik hissetmelerinde rol oynadığı gözlemlenmiştir.
- E) Doğa yürüyüşünün, sınav öncesinde öğrencilerin stres düzeyini azalttığı sonucuna varılmıştır.

9. Okul öncesi eğitimde oyun temelli öğrenme, çocukların yaratıcılık ve duygusal düzenleme becerilerini besler. Yapılandırılmış etkinlikler ise ince motor gelişimini sistematik adımlarla ilerletir. Serbest oyun sırasında çocuklar, çeşitli durumlarla karşılaşarak problem çözme süreçlerini deneyimler ve bilişsel esneklik kazanır. Öte yandan aşırı yapılandırılmış değerlendirmeler, çocukların öğrenme motivasyonunu olumsuz etkileyebilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Yapılandırılmış etkinlikler, çocukların yaratıcılık gelişimini destekler.
- B) Aşırı yapılandırılmış değerlendirmeler, çocukların öğrenme motivasyonu destekler.
- C) Oyun temelli öğrenme, çocukların duygusal düzenleme becerilerini sınırlayabilir.
- D) Serbest oyun, problem çözme süreçlerini kısıtlayıp sonuca ulaşmalarını engeller.
- E) Serbest oyun, çocukların belirsiz durumlara uyum sağlama becerilerini güçlendirir.

10. Orman ekosistemleri, atmosferden karbon çekerek iklim değişikliğinin hızını yavaşlatır ve su döngüsünü düzenleyerek bölgesel nem dengesine katkıda bulunur. Yoğun bitki örtüsü, toprağı koruyarak erozyonu önler ve yer altı su rezervlerinin beslenmesini sağlar. Sürdürülebilir ormancılık yöntemleriyle üretilen kereste, hem ekonomik kaynak oluşturur hem de ekosistem bütünlüğünü korur. Yerel halkın katılımıyla yürütülen yeniden ağaçlandırma projeleri, saha sahipliğini artırarak başarı oranlarını yükseltir. Ekoturizm girişimleri ise koruma bilincini yaygınlaştırırken bölgeye ek gelir getirir.

Bu parçadan orman koruma yöntemlerinin etkisiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Sürdürülebilir ormancılıkta üretilen kerestenin ekosisteme kısmi zarar verdiğine
- B) Yerel halkın katılımının yeniden ağaçlandırma projelerinde yeterince etkili olmadığına
- C) Yoğun bitki örtüsünün yer altı su seviyelerini düşürüp erozyonu hızlandırdığına
- D) Ekoturizmin koruma bilincini azaltarak bölgeye katkısının çok sınırlı olduğuna
- E) Orman ekosistemlerinin karbon tutma ve su döngüsünü düzenleyerek iklim dengesini koruduğuna

11. Bir orkestra şefi, tek tek enstrümanların notalarını ezbere bilse de onun asıl gücü, tüm müzisyenleri aynı ritimde bir arada tutmasındadır. Her bir virtüöz, kendi solo performansıyla parlayabilir ancak gerçek büyü, uyumlu seslerin ortak bir hedefe doğru yükseldiğinde ortaya çıkar. Seyirci, bu dansı izlerken yalnızca notaların güzelliğini değil birlikte yaratılan bütünün büyüklüğünü hisseder. Böylece orkestra, bireysel ustalığın ötesinde bir deneyim sunar.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ölçüsüz övgü kişisel yeteneklerden çok, tesadüfi başarılarla odaklanır.
- B) Hayatta değerli olan, planlanmamış durumları takip edip anlık fırsatlar yakalamaktır.
- C) Gerçek başarı, bireysel ustalıkların uyum içinde birleşmesiyle elde edilir.
- D) Kalıcı mutluluk, yalnızca kişisel hedeflere odaklanmakla sağlanır.
- E) Farklı yeteneklerin kendini göstermesi ancak bireysel rekabetle mümkün olur.

12. Teknolojinin hızla gelişmesi, bireylerin yaşam biçimlerini ve sosyal etkileşimlerini derinden etkilemektedir. Dijital iletişim araçlarının yaygınlaşması, insanları fiziksel olarak bir araya getirmekten ziyade sanal ortamda bir araya getirmektedir. Bu durum, sosyal ilişkilerin doğasını değiştirmekte ve bireylerin yalnızlık hissini artırmaktadır. Özellikle genç nesil, yüz yüze iletişimin yerini dijital platformlarda yapılan etkileşimlerin aldığını gözlemlemektedir. Bununla birlikte dijital dünyada kurulan ilişkilerin derinliği ve kalitesi, her birey için farklılık göstermektedir. Bu bağlamda teknolojinin sağladığı kolaylıkların yanı sıra, insan ilişkileri üzerindeki olumsuz etkileri de dikkate alınmalıdır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Dijital iletişim araçları, yüz yüze iletişimi azaltarak yalnızlığı artırmaktadır.
- B) Teknolojinin gelişimi, bireylerin sosyal ilişkilerinde olumlu değişimlere yol açmaktadır.
- C) Genç nesil, sanal ortamda kurduğu ilişkileri fiziksel ilişkilerle karşılaştırmaktadır.
- D) Sosyal etkileşimler, dijital platformlarda farklı dinamiklerle şekillenmektedir.
- E) Teknoloji, insan ilişkilerinin derinliğini artırmakta ve bireyleri daha yakın hâle getirmektedir.

13. 2000’li yıllar, Türk sinemasında üretim biçimleri ve estetik yaklaşımlar açısından dikkate değer bir çeşitlenme dönemi olmuştur. Dijital teknolojilerin sinema üretim süreçlerine entegrasyonu, düşük bütçeli projelerin teknik kalitesini yükseltmiş ve bağımsız sinemanın görünürliğini artırmıştır. Bu dönemde uluslararası festivallerde elde edilen ödüller, sinemanın kültürel ihracını güçlendirmiştir. Ticari sinema ise özellikle komedi türünde geniş kitlelere ulaşarak gişe hâkimiyetini sürdürmüştür. Bazı yapımlar, izleyiciyle bağ kurma amacıyla popüler kültür öğelerinden yoğun biçimde yararlanmışlardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yerli sinemanın tür çeşitliliğinin toplumsal yansımalarına
- B) Dijitalleşmenin bağımsız sinemanın görünürlüğüne alan katkısına
- C) Popüler kültür öğelerinin izleyici ilgisini çekme amacıyla kullanılmasına
- D) Uluslararası festivallerin kültürel tanınırlığı artırıcı işlevine
- E) Komedi filmlerinin gişe başarısı ve ticari sinemanın hâkimiyetine

14. Ordu’da her yıl yaz aylarının sonlarına doğru başlayan fındık toplama sezonu, bölge halkı için ekonomik ve sosyal bir hareketlilik yaratır. Hasat süreci, aile bireylerinin yanı sıra çevre illerden ve farklı bölgelerden gelen mevsimlik işçilerin katılımıyla gerçekleştirilir. Fındık toplama, yalnızca bir tarımsal faaliyet değil aynı zamanda imece kültürünün yaşatıldığı bir gelenek olarak görülür. Ancak iklim koşullarındaki değişkenlik, hasat zamanını ve ürün kalitesini doğrudan etkileyebilmektedir. Bununla birlikte bazı üreticiler, verimliliği artırmak için yeni tarım tekniklerini uygulamaya başlamıştır. Bu süreç hem geleneksel yöntemlerin korunmasını hem modern yaklaşımların entegrasyonunu beraberinde getirmektedir.

Bu parçadan fındık toplama sezonu ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Hasat sürecinin, bölgedeki ekonomik hareketliliğe doğrudan katkı sunduğuna
- B) Fındık toplamanın, toplumsal dayanışmayı güçlendiren bir gelenek olduğuna
- C) İklim koşullarının, ürünün kalitesi ve hasat zamanı üzerinde etkili olabildiğine
- D) Modern tarım yöntemlerinin, ürünün pazara ulaşma süresini kısalttığına
- E) Geleneksel üretim biçimlerinin, modern yöntemlerle birlikte sürdürülebildiğine

15. Minyatür evler, mimarlık ve iç mekân tasarımında yaratıcılığı geliştirmek için kullanılan ölçekli modellerdir. Gerçeğe uygun malzemelerden üretilen bu modeller, kimi zaman pencere ve kapı gibi hareketli parçalara da sahip olabilir. Tasarım sürecinde güneş ışığı, rüzgâr yönü veya bitki yerleşimi gibi çevresel unsurların etkileri model üzerinde test edilebilir. Hobi amaçlı projelerde ise çoğunlukla estetik öğeler öne çıkar. Bazı eğitim kurumları, bu modeller aracılığıyla öğrencilere çevreye duyarlı yapı tasarımı bilinci kazandırmayı hedefler.

Bu parçadan minyatür evlerle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Çevresel faktörlerin yapılar üzerindeki etkisi onlarla gözlemlenebilir.
- B) Bazı modeller, hareket edebilen yapısal unsurlarıyla gerçek binaları taklit eder.
- C) Hobi amaçlı yapılan çalışmalar, işlevsel kullanım olanaklarına odaklanır.
- D) Eğitim kurumları, bu modellerden çevre bilinci kazandırma aracı olarak faydalanır.
- E) Mimarlık alanında tasarım sürecine katkı sağlayabilir.

16. Uzun süreli kamp tatillerinde alan seçimi, sadece manzara güzelliği ya da ulaşım kolaylığıyla sınırlı kalmamalıdır. Gece sıcaklık değişimlerinin çadır konforunu etkileyip etkilemeyeceği, zeminin su tutma eğilimi, bölgedeki yabani hayvan yoğunluğu gibi ayrıntılar; tatilden beklenen keyfi doğrudan belirler. Ayrıca kamp alanının yakınlarında içme suyu kaynağı bulunması, odun toplama imkânı veya yakacak satışı gibi olanaklar da önemlidir. Bununla birlikte alanın kalabalık seviyesinin, sessiz ve dinlendirici bir atmosfer arayanlar için göz önünde bulundurulması gerekir. Tüm bunların yanı sıra çevrede keşfedilebilecek doğal yürüyüş rotalarının varlığı da kamp deneyimini zenginleştiren unsurlar arasında sayılır.

Bu parçanın yazarının kamp alanı tercihlerinde aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Gece sıcaklıklarının konaklama süresince oluşturduğu rahatlık düzeyi
- B) Çevrede bulunan doğal yürüyüş rotalarının keşif olanağı sağlaması
- C) Alanın olumsuz hava şartlarına karşı korunaklı yapıda bulunması
- D) Doğal kaynaklardan içme suyuna erişim olanağı sunması
- E) Bölgedeki kültürel etkinliklerin çeşitlilik ve süreklilik göstermesi

1. Fotosentez, bitkilerin güneş ışığını kullanarak karbondioksit ve suyu glikoza dönüştürdüğü bir süreçtir. Bu işlem, bitkilerin kloroplast adı verilen hücresel organellerinde gerçekleşir. Kloroplastlar, klorofil adı verilen bir pigment içerir ve bitkilerin güneş ışığını absorbe etmesine yardımcı olur. Fotosentez sırasında glikoz, enerji kaynağı olarak kullanılırken oksijen, yan ürün olarak atmosfere salınır. Bu süreç, bitkilerin büyümesi için elzemdir ve ekosistemlerin dengesi için kritik bir rol oynar.

Bu parçadan fotosentez ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Fotosentez, yalnızca su kullanarak gerçekleşen bir süreçtir ve glikoza dönüştürülemez.
- B) Bitkilerin büyümesi için gerekli olan kloroplastlar, fotosentezin gerçekleştiği yerdir.
- C) Oksijen, fotosentez sırasında bitkiler tarafından kullanılır ve ekosistem için kritik öneme sahiptir.
- D) Fotosentez, bitkilerin büyümesi için gereklidir ancak sadece su ile gerçekleşir.
- E) Fotosentez, bitkilerin enerji üretiminde önemli bir rol oynar ve ekosistem dengesine önemli bir katkı sağlar.

2. Kuantum dolanıklığı, iki kuantum parçacığının özelliklerinin birbirinden bağımsız hareket etmeyi engelleyecek şekilde bağlanmasıdır. Bu durum, parçacıklardan birine yapılan ölçümün eşleşen diğer parçacığın da durumunu anında belirlemesine neden olur ancak bu etki, klasik bilgi iletimi için kullanılamaz. Dolanıklığın sürdürülebilmesi için parçacıkların çevresel etkenlere karşı korunaklı olması aksi takdirde kuantum bozulması (dekoherans) nedeniyle bağlı durumun hızla sona ermesi gerekir. Günümüzde uydu tabanlı deneyler, aynı anda dünya üzerindeki uzak noktalar arasında dolanık foton çiftleri gönderebilme başarısını göstermiştir. Araştırmacılar, dolanıklık tabanlı kuantum anahtar dağıtımının güvenli iletişim protokollerinde kritik bir bileşen olduğunu vurgulamaktadır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ölçüm sonucu, parçacıkların konumunu doğrudan değiştirmeye olanak sağlar.
- B) Çevresel etkenler, kuantum bozulmasını hızlandırarak dolanıklığın sonlanmasına yol açar.
- C) Dolanıklık fenomeni, yalnızca optik deneylerle başarılı bir şekilde gözlemlenebilir ve kaydedilebilir.
- D) Uydu tabanlı deneyler, garantili iletişim protokolü sunmaz ve sınırlıdır.
- E) Dolanık foton çiftlerinin uzak mesafelere verimle aktarımı mümkün değildir.

3. Müzik, duygu durumunu değiştirebilen güçlü bir uyarandır. Araştırmalar, özellikle klasik müziğin dinlenmesi sırasında beyinde dopamin salınımının artarak pozitif ruh hallerini desteklediğini göstermiştir. Aynı zamanda ritmik ve uyumlu melodiler, çalışma belleği kapasitesini artırarak odaklanmayı kolaylaştırabilir. Öte yandan sözlü içerikli veya aşırı hızlı tempolu parçalar, bilişsel kaynakları böldüğü için konsantrasyonu zayıflatabilir.

Bu parçada müzik dinlemenin genel etkisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Klasik müzik dinlerken beyindeki dopamin salınımının artarak olumlu ruh hallerini pekiştirebileceği
- B) Sözlü içerikli veya aşırı hızlı tempolu parçaların, ritmik ve uyumlu melodilere kıyasla bilişsel odaklanmayı daha fazla böldüğü
- C) Müzik dinlemenin, hem duygu durumunu iyileştirmek hem de bilişsel odaklanmayı güçlendirmek gibi çok yönlü etkiler taşıdığı
- D) Ritmik ve uyumlu melodiler yerine doğal seslerin bilişsel odaklanmayı daha etkin şekilde desteklediği
- E) Aşırı yavaş tempolu parçaların çalışma belleği kapasitesini diğer tüm melodi türlerinden daha fazla artırdığı

4. Doğal gün ışığıyla düzenli temas, vücudun içsel saatini yani sirkadiyen ritmi senkronize eder ve enerji düzeylerini optimize eder. Öte yandan geceleri parlak ekranlara uzun süre bakmak, sirkadiyen ritmi bozarak uyku düzeninin bozulmasına neden olabilir. Yapay ışık kaynaklarına geceleri maruz kalmak, melatonin üretimini baskılayarak uyku kalitesinin düşmesine yol açabilir. Sabah saatlerinde dışarıda vakit geçirmek, vücut saatinin yeniden ayarlanmasını destekleyerek gün içindeki zihinsel odaklanma düzeyini artırır ve daha iyi enerji sağlar. Yetersiz gün ışığına maruz kalmak, hormon dengesini etkileyerek ertesi gün performans düşüklüğüne sebep olabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Doğal gün ışığına her maruz kalmanın sirkadiyen ritmi sürekli olarak güçlendirdiğine
- B) Geceleri parlak ekranlara uzun süre bakmanın melatonin üretimini artırdığına
- C) Yapay ışık kaynaklarına maruz kalmanın gündüz zihinsel odaklanmayı olumlu etkilediğine
- D) Sabah saatlerinde dışarıda vakit geçirmenin gün içi zihinsel odaklanma düzeyini artırdığına
- E) Yetersiz gün ışığına maruz kalmanın ertesi gün performansı hiç etkilemediğine

5. Yer altındaki devasa galerileri ve tünelleriyle Kapadokya Derinkuyu Yer Altı Şehri, dünyanın bilinen en büyük yer altı yerleşimlerinden biridir. Yaklaşık 85 m derinliğe inen bu yapıda hava bacaları, su kuyuları, ahırlar, şarap mahzenleri ve ibadet alanları bulunur. Katmanlar arasındaki geçişler dar koridorlar ve taş kapılarla sağlanır. Arkeologlar, bu yerleşimin hem savaş dönemlerinde sığınak hem uzun süreli yaşam alanı olarak kullanıldığını ortaya koymuştur. Su kaynaklarının dışarıdan bağımsız olması, şehrin uzun süre kuşatma altında bile yaşamını sürdürebilmesini sağlamıştır. Günümüzde turistik amaçla ziyarete açılan alanlar, orijinal yapısına mümkün olduğunca sadık kalınarak korunmaktadır.

Bu parçaya göre Derinkuyu Yeraltı Şehri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Turizmin etkisiyle orijinal hâli koruma altına alınmıştır.
- B) Dışarıyla bağlantısı sınırlı olacak şekilde tasarlanmıştır.
- C) Turizm faaliyetlerine uyum sağlayacak biçimde düzenlenmiştir.
- D) Savunma amaçlı olarak kullanıldığı dönemler olmuştur.
- E) Uzun süreli barınmaya olanak tanıyacak şekilde inşa edilmiştir.

6. Plansız kentleşme, şehirlerin kısa vadeli ihtiyaçlar gözetilerek büyümesine yol açarken uzun vadeli yaşanabilirlik hedeflerini ikinci plana iter. Bu süreçte konut ve ticaret alanlarının hızla artması, yeşil alanların giderek daralmasına neden olur. Oysa parklar, korular ve diğer doğal alanlar yalnızca estetik bir değer sunmakla kalmaz; hava kalitesini iyileştirir, kentsel ısı adası etkisini azaltır ve toplumsal etkileşim için güvenli mekânlar yaratır. Ancak ekonomik kaygılarla yeşil alanların imara açılması, bu ekolojik ve sosyal işlevlerin göz ardı edilmesine yol açar. Üstelik kent dokusundaki dengesiz büyüme, altyapı yetersizliklerini de beraberinde getirerek yaşam kalitesini olumsuz etkiler.

Bu parçada çarpık şehirleşmenin yol açtığı sorunlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yeşil alanların azalmasının, şehrin estetik değerini düşürüp çeşitli kayıplara yol açtığına
- B) Park ve koruların sağladığı ekolojik yararların ekonomik getiriler karşısında değer görmediğine
- C) Plansız kentleşmenin altyapı sistemlerini zorlayarak yaşam standartlarını düşürdüğüne
- D) Doğal alanların yok olmasıyla toplumsal etkileşimin olumsuz yönde etkileneceğine
- E) Şehir planlarının doğal alanların kültürel miras unsurlarını yaşatmaya öncelik verdiğine

7. Geleneksel gölge oyunları, yüzyıllardır ışığın ve karanlığın dansında insanın iç dünyasını görünür kılmının yollarından biri olmuştur. Perdeye yansıyan figürler, izleyicinin bilinçaltındaki kırılma noktalarını simgeler; abartılı hareketleri ve beklenmedik suskunluklarıyla hayatın sahnelenmeyen yanlarına işaret eder. Modern psikoloji, bu oyunları bireyin kendi iç çatışmalarını başkasının hikâyesi üzerinden fark etmesini sağlayan bir ayna olarak görür. Ancak bu ayna, kişisel ve toplumsal hafızayı yansıtarak izleyicinin ortak bilinçteki yankılarını duymasına olanak tanır.

Bu parçada gölge oyunları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İzleyicinin bilinçaltına dolaylı yoldan temas ettiğine
- B) Sembollerinin, kişisel çatışmaların fark edilmesine aracılık ettiğine
- C) Bireysel ve toplumsal bellek arasında köprü kurduğuna
- D) Figürlerin, yaşamdaki büyük trajedileri perdeye aktardığına
- E) İzleyicide farkındalık uyandırabilecek nitelikler taşıdığına

8. Televizyon ve dijital platformlarda yayınlanan bilgi yarışması programları, eğlenceli ve öğretici içerikleriyle geniş bir izleyici kitlesine ulaşmaktadır. Katılımcılara farklı alanlardan sorular yöneltilerek genel kültür düzeyleri ölçülürken izleyicilerin de bilgi birikimlerine dolaylı katkılar sağlanır. Bazı formatlar, ödül sistemiyle motivasyonu artırırken bazıları, yarışmacıların sosyal etkileşim ve deneyim kazanımı üzerinden teşvik edilmesine odaklanır. Ancak soru seçiminde ve sunum biçiminde zaman zaman tarafsızlık tartışmaları gündeme gelebilmektedir. Bunun yanı sıra, kimi formatların yarışmacıların stres altında karar verme becerilerini geliştirdiği gözlenmektedir.

Bu parçaya göre bilgi yarışması programlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Soru ve sunum sürecinde tarafsızlığın korunduğu izlenimini verdiği
- B) Katılımcıların bilgi edinme süreçlerine dolaylı katkılar sunduğu
- C) Bazı formatlarda ödül sistemiyle motivasyonun desteklendiği
- D) Yarışmacıların farklı bilgi alanlarındaki yetkinliklerini sınama imkânı verdiği
- E) Yarışmacıların stres altında daha doğru karar almasını sağladığı

9. MÖ. 5. yüzyılın sonlarında yaşamış olan ünlü filozof Sokrates, insanın erdeminin bilgiden geçtiğine inanıyordu. Bir gün genç bir adam, Sokrates'e bilgi ve erdem hakkında sorular sordu. Sokrates, "Gerçek bilgiye ulaşmak için önce neyi bilmediğini anlamalısın," dedi. Bu sözleriyle, insanları kendilerini sorgulamaya ve bilgiye ulaşmanın yollarını aramaya teşvik etti. Sokrates'in bu yaklaşımı, felsefi düşüncenin temel taşlarından biri hâline geldi.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Gerçek bilgiye ulaşmak, insanın kendini sorgulamasıyla mümkündür.
- B) Felsefe, insanın kendini keşfetmesine yardımcı olan bir disiplindir.
- C) Bilgi, toplumların gelişiminde önemli bir rol oynar.
- D) Sokrates, felsefi düşüncenin öncülerinden biri olarak kabul edilir.
- E) İnsanlar, bilgiye ulaşmak için farklı yollar deneyebilirler.

10. Yazarın en büyük başarılarından biri eserlerinde üçüncü şahıs anlatımı kullanmasıdır. Burada anlatıcı; karakterlerin bütün zihinsel durumlarını, yaşadıklarını, yönelimlerini bilmekte ve okura anlatmaktadır. Böylelikle anlatıcı, duygu ve düşüncelerini karakterlerin de okurun da yüzüne açıkça dile getirebilmektedir. Geçmiş, şimdi ve geleceğin iç içe olduğu üçüncü şahıs anlatım, birinci tekil şahsın imkânlarını da kullanarak her yönüyle hâkim bir bakış sunar. Böylece okur, karakterlerin hayatlarına ve akıllarından geçirdiklerine tanıklık edebilmektedir.

Bu parçadaki anlatıcıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kendi duygularından yola çıkarak olayların akışına müdahale eder.
- B) Kapsayıcı bakış açısıyla esere dâhil olarak anlatıyı okura aktarır.
- C) İç çatışmalara yer vererek karakterleri tüm boyutlarıyla ele alır.
- D) Kişilerin bilinmeyen yönlerini ortaya çıkararak eseri başarıya ulaştırır.
- E) Karakterleri arka planda tutarak okurun olaya odaklanmasını hedefler.

11. Sanayileşme sürecinde mekanik tezgâhlar, tekstil ve çelik üretiminde iş gücünün yerini alarak üretim hızını önemli ölçüde artırdı. Fabrikalarda artan üretim kapasitesi, ham madde işleme sürelerinin kısılmasını ve sermaye birikiminin hızlanmasını sağladı. Ancak çalışma saatlerinin uzaması, iş güvenliği eksiklikleri ve çevresel kirlenme gibi sorunlar da beraberinde geldi. Kentlere göç eden işçiler, barınma ve sağlık problemleriyle karşılaşırken toplumsal yapıda hızlı değişimler yaşandı.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanayileşmenin işçi göçünü hızlandırarak kentleşme oranlarını artırdığına
- B) Mekanik tezgâhların üretim hızını yükselterek sermaye birikimini kolaylaştırdığına
- C) Fabrikalarda çalışma koşullarının yasal düzenlemelerle güvence altına alındığına
- D) Sanayi ürünlerinin tamamının ihracata yönlendirildiğine
- E) Kentleşme sürecinin çevresel sorunları ortadan kaldırdığına

12. Son yıllarda trafikte motosiklet kullanım oranı hızlı bir artış gösterdi. Düşük satın alma ve işletme maliyeti ile esnek park imkânı sunan motosikletler, şehir içindeki hareketliliği kolaylaştırıyor. Öte yandan kask takmama ve yetersiz sürücü eğitimi eksiklikleri, kazaların ve yaralanmaların artmasına yol açıyor. Elektrikli motosikletler ise daha sessiz ve çevreci bir alternatif olarak öne çıkarken şarj istasyonu altyapısındaki yetersizlikler yaygınlaşmalarını sınırlandırıyor. Sürücü eğitim programlarının yaygınlaştırılması ve kask denetimlerinin sıklaştırılması öneriliyor.

Bu parçada ülkemizde motosiklet kullanımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Motosikletlerin sağladığı yakıt tasarrufunun karbon salınımını azalttığına
- B) Yeni model tanıtımlarının tüketici tercihleri üzerinde etkin rol oynadığına
- C) Trafik yoğunluğunun motosiklet kullanımını tamamen ortadan kaldırdığına
- D) Düşük maliyet ve park kolaylığının şehir içi kullanım cazibesini artırdığına
- E) Sigorta maliyetlerinin sürücü sayısında düşüşe yol açtığına

13. Türk futbolu, son yıllarda altyapı yatırımlarının yetersizliği ve kulüplerin mali disiplinden uzaklaşması nedeniyle uluslararası arenada beklenen başarıyı yakalayamamaktadır. Yabancı oyuncu transferleri kısa vadede performans artışı sağlasa da uzun vadede yerli oyuncu gelişimini olumsuz etkileyebilmektedir. Tribün olayları ve kulüpler arası rekabetin zaman zaman sportmenlik dışına çıkması, liglerin marka değerini zedeleyen unsurlar arasında yer almaktadır. Buna karşın, son dönemde uygulamaya konulan genç oyuncu teşvik programları ve modern stadyum projeleri, geleceğe yönelik umut verici adımlar olarak görülmektedir.

Bu parçaya göre Türk futboluyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Altyapı eksikliklerinin, uluslararası rekabet gücünü olumsuz etkilediği
- B) Yabancı oyuncu transferlerinin, yerli futbolcu gelişim sürecine yansımalar gösterdiği
- C) Modern stadyum projelerinin, taraftar kültürünü geleneksel kalıplara bağlı tuttuğu
- D) Genç oyuncu yetiştirme politikalarının, uzun vadeli planlamalarda öncelikli görüldüğü
- E) Taraftar kaynaklı sorunların, liglerin marka değerinde dalgalanmalar yarattığı

14. Orta Çağ'da inşa edilen Prag Astronomik Saati, zamanın yanında Güneş'in ve Ay'ın konumlarını, burçları ve bazı astronomik olayları da gösterir. XV. yüzyılda yapılan bu mekanizma, dönemin mühendislik becerisinin yanı sıra halkın gökyüzüyle kurduğu ilişkiyi de yansıtır. İlk inşa edildiğinde takvim ve dinî bayramların hesaplanmasında aktif olarak kullanılan saat, günümüzde daha çok turistik ve kültürel bir değer taşır. Her saat başında gerçekleşen figürlü gösteriler, şehrin simgelerinden biri hâline gelmiştir. Yüzyıllar boyunca çeşitli onarım ve eklemelerle bugünkü hâlini alan saat, Prag halkı için tarihî ve sanatsal bir miras niteliğindedir.

Bu parçaya göre Prag Astronomik Saati'yle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Orta Çağ Avrupa'sındaki astronomi biliminin gelişiminde belirleyici bir konumda yer aldığı
- B) Halkın gökyüzü olaylarına dair algısını yansıtan bir işlev üstlendiği
- C) Fiziki özelliklerinin, inşa edildiği dönemin mühendislik anlayışını ve estetik bakışını yansıttığı
- D) Kentin kültürel hafızasında, tarihî kimliği pekiştiren simgesel bir yapı olarak algılandığı
- E) Zamanla işlevinin, pratik kullanımdan çok estetik bir unsur olma yönünde bir dönüşüm geçirdiği

15. Bir şairin poetikası, yazdığı şiirlerin temalarına ve biçimsel özelliklerinin yanında sanat anlayışına yön veren düşünsel arka plana da dayanır. Kimi şairler, kelimenin ses değerini anlamından üstün tutarken kimileri imgelerin çağrışım gücünü ön plana çıkarır. Bazıları ise şiirdeki ritmi, okurun ruh hâlini dönüştürecek bir unsur olarak görür. Ancak hangi anlayışa sahip olursa olsun, her şair kendi şiir evrenini kurarken dilin sınırlarını zorlamayı ve kendine özgü bir ifade tarzı geliştirmeyi amaçlar. Bu yüzden poetika, bir kurallar bütünü ve şairin dünyaya bakışının estetik bir yansımasıdır.

Bu parçada şiir ve poetika ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Poetika, şairin teknik tercihlerini ve düşünsel yönelimlerini içerir.
- B) Bazı şairler için kelimenin ses değeri, anlamının önüne geçebilir.
- C) Şairler, ritmi ölçü ve uyak düzeninin estetiğini yaratmak için kullanır.
- D) İmgeler, kimi şairlerce şiirdeki çağrışım gücünü artıran bir unsurdur.
- E) Poetika, şairin sanat ve dünya görüşünün estetik ifadesidir.

16. Kent yaşamını konu alan modern romanlarda, yazarların bakış açısı, yalnızca fiziksel mekânların tasviriyle sınırlı kalmaz; toplumsal ilişkilerin karmaşık yapısını da açığa çıkarır. Sokakların, meydanların ve apartman dairelerinin ayrıntılı betimlemeleri, bireylerin içsel dünyalarına açılan birer kapı işlevi görür. Bu betimlemeler, kimi zaman karakterlerin yalnızlığını görünür kılarken kimi zaman da toplumsal çatışmaları arka planda hissettirir. Kentin ritmi, gündelik hayatın koşuşturması ve mekânların sembolik anlamları, modern romanın ana damarlarından biri hâline gelir. Böylece kent, bir arka plan ve olayların, duyguların ve düşüncelerin biçimlenmesinde etkin bir unsur olarak yer alır.

Bu parçada kent yaşamını konu alan romanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kentin, romanlarda karakterlerin ruhsal durumlarını yansıtan bir unsur olarak işlendiğine
- B) Mekân betimlemelerinin, toplumsal sorunlara dolaylı göndermeler içerebildiğine
- C) Fiziksel çevre tasvirlerinin, olayların akışını doğrudan yönlendirdiğine
- D) Yazarların, kent yaşamını işlerken tarihî geçmişe yoğun biçimde başvurduklarına
- E) Kent mekânlarının, bireylerin iç dünyalarıyla anlam ilişkisi kurabildiğine

1. Tropik yağmur ormanlarında bazı bitkiler toprakla temas etmeden gövde ve dallara tutunarak yaşar, bunlara epifit denir. Epifitler, kökleriyle havadaki nem ve yağmur suyunu doğrudan emer. Toprakta rekabetten etkilenmedikleri için besinlerini genellikle yağmur suyuyla taşınan minerallerden karşılarlar. Ayrıca epifit yapraklarının geniş yüzeyi, fotosentezi ve su tutma kapasitesini artırır. Bu adaptasyonlar, yoğun gölgeleme ve yüksek nem koşullarında hayatta kalmalarını sağlar.

Bu parçadan tropik yağmur ormanlarındaki epifit bitkiler ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yağmur ormanlarında yalnızca düşük ağaç kısımlarında bulunur.
- B) Kökleri, topraktan alınan besinleri depolar.
- C) Yaprakları, su ve ışık toplama işlevini bir arada yürütür.
- D) Toprak altı organizmalarla simbiyotik ilişki kurar.
- E) Düşük nem koşullarında daha hızlı çoğalır.

2. Şehir gürültüsüne uzun süre maruz kalmak, uyku düzenini bozarak kronik stres hormonlarının yükselmesine yol açar. Araştırmalar, bu durumun kardiyovasküler risk faktörlerini artırdığını göstermektedir. Gürültü kontrolü sağlanmayan mahallelerde yaşayan bireylerin anksiyete ve depresyon semptomlarında belirgin artış kaydedilmiştir. Buna karşın sessiz bölgelerde yaşam hem fiziksel hem de zihinsel iyilik hâlini desteklemektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sessiz bölgelerde yaşayan kişilerin hem bedensel dayanıklılığı hem de zihinsel odaklanma becerisi diğerlerine kıyasla belirgin şekilde güçlenir.
- B) Kent gürültüsünün kardiyovasküler risk faktörleri üzerinde hiçbir etkisi olmadığı ve uzun vadede kalp sağlığını etkilemediği öne sürülmektedir.
- C) Anksiyete ve depresyon şikâyetlerinin, yeterli gürültü kontrolü sağlanan mahallelerde dahi devam ettiği bildirilmektedir.
- D) Çevresel gürültüye maruz kalmak yalnızca uyku düzenini değil sosyal etkileşimi ve iletişim becerilerini de olumsuz etkileyebilir.
- E) Uzun süreli gürültü maruziyeti uyku kalitesini bozarak kronik stres hormonlarının yükselmesine neden olur.

3. Kırsal kesimlerden kente göç eden bireyler, komşuluk ilişkilerini yeniden inşa etmekte zorluk çeker. Yeni yerleşim yerlerinde, tanıdık yüzlerin azlığı sosyal ağları zayıflatır. Sosyal sermaye, bireylerin karşılıklı güven ve dayanışma ilişkilerine dayanan kaynakları ifade eder. Yapılan araştırmalar, düzenli mahalle etkinlikleri ve dernek faaliyetlerinin sosyal sermayeyi güçlendirdiğini göstermiştir. Böylelikle toplumsal uyum ve ortak hareket etme kapasitesi artar.

Bu parçaya göre sosyal sermaye ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kente göç edenlerin sosyal sermayesi otomatik olarak güçlenir.
- B) Yeni yerleşim yerlerinde sosyal ağlar genel olarak zayıflar.
- C) Sosyal sermaye yalnızca ekonomik kaynaklarla ölçülür.
- D) Mahalle etkinlikleri sosyal sermayeyi olumsuz yönde etkiler.
- E) Toplumsal uyum bireysel güven eksikliğinden etkilenmez.

4. Hibrit çalışma modeli; çalışanların haftanın bir kısmını ofiste, diğer kısmını evden çalışarak geçirdikleri bir düzen sunuyor. Geleneksel bakış açısı, iş başarısını yalnızca görev tamamlama sürecine indirirken hibrit modelde esas vurgu, iş yapılan mekânın sosyal etkileşim ve kurum kültürü üzerindeki etkisine yapılır. Ofis ortamındaki fiziksel düzenleme, ekip üyelerinin iletişim sıklığını ve aidiyet duygusunu şekillendirirken uzaktan çalışma günlerinde esneklik ve bireysel odaklanma ön plana çıkar. Bu bağlamda mekân, sadece bir iş yürütme alanı değil çalışma deneyiminin ve ilişkilerinin yapılandığı bir unsur hâline gelir.

Bu parçada hibrit çalışma modeliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Geleneksel görev odaklı yaklaşımların hibrit modelde öncelikli rol üstlendiği
- B) Uzaktan çalışma günlerinin, kurum içi hiyerarşi ve iletişimi zayıflattığı
- C) İş yapılan mekânın, ekip içi etkileşim ve kurumsal aidiyet üzerinde belirleyici olduğu
- D) Esnek çalışma düzeninin, çalışanların motivasyonunu her koşulda artırdığı
- E) Ofis ortamındaki fiziksel düzenlemenin, bireysel odaklanmayı engellediği

5. Sarıkız böceği; Türkiye'nin özellikle Ege ve Marmara bölgelerinde yaygın olarak görülen, biyolojik mücadelede önemli rol oynayan bir uğur böceği türüdür. Bu böcekler, tarımsal zararlılar arasında yer alan yaprak bitlerini doğal yollarla kontrol altına alır. Sarıkız böceğinin yaşam döngüsü, yumurta evresinden ergin hâle gelene kadar yaklaşık üç hafta gibi zamanda kısa sürer. Dayanıklılığı sayesinde farklı iklim koşullarında da yaşamını sürdürebilir. Tarım uzmanları, kimyasal ilaç kullanımını azaltmak amacıyla bu böceğin yaygınlaştırılmasını teşvik eder. Ancak şehirleşmenin artması ve doğal yaşam alanlarının daralması, sarıkız böceği popülasyonunu olumsuz etkileyebilmektedir.

Bu parçadan sarıkız böceği ile ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Tarımsal zararlılarla biyolojik mücadelede kullanılır.
- B) Farklı iklim koşullarına uyum sağlayabilen bir türdür.
- C) Yaşam döngüsü oldukça kısa sürede tamamlanır.
- D) Popülasyonu şehirleşmeden olumsuz yönde etkilenir.
- E) Sadece tek bir bitki türüyle beslenerek yaşamını sürdürür.

6. Topkapı Sarayı, yüzyıllar boyunca Osmanlı İmparatorluğu'nun hem simgesi hem de tanığı olmuş bir yapıdır. Törenlerin görkemi ile gündelik hayatın mahremiyetini aynı sınırlar içinde barındıran bu mekân, farklı dönemlerde eklenen yapılar ve süslemelerle sürekli yenilenmiştir. Sarayın duvarları; çini desenler, hat levhaları ve ince marangoz işçiliğiyle yalnızca estetik bir beğeniyi değil aynı zamanda dönemin dünya görüşünü de yansıtır. Bugün müze olarak hizmet veren bu yapı, geçmişin ihtişamını sergilenen eşyalarla avluların sessizliği ve taş duvarların dokusuyla hissettirmeye devam eder. Bu tarihî yapı, çeşitli kültürel unsurlarla bugün de renkli bir gezi sunmaktadır ziyaretçilerine.

Bu parçaya göre Topkapı Sarayı'yla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Günümüzdeki işlevinin Osmanlı tarihinin maddi unsurlarını aktarmakla sınırlı kaldığı
- B) Görsel estetiğinin, dönemin düşünsel ve kültürel değerleriyle bağlantı taşıdığı
- C) Hem resmî hem özel yaşamın izlerini aynı tarihî doku üzerinde barındırdığı
- D) Farklı dönemlerde yapılan değişikliklerle sürekli dönüşen bir mimari yapıya sahip olduğu
- E) Yapının tarihî kimliğinin, günümüzde farklı kültürel öğelerle desteklenerek yaşatıldığı

7. “Renk yorgunluğu”, bireylerin belirli bir renge sürekli maruz kaldıklarında o renge karşı duyuşsal ilgilerinin azalması ve algısal hassasiyetlerinin düşmesi olarak tanımlanır. Görsel algı uzmanlarına göre, bu durum özellikle tek tip renk düzenine sahip ofislerde, okul ortamlarında veya dijital arayüzlerde yaygın olarak görülür. Renk yorgunluğu yaşayan kişiler, bulundukları ortamın ayrıntılarını fark etmekte zorlanabilir; dikkatlerini uzun süre koruyamaz ve motivasyonlarında düşüş yaşayabilir. Yapılan araştırmalarda, yoğun mavi tonlarının hâkim olduğu ortamlarda çalışan bireylerin kısa süre içinde uyarıcı çeşitliliğine ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Ayrıca bu kişiler, çalışma verimlerini artırmak için ortama farklı renkler ekleme eğilimindedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen renk yorgunluğunun etkilerinden değildir?

- A) Uzun süre odaklanma becerisinin zayıflaması
- B) Bulunduğu ortamdaki ayrıntıları fark etmede zorlanma
- C) Belirli renklere karşı duygusal ilginin güçlenmesi
- D) Çalışma alanına renk çeşitliliği ekleme isteğinin artması
- E) Çalışma isteğinde ve motivasyonda azalma görülmesi

8. Bilim ve felsefe, tarih boyunca birbirini besleyen iki düşünce alanı olarak varlıklarını sürdürmüştür. Bilim, gözlem ve deney yoluyla somut veriler sunarken felsefe bu verilerin anlamını, kapsamını ve sınırlarını sorgular. Ancak bu ilişki tek yönlü değildir; felsefi varsayımlar çoğu zaman bilimsel araştırmanın yönünü ve yöntemini belirler. Örneğin “evrenin düzenli bir yapıya sahip olduğu” varsayımı, bilim insanlarını düzen arayışına iterken bilimsel bulgular, felsefi düşüncenin sınırlarını yeniden çizer. Böylece her iki alan, kesinlikten çok anlamın peşinde koşarak insanın evrenle kurduğu zihinsel bağın derinleşmesine katkı sağlar. Bu bağ, yalnızca bilgi üretmenin ötesinde, bilginin nasıl yorumlandığına dair yeni ufuklar açar.

Bu parçadan bilim-felsefe ilişkisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Felsefi kabullerin, bilimsel araştırma süreçlerini yönlendiren unsurlar arasında bulunduğu
- B) Felsefenin, bilginin toplumsal değerini belirlemede birincil ölçüt işlevi gördüğüne
- C) Her iki alanın da insanın evreni anlamlandırma çabasına katkı sağladığına
- D) Bilim ve felsefenin, kesin bilgiye ulaşma hedefinden ziyade anlam arayışına yöneldiğine
- E) Bilimsel verilerin, felsefi düşüncenin tartışma alanlarını yeniden biçimlendirebildiğine

9. • Ruanda, insanlık tarihinin en korkunç trajedilerinden birini yaşadı. Hotel Rwanda adlı muhteşem film, 1994 yılında Afrika kıtasındaki bu küçük ülkedeki sekiz yüz bin kişinin öldüğü soykırıma ışık tutuyor.
- Film, gerçekleri yansıtmadığı için yoğun biçimde eleştiri alıyor. Örneğin otelin kahraman gösterilen müdürünün gerçekte sadece parayı düşünen bir suçlu olduğu iddia ediliyor.

Bu iki parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bazı eleştirilerin haksız oluşunu vurgulamaktadırlar.
B) Söz edilen konunun eşsizliğini öne sürmektedirler.
C) Birbiriyle çelişen yorumların hatalarını anlatmaktadırlar.
D) Taban tabana zıt olayları okura kabul ettirmektedirler.
E) Aynı konuyla ilgili karşıt düşünceler içermektedirler.

10. Şiir okumak, bireyleri sıradan gündelik yaşamın akışından koparıp kelimelerin ritminde düşünsel bir yolculuğa çıkarır. Her dize, okura hem kendi iç dünyasını keşfetme imkânı sunar hem de uzak coğrafyaların duygusal atmosferini hissettirir. Bazı şairler; imgelerle kurdukları gizemli bağ sayesinde okuyucunun zihninde yeni ufuklar açarken diğerleri yalın söyleyişleriyle saf duyguları dilin akıcılığına teslim eder. Bu etkileşim, şiiri salt estetik bir deneyim olmaktan çıkarıp hem empati kurma hem de zihinsel esnekliği artırma işlevine kavuşturur.

Bu parçadan şiir okuma deneyiminin işleviyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Şiir okuma, metnin biçimsel özelliklerine yoğunlaşan bir estetik faaliyet olarak görülür.
B) Dizelerdeki imgeler, okuyucunun zihninde yeni düşünsel ufuklar açmaya katkı sağlar.
C) Yalın söyleyişli şiirler, okuyucunun duygusal tepkilerini belirli oranda sınırlar.
D) Şiirsel ritm, empatiyi azaltıp bireyi kendi iç dünyasında yalnızlığa iter.
E) Uzak coğrafyaların atmosferi, şiir okuma sürecinde soyut imgelerle hissettirilir.

11. Kentsel bahçecilik, betonlaşmış alanlarda yeşil yaşam alanları yaratma çabasıdır. Çatı bahçeleri, yaz aylarında binaların iç ısı yükünü azaltarak iklim konforu sağlar. Topluluk bahçeleri, katılımcılarda ortak sorumluluk ve aidiyet duygusu geliştirir. Ancak toprak kirlenmesi ve su yönetimi sorunları, planlı uygulamayı zorunlu kılmaktadır. Bu uygulamalar, kentsel yaşam kalitesini yükseltirken sosyal bağları güçlendirme potansiyeline de sahiptir.

Bu parçadan kentsel bahçeciliğin çevre ve toplumsal etkileriyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Çatı bahçelerinin yıl boyunca binaların soğutma maliyetlerini düşürdüğüne
B) Toprak kirlenmesinin kentsel bahçeciliğin en büyük sorunu olduğuna
C) Topluluk bahçelerinin katılımcılar arasında rekabeti artırıp büyüttüğüne
D) Kentsel bahçeciliğin çevre koşullarını iyileştirip topluluk dayanışmasını desteklediğine
E) Su yönetimi zorluklarının bahçelerde bitki çeşitliliğini artırarak çeşitlendirdiğine

12. Deniz suyu artık içme suyu!

Çok da uzun olmayan bir süre önce deniz suyu artırmak Orta Doğu'nun zengin ve kurak ülkelerine has bir şeydi. Fakat küresel ısınma bu durumu değiştirdi. Su endüstrisine piyasa istihbaratı sağlayan Küresel Su İstihbaratı'na (GWI) göre şu anda her beş ülkeden dördü içme ve diğer kullanım amaçları için deniz suyu artırıyor ve bu sayı yükselmeye devam ediyor. Dünya yüzeyinin neredeyse üçte ikisi suyla kaplı. Fakat BM bunun sadece %0,5'inin kullanılabilir tatlı su olduğunu söylüyor. Bu oran da artan sıcaklıklar ve kuraklık nedeniyle hızla azalıyor.

Bu yazıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çevresel bir değişikliğin doğurduğu bir gelişmeden söz etmektedir.
B) Geri dönüşün olmadığı bir sıkıntının korkunç rakamlarını gözler önüne sermektedir.
C) Okurun anlamakta zorlandığı bir konuyu basitçe anlatır kılmaktadır.
D) İnsanlığın içine düştüğü içler acısı durumun boyutlarını sergilemektedir.
E) Çevre konusunda sayısal verilerin ne denli anlamsız olduğunu göstermektedir.

13. Kuantum mekaniği, klasik fiziğin açıklamakta yetersiz kaldığı atom altı düzeydeki olayları inceleyen bir fizik dalıdır. Bu alandaki temel bulgulardan biri, parçacıkların konum ve momentumlarının aynı anda kesin olarak ölçülemeyeceğini öne süren belirsizlik ilkesidir. Ayrıca parçacıkların gözlenene kadar birden fazla durumda bulunabileceğini ifade eden süperpozisyon kavramı, kuantum dünyasının sezgisel olmayan doğasını gösterir. Ancak bu durum, parçacıkların rastgele davrandığı anlamına gelmez; aksine olasılıkların matematiksel modeller aracılığıyla tahmin edilebildiği bir düzen söz konusudur. Bu nedenle kuantum mekaniği kesin ölçüm sınırlarını ve olasılık temelli öngörülerini bünyesinde barındırır.

Bu parçadan kuantum mekaniği ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Atom altı ölçekli olguların anlaşılmasında klasik fizik sınırlarını aşan bir yaklaşım sunduğuna
- B) Ölçümden önce parçacıkların yalnızca tek bir fiziksel durumda bulunduğunun kesinleştiğine
- C) Bazı fiziksel büyüklüklerin eş zamanlı olarak mutlak kesinlikte belirlenemediğine
- D) Rastlantısal görünen süreçlerin olasılık modelleriyle öngörülebilir bir düzene sahip olduğuna
- E) Ölçüm ve gözlem süreçlerinin fiziksel gerçekliğin tanım-
lanmasında belirleyici olduğuna

14. Yerin yüzlerce metre altında, milyonlarca yıl boyunca minerallerin yavaşça çözünüp birikmesiyle oluşan sarkıt ve dikitler, mağaraların en çarpıcı doğal süsleri arasında yer alır. Bu oluşumlar, damlayan suyun taşıdığı kalsiyum karbonatın zamanla katılaşmasıyla şekillenir. Sarkıtlar tavadan aşağıya, dikitler ise zeminden yukarıya doğru büyür; yavaş ilerleyen bu süreçte yılda yalnızca birkaç milimetre uzarlar. Bazı mağaralarda bu doğal yapılar, geçmiş iklim koşullarına dair bilimsel veriler sunarken bazıları da eşsiz görünümüleriyle turistik bir çekim alanı hâline gelir. Ancak bu hassas yapılar, insan müdahalesine karşı oldukça kırılgandır; küçük bir temas bile binlerce yıllık gelişimi durdurabilir.

Bu parçaya göre sarkıt ve dikitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı mağaralarda birbirinden bağımsız evrelerde geliştikleri
- B) Bulundukları ortamlarda hem bilimsel hem de görsel bir değer taşıyabildikleri
- C) Hassas yapılarının, doğrudan temas durumunda kolayca zarar görebildiği
- D) Oluşum süreçlerinin, jeolojik zaman ölçüsünde oldukça yavaş ilerlediği
- E) Kimi örneklerinin geçmiş iklim koşullarına dair veri sunabildiği

15. Kaktüsler, suyun nadir bulunduğu çöl ortamlarında hayatta kalabilmek için gövdelerinde özel su depolama dokularına sahiptir. İlk dönem araştırmalar, bu suyun yalnızca fotosentez sürecinde kullanılmak üzere depolandığını öne sürüyordu. Ancak son çalışmalar, depolanan suyun aynı zamanda bitkiyi aşırı sıcaklara ve rüzgârlara karşı koruduğunu göstermektedir. Kaktüs gövdesinin dış tabakasında yer alan mumsu katman, suyun buharlaşmasını önleyerek iç dokuların nemini uzun süre korumasına yardımcı olur. Ayrıca köklerinin toprağın yüzeyine yakın yayılması, nadir yağışlardan azami derecede faydalanmasını sağlar. Böylece kaktüs su kaybını en aza indirir ve bulunduğu sert ekosisteme uyum sağlar.

Bu parçada kaktüsler ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Gövdedeki suyun farklı amaçlarla değerlendirildiğine
- B) Depolanan suyun topraktaki minerallerin taşınmasına yardımcı olduğuna
- C) Kök yapısının bitkinin yaşam alanına uyumunu kolaylaştırdığına
- D) Dış yüzeyindeki yapının su kaybını önleme işlevi gördüğüne
- E) Sert iklim koşullarına karşı özel uyum mekanizmalarının geliştirildiğine

16. Atmosferin yapısı, yaşam için gerekli gazları barındırmasının yanında Dünya'yı zararlı ışıklardan korumasıyla da hayati önem taşır. Güneş'ten gelen yüksek enerjili ışınlar, atmosfer tabakaları tarafından soğurulur ya da yansıtılır. Özellikle ozon tabakası, morötesi ışınların büyük kısmını engelleyerek canlıların genetik yapısının bozulmasını önler. Ancak atmosferin bu koruyucu işlevi, insan faaliyetleri sonucu ortaya çıkan bazı gazlar nedeniyle zayıflamaktadır. Bu durum; iklim dengelerinin bozulmasına, canlı yaşamının tehlikeye girmesine ve ekosistemlerin hassas yapısının değişmesine yol açabilir. Yine de atmosfer, yeryüzü ile uzay arasındaki enerji dengesini düzenleme işlevini sürdürmeye devam etmektedir.

Bu parçadan atmosferle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Zararlı ışınların yeryüzüne ulaşmasını engelleyici bir rol oynar.
- B) Ozon tabakası, morötesi ışınların zararlarını tamamen engelleyecek yoğunluktadır.
- C) İnsan kaynaklı gazlar, atmosferin koruma kapasitesini azaltabilir.
- D) İklim dengelerinin bozulması atmosferdeki değişimlerle ilişkili olabilir.
- E) Uzaydan gelen enerji akışını düzenleyerek yeryüzündeki yaşamı destekler.

1. Klasik bir uyum (compliance) deneyinde katılımcılardan önce küçük bir tabelayı pencerelerine asmaları istendi. Bir hafta sonra aynı kişilere çok daha büyük boyutlu bir reklam panosunu evlerinin önüne yerleştirmeleri teklif edildi. Küçük tabelayı kabul edenlerin yaklaşık %80'i büyük panoyu da kabul etti oysa bu talebi doğrudan alanlarda uyum oranı %20 dolaylarındaydı. İzleme çalışmalarında küçük başlangıç taleplerini kabul eden bireylerin sonraki dönemlerde gönüllü yardım projelerinde daha yüksek katılım gösterdiği görüldü.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Başlangıçtaki küçük talepleri kabul etmenin, sonraki büyük istekleri reddetme eğilimini zayıflattığına
- B) Katılımcıların, ilk talebin büyüklüğüne bakılmaksızın her isteğe aynı oranda yanıt verdiğiğine
- C) Zaman içindeki davranış değişikliklerinin yalnızca büyük hedefler üzerinden değerlendirilebileceğine
- D) Katılımcıların gönüllü faaliyetlere katılım oranının deneysel ödüllerin değeriyle orantılı olduğuna
- E) Küçük başlangıç taleplerinin, sonraki istekler karşısında uyum sağlamayı kolaylaştırdığına

2. Fotoğraf makinesi, gözümüz kadar zekice çalışmaz; sahnedeki tüm ışık bilgisi filme ya da sensöre sistematik katmanlar hâlinde iletilir. Ömür boyu bir bakışta yakalayamayacağımız detaylar, çekim anında merceğin diyafram açıklığı en uygun değere ayarlandığında netlik kazanır. Pozlama süresi boyunca ışığın sensöre düşme miktarı ölçülür, yüksek dinamik aralıkta bile gölgeler ve parlak alanlar dengelenir. İşlendikten sonra ise yazılım algoritmaları renk doğruluğunu ve kontrastı optimize ederek anı gerçeküstü bir sadelikle belleğimize kazır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Merceğin odak uzaklığının, sahnedeki renk dağılımını netleştirmek için kullanıldığına
- B) Pozlama süresinin yalnızca gölge bölgeleri değil parlak alanları da tamamen aydınlattığına
- C) İnsan gözünün retinasının, makinenin sensörüne benzer katmanlı yapıda çalıştığına
- D) Çekim sonrası yazılım algoritmalarının renk doygunluğu ve kontrastı dengelediğine
- E) Sensörün ışık miktarını salt yazılım süreçlerine bırakarak işlemi yönettiğine

3. Bir beslenme araştırmasında katılımcılara sağlıklı ve sağlıklı-sız yiyeceklerin bulunduğu bir masa sunuldu. Katılımcılara, “Şimdi sağlıklı bir atıştırmalık alabilir veya bir saat bekleyip sağlıklı iki atıştırmalık alabilirsiniz” denildi. Bazı katılımcılar anında atıştırmalığı seçerken bazıları beklemeyi tercih etti. Uzun yıllar sonra takip edilen katılımcılar arasında beklemeyi tercih edenlerin sağlıklı yaşam tarzı ve kilo kontrolü açısından daha başarılı oldukları gözlemlendi.

Bu parçada anlatılan deney sonucu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Anlık tatminin, bireylerin sağlıklı yaşam alışkanlıklarını olumsuz etkilediği kesindir.
- B) Sabırlı davranışın, uzun vadede sağlıklı yaşam alışkanlıkları üzerinde olumlu etkisi olduğu gözlemlenmiştir.
- C) Hızlı sonuçların, bireylerin sağlıklı yiyecekleri tercih etme olasılığını artırdığı düşüncesi tespit edilmiştir.
- D) Sağlıklı beslenme alışkanlıklarının, bireylerin yaşam kalitesini artırdığına dair bir veri elde edilmemiştir.
- E) Dışsal ödüllerin, bireylerin sağlıklı yiyecekleri tercih etme motivasyonunu azalttığına dair bir bulguya ulaşılmamıştır.

4. Sosyal medya platformları, kullanıcı etkileşimini artırmak için algoritmik içerik önerileri ve zamanlanmış anlık bildirimleri kullanır. Akışta öne çıkarılan gönderiler, kullanıcıların ilgi alanlarına göre seçilerek ekranda kalma süresini uzatır. Ayrıca beğeni ve yorum sayıları gibi sosyal doğrulama göstergeleri, kullanıcıları paylaşım yapmaya teşvik eden bir döngü oluşturur. Bu yöntemler sayesinde platformlar, kullanıcıların düzenli olarak uygulamaya dönmesini sağlayarak etkileşim oranlarını sürekli yüksek tutar.

Bu parçadan sosyal medya platformlarının kullanıcı etkileşimini artırma yöntemiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İçerik akışını rastgele düzenleyerek kullanıcıların yeni gönderileri keşfetmesini teşvik ettiğine
- B) Algoritmik öneriler ve anlık bildirimlerle kullanıcıların platformda daha uzun süre kalmasını sağladığına
- C) Bildirim sıklığını azaltarak kullanıcıların uygulamaya erişimini sınırlamaya çalıştığına
- D) Platformda reklamları görünmez kılarak kullanıcı deneyimini tamamen reklamsız hâle getirdiğine
- E) Sosyal etkileşim sayaçlarını devre dışı bırakarak kullanıcı geri bildirim mekanizmasını etkisizleştirdiğine

5. Aşk, insanın kendi sessizliğinde karşılaştığı o ilk bilinç kıvılcımıdır. Ne tam anlamıyla bir düşünce ne de tümüyle bir duygudur; daha çok bir geçiş hâlidir: hisle sezgi arasında sıkışmış, söze dökülmeye dirençli bir varoluş sızıntısı. Bazıları bunu sabahın erken saatlerinde içini kaplayan tanımsız bir uyanıklıkla, bazıları ise derin bir yitklik hissiyle tanırlar. Aşk bir soruya değil sorunun arkasındaki suskunluğa aittir. O yüzden onun farkına varan kişi, artık soruların değil sorusuzluğun peşine düşer. Ve belki de ilk kez, anlamın değil anlam eksikliğinin içindeki derin huzuru tadar. Aşkı kavrayan biri için bilmek artık son değil başlangıcın kendisidir.

Bu parçada aşk ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kimi bireylerin bu kavramı deneyimleme biçimlerinin farklılık gösterdiğine
- B) Anlam arayışından uzaklaşan kişinin, içsel bir dinginlik hissedebileceğine
- C) Kavramın, belirli bir düşünsel süreci tamamlamakla ilişkili olduğuna
- D) Aşkın tanımlanması güç, soyut bir deneyim alanı olduğuna
- E) Bu farkındalığın kişiyi sorgulamadan çok sezgisel bir yönetime taşıdığına

6. Roma'nın merkezinde yer alan Panteon, sadece bir mimari yapı değil aynı zamanda taşın ve ışığın birlikte inşa ettiği zamansız bir metafordur. MS II. yüzyılda inşa edilen bu anıt, dairesel planıyla kusursuz simetriyi, devasa kubbeyle ise insanın Tanrı'yla kurmak istediği temas arzusunu yansıtır. Gün ışığı, kubbenin tepesindeki Oculus'tan içeri süzülürken yalnızca mekânı değil zamanı da aydınlatır; içeride duran bir ziyaretçi, gölgeyle ışığın dansını izlerken geçmişin düşünce biçimlerine tanıklık eder. Her detayında matematiksel bir hesap ve içsel bir arayış gizlidir. Yapının bugün hâlâ ayakta oluşu, estetikle mühendisliğin tarihsel bir uzlaşmaya varabileceğinin kanıtı gibidir. Ancak Panteon'un yapım amacı ve sonrasında hangi işlevlere hizmet ettiği, bu mimari şiirin içinde kasıtlı bir belirsizlik olarak kalır.

Bu parçada Roma'daki Panteon ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yapının günümüzde hangi kültürel etkinliklere ev sahipliği yaptığına
- B) Işığın, yapıya sıradan bir mimari işlevin ötesinde anlam kazandırdığına
- C) Dairesel planın, insanın kozik düzenle kurduğu bağı yansıtan bir simgesellik taşıdığına
- D) Mimari yapının, estetik ile mühendisliğin bir arada var olabileceğini gösterdiğine
- E) Yapının tarihsel işlevleri konusunda kesin bir yargıya ulaşamadığına

7. Bazı insanlar hayranlığı yalnızca dış görünüme ya da başarıya yönelik bir takdir biçimi olarak algılar. Oysa gerçek hayranlık, bir kişideki özgünlük, istikrar ya da tutarlılık gibi derin özellikleri fark edebilme yetisiyle ilgilidir. Bu duygu, karşıdaki kişiye duyulan gizli bir saygıdan beslenir ve çoğu zaman onun sahip olduğu bir niteliğin bizde eksik olduğuna dair içsel bir kabul içerir. Hayran olunan kişi, zamanla bir ölçüt hâline gelir; söyledikleri daha fazla dikkate alınır, yaptığı seçimler örnek alınır. Bu durum, hayranlık duyulan kişinin kusurlarının göz ardı edilmesine hatta kimi zaman yüceltilmesine de yol açabilir. Ancak hayranlık, kıskançlıktan farklı olarak karşıdakini aşağı çekme arzusu değil onun seviyesine yükselebilmek arzusudur.

Bu parçanın yazarının hayranlık duygusuyla ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

- A) Hayranlık, kişisel gelişimi olumlu yönde etkileyebilecek bir yönelim taşıyabilir.
- B) Hayranlık, kıskançlıkla karıştırılabilen fakat ondan farklı bir duygudur.
- C) Hayran olunan kişiye karşı eleştirel bakışı azaltan bir etkisi olabilir.
- D) Gerçek hayranlık, yüzeysel etkilerden ziyade derin niteliklerle ilişkilidir.
- E) Hayranlık, bazen bireyin kendi yetersizliğini kabul etmesini gerektirebilir.

8. Sürdürülebilir balıkçılık, deniz ekosistemlerinin doğal dengesini koruyarak deniz ürünlerinden uzun vadede verim alınmasını hedefleyen bir yaklaşımdır. Bu anlayışta avlanma miktarının stok yenilenme hızını aşmaması esastır. Balık popülasyonlarının düzenli izlenmesi, hem av yasaklarının hem de avlanma tekniklerinin belirlenmesinde kritik rol oynar. Aşırı avlanmanın önlenmesi yalnızca türlerin korunmasına değil aynı zamanda balıkçılıkla geçimini sağlayan toplulukların ekonomik güvenliğine de katkıda bulunur. Bu nedenle yerel balıkçıların bilinçlendirilmesi ve ekosistem dostu yöntemlerin teşvik edilmesi, sürdürülebilirliğin temel unsurları arasında yer alır. Ancak bu sürecin başarılı olabilmesi için deniz kirliliğinin azaltılması ve iklim değişikliğinin etkilerinin göz önünde bulundurulması da gerekir.

Bu parçada sürdürülebilir balıkçılıkla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Avlanma sınırlarının, deniz canlılarının doğal çoğalma süreciyle uyumlu olmasının zorunlu olduğuna
- B) Deniz yaşamının korunmasının kıyı bölgelerinde sosyal ve ekonomik dengeye katkıda bulunduğuna
- C) Sürdürülebilir balıkçılık faaliyetlerinin çevresel etkiler ve iklim gözetilerek yönlendirilmesi gerektiğine
- D) Deniz ekosistemini tehdit eden faktörlerin azaltılmasının, uzun vadeli verimlilik için önemli olduğuna
- E) Deniz ürünlerinin küresel pazarda ticari değer kazanmasının sürdürülebilir balıkçılığın odağında bulunduğuna

9. Resim sanatında gerçekliği birebir çoğaltmak, izleyenin zihninde derin bir iz bırakmak için yeterli değildir. Tuval üzerindeki lekeler ve renk geçişleri, ışığın titreşimini ve sanatçının anlık algısını yansıtarak sahneyi yeniden kurar. İnce fırça darbeleriyle oluşturulan dokular, nesnelerin varlığından çok duygusal etkisini belirler. Bu sayede tablo, somut evrenin ötesine geçip izleyenin iç dünyasına dokunur.

Bu parçadan resim sanatı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tuvaldeki renk geçişlerinin, sahnedeki nesnelerin nesnel görünümünü güçlendirdiğine
- B) Sanatçının anlık algısını ön plana çıkaran detayların estetik değeri belirlediğine
- C) Duyguların harekete geçirilmesinin renk lekeleri ve ince fırça darbeleriyle sağlandığına
- D) İzleyicinin tabloyu anlamasında kompozisyonun netliğinin belirleyici olduğuna
- E) Nesnelerin mekanik doğruluğunun izleyici duyarlılığını en çok etkilediğine

10. Bir psikoloji deneyinde katılımcılardan, bir odada yalnızken çıkan dumanla karşılaşmaları istendi. Yalnız kalan katılımcıların yaklaşık %80'i hemen yardım çağrısında bulunurken üç kişilik gruplarda bu oran %40'a düştü. İlerleyen takip çalışmalarında, yalnızken yardım talep eden bireylerin sonraki dönemlerde acil yardım hizmetlerinde gönüllü rol üstlenmeye daha yatkın oldukları gözlemlendi.

Bu parçada söz edilen deneyden hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Tek başına bırakılan bireylerin dumanı gördüklerinde yardım çağrısı yapma oranlarının belirgin biçimde düştüğüne
- B) Birlikte bulunan bireylerin, grup içi sorumluluk paylaşımı nedeniyle yardım etme davranışlarında artış gösterdiğine
- C) Çoğu katılımcının dumanı fark ettikten sonra yardım etmek yerine olayı sakince izlemeyi tercih ettiğine
- D) Yardım çağrısında bulunan katılımcıların sonraki kriz durumlarında gönüllü rollerden nispeten uzak durduklarına
- E) YaYalnız bireylerin grup ortamına göre hem daha çok yardım ettiği hem de daha fazla gönüllü olduğuna

11. Yazılım dünyasında sıklıkla “iyi bir program yalnızca lead geliştiricinin dehasının eseri” olduğu ileri sürülür. Oysa açık kaynak projeleri, tek bir kişinin katkısından ziyade farklı coğrafyalardan gelen geliştiricilerin birlikte kod yazması, hata raporlaması ve öneri sunmasıyla evrilir. Topluluk içindeki kod incelemeleri, birden çok gözün hataları yakalamasını sağlar; dokümantasyon ekipleri kullanıcı deneyimini iyileştirir. Tüm bu iş birlikçi süreçler, yazılımın kalite ve güvenilirliğini bireysel katkıdan çok daha ileriye taşır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Kodun işlevselliği yalnızca baş geliştiricinin kişisel becerilerine ve öngörüsüne dayanır.
- B) Proje dokümantasyonu, kullanıcı deneyimini iyileştirmekten çok geliştirme süresini uzatır.
- C) Açık kaynak projelerinde, topluluk katılımı ve çoklu kod incelemeleri yazılım kalitesini yükseltir.
- D) Tek geliştiricinin hatalarına dayanan kodlar, ekip çalışmalarından daha hızlı kullanıma hazırlanır.
- E) Yazılım hatalarının çoğu topluluk katkıları yerine otomatik test araçlarının eksikliğinden kaynaklanır.

12. Araştırmalar, öğrencilerin yalnızca notları gözden geçirmelerinden çok kendilerini test etmelerinin uzun vadeli öğrenmeyi güçlendirdiğini gösteriyor. Düzenli yapılan düşük riskli sınavlar, bilgi geri çağırma pratiği sağlayarak hafızayı pekiştiriyor ve sınav kaygısını azaltıyor. Bu testler, pasif tekrar yerine aktif geri çağırmayı teşvik ederek öğrenme sürecinde daha kalıcı izler bırakıyor. Verilen geri bildirimler ise yanlış anlayışların düzeltilmesine katkı sunuyor.

Bu parçadan sınavların öğrenme üzerindeki etkisine dair aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Düşük riskli sınav uygulamalarının öğrencilerin kaygı düzeyini artırıp düzenli çalışmaya teşvik ettiğine
- B) Aktif geri çağırma pratiğinin pasif gözden geçirmeye kıyasla öğrenmeyi daha kalıcı hâle getirdiğine
- C) Ders notlarını çıkarma çalışmalarının test uygulamaları kadar etkili bir öğrenme yöntemi oluşturduğuna
- D) Sınavların yalnızca başarıyı ölçmek için değil öğrenmeyi yaşam pratiğinde uygulamak amacıyla da kullanıldığına
- E) Belirlenmiş bir süre boyunca ders tekrarı yapmanın geri çağırma pratiği kadar öğrenme üzerinde etkili olduğuna

13. Hayallerin peşinden gitmek... Ne kadar tanıdık bir çağrı, değil mi? Sanki bir yol haritasıymış gibi her yerden yükseliyor bu söz. Oysa hayal dediğimiz şey, çoğu zaman bir hedefin pusulası değil; bir sis bulutunun içinden gelen fısıltıdır. İnsan, bazen neyi istediğini bile tam olarak bilmeden yola çıkar. Hayaller de tıpkı gölgeler gibidir; yaklaşsan kaçarlar, uzaklaşsan seni kovalarlar. Bu yüzden bazı insanlar, bir ömrü hayaline ulaşmaya çalışarak değil hayalinin anlamını çözmeye uğraşarak geçirir. Belki de asıl mesele, peşinden gittiğin şeyin ne olduğu kadar, neden peşinden gittiğini bilmektir.

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Hayal kavramı her zaman açık ve net bir hedef anlamı taşımaz.
- B) Birey, kimi zaman hayalini gerçekleştirmekten çok, anlamlandırmaya çalışır.
- C) İnsan, bir hayale yönelirken bazen içsel bir belirsizlikle hareket eder.
- D) Hayalleri somutlaştırmak, onları daha kolay ulaşılır kılar ve motivasyonu artırır.
- E) Hayalin kendisinden çok, o hayale yüklenen anlam bireyin yönünü belirleyebilir.

14. Sosyal nüfuz karşısında bireylerin üç temel uyum biçimi vardır: uyma, özdeşleşme ve içselleştirme. Uyma; ödül beklentisi ya da ceza kaygısıyla, özel inanç değişikliği olmaksızın davranışı geçici olarak değiştirmeyi ifade eder. Özdeşleşme, hayranlık duyulan kişi ya da gruba benzemek amacıyla benimsenen ve model ortadan kalktığında zayıflayabilen bir uyumdur. İçselleştirme ise bireyin doğru bulduğu için, denetim olmasa bile sürdürdüğü kalıcı inanç ve davranış bütünlüğünü anlatır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki durumlardan hangisi parantez içinde verilen kavramla uyuşmamaktadır?

- A) Ders sırasında maske takma kuralına uyan bir öğrencinin, koridorda öğretmenler yokken maskesini hemen çıkarması (Uyma)
- B) Bir lisansüstü öğrencisinin, hayran olduğu danışmanın sunum tarzını benimseyip o yokken bu üslubu gevşetmesi (Özdeşleşme)
- C) Geri dönüşümün etik olarak doğru olduğuna inanan birinin, kimse görmese de her ortamda atıkları ayırması (İçselleştirme)
- D) Ebeveynleri yanındayken de değilken de emniyet kemeri takan bir gencin, "Bu en güvenlisi!" diyerek alışkanlığını sürdürmesi (Uyma)
- E) Yeni ekibinde saygı duyduğu liderin değerlerine uymak için fazladan sorumluluk alan bir çalışanın, lider ayrılınca motivasyonunun düşmesi (Özdeşleşme)

15. "İyi bir yazar; karakterlerinin zihnindeki çelişkileri, duygusal kırılmaları ve motivasyon kaynaklarını derinlemesine kavramalı; onları önce kendi içsel dünyasında anlamalıdır."

Aşağıdaki parçalardan hangisi bu düşünceye uzak düşmektedir?

- A) Lisa Genova; romanlarında karakterlerinin zihnindeki obsesyonları ve duygusal kırılmaları, onların geçmiş travmalarıyla yüzleştiği sahnelerde inandırıcı bir şekilde işler.
- B) Haruki Murakami, kahramanlarının içsel monologlarına uzun uzun yer verir; karakterlerin gündelik gerçeklikle hayal dünyası arasındaki geçişlerini inceliklerle yansıtır.
- C) Robert Ludlum, casusluk gerilimlerinde hızlı tempo ve aksiyon sahnelerine odaklanır; karakterlerin psikolojik derinliği yerine karmaşık takip kovalama düzenlerini ön plâna çıkarır.
- D) Elena Ferrante, kahramanlarının çocukluk anılarına geri dönüşlerle onların yetişkinlikteki davranış kalıplarını ustalıkla ortaya koyar.
- E) Chimamanda Ngozi Adichie, karakterlerini içinde bulundukları toplumsal çevreyi ve aile ilişkilerini zengin psikolojik ayrıntılarla tasvir ederek okuru doğrudan empati kurmaya davet eder.

16. Bir teknik direktör şöyle demektedir: "İyi bir futbolcunun yalnızca saha içindeki yeteneklerine değil oyun içindeki psikolojisine de hâkim olmalıyım. Onu anlamadan doğru pozisyonda oynatamam."

Aşağıdaki parçalardan hangisi bu teknik direktörün yaklaşımıyla örtüşmemektedir?

- A) Pep Guardiola, oyun sistemini belirlerken oyuncularının teknik kapasitesinden çok, antrenmanlardaki disiplinini ve saha içi karar alma hızını ölçüt alır. Zihin yerine sistem ön plandadır.
- B) Bir röportajında Xabi Alonso, bazı oyuncuların pozisyon seçiminin sadece teknik yeterlilikle değil oyun okuma becerisi ve kişisel güven seviyesiyle belirlendiğini vurgulamıştı.
- C) Jürgen Klopp, futbolcularıyla saha dışında da yakın ilişkiler kurarak onların zihinsel durumlarını anlamaya çalıştığını sık sık ifade eder. Ona göre bir oyuncunun sahadaki performansı, iç dünyasıyla doğrudan bağlantılıdır.
- D) Fatih Terim, genç oyuncularla kurduğu diyalogun onları kazanmanın ilk adımı olduğunu belirtir. Bir oyuncunun hangi duygusal anda sahaya çıktığını bilmeden strateji kurulamayacağını savunur.
- E) José Mourinho; futbolcunun geçmişini, yaşadığı sakatlıkları ve yaşadığı baskı ortamını göz önüne alarak, taktik planlamalarını yaptığını söyleyerek bireysel psikolojinin önemine dikkat çeker.

1. Heykel sanatında yüzeyin pürüzlülüğü veya kayganlığı, eserin görsel cazibesinden öte dokunsal bir çağrı işlevi görür. Sanatçı, malzemenin sertliğini ve esnekliğini bir arada kullanarak izleyenin eliyle keşfetmeye davet ettiği form oyunları yaratır. Bu yaklaşım, yalnızca gözün değil dokunmanın da eseri tam olarak deneyimlemesini sağlar.

Bu parçada heykel sanatının hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) Heykelin anatomik doğruluğunun izleyicinin duygusal tepkisini tetiklediği
- B) Malzemenin dokunsal özelliklerinin yalnızca görsel etkiyi güçlendirdiği
- C) Yüzey dokusunun izleyeni hem görsel hem dokunsal keşfe davet ettiği
- D) Heykel formunun yalnızca renk ve gölge oyunları ile algılanabildiği
- E) Sanatçının malzeme seçiminin yalnızca estetik kaygılarla yapıldığı

2. Tarih boyunca farklı dönemlerin edebiyatçıları ve filozofları, evrenin yapısını anlamaya yönelik çeşitli açıklamalar geliştirmiştir. Antik Yunan'da Thales, evrenin temelini su olduğunu savunarak doğanın basit bir elementten oluştuğunu belirtmiştir. Platon ise ideal formların gerçekliği yönettiğini öne sürmüş, bu görüşüyle edebî eserlerinde soyut düşünceyi yüceltmıştır. Orta Çağ'da ise Dante, *İlahi Komedya* adlı eserinde evreni ruhsal bir yolculuk olarak tasvir ederek dönemin inanç ve değer sistemini yansıtmıştır. Rönesans'ta Copernicus'un heliosentrik modeli, edebî eserlerde evrenin yeniden değerlendirilmesine yol açarken Galileo'nun gözlemleri, bilimsel gerçeklerle edebî anlatımları birleştirmiştir. Bu örnekler, her dönemin düşünürü ve sanatçısının, evrenin yapısını açıklarken bilimsel verilerden bağımsız ve farklı perspektifler sunduğunu göstermektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilimsel gelişmelerle birlikte, evrenin oluşumuna ilişkin açıklamalar geleneksel hikâyelerden uzaklaşarak daha somut bir hâle gelmiştir.
- B) Farklı dönemlerdeki yazar ve düşünce adamları, evrenin yapısını açıklamak için, kendi çağlarındaki bilim insanlarından farklı bakış açıları geliştirmişlerdir.
- C) Evrenin oluşumu ve yapısı hakkında yapılan yorumlar, tarihsel dönemlere bağlı olarak değişiklik göstermiştir.
- D) Evrenin sınırsızlığı ve sürekli dönüşümü, evrenle ilgili teorilerin sürekli olarak güncellenmesini mümkün kılmıştır.
- E) Her medeniyetin kendine has inanç sistemleri, o medeniyetin evrenin yapısına dair oluşturduğu anlatıları şekillendirmiştir.

3. Bir deneyde katılımcılara aynı sonuçlara ulaşan ama farklı şekilde sunulmuş iki senaryo verilir. Birinde uygulanan tıbbi tedavinin %90 oranında yaşama şansı sunduğu, diğerindeyse %10 ölüm riski taşıdığı belirtilir. İki bilgi aynı anlama gelse de katılımcılar ilk durumu daha olumlu karşılar. Bu durum, bireylerin kararlarını yalnızca içerik değil bilginin sunuluş biçimi olan "çerçeveleme etkisi"nin de belirlediğini gösterir.

Bu parçadan deneyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Olumsuz içerikli bilgiler, karar verme süreçlerini yavaşlatmaktadır.
- B) Bireyler aynı bilginin farklı sunumları karşısında farklı tercihler yapabilir.
- C) İnsanlar, riskli durumlarda bilişsel çelişki yaşamaktan kaçınır.
- D) Deneyin sonucunu etkileyen temel etken, bireylerin yaş aralığıdır.
- E) Karar alma sürecinde istatistiksel bilginin güvenilirliği ön plandadır.

4. Geleneksel bir öz geçmiş, genellikle adayın eğitim ve iş deneyimini listeler. Ancak günümüz iş dünyasında, işverenler adayların niteliklerine ilave olarak kişiliklerini, tutkularını ve ilgi alanlarını da anlamak istiyorlar. İşte bu nedenle, hobiler ve ilgi alanları, CV'nize eklemenizi bütün uzmanlar öneriyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen öneriye uygun bir CV cümlesi değildir?

- A) Sanat, duygularımızı ifade etmenin ve dünyayı farklı bakış açısıyla görmemizin yolu olduğu için resimle ilgileniyorum.
- B) Doğayla iç içe olmayı sevenler genellikle maceracı ruha ve huzur arayışına sahiptirler ve ben de amatör dağcıyım.
- C) İhtiyacı olanlarla ilgilenmek, başkalarına yardım etmek ve topluma katkıda bulunmak amacıyla hayvan barınagında gönüllü çalışıyorum.
- D) Yoga ve meditasyon pratiği, yoga eğitmenliği veya ruhsal sağlık danışmanlığı gibi alanlarla ilgileniyorum.
- E) Yüksek lisansımı da tamamladığım için mesleğimle ilgili bütün konferanslara ve eğitim çalışmalarına katılıyorum.

5. Napolyon'un Mısır Seferi (1798), tarihteki en ilginç "yan etkiler"den birine sebep olmuştur. Askerî başarılarından ziyade bu seferin kalıcı etkisi, yanında götürdüğü bilim insanlarının Mısır'da yürüttüğü arkeolojik çalışmalarda saklıdır. Rosetta Taşı'nın keşfiyle başlayan süreç, hiyerogliflerin çözülmesine kapı aralamış, Antik Mısır'a dair pek çok bilinmeyen gün yüzüne çıkmıştır. Yani Napolyon'un "fetih tutkusu", belki de farkında olmadan arkeolojiye altın çağını başlatmıştır. Bu olay, tarihte bazen merak dışı eylemlerin bile bilgi dünyasında devrim yaratabileceğini gösteren güzel örneklerden biridir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Rosetta Taşı'nın bulunması, Antik Mısır'ın yeniden anlaşılmasında belirleyici olmuştur.
- B) Askerî başarı hedefiyle başlatılan bir sefer, bilimsel gelişmelere de önayak olabilir.
- C) Bilim insanlarının katkısı, seferin tarihî önemini yalnızca askerî boyutla sınırlı bırakmamıştır.
- D) Napolyon'un arkeolojiye olan derin ilgisi, bu keşif sürecinin merkezinde yer almıştır.
- E) Asıl amacı dışında gelişen tarihsel olaylar, beklenmedik alanlarda kalıcı etkiler yaratabilir.

6. 1936 Berlin Olimpiyatları, sporun yanında siyasetin de sahne aldığı tarihî bir dönüm noktasıydı. Nazi Almanyası'nın propaganda aracı olarak kullanmak istediği bu organizasyon, tam aksine, bireysel başarıların totaliter ideolojilere karşı sembolik bir direnişe dönüştüğü bir arenaya evrildi. Afro-Amerikalı atlet Jesse Owens'ın dört altın madalya kazanması, atletizm tarihini etkilemekle kalmadı; dönemin ırkçı söylemlerine de büyük bir darbe vurdu. Owens'ın başarısı, sporun evrensel değerlerinin; ırk, ulus ve ideoloji sınırlarının ötesinde yankı bulabileceğini gösterdi. Her ne kadar Almanyada, organizasyonu kusursuz biçimde planlayarak dünya kamuoyuna güç ve düzen mesajı vermek istese de sahadaki performanslar bu propagandayı gölgede bıraktı.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Almanyada estetik ve teknik mükemmeliyet vurgusu, ideolojisinin doğal bir sonucu olarak düşünülmüştür.
- B) Olimpiyatlar, siyasi rejimlerin ideolojik mesajlarını uluslararası ölçekte iletmek için kullanılmıştır.
- C) Spor alanındaki üstün performanslar, politik hedeflerin etkisini törpüleyebilecek bir güce sahiptir.
- D) Owens'ın elde ettiği başarı, dönemin ırk temelli anlayışına karşı etkili bir mesaj niteliği
- E) Olimpiyat atmosferi, bireysel başarının kolektif propagandayı aşabileceğini gözler önüne sermiştir.

7. Yalnız yapılan doğa yürüyüşlerinin birey üzerinde fiziksel etkilerin yanında duygusal ve zihinsel etkiler yarattığı gözlemlenmiştir. Gözlerden uzak ve doğal seslerin egemen olduğu ortamlarda yürümek, zihinsel dağınıklığı azaltmaktı kişinin iç sesini duyabilmesine olanak tanımaktadır. Araştırmalar; bu tür yürüyüşlerin karar verme süreçlerini de olumlu etkilediğini, bireyin karmaşık durumlarda daha sağlıklı seçimler yapabildiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca doğa ile baş başa kalmak, kişinin kendilik algısını güçlendirerek günlük yaşamın stresine karşı daha dirençli hâle gelmesini sağlamaktadır. Üstelik teknolojiye uzaklaşmak, bireyin kendisiyle daha derin bağlar kurmasına da katkı sağlamaktadır.

Bu parçaya göre doğada yalnız yürüyüş yapmakla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sosyal ilişkilerin daha sağlıklı hâle gelmesini destekler.
- B) Stresli yaşam koşullarına karşı direnç geliştirilmesini sağlar.
- C) Kişinin duygu durumunu dengelemesine katkıda bulunur.
- D) Zihinsel berraklık ve odaklanma sürecine yardımcı olur.
- E) Kişinin kararlarında daha tutarlı davranmasını kolaylaştırır.

8. Sezen Aksu'nun şarkıları, birçok kuşağın iç dünyasını sessizce örmüş birer duygusal haritadır. Onun sesi, neşe ve keder arasında gidip gelen bir salınım gibidir ne tam güler ne tam ağlar ama hep bir eksiklik duygusunu hatırlatır. Sözleri çoğu zaman sade görünür oysa bu sadelik; yaşanmışlıkla sınanmış, süzölmüş bir bilginin izlerini taşır. Aksu'nun müziğinde anlatıcı, -çoğu zaman güçlü olmaya çalışan bir kırılma hâlidir- acıyı sahiplenirken bile sesini yükseltmeyen, yalnızlığın ortasında kalabalıkla konuşan bir ruhtur. Onun besteleri dinleyicisine yaşadığını anlatmaz, yaşadığını hatırlatır. Bu yüzden, Sezen Aksu'nun şarkıları kolektif bir hafızaya yazılmıştır.

Bu parçaya göre Sezen Aksu'nun sanat anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şarkılarında sözcüklerin yüzeyindeki yalınlık, içsel bir derinliği gizlemektedir.
- B) Dinleyicide geçmiş deneyimlere dair sezgisel bir çağrışım yaratmaktadır.
- C) Müziğinde içe dönük anlatımı, topluluklara seslenen bir dile dönüştürmektedir.
- D) Şarkılarında bireysel yaşantılara ait detayları ön plana çıkarmayı amaçlamaktadır.
- E) Duygusal yoğunluk, anlatıdaki sade üslubun ardına saklanarak sunulmaktadır.

9. Her sabah aynı sokaktan geçiyorum; aynı kaldırım taşları, aynı ağaçlar, aynı köhne bina. Yıllardır bu şehirde yaşıyorum ama hâlâ her yürüyüşümde bir ayrıntı değişmiş gibi geliyor. Belki yeni bir tabela, belki yerinden sökülmüş bir çöp kutusu... İnsan, alıştığını sandığı yerleri bile yeniden fark edebiliyor. Bazen yavaşlayarak adımlarımı dinliyor, bazen sadece gökyüzüne bakarak yürümeye devam ediyorum. Şehir aynı kalıyor, değişen sanki ben oluyorum. Dışarıdaki her şey sabit gibi görünse de içeride bir şeyler sürekli değişiyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Şehir yaşamındaki küçük ayrıntılar, insanın dikkatini zamanla daha çok çekmektedir.
- B) Alışkanlıklar, bireyin çevresindeki değişimleri fark etmesini zorlaştırmaktadır.
- C) Dış dünya durağan görünse de insanın içsel dünyası sürekli dönüşüm hâlinindedir.
- D) Aynı yollardan geçmek, bireyin mekâna duyduğu aidiyet hissini artırmaktadır.
- E) Yaşam alanlarının değişimi, bireyin kimliğini ve yönelimlerini doğrudan etkilemektedir.

10. Antik kentlerin çoğu, su kaynaklarına yakın bölgelerde kurulmuştu. Ancak zamanla bu alanlarda doğanın dengesi bozulmuş; akarsuların yönü değişmiş, toprak verimliliği azalmış ve yaşam koşulları zorlaşmıştır. Modern kazılar, pek çok antik yapının bir zamanlar sulak, yeşil alanlarda bulunduğunu fakat şimdi kurak ve çorak bölgelerde yer aldığını ortaya koymuştur. Bu durum, yalnızca iklimsel değişimlerle değil insani müdahalelerin doğal yapıyı dönüştürmesiyle de açıklanmaktadır.

Bu parçadan antik kentlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Suyu yakınlık, ilk yerleşimlerin ticari faaliyetleri açısından cazip bölgelerde gelişmesini sağlamıştır.
- B) Antik kentlerin bugünkü doğa koşullarından farklı ortamlarda kurulmuş olması, insan müdahalesinin izlerini yansıtır.
- C) İklim değişimlerinin belirleyici etkisi, antik kentlerin yerleşim düzenini kökünden biçimlendirmiştir.
- D) Sulak alanların zamanla kuruması, antik dönem nüfus yoğunluğunu doğrusal olarak arttırmıştır.
- E) Doğal çevredeki dönüşüm, antik yerleşimlerin mimari tarzlarının kalıcılığını olumsuz etkilemiştir.

11. İnsan, kendi ürettiği teknolojilerin hızına yetişemediğinde yaşamını kolaylaştırdığını sandığı araçların esiri olur. Zamanı kazanmak için kullandığımız makineler, bir süre sonra zamanın kendisine hükmetmeye başlar. Çevremizi dolduran ekranlar, dikkatimizi tek bir noktada sabit tutarak düşünme derinliğimizi törpüler. Ne kadar bağlantıda olduğumuzu sanırsak sanal dünyaya o kadar bağımlı hâle geliriz. Oysa düşünmek, anı fark etmek ve gerçek bir temas kurmak için yavaşlamaya hatta bazen durmaya ihtiyacımız var.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Teknoloji, insanın zaman algısını ve düşünme derinliğini zayıflatır.
- B) İnsanın düşünsel kapasitesi, teknolojik gelişmeler sayesinde sürekli artar.
- C) Dijital araçlar, bireyin farkındalığını azaltarak yüzeysel bağlantılar kurmasına yol açar.
- D) Teknolojik hız, bireyin derinlikli deneyim yaşamasını engelleyen bir unsura dönüşebilir.
- E) Bireyin hayal dünyası, yapay uyaranlara bağımlı hâle geldikçe kırılgan bir yapıya bürünür.

12. Roman boyunca ana karakterin suskunluğu dikkat çeker. Etrafında olan biteni izler ama çok az konuşur. Anlatıcı, onun sözcüklerden çok bakışlarıyla ifade kurduğunu belirtir. Bir çatışma çıktığında herkesin bağırıp çağırmasına karşın o sadece pencereye döner ve gözlerini uzaklara diker. Sessizliğinin altında ne olduğunu kimse tam bilemez ama okur, karakterin her suskunluğunun ardında biriken cümleleri sezebilir. Ne zaman bir haksızlık görse içinden konuştuğu ama dışı vurmadığı o derin öfke, satır aralarında kendini gösterir.

Bu parçada söz edilen kitap karakteriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Gözlem yeteneği güçlü olduğu için çevresindekileri kolayca analiz edebilmektedir.
- B) Sözcükleri dikkatli kullandığı için çevresi tarafından güvenilir biri sayılmaktadır.
- C) Yaşadığı olaylara kayıtsız kalarak iç dünyasını okurdan gizleme telaşındadır.
- D) Duygularını doğrudan dile getirmek yerine sessizliğiyle kendini ifade etmektedir.
- E) Sessizliği, çevresindekilerle arasında mesafe koymasına neden olmaktadır.

13. Aşağıdaki parçalardan hangisi “Bir insan, içsel çatışmalarını ifade ederek onları hafifletebilir mi?” sorusuna cevap vermektedir?

- A) Bazı insanlar, duygularını kelimelere dökmekte zorlanırken bazıları için konuşmak, bir tür rahatlama aracıdır. Ancak her iki durumda da duygular, çoğu zaman sessizlikte şekillenir.
- B) Kişinin iç dünyasında yaşadığı karmaşayı yazıya dökmesi, bazen onunla yüzleşmesine yardımcı olur. Söz, sadece anlatmak değil aynı zamanda iyileşmek için de bir kapı aralayabilir.
- C) İnsanlar, dertlerini anlatacak birini bulamadıklarında içlerinde büyüyen sorunları kendi yöntemleriyle çözmeye çalışırlar. Bu da zamanla içsel bir direnç geliştirmelerini sağlar.
- D) Anlatılan her şey gerçek değildir; bazen insanlar, söyledikleriyle karşılarındakini değil kendilerini ikna etmeye çalışırlar. Bu çaba, çoğu zaman çözüme değil karmaşaya yol açar.
- E) İnsanın kendiyle baş başa kalması, bir yüzleşme değil çoğu zaman kaçıştır. Çünkü birey, içsel hesaplaşmalarından çok dış dünyadaki uyaranlara kulak verir.

14. Aşağıdaki parçalardan hangisi “Bir insan, zamanla edindiği alışkanlıkları değiştirebilir mi?” sorusuna cevap vermektedir?

- A) Rutinler, bireyin yaşamında güvenli bir alan yaratır. Aynı saatte uyanmak, benzer öğünleri tüketmek ya da benzer yolları tercih etmek; zihinsel enerjiyi korumaya yardımcı olur. Ancak bu alışkanlıkların bireyi geliştirdiği her zaman söylenemez.
- B) İnsanın doğuştan gelen bazı eğilimleri vardır. Kimileri daha çok risk alırken kimileri ise rutin ve güvenlik arayışı içindedir. Bu farklar, insanların yaşam boyunca benzer davranışları tekrar etmesine neden olur.
- C) Psikolojik araştırmalar; tekrarlanan davranışların beyinde kalıcı izler bıraktığını, zamanla bu yolların alışkanlığa dönüştüğünü ortaya koymuştur. Alışkanlıklar, karar vermeyi kolaylaştırır ama özgürlüğü de sınırlayabilir.
- D) Nörobilimciler, bireyin belli bir davranışı yeterli tekrar ve bilinçli çaba ile yeniden yapılandırabileceğini savunuyor. Eski alışkanlıklar kolayca silinmese de onların yerini alacak yeni davranış kalıpları inşa edilebilir.
- E) Toplumun bireye yüklediği roller, çoğu zaman alışkanlıkların da belirleyicisi olur. Geleneksel bir toplumda büyüyen bir kişiyle özgürlükçü bir çevrede yetişen kişi aynı seçimleri yapmayabilir.

15. Casusluk, bilgi toplama işi ve bireyin kimliğini, algılarıyla davranışlarını sürekli yeniden kurmak zorunda kaldığı psikolojik bir savaştır. Modern teknolojiler bu süreci kolaylaştırırsa da görev yapan kişiler için esas zorluk, rol yaptıkları kimliği içselleştirmeden sürdürebilmektir. Uzun süreli görevlerde kimlik bulanıklığı, zihinsel dengede bozulmalara yol açabilir. Casus, dış tehditlerden ve kendi zihninin yarattığı içsel tuzaklardan korunmakla yükümlüdür.

Bu parçadan casuslukla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Bir casusun başarısının, sezgisel kararlarla hızlı manevralar yapabilmesine bağlı olduğuna
- B) Casusun rolüne fazla kapılmasının, kişilik çatışmaları yaşamasına zemin hazırlayabildiğine
- C) Görev süresi uzadıkça casusun içsel dengeyi korumasının giderek zorlaştığına
- D) Teknolojik gelişmelerin, casusluk faaliyetlerini daha etkili yürütme olanağı sağladığına
- E) Casusun hem dış hem de kendi zihinsel karmaşasıyla mücadele etmek zorunda olduğuna

16. Eleştirmen: Şiirin anlaşılır olması gerektiğini savunanlara ne diyorsunuz?

Şair: Şiir, anlaşılmak için değil hissedilmek için vardır. Sözcükler sadece birer işarettir, asıl olan onların çağrıştırdığı boşluktur.

Eleştirmen: Ama anlamı olmayan bir şiir, okuyucuyu nasıl etkileyebilir?

Şair: Şiir, anlamı açıkça vermekten çok, okuyucunun içinde yankı uyandıracak bir boşluk yaratmalı. Bu boşluk, okurun kendi sezgileriyle dolduracağı bir alan olmalı.

Aşağıdaki düşüncelerden hangisinin bu şiir anlayışıyla örtüştüğü söylenemez?

- A) Şiir, okuyucunun yorumuyla yeniden var olan ve her okuyuşta başka çağrışımlar doğuran bir metindir.
- B) Şiirsel anlatım, okurun duygularını harekete geçiren ama somut anlamdan kaçınan bir estetik biçimdir.
- C) Şairin amacı; okura açık ve doğrudan mesajlar vermek yerine, sezgisel bir içsel yolculuk başlatmaktır.
- D) Şiirin işlevi, anlamı belirginleştirerek okuyucunun düşünsel bir kavrayışa ulaşmasını sağlamaktır.
- E) Şiir, anlamdan çok duyum ve çağrışım üzerinden varlık bulan bir sanat türü olarak görülmelidir.

1. Zekâ bulmacaları, yalnızca eğlence amaçlı değil beynin farklı bölümlerini aynı anda çalıştıran karmaşık süreçlerdir. Görsel algı, mantık yürütme ve hafıza gibi bilişsel becerileri bir araya getirir; çözüm adımları arasında geçiş yapma yeteneğini güçlendirir. Düzenli bulmaca çözenin, özellikle problem çözme hızını artırdığı ve zihinsel esnekliği desteklediği görülmüştür. Ayrıca bu etkinlikler, ileri yaşlarda bilişsel gerilemeyi yavaşlatmaya yardımcı olabilir.

Bu parçadan zekâ bulmacalarının etkileriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bulmacaların sosyal etkileşim ve iletişim becerilerine katkıda bulunduğuna
- B) Düzenli çözüm pratiğinin problem çözme hızını artırdığı ve zihinsel esnekliği desteklediğine
- C) Bulmacaların yaratıcı düşünme yerine analitik akıl yürütmeyi teşvik ettiğine
- D) Çözüm pratiğinin hafıza yerine öncelikle görsel algı yeteneğini geliştirdiğine
- E) Zekâ oyunlarının genç yaşlardaki bireylerde bilişsel ilerlemeye katkı sağladığına

2. Manga, sessiz panelleri ve hızla ilerleyen sahne geçişleriyle okuyucunun hayal gücünü devreye sokar. Diyalog balonlarının azlığı, okuyucunun çizimlere bakarak karakterlerin duygularını ve ortamın havasını kendi zihninde tamamlamasını sağlar. Panel düzeni, zamanın akışını esnek biçimde kontrol ederek gerilimi yükseltir veya duygusal bir molaya olanak tanır. Bu anlatım stili, hem empati hem de yaratıcılık yeteneklerini birlikte besler.

Bu parçaya göre manga ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Panel düzeni zamanın akışını kontrol ederek hem gerilimi artırır hem de duygusal molalar sağlar.
- B) Panel geçişleri zamanın esnek kullanımı ile hem gerilim yaratır hem de duygusal dinlenme anları sağlar.
- C) Görsel unsurların minimalist kullanımı okuyucunun hikâyeyi zihninde tamamlamasını teşvik eder.
- D) Diyalog balonlarının azlığı okuyucunun çizimlerle hikâyeyi zihninde inşa etmesine yol açar.
- E) Batı çizgi romanlarının aksine diyalog azlığıyla okuyucunun yorum katmasına alan tanır.

3. Resmî sağlık otoriteleri, toplumda yayılan yanlış gıda takviyesi efsanelerini düzeltmek için bir dizi çalışma yapar. İlk olarak sorunun kapsamını ve yayılma kanallarını tespit ederler. Ardından eldeki bilimsel verilerle güncel raporlar hazırlar ve bu raporları alandaki uzmanlarla paylaşırlar. Uzman görüşleri medya organlarında yayımlanarak halkın doğru bilgiye erişmesi sağlanır. Son aşamada ise toplu eğitim kampanyaları düzenlenerek yanlış inanışların önüne geçilmeye çalışılır.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Sağlık otoriteleri, yanlış gıda efsanelerinin tıbbi doğruluğunu hangi yöntemlerle test eder?
- B) Uzman görüşlerinin medya aracılığıyla yaygınlaşma stratejileri nasıl planlanır?
- C) Güncel bilimsel veriler ışığında hazırlanan raporların içeriği nasıl şekillendirilir?
- D) Resmî sağlık kurumlarının, halktaki yanlış inanışlara karşı yürüttüğü düzeltme süreci nasıl işler?
- E) Toplu eğitim kampanyalarının, yanlış inanışlarla mücadelede hangi işlevi yerine getirir?

4. Pablo Picasso, genç yaşta sanatla tanışan İspanyol bir dehaydı. Sanat eğitimi için Barcelona'ya gitti ve burada farklı tarzları deneyimleme fırsatı buldu. Zamanla, Paris'e yerleşti ve modern sanatın öncülerinden biri hâline geldi. Sanatında, özellikle kübizm akımını geliştirdi. Ancak ünlü ressam Henri Matisse ile tanışınca onun özgün yaklaşımına hayran kaldı. Matisse'in renk kullanımı ve kompozisyon yeteneği, Picasso'yu derinden etkiledi. Fakat kısa bir süre sonra, Matisse'in tarzının kendisini kısıtlayacağını fark etti. Bu nedenle, Matisse'in etkisinden kurtulup kendi sanat anlayışını geliştirmek için farklı bir yola yönelmeye karar verdi.

Bu parçaya göre Picasso'nun Matisse'in yanından ayrılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Matisse'in kılavuzluğunu hak edecek yetenekte olmadığı düşünmesi
- B) Matisse'in çalışma tarzının, özgün ifadesini engellemesi
- C) Matisse'in sanat anlayışının yenilikçi arayışlarla uyuşmaması
- D) Matisse'in üslubunun kendi kimliğini gölgelemesinden endişe duyması
- E) Matisse'in etkisinden kurtulup kendine has bir üslup geliştiremeyeceği endişesi

5. Benim için keyifli bir otobüs yolculuğu, koltuk genişliğinden çok pencere kenarında oturabilmekle ilgilidir. Yol boyunca dışarıyı seyretmek, bana hem zamanın geçtiğini hissettirir hem aklımdaki düşünceleri dağıtır. Müzik dinleyebilmek ya da bir şeyler izleyebilmek de önemlidir elbette ama esas olan, yolculukta kendimle baş başa kalabildiğim bir alan yaratabilmektir. Ara duraklarda inip biraz yürüyebilmek, telefonuma gelen bildirimlere ara vermek, uyuyamasam da gözlerimi dinlendirecek bir ışık seviyesi yakalayabilmek yolculuğun kalitesini artıran unsurlardır.

**Bu parçaya göre yazarın otobüs yolculuğu tercihi-
ni etkileyen aşağıdaki özelliklerden hangisi belirleyici
değildir?**

- A) Oturduğu yerin konumu
- B) Kendiyle baş başa kalma imkânı
- C) Görsel ve işitsel içeriklere erişim kolaylığı
- D) Teknolojik donanımın güncelliği
- E) Ara duraklarda hareket etme fırsatı

6. Deniz ekosistemleri; yeryüzündeki oksijenin önemli bir bölümünü üreten fitoplanktonlardan, okyanusun derinliklerinde yaşayan avcı canlılara kadar oldukça karmaşık ve dengeli bir yapıya sahiptir. Bu ekosistemler barındırdıkları canlı çeşitliliğiyle ve iklimin düzenlenmesindeki rolleriyle hayati önem taşır. Ancak küresel ısınma, plastik kirliliği ve aşırı avlanma gibi insan kaynaklı müdahaleler, bu sistemlerin işleyişini tehdit etmektedir. Bazı deniz türleri, sıcaklık değişimlerine veya kimyasal kirliliğe duyarlı oldukları için yaşam alanlarını terk etmek zorunda kalmakta; bu da besin zincirinde domino etkisi yaratmaktadır. Denizlerdeki bu kırılgan yapı, zamanında müdahale edilmediği takdirde telafisi güç çevresel sorunlara yol açabilir.

**Bu parçadan deniz canlıları ve ekosistemleriyle ilgili
aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?**

- A) Fitoplanktonlar, deniz yüzeyinin altında ışık alan katmanlarda yaşamlarını sürdürür.
- B) Denizlerdeki bazı canlıların yok oluşu, daha büyük çevresel yıkımları tetikleyebilir.
- C) İnsan faaliyetleri, deniz yaşamını doğrudan ve dolaylı biçimde etkileyebilmektedir.
- D) Ekosistemlerin zarar görmesi, deniz canlılarına olduğu kadar iklime de zarar verir.
- E) Kimyasal kirlilik, bazı türlerin yaşam alanlarını terk etmesine neden olabilmektedir.

7. Bir üniversitenin halk bilimi bölümü, Anadolu'daki düğün geleneklerini belgelemek için saha çalışması yürütmüştür. Çalışmada farklı bölgelerdeki ritüeller gözlemlenmiş; müzik, kıyafet ve yemeklere ilişkin veriler toplanmıştır. Görüşmeler, geleneklerin korunma ve değişim süreçlerini ortaya koymuştur. Genç kuşakların bu ögelere ilgisinin bölgelere göre aynı kalabileceği gibi farklılaşmanın da olabileceği saptanmıştır. Araştırmada düğünlerde kullanılan müziklerin bestecilerine dair bilgi yer almamaktadır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çalışmada farklı bölgelerden veri elde edilmiştir.
- B) Düğünlerdeki yemekler araştırma kapsamında incelenmiştir.
- C) Geleneklerin zaman içindeki dönüşümü değerlendirilmiştir.
- D) Gençlerin verdiği önem her yerde aynı olduğu sonucuna varılmıştır.
- E) Müzik, kıyafet ve yemeklere ilişkin bilgiler toplanmıştır.

8. Fındık toplamak, Karadeniz'de bir tarımsal faaliyet ve nesiller boyu süregelen bir sosyal ritüeldir. Her yaz, şehirlerdeki çocuklar köylere döner; geniş aileler yıllar sonra aynı sofrada buluşur. Bu mevsimsel dönüş, ağaçlardan dökülen fındıkların yanında geçmişten bugüne taşınan aidiyet duygusunu da toplar âdeti. Fındık dallarının arasındaki sessizlikte, toprağın nabzını tutan ellerle birlikte bir yaşam biçimi ortaya çıkar. Ancak zamanla bu gelenek, ekonomik kaygılar ve göç hareketleri nedeniyle kırılganlaşmaya başlamıştır. Yabancı işçilerin artan varlığı, yerli halkın bu uğraşa olan bağlılığını zayıflatmış; makineler, çocuk seslerinin yerini almıştır. Oysa fındık bahçeleri; ürünün yanında anı, birlik ve kimlik de üretir.

**Bu parçada fındık toplama etkinliğiyle ilgili aşağıdaki-
lerden hangisine değinilmemiştir?**

- A) Toplumsal hafızanın kuşaktan kuşağa aktarımında işlevsel bir rol oynadığına
- B) Kırsal yaşamla şehir kültürü arasında duygusal bir köprü kurabildiğine
- C) Teknolojik gelişmelerin geleneksel pratiklerin yapısını dönüştürdüğüne
- D) Ekonomik getirisinin, toplumsal birliktelikten daha öncelikli görüldüğüne
- E) Dışarıdan gelen iş gücünün yerel katılım oranını olumsuz etkilediğine

9. Sherry Turkle, *Tekrar Haberci* adlı kitabında akıllı telefon bildirimlerinin sürekli dikkat dağıttığını “Biçim, içeriği dışlar.” önermesiyle açıklar. Turkle’a göre bildirimlerin anlık ve yüzeysel doğası, uzun sohbetleri ve derin düşünme süreçlerini erozyona uğratar. Bu şekilde kullanıcı, içerikle bütünleşmek yerine sürekli uyarılara tepki vermeye programlanmış olur.

Bu parçaya göre Turkle’ın akıllı telefon bildirimlerine yönelik eleştirisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bildirimlerin konuşma ve düşünme süreçlerini derinleştirilmesi
- B) Telefon uyarılarının, bilgi akışını hızlandırarak dikkati dağıtması
- C) Derin odaklanmayı yüzeysel etkileşimlerle yer değiştirmesine yol açması
- D) Mobil uyarıların kullanıcıların merak duygusunu sürekli tahrip etmesi
- E) Aciliyet hissi yaratan bildirimlerin kişide kısa süreli rahatlama sağlaması

10. Bir kişi, üst üste başarısızlık yaşadığı alanlarda çaba göstermeyi bırakabilir. Örneğin defalarca reddedilen bir iş başvurusunun ardından birey, yeni fırsatlara başvurmadan vazgeçebilir. Oysa çevresindeki kişiler aynı şartlarda mücadele etmeye devam edebilirken onun bu isteksizliği, dışarıdan bakıldığında tembellik ya da motivasyon eksikliği gibi yorumlanabilir. Oysa psikoloji, bu durumu bireyin tekrar tekrar kontrol edemediği olumsuz sonuçlara maruz kalmasıyla ortaya çıkan öğrenilmiş bir tepkisizlik olarak açıklar. Bu tepki, bireyin koşullar değişmiş olsa bile artık bir etkide bulunamayacağına inanmasından kaynaklanır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Olumsuz deneyimler yaşayan kişiler, daha sonra karşılaştıkları fırsatları çevresindekilere göre daha temkinli değerlendirme eğilimindedir.
- B) İnsanlar, başarısızlıkların ardındaki nedenleri doğru analiz edemediklerinde kendilerine olan güvenlerini kalıcı olarak yitirebilirler.
- C) Kişiler, sürekli başarısızlığa maruz kaldıklarında sonradan değişen koşullara rağmen artık çaba göstermemeyi öğrenebilirler.
- D) Başarısızlık deneyimleri bireylerin sosyal çevreyle kurdukları ilişkileri zayıflatır ve içe dönük davranışlara yol açar.
- E) Tekrarlanan olumsuzluklar, bireylerde yalnızca belirli alanlara yönelik değil tüm yaşamlarına sirayet eden bir ilgisizlik yaratmaktadır.

11. Aşkı gerçek kılan, başkasının dünyasına ancak kendi içsel yankılarımız eşlik ettiğinde mümkün olmasıdır. Deneyimler, bireyin zihninde kavrayışa dönüştüğü ölçüde anlama kapısı aralar; düşünceyle yoğrulmayan yaşantılar ise yitik bir hikâye olarak kalır. Kendinin farkında olmak, empati ve duygu derinliğini besleyen temel öğedir. Bu bilinç ne kadar kökleşirse başkalarının hislerine açılmak da o denli anlam kazanır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Empati, zihinsel süreçlerde deneyimsel yansımaların etkisini zayıflatır.
- B) Duygusal anılar zihinsel işlem görmeden gerçek duygusunu koruyamaz.
- C) Kendini tanıma ve içsel derinlik, başkalarının duygularını anlamada kritik bir rol oynar.
- D) Saf duygular, düşünsel değerlendirme olmadan bütün yönleriyle kavranabilir.
- E) Benzer deneyimlerin paylaşılması başkalarının hislerini daha iyi anlamayı sağlar.

12. Antik Mısır’da kalp, bilinç ve duyguların merkezi sayılırdı. Öte yandan Orta Çağ skolastikleri beyin ventrikülleri-nin düşünsel işlevleri üstlendiğini savundu. Rönesans’ta Descartes, zihnin pineal bezde yoğunlaştığını öne sürdü. Günümüz nörobilimcileri ise bilinçli deneyimin beyin karmaşık sinir ağları etkileşimleri sonucunda ortaya çıktığını deneysel verilerle göstermektedir. Her açıklama, ait olduğu dönemin yaygın bilgi anlayışına paralel düşen varsayımlar üzerine inşa edilmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Antik kalp merkezli model ile modern sinir ağı açıklamalarının bilinç işleyişini benzer somut kavramlarla ele aldığına
- B) Zihnin yapı ve işleyişi hakkında öne sürülen görüşlerin her dönemin bilimsel anlayışı ve kültürel ön kabulleri tarafından şekillendiğine
- C) Rönesans filozoflarının pineal bezin bilinç ve ruh işlevlerini üstlendiğine dair ileri sürdükleri hipotezlerin deneysel çalışmalarla desteklendiğine
- D) Orta Çağ skolastiklerinin antik Mısır’ın kalp merkezli bilinç modelini akademik tartışmalarda tamamen reddettiğine
- E) Modern nörobilim araştırmalarının duygusal süreçleri kalp üzerinden açıklamadan yalnızca beyin sinir ağı etkileşimlerine indirgediğine

13. Kapadokya'daki Derinkuyu Yer altı Şehri, ilk olarak milattan önce VIII. yüzyılda yerel toplulukların dış tehditlerden korunmak amacıyla inşa ettiği savunma amaçlı yapılardandır. Yerin yaklaşık 85 m altına kadar uzanan bu çok katlı yapı; barınma, ibadet, eğitim, üretim ve su temini gibi çeşitli yaşamsal işlevlere ev sahipliği yapmıştır. Yüzyıllar boyu farklı topluluklar tarafından kullanılan bu şehir, 1960'larda keşfedildikten sonra kapsamlı bir şekilde restore edilmiş ve günümüzde turistlerin ziyaretine açılmıştır. Yapının derinliklerinde keşfedilen bazı gizli geçitlerin başka yer altı şehirlerine uzanabileceği düşünülmektedir.

Bu parçada Derinkuyu Yer altı Şehri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İlk yapım amacıyla bağlantılı güvenlik kaygılarına yer verildiğine
- B) Farklı dönemlerde çeşitli topluluklar tarafından kullanıldığına
- C) Günümüzde turistik ziyaretler için düzenlenmiş bir yapıya dönüştürüldüğüne
- D) Geçmişte barınma dışında farklı yaşamsal işlevlere de hizmet ettiğine
- E) Yenileme sürecinde hangi malzemelerin veya yöntemlerin kullanıldığına

14. Gündelik yaşamın koşuşturması içinde hem zihinsel hem de duygusal açıdan sağlıklı kalabilmek için bazı basit ama etkili davranış alışkanlıkları edinilebilir:

- Gün içinde birkaç dakikalığına dış dünyayla bağlantıyı kesip sadece nefese odaklanmak, sinir sistemini dengelemeye yardımcı olur.
- Kendinizi kötü hissettiğinizde bunu bastırmak yerine adını koymak ve nedenini araştırmak önemlidir.
- Yoğun duygularla başa çıkmak için fiziksel hareket ya da hafif egzersizler faydalı olabilir.
- Bir problemle karşılaştığınızda hemen çözüm üretmeye çalışmak yerine önce onu anlamaya çalışmak, daha kalıcı çözümler getirir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen ilkelere örnek gösterilemez?

- A) Gün içinde beş dakikalığına gözlerini kapatıp yalnızca nefesine odaklanan birinin, günün geri kalanında daha az gergin hissetmesi
- B) Öfkeli olduğunu fark eden birinin, dışarı çıkıp kısa bir yürüyüş yaparak kendini dengelemesi
- C) Yaşadığı moral bozukluğunu bastırmak yerine nedenini sorgulayan birinin, bu sayede rahatlaması
- D) Aklından geçen olumsuz düşüncelerle savaştan birinin, bu düşünceleri bastırarak zihinsel gücünü artırdığını düşünmesi
- E) Karşılaştığı bir zorluk karşısında hemen çözüm üretmek yerine o durumu anlamaya çalışan birinin daha sağlıklı kararlar alması

15. Antik Yunan dünyasında şehir devletleri siyasi ve kültürel birer organizmaydı. Atina gibi merkezlerde sanat, felsefe ve mimari büyük önem kazanırken bu alanlarda ortaya çıkan ürünler, toplumsal düzenin de birer taşıyıcısıydı. Tapınaklar, tanrılara adanmış yapılar ve kolektif kimliğin sembolüydü. Filozofların agorada yaptığı tartışmalar, halkın yönetime katılım biçimini etkilerken tragedya yazarları da kamusal ahlakı sorgulayan eserler kaleme alıyorlardı. Bu çok katmanlı yapıda sanat ile siyaset, bireyin değil toplumun ortak aklını inşa etmenin yollarından birine dönüşüyordu. Bu bağlamda Antik Yunan estetiği, güzelliğin, düzenin ve uyumun göstergesi olarak değerlendirilirdi.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanatsal üretimler, toplumsal düzenin sürekliliği için işlevselleştirilmiştir.
- B) Mimari eserler, estetik değerlerin yanı sıra kolektif kimliği temsil etmiştir.
- C) Felsefi tartışmalar, kamusal yaşamla doğrudan ilişkilendirilmiştir.
- D) Sanat ve siyaset arasındaki etkileşim, bireysel yaratıcılığın önüne geçmiştir.
- E) Antik Yunan'da estetik anlayış, bireyin duyuusal beğenilerini merkeze almıştır.

16. Gün içinde sürekli ekranlara maruz kalan bireylerde, yalnızca fiziksel, zihinsel ve duygusal bir tükenmişlik hissi gelişebiliyor. Bildirimlerin, uyarıların, dijital görevlerin sürekliliği dikkati parçalıyor; karar verme mekanizmasını yoruyor ve bireyin içsel sesini bastırabiliyor. Bu sürekli uyarılmışlık hâli, bireyin kendi ihtiyaçlarından uzaklaşmasına ve boş zamanlarında bile tetikte olmasına neden oluyor. Teknolojik bağımlılıktan çok daha karmaşık olan bu durum, zihinsel yorgunluğu kronikleştiriyor. Oysa dijital yorgunluk, sadece teknolojiyi çok kullanmakla ilgili değildir; daha çok, teknolojik uyarıcılara karşı koyamamakla ilgilidir. Bu fark, bireyin kendi sınırlarını fark etmesini ve dijital yaşamla kurduğu ilişkiyi sorgulamasını gerektirir.

Bu parçaya göre dijital yorgunlukla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dijital yorgunluğun çözümü, teknolojik araçları verimli kullanma becerisini geliştirmekten geçer.
- B) Zihinsel tükenmişliğin kaynağı, dijital araçların birey üzerindeki etkilerinin farkında olunmadan sürdürülmesidir.
- C) Dijital yorgunluk yalnızca ekran karşısında geçirilen sürenin uzunluğuyla açıklanamayacak kadar çok boyutludur.
- D) Uyarıcı yoğunluğuna uzun süre maruz kalmak, bireyin iç dünyasıyla temas kurmasını kademeli olarak zayıflatır.
- E) Sürekli çevrim içi kalma durumu, bireyin boş zamanlarını dahi zihinsel olarak değerlendirmekte zorlanmasına yol açabilir.

1. Modern toplumda insanlar, yalnızca başkalarının gözünde değerlidir; bir aynaya değil bir bakışa ihtiyaç duyarlar. Kalabalıkların içinde görünür olma arzusu, onları sessiz bir yarışa sürükler. Bu yarışta bireyler, kendileri olmak yerine başkalarının onayladığı hâllere dönüşür. Öyle ki kişi, günün sonunda neyi sevdiğini değil neyin “beğenildiğini” önemser. Toplumun onayını alabilmek için benliğini yeniden şekillendiren birey, zamanla kendine yabancılaşır ve kim olduğunu unutmaya başlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Beğeni kültürü, bireyler arasında sağlıklı rekabet ortamı yaratarak yaratıcılığı tetikler.
- B) Toplumsal onay, bireyin iç dünyasında aidiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlar.
- C) Kalabalık içinde varlık göstermek, bireye benlik kazandıran bir deneyime dönüşebilir.
- D) Bireyin özgün kimliği, başkalarının beğenisine göre şekillendikçe anlamını yitirmeye başlar.
- E) Sosyal kabuller, bireylerin duygusal ihtiyaçlarını düzenlemeye olumlu rol oynayabilir.

2. Yokuşlu yollar, çatlamış lastikler, taşların üzerinden sekererek ilerleyen tekerlek... Bir bisiklet yolculuğu, dışarıdan bakıldığında yalnızca fiziksel bir hareketlilik gibi görünür. Oysa pedal çevirdikçe insan bazen bir zamandan diğerine, bazen bir hâlden başka bir hâle geçer. Yol uzar, rüzgâr hızlanır, manzara değişir ama asıl değişim içtedir. Geriye dönüp baktığınızda size kalan, çoğu zaman nereden geçtiğiniz değil o yolda kim olduğunuzdur.

Bu parçaya göre bisiklet yolculuğuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bisiklet yolculuğu, kişinin anbean kendisindeki değişimi fark etmesini sağlar.
- B) Yol boyunca yaşanan fiziksel deneyimler içsel yolculuğa eşlik eder.
- C) Kişinin bir yolculuktaki düşünceleri, süreç içinde yön ve anlam değiştirebilir.
- D) Dış dünyadaki değişimler, kişinin içsel yolculuğunun bir parçası hâline gelir.
- E) Bisiklet yolculuğu, kişinin o anda kim olduğunu keşfetmesine olanak tanır.

3. Sosyal medya platformları, kullanıcıları anlık beğeni ve yorumlarla ödüllendirerek paylaşımı teşvik eder. Ancak bu mekanizma, gerçek diyalog ve derin tartışmalar yerine yüzeysel “like” etkileşimlerini öne çıkarır. Kullanıcılar, kendi dünyalarını sunmaktan çok, hızlı onay toplamaya odaklanır. Böylece platformlar, samimi iletişim araçlarından ziyade “gösteri alanları”na dönüşür.

Bu parçadan sosyal medya platformları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Beğeni sayısının yüksek olmasının, kullanıcıların içerikleri daha hızlı tüketmesine neden olduğuna
- B) Yorum bölümlerinin çoğunlukla kısa ve derinlikten uzak ifadelerle dolduğuna
- C) Anlık “like” ve tepkilerin, gerçek diyalogun yerini alarak etkileşimi yüzeyselleştirdiğine
- D) Paylaşımların çoğunun, derin analizler yerine görsel etkiye odaklandığına
- E) Platformların, kullanıcıları nicelik yerine niteliğe teşvik etmediğine

4. Tardigradlar, ekstrem koşullara dayanabilen ve uzayda bile hayatta kalabilen en küçük hayvanlar olarak bilinir. Bu mikroskobik canlılar, yüksek sıcaklıklardan dondurucu soğuklara, yoğun radyasyondan vakum koşullarına kadar pek çok zorlu ortamda hayatta kalabilme yeteneğine sahiptir. Yapılan araştırmalar, tardigradların bu dayanıklılığının, vücutlarındaki özel proteinler ve su kaybı sırasında oluşturdıkları korunma mekanizmaları sayesinde mümkün olduğunu göstermektedir.

Bu parçadan tardigradlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yüksek sıcaklıklarda yaşamalarını sağlayan özel bir beslenme biçimlerinin olduğuna
- B) Uzayda yaşama yeteneklerinin evrimsel süreçte gelişme gösterdiğine
- C) Ekstrem koşullara karşı dayanıklılıklarının biyolojik yapılarıyla ilişkili olduğuna
- D) Su altında yaşama karşı uyum süreçlerinin bilim insanları tarafından araştırıldığına
- E) Diğer canlılarla olan etkileşimlerinin ekosistem üzerinde olumsuz etkiler yarattığına

5. Yeni nesil yapay zekâ sistemleri, yalnızca dil işleme yetenekleriyle değil karar verme süreçlerine entegre edilme biçimleriyle de dikkat çekiyor. Özellikle sağlık, hukuk ve finans gibi kritik alanlarda, bu sistemler belirli analizleri insanlar adına yapabiliyor. Ancak bu yetenekleri, onları karar süreçlerinin merkezine yerleştirme fikrini beraberinde getirirken bazı etik sorunları da gündeme taşıyor. Çünkü algoritmalar, şeffaf olmayan kararlar üretebildiğinden sorumluluk ve denetim konuları hâlen tartışmalı. Yine de bu sistemlerin hız ve veri işleme kapasiteleri, insan müdahalesini en aza indiren uygulamaları teşvik ediyor.

Bu parçada yapay zekâ sistemleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsan denetiminin azaldığı alanlarda daha yoğun biçimde kullanıldığına
- B) Belirli görevleri üstlenerek karar alma süreçlerine katkı sunduğuna
- C) Üretim hatalarının, sistemlerin kendi kendini düzeltmesiyle giderildiğine
- D) Belirli alanlarda insan yerine tercih edilecek yeterlilikte olduğuna
- E) Etik ve denetlenebilirlik açısından bazı sorunlar doğurduğuna

6. Nuri Bilge Ceylan:

“Oyuncudan beklediğim şey, duygularını dışa vurması değil bastırmasıdır. Sessizlikte gizli bir çılgılık olmalı. O ifade edilmemiş olanı hissettirdiğinde ancak gerçek oyunculuk başlar.”

Aşağıdakilerden hangisinin, Nuri Bilge Ceylan’ın bu görüşüyle örtüştüğü söylenemez?

- A) *Ahlat Ağacı*’ndaki Sinan’ın babasıyla kurduğu mesafeli ilişki, karakterlerin diyaloglarında gerilimden çok suskunluklara ve kaçamak bakışlara yansır.
- B) *Kış Uykusu*’ndaki Aydın karakteri, kız kardeşiyle yaptığı tartışmalarda duygularını denetim altında tutarken, göz hareketleri ve sessizlikleriyle izleyiciye içsel çatışmasını duyumsatır.
- C) *Mayıs Sıkıntısı*’nda genç karakterin babasına duyduğu öfke, çatışmalı diyaloglardan çok, kamera karşısındaki huzursuzluğu ve göz kaçırımlarıyla sezdirilir.
- D) *Uzak*’ta Mahmut’un yalnızlığı diyalogsuz bir şekilde eşyalarla kurduğu sessiz ilişki ve uzun bakışlarla aktarılır; Ceylan’ın “gizli çılgılık” anlayışının tipik örneğidir.
- E) *Bir Zamanlar Anadolu*’da filmdeki savcının, geçmişine dair anlattığı hikâyede ses tonunun sabitliği, yüzünün neredeyse hiç değişmemesi, bastırılmış suçluluk duygusunun izleyiciye aktarımını mümkün kılar.

7. Karıncalar, bireysel zekâdan çok, koloni düzeyindeki kolektif bilinçleriyle dikkat çeker. Her bir birey belli bir görevi üstlenir ve bu görevler zamanla değişebilir; örneğin bir işçi karınca, yaşlandıkça yuvanın daha iç bölümlerinde çalışmaya başlar. Üstelik bu organizasyon, bir merkezî komuta olmaksızın işler. Kimyasal izler aracılığıyla haberleşen bu canlılar; yiyecek bulma, düşmanlara karşı savunma ya da yuva onarımı gibi işlemleri olağanüstü bir uyumla gerçekleştirir. Karınca kolonilerinin büyüklüğü, çevresel koşullara ve türün özelliklerine göre değişiklik gösterse de temel yapı çoğunlukla aynıdır. Bir veya birkaç kraliçe, binlerce işçi ve bazı durumlarda erkek karıncalar.

Bu parçada karıncalarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kolonideki bireylerin zamanla görev değişimi yaşayabildiğine
- B) Karıncaların dış tehditlere karşı birlikte hareket etme yeteneğine
- C) Karıncaların koordineli görev paylaşımının, dolaylı bir kontrol mekanizmasına dayandığına
- D) Farklı türlerde koloni büyüklüğünün ana biçimin değişikliği gösterebildiğine
- E) Karıncaların kimyasal yollarla iletişim kurduğuna

8. Sincaplar, yalnızca ağaç dallarında sevimli atlayışlarıyla tanınmaz; doğayla kurdukları incelikli ilişkiyle de dikkat çeker. Bu kemirgenler, kışa hazırlık sürecinde gösterdikleri öngörülü davranışlarla bilişsel yeteneklerinin sınırlarını sergilerler. Toprağa gömdükleri besinleri aylar sonra tam yerinde bulabilmeleri, güçlü bir hafızaya ve koku alma duyularına bağlıdır. Üstelik bu davranış yalnızca bireysel hayatta kalma içgüdüsüne değil istemeden de olsa ormanların yeşermesine katkıda bulunur zira gömülen yemişlerden bazıları unutulur ve filizlenir. Sincapların davranışları, içgüdüsel ve deneyime dayalı öğrenmenin etkisini taşır. İnsan etkinlikleriyle tahrip edilen yaşam alanları ise bu türlerin bazı alt popülasyonlarının davranışlarını köklü biçimde dönüştürmektedir.

Bu parçada sincaplarla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Kışa hazırlık sürecindeki davranışlarının gelişmiş zihinsel yeteneklerine işaret ettiğine
- B) Bireysel yaşam biçimlerinin, çevresel ekosistemde dolaylı faydalar yaratabildiğine
- C) Besinleri depolarken içgüdülerini ve öğrenilmiş davranış kalıplarını kullandıklarına
- D) Zamanla ortaya çıkan davranışlarının, doğal yırtıcılardan korunma amaçlı evrildiğine
- E) İnsan kaynaklı çevre değişikliklerinin, sincap topluluklarında alışkanlıkları etkilediğine

9. Vincent van Gogh, Hollandalı bir sanatçı olarak genç yaşta resme ilgi duymaya başladı. Amsterdam'da sanat eğitimi aldıktan sonra, Fransa'ya yerleşti ve burada izlenimcilik akımının etkisi altında eserler vermeye başladı. Renklerin ve doğanın kendisine ilham verdiğini keşfetti. Özellikle *Güneş Çiçekleri* ve *Yıldızlı Gece* tablolarıyla tanındı. Ancak zamanla sanatının yeterince takdir edilmediğini hissetti. Bu durum, onun içsel bir bunalıma girmesine neden oldu. Sanat dünyasında kabul görmek için daha fazla çaba sarf etmesi gerektiğine inanarak farklı bir tarz denemeye karar verdi ve kendi iç dünyasını resimlerine yansıtmaya başladı.

Bu parçaya göre Van Gogh'un sanatını değiştirmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat dünyası için yeterli yeteneğe sahip olmadığını düşünmesi
- B) Eserlerinin ilgi görmediğini hissetmesi ve bu durumun onu etkilemesi
- C) Fransa'da ortaya çıkan yeni akımların etkisinde kalması
- D) Renk kısıtlamaları nedeniyle kendini ifade edemediğini düşünmesi
- E) Kendi tarzını bulma arzusuyla gelen eleştirileri görmezden gelememesi

10. Orta Çağ'ın sonlarına doğru gerçekleşen uzun deniz yolculukları, yalnızca coğrafi keşiflerle sınırlı kalmamış; insanın bilinen dünya algısını da kökten değiştirmiştir. Haritalarda boş bırakılan bölgelerin yerini gerçek kıyılar alırken pusulanın yön gösterdiği denizler artık yalnızca korku değil aynı zamanda bilgi ve servet vaadiyle de anılır olmuştur. Bu yolculuklar, bilinmeyene duyulan merakla şekillenirken aynı zamanda insanın kendi sınırlarını aşma, dünyayı yeniden anlama ve tanımlama çabasını da temsil eder. Uzak kıtaların keşfi, yeni topraklar dışında yeni düşünce biçimlerinin de kapısını aralamıştır. Böylece deniz, yalnızca fiziki değil zihinsel bir geçiş alanına dönüşmüştür.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Uzun deniz yolculukları, siyasi güç kazanma amacıyla düzenlenmiş olsa da bunların asıl etkisi dünya algısını değiştirmek olmuştur.
- B) Coğrafi keşifler, zamanla denizlerin yalnızca tehlike değil fırsat kaynağı olarak görülmesini sağlamıştır.
- C) Yeni kıtaların keşfi, o dönemde var olan kültürel yapılarla uyumlu bir biçimde gerçekleşmiş ve büyük değişime yol açmamıştır.
- D) Deniz yolculuklarının temel motivasyonu; bilinmeyen bölgelere ulaşma arzusundan çok, geleneksel ticaret yollarını koruma kaygısıdır.
- E) Uzun deniz yolculukları, yalnızca fiziki sınırları değil düşünsel kalıpları da aşma sürecinin bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

11. Bir sosyolog olarak toplumların dinamiklerini ve bireylerin birbirleriyle olan etkileşimlerini anlamak için derinlemesine gözlemler yapmaya karar verdim. Özellikle kentsel alanlarda yaşayan insanların sosyal ilişkilerini incelemek, beni her zaman cezbetmiştir. Şehirler; farklı kültürlerden insanların bir araya geldiği yerlerdir ve bu çeşitlilik, sosyal normların nasıl oluştuğunu anlamamızda bize yardımcı olabilir. Gözlemlerim sırasında, insanların nasıl gruplar oluşturduğunu, hangi sosyal desteği aradıklarını ve bu grupların bireyler üzerindeki etkilerini araştırmaya odaklandım.

- I. Şehirlerdeki farklı kültürlerin varlığı ve sosyal normların oluşumu
- II. Kırsal alanlarda geleneksel yaşam tarzlarının incelenmesi
- III. Bireylerin sosyal gruplar oluşturma süreçleri ve bu grupların etkileri

Yukarıdakilerden hangileri bu sözleri söyleyen kişinin çalışma alanına girer?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. İnsanlar, davranışlarıyla inançları arasında bir tutarsızlık yaşadıklarında içsel bir rahatsızlık hissederler. Örneğin çevreye duyarlı biri, plastik kullanımını artıran bir ürünü satın aldığı anda bu rahatsızlıkla karşılaşabilir. Psikolojide bu içsel gerginlik, bilişsel çelişki olarak adlandırılır. Kişi, bu çelişkiyi azaltmak için davranışını değiştirebileceği gibi inancını yeniden yorumlamayı da tercih edebilir. Bu nedenle bireylerin kararları her zaman tutarlı değildir. Bazen bu çelişkiyi hafifletmeye yönelik savunma mekanizmaları tarafından şekillendirilmiş olabilir.

Bu parçada söz edilen bilişsel çelişkiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanlar, inançlarını değiştirmek yerine çelişkiyi görmezden gelerek rahatsızlıklarını bastırmaya çalışmaktadır.
- B) Davranışla inanç arasında uyumsuzluk olduğunda çoğu kişi sosyal çevrenin etkisiyle davranışını korumayı tercih eder.
- C) Bireyler, içsel tutarsızlık yaşadıklarında bu durumu azaltmak amacıyla davranışlarını ya da düşüncelerini yeniden düzenleyebilirler.
- D) Çelişki durumları, bireyleri çoğunlukla dışsal baskılarla hareket etmeye yöneltmekte ve özgün karar alma süreçlerini engellemektedir.
- E) Bilişsel çelişki, yalnızca ahlaki ya da etik kararlarla sınırlı olup günlük yaşamdaki basit tercihlerde ortaya çıkmaz.

13. Bazı akşam yürüyüşleri yalnızca bedensel hareketten ibaret değildir; insanı, düşüncelerinin derinliklerine çeken küçük yolculuklara dönüşebilir. Kalabalığın azaldığı, gölgelerin uzadığı saatlerde yürümek; dış dünyadan çok iç dünyayla temas kurmaya imkân tanır. Bu anlar, kişiyi günlük telaşlardan sıyrarak yaşamın anlamını yeniden sorgulatabilir. Yürürken karşıdan gelen bir yabancıyla göz göze gelmek, ansızın esen bir rüzgârla ürpermek ya da kaldırım taşlarında geçmişin yankısını duymak, sıradanlığı anlamlı kılar. İşte bu yüzden bazı yürüyüşler, yalnızca adım değil düşünce izleri de bırakır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi yazarın akşam yürüyüşlerini unutulmaz kılan etkenlerden değildir?

- A) Fiziksel olarak daha sağlıklı hissetmenin mutluluk vermesi
- B) Kalabalığın çekilmesiyle ortaya çıkan düşünsel dinginlik
- C) Yürürken karşılaşılan sahnelerin içsel duyguları tetiklemesi
- D) Gündelik sorumluluklardan uzaklaşmayı sağlayan atmosfer
- E) Duyular aracılığıyla geçmişle kurulan bağların güçlenmesi

14. Rize'nin Çamlıhemşin ilçesinde, deniz seviyesinden yaklaşık 2000 metre yüksekte yer alan Pokut Yaylası, ahşap evleriyle tanınır. Bu evler, genellikle yöredeki ladin ve kayın ağaçlarından el işçiliğiyle inşa edilir. Yapıların çoğu XIX. yüzyıldan kalmadır ve taş temel üzerine oturtulmuştur. Sert kış koşullarına karşı dayanıklı olan bu evlerin çatısı, eğimli yapısıyla kar yükünü taşımaya uygundur. Son yıllarda bazı evler, doğa turizminin artmasıyla birlikte pansiyona dönüştürülmüştür. Ancak bu dönüşümde kullanılan bazı modern malzemelerin özgün mimariyle tam uyumlu olmadığı eleştirileri de dile getirilmektedir. Yine de geleneksel dokuyu koruma çabaları, yerel halk ve koruma dernekleri tarafından sürdürülmektedir.

Bu parçaya göre Pokut Yaylası'ndaki evlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yapımında tercih edilen ağaç türlerine ve ustalık gerektiren inşa sürecine vurgu yapılmıştır.
- B) Bölgenin iklim koşullarına göre şekillenen çatılar hakkında bilgi verilmiştir.
- C) Turistik amaçla dönüştürülen bazı yapıların özgünlüğünü yitirdiği dile getirilmiştir.
- D) Yapıların XIX. yüzyıldan kalma olduğu ve taş temeller üzerine inşa edildiği ifade edilmiştir.
- E) Geleneksel mimarinin korunmasına yönelik uygulanan belirli onarım yöntemleri açıklanmıştır.

15. Aşağıdaki parçalardan hangisi “Bir insan, geçmişte yaşadığı bir olayı yeniden hatırlarken onu farkında olmadan değiştirebilir mi?” sorusuna cevap vermektedir?

- A) İnsan belleği, tıpkı bir kas gibidir; ne kadar kullanılırsa o kadar güçlenir. Bu yüzden sık sık hatırlanan anılar, daha canlı ve detaylı kalabilirken nadiren hatırlananlar zamanla silikleşir.
- B) Bazı insanlar, geçmişteki olayları unutmayı seçerken bazıları o olayların ayrıntılarını yıllar geçse de hatırlayabilir. Bu durum, bireylerin olaylara yükledikleri anlamla doğrudan ilişkilidir.
- C) Bellek, geçmişin sabit bir kaydı değildir; aksine, yeniden hatırlama süreci, o anki ruh hâline, çevre koşullarına ve bireyin inançlarına göre yeniden şekillenebilir. Bu da anıların fark edilmeden değişmesine neden olabilir.
- D) Zihinsel travmalar, anıları hem bastırabilir hem olduğundan daha farklı biçimlerde yeniden inşa edebilir. Ancak her travmatik deneyimin bellekte kalıcı izler bıraktığı söylenemez.
- E) İnsanlar bazen geçmişte yaşadıklarını paylaşırken bile rek abartabilir veya gizleyebilir. Bu durum, hatırlamanın doğallığından çok, toplumsal kabullere uygun davranma arzusunun kaynaklanır.

16. Günümüzde gençler; zaman yetersizliği, reklamların cazibesi ve sosyal çevre baskısıyla fast food tüketimine yönelmektedir. Bu tür beslenme, kısa vadede pratik bir çözüm gibi görünse de uzun vadede fiziksel ve zihinsel sağlığı olumsuz etkileyebilir. Besin değeri düşük, kalori oranı yüksek bu gıdalar; obezite, odaklanma bozukluğu ve uyku kalitesinde düşüş gibi çeşitli sorunlara zemin hazırlamaktadır. Ayrıca bu alışkanlık, yemekle kurulan duygusal ilişkiyi de biçimlendirmekte; doyma hissi yerine hızlı ve anlık tatmin arayışını ön plana çıkarmaktadır. Tüm bu etkiler göz önüne alındığında fast foodun gençler arasında yalnızca bir yemek tercihi değil aynı zamanda yaşam biçimi hâline geldiği söylenebilir.

Bu parçaya göre gençlerin fast food alışkanlığıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bu ürünler zamanla bireyin tat alma duyusunda körelmeye neden olabilir.
- B) Sosyal çevrenin yönlendirmesi bu alışkanlığın oluşmasında etkili olabilir.
- C) Duygusal beklentileri karşılayan bir tüketim biçimine dönüşebilir.
- D) Bedensel ve zihinsel işlevlerde çeşitli sorunlara yol açabilir.
- E) Tüketim davranışlarının yalnızca biyolojik değil psikolojik boyutu da olabilir.

1. Bir heykeltıraş, yeni tamamladığı heykelin kusursuzluğuyla övünürken, yaşlı bir zanaatkâr yanına yaklaşır ve heykelin burnunun biraz kısa olduğunu söyler. Heykeltıraş aldırılmaz. Ancak ertesi gün aynı uyarıyı başka bir ziyaretçiden daha alır. Üçüncü kişi de aynı kusura işaret edince heykeltıraş, sonunda burnu biraz uzatır. O günden sonra heykel daha fazla beğenilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Sanatçının kendi eserine dair yargısı dış gözle kıyasla daha sınırlı olabilir.
- B) Bir eserin değeri, sanatçının ona biçtiği anlamla belirlenmelidir.
- C) Eleştiriler sanatçının kişisel anlatım gücünü zayıflatma riski taşır.
- D) Sanatçılar, eserlerinde dış müdahaleye kapalı bir yaratım süreci benimseyebilir.
- E) Beğeni ölçütleri, zamanla değişse de sanatsal özgünlük kalıcılığını korur.

3. Bir toplumun sanata yüklediği anlam, sanatçının yarattığı eserler dışında o eserin nasıl hatırlandığıyla da şekillenir. Örneğin bazı dönemlerde yıkılmış, kaybolmuş ya da sansürlenmiş eserler; zamanla birer simgeye dönüşerek kolektif bellekte güçlü bir yer edinmiştir. İlginçtir ki bazen bir sanat eseri, fiziksel olarak varlığını sürdürmese bile onun etrafında oluşan anlatılar, görsel temsiller ya da anımsamalar geride bıraktığı etkiden daha kalıcı olabilmektedir.

Bu parçada sanatla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Bazı sanat eserlerinin sanatsal nitelikleri, zamanla yitip gitmektedir.
- B) Toplumlar, sanat eserlerinin korunmasında yeterli sorumluluğu almamaktadır.
- C) Yıkıma uğramış sanat eserleri, toplumsal hafızada sembolleşebilmektedir.
- D) Fiziksel olarak varlığını sürdüren eserler, anlatsal güce ihtiyaç duymaz.
- E) Bellek oluşumu, sanattan çok onu yorumlayanların niyetine bağlıdır.

HIZ YAVINLARI

2. Giyilebilir teknolojiler, başlangıçta yalnızca adım saymak veya nabız ölçmek gibi basit işlevlerle sınırlıydı. Ancak günümüzde bu cihazlar, kişinin kalp ritmindeki düzensizlikleri anlık olarak analiz edebilmekte hatta bazı modeller potansiyel riskleri kullanıcıdan önce algılayarak otomatik uyarılar gönderebilmektedir. Üstelik tüm bu veriler, mobil uygulamalarla eş zamanlı biçimde doktorlara da aktarılabilir. Uzmanlar, bu teknolojilerin yaygınlaşmasıyla birlikte tıbbın yalnızca hastalık sonrası müdahaleye değil önleyici takibe de yöneldiğini vurguluyor.

Bu parçada giyilebilir teknolojilerle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) Fiziksel verilerin takibinde klasik tıbbi cihazları olan ihtiyacı ortadan kaldırdığına
- B) Önleyici sağlık anlayışını güçlendiren bir işlev üstlenmeye başladığına
- C) Veri güvenliği açısından geliştirilmesi gereken yönleri olduğuna
- D) Özellikle sporcular ve kronik hastalığı olanlar gibi belirli gruplar için uygun hâle getirildiğine
- E) Uzun vadede sağlık harcamalarını azaltabilecek önleyici bir araç olabileceğine

4. Bir adım atarken kaslarımızın yanında zamanla inşa ettiğimiz sezgilerimizi de kullanırız. Yolun eğimini, yüzeyin kayganlığını ya da ayağımızın basacağı zeminin esnekliğini çoğu zaman düşünmeden algılarız. Bu algılar, yalnızca gözlerimizin gördüğü değil yıllar içinde farklı yüzeylerde yürüyerek edindiğimiz beden bilgisinin bir sonucudur. Ayak tabanımızda hissettiğimiz küçük titreşimler, denge duyumuzla birleşerek bedenini kendini korumasını sağlar. Tüm bu süreç, çoğu zaman bilinçli düşünme devreye girmeden işler.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vücudun dengesini sağlayan sistem, deneyimlerin dışındaki uyarılara duyarsız kalabilir.
- B) Birey, gündelik davranışlarını yönlendiren sinyalleri çoğu zaman dışsal koşullara göre seçer.
- C) Hareket hâlindeki beden, çevreden gelen fiziksel uyarıları bilinç dışı yollarla yorumlayabilir.
- D) Bilinçli eylem gerektirmeyen durumlar, duyu organlarının eş güdümüyle kolaylıkla çözümlenir.
- E) Kas gücünü yöneten sinirsel sistem, çevresel değişimleri sürekli olarak denetim altında tutar.

5. Aşağıdakilerden hangisi “Bir yazar, karakterlerine sadece olay örgüsündeki rolleriyle değil onların içsel çatışmalarıyla da yaklaşmalıdır.” düşüncesine uzak düşmektedir?

- A) Gustave Flaubert’in *Madame Bovary*’si, yalnızca bir kadın karakterin trajik düşüşü anlatmaz. Aynı zamanda Flaubert, Emma’nın içsel gelgitlerini satır aralarına ustalıklarla yerleştirerek okurun onunla özdeşlik kurmasını sağlar.
- B) Gaye Boralıoğlu, *İnsan Kendine de İyi Gelir* romanında karakterlerinin bilinç akışı yöntemiyle konuşmasına izin verir. Böylece karakterlerin iç sesleri, yaşadıkları olaylardan çok daha güçlü bir biçimde öne çıkar.
- C) Neil Gaiman’ın *Koralin* adlı eserinde olaylar fantastik bir evrende gelişir. Karakterler, genellikle semboller aracılığıyla tanıtılır; kişiliklerinden çok işlevleri üzerinden varlık bulurlar.
- D) J.M. Coetzee, *Utanç* romanında başkarakterin toplumla çatışmasının ardındaki psikolojik çözölmeyi katman katman işler. Özellikle karakterin suçluluk duygusu, anlatının temel eksenine oturur.
- E) Sema Kaygusuz’un metinlerinde, karakterler yalnızca bir olayın öznesi değil aynı zamanda o olayın anlamını arayan, kendine yönelen bireylerdir. Yazar, onların iç yolculuklarını dışsal çatışmalar kadar önemser.

6. Günümüzde “anı yaşama” çağrısı, dijital dünyada hızla yayılan bir öğüt hâline gelmiş durumda. Ancak pek az kişi, bu çağrının ardındaki derin boşluğu fark edebiliyor. Anı yaşamak, çoğu zaman geleceği düşünmeyi bir kenara bırakmakla, geçmişten kopmakla karıştırılıyor. Yaşamak, şimdide kalmakla beraber geçmişin yükünü, geleceğin bilinmezliğini içinde taşımaktır. Anı yüceltme söylemi, bireye farkındalık kazandırmak bir yana, çoğu zaman onu yüzeysel bir tatminin kıyısına sürüklüyor. Bu yüzden hakiki bir “anı yaşama” hâli, içsel bir sessizliğe ve zamanla kurulan samimi bir bağa dayanır yani saate değil zamana kulak vermek gerekir.

Bu parçada “anı yaşamak” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bu kavramın, bazı durumlarda bireyde yalnızca yüzeysel bir rahatlama hissi oluşturabildiğine
- B) Gerçek bir an farkındalığının, zamana daha bütüncül ve derinlikli bakış gerektirdiğine
- C) Geçmiş ve geleceğe dair duyguları yok saymanın, yaşamı eksik kavramaya yol açabileceğine
- D) Anı yaşama tutumunun, bireyin zamanla kurduğu ilişkide yönelimlerini biçimlendirebildiğine
- E) Kavramın hatalı biçimde yorumlanmasının, bireyde yanıltıcı algılar yaratabildiğine

7. Türk mutfağı, yalnızca lezzet çeşitliliğiyle değil taşıdığı kültürel mirasla da dikkat çeker. Yüzyıllar boyunca farklı medeniyetlerin etkileşimiyle zenginleşen bu mutfak, bölgesel malzemelere ve pişirme yöntemlerine göre çeşitlenir. Örneğin Güneydoğu’da baharat yoğunluğu ön plana çıkarken Karadeniz mutfağında daha çok otlar ve mısır unu kullanılır. Yemeğin sadece karın doyurmak için değil bir araya gelme ve paylaşma kültürünün aracı olduğuna inanılır. Özellikle bayram sofraları, yalnızca yemeklerin değil birlikte olmanın da temsilidir. Bu yönüyle Türk mutfağı, toplumun değer yargılarını ve yaşam tarzını yansıtan önemli bir unsurdur.

Bu parçada Türk mutfağıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı yörelerde kullanılan malzemelerin çeşitliliğine dikkat çekildiğine
- B) Yemek kültürünün toplumsal dayanışmayı yansıttığına vurgu yapıldığına
- C) Geçmişteki uygarlıkların mutfak üzerindeki etkilerine yer verildiğine
- D) Yemeklerin besin değerlerinin bölgelere göre değiştiğinin belirtildiğine
- E) Bayram sofralarının simgesel bir anlam taşıdığına değinildiğine

8. Yetişkinlerin karar alma süreçleri, yalnızca bilgi birikimlerine ya da deneyimlerine bağlı değildir; duygusal olgunluk, sosyal baskılar ve içsel değer sistemleri de bu süreci etkiler. Özellikle risk içeren durumlarda, bireyin geçmiş yaşantılarından edindiği sezgiler ile toplumsal kabul arasındaki denge belirleyici olabilir. Öte yandan bazı bireylerin duygusal tepkilerden çok mantıksal süreçlerle karar verdiği, bazıların ise çevresel beklentilere uyum sağlamak adına kişisel inançlarını arka plana attığı görülür. Araştırmalar, karar verirken içsel tutarlılığa önem veren bireylerin, sonrasında daha az pişmanlık duyduğunu ortaya koymaktadır. Bu da karar sürecinin sonuç ve süreç odaklı değerlendirilmesi gerektiğini gösterir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireylerin karar alma biçimleri, kişisel deneyimlere bağlı olarak değişim gösterir.
- B) Sosyal baskılar karşısında bireyler, iç seslerini bastırarak karar almayı tercih edebilir.
- C) İçsel tutarlılığa dayalı kararlar, bireyin sonradan yaşayacağı duygusal yükü hafifletir.
- D) Karar alma süreci, bireyin kişisel değerleri kadar dışsal etkenlerden de etkilenebilir.
- E) Duygusal ve sezgisel faktörler, mantıksal gerekçeler kadar belirleyici olabilir.

9. Akış (flow) durumu, bireyin yetenekleriyle görevin zorluk düzeyinin dengelendiği anlarda ortaya çıkar. Bu denge sayesinde kişi, yaptığı işe tamamen odaklanır, zaman algısını kaybeder ve benlik bilinci geri plana itilir. Net hedefler ve anlık geri bildirimler, akışı sürdürmeye yardımcı olur. Çok basit veya aşırı karmaşık görevler ise odaklanmayı kesintiye uğratır ve akış deneyimini bozar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılan akış durumunun oluşumunu destekler niteliktedir?

- A) Görevin zorluk düzeyi, bireyin yetenekleriyle dengeyerek odaklanmayı kolaylaştırır.
- B) Çok yüksek zorluktaki görevler, ancak bireyin yeteneklerini aştığında akış deneyimine yol açar.
- C) Net hedefler ve anlık geri bildirimler, akış sırasında motivasyonu sürdürmede kritik rol oynar.
- D) Çok basit görevler odaklanmayı zayıflatarak akış deneyimini engeller.
- E) Akış durumunda benlik bilinci geri planda olduğundan kişi zaman algısını kaybeder.

10. Mary Shelley, 1816 yılındaki Villa Diodati yazında arkadaşlarıyla yaptığı doğaüstü hikâye anlatma yarışması sırasında “Frankenstein” fikrini rüyasında yaşadığı tedirgin bir kâbustan esinlenerek buldu. Yaz boyunca hem dönemin canlı dokuyu canlandırma tartışmalarını (galvanizma) hem de gotik edebiyat geleneğinin karanlık imgelerini metinde yan yana işleyerek bilimsel ve edebî unsurları iç içe geçirdi. Metni müstakil olarak tamamladıktan sonra Percy Shelley’in de katkılarıyla karakter motivasyonlarını derinleştirdi ve ahlaki sorumluluk üzerine diyalogları yeniden yazdı. Son hâli hem kişisel korkuların hem de dönemin bilimsel meraklarının edebî bir yorumunu sunar.

Bu parçadan Mary Shelley’nin “Frankenstein”ı yazma süreciyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Romanın son versiyonunda gotik öğeler yerine felsefi temaların öne çıkarıldığına
- B) Galvanizma tartışmaları ve yazarın rüya yorumlarının romanın esin kaynağı olduğuna
- C) Percy Shelley’in düzenlemeleriyle roman kurgusunun belirgin şekilde genişlediğine
- D) Eserin bilimsel spekülasyonlarla gotik anlatı geleneğinin iç içe geçmesiyle oluştuğuna
- E) Mary Shelley’in, ilk taslağı doğrudan yayınlarak hiçbir düzenleme yapmadığına

11. Popüler müzik, karmaşık besteler yerine akılda kalıcı melodiler ve yineleyen ritimlerle geniş kitlelere hitap eder. Sözler genellikle basit duygusal temalar etrafında şekillenir ve dinleyicinin anında kendini ifade etmesine imkân tanır. Canlı performanslarda nakaratlara hep birlikte eşlik edilmesi, toplu bir deneyim oluşturur. Bu yapı, teknik ustalıktan ziyade dinleyiciyle duygu bağı ve birlikte söyleme pratiğini ön plana çıkarır.

Bu parçadan popüler müziğin hangi yönüne dair aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Akılda kalıcı nakaratların dinleyicilerin birlikte söyleme pratiğini teşvik ettiğine
- B) Basit temalı sözlerin dinleyicinin duygusal bağlantı kurmasını kolaylaştırdığına
- C) Canlı performanslardaki tekrar eden bölümlerin teknik çeşitliliği azalttığına
- D) Temel amacının teknik mükemmellikten çok, dinleyiciye kurulan duygusal bağ olduğuna
- E) Yineleyen ritim düzenlemelerinin toplu katılım yerine bireysel tepkileri öne çıkardığına

12. İnsanlı Mars yolculuğu, yalnızca teknik bir başarı olarak değil aynı zamanda insanlık tarihinin kültürel ve felsefi bir kırılma noktası olarak da değerlendiriliyor. Ay’a yapılan yolculuktan farklı olarak Mars, geçmişinde yaşam barındırmış olabileceği yönündeki bulgularla yalnızca gidilecek bir yer değil belki de yeniden “kurulacak” bir yer anlamı taşıyor. Bu nedenle Mars’a yapılacak insanlı sefer, bir “dönüş” değil sembolik olarak bir “gidiş”tir: Köklerinden kopmuş bir türün, uzaydaki ilk yerleşim denemesidir. Bu kopuş, aynı zamanda insanın yeryüzüne olan aidiyetine dair yeni tartışmaları da beraberinde getiriyor. Mars’a yerleşme fikri, insanın dünyayı terk etme değil dünyayı yeniden anlamlandırma biçimi olabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Mars yolculuğu, insanlığın Dünya dışında bir yaşam alanı kurma çabasından çok, varoluşsal ve felsefi bir dönüşümü simgelemektedir.
- B) Mars’a gitme fikri, Dünya’daki doğal kaynakların tükenmesine karşı alınan pratik bir önlem olarak sunulmuştur.
- C) Mars’ta yaşam olduğuna dair kanıtlara kesin gözüyle bakılarak insanlığın oraya geri dönmekte olduğu öne sürülmektedir.
- D) Mars’a yapılacak yolculuk, insanın yeryüzüne olan bağlılığı ve kendilik algısı açısından yeni bir yorumlama zemini sunmaktadır.
- E) Yazar, Mars’a gitmenin etik boyutunu sorgulamakta ve bunun insanlık için tehlikeli olabileceğini öne sürmektedir.

13. Tasavvuf, insanın benliğini aşarak hakikate ulaşma çabasıdır. Bu anlayışta, dünyevi arzularla biçimlenen “nefs”in terbiyesi, manevi yükselişin ön koşuludur. Sufiler, bu yolda aşkı sadece bir duygu değil Tanrı’ya ulaşmanın en etkili aracı olarak görür. Zira onlar için aşk, aklın sınırlarını aşan, insanı içsel bir dönüşüme zorlayan kutsal bir ateştir. Bu nedenle tasavvufi düşüncede bilgi, yalnızca okumayla değil yaşantıyla, tefekkürle ve kalp yoluyla edinilir. Ancak bu yolda ilerlemek, kişinin dünyevi meşguliyetlerden sıyrılıp içsel bir disiplin kurmasını da gerektirir.

Bu parçada tasavvufia ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Nefsi arındırmanın, manevi olgunluk açısından zorunlu görüldüğüne
- B) Hakikate ulaşmak için bireyin içsel bir çabayla yol alması gerektiğine
- C) Aşkın, Tanrı’ya yakınlaşmak için temel bir vasıta olarak kabul edildiğine
- D) Tasavvufi düşüncede aklın sınırlarının sezgi yoluyla aşılabileceğine
- E) Tasavvufi yolculuğun, kişinin dünyevi bağlardan kopmasıyla mümkün olduğuna

14. Yüksek rakımlarda yapılan dayanıklılık koşuları, son yıllarda yalnızca bir spor disiplini olmaktan çıkarak bir yaşam biçimine dönüşmüştür. Bu tür yarışlar, fiziksel sınırları zorlamanın ötesinde; zihinsel direnç, doğayla uyum ve kendiyile yüzleşme gibi daha derin katmanları da içerir. Katılımcılar, sert doğa koşullarının ortasında yalnızlıkla, yorgunlukla ve bazen de korkularıyla baş başa kalırken benliklerini yeniden tanıma fırsatı yakalar. Bu sebeple yüksek irtifa koşucuları, çoğu zaman bu deneyimi bir tür içsel arınma ve dönüşüm süreci olarak tanımlar. Ne var ki bu tür koşuların doğa üzerindeki etkileri, güzergâh boyunca oluşturulan geçici altyapılar ve artan insan faaliyeti nedeniyle tartışma konusudur.

Bu parçaya göre yüksek irtifa koşu kültürüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bu spor biçimi, yalnız fiziksel güce değil zihinsel dayanıklılığa da ihtiyaç duyar.
- B) Katılımcılar için bu etkinlik, bireysel gelişimi besleyen bir deneyime dönüşebilir.
- C) Doğal yaşam farkındalığını artırması yönüyle çevresel katkılar sunduğu söylenebilir.
- D) Zorlu koşullarda yapılan bu spor, kişisel sınırların yeniden keşfedilmesini sağlayabilir.
- E) Bu tür yarışlar, performans ve ruhsal bir dönüşüme olanak tanır.

15. Zaman, insan için sadece bir ölçüm birimi değil aynı zamanda anlamın ham maddesidir. İnsan, bir şeyi yaşadıkça değil onu zamanla birlikte dönüştürdükçe kendine ait kılar. Geçip giden anlar, ancak bilinçle durdurulduklarında anlam kazanır. Bu yüzden anılar, yaşanmışlıklardan çok, insanın onları nasıl taşıdığıyla ilgilidir. Zamanı sadece geçmekle değil onun içinde kendini kurmakla var olur insan. Bir anı sahiplenmek, onun içinde ne kadar bulunduğundan çok, ona nasıl baktığınla ilgilidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarının düşüncesini destekleyen bir örnek değildir?

- A) Bir yolculuk kısa sürmüş olabilir ama eğer o, beni kendime daha da yaklaştırdıysa hâlâ içimdedir.
- B) Geçmişte yalnızca birkaç cümle konuşmuş olsak da o sohbet, eğer beni değiştirdiyse hâlâ sürmektedir.
- C) Zamanımı bir yerde uzun süre geçirmiş olmam, orada anlam kurmadıysam o deneyimi bana ait kılmaz.
- D) Geçmişten hiçbir görüntü kalmasa da zihnimde eğer bende iz bıraktıysa o anları kaybetmiş sayılmam.
- E) Üzerinde yıllarca çalıştığım projeyi hatırlamıyorsam eğer harcadığım zaman onu bana ait kılmaz.

16. Vincent Van Gogh’un fırçası, renkleri ve kendi ruhunun dalgalanmalarını tuvale taşır. Onun resimleri, doğrudan bir anlatımın değil içe yönelen bir arayışın izlerini taşır. Her fırça darbesi, yoğun duyguların bir patlaması ya da derin bir sessizliğin yankısı gibidir. Yaşamı boyunca neredeyse hiç tanınmayan ve yalnızca bir tablo satabilen Van Gogh, bugün modern resim sanatının en özgün figürlerinden biri kabul edilmektedir. O, çiçekleri, tarlaları ve yıldızları boyarken aslında iç dünyasının kırık dökük aynasına bir bakış sunmuştur. Kendi deyişiyle “renkleri düşünceler gibi kullandığında” resim onun için yalnızca estetik değil varoluşsal bir ifade alanı hâline gelmiştir.

Bu parçaya göre Van Gogh ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kendi iç dünyasını sanat yoluyla görünür kılmaya çalışmıştır.
- B) Resimlerinde kişisel duygu durumunu belirgin bir biçimde göstermiştir.
- C) Yaşarken anlaşılmasının kırıklığını eserlerinde yansıtmıştır.
- D) Yapıtlarında doğayı öznel bir bakış açısıyla yorumlamıştır.
- E) Sanatı yalnızca görsel değil düşünsel bir anlatım aracı olarak görmüştür.

1. Resim yapan şairler, kelimelerle yarattıkları dünyanın sınırlarını renkler ve çizgilerle genişletebilen sanatçılardır. Bu sanatçılar, resim aracılığıyla hem edebî hem de görsel bir dil geliştirerek izleyicide çok boyutlu bir estetik deneyim uyandırır. Onların eserlerinde şiirin ritmiyle tablonun kompozisyonu arasında kurulan bağ, izleyicinin algısında derinlik oluşturur. Ayrıca görsel sanatlarla uğraşmak, şairlerin gözlem yeteneklerini güçlendirir; bu da dizelerine daha ayrıntılı betimlemeler katmalarını sağlar. Araştırmalar, resimle ilgilenen şairlerin yaratıcı düşünme becerilerinin ve ifade zenginliklerinin arttığını göstermektedir. Bu çift yönlü üretim süreci, sanatçının edebî ve görsel hafızasını güçlendirerek sanatsal kimliğini pekiştirir. Bununla birlikte, resim yapan şairlerin toplumsal olaylara ilgilerinin azaldığını söylemek güçtür.

Bu parçaya göre resim yapan şairlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanatsal kimliklerini pekiştirdikleri
- B) Sosyal alanları geri planda tuttukları
- C) Gözlem yeteneklerini geliştirdikleri
- D) Anlatımlarının olumlu yönde etkilendiği
- E) Görsel ve edebî hafızalarını geliştirdikleri

2. UNESCO'nun "Yaşayan İnsan Hazine" programı, somut olmayan kültürel mirasın korunmasını ve gelecek kuşaklara aktarılmasını hedefler. Bu ünvan; bir zanaat, sanat ya da geleneksel bilgi alanında ustalık düzeyine ulaşmış kişilere verilir. Böylece yok olma tehlikesi altındaki kültürel değerlerin, usta çırak ilişkisiyle yaşatılması amaçlanır. Program, yalnızca bireyleri onurlandırmakla kalmaz; aynı zamanda topluluklarda kültürel bilincin güçlenmesine de katkı sağlar. Bazı ustalar, edindikleri becerileri eğitim programlarıyla geniş kitlelere ulaştırırken kimileri de bu bilgileri kendi atölyelerinde sınırlı sayıda öğrenciye aktarır. Kültürel mirasın korunması, teknik bilgiyle o geleneğin taşıdığı felsefenin ve yaşam biçiminin sürdürülmesini gerektirir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Kültürel mirasın korunmasında toplumun üzerine sorumluluklar yüklendiğine
- B) Programın, belirli alanlarda yetkinleşmiş kişileri resmî olarak tanıdığına
- C) Bazı ustaların, bilgilerini toplumun farklı kesimlerine yaymayı tercih ettiğine
- D) Kültürel aktarımın hem teknik bilgi hem de o bilgiye bağlı yaşam biçimini içerdiğine
- E) "Yaşayan İnsan Hazine" programının, kültürel mirasın sürdürülebilirliğine katkı sağladığına

3. Çağdaş Türk edebiyatının dikkat çeken yazarlarından Hakan Günday, eserlerinde genellikle bireyin toplumla ve kendi iç dünyasıyla çatışmasını işler. Romanlarında sert, çarpıcı ve zaman zaman rahatsız edici betimlemelerle karakterlerin ruhsal derinliklerine iner. Kurgularında sosyal sorunlara ve bireysel çıkmazlara yer verirken dili yoğun imgeler ve güçlü metaforlarla zenginleştirir. Eserlerinde insan doğasının karanlık yönlerini irdeleyen bir anlatım tercih eder. Yazarlık kariyeri boyunca edebiyat ödüllerine layık görülen Günday, yurt içinde olduğu kadar yurt dışında da okur kitlesi edinmiştir. Birçok türde eser veren sanatçının edebiyat dünyasında çok daha ileri seviyelerde olacağına dair düşünceler vardır.

Bu parçaya göre Hakan Günday ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eserlerinde toplum ile birey ilişkisi önemli bir yer tutar.
- B) Karakterlerinin iç dünyasına derinlemesine yer verir.
- C) Kullandığı dil, imgeler ve mecazlarla zenginleşir.
- D) Eserleri hem yerli hem yabancı okurlara ulaşmıştır.
- E) Yapıtlarının tek bir edebî türde yazıldığı sonucuna varılabilir.

4. Toplumsal yaşam içerisinde bireyler arasındaki boy farkı hep tartışma konusu olmuş ve ilgi çekici bir özellik göstermiştir. Uzun veya kısa boylu olmak, sosyal hayatta sürekli görsel güzellikle doğrudan ilişkilendirilmiş; zaman zaman alay konularına bile dâhil edilmiştir. Olaya daha bilimsel bakacak olursak araştırmalar, boy uzunluğunun hem biyolojik hem de sosyal sonuçlar doğurduğunu gösterir. Kısa boylu bireylerin bazı spor dallarında daha çevik olduğu, uzun boyluların ise belirli fiziksel aktivitelerde avantaj sağladığı bilinmektedir. Boy, sosyal algıda da farklı etkilere yol açabilir; bazı toplumlarda uzun boy prestij unsuru sayılırken bazı kültürlerde bu durum önemsizdir. Ancak boy uzunluğu, tek başına kişinin sağlık durumunun belirleyicisi değildir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Boy uzunluğu ile spor branşı arasında doğrudan ilişki vardır.
- B) Toplumsal yaşamda boy uzunluğu konuşulan bir konudur.
- C) Boy uzunluğu çoğu kültürde prestij unsuru olarak kabul edilir.
- D) Boyun sosyal algıda farklı yorumlara yol açabileceği söylenebilir.
- E) Sağlığı etkileyen önemli bir faktör olarak boy uzunluğu gösterilemez.

5. Yağmurlu iklimlerde yaşayan topluluklar, günlük yaşamlarını sürekli nem ve yağış koşullarına uyumlu şekilde düzenler. Çatılar genellikle eğimli yapılır, böylece suyun hızlıca akması sağlanır. Tarım faaliyetlerinde suya dayanıklı bitkiler tercih edilir. Bu bölgelerdeki insanlar, su geçirmez kıyafet ve ayakkabılar kullanarak hareket kabiliyetlerini korur. Yerel pazarlar, iklimin sağladığı bol su kaynakları sayesinde tarım ürünleri açısından çeşitlilik sunar. Bu iklimlerde görülen tarımsal ürünler, bölgeden bölgeye değişkenlik göstermektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Genel olarak belirli ürünlerin yetiştirildiğine
- B) Su ihtiyacı yüksek ürünlerin tercih edildiğine
- C) İnsanların iklime bağlı giysi alışkanlığı kazandığına
- D) Suyun toprağa dayalı üretimi zenginleştirdiğine
- E) Mimari yapıların iklime bağlı olarak şekillendiğine

6. Yeni teknolojilerin hızla yaygınlaşması, toplumların bir anda dönüşeceği yanılgısını sıkça besliyor. Oysa araçlar değişse de bu araçları kullanma biçimini belirleyen teşvikler, alışkanlıklar ve görünmez kurallar yerinde durduğunda beklentiler ile sonuçlar arasındaki mesafe açılıyor. Kimi kurumlar, bir yazılım kurarak verimliliğin artacağını varsayıyor; çalışanların hedefleri, ödüllendirme düzeni ve hata kültürü değişmediğinde eski davranışlar yeni araçların içinde yeniden üretiliyor. Dönüşümün gerçek bedeli, satın alma kalemlerinde değil insanların neyin değerli sayıldığına ilişkin ortak anlayışın yeniden kurulmasında gizli. Bu yüzden, parlıtlı çözümler kısa vadede kıpırdanma yaratabilir; kalıcı etki için ise teknolojiyi, normları ve teşvikleri aynı yöne bakan bir bütün hâline getirmek gerekir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Verimlilik artışı, yeni araçların kurulumu yapıldığında bile kendiliğinden gerçekleşmeyebilir.
- B) Teknoloji yatırımları, çalışan motivasyonu yüksekse ek bir düzenlemeye ihtiyaç duymaz.
- C) Kurumsal dönüşümde yazılım altyapıları belirleyicidir; davranışlar ikincil düzeyde kalır.
- D) Kısa vadeli sonuçlar, norm ve teşviklerin gözden geçirilmesine gerek bırakmaz.
- E) Zekice çözümler, görünmez kuralları pekiştirerek dönüşümü hızlandıran ana unsurdur.

7. Rönesans Dönemi resim sanatı, perspektifin keşfiyle birlikte mekân algısında köklü bir değişim yarattı. Sanatçılar, insan figürlerini daha doğal oranlarda tasvir ederek kompozisyonlara derinlik kazandırdılar. Fresk ve yağlı boya teknikleri, bu dönemin en çok tercih edilen ifade araçları oldu. Resimlerdeki ışık-gölge kullanımı, anlatılmak istenen sahenin duygusunu güçlendirdi. Tüm bu gelişmeler, resmin yalnızca estetik bir uğraş olmaktan çıkıp bilimsel ve felsefi düşüncenin de taşıyıcısı hâline gelmesini sağladı.

Bu parçada Rönesans Dönemi resim sanatı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Teknik yeniliklerin resimde etkiler yarattığına
- B) Figürlerin oransal olarak daha gerçekçi çizildiğine
- C) Işık ve gölgenin duygusal aktarımı arttırdığına
- D) Kullanılan renk paletinin sınırlandırıldığına
- E) Sanatın entelektüel bir boyut kazandığına

8. Arılar, çok sayıda çiçekli bitkinin üreme döngüsünde kilit bir rol üstlenir: Çiçekten çiçeğe taşınan polen, tohum bağlama oranlarını ve meyve kalitesini belirgin biçimde artırır. Bu etkileşim, tekil türlerin sürekliliğini ve besin ağlarının dayanıklılığını besler çünkü bitki örtüsündeki devamlılık; onu kullanan böcek, kuş ve memelilerin yaşam olanaklarını genişletir. Tarımsal peyzajda mevsim boyunca ardışık çiçeklenme sunan şeritler ve çit kenarları, arı topluluklarının sığınak ve besin bulmasını kolaylaştırır. Böyle düzenlemeler, popülasyon dalgalanmalarını yumuşatarak tozlaşma hizmetinin sürekliliğini güvence altına alır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Tozlaşma verimliliğinin arı kolonilerinin büyüklüğünden ziyade çiçek çeşitliliği ve sürekliliği ile doğrudan ilişkili olduğuna
- B) Yabani arı popülasyonlarının tarımsal verimlilik üzerinde bal arılarından daha kritik bir role sahip olduğuna dair bulguların güçlendiğine
- C) Tek ürün tarımının çiçeklenme döneminin kısa ve yoğun olması nedeniyle arı popülasyonlarını desteklemekte yetersiz kaldığına
- D) Tarım alanlarında mevsim boyu ardışık çiçeklenmenin arı topluluklarının barınma ve besin bulma olanaklarını artırdığına
- E) İstilacı eşek arılarının yayılımının ekosistem hizmetlerinin uzun vadeli düzeyini yükselttiği yönünde kanıtlar bulunduğuna

9. Göçmen kuşlar, her yıl binlerce kilometrelik yolculuklar yaparak üreme ve beslenme alanları arasında gidip gelir. Bu süreçte Dünya'nın manyetik alanını, Güneş'in konumunu ve yıldızları kullanarak yönlerini bulurlar. Bazı türlerin, rüzgâr akımlarını verimli şekilde kullanarak enerji tasarrufu sağladığı bilinmektedir. Bilim insanları, kuşların koku alma duyusunun da yön bulmada rol oynayabileceğini öne sürmektedir. Ancak göç rotalarının iklim değişikliği nedeniyle kalıcı olarak değişip değişmediği henüz kesinleşmemiştir.

Bu parçada göçmen kuşlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Göç ederken birden fazla çevresel işaretten yararlandıklarına
- B) Hava faktörlerini kullanarak güçlerini verimli kullandıklarına
- C) Duyu organlarıyla yön bulmaları arasında ilişki olduğuna
- D) Birçok türünün iklim değişikliğinden çok etkilendiğine
- E) Gök cisimlerini yollarını bulmada kullandıklarına

11. Geleneksel çömlekçilik hem işlevsel hem estetik açıdan değerli ürünler ortaya çıkarır. Usta çömlekçiler, kilin yapısını elleriyle hissederek şekillendirme sürecini yönetirler. Fırınlama aşamasında ısıнын doğru ayarlanması, dayanıklılığı ve renk tonunu belirler. Bazı atölyelerde desenler, fırınlama öncesi doğal boyalarla işlenir. Günümüzde endüstriyel üretim, geleneksel çömlekçiliğin yaygınlığını azaltmış olsa da araştırmalar, bu zanaatın toplumların kültürel hafızasında önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Bu parçada geleneksel çömlekçilikle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Doğru ısı ayarının çömleklerin sağlamlığını ve rengini etkilediğine
- B) Ustaların kilin yapısını elleriyle kontrol ettiklerine
- C) Desenlerin genellikle fırınlama öncesinde çömleklere işlendiğine
- D) Çömlekçiliğin kültürel hafızada önemli bir yere sahip olduğuna
- E) Endüstriyel üretimin geleneksel yöntemleri ortadan kaldırdığına

HIZ YAVINLARI

10. XIX. yüzyıl Rus edebiyatı, bireysel yaratıcılık ve toplumsal dönüşümlere ayna tutan derinlikli yapıtlarla öne çıkmıştır. Tolstoy, bireyin ahlaki arayışlarını ve iç çatışmalarını epik kurgular içinde sunarken Dostoyevski, insan ruhunun karanlık bölgelerine inen sorgulayıcı bir üslup geliştirmiştir. Çehov ise gündelik hayatın sıradan anlarını bile sahici ve çarpıcı bir dile dönüştürerek farklı bir edebî damar açmıştır. Bu yazarların ortak noktası, bireyleri ve bireylerin yaşadığı çağın ruhunu eserlerine sindirebilmeleridir. Onların eserlerinde karakterlerin seçimleri ile dönemin toplumsal gerçekleri iç içe geçmiştir. Böylece Rus edebiyatı, insanlığın ortak meselelerine dair evrensel bir söz söyleme gücü kazanmıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Tolstoy, bireyin çeşitli problemlerini, etik çıkmazlarını eserlerinde işlemiştir.
- B) Dostoyevski, karakterlerinin iç dünyasına eleştirel yaklaşan bir üsluba sahiptir.
- C) Rus edebiyatında mekân betimlemeleri, toplumsal eleştirinin önüne geçmiştir.
- D) Rus yazarları, eserlerinde toplumsal gerçeklik ile bireysel öyküleri harmanlamıştır.
- E) Çehov'un eserleri, gündelik yaşamın küçük anlarını etkileyici bir dille yansıtır.

12. Fizik bilimi, evrenin en temel yapı taşlarını ve bu yapıların etkileşimlerini anlamayı amaçlar. Klasik mekanik, makroskobik ölçekte cisimlerin hareketlerini açıklarken kuantum mekaniği, atom altı parçacıkların olasılık temelli davranışlarını inceler. Görelilik kuramı ise zaman, mekân ve kütle kavramlarını hız ve kütle çekim gibi faktörlere bağlı olarak yeniden tanımlar. Termodinamik yasaları, enerji dönüşümlerinin ve entropi kavramının doğasını ortaya koyar. Elektromanyetizma; elektrik ve manyetik alanların, ışık gibi elektromanyetik dalgaların oluşumundaki rolünü açıklar. Modern fizik, kara deliklerin yapısından evrenin genişleme hızına kadar birçok kozmolojik olguyu da inceleme alanına dâhil eder.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Elektromanyetizma, ışığın oluşum sürecinde elektrik ve manyetik alanların etkileşimini açıklar.
- B) Görelilik kuramı, fiziksel büyüklüklerin sabit ve değişmez olduğuna dayalı bir bakış açısı sunar.
- C) Modern fizik, evrenin kökenine ve yapısına dair gözlemlere dayalı araştırmaları da kapsar.
- D) Fizik bilimi hem makroskobik hem de mikroskobik ölçeklerde farklı yöntemlerle açıklama yapar.
- E) Termodinamik yasaları, enerji dönüşümlerinin işleyişini belirli ilkeler çerçevesinde ele alır.

13. Bazı insanlar hayatı bir tırmanış olarak görür; doruğa ulaştığında zaferin, geride kaldığında ise yenilginin beklediğini düşünür. Oysa ben ne zirvenin büyüüne kapılırm ne de geride kalmanın kaygısını taşıyım. Çünkü bana göre hayat ne sonucun parlaklığıyla ne de geride kalmanın gölgesiyle tanımlanır. Asıl değer; tırmanış sırasında nefesinin ritmini, manzaranın değişimini ve adımların kendi hikâyesini fark etmektir. Bu yüzden sürekli kıyaslamaya, yarışa ve ölçülere dayalı yaşam biçimlerinden uzak durur; yolda olmanın kendisini önemserim.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zirveye ulaşmanın hayatın anlamını belirlemediğini savunur.
- B) Yolculuğun sürecini, ulaşılan hedeften daha değerli bulur.
- C) Başarıyı ölçen dışsal ölçütlere itibar etmemeye çalışır.
- D) Hayatını, başkalarıyla yarışarak anlamlandırmaya eğilimlidir.
- E) Gelişimi, odaklanarak elde edilebilecek bir deneyim olarak görür.

14. Bir haftalık denemede, katılımcılar hayati olmayan bildirimleri kapattıklarında telefonu daha seyrek kontrol etti ancak toplam ekran süreleri büyük ölçüde değişmedi. Buna karşın, uygulama kullanımını daha “niyetli oturumlar”a kaydırdıklarını, görev sırasında daha az bölündüklerini ve önceki adımlara dönme ihtiyacının azaldığını bildirdiler. Nesnel görev tamamlama sürelerinde belirgin bir iyileşme görülmedi fakat gün sonunda daha az tükenmiş hissettiklerini ifade ettiler. Ertesi hafta bildirimleri yeniden açanların bir kısmı, kontrolü belirli zaman dilimlerine yığma alışkanlığını sürdürdü.

Bu parçadan yapılan deneyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Bildirimleri kapatmak, görev sürelerini ölçülebilir biçimde kısaltır.
- B) Ekran süresi aynı kaldığında kullanım biçimi değişse de performans değişmez.
- C) Kesinti sıklığı azaldığında toplam süre değişmese de dikkat bölünmesi azalır.
- D) Deneme sonrasında katılımcıların çoğu bildirimlerini kalıcı olarak kapatır.
- E) Kişideki yorgunluk hissi esas olarak toplam ekran süresiyle belirlenir.

15. İyi bir kütüphane, kitap koleksiyonunun genişliğiyle ve kullanıcılarına sunduğu hizmetlerin çeşitliliği ve kalitesiyle de öne çıkar. Kitapların tematik olarak sınıflandırılması ve kolay erişilebilir raf düzenleri, kullanıcıların istedikleri esere daha hızlı ulaşmalarını sağlar. Bunun yanı sıra, sessiz ve düzenli bir okuma ortamı, kütüphanenin en önemli özelliklerinden biridir. Ayrıca, kütüphane personelinin güler yüzlü ve yardımcı olması, kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamada büyük bir rol oynar. Modern kütüphaneler, dijital kaynaklara erişim sağlayarak araştırmacılar ve öğrenciler için önemli bir kolaylık sunar. Son olarak bir kütüphanenin etkinlikler ve atölyelerle kullanıcılarını aktif bir şekilde sürece dâhil etmesi, o kütüphanenin çok yönlü bir öğrenme merkezi olmasını sağlar.

Bu parçanın yazarının kütüphane tercihinde aşağıdaki özelliklerden hangisi etkili değildir?

- A) Kütüphane çalışanlarının kullanıcı odaklı yaklaşımı
- B) Kitapların sınıflandırılma ve yerleştirilme biçimi
- C) Dijital kaynaklara kolay erişim olanağı
- D) Kütüphanede düzenlenen etkinliklerin çokluğu
- E) Koleksiyonun belirli bir alana odaklanması

16. Toplum içinde genellikle neşeli ve yardımsever bir imaj çizen bazı kişiler, aslında iç dünyalarında yoğun bir tükenmişlik ve karamsarlık hissi taşıyabilirler. Bu bireyler çevrelerine olumlu hatta cana yakın mesajlar verirken kendi içsel sıkıntılarını gizleyerek normallerini sürdürmeye çalışırlar. Bu durum; dışarıdan bakınca sosyal uyum ve sıcak ilişkiler sergilenmelerine rağmen zamanla kişide enerji kaybı, risk almaktan kaçınma ve yaşamdan kopma eğilimi yaratır. Bu kişiler sıklıkla öfke, huzursuzluk veya umutsuzluk gibi duyguları belli etmemek için esprili ya da aşırı yardımsever davranışlara başvururlar. Böylece hem kendi çaresizlikleri hem de olumsuz duygular gündelik hayatın akışına karışmadan saklanmış olur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kişiler, sosyal çevrelerine neşeli görünerek olumsuz duygularını saklayabilirler.
- B) Maskelenmiş davranışlar, uzun vadede bireyin yaşama dair hedeflerini azaltabilir.
- C) Kişilerin sosyal davranışları, her zaman gerçek duygularını yansıtmaz.
- D) Karamsarlıktan kurtulmak, kişinin başka insanlara yardım etmesine bağlıdır.
- E) Mizah ve yardımseverlik, olumsuz duyguları gizlemek için kullanılan yollardandır.

1. Kartallar, yırtıcı kuşlar arasında en güçlü ve etkileyici türlerden biridir. Geniş kanat açıklıkları sayesinde uzun mesafeleri yorulmadan kat edebilirler. Keskin gözleri, kilometrelerce öteden avlarını seçmelerine olanak tanır. Avlanma sırasında hızları ve manevra kabiliyetleriyle dikkat çekerler. Bazı kartal türleri, binlerce metre yükseklikte süzülürken bile yeryüzündeki en ufak hareketi fark edebilir. Bu üstün özellikleri, onları hem ekosistemde hem insan kültüründe güç ve özgürlüğün sembolü hâline getirmiştir. Kartalların yaşam alanları, dağlık bölgelerden açık ovalara kadar geniş bir çeşitlilik gösterir.

Bu parçadan kartallarla ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Görme yetileri, uzak mesafelerden av tespitine imkân tanır.
- B) Kendi sınıfının en keskin gözlem gücüne sahip kuşudur.
- C) Yüksekten süzülürken bile hareketleri algılayabilirler.
- D) Avlanmada hem hız hem çeviklik ön plandadır.
- E) İnsan kültüründe çeşitli kavramlarla simgeleşmiştir.

2. Antik Çağ'da deniz ticareti, liman kentlerinin ekonomik ve kültürel gelişiminde belirleyici bir rol oynamıştır. Stratejik konumları sayesinde bu kentler, farklı coğrafyalardan gelen tüccarların buluşma noktası hâline gelmiştir. Arkeolojik buluntular, bu şehirlerde ticari mallarla beraber fikirlerin ve teknolojilerin paylaşıldığını göstermektedir. Bazı liman kentlerinin, çevresindeki kara ticaret yollarıyla entegre olduğu, böylece hinterlandındaki bölgelerle güçlü bağlar kurduğu bilinmektedir. Ancak bu limanların denizcilik teknolojisine yaptıkları katkılar hakkında doğrudan belge azdır.

Bu parçadan Antik Çağ'daki liman kentleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Ekonomik gelişimlerinde ticaretin rol oynadığına
- B) Farklı bölgelerden gelen tüccarların onlarda bir araya geldiklerine
- C) Kara ticaretiyle bağlantılı limanların bölgeleriyle etkileşim kurduğuna
- D) Denizcilik alanındaki önemli yeniliklerin oralardan çıktığına
- E) Malların yanı sıra kültürel unsurların da oralarda paylaşıldığına

3. Temiz su kaynakları, yaşamın devamı için vazgeçilmezdir. Gözeler, yer altındaki suların doğal yollarla yeryüzüne çıktığı noktalardır. Bu kaynaklar, çoğu zaman içme suyu temininde kritik bir rol oynar. Gözelerden akan su, genellikle mineral bakımından zengin ve serin olur. Bazı bölgelerde bu kaynakların etrafı, doğal yaşam alanlarıyla çevrilidir ve ekosistemin korunmasına katkı sağlar. Yerleşim yerlerinin bu kaynaklara yakın konumlanması, tarih boyunca suya erişim ihtiyacının önemini göstermiştir. Ancak artan kirlilik ve yanlış arazi kullanımı, temiz su kaynaklarının sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Gözeler, yer altı sularının doğal çıkış noktalarıdır.
- B) Su kaynakları, yerleşim yerlerinin konumunu etkilemiştir.
- C) Tüm topluluklar su kenarlarında yerleşik hayata geçmiştir.
- D) Su kaynakları, ekosistemin devamına katkı sunabilir.
- E) İnsan faaliyetleri, su kaynaklarının geleceğini tehlikeye atabilir.

4. Son yıllarda diş protezi teknolojisinde yaşanan gelişmeler estetik ve fonksiyonel açıdan önemli ilerlemeler sağlamıştır. Üretimde kullanılan biyouyumlu malzemeler, protezlerin ağız dokularıyla daha uyumlu olmasına imkân verir. 3D yazıcı teknolojisi sayesinde kişiye özel protezler, kısa sürede ve yüksek hassasiyetle üretilmektedir. Dijital tarama sistemleri, ölçü alma sürecini daha konforlu ve hatasız hâle getirir. Ayrıca yeni kaplama teknikleri, protezlerin doğal diş görünümüne daha yakın olmasını sağlar. Gelişmiş bağlantı sistemleri, protezlerin uzun ömürlü ve sağlam olmasına katkıda bulunur.

Bu parçaya göre diş protez teknolojisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Teknolojinin güvenilirliği sayesinde proteze yönelme görülmektedir.
- B) Kullanılan malzemeler, protezlerin ağız dokusuyla uyumunu artırmaktadır.
- C) Dijital teknolojiler, uygulama sürecinde hata payını azaltmaktadır.
- D) Gelişen teknikler, protezlerin doğal görünüme yaklaşmasını sağlar.
- E) Modern protez üretiminde kişiye özel tasarım yapma imkânı artmıştır.

5. Günlük yaşamda insanlar, yeni bilgilerle karşılaştıklarında mevcut inançlarını destekleyen kanıtları daha çok hatırlar ve üzerinde durur. Bu eğilim, kişilerin çelişen verileri göz ardı ederek yalnızca doğrulayıcı örnekleri önceliklendirmesine yol açar. Deneyler, katılımcıların tarafsız inceleme yapmadıklarında kendi görüşlerine uyan bilgileri seçici olarak hatırladıklarını göstermektedir. Bu durum, bireylerin yanlış çıkarımlara varmasına ve görüşlerini esnetmek yerine pekiştirmesine neden olur.

Bu parçada söz edilen onaylama yanlılığı ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Kişiler, öğrendikleri bilgileri tamamen tarafsız şekilde değerlendirir.
- B) İnsanlar, kendi fikirlerini çürütmeye yönelik kanıtları aktif olarak araştırır.
- C) Bireyler, mevcut inançlarını destekleyen örnekleri tercih etme eğilimindedir.
- D) Kişiler, karşıt görüşleri dikkate alarak sık sık fikirlerini değiştirir.
- E) İnsanlar, yanlış bilginin etkisini anında ayırt ederek reddeder.

6. Akıllı telefon bazen yol göstericim, bazen eğlence kaynağı, bazen de hatırlatıcı oldu. Harita uygulamaları sayesinde rotamı kaybetmeden belirledim, video içeriklerle farklı dünyalar tanıdım, notlar uygulamasıyla unutmamam gerekenleri zamanında hatırladım. Böylece telefon, yalnızca iletişim aracı olmanın ötesinde hem yön bulmamı hem bilgi edinmemi hem de belleğimi desteklememi sağladı.

Bu parçada akıllı telefon kullanımı ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıllı telefonların temel amacının kullanıcıyı eğlence içerikleriyle meşgul etmektedir.
- B) Akıllı telefonun yalnızca eğlence aracı olmakla kalmayıp yol gösterici ve hatırlatıcı işlevi vardır.
- C) Harita ve video uygulamalarının gerçek dünyadaki etkileşimleri olumsuz yönde etkilemektedir.
- D) Not alma özelliğinin, kullanıcıların hafıza sorunlarını tamamen ortadan kaldırmaktadır.
- E) Akıllı telefon kullanımının, dijital uygulamalara gereğinden fazla güven duygusu oluşturmaktadır.

7. Atmosferdeki karbondioksit miktarının artmasıyla birlikte okyanus sularında çözünen CO₂, karbonik asit oluşumuna yol açar ve bunun sonucunda suyun pH'ı düşer. Bu süreç, kabuklu deniz canlılarının kalsiyum karbonat yapılı kabuklarının zayıflamasına neden olabilir. Araştırmalar, asidifikasyonun özellikle genç istiridyelerin kabuk gelişimini geciktirdiğini ve hayatta kalma oranlarını düşürdüğünü göstermektedir. Ayrıca bu değişim, ekosistem dengelerinde uzun vadede geri dönüşü güç biyolojik etkiler doğurabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Kabuklu deniz canlılarının asidik ortamlarda kabuklarını daha kalınlaştırdığına
- B) Genç istiridyelerin kabuk gelişiminin asidifikasyondan olumlu etkilendiğine
- C) Asidifikasyonun yalnızca tropikal denizlerde gerçekleştiğine
- D) Okyanusta çözünen CO₂'nin karbonik asit oluşturup suyun pH'ını düşürdüğüne
- E) Karbonat kullanımıyla deniz suyu pH'ının yükseltilemeyeceğine

8. Yemek, sadece bir besin kaynağı olmanın ötesinde kültürel bir ifade biçimidir. Her toplumun kendine özgü yemek alışkanlıkları, tarifleri ve pişirme yöntemleri vardır. Örneğin Akdeniz mutfağı taze sebzeler, zeytinyağı ve deniz ürünleri ile bilinirken Asya mutfağı baharatlar ve çeşitli pişirme teknikleri ile öne çıkar. Yemek, aynı zamanda sosyal bir etkinliktir; aile ve arkadaşların bir araya geldiği, deneyimlerini paylaştığı bir ortam sağlar. Geleneksel yemekler, geçmişten gelen hikâyeleri ve kültürel değerleri taşır. Örneğin bir aile yemeği hazırlanırken nesiller boyu süregelen tarifler ve gelenekler yaşatılır. Bu nedenle yemek, sadece karın doyurmakla kalmaz; aynı zamanda toplumsal bağları güçlendirir ve kültürel mirası yaşatır.

Bu parçaya göre yemek ve yemek kültürü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yemek, yalnızca besin kaynağı olarak değerlendirilir.
- B) Her toplumun kendine özgü yemek alışkanlıkları ve tarifleri vardır.
- C) Yemek pişirmek, sosyal bir etkinlik olarak rağbet görmemektedir.
- D) Geleneksel yemeklerin modern tarzda sunumu ilgi çekmektedir.
- E) Yemekler, sadece bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yapılır.

9. Japonya'da geleneksel kültür ile modern yaşam pratikleri, toplumsal yapıda uyumlu bir biçimde varlığını sürdürür. Selamlaşma biçimleri, yalnızca bireyler arası saygıyı değil hiyerarşinin devamını da yansıtır. Kamusal alanlarda sessizliğin korunması, uyumun sessiz bir göstergesi kabul edilir. Geleneksel festivaller, kolektif belleğin aktarımına ve turizm yoluyla ekonomik katkıya aracılık eder. Aile ilişkilerinde sorumluluk anlayışı güçlüdür ancak genç kuşaklar, bireysel tercihlere daha fazla yönelmektedir.

Bu parçada Japonya'da geleneksel kültür ile modern yaşam pratikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Selamlaşma biçimlerinin sosyal düzenin sürdürülmesine katkısına
- B) Kamusal sessizlik kültürünün toplumsal uyumun parçası olduğuna
- C) Geleneksel festivallerin ekonomik fayda sağlayabildiğine
- D) Aile ilişkilerinde kuşaklar arası dayanışmanın zayıfladığına
- E) Genç kuşakların bireysel perspektifte hareket ettiğine

10. Hasret Gültekin, genç yaşta hayatını kaybetmesine rağmen bağlama icrasında bıraktığı derin etkiyle Türk halk müziğinin unutulmaz isimleri arasına girmiştir. Ustalığını teknik virtüöziteyle ve eserlerine kattığı duygusal yoğunlukla ortaya koymuştur. Sanat yaşamı boyunca halk müziğinin köklü geleneğini yaşatmaya özen göstermiş, eserlerinde hem anonim halk ezgilerini yorumlamış hem özgün besteler yapmıştır. Onun bağlama icrasında yöresel tavırları harmanlayan yaklaşımı, pek çok genç icracıya ilham kaynağı olmuştur. Araştırmacılar, Gültekin'in sanatı sayesinde bağlamanın yalnızca bir çalgı değil bir kültür taşıyıcısı olarak da algılandığını vurgular. Onun eğitimlik faaliyetleri üzerine de kısa zamanda birçok çalışma yapıldığı bilinmektedir.

Bu parçadan Hasret Gültekin ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Eğitimlik yönünün sanat hayatının merkezinde yer aldığına
- B) Bağlama icrasında duygusal yorum gücünün önemli bir yer tuttuğuna
- C) Onun icrasının genç müzisyenler üzerinde etkili olduğuna
- D) Hem geleneksel hem de özgün eserler ortaya koyduğuna
- E) Bağlamanın kültürel bir değer olarak konumlanmasına katkı sunduğuna

11. Kum, genellikle kayaların uzun süreli aşınması ve parçalanması sonucunda oluşur. Bu süreç; rüzgâr, su ve sıcaklık değişimleri gibi fiziksel etkenlerin yanı sıra kimyasal ayrışma ile de hızlanır. Kum tanelerinin büyüklüğü, şekli ve bileşimi, kaynağını oluşturan taşın türüne ve bulunduğu çevresel koşullara göre farklılık gösterir. Sahil kumları, çoğunlukla kuvars bakımından zenginken çöllerdeki kumlar daha homojen yapıda olabilir. Zamanla kum tanelerinin taşınma biçimi ve mesafesi, yüzeylerinin aşınma derecesini belirler.

Bu parçadan kumlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kumun fiziksel özellikleri, köken aldığı kayanın yapısıyla doğrudan ilişkilidir.
- B) Kum taneciklerinin oluşumunda canlı organizmaların doğrudan bir rolü bulunur.
- C) Çevresel koşullar, kumun şekillenme sürecinde belirleyici rol oynar.
- D) Kumun bileşimi hem fiziksel hem kimyasal etkenlerden etkilenebilir.
- E) Taşınma süreci, kum tanelerinin yüzey yapısında değişimlere yol açabilir.

12. Telefonun icadı, XIX. yüzyılın ikinci yarısında iletişimde devrim yaratmıştır. Alexander Graham Bell'in 1876'daki patenti, sesin elektrik sinyallerine dönüştürülerek uzak mesafelere iletilmesini mümkün kılmıştır. Bu buluş, kısa sürede telgrafın yerini almaya başlamış, Sanayi Devrimi sonrası artan ticari ilişkilerin hızla gelişmesine zemin hazırlamıştır. XX. yüzyıl başlarında manuel santrallerin yerini otomatik santraller almaya başlamış, bu da görüşmelerin daha hızlı ve güvenilir şekilde yapılmasını sağlamıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ise telefon ağlarının genişlemesi, kıtalar arası iletişimi kolaylaştırmıştır. 1970'lerden itibaren mobil iletişim teknolojilerinin gelişmesi, taşınabilir telefonların ortaya çıkmasını sağlamış; XXI. yüzyılda ise internet tabanlı uygulamalar, telefonun işlevlerini çok yönlü dijital platformlara dönüştürmüştür.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Telefonun icadı, telgrafın önemini zamanla azaltan bir yenilik olmuştur.
- B) Mobil teknolojilerinin gelişimiyle telefon, mekândan bağımsız hâle getirmiştir.
- C) Otomatik santraller, telefon görüşmelerinde zaman kaybını ortadan kaldırmıştır.
- D) İnternetin telefon teknolojisine katkısı, ses iletiminin kalitesini artırmakla sınırlı kalmıştır.
- E) XX. yüzyılın ortalarında telefon ağlarının genişlemesi, uluslararası bağlantıları artırmıştır.

13. Büyük ofis binalarında çalışanlar ayrıldıklarında ışıkları sık sık açık unutup ve bu durum gereksiz enerji tüketimine yol açıyor. Çözüm olarak geliştirilen akıllı aydınlatma sistemi, hareket ve ortam ışığı sensörleri kullanarak ofiste kimse olmadığında ışıkları otomatik olarak kısıyor veya kapatıyor. Sistem, mevcut aydınlatma düzeyine göre parlaklığı da ayarlayarak konforu korurken enerji tasarrufu sağlıyor. Başarılı pilot uygulamanın ardından sistemin tüm bina gruplarında yaygınlaştırılması planlanıyor.

Bu parçada söz edilen akıllı aydınlatma sisteminin geliştirilme amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çalışanlara ışık seviyesini uzaktan yönetebilecekleri mobil bir kontrol imkânı sunmak
- B) Çalışanların ofis kullanım verilerini performans değerlendirmesi amacıyla toplamak
- C) Aydınlatma zamanlamasını tesis yöneticilerinin elle ayarlamasıyla standart hâle getirmek
- D) Ofislerde gereksiz enerji tüketimini hareket ve ışık sensörleriyle otomatik olarak azaltmak
- E) Enerji şirketlerinin yeni hizmetlerini tanıtmak için bir reklam kanalı oluşturmak

14. Günümüzde sağlık sektöründe yapay zekâ, tanı ve tedavi süreçlerini dönüştürüyor. Görüntü işleme algoritmaları, röntgen ve MR gibi tıbbi görüntülerdeki küçük lezyonları insan gözünün kaçırabileceği düzeyde bile tespit edebiliyor. Bunun yanı sıra büyük veri analitiği kullanılarak hastaların geçmiş sağlık kayıtları inceleniyor ve hastalık risklerine yönelik erken uyarılar üretiliyor. Örneğin yapay zekâ destekli bir sistem, diyabet hastalarında komplikasyon gelişme olasılığını önceden tahmin ederek doktorları uyarabiliyor. Ayrıca kişiye özgü genetik ve yaşam tarzı verilerine dayanarak hazırlanan tedavi planları, başarı oranını artırma potansiyeline sahip. Tüm bu gelişmelere rağmen bazı uzmanlar algoritma ön yargıları ve veri güvenliği konularında dikkatli olunması gerektiğini vurguluyor.

Bu parçada yapay zekâ uygulamalarının sağlık alanındaki etkileriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Görüntü işleme algoritmalarının radyologların teşhis sürecinde temel alınan karar mekanizmalarını büyük ölçüde etkilediğine
- B) Tıbbi görüntülerdeki küçük lezyonların erken tespiti için görüntü işleme algoritmalarının kullanıldığına
- C) Büyük veri analitiğiyle hastaların sağlık kayıtlarında yer alan tüm potansiyel risklerin sorunsuz biçimde belirlenebildiğine
- D) Kişiye özgü genetik veriler kullanılarak hazırlanan tedavi planlarının sadece otomatik sistemlere bırakıldığına
- E) Veri güvenliği ve algoritma ön yargılarına dair uzman görüşlerinin gereksiz yazışmalarla sınırlandırıldığına

15. Çocukluk, bir ressamın tuvali gibidir; canlı ve duru renklerle dolu, her fırça darbesi umut ve merak uyandırır. İlk gençlik ise gökkuşağını andıran bir fırtına gibidir; duyguların ve renklerin karışımı hem yaratıcı bir patlama hem de kontrol edilmesi gereken bir karmaşa getirir. Bu süreçte yaşanan küçük çatışmalar ve çalkantılar, tuvalde yeni katmanlar oluşturarak bireyin kendine özgü desenini ortaya çıkarır. Zamanla, fırtına dindiğinde geriye yalnızca o eşsiz kompozisyon kalır.

Bu parçadan çocukluk ve ilk gençlik dönemiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Çocukluğun tamamen durgun ve duygusal çatışmadan uzak bir süreç olduğu varsayımının yanlışlığına
- B) Gökkuşağını andıran fırtınanın yaratıcı patlamadan çok, bireyi değişime zorlayan bir kaosa yol açtığına
- C) İlk gençlikteki çatışmaların, bireyin kimliğini oluşturan benzersiz desenleri ortaya çıkarmaya katkı sağladığına
- D) Ressamın mükemmel kompozisyonu korumak için fırtına dindikten sonra beklenmesi gerektiğine
- E) Canlı renklerin, fırtına sonrası oluşan özgün desenlerin tüm izlerini silip yok ettiği düşüncesine

16. Bireyler, çelişen inançlar veya davranışlar arasında benzerlik olmadığı durumlarda, içsel bir gerilim ve rahatsızlık hissi yaşarlar. Psikolojik araştırmalar, bu bilişsel uyumsuzluğun azaltılması için kişilerin ya inançlarını ya da davranışlarını yeniden düzenleme yoluna gittiklerini göstermektedir. Örneğin sağlıklı beslenmeye önem veren birinin abur cubur tüketimiyle ortaya çıkan çelişkiyi gerekçelendirmek için diyetini sonraki güne ertelemesi, uyumsuzluğu telafi etme davranışına örnek teşkil eder. Alternatif olarak kişi davranışını tutarlı hâle getirmek için inancında değişiklik yapabilir. Bu süreç, bireylerin çelişkili verilerle yüzleşmek yerine bilişsel şema veya tutumlarını ayarlamalarına neden olur. Böylece bilişsel uyumsuzluk, karar verme ve tutum oluşturma süreçlerini doğrudan etkiler.

Bu parçada söz edilen bilişsel uyumsuzluk ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bireyler, tutarsız inanç veya davranışlar arasında gerilim oluştuğunda mevcut tutumlarıyla eylemlerini uyumlu hâle getirmek için düzenleme yapma eğilimindedir.
- B) Bilişsel uyumsuzluk durumunda kişiler, kendilerini rahatlatmak amacıyla uyumsuz veriler yerine onaylayıcı kanıtları önceliklendirme yoluna giderler.
- C) Uyumsuzluk hissi, bireylerin çelişkili bilgileri bilinçli olarak bastırmasına veya göz ardı etmesine yol açarak içsel tutarlılığı korumasına neden olur.
- D) Kişiler, bilişsel uyumsuzluk deneyimlediklerinde hem inançlarını hem de davranışlarını değiştirerek zihinsel dengesizliklerini giderme eğilimi gösterirler.
- E) Bilişsel uyumsuzluk sürecinde bireyler, çelişkili verilerle yüzleşmek yerine tutumlarını yeniden yapılandırarak algılarını korurlar.

1. Samsun'daki Onur Anıtı, 1927'de Avusturyalı heykeltıraş Heinrich Krippel tarafından yapılmıştır. Atatürk'ün Samsun'a çıkışını ve Millî Mücadele'yi başlatışını simgeleyen eser, şehrin en önemli sembollerindendir. Bronz heykel, yüksek bir kaidede, at üzerinde betimlenmiş Atatürk figürüyle dikkat çeker. Yapıldığı dönemde Türkiye'nin modernleşme sürecinin bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Yerli ve yabancı turistler için çekim noktası olan anıt, çeşitli törenlerde merkezî rol üstlenir. Samsun halkı için tarihsel ve duygusal anlamda büyük değer taşır. Anıtın çevre düzenlemeleri zamanla yenilenmiş, alanın ziyarete daha elverişli hâle gelmesi sağlanmıştır.

Bu parçada Onur Anıtı ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yapımında bronz malzemenin kullanıldığına
- B) Yapım sürecinde yerel sanatçılarla iş birliği yapıldığına
- C) Samsun halkı üzerindeki manevi etkisi olduğuna
- D) Tarihsel bir bağlamda inşa edildiğine
- E) Zaman içinde çevre düzenlemesinin yenilendiğine

2. Uzun deniz yolculuklarında denizcilerin en büyük sorunlarından biri, yönlerini kaybetmeleridir. Modern navigasyon cihazlarının icadından önce denizciler, yıldızların konumuna bakarak yön tayini yapardı. Araştırmalar, deneyimli denizcilerin rüzgârın yönüne, dalgaların ritmine ve hatta suyun sıcaklığına bakarak rotalarını belirleyebildiklerini gösteriyor. Bu yöntemler, özellikle pusulanın çalışmadığı ya da görüşün kısıtlandığı sisli havalarda büyük önem taşımıştır. Ayrıca eski denizcilerin, okyanus akıntılarını ve deniz kuşlarının göç yollarını takip ederek kara parçalarının yerini tahmin edebildikleri de biliniyor. Ancak modern cihazlar sayesinde bu doğal yöntemler giderek daha az kullanılmaya başlanmıştır. Yine de bazı kaptanlar, geleneksel yöntemlerin hâlâ güvenilir olduğunu savunmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Geleneksel yöntemlerin yerini tamamen modern cihazların aldığına
- B) Sisli havalarda geleneksel yöntemlerin özellikle önem kazandığına
- C) Denizcilerin yön bulmak için birden fazla doğal işaretten yararlandıklarına
- D) Yıldızların yol bulmak için temel unsurlardan biri olduğuna
- E) Kuşların göç yollarının kara parçalarının yerini tahmin etmede kullanıldığına

3. Köy Enstitüleri, 1940'ta kırsal bölgelerde eğitim seviyesini yükseltmek amacıyla kurulmuştur. Bu kurumlar, akademik bilgi vermenin yanında tarım, marangozluk ve el sanatları gibi uygulamalı beceriler de kazandırmayı hedeflemiştir. Öğrenciler hem kendi dersliklerini hem okulun diğer binalarını inşa ederek üretkenlik bilincini geliştirmiştir. Eğitim programı, köylerin ihtiyaçlarını karşılayacak çok yönlü bireyler yetiştirmeye odaklanmıştır. Enstitüler, kısa sürede ülke genelinde birçok köyde modernleşme hareketinin öncüsü olmuştur. Ancak zamanla çeşitli siyasi tartışmaların odağı hâline gelmiş ve 1954'te kapatılmıştır. Bugün hâlâ, bu kurumların eğitim felsefesi üzerine araştırmalar yapılmaktadır.

Bu parçada Köy Enstitüleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Genelde öğretmen yetiştirmesine
- B) Uygulanan eğitimin önemine
- C) Öğrencilere olan olumlu etkiye
- D) Ülke çapında yarattığı dönüşümlere
- E) Kapanmasına yol açan sürece

4. James Webb Uzay Teleskobu, evrenin oluşumuna dair daha önce erişilemeyen ayrıntıları gözlemleyebilmesiyle modern astronominin en önemli araçlarından biri hâline gelmiştir. Teleskobun kızılötesi gözlem yeteneği, toz bulutlarının ardında saklı yıldız oluşum bölgelerini ve uzak galaksileri incelemeyi mümkün kılar. Bu sayede evrenin ilk dönemlerine dair bilgiler, daha net bir şekilde elde edilebilmektedir. Ancak bu veriler, yalnızca gök bilimsel değil felsefi ve kültürel düzeyde de yeni tartışmalar doğurmaktadır çünkü elde edilen her yeni bilgi, insanın evrendeki yerini yeniden düşünmesini sağlar. James Webb'in yolladığı görüntüler, evrenin geçmişine dair anlatıları dönüştürürken bilimin hayal gücüyle kurduğu bağları da gözler önüne serer.

Bu parçadan James Webb Uzay Teleskobu'yla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Kızılötesi gözlem imkânının, görünmeyen gök cisimlerinin ayrıntılı biçimde incelenmesini sağladığına
- B) Ulaşılan verilerin, bilimsel olduğu kadar kültürel bağlamlarda da değerlendirilebilecek nitelikler taşıdığına
- C) Sağladığı bilgilerin, evrenin geçmişine yönelik yerleşik anlayışların dönüşmesine katkıda bulunduğuna
- D) Yıldız oluşum bölgelerinin gözlemlenmesinin, evrenin ilk zamanlarına dair sırlarının çözülmesini sağladığına
- E) Çekilen görüntülerin, bilimsel araştırmalarla insan hayal gücü arasındaki bağı görünür kıldığına

5. Sığırcıklar, göç ve kış döneminde gökyüzünde oluşturdukları geniş sürülerle âdeta bir dalga hareketi sergiler; bu harekete “murmuration” denir. Bu sürülerde her birey, yanında uçan birkaç komşusunun hareketlerini izleyerek yön ve hızını anında ayarlar. Böylece sürü genelindeki dönüşler ve dalgalanmalar, milisaniyeler içinde tüm gruba yayılır. Araştırmalar, bu mekanizmanın yalnızca estetik bir gösteri değil aynı zamanda grup içi hızlı bilgi iletimine hizmet ettiğini ortaya koymuştur. Sonuç olarak bireyler arası etkileşim, topluluğun karmaşık hareket düzenlerini başkaca bir lider olmaksızın koordine etmesini sağlar.

Bu parçadan sığırcıkların sürü uçuşları (murmuration) ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sürü uçuşları, tehlikelerin sürü tarafından daha hızlı fark edilmesini sağlar.
- B) Ani yön değişimleri, grup içindeki bilgi iletim hızını artırır.
- C) Kış döneminde sürüler, kent sınırlarından sistematik olarak uzak durur.
- D) Murmuration hareketleri, üreme döneminde eş bulma amacıyla ortaya çıkar.
- E) Sürü düzenini belirlemek için uçuşta önder bir birey takip edilir.

6. Mercan resifleri, deniz sıcaklıklarının artışı ve okyanus asidifikasyonunun etkilerine karşı hassastır. Suyun sıcaklığı bir iki °C yükseldiğinde simbiyotik algler strese girerek fotosentez etkinliğini azaltır. Bu süreç, koralin renk kaybına ve ağarmaya neden olur. Ağarmış mercanlar enerji üretimini sürdürebilmek için rezervlerini kullanırken hastalıklara karşı savunmasız hâle gelir. Araştırmalar, uzun süreli ağarma dönemlerinin %90'a varan mercan ölümlerine yol açtığını göstermektedir.

Bu parçadan mercan resifleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Mercan ağarması genellikle okyanus asidifikasyonunun bir sonucu olarak görülür.
- B) Sıcak su, koral iskeletinin büyüme hızını artırır.
- C) Uzun süreli ağarma, resif ekosisteminin hastalıklardan korunmasını güçlendirir.
- D) Mercanlar, sıcaklık stresine karşı renk değişimiyle uygunlaşabilir.
- E) Ağarmış mercanların hastalıklara karşı savunma mekanizmaları zayıflar.

7. Kelebeklerin yaşam döngüsü, doğanın en etkileyici olaylarından biridir. Yumurtadan çıkan larvalar, çeşitli bitkiler üzerinde beslenerek büyür. Bu süreçte, kelebeklerin renkleri ve desenleri, çevresel faktörlere ve beslenme alışkanlıklarına bağlı olarak değişiklik gösterebilir. Pupa aşamasında ise kelebekler, dışarıdan görünmeyen ama içsel olarak büyük değişimler geçirir. Bu dönüşüm, kelebeklerin uçuşa yeteneklerini geliştirmelerine ve diğer türlerden ayırt edici özellikler kazanmalarına yardımcı olur. Kelebeklerin bu özel dönüşüm süreci, ekosistemler için polinatör olarak önemli bir rol oynamalarının yanı sıra, biyolojik çeşitliliği artırma açısından da kritik bir öneme sahiptir.

Bu parçadan kelebeklerle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Uçuşa yeteneklerinin artmasının bitki çeşitliliğine bağlı olduğuna
- B) Dönüşüm sürecinin tamamen dışsal faktörlere bağlı olduğuna
- C) Yaşam döngüsünün insan müdahalesine ihtiyaç duyduğuna
- D) Yumurtadan çıkan larvaların yalnızca bir tür bitki ile beslendiğine
- E) Renk ve desenlerinin çevresel faktörlerden etkilendiğine

8. Orman ekosistemlerinde ağaç kökleri, toprak altındaki miselyum ağlarıyla birbirine bağlanır. Miselyum, karbon ve mineral besinlerin değişimini sağlar. Ağaçlar fotosentezle ürettikleri şekerleri miselyuma aktarırken miselyum da ihtiyaç duyulan mineralleri geri sunar. Araştırmalar, bu simbiyotik ağların su stresi ve bitkisel hastalıklara karşı ağaç dayanıklılığını artırdığını göstermiştir.

Bu parçadan orman ekosistemindeki miselyum-ağaç simbiyozu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Miselyum, ağaç köklerinin toprak üstü bölümlerinde de gelişir.
- B) Besin değişimi yalnızca su molekülleri üzerinde gerçekleşir.
- C) Sembiyotik ağlar, ağaçların çevresel strese karşı direncini güçlendirir.
- D) Simbiyoz, yalnızca mantar türleri arasındaki ilişkilerde görülür.
- E) Mineraller, miselyum tarafından yaprak dokularında depolanır.

9. Yeryüzünde sürekli yağmur yağsaydı su döngüsü mevcut hâlden farklı bir dengeye otururdu. Toprak, zamanla aşırı suya maruz kalarak verimliliğini yitirir ve birçok tarım ürünü yetişemez hâle gelirdi. Nehir ve göller, sürekli beslenme nedeniyle taşkın riskini artırır; kıyı ekosistemleri değişime uğrardı. İnsan yerleşimleri, özellikle düşük rakımlı bölgelerde, sel felaketleriyle daha sık karşılaşır. Bu durum, göç hareketlerini tetikleyerek yeni yerleşim alanlarının oluşmasına yol açardı. Ancak sürekli yağış, bazı bölgelerde yer altı su kaynaklarını besleyerek içme suyu sıkıntısını azaltabilirdi.

Bu parçaya göre yeryüzünde sürekli yağmur yağsada aşağıdakilerden hangisi söylenemezdi?

- A) Tarımsal üretimde iklimin belirleyici etkisi artardı.
- B) Yerleşim alanları, yağışa bağlı doğal afetlerden olumsuz etkilenirdi.
- C) Sürekli yağış, bazı bölgelerde su teminini kolaylaştırabilirdi.
- D) Göç hareketleri, iklim koşullarına bağlı olarak hız kazanabilirdi.
- E) Kıyı ekosistemleri, mevcut durumunu korumaya devam ederdi.

10. Bilge Karasu, edebiyatımızda özellikle düşünsel derinliği ve biçimsel yenilikleriyle tanınan yazarlardandır. Metinlerinde okurdan yüksek dikkat ve yorumlama becerisi talep eden çok katmanlı yapılar kurmuştur. Onun eserlerinde felsefi sorgulamalar ile bireysel yalnızlık teması, sıkça iç içe geçer. Karasu'nun dili, kimi zaman yoğun sanatlı kullanımıyla, kimi zaman da yalın bir anlatım tarzıyla kendini gösterir. Çeviri çalışmaları, yazarın dil üzerindeki hâkimiyetini ve farklı kültürlerle duyduğu ilgiyi yansıtır. Eleştirmenler, onun yapıtlarını Türk edebiyatında modernist anlatımın en özgün örnekleri arasında değerlendirir.

Bu parçadan Bilge Karasu ile ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Eserlerinde hem yoğun imgesel hem de sade dilin yer aldığına
- B) Eserlerinin, okurun yorumlama yetisini zorlayan bir yapıda olduğuna
- C) Yazarın çeviri çalışmalarının kültürel merakını ortaya koyduğuna
- D) Eleştirmenlerin, onun eserlerini geleneksel anlatıma örnek gösterdiğine
- E) Yalnızlık temasını, felsefi konularla birlikte işlediğine

11. Deniz fenerleri, denizcilere yön göstermek ve tehlikeli bölgelerden uzak tutmak amacıyla yüzyıllardır kullanılmaktadır. İlk dönemlerde ateş ve yağ lambalarıyla sağlanan ışık, zamanla yansıtıcı aynalar ve mercek sistemleriyle güçlendirilmiştir. Günümüzde çoğu deniz feneri, yüksek verimli LED sistemleri ve otomatik kontrol mekanizmalarıyla çalışır. Farklı renklerde ve ritimlerde yanıp sönen ışık sinyalleri, denizcilerin bulundukları konumu ayırt etmelerine yardımcı olur. Ayrıca bazı fenerlerde sisli havalarda ek olarak sesli uyarı sistemleri de devreye girer.

Bu parçadan deniz feneri ile ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Sisli havalarda tüm deniz fenerleri sesli ikaz sistemleriyle çalışır.
- B) Modern deniz fenerleri, ışık kaynağı olarak verimli teknoloji ürünlerini kullanır.
- C) Tarihsel süreçte deniz fenerlerinin ışık gücü farklı tekniklerle artırılmıştır.
- D) Farklı ışık sinyalleri, denizcilerin konum tespitinde önemli rol oynar.
- E) Otomatik kontrol mekanizmaları, deniz fenerlerinin günümüzdeki işleyişinde yer alır.

12. İkinci Yeni hareketinin öncü şairlerinden biri olan Cemal Süreya, şiirlerinde bireysel duygularla toplumsal meseleleri ustalıkla harmanlamıştır. Onun dizelerinde hem gündelik hayatın küçük ayrıntılarına hem de derin felsefi sorgulamalara yer verilir. Kullandığı dil, yalın görünmesine rağmen çok katmanlı bir anlam örgüsüne sahiptir. Edebiyat eleştirmenleri, onun şiirini modern Türk şiirinin önemli dönemeçlerinden biri olarak değerlendirir. Süreya, aynı zamanda deneme ve çeviri alanında da eserler vermiştir. Tüm bunlar, onun edebiyat dünyasında yalnızca bir şair değil çok yönlü bir edebiyat insanı olarak anılmasını sağlamıştır.

Bu parçadan Cemal Süreya ile ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Şiirlerinde bireysel ve toplumsal öğeleri bir arada işler.
- B) Dil kullanımı, yüzeyde sade görünse de derin anlamlar taşır.
- C) Edebiyat çevreleri tarafından şiirin önemli isimlerinden sayılır.
- D) Döneminin şairlerine esin kaynağı olmayı başarmış bir şairdir.
- E) Eserlerinde gündelik ayrıntılara ve felsefi sorgulamalara yer verir.

13. Sosyal medya, bireylerin iletişim kurma biçimlerini değiştirmiştir. Ancak artan sosyal medya kullanımı, bazı olumsuz etkileri de beraberinde getirmiştir. Özellikle gençler arasında siber zorbalık, kaygı ve depresyon gibi psikolojik sorunlar yaygınlaşmaktadır. Uzmanlar, bu sorunları azaltmak amacıyla güvenli internet kullanımı konusunda bilinçlendirme projelerinin geliştirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen projeye örnek olabilir?

- A) Sosyal medya platformlarına ilgi çekici özellikler eklemek
- B) Gençlere yönelik sosyal medya okuryazarlığı eğitimleri düzenlemek
- C) İnternet hızını artırarak sosyal medya deneyimini iyileştirmek
- D) Psikolojik destek hizmetlerini artırmak amacıyla yeni klinikler açmak
- E) Siber zorbalıkla mücadele için halk destekli yasalar çıkarmak

14. Ebeveynler, çocuklarının güvenliğini sağlamalı ve onları her türlü tehlikeden korumalı. Elbette onları hayata en iyi biçimde hazırlamalı. Ancak bazı cümlelerin tehlikeli olduğu unutulmalı. Sürekli olarak “Biz sana daima güveniyoruz ama insanlara güvenmiyoruz. Yabancıların hepsi kötüdür, herkese karşı çok dikkatli olmalısın.” tarzı cümlelerin durmaksızın tekrarı çocuğun kaygılı ve ailesine bağımlı bir birey olmasına yol açabilir. Bu bakımdan çocukların güvenliği sağlanmak istenirken travmalar yaşamalarına sebebiyet vermenin yanlış olduğu unutulmamalı. İlaveten kendi başlarına yemek yemelerine, kişisel temizliklerini yapmalarına izin verilmeli. Okul ödevleri -destek olursa da- ebeveynlerce yapılmamalı.

Bu parçaya göre genç bir anne ve babaya çocuklarıyla ilgili verilecek tavsiyeler arasında aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Kendine güvenen ve sorumluluk alabilen bir yetişkin olması için çalışınız.
- B) Sağlıklı bir birey olabilmesi için gerekli olan sınırları edinmesine yardımcı olunuz.
- C) Yabancılarla hiçbir diyalog kurmaması konusunda gerekli şekilde uyarınız.
- D) Üstünü başını kirlettiği gerekçesiyle durmaksızın kızmaktan vazgeçiniz.
- E) Ders çalışırken gerekli kaynaklara ulaşması konusunda her türlü kolaylığı sağlayınız.

15. Son yıllarda denizlere atılan plastik atık miktarı artarken plaj temizleme çalışmaları sürekli yürütülse de sorun katlanarak büyüyor. Eğitim programları ve yerel topluluk iş birlikleri, halkın deniz kirliliğine karşı duyarlılığını artırarak atık bırakma oranını düşürmeyi amaçlıyor. Bilim insanları aynı zamanda biyobozunur plastiklerin kullanımı üzerinde çalışıyor ancak üretim maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle bu plastikler yaygınlaşamadı. Yapılan analizler, mikroplastiklerin deniz canlılarının besin zincirine girdiğini gösteriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Plaj temizleme çalışmalarının denizlerdeki plastik miktarını tamamen ortadan kaldırdığına
- B) Eğitim ve topluluk çalışmalarının plastik atık bırakma oranını azaltmayı hedeflediğine
- C) Biyobozunur plastiklerin yaygın kullanımı sayesinde üretim maliyetlerinin düştüğüne
- D) Mikroplastiklerin deniz canlılarında önemli bir sağlık riskine yol açmadığına
- E) Yerel topluluk iş birliklerinin kirlilik sorununu tek başına çözebileceğine

16. Yemek, bireysel ve toplumsal yönleri olan kültürel bir öğedir. İnsan, fizyolojik yapısı itibarıyla yemekle doğrudan ilişkili olduğu gibi sosyal yönüyle de yaşadığı kültürün etkisi altında bir yemek anlayışına sahiptir. Özetle insanın yaşadığı fiziki ve kültürel coğrafya yemek kültürünü etkilemektedir. Hayat şeklindeki değişme ve dönüşüm, yemek kültürünün de farklılaşmasına neden olabilmektedir. Özellikle Türk roman ve hikâyesi, Türk yemek kültürü konusunda bir hazinedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılanları doğrudan destekleyen cümlelerden biri değildir?

- A) Yemeğe sadece beslenme olarak bakmak onu anlayamamaktır.
- B) Beslenme kültürü nedeniyle sayısız insan obeziteye yakalanmıştır.
- C) Her kültür, kendi yeme ve içme alışkanlıklarını inşa etmektedir.
- D) Bir topluluk her türlü sofraya zevkini coğrafyasına bağlı biçimde oluşturur.
- E) Edebiyat ve yemek ilişkisi -en çok da bizde- yadsınmaz düzeydedir.

1. Yaratıcılık, çoğu zaman özgür düşünceyle ilişkilendirilir ancak kimi durumlarda sınırlar, yaratıcı süreci besleyebilir. Bir ressam, paletindeki renkler sınırlı olduğunda daha özgün çözümler üretebilir ya da bir yazar, belirli bir tema etrafında kalarak derinlikli bir hikâye kurgulayabilir. Bununla birlikte yaratıcılığın tamamen kısıtlanması, ifade alanını daraltır ve özgünlüğü zedeler. Bu nedenle yaratıcılık hem özgürlüğün hem de belirli ölçüde sınırın dengesinde gelişebilir. İnsan, yaratıcılığını besleyen bu dengeyi kurabildiğinde üretiminde kalıcı etki bırakabilir.

Bu parçadan yaratıcılıkla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Aşırı kısıtlamalar, yaratıcılığı olumsuz etkileyebilir.
- B) Belirli sınırlar, bazen yaratıcı sürece katkı sağlayabilir.
- C) Yaratıcılık, özgürlük ve sınırın dengesiyle gelişebilir.
- D) Tek bir yöntemle çalışmak, yaratıcı üretimi daima artırır.
- E) Tamamen kısıtlanmak, özgünlüğe zarar verebilir.

2. İnsanın içsel dengesi, olumsuzluklardan korunmanın yanında hayatın inişli çıkışlı akışını bilinçli biçimde deneyimlemekle güçlenir. Bunun için:

- Karşılaşılan engelleri kişisel değerleri pekiştirecek fırsatlar olarak görmek
- Günlük rutinde farkındalığı artıracak, anda kalmayı sağlayacak etkinlikler yapmak
- Başkalarının başarılarını kıskanmak yerine onlardan ilham almak
- Gündelik ilişkilerde, anlık öfke ya da sevinçleri kontrol altına alarak yapıcı bir tutum sergilemek
- Küçük ama anlamlı anları fark ederek bunları yaşamın bir parçası hâline getirmek

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen önerilere örnek gösterilemez?

- A) Hedefine ulaşamayan birinin, bu durumu kendi kararlılığını güçlendiren bir deneyim olarak görmesi
- B) Parkta otururken çevresindeki sesleri dikkatle dinleyip zihnini toparlayan bir kişinin huzur hissetmesi
- C) Arkadaşının terfi aldığını duyunca kendi eksiklerinin farkın varan bireyin bunları gidermek için eğitimlere başlaması
- D) Bir tartışma sırasında duygularına kapılmayarak karşısındakini anlamaya çalışan bir öğrencinin ortamı yumuşatması
- E) Gün batımını izlerken hissettiği dinginliği her akşam tekrarlamaya çalışan bir kişinin bu anlardan güç alması

3. Bazı insanlar yaşamı, önceden belirlenmiş hedeflerin peşinde koşmakla anlamlandırır. Ben ise hedeflerin insana gereksiz bir baskı yüklediğini düşünürüm. Çünkü ulaşmak ya da ulaşamamak, hayatın özündeki akışı bozabilecek geçici değerlendirmelerdir. Bu yüzden günlük yaşamımda her anın kendi değerini yaşatmasına izin verir, sürekli plan yapma ihtiyacından uzak dururum. Yaptığım işlerde sonucu değil süreci önemser, kendimi başkalarının ölçütlerine göre değerlendirmem.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaptığı işlerde başkalarının düşüncesine önem verir.
- B) Amaçların kişi üzerinde baskı yarattığını savunur.
- C) Planlı bir yaklaşım yerine akışa göre yaşamayı benimser.
- D) Sürecin, sonuçtan daha değerli olduğunu düşünür.
- E) Hayatın doğal akışını korumaya özen gösterir.

4. Radar teknolojisi; belirli frekans aralıklarındaki elektromanyetik dalgaları kullanarak hedeflerin konum, hız ve yön bilgilerini elde eden bir sistemdir. Dalga yansıma prensibine dayalı çalışan bu sistemler, sivil havacılıkta uçuş güvenliğinin sağlanmasından askerî savunma operasyonlarına kadar geniş bir yelpazede kullanılmaktadır. Yüksek çözünürlüklü modellemeye sahip modern radarlar, görüntüleme kapasitesini artırarak düşük görünürlüklü hedeflerin tespiti kolaylaştırmaktadır. Çeşitli atmosferik değişkenler, radar menziline ve ölçüm doğruluğunda farklılaşmalara yol açabilmektedir. Son yıllarda makine öğrenmesi tabanlı algoritmaların entegrasyonu, hedef sınıflandırma sürecinde hız ve isabet oranını yükseltmiştir. Radar sistemlerinin ilerlemesi, elektromanyetik teoriye ilişkin fiziksel araştırmalar ve dijital veri işleme tekniklerindeki gelişmelerden doğrudan destek almaktadır.

Bu parçadan radar teknolojisi ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Radarların farklı amaçlara hizmet eden kullanım alanlarının bulunduğu
- B) Atmosferik değişimlerin radar ölçümlerinde değişkenlik yaratabileceğine
- C) Makine öğrenmesinin radar hedef tespit süreçlerini geliştirdiğine
- D) Tüm radar yeniliklerinin belirli bir coğrafi bölgede ortaya çıktığına
- E) Radar gelişiminin hem fiziksel hem sayısal araştırmalardan beslendiğine

5. Uzay çalışmaları, XX. yüzyılın ortalarından itibaren hız kazanmış ve insanlığın evreni anlama çabasının önemli bir parçası hâline gelmiştir. İlk insanlı uzay uçuşları, sadece bilimsel keşifler değil aynı zamanda uluslararası iş birliği ve rekabetin de başlangıcını simgeler. Uzay ajansları, Mars'ta yaşam arayışından, derin uzaya gönderilen uzay araçlarına kadar pek çok projeyi hayata geçirmiştir. Bu çalışmalar, gelecekteki insan yerleşimlerinin temelini oluşturma potansiyeline sahiptir. Ancak uzay araştırmalarının yüksek maliyetleri ve teknik zorlukları, bu projelerin gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Uzay araştırmalarına başlama nedeni, askerî amaçlar için yapılan projelerdir.
- B) Uzay ajansları, Mars'ta yaşam arayışında başarılı olmuş ve yerleşimler kurmuştur.
- C) Uzay araştırmaları, evreni anlama ve gelecek için önemli olsa da maliyet ve teknik zorluklar içerir.
- D) İnsanlı uzay uçuşları, bir iş birliği olmadan yalnızca bilimsel keşifler için yapılmıştır.
- E) Uzay araştırmalarının maliyetleri, katılan ülkelerin ekonomilerini derinden etkilemiştir.

6. Yaratıcılık, tüm fikirlerin serbestçe aktığı geniş meydanlarda değil sınırlı kaynakların ve katı kısıtlamaların iç içe geçtiği dar çerçevelerde canlanır. Kısıtlar, yenilikçiliğe davet niteliği taşır; var olan malzeme, zaman veya alan kısıtı, zihni alışılmış kalıpların ötesine taşımak için zorlar. Bu süreçte her engel, özgün bir çözüm üretme fırsatına dönüşür ve yaratılan eserler, sundukları estetikten ziyade sınırların aşılmasında gösterilen ustalıklı değer kazanır.

Bu parçaya göre yaratıcılığın doğasına dair aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yaratıcılığın en etkili biçimi, sınırsız olanakla özgürce çalışıldığında ortaya çıkar.
- B) Kısıtlar, zihni yenilikçi çözümler üretmeye zorlayan bir itici güç oluşturur.
- C) Dar sınırlamalar, yaratıcı sürece engel olarak alışılmış kalıpları pekiştirir.
- D) Geniş ve engelsiz alanlar, eserin estetik değerinin sınır tanımadan yükselmesini garantiler.
- E) Yaratıcılığın kaynağı, yalnızca bireyin doğuştan sahip olduğu yeteneklerdir.

7. Antik Çağ toplumlarında ortaya çıkan çömlek ve seramik eserler, günümüz sanat tarihçileri tarafından estetik objeler olarak değerlendirilir. Ancak bu topluluklar, bu objeleri sanatsal üretim değil işlevsel gereçler olarak görüyorlardı. Çünkü "sanat" kavramı henüz tanımlanmamış, yaratım süreçleri sınıflandırılmamıştı. Çömlekçiler, malzemeyi şekillendirirken öncelikle günlük kullanım ihtiyaçlarını karşılama amacındaydı; dekoratif unsurların varlığı bile işlevin bir uzantısı olarak kabul ediliyordu.

Bu parçada Antik Çağ'daki seramik eserlerin sanatsal nesne olarak algılanmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dekoratif öğelerin, işlevsel gereçlerin gölgesinde yalnızca yüzeysel bir süs unsuru olarak kalması
- B) Çömlek yapımında kullanılan ham maddelerin ve tekniğin öncelikle arkeolojik belge niteliği taşıması
- C) Toplumun sanat ile gündelik araç gereç üretimini birbirinden ayıracak soyut bir sınıflama geliştirmemiş olması
- D) Malzeme şekillendirilirken görsel estetikten çok, maddi kaygıların ve devamlılığın ön plana çıkması
- E) Çömlek üretiminin toplumsal statü göstergesi ve liderliğin ötesinde geleneksel bir pratiğe dönüşmesi

8. Kendini tanıma yolculuğu, bireyin içsel dünyasında gerçekleştirilen en önemli keşiflerden biridir. Bu süreçte bireyler, yalnızlıkla yüzleşir ve kendi zayıflıklarını anlamaya başlar. Dış dünyadan gelen beklentilere karşı direnmek, kişisel değerlerin ve inançların netleşmesine yardımcı olur. Bu yolculuk sırasında karşılaşılan zorluklar, yalnızca kişisel gelişimi değil aynı zamanda başkalarıyla olan ilişkileri de derinleştirir. Sonuç olarak gerçek bir içsel huzura ulaşmak, bireyin hem kendisiyle hem de çevresiyle barışık olmasını gerektirir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Bireyler, kendi zayıflıklarını anlamadan gerçek içsel huzura ulaşamazlar.
- B) Kendini tanıma yolculuğu, dış dünyadan gelen beklentilerle şekillenir.
- C) Yalnızlık, bireylerin dış dünya ile olan ilişkilerini olumsuz etkiler.
- D) Kişisel değerlerin netleşmesi, yalnızlıkla yüzleşmekle mümkündür.
- E) Bireylerin içsel huzuru, başkalarının beklentilerinin gerçekleşmesine bağlıdır.

9. Maksim Gorki, XIX. yüzyıl sonu ile XX. yüzyıl başında Rus edebiyatının en etkili yazarlarından biri olarak öne çıkar. Toplumcu gerçekçilik akımının öncülerinden kabul edilen yazar; eserlerinde yoksulluk, adaletsizlik ve insanın onur mücadelesi gibi temaları işlemiştir. Gençlik yıllarında yaşadığı zorluklar, yazılarında güçlü bir gerçeklik duygusu yaratmıştır. Gorki, roman dışında öykü, deneme ve tiyatrolar kaleme almıştır. Politik görüşleri nedeniyle çeşitli dönemlerde sürgüne gönderilmiş ancak orada bile yazmayı sürdürmüştür. Eserleri, dünya çapında birçok dile çevrilerek geniş bir okur kitlesine ulaşmıştır.

Bu parçadan Maksim Gorki ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Genellikle roman türünde eserler verdiği
- B) Hayat deneyimlerinin onun edebiyatını etkilediğine
- C) Eserlerinin evrensel nitelik taşıdığına
- D) Eserlerinde toplumsal sorunlara yer verdiği
- E) Sürgün dönemlerinde de edebiyatla ilgilendiğine

10. Optik lens teknolojisi, Antik Çağ'da basit cam kürelerle ışığın kırılma özelliklerinin keşfiyle başlamıştır. Orta Çağ'da yapılan mercek deneyleri, teleskop ve mikroskobun icadına giden süreci başlatmıştır. XVII. yüzyılda geliştirilen çoklu mercek sistemleri, görüntü netliğini artırarak bilimsel gözlemleri derinleştirmiştir. Sanayi Devrimi ile cam işleme tekniklerindeki ilerlemeler, hassas ölçüm cihazlarının üretimini mümkün kılmıştır. XX. yüzyılda optik kaplama teknolojileri, ışık yansımalarını azaltarak fotoğraf makinelerinin performansını yükseltmiştir. Günümüzde nano ölçekte tasarlanan mercekler, tıbbi görüntüleme ve uzay araştırmalarında kritik rol oynamaktadır. Lens teknolojisinin gelişimi, optik bilimin sınırlarını genişletmeye devam etmektedir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Lens teknolojisinin başlangıcının ışığın kırılma prensibinin keşfine dayandığı
- B) Çoklu mercek sistemlerinin, bilimsel gözlemlerin kalitesini artırdığı
- C) Sanayi Devrimi ile cam işleme tekniklerinin gerileme gösterdiği
- D) Optik kaplama tekniklerinin fotoğrafçılıkta yansımaları azalttığı
- E) Nano ölçekte tasarlanan merceklerin kullanım alanı bulunduğu

11. Pablo Neruda, XX. yüzyılın en tanınmış Latin Amerikalı şairlerinden biri olarak edebiyat dünyasında kalıcı bir iz bırakmıştır. Şiirlerinde aşk, doğa, siyaset ve insanlık hâlleri gibi geniş bir yelpazeyi işlemiştir. 1971'de Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görülen şair, bu ödülü şiirinin evrensel niteliğiyle kazanmıştır. Diplomatik görevler üstlenmiş ve bu süreçte pek çok farklı ülkede yaşamıştır. Edebiyatının yanı sıra siyasi kimliğiyle de tanınan Neruda, ülkesinin politik hayatında etkin bir rol oynamıştır. Şiirleri, bireysel duyguların ve toplumsal sorunların güçlü bir anlatımı olarak değerlendirilmiştir.

Bu parçadan Neruda ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sonraki kuşaklara esin kaynağı olduğuna
- B) Çok sayıda kültürü tanıma fırsatı bulduğuna
- C) 1971 Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldığına
- D) Toplumsal meselelere eserlerinde yer verdiği
- E) Şiirlerinin evrensel niteliğe sahip olduğuna

12. Arkeolojik kazılarda kullanılan modern teknikler, geçmişin izlerini daha doğru ve hızlı biçimde ortaya çıkarmayı sağlamaktadır. Lazer tarama cihazları, kazı alanının üç boyutlu haritasını çıkararak, araştırma süresini kısaltıp ayrıntılı veri elde edilmesine imkân tanımaktadır. Toprak altındaki yapıları tespit etmek için kullanılan yer radarı, kazı yapılmadan önce hedef bölgelerin belirlenmesini kolaylaştırır. Dronlar ise geniş alanların havadan görüntülenmesini sağlayarak yüzey şekillerindeki farklılıkları ortaya koyar. Bu teknikler, arkeolojik bulguların belgelenmesinde yüksek doğruluk sağlar ve verilerin dijital ortamda saklanmasına olanak verir. Tüm bu teknolojilere rağmen, kazı sürecinin etiğe ve yasalara uygun olup olmadığı hâlâ uzman kararına bağlıdır.

Bu parçaya göre arkeolojik kazılarda kullanılan modern teknikler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Lazer tarama teknolojisinin kazı süresini kısaltmada etkili olduğu
- B) Yer radarıyla hedef bölgelerin kazı öncesinde belirlenebildiği
- C) Dronların toprağın altındaki yapıları ayrıntılı biçimde gösterebildiği
- D) Modern tekniklerin, verilerin dijital ortamda korunmasını sağladığı
- E) Kazılarda etik kuralların teknolojiyle değil uzman görüşüyle belirlendiği

13. Kahve ritüelleri, bir araya gelen insanları ortak deneyim etrafında buluşturarak sohbeti teşvik eder ve sosyal bağların pekişmesine katkıda bulunur. Bazı tutkunlar, farklı çekirdeklerin aroma profillerini öğrenerek damak zevkini zenginleştirir. Öte yandan tek başına kahve içmek, bireyin kendine zaman ayırmasını sağlayabilir. Ayrıca fazla şeker eklemek, kahvenin karakteristik aromasını gölgede bırakabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Fazla şeker eklemenin kahvenin kıvamını kalınlaştırdığına
- B) Tek başına kahve içmenin bireyin enerjisini artırdığına
- C) Kahve ritüellerinin sohbeti teşvik ederek sosyal bağları güçlendirdiğine
- D) Farklı çekirdeklerin aroma profillerini öğrenmenin kahve zevkini sınırladığına
- E) Kahve ritüellerinin üretkenlik artışı amacıyla düzenli yapıldığına

14. Yeniliğin benimsenmesi sürecinde, Everett Rogers'ın yayımladığı teorik modele göre farklı kullanıcı grupları ardışık aşamalardan geçer. Önce yenilikçi bireyler, ürünü deneyerek avantajlarını keşfeder, daha sonra erken benimseyiciler, bu deneyimleri değerlendirip diğer kullanıcıları etkiler. Erken çoğunluk, yeniliğin toplumsal kabul görmeye başladığını belirleyen kritik kitle rolünü üstlenir. Geç çoğunluk ise çoğunluğun davranışını takip ederek riskten kaçınma eğilimiyle benimsediği noktada ürün yaygınlaşır. Son kısım olan geride kalmışlar, yeniliği ancak çoğunluğun tercihi yerleştiğinde kabul eder. Bu model, benimsenme hızının sosyal etkileşim ve iletişim kanallarıyla doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koyar.

Bu parçada söz edilen yeniliğin benimsenme eğrisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Erken benimseyiciler, ürünü deneyimledikten sonra edindikleri bilgileri sosyal çevrelerine yayarak sonraki kullanıcı gruplarını etkiler.
- B) Geç çoğunluk, yeniliği ancak resmî tanıtım ve reklam faaliyetlerine yüksek düzeyde maruz kaldıktan sonra kabul etme eğilimindedir.
- C) Yeniliğin benimsenme hızı, yalnızca üretici şirketin pazar büyüklüğüne ve fiyat politikasına bağlı olarak düzenli bir şekilde artar.
- D) Yenilikçi bireyler, yayılma sürecinde daha çok eski teknolojiye bağlı kalarak yeniliğin kabulünü yavaşlatır.
- E) Benimsenme eğrisi, tüm kullanıcı kategorileri için eşit zaman aralıklarında ilerleyen sürekli bir yükseliş trendi gösterir.

15. Kadına yönelik şiddet, toplumda ciddi bir sorun olarak karışımıza çıkmaktadır. Bu durum, hem fiziksel hem de psikolojik açıdan kadınların hayatını olumsuz etkilemektedir. Uzmanlar, kadına şiddeti önlemek için toplumsal farkındalığı artıracak projeler düzenlenmesini ve eğitim programları aracılığıyla toplumu bilinçlendirmeyi önermektedir.

Bu parçadaki projelerin geliştirilme amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kadına yönelik şiddetle ilgili yasaların artırılması için yeni tasarılar oluşturmak
- B) Toplumda farkındalık yaratacak kampanyalar düzenlemek
- C) Kadınlara yönelik şiddet olaylarını araştırmak için istatistikler toplamak
- D) Şiddet mağdurlarına destek hizmetlerini artırmak amacıyla yeni merkezler açmak
- E) Kadına yönelik şiddetin sebeplerini araştırarak raporlar hazırlamak

16. Aile; bireylerin gelişimi için temel bir yapı taşıdır ve sosyalizasyon sürecinin en kritik aşamalarından birini oluşturur. Bireyler, aileleri aracılığıyla toplumsal normları, değerleri ve davranış biçimlerini öğrenirler. Aile; aynı zamanda bireylerin duygusal destek, güvenlik ve aidiyet hissetmelerini sağlamada önemli bir rol oynar. Araştırmalar, sağlıklı aile ilişkilerinin bireylerin psikolojik sağlığını artırdığını ve sosyal becerilerini geliştirdiğini göstermektedir. Ayrıca aile dinamikleri, bireylerin kimlik gelişiminde ve yaşam boyunca karşılaştıkları zorluklarla başa çıkma yeteneklerinde belirleyici bir etkidir. Bu bağlamda aile, sadece biyolojik bir yapı değil aynı zamanda bireylerin sosyal ve duygusal yaşamlarını şekillendiren karmaşık bir sistemdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşüncüyü destekler niteliktedir?

- A) Aile yapısı, bireylerin sosyal becerilerini geliştirmede etkili değildir; bu beceriler genellikle dış ortamda öğrenilir.
- B) Sağlıklı aile ilişkileri, bireylerin psikolojik sağlığını olumsuz etkileyebilir ve bağımlılık davranışlarını artırabilir.
- C) Aile, bireylerin kimlik gelişiminde ve sosyal normların öğrenilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.
- D) Aile dinamikleri, bireylerin duygusal ihtiyaçlarını karşılama konusunda yetersiz kalmaktadır.
- E) Aile bağları, bireylerin bağımsızlıklarını geliştirmelerini engeller ve sosyal izolasyona yol açar.

1. Bilimsel devrimler, yalnızca teknik buluşlarla değil düşünce biçimlerindeki köklü değişimlerle de şekillenir. Kopernik'in Güneş merkezli evren modeli, gök bilim alanını ve insanın evrendeki konumuna dair algısını da dönüştürmüştür. Benzer biçimde, Newton'un hareket yasaları, doğa olaylarını matematiksel bir kesinlikle açıklayabilmenin mümkün olduğunu göstermiştir. Ancak her bilimsel buluş, ortaya çıktığı dönemin kültürel ve entelektüel ikliminden bağımsız düşünülemez. Bilim insanlarının ortaya koyduğu fikirler, zamanla farklı disiplinlerde beklenmedik etkilere yol açabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Bilimsel devrimlerin yalnızca teknik yeniliklerle sınırlı olmadığı anlaşılmaktadır.
- B) Bazı buluşların insanın evrendeki yerine bakışını köklü biçimde etkilediği görülmektedir.
- C) Bilimsel çalışmaların, içinde doğduğu kültürel ortamdan bağımsız ilerlemediği söylenebilir.
- D) Bilimsel buluşların toplumsal etkisi yalnızca ortaya çıktıkları dönemle sınırlıdır.
- E) Doğa olaylarının matematiksel yollarla açıklanmasının bilimde önemli olduğu anlaşılmaktadır.

2. Yaratıcı yazarlık, dilin ifade olanaklarını genişleten, gündelik deneyimlere özgün yorumlar katan bir sanattir. Bu alanda üretim yapanlar, sıradan olaylardan bile evrensel bir anlatı kurabilir ancak bunu başarabilmek, teknik bilginin yanında derin bir gözlem ve sezgiyle mümkündür. Yaratıcı süreç, kimi zaman planlı biçimde yürütülse de ilhamın ani gelişleri çoğu zaman yön değiştirici olur. Yazar, yazma eylemini kendi iç dünyasını keşfetme ve toplumsal gerçekleri yeniden kurgulama amacıyla kullanabilir. Bununla birlikte, ortaya çıkan eserlerin etkisi, okurun deneyim birikimi ve metnin üslup özellikleriyle yakından ilişkilidir.

Bu parçaya göre yaratıcı yazarlıkla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözlem ve sezgi, teknik bilgiyle birleştiğinde yaratıcı yazarlığın başarısını artırır.
- B) Her yaratıcı süreç, tamamen önceden belirlenmiş bir plan çerçevesinde ilerler.
- C) İlhamın yön değiştirmesi, yazma sürecinin akışında belirleyici olabilir.
- D) Okurun yaşam deneyimi, yaratıcı metinlerin algılanışını etkileyebilir.
- E) Yazar hem bireysel hem toplumsal olguları yeniden yorumlayabilir.

3. "Teknolojik tükenmişlik", bireylerin sürekli bağlantıda kalma zorunluluğu ve dijital ortamların bitmeyen uyarıcılarına maruz kalmaları sonucu ortaya çıkan modern bir yorgunluk biçimidir. Yakın zamanda yapılan bir araştırmada, bu durumun özellikle genç profesyonellerde odak süresini ciddi biçimde kısalttığı, iş ve özel yaşam arasındaki sınırları bulanıklaştırdığı belirlenmiştir. Katılımcılar; mesai saatleri dışında bile gelen bildirimlere yanıt verme eğilimi gösterdiklerini, bu nedenle uyku düzenlerinin bozulduğunu ifade etmiştir. Ayrıca çevrim dışı kalmanın yarattığı huzursuzluk nedeniyle dinlenme etkinliklerinden yeterince verim alamadıkları da rapor edilmiştir. Araştırmanın çarpıcı sonuçlarından biri, bu durumun zamanla motivasyon kaybına ve üretkenlikte düşüşe yol açmasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen teknolojik tükenmişliğin etkilerinden değildir?

- A) Odaklanma süresinin kısalması
- B) İş ve özel yaşam arasındaki dengenin bozulması
- C) Uyku düzeninin alt üst olması
- D) Dinlenme sürelerinin verimsiz geçmesi
- E) Dijital araç kullanım becerilerinin gerilemesi

4. Okyanus biyolojisi alanında yapılan bir araştırma, mercan resiflerinin deniz ekosistemindeki rolünü incelemiştir. Çalışmada, resiflerin balık türleri için hem barınma hem üreme alanı sağladığı; ayrıca kıyı erozyonunu önlemede önemli bir işlev gördüğü belirlenmiştir. Bilim insanları; resiflerin su sıcaklığı ve asitlik oranındaki değişimlere karşı hassas olduğunu, bu durumun resiflerin renginin solmasına neden olduğunu tespit etmiştir. Araştırmada ayrıca resiflerin yok olmasının bölgesel balıkçılık ekonomisini olumsuz etkileyebileceği vurgulanmıştır. Ancak resiflerin küresel iklim üzerindeki doğrudan etkisi konusunda kesin bir bulguya yakın zamanda varılacaktır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Resiflerin küresel iklimi şekillendirdiğine dair kanıtlar sunulmuştur.
- B) Resifler, kıyı bölgelerinde erozyonu önleyici bir işlev görmektedir.
- C) Sıcaklık ve asitlik değişimleri, resiflerin renginin solmasına yol açmaktadır.
- D) Resiflerin ortadan kalkması, balıkçılıkla geçinen bölgeleri olumsuz etkileyebilir.
- E) Mercan resifleri, balıklar için yaşam ve üreme alanı sunmaktadır.

5. Bitter çikolata, yüksek oranda flavonoid içeriği sayesinde antioksidan etki gösterir. Ayrıca feniletilamin ve serotonin üretimini artırarak ruh hâlini iyileştirebilir. İçeriğindeki kakao oranı yükseldiğinde şeker miktarı azalırken aroma profili daha yoğunlaşır. Ancak aşırı tüketim kalori dengesini olumsuz etkileyebilir. Üretim sürecindeki fermente adımlarıysa tat ve dokuda belirleyici rol üstlenir.

Bu parçada bitter çikolatanın sağlık etkileriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) İçerdiği flavovoid sayesinde vücuttaki zararlı moleküllerin etkilerini azaltarak antioksidon özellik gösterdiğine
- B) Kakao oranının artmasıyla çikolatanın şeker miktarının azalmasının aroma profilini belirgin oranda zayıflattığına
- C) Feniletilamin ve serotoninin kan basıncını düzenleyerek kardiyovasküler sağlığı olumlu etkilediğine
- D) Fermentasyon sürecinin çikolatanın lif içeriğini ve besin değerini belirgin biçimde artırıp lezzetlendirdiğine
- E) Aşırı çikolata tüketiminin kalori dengesini bozarak metabolik bozukluk riskini düşürdüğüne

6. Felsefe, düşüncenin en derin sorgulamalarını yaparken insanın varoluşunu ve evrendeki yerini anlamaya çalışır. Ancak felsefi düşüncenin kökleri, yalnızca soyut kavramlarla sınırlı değildir aynı zamanda toplumsal yapılarla da etkileşim içindedir. Antik Yunan'da felsefi düşünce, bireylerin yaşamlarıyla doğrudan bağlantılıydı ve bu düşünceler, toplumun temel değerlerini şekillendiriyordu. Örneğin Sokrat'ın sorgulayıcı yaklaşımı, bireylerin kendilerini ve toplumu sorgulamalarını teşvik etti. Dolayısıyla felsefi eserler, yalnızca düşünsel birikim değil aynı zamanda toplumsal birer araç olarak işlev gördü. Bu bağlamda Antik Yunan'da felsefeye yüklenen anlam ve işlev, günümüzdeki felsefi anlayıştan oldukça farklıdır.

Bu parçaya göre Antik Yunan'da felsefi düşüncenin günümüzden farklı görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefi eserlerin, toplumsal değerlerle sıkı bir ilişki içinde olması ve toplumsal sorunlara yanıt vermesi
- B) Felsefi düşüncenin, bireylerin toplumsal ilişkilerini derinlemesine incelemesi gerektiğine inanılması
- C) Felsefi metinlerin, toplumun geleneksel ritüellerini sorgulamak için kullanılması gerektiği düşüncesi
- D) Felsefi eserlerin, bireylerin günlük yaşamlarını anlamlandırmalarında önemli bir rol oynaması
- E) Felsefi düşüncenin, bireysel deneyimlerin ötesinde bir sosyal yapı oluşturması gerektiğine inanılması

7. Bugün antika plak dükkânı denince çoğunlukla nostaljik bir hobi akla gelir. Oysa plak restorasyonu, yalnızca ticari bir uğraş değil derin bir ses bilgisi ve teknik uzmanlık gerektiren bir meslektir. Eski kayıt cihazları, analog devreler ve tarihî kayıt teknikleri hakkında bilgi sahibi olmak işin başında gelir. Uzmanlar, silinmiş frekansları ve patinaj izlerini düzelterek orijinal performansın ses rengini yeniden kazandırır. Elde edilen plaklar arasında keşfedilen nadir bir kayıt, müzik tarihine dair unutulmuş bir performansı gün ışığına çıkarabilir.

Bu parçadan plak restorasyonu uzmanlarının katkısıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Uzmanların analog kayıt cihazlarının teknik ayrıntılarını laboratuvarında yeniden canlandırdığına
- B) Restorasyon sürecinin ses renklerini orijinal hâlleriyle yeniden eşleştirmeye olanak tanıdığına
- C) Dijital platformlarda plak koleksiyonlarının ücretsiz erişime açıldığına
- D) Depolama koşullarının plakların fiziksel bütünlüğünden daha fazla önem taşıdığına
- E) Uzmanların, nadir plakları restore ederek unutulmuş eserleri müzik kültürüne kazandırdığına

8. Uyku, vücudun dinlenme sürecinin ötesinde beyin fonksiyonlarını düzenleyen karmaşık evreler içerir. Non-REM uykusunun derin evrelerinde büyüme hormonu salınımı ve doku onarımı hızlanırken REM uykusu sırasında beyin sinir ağları yeni oluşturulan bilgileri pekiştirerek hafıza konsolidasyonunu sağlar. Yeterli uyku almak, edinilen bilgilerin uzun süreli belleğe aktarılmasını destekler ve duygusal dengeyi korur. Uykusuzluk ise hem kısa dönemli dikkat sorunlarına hem uzun vadede kavramsal öğrenme eksikliğine yol açabilir.

Bu parçadan uyku ve hafıza ilişkisinin hangi yönüne ulaşılabilir?

- A) Non-REM uykusunun derin evrelerinde sinaptik güçlenmenin yeni bilgilerin depolanmasına doğrudan katkı sağladığına
- B) REM uykusu sırasında beyin sinir ağlarının yeni oluşturulan bilgileri pekiştirerek hafıza konsolidasyonunu desteklediğine
- C) Uzun süreli uyku yoksunluğunun öğrenme süreçlerini aksatmaksızın yalnızca fiziksel yorgunluk belirtilerine yol açtığına
- D) Düzenli ve yeterli uykunun hormon dengesini koruyarak hafıza süreçlerini olumlu yönde etkilediğine
- E) Hafıza konsolidasyonunun sadece duygusal dengeyi sürdürmekle kalmayıp uzun dönem bellek gücünü desteklemediğine

9. Kent içi ulaşım, teknik alt yapının ve toplumsal eğilimlerin belirlediği bir alandır. Son dönemde, karbon salımını azaltma hedefiyle bisiklet yolları ve yaya bölgeleri yaygınlaştırılmıştır. Toplu taşıma ağlarının entegrasyonu, sefer sürelerini kısaltmaya yönelik önemli bir adımdır. Dijital bilet sistemleri, kullanıcıların erişimini kolaylaştırmaktadır. Buna karşın özel araç kullanımını sınırlandırma girişimleri, beklenen davranış değişikliğini yaratmamıştır. Yerel yönetimler, ulaşım stratejilerini ekonomik erişim ve çevresel faydayı gözeterek şekillendirmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Bisiklet yollarının çevre dostu ulaşım yaklaşımının bir unsuru olduğu
- B) Toplu taşımadaki entegrasyonun seyahat süresini azaltmayı amaçladığı
- C) Dijital çözümlerin toplu taşıma erişimini kolaylaştırdığı
- D) Ulaşım politikalarında vatandaşların görüşlerine başvurulmadığı
- E) Ulaşım politikalarının ekonomik ve çevresel denge gözetilerek belirlendiği

10. Safranbolu evleri, Osmanlı Dönemi'nin şehir yaşamını ve mimari anlayışını günümüze taşıyan en önemli kültürel miraslardan biridir. Ahşap ve taşın uyumlu biçimde kullanıldığı bu yapılar hem estetik hem işlevsel özellikleriyle dikkat çeker. Evlerin üst katları, genellikle misafir ağırlamaya ve aile mahremiyetini korumaya yönelik planlanırken alt katlar, günlük yaşam ve üretim faaliyetlerine ayrılmıştır. Dar sokakların arasında yer alan bu evler, iklim koşullarına uyum sağlayacak şekilde tasarlanmış; yazın serin, kışın sıcak kalacak biçimde inşa edilmiştir. Günümüzde Safranbolu evleri, turizm açısından büyük önem taşıdığı gibi UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alarak uluslararası tanınırlık kazanmıştır.

Bu parçada Safranbolu evleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kullanılan malzemelerin bölgeden temin edildiğine
- B) İklim koşullarına uyum sağlayan mimari özelliklere sahip olduğuna
- C) Katlarının farklı amaçlar doğrultusunda kullanıldığına
- D) Ülke turizminde önemli bir çekim merkezi hâline geldiğine
- E) Tasarımında estetik ve işlevselliğin bir arada bulunduğuna

11. Türk mutfağında ev yemekleri, sadece beslenme ihtiyacını karşılaşmanın yanı sıra, aile içi iletişimin ve kültürel aktarımın bir parçasıdır. Sofrada bir araya gelmek, kuşaklar arasında bağ kurar ve geleneklerin sürdürülmesini sağlar. Yörelere göre farklılık gösteren tarifler, yerel ürünlerin kullanımına ve iklim koşullarına göre şekillenir. Ancak son yıllarda hızlı yaşam temposu, ev yemeklerinin yerini hazır gıdaların almasına yol açmaktadır. Buna karşın bazı aileler, özel günlerde ve hafta sonlarında geleneksel tarifleri yaşatmaya devam etmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Ev yemekleri, aile bireyleri arasındaki ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlar.
- B) Yerel mutfaklar, coğrafi koşulların ve yöresel ürünlerin etkisiyle biçimlenir.
- C) Hazır gıdalar, ev yemeklerinden daha çok tercih edilmektedir.
- D) Özel günlerde geleneksel tariflere yönelen aileler vardır.
- E) Ev yemekleri kültürel mirasın aktarılmasında bir araç olarak görülmektedir.

12. Akıllı ev cihazlarının giderek yaygınlaşması, günlük yaşamın pek çok yönünü dönüştürmektedir. Isı, ışık, güvenlik ve enerji yönetimi gibi alanlarda sağlanan otomasyon, bireylerin yaşam konforunu artırırken zaman yönetimlerini de kolaylaştırır. Cihazların birbirine entegre çalışması sayesinde kullanıcı, evin farklı noktalarını tek merkezden denetleyebilir. Ancak bu sistemlerin sunduğu kolaylık, bazı kişilerde kendi karar alma alışkanlıklarının zayıflamasına neden olabilir. Sürekli otomatik yanıtlar veren bu cihazlar, kullanıcının çevresini gözlemleyerek çözüm üretme refleksini azaltabilir. Ayrıca sürekli veri toplayan bu sistemlerin, mahremiyet konusunda yeni tartışmalar doğurduğu da göz ardı edilemez.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen akıllı ev cihazlarının etkilerinden değildir?

- A) Kullanıcıların, ev ortamındaki süreçleri merkezi bir noktadan yönetebilmesi
- B) Aile bireyleri arasındaki yüz yüze etkileşim sıklığının azalmasına yol açması
- C) Bireylerin çevresel sorunlara karşı çözüm üretme yetkinliğinin azalması
- D) Mahremiyetle ilgili yeni tartışmaların ortaya çıkmasına zemin hazırlaması
- E) Günlük işlerin, daha az zaman harcanarak tamamlanmasına olanak sağlaması

13. Zaman, akıp giden bir nehir gibi görünse de aslında kendi yatağını yavaşça ve sürekli yeniden şekillendirir. Her bir an, suyun taşıdığı kum taneleri gibi anıların birikimini temsil eder. Nehir yatağındaki engeller, akışı durdurmak yerine yön değiştirerek akımın tekrar başlatılmasına vesile olur. Sonunda nehrin kendisi de bu süreçte oluşan yeni yollarla birlikte bambaşka bir hâl alır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zorluklar, insan ruhundaki kırılganlığı derinleştirerek dayanma gücünü zayıflatır.
- B) Engeller, bireyin yürüdüğü yolları tıkayıp bireyi umutsuzluğa sevk eder.
- C) Geçmişin yükü, insanın geleceğe dair beklentilerini yok ederek hareketini durdurur.
- D) Zaman, anıların tekrarıyla bireyi monoton bir döngüye hapsederek dönüşüme zorlar.
- E) Zamanın akışı içinde engelleri aşmak kişiye yeni yollar ve dönüşüm fırsatları sunar.

14. Bağırsak florası, diyetle alınan lifli gıdaları fermente eden mikroorganizmalar aracılığıyla kısa zincirli yağ asitleri üretir. Bu bileşikler, bağırsak yüzeyini besleyerek bağışıklık fonksiyonlarını destekler ve iltihabi yanıtları düzenler. Liften zengin diyet, faydalı bakteri popülasyonunu artırırken yüksek şekerli ve işlenmiş gıdalar, zararlı mikroorganizmaların çoğalmasına olanak tanıyarak dengesizliğe yol açabilir. Araştırmalar, bu dengesizliğin sindirim şikâyetlerine ve metabolik bozukluklara katkıda bulunabileceğini göstermektedir. Ayrıca bazı kısa zincirli yağ asitlerinin beyin fonksiyonlarını etkileyerek ruh hâlini iyileştirdiği düşünülmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Yüksek şeker tüketimi, zararlı bakteri türlerinin kolayca ve aşırı çoğalmasını tetikleyerek bağırsak mikrobiyotasında dengesizliğe ve metabolik sağlık sorunlarına zemin hazırlar.
- B) Kısa zincirli yağ asitlerinin bağırsak duvarını besleyerek sistematik şekilde iltihabi yanıtları düzenlemesi, sindirim sağlığının iyileştirilmesinde etkili bir biçimde kritik rol oynar.
- C) İşlenmiş atıştırmalıklar ve düşük lif içeren besinler, faydalı bakteri popülasyonunu düşürerek bağırsak dengesinin bozulmasına ve sindirim şikâyetlerinin artmasına neden olur.
- D) Lifli gıdalar, bağırsak mikroorganizmalarının kısa zincirli yağ asitleri üretmesini teşvik ederek bağırsak bariyerini güçlendirmesine ve bağışıklığı etkin biçimde desteklemesine yardımcı olur.
- E) Bazı kısa zincirli yağ asitlerinin beyin fonksiyonlarını olumlu yönde etkileyerek ruh hâlini iyileştirmeye yardımcı olduğu düşünülmektedir.

15. Hayat, akıp giden bir nehre benzer; kimi zaman sakin, kimi zaman coşkun akar. Nehrin yatağını şekillendiren taşlar, yaşanan deneyimlerdir. Zamanla su, en sert kayaları bile aşındırarak yeni yollar yaratır. Akışını durdurmeyen nehir gibi insan da engelleri aşmak için sürekli bir arayış içindedir. Bu süreçte hem yolculuğun kendisi hem de varılan nokta, bireyin kendini tanıma serüvenine katkıda bulunur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Deneyimlerin, insan yolculuğunda engellerin aşılmasında belirleyici rol oynadığına
- B) Nehrin akışının, en sert kayaları bile aşındırarak yeni yollar oluşturduğuna
- C) İnsanların engellerle karşılaşmasının yolculuk arzusu üzerinde doğrudan etkisi olduğuna
- D) Yolculuğun kendisi ile varılan noktanın, bireyin kendini tanıma serüvenine katkı sağladığına
- E) Engellerin nehrin doğal akışını hızlandırmak amacıyla ortaya çıktığına

16. Ortakçı trajedisi, sınırlı ve paylaşılan kaynakların bireylerin tekil çıkarlarını gözeterek şekilde aşırı kullanımı sonucunda toplu zarar görmesini tanımlar. Garrett Hardin'in ortaya koyduğu bu kavram, her bireyin rasyonel tercihlerini yaparken kişisel faydayı maksimize etme davranışının kolektif çıkarları zedelediğini öne sürer. Örneğin ortak mera alanlarında aşırı otlatma, bireylerin fazla hayvan ekleyerek kısa vadede kazanç sağlamasına olanak tanır ancak uzun vadede mera ekosistemini ve verimliliğini düşürür. Çözüm önerileri arasında topluluk temelli yönetim, ortak kullanım kuralları ve düzenleyici kısıtlamaların oluşturulması yer alır. Aksi hâlde, bireysel çıkar odaklı kullanım, kaynakların tükenmesine ve sistemin çökmesine neden olur. Bu durum, kolektif düzenleme eksikliğinin kritik bir problem olduğunu göstermektedir.

Bu parçada söz edilen ortakçı trajedisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ortak kaynakların sürdürülebilirliği, bireylerin iş birliği ve kurallara uyum sağladıkları durumlarda bile kendi çıkarlarını gözetmeleri hâlinde korunur.
- B) Bireyler, ortak havuzdaki kaynakları hızla tüketerek kişisel faydayı maksimize etme eğiliminde olduklarında uzun vadede kaynak tükenmesine yol açarlar.
- C) Ortakçı trajedisi, sadece doğal meralar gibi somut varlıkların değil ortak kullanılan altyapı ve hizmetlerin de aşırı kullanımını kapsar.
- D) Bireyler, ortak kaynakları kullanırken genellikle toplumsal faydayı ön planda tutup kendi çıkar odaklı davranışlarını sınırlama eğilimi gösterir.
- E) Kaynak havuzundaki aşırı kullanımı önlemek için toplulukların kolektif kural ve düzenlemeler oluşturması kritik bir gerekliliktir.

1. Bilim kurgu romanları, yalnızca hayalî gelecek tasvirleri sunan metinler olarak değerlendirilmez. Bu eserler, teknolojik gelişmelerin toplumsal yapıyı nasıl dönüştürebileceğine dair sorgulamalar yaparken bireyin psikolojik, ahlaki ve kültürel boyutlarını da derinlemesine inceler. Bu nedenle bilim kurgu, okuru hem teknik olanakların sınırlarını düşünmeye hem insan doğasına dair evrensel sorular sormaya yönlendirir. Ancak tüm bu işlevlere rağmen türün farklı edebî anlayışlar karşısında zaman zaman ikinci planda kaldığı da görülmektedir.

Bu parçada bilim kurgu romanlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Türün, tüm edebî anlayışlar içinde kendine özgü bir yerde durduğuna
- B) Toplumsal düzenin teknolojik ilerlemeler karşısında dönüşebileceğine
- C) İnsan doğasına ilişkin soruların edebî kurgunun merkezine yerleştiğine
- D) Geleceğin öngörülerinin, insanın iç dünyasına yönelen sorgulamalarla bütünleştiğine
- E) Okurun, teknik gelişmelerin olanaklarını sınırlarıyla birlikte değerlendirdiğine

2. Bir grup psikolog, görsel unsurların hafıza üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla laboratuvar ortamında kontrollü bir çalışma gerçekleştirmiştir. Katılımcıların bir kısmına canlı renkler içeren görseller, diğer kısmına ise renk tonları azaltılmış görseller sunulmuştur. Sunumdan kısa bir süre sonra yapılan hafıza testinde, renkli görselleri izleyenlerin daha fazla ayrıntı hatırladığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu, renklerin dikkat çekme potansiyelinin zihinsel kaydetme sürecini destekleyebileceğini düşündürmüştür. Görsel türlerinin uzun vadeli hatırlama süreçlerine etkisi konusunda kesin verilere ulaşılmamıştır. Araştırmada görsellerin izlenme süresindeki farklılıkların anlamlı bir değişim yaratmadığı da rapor edilmiştir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Renkli görsellerin, kısa vadeli hatırlama becerisini artırdığı bulgulanmıştır.
- B) Dikkat çekici görsel öğeler, zihinsel kayıt sürecini güçlendirebilir.
- C) Görsellerin sunum süresindeki değişiklikler, belirgin bir fark yaratmamıştır.
- D) Uzun vadeli hatırlama üzerindeki etkiler, araştırılmaya devam edilmektedir.
- E) Renk yoğunluğu düşük görseller, çalışmada karşılaştırma amacıyla kullanılmıştır.

3. Anadolu rock müziği, farklı dönemlerin ve coğrafyaların seslerini ortak bir duygusal zemin üzerinde buluşturan bir ifade biçimi olarak görülebilir. Yerel halk ezgilerinin yalın tınıları, modern rock düzenlemelerinin enerjisiyle iç içe geçerken ortaya tanıdık ve yeni bir ses dokusu çıkar. Bu tür, geçmişin müzikal mirasını bugünün anlatım biçimleriyle yeniden kurar ancak bunu yaparken ne bütünüyle nostaljik bir bakışa hapsolür ne yerel unsurlardan tamamen kopar. Böylece, köklerle bağını koruyan ve farklı kültürel ufuklara açılabilen bir müzikal dil oluşur.

Bu parçaya göre Anadolu rock müziği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yerel ezgilerin ve modern rock öğelerinin bir araya getirildiği
- B) Hem geçmişten hem de farklı kültürlerden beslenebildiği
- C) Geçmişin müzikal mirasını güncel formlarla yeniden yorumladığı
- D) Nostaljik bir yaklaşımın bu türün temel belirleyicisi olduğu
- E) Hem tanıdık hem de yeni bir ses dokusu sunduğu

4. Ordu'nun Aybastı ilçesinde yer alan Perşembe Yaylası; geniş çimenlikleri, kıvrılarak akan menderesleri ve temiz havasıyla Karadeniz'in en dikkat çekici doğal alanlarından biridir. Yaylanın yaz aylarında serin ve nemli iklimi, yerli halkın ve ziyaretçilerin uzun süre konaklamasına olanak tanır. Burada düzenlenen yayla şenlikleri; geleneksel oyunlar, yerel lezzetler ve halk danslarıyla bölge kültürünü yaşatır. Son yıllarda artan turistik ilgi, konaklama tesislerinin sayısını ve bölgedeki ekonomik hareketliliği artırmıştır. Ancak kontrolsüz yapılaşma ve yoğun araç trafiği, yaylanın doğal dokusunun korunması açısından bazı endişelere yol açmaktadır.

Bu parçada Perşembe Yaylası'yla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Coğrafi özellikleriyle öne çıkan doğal bir alan olduğuna
- B) Yapılan spor müsabakalarının ulusal çapta tanıtımını sağladığına
- C) Geleneksel etkinliklerinin bölgenin kültürel mirasını canlı tuttuğuna
- D) Turistik ilginin ekonomik canlanmayı beraberinde getirdiğine
- E) Yaz aylarında ikliminin uzun süreli konaklamaya uygun olduğuna

5. Uyarlanabilir öğrenme platformları, öğrencilerin cevapları ve performanslarına göre ders içeriğinin zorluk derecesini otomatik olarak ayarlar. Yapay zekâ destekli sistem, yanlış yapılan soruların konularını belirleyip o alanlarda ek alıştırmalar sunar. Öğrencinin ilerlemesini anlık takip eden öğretmen, ihtiyaç duyulan noktada ek rehberlik sağlayarak eksiklikleri kapatabilir. Pilot uygulamalarda öğrencilerin başarı oranlarında anlamlı artış gözlenmiştir.

Bu parçadan uyarlanabilir öğrenme platformlarının temel işleviyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Platformun farklı zorluk seviyelerini aynı anda tüm öğrencilere eşit biçimde sunmasına
- B) Edinilen performans verilerini sınav notlarına göre bütünsel değerlendirmeye tabi tutmasına
- C) Öğrencinin bireysel öğrenme hızına göre içerik zorluk düzeyini otomatik olarak ayarlamasına
- D) Öğrencilerin eksik konularını öğretmene bildirim göndermeksizin doğrudan ilerletmeyi hedeflemesine
- E) Eğitim materyallerinin çeşitliliğini farklı öğrenme stilleri-ne göre gruplandırmayı ihmal etmesine

6. Bisiklet sürmek, düşük etkili bir kardiyovasküler egzersiz olarak kalp ve dolaşım sistemini çalıştırırken eklem-lere binen yükü azaltır. Düzenli bisiklet kullanımı, aerobik kapasiteyi artırarak oksijen taşıma verimini iyileştirir ve uzun vadede kalp hastalıkları riskini düşürebilir. Ayrıca açık havada yapılan sürüşler, zihinsel stresi azaltıp odaklanma-yı güçlendirir. Bununla birlikte aşırı uzun sürüşler, kas ve eklem ağrılarına yol açabilir.

Bu parçadan bisiklet sürmenin etkileri ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Bisiklet sürmek, eklemlere fazla yük bindirerek sağlık sorunlarına yol açabilir.
- B) Düzenli bisiklet kullanımı, aerobik kapasiteyi artırarak oksijen taşıma verimini iyileştirir.
- C) Açık havada yapılan sürüşler, zihinsel stresi artırıp odaklanmayı olumsuz yönde etkileyebilir.
- D) Aşırı uzun sürüşler, kalp hastalığı riskini tamamen ortadan kaldırır.
- E) Bisiklet kullanımının zihinsel faydaları, fiziksel faydaları kadar doğrudan ve belirgin olmayabilir.

7. İnsan beyni, belirsizlik ve tehdit algıladığında amigdala adı verilen bölgeyi hızla aktive eder. Bu durum, stres tepkisini tetikleyerek kalp atış hızının artmasına ve karar verme süreçlerinin daralmasına yol açar. Bilimsel çalışmalar, bilinçli farkındalık (mindfulness) egzersizlerinin amigdala aktivitesini azaltarak kaygı düzeyini düşürdüğünü ve biliş-sel esnekliği artırdığını göstermektedir. Düzenli uygulama yapan bireylerin, stresli durumlarda bile soğukkanlı kalabil-diği kaydedilmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Amigdala aktivitesinin artmasının kalp atış hızındaki değişikliklerle birlikte karar verme süreçlerini kolaylaş-tırdığına
- B) Mindfulness egzersizlerinin stres tepkilerine ilişkin kaygı düzeyini tamamen ortadan kaldırdığına
- C) Artan kalp atış hızının karar verme süreçleri üzerinde belirgin bir etkisi olmadığının savunulduğuna
- D) Düzenli mindfulness uygulamalarının stresli anlarda bireylerin soğukkanlı kalmalarına yardımcı olduğuna
- E) Bilinçli farkındalık pratiğinin amigdala hacmini uzun vadede küçülttüğünün ileri sürüldüğüne

8. Rönesans sanatçıları perspektif kuramını geliştirerek eserlerinde mekân derinliği yanılsaması yarattı ve izleyicide sahnenin daha gerçekçi algılanmasını sağladı. Ayrıca ışık ve gölge kontrastlarına dayalı chiaroscuro tekniğini kulla-narak figürlere hacim kazandırdı. Floransa atölyelerinde usta-çırak ilişkisiyle yürüyen workshop sistemi, sanatsal bilgi aktarımını sistematik hâle getirdi. Kilise ve soylu pat-ronajı hem dinî hem de dünyevi temalı eserlerin üretiminde rol oynadı. Sanatçılar, klasik Yunan ve Roma estetiğini inceleyerek bunları çağdaş anlatımlarla harmanladı.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Perspektif kuramının eserlerde mekân derinliği yanılsa-ması yaratarak gerçekçilik hissini güçlendirdiğine
- B) Workshop sisteminin sanatçıların bireysel yaratıcılığını sınırlayıcı bir yöntem olarak benimsendiğine
- C) Kilise ve soylu patronajının dinî temalı eserlerin üretil-mesine verdiği katkının dönemi şekillendirdiğine
- D) Chiaroscuro tekniğinin heykellere hacim vermesinin yanında renk paletini kısıtlayıcı bir etkisi olduğuna
- E) Usta-çırak ilişkisinin, sanatçıların teknik özgürlüklerini ortadan kaldırıp özgünlüğü engellediğine

9. Başlangıç döneminin halk şiirini çağımıza taşıyan güçlü damarlarından biri ve belki de en belirginini Âşık Veysel'in söz ile saz arasında kurduğu dengedir. Yalın ama derin bir dil kurarak türkülerıyla köy odalarına ve şehir meydanlarına dokunmuş; anlatısını doğa, kader ve sevdâ gibi izlekler etrafında ağırbaşlı bir olgunlukla örmüştür. Onu dinleyenler, sazının tınısında teselli ve ortaklık duygusu bulmuş; sözlerinde ise kendi hayatından süzülen izleri sezmiştir. Veysel'in etkisi, teknik gösteriştten çok anlamın berraklığına ve ölçülü ezginin duygu taşıyıcılığına dayanır; bu sayede yerelden evrensele açılan bir ses kurmayı başarır.

Bu parçaya göre Âşık Veysel ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türkü sözlerinde kişisel yaşam izlerini, yalın ve içten bir anlatımla sürekli belirginleştirmiştir.
- B) Sazının tınısı ve sesi, pek çok dinleyicide güçlü ortaklık ve teselli duyguları uyandırmıştır.
- C) Eserlerinin başat niteliği, biçimsel deney ve sürekli yenilik arayışına dayalı bir çeşitliliktir.
- D) Anlatısında doğa, kader ve sevdâ temalarını sıklıkla evrensel bir tonda derinlikle işlemiştir.
- E) Sanat yolculuğu, köy odalarından şehir meydanlarına uzanan bir tanıklıkla daima sürmüştür.

10. Efes Antik Kenti'nin en görkemli yapılarından biri olan Büyük Tiyatro, mimari özellikleri ve tarih boyunca üstlendiği işlevleriyle dikkat çeker. Helenistik Dönem'de inşa edilmeye başlanan tiyatro, Roma İmparatorluğu döneminde genişletilerek yaklaşık 25 bin kişilik bir kapasiteye ulaşmıştır. Kentin en işlek caddelerinden birine bakan yapının tiyatro gösterilerine ve politik toplantılara, dinî törenlere ve gladyatör dövüşlerine ev sahipliği yaptığı bilinir. Günümüzde ise çeşitli konser ve etkinlikler için kullanılmaya devam eden tiyatro, UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki Efes'in en çok ziyaret edilen bölümlerinden biridir. Antik Dönem'den kalan bu yapının korunması amacıyla belirli aralıklarla restorasyon çalışmaları yürütülmektedir.

Bu parçada Efes Antik Kenti'ndeki Büyük Tiyatro ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Geçirdiği değişimlerle kapasitesinin artırıldığına
- B) Bulunduğu konumun, yapıya stratejik bir önem kazandırdığına
- C) Antik Dönem'de farklı türden etkinliklere sahne olduğuna
- D) Günümüzde turistik ve kültürel amaçlarla kullanıldığına
- E) Koruma çalışmalarının belirli dönemlerde gerçekleştirildiğine

11. Erkin Koray, Türk rock müziğinin öncülerinden biri olarak, yerel müzik kültürünü evrensel bir ses anlayışıyla buluşturmayı başarmıştır. Gitar başta olmak üzere birçok enstrümanda yetkinliği, bestelerinde farklı müzik geleneklerini harmanlayabilmesine olanak tanımıştır. Kimi zaman Anadolu'nun halk ezgilerinden beslenen, kimi zaman Batı müziğinin armoni yapılarını kullanan eserleri, dinleyici kitlelerini genişletmiş ve kendine özgü bir müzikal kimlik yaratmasına katkı sağlamıştır. Müzikal yolculuğunda deneysel çalışmalara yer vermesi, onun tarzını tek bir müzik akımıyla sınırlı kalmaktan uzaklaştırmıştır.

Bu parçaya göre Erkin Koray ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Müzikal kimliğinde geleneksel ve modern unsurları bir araya getirmiştir.
- B) Çeşitli enstrümanlardaki yetkinliği, eserlerine çeşitlilik kazandırmıştır.
- C) Yaptığı özgün çalışmalarla geniş bir dinleyici kitlesine ulaşmıştır.
- D) Batı müziğinden yaptığı uyarlamalarla dönemin öncü isimlerinden olmuştur.
- E) Müzikal anlayışını tek bir akımla sınırlamayan bir yaklaşım sergilemiştir.

12. Osmanlı Dönemi'nde kahvehaneler, yalnızca kahve içilen yerler olmanın ötesinde, toplumsal yaşamın önemli merkezlerinden biri hâline gelmişti. Ticaret yollarına yakın bölgelerde açılan bu mekânlar; tüccarların, zanaatkarların ve seyyahların bir araya gelip bilgi alışverişinde bulunduğu, haberlerin hızla yayıldığı yerlerdi. Kahvehanelerde edebiyat sohbetleri, meddah gösterileri ve satranç gibi oyunlar aracılığıyla kültürel etkileşim sağlanırdı. Ayrıca kimi dönemlerde halkın, devlet işlerine dair fikirlerini dile getirdiği toplantılar da bu mekânlarda yapılırdı. Böylece kahvehaneler, gündelik yaşamın ve kültürel paylaşımın vazgeçilmez bir unsuru olmuştu.

Bu parçaya göre Osmanlı kahvehaneleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ticaretle uğraşan kişilerin bilgi paylaşımında bulundukları bir ortam olmuştur.
- B) Dinî içerikli sohbetler kahvehanelerin temel işlevi hâline gelmiştir.
- C) Halkın devlet işlerine ilişkin düşüncelerini ifade ettiği bir alan işlevi görmüştür.
- D) Edebî faaliyetlere ve geleneksel gösterilere ev sahipliği yapmıştır.
- E) Toplumsal iletişimin ve kültürel aktarımın önemli mekânları arasında yer almıştır.

13. Hatıralar, bir kütüphanenin raflarındaki kitaplar gibidir; her biri farklı anıları saklar. Bazen rafları karıştırmayı unuttuğumuz için bazı kitaplar tozlanır ve içindekiler silikleşir. Düzenli olarak elden geçirilen raflarda ise değerli bilgiler tazelenir, kaybolan izler yeniden okunur. Böylece geçmiş, bugünle sürekli bir diyalog kurar.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anılar, üzerine yeniden düşünülüp açıldıkça içlerindeki canlı imgeleri uzun süre muhafaza eder.
- B) Rafların tozlanması, içindeki kitapların ulaşılmaz hâle gelmesine yol açarak onlara erişimi engeller.
- C) Bir anının solgunlaşması, geçmişle kurduğumuz bağı zayıflatıp onu bizden uzaklaştırır.
- D) Geçmişle bugün arasındaki sürekli iletişim, bireyin kimlik algısını yeniler.
- E) Kitap raflarının bakımsız kalması, yalnızca fiziksel ortam sorunuyla sınırlıdır.

14. Sanatın bireylerin içsel dünyalarını ifade etme biçimi olarak farklı kültürlerde çeşitli anlamlar taşıdığı görülmektedir. Örneğin bir acıyı veya kaybı ifade etmek için kullanılan kelimeler, kültürel bağlamda derin bir anlam kazanabilir. Batı sanatında kaybın ifadesi, genellikle bireysel bir deneyim olarak ele alınırken Doğu sanatında bu durum toplumsal bir kayıpla birleşebilir. Aynı zamanda, mutluluğun ifadesi de kültürler arasında farklılık göstermektedir. Batılı sanatçılar genellikle bireysel mutluluğu yüceltirken Doğulu sanatçılar toplumsal mutluluğu ön plana çıkarabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Sanat, bireylerin duygusal deneyimlerini ifade etme aracı olarak kullanılır.
- B) Kültürel bağlam, duyguların ifade ediliş biçimlerini etkiler.
- C) Bireyler, sanat aracılığıyla yalnızca kişisel deneyimlerini paylaşırlar.
- D) Sanatın anlamı, sanatçının bireysel geçmişine bağlı olarak değişir.
- E) Mutluluk, her kültürde aynı şekilde ifade edilir.

15. Dijital kimlik, yalnızca bir kullanıcı adı ve şifreden ibaret değildir; her tıklama, her paylaşım bir iz bırakır. Bu izler, web’de bıraktığımız ayak izleri gibi sanal dünyanın haritasını çizer. Kontrolsüz bırakılan veriler, kullanıcıyı tanımlayan parçalar hâline gelir ve bazen asıl sahibinden farklı amaçlara hizmet eder. Bilinçli tercihler ve gizlilik ayarları ise bu izlerin nasıl okunacağını belirleyen anahtar oluşturur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Dijital kimliğin, kullanıcı davranışlarının bıraktığı izlerle şekillendiğine
- B) Şifrelerin sanal ortamda hiçbir koruma sağlamadığı gerçeğine
- C) Paylaşılan verilerin, her zaman sahibinin denetiminde kaldığı düşüncesine
- D) Gizlilik ayarlarının, verilerin kötüye kullanımını her durumda engellediğine
- E) İnternet izlerinin, fiziki konum verilerinden daha güvenilir olduğu düşüncesine

16. Bir psikoloji deneyinde çocuklara bir adet kurabiye verilip “Onu şimdi yiyebilir veya bekleyip iki kurabiye alabilirsiniz.” denildi. Deneyde bazı çocuklar kısa süreli tatmini tercih edip hemen kurabiyeyi yerken, bazıları ödülü erteleyerek beklemeyi seçti. Yıllar sonraki takip çalışmalarında beklemeyi tercih eden çocukların akademik başarı, stres yönetimi ve sağlıklı alışkanlıklar gibi yaşam alanlarında daha olumlu sonuçlar elde ettiği gözlemlendi.

Bu parçadaki deney ve sonucuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Anlık hazzardan kaçınabilen bireylerin kendi motivasyonlarını güçlendirme eğiliminde olduğu
- B) Kısa süreli ödülü tercih eden çocukların ileriki yaşamlarında risk alma davranışının arttığı
- C) Ödül erteleme yetisinin bireylerin uzun vadeli başarılarında belirleyici bir faktör olduğu
- D) Deney katılımcılarının dışsal motivasyondan ziyade içsel değerlere yöneldiği
- E) Ertelenmiş hazların toplumsal uyum ve empati duygusunu otomatik olarak geliştirdiği

1. İnsan zihninde rüyalar, hafızanın karanlık odasında yeniden düzenlenen fragmanlar gibidir. Gün içinde gözden kaçan ayrıntılar, unutuldu sanılan anılar ve bastırılmış duygular; rüya sahnesinde beklenmedik bağlamlarda yan yana gelir. Nörobilim, bu süreci zihnin kendi hikâyesini yeniden yazma çabası olarak yorumlarken bazı kültürler rüyaları geleceğin ipuçlarını taşıyan gizli mesajlar olarak görür. Her iki bakış da rüyaların, gerçeğin tek bir katmanına bağlı kalmadan bireysel ve evrensel düzeyde anlamlar üretebileceğini kabul eder.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Rüyaların, farklı zaman ve olay parçalarını bir araya getirebildiğine
- B) Bu olgunun, bilimsel ve kültürel açıdan farklı şekillerde yorumlandığına
- C) Rüyaların, bireysel deneyimlerle evrensel anlamları birlikte barındırabileceğine
- D) Uyku sırasında zihnin anıları bilinçten uzaklaştıran işlemler gerçekleştirdiğine
- E) Gün içinde fark edilmeyen detayların rüyada yeniden ortaya çıkabildiğine

2. Kemal Sunal sineması, Türk halkının gündelik yaşam pratiklerini taklit etmekle kalmaz, aynı zamanda bu pratiklerin içinde barındırdığı çelişkileri ve abartıları da hiciv yoluyla görünür kılar. Onun canlandırdığı karakterler çoğunlukla sistemin dışında kalmış, alt sınıfa mensup ve “saf” olarak nitelenebilecek figürlerdir. Ancak bu saflık, bir tür stratejik direnç biçimi olarak da okunabilir; karakter, içine doğduğu çarpık düzene uyum sağlamak yerine, onu gülünçleştirerek yeniden tanımlar. Sunal’ın sineması, yüzeyde bir “temiz yürekli halk adamı” anlatısı gibi görünse de alt metninde güçlü bir sınıf eleştirisi barındırır. Kimi yapımlarında kahkaha ile hüznün bir arada sunulması, bu eleştirinin izleyiciye doğrudan değil sezdirilerek aktarılmasını sağlar.

Bu parçaya göre Kemal Sunal sinemasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal eleştiriye mizahla harmanlayarak izleyiciye dolaylı biçimde ulaştırır.
- B) Alt sınıf karakterleri aracılığıyla sistemin işleyişine dair bir farkındalık yaratır.
- C) Canlandırdığı tipler, içinde bulundukları düzene bilinçli şekilde başkaldırır.
- D) Sunduğu karakterler, sıradanlığın ardındaki yapısal adaletsizlikleri açığa çıkarır.
- E) Anlatımındaki çelişkili duygular, dramatik yapı ile toplumsal hicvi aynı potada eritir.

3. Yapılan pek çok çalışma, doğada geçirilen zamanın bireylerin dikkat seviyelerini yükselttiğini ve zihinsel yorgunluğu azalttığını ortaya koyuyor. Üstelik bu etkiler yalnızca uzun doğa yürüyüşleriyle sınırlı değil bir parkta geçirilen kısa süreli bir mola dahi kişide tazelenme etkisi yaratabiliyor. Doğayla temas hâlinde olan bireylerde stres hormonlarının azaldığı, uyku kalitesinin arttığı ve duygusal dengeyi kurma becerilerinin geliştiği gözlemleniyor. Aynı zamanda doğa, kişinin kendisiyle baş başa kalmasına olanak tanıdığı için yaratıcı düşünce süreçlerini destekliyor.

Bu parçadan doğayla temas ile ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Doğayla temas, fiziksel bağışıklığı artıran bir unsur olarak ele alınmaktadır.
- B) Doğada bulunmak, stres seviyesini düşürüp uyku kalitesini artırabilir.
- C) Doğal ortamlar, kişinin yaratıcılığını destekleyen bir zemin oluşturabilir.
- D) Kısa süreli doğa deneyimleri bile zihinsel tazelenme sağlayabilir.
- E) Doğayla temas, bireyin duygusal dengesini güçlendiren bir rol üstlenebilir.

4. “Dijital dikkat dağınıklığı”, bireylerin sürekli olarak çevrim içi bildirimler, sosyal medya akışları ve anlık mesajlar tarafından bölünmesi nedeniyle uzun süreli odaklanma becerisini yitirmesi şeklinde tanımlanır. Son yıllarda yapılan araştırmalara göre, bu duruma maruz kalan kişiler tek bir işe kesintisiz olarak 10 dakikadan fazla yoğunlaşmakta güçlük çekmektedir. Çalışma veya öğrenme süreçlerinde sık sık uygulamalar arasında geçiş yaptıkları, okudukları metinleri yarıda bıraktıkları, karşılarındaki insanla konuşurken bile telefon ekranına bakma ihtiyacı hissettikleri gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra sürekli dikkat bölünmesi nedeniyle bilgileri derinlemesine işleyemedikleri, olaylar arasındaki bağları kurmakta zorlandıkları ve basit görevleri bile planlamakta güçlük çektikleri belirtilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen dijital dikkat dağınıklığının etkilerinden değildir?

- A) Uzun süre tek bir konuya odaklanma yetisini zayıflatması
- B) Bilgiler arasında anlamlı ilişkiler kurma becerisini azaltması
- C) Çalışma sürecinde yapılan işleri yarıda bırakmaya yol açması
- D) Kişinin iletişim sırasında dikkatini karşılarındaki kişiye verememesi
- E) Yeni bilgileri öğrenme sürecinde motivasyonu olumsuz etkilemesi

5. İnsanlar karar verirken sık sık “durumsal” ve “kişisel” faktörleri birbirine karıştırır. Durumsal ögeler, içinde bulunulan ortamın etkisini; kişisel faktörler ise bireyin kalıcı özelliklerini işaret eder. Araştırmalar; kişiler arası değerlendirmelerde durumsal etkenlerin genellikle göz ardı edildiğini, bunun da “temel atıf yanılgısı”na yol açtığını göstermektedir. Örneğin trafikte öfke gösteren bir sürücüyü “kavgacı” olarak nitelendirmek, aslında o anki yoğun trafiğin etkisini ihmal etmektir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Temel atıf yanılgısı, her zaman fiziksel çevrenin etkisini vurgular.
B) Kişiler arası değerlendirmelerde kişisel faktörler genellikle göz ardı edilir.
C) Trafikte yoğunluğun etkisi, bireysel öfke tepkilerinden bağımsızdır.
D) Temel atıf yanılgısı, durumsal etkenlerin önemini küçümser.
E) Kişisel faktörler, yalnızca davranışların uzun vadeli açıklamasında kullanılır.

6. Türkiye, doğal güzellikleri ve biyolojik çeşitliliği ile ünlü bir ülkedir. Yüz ölçümünün yaklaşık %28’ini kaplayan ormanlar, ülkenin ekosisteminin sağlıklı bir şekilde devam etmesine katkıda bulunur. Farklı iklim koşullarına sahip olduğu için Türkiye’nin orman çeşitliliği de oldukça fazladır. Karadeniz Bölgesi, sık ve gür ormanları ile tanınırken Akdeniz Bölgesi’nde maki bitki örtüsü hâkimdir. Ormanlar, sadece doğal kaynaklar sunmakla kalmaz; aynı zamanda yaban hayatı koruma alanları, rekreasyon alanları ve karbondioksit emme kapasitesi gibi ekosistem hizmetleri de sağlar. Türkiye’deki ormanların korunması ve sürdürülebilir yönetimi, çevre politikalarının önemli bir parçasını oluşturur. Orman yangınları, iklim değişikliği ve insan faaliyetleri gibi tehditler, bu doğal kaynakların korunmasını daha da önemli hâle getirmektedir.

Bu parçaya göre Türkiye’deki ormanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türkiye’nin ormanları, yalnızca ağaç türleri açısından zengin olup bu alanlarda yaban hayatı koruma çalışmaları yapılmamaktadır.
B) Ormanlar, ülkenin ekosisteminde önemli bir rol oynamakta; doğal kaynaklar ve rekreasyon alanları sunarak insanların yaşam kalitesini artırmaktadır.
C) Türkiye’nin orman varlığı, yalnızca Karadeniz Bölgesi’nde bulunmaktadır ve diğer bölgelerde ormanların varlığı oldukça sınırlıdır.
D) Orman yangınları, Türkiye’deki ormanların korunmasında ciddi bir tehdit oluşturmakta; bu durum çevre politikalarının göz ardı edilmesine neden olmaktadır.
E) Türkiye’deki ormanlar, sadece ekonomik fayda sağlamakta ancak iklim değişikliği ile mücadelede etkisiz kalmaktadır.

7. Türküler, anonim halk şiirinin en eski türlerinden biridir. İlk olarak XVI. yüzyılda Anadolu’da bulduğumuz türkü sözcüğü, anlam bakımından “Türk’e ait, Türk’e özgü, Türk’e mensup” anlamındadır. Bu terim sadece bir şiir biçimine değil aynı zamanda özel ezgileriyle okunan edebî metinlere de ad olmuştur. Denebilir ki anonim özellik taşıyan veya taşımamasın, türkülerde belirleyici bir rol oynayarak hangi bölgeye ait olduğunu ortaya çıkaran öge, o türkünün ezgisidir, tavrıdır, havasıdır, ritmidir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi “türkü”nün tanımlarından biri olamaz?

- A) Bazıları anonim olan, bazıları ise olmayan bir sanat ürünüdür.
B) XVI. yüzyılda ortaya çıkan bir terimle anlatılan edebî eserlerdir.
C) Hem şiir biçiminde olan hem de ezgiyle okunan metinlerdir.
D) Ahenk unsurları sayesinde akılda kalıcı olan halk anlatılarıdır.
E) Türklere ait olan ve ait olduğu bölgeyi belli eden yapıtlardır.

8. Felsefe; insanın varoluşu, bilgi, ahlak, anlam ve gerçeklik üzerine derinlemesine düşünme ve sorgulama sürecidir. Felsefi düşünce; bireylerin dünyayı anlama, eleştirel düşünme ve soyut kavramları değerlendirme yeteneklerini geliştirir. Felsefeciler, varlık felsefesinden etik ve estetik tartışmalara kadar geniş bir yelpazede sorular sorarlar. Bu sorular; insanın doğasına, toplumsal yapıya ve evrendeki yerimize dair derin anlayışlar geliştirmemize yardımcı olur. Aynı zamanda felsefi düşünceler, bireylerin kendi inançlarını sorgulamalarını ve farklı bakış açılarını değerlendirme yeteneklerini teşvik eder. Dolayısıyla felsefe, bireylerin hem kişisel hem de toplumsal düzeyde daha anlamlı bir yaşam sürmelerine katkıda bulunur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Felsefi düşünce, bireylerin toplumsal normları sorgulamalarını ve geleneksel inançlardan uzaklaşmalarını teşvik eder.
B) Felsefe, insanın varoluşunu anlamak için soyut kavramların ötesine geçmeyi gerektirir ve bu süreçte bireylerin toplumcu bir kimlik kazanmalarını sağlar.
C) Felsefi tartışmalar, bireylerin kendi düşüncelerini geliştirmelerine yardımcı olur ancak bu süreçte toplumsal yapı ve normlar genellikle göz ardı edilir.
D) Felsefe, bireylerin eleştirel düşünme yeteneklerini artırarak karmaşık sorunları çözmelerine yardımcı olurken insan ilişkileri üzerinde derinlemesine etkiler bırakabilir.
E) Felsefe, bireylerin yaşamlarını anlamlı kılmak için düşünsel sorgulama yapmalarını sağlar ve bu süreç, onların toplumsal yapıyı anlamalarına katkıda bulunur.

9. Bir şehrin sesi, çoğu zaman gözden kaçan ama hafızada iz bırakan bir unsurdur. Sokakların ritmini belirleyen adımlar, pazar yerlerindeki çağrılar, sabahın erken saatlerinde uzaktan gelen düdükler... Bütün bu tınılar, kentin kendine özgü bir kimlik kazanmasına katkı sağlar. Gürültü sandığımız bazı sesler, geçmişin ve gündelik hayatın hikâyesini taşır. Kimi zaman bu sesler, insanın iç ritmiyle uyumlanarak huzur verir; kimi zamansa değişen kent dokusuyla birlikte silikleşir ve yerini başka titreşimlere bırakır.

Bu parçaya göre şehirlerin sesleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Günlük yaşamın sürekliliğini yansıtarak kentsel belleğin oluşumuna katkı sunar.
- B) Zamanla değişerek kentin kimliğinde duyumsal farklılıklar meydana getirir.
- C) Bireyin iç ritmiyle uyumlanarak ruhsal bir huzur duygusu yaratabilir.
- D) Dışarıdan gelen kişiler için genellikle anlamsız gürültüler olarak algılanır.
- E) Geçmişe ait izleri barındırarak çok katmanlı bir kentsel anlatı oluşturur.

10. Adana'da yaz aylarında sıcaklık, yalnızca termometrede görülen bir rakam olmaktan çıkar; insanların zamanla kurduğu ilişkinin belirleyici unsuru hâline gelir. Öğle saatleri, kentin üstüne çöken görünmez bir perde gibi sessizleşir; akşamlar ise gündüzden devralınan yorgunluğun telafisi olarak kalabalıklaşır. Gölgeler, âdeta birer sığınak gibi aranır; suyun yakınında olmaksa bedene serinlik, zihne dinginlik kazandırır. Bu iklim, kıyafetlerin dokusundan yemek saatlerinin düzenine, çalışma temposundan sosyal buluşma biçimlerine kadar pek çok alışkanlığı sessizce yeniden şekillendirir. Ancak bu sıcaklık, bedensel dayanıklılığı zorlayan ve kimi zaman da sağlık sınırlarını aşan bir etkiler bütünü olarak varlığını sürdürür.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kentte yaz aylarında, ticari etkinliklerin mevsimsel olarak biçim değiştirdiğine
- B) Sıcak havaların, bireylerin gündelik alışkanlıklarında çeşitli uyarlamalara neden olduğuna
- C) Su kenarlarının, bedensel ve ruhsal rahatlama sağlayan yerler hâline geldiğine
- D) Yüksek sıcakların, bireylerin fiziksel sınırlarını zorlayan bir etkiler bütünü oluşturduğuna
- E) Gündüz ve akşam vakitlerinin, toplumsal yaşamın ritminde farklı yansımalar oluşturduğuna

11. Bilimsel araştırmalar, yeni bilgiler üretmenin yanında bu bilgilerin elde edilme sürecinin etik ilkelere uygun olmasını da gerektirir. Verilerin kasıtlı olarak çarpıtılması, kaynakların eksik veya yanlış gösterilmesi, araştırma sürecinde katılımcıların haklarının ihlal edilmesi gibi durumlar bilim dünyasında ciddi güven kaybına yol açar. Bu nedenle akademik camiada şeffaflık, doğruluk ve hesap verebilirlik, en az araştırmanın bulguları kadar önemlidir. Yine de etik ihlallerin tamamen ortadan kaldırılması için evrensel bir sistemin henüz geliştirilemediği görülmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Araştırma sonuçlarının gerçeğe aykırı biçimde sunulması güven sorununa neden olur.
- B) Etik ihlalleri tamamen önleyecek evrensel bir sistem henüz yoktur.
- C) Araştırmanın yönteminin, bulgular kadar değer taşıdığı kabul edilir.
- D) Katılımcı haklarının korunması etik ilkelerin temel unsurlarından biridir.
- E) Etik ilkeler bilimsel süreçte bulguların kesinliğini sağlamak amacıyla uygulanır.

12. Son yıllarda birçok kişi, uyarlama bir kitabı okumadan önce onun sinema versiyonunu izlemeyi tercih etmektedir. Bu durum, hikâyenin akışına dair beklentilerin önceden şekillenmesine yol açar. Filmdeki görsel atmosfer, karakter yorumları ve olayların kurgulanış biçimi, kitabın dünyasını zihinde canlandırma biçimini önemli ölçüde etkiler. Böylece okur, yazarın üslubunu ve metindeki ayrıntıları keşfetmek yerine, filmde kalan imgelerle ilerler. Ayrıca filmin ritmine alışan okuyucu, kitapta yer alan daha ayrıntılı betimlemeleri yavaş ve sıkıcı bulabilir. Bu tercih, metni anlamlandırma biçiminde kalıcı etkiler bırakabilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen, bir kitabı okumadan önce filmini izlemenin etkilerinden değildir?

- A) Metindeki ayrıntıların, görsel unsurların gölgesinde kalması
- B) Olay örgüsünün önceden şekillenmiş bir bakış açısıyla değerlendirilmesi
- C) Yazarın dilinin ve üslubunun algılanma biçiminin değişmesi
- D) Kitabın temposunun, görsel uyarlamanın temposuna uyulanması
- E) Okurun, film uyarlamalarını edebiyat eserlerinden daha değerli görmesi

13. Küresel iklim değişikliği, tarım alanlarında su kaynaklarının düzensiz dağılımına ve ekstrem hava olaylarına yol açıyor. Bu durum, ekin verimliliğini düşürerek gıda arzında dalgalanmalara neden oluyor. Akıllı sulama sistemleri ve kuraklığa dayanıklı tohum çeşitleri geliştirseler de küçük ölçekli çiftçilerin bu teknolojilere erişimi sınırlı kalıyor. Uzmanlar, yerel kooperatiflerin güçlendirilmesi ve eğitim programlarının yaygınlaştırılmasıyla sürdürülebilir gıda temini sağlanabileceğini vurguluyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kuraklığa dayanıklı tohum çeşitlerinin ekin verimliliğini önemli ölçüde artırdığına
- B) Akıllı sulama sistemlerine küçük ölçekli çiftçilerin kolayca eriştiğine
- C) Yerel kooperatiflerin ve eğitim programlarının sürdürülebilir gıda arzı sağladığına
- D) Büyük ölçekli tarım makinelerinin üretim maliyetlerini sürekli düşürdüğüne
- E) Gıda ihracatının sınırlandırılmasının iklim etkilerini dengelediğine

14. Karadeniz bölgesinde turizm, dört mevsime yayılan yayla turları ve deniz gezileriyle hızla büyüyor. Bu artış, dar yollar ve sınırlı konaklama kapasitesi üzerinde ciddi bir baskı oluşturuyor. Ziyaretçi trafiğinin yoğunlaşması, doğal yaşam alanlarında tüketim ve atık miktarını artırarak yerel dengeyi korumasını zorlaştırıyor. Hafta sonları doluluk oranı yüzde yüzü bulan butik otellerde yer bulmak güçleşirken turistlerin yöresel el sanatlarına ilgisi, kültürel mirasın tanıtımını hızlandırıyor. Yerel yönetimler, altyapı iyileştirme ve çevre koruma projeleri için yeni fonlar ayırdı.

Bu parçada Karadeniz bölgesi turizmi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Butik otellerin doluluk oranlarının yerel altyapının genişletilmesi gereksinimine işaret ettiğine
- B) Yayla turlarının bölgedeki araç kiralama pazarını canlandırdığına
- C) Deniz suyu sıcaklığındaki yükselişin plaj turizminin cazibesini yüksek oranda azalttığına
- D) Turist artışının altyapı ve çevre sorunlarını tetiklemesi nedeniyle yerel yönetimlerin yeni fonlar ayırdığına
- E) Yoğun ziyaretçi akışının yerel çiftçilerin ürün fazlası sorununu derinleştirdiğine

15. Lise yaşamı, bir senfoni orkestrası gibidir: Farklı dersler, kulüp etkinlikleri ve sosyal sorumluluk projeleri bir arada akarken öğrenci kendi ritmini bulmak için denge kurmayı öğrenir. Sınav dönemleri tempoyu hızlandırır, grup çalışmaları ise uyumlu çalma gerektirir. Sosyal ilişkiler, esnek melodiler gibi farklı tonlar sunarak deneyimi zenginleştirir. Bu süreç, bireyin hem zaman yönetimi hem de iş birliği becerilerini geliştirmesine olanak tanır.

Bu parçada lise yaşamıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Sınav dönemlerinde artan tempoya rağmen öğrencilerin bireysel performanslarının değişmediği
- B) Dersler ve sosyal etkinliklerin farklı ritimlerde akarken denge kurmanın gerekliliği
- C) Grup çalışmalarının bireysel özgürlükleri tamamen kısıtladığı
- D) Ders yükünün, grup etkinlikleri ve sosyal ilişki deneyimini tek düze hâle getirdiği
- E) Zaman yönetimi ve iş birliği becerilerinin, lisede diğer becerilere kıyasla önemsiz kaldığı

16. Gökyüzünde, yüksek çözünürlüklü teleskoplar milyarlarca ışık yılı uzaklıktaki galaksilerin yapısını ortaya çıkarıyor. Radyo dalgalarını algılayan geniş anten dizileri, evrenin genişleme sürecine dair ipuçları verirken görünmez ses haritaları oluşturuyor. Spektroskopi yöntemiyle yıldızların kimyasal bileşenleri ve hızları belirleniyor, kara deliklerin varlığı ise ışığın eğrilmesinden çıkarılan dolaylı kanıtlarla saptanıyor. Tüm bu yöntemler, insan bakış açısını genişleterek evrenin sırlarına dair anlayışı derinleştiriyor.

Bu parçada astronomi tekniklerinin evren algısına katkısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Teleskopların galaksilerin yapısını açığa çıkarırken bakış açısının daraldığına
- B) Radyo anten dizilerinin evrenin genişleme hızını kesin verilere dönüştürdüğüne
- C) Spektroskopinin yıldızların kimyasal bileşimlerini saptamada birincil yöntem olduğuna
- D) Astronomik yöntemlerin evrenin gizemlerine dair kavrayışımızı daha kapsamlı hâle getirdiğine
- E) Kara delik kanıtlarının yalnızca optik gözlemlerden elde edilen verilerle incelendiğine

1. İnsanların dost seçimi; çoğu zaman ortak değerler, benzer yaşam deneyimleri ve karşılıklı anlayış üzerine kuruludur. Ancak bazı ilişkiler, zaman içinde ortak ilgi alanlarının kaybolmasına ya da farklı bakış açıları kazanılmasına rağmen sürer. Bu durum, dostluğun yalnızca benzerliklerden değil farklılıklara rağmen sürdürülebilir bağlardan da beslendiğini gösterir. Paylaşılan geçmiş, güven duygusu ve zor zamanlarda gösterilen dayanışma, ilişkilerin devamlılığında önemli rol oynar. Yine de dostluğun kalıcılığı, sadece geçmişten gelen bağlarla değil birlikte geleceğe dair planlar kurabilme ve karşılıklı gelişime açık olma isteğiyle de şekillenir.

Bu parçanın yazarının dostluk anlayışında aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Ortak değerlerin ve yaşam deneyimlerinin ilişki başlangıcında rol oynaması
- B) Dostluğun, zamanla değişen ilgi alanlarına rağmen sürdürülebilmesi
- C) Karşılıklı anlayışın, bağların güçlenmesinde önemli bir etken olması
- D) Ortak geçmişin niteliğinin, dostlukta belirleyici unsur olarak ön planda tutulması
- E) Geleceğe dair ortak planların, dostluğun devamlılığına katkı sağlaması

2. Oğuz Atay'ın Londra ile kurduğu bağ, bir yerden çok bir zaman duygusuna yaslanır. 1970'lerin başında gittiği bu şehir, onun için yalnızca mimariyle veya kültürel mirasla değil bireysel bir içe kapanışla da özdeşleşir. Şehir, Atay'ın yazılarında sık sık bir uzaklık veya yabancılaşma metaforu olarak belirir. Bu durum, onun eserlerinde yalnızca fiziksel bir mekân değil insanın anlam arayışında karşılaştığı boşluk hissiyle de örtüşür. Oğuz Atay'ın günlüklerinde ve mektuplarında da Londra, daima bir geçiş evresi, yazarlık yolculuğundaki bir eşik olarak anılır. Kimi zaman sokakları tekinsiz kimi zamansa insanı kendisiyle yüzleştiren bir ayna gibidir bu şehir.

Bu parçadan hareketle Oğuz Atay ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Londra, yazarın zihin dünyasında yalnızca bir coğrafi alan değil zamanla şekillenen bir içsel mesafeyi de temsil eder.
- B) Yazarlık sürecinde karşılaştığı dönüm noktalarından biri olarak şehir, yazarın kimlik arayışında simgesel bir durak olmuştur.
- C) Londra deneyiminin, yazarın metinlerinde toplumsal yapılar ya da kültürel dönüşümler üzerine yaptığı gözlemleri biçimlendirdiği görülmektedir.
- D) Şehrin ruh hâline etkisi, yalnızlık ve bireysel yabancılaşma izleklerinin derinleşmesini beraberinde getirmiştir.
- E) Londra'nın, yazarın edebî yolculuğundaki kişisel geçişleri yansıttığı, metinlerde sezgisel olarak izlenebilir.

3. Karar verme süreçlerinde bireylerin kullandığı üç temel strateji vardır: mantıksal karar verme, sezgisel karar verme ve alışkanlığa dayalı karar verme. Mantıksal karar verme, verileri toplayıp analiz ederek en rasyonel seçeneği belirlemeyi içerir. Sezgisel karar verme, kişinin içgüdülerine veya anlık hislerine güvenerek hareket etmesidir. Alışkanlığa dayalı karar verme ise geçmişte sürekli tekrarlanan bir eylemin, sorgulanmadan aynen sürdürülmesidir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki durumlardan hangisi parantez içinde verilen stratejiyle uyuşmamaktadır?

- A) Bir öğrencinin farklı ders çalışma yöntemlerini karşılaştırıp en etkili olanı seçmesi (Mantıksal karar verme)
- B) Bir sporcunun maçın kritik anında hangi hamleyi yapacağına tamamen o anki hissine göre karar vermesi (Sezgisel karar verme)
- C) Bir kişinin yıllardır aynı markadan alışveriş yapması ancak bu kez fiyatları karşılaştırarak farklı bir markayı seçmesi (Alışkanlığa dayalı karar verme)
- D) Restoran seçerken geçmişte hep gittiği yere otomatik olarak yönelen bir ailenin bunu sorgulamaması (Alışkanlığa dayalı karar verme)
- E) Yeni bir iş teklifini değerlendirirken artı ve eksi yönleri listeleyp buna göre karar veren bir çalışanın bu süreci uygulaması (Mantıksal karar verme)

4. Türk mitolojisi, doğa olaylarını açıklamakla kalmaz; toplumsal değerleri, güç ilişkilerini ve insanın evrenle kurduğu bağı da şekillendirir. Bozkır yaşamının etkisiyle göçebe toplumların dünyasında biçimlenen bu anlatılar, bireyin kaderle ilişkisini doğaüstü figürler üzerinden işler. Örneğin Erliğ Han, yalnızca yer altı dünyasının efendisi değil aynı zamanda ahlaki bir denge unsurudur; kötü olanı cezalandırarak düzeni sağlar. Ülgen ise yaratıcı bir ruh olarak, insanlara yalnızca hayatı değil erdemi de bahşeder. Bu yönüyle Türk mitolojisinde iyi ile kötü arasındaki mücadele, mutlak bir zıtlık olarak değil; iç içe geçmiş, birbirini dengeleyen bir düzen anlayışıyla sunulur. Mitlerdeki karakterler, insana dışsal değil onun içsel çatışmalarını temsil eden öğeler hâline gelir.

Bu parçadan Türk mitolojisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mitolojik figürlerin, yalnızca doğayı değil toplum düzenini ve yapısını da anlamlandırma işlevi gördüğüne
- B) Karakterlerin, bireyin içsel dünyasındaki ahlaki ikilemleri yansıtacak şekilde kurgulandığına
- C) Anlatıların, iyi-kötü ikiliğini, karşıt kutuplar olarak değil birbiriyle bağlantılı unsurlar şeklinde sunduğuna
- D) Türk mitolojisindeki anlatıların, göçebe yaşam biçiminden yerleşik hayata geçiş sürecini tarihsel bir çerçevede işlediğine
- E) Bozkır kültürünün etkisiyle şekillenen mitlerin, bireyin evren karşısındaki konumuna dair fikir verdiğine

5. Bir uzay aracı, gezegenler arası seyahat sırasında “yer çekimi destekli manevra” (gravity assist) kullanabilir. Bu yöntemde araç, bir gezegenin etrafından geçerken yer çekiminden hız kazanır; enerjinin bir kısmı gezegene geri verilirken araç daha yüksek bir yörüngesel hıza ulaşır. Böylece roket yakıtı harcamadan hız artışı sağlanmış olur. Ancak manevra doğru açı ve hızda gerçekleştirilmezse araç yörüngeden sapabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Gravity assist, uzay aracının yakıt verimliliğini doğrudan ölçer.
- B) Yörüngesel hız artışı, gezegenin yer çekimi alanından yararlanılarak sağlanır.
- C) Manevra sırasında araç, gezegene ek enerji transferi yapmaz.
- D) Yanlış hız veya açı, manevraya olumlu etki eder.
- E) Gezegenin kütlesi, gravity assistte hiçbir rol oynamaz.

6. Bu çalışmanın odak sorusu “Etkili liderlik nasıl bir dinamik oluşturur?” olacaktır. Geleneksel yaklaşımlar, liderlikte başarıyı çoğunlukla görev dağılımı ve sonuç odaklı hedeflere indirger. Oysa gerçek liderlik, grup içindeki etkileşim biçiminde gizlidir. İnsanların rollerini ve sorumluluklarını yerine getirirken bir arada hareket etmesini sağlayan, yine liderin ortak anlam ve bağlılık atmosferi yaratma becerisidir. Bu bağlamda lider, yalnızca karar veren değil aynı zamanda grup üyelerinin deneyimlerini şekillendiren ve süreci derinleştiren bir unsur olarak iş görür.

Bu parçadan liderliğin grup etkileşimindeki rolüyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Geleneksel liderlik anlayışının başarıyı salt sonuç odaklı hedeflerle ölçtüğüne
- B) Liderin tek başına karar vererek ekip üyelerinin motivasyonunu belirlediğine
- C) Gerçek liderliğin, grubun ortak anlayış ve dayanışma duygusunu güçlendirmede yattığına
- D) Başarılı liderliğin grup içi etkileşim yerine bireysel yetenekleri öne çıkardığına
- E) Liderin yalnızca görev dağılımıyla sürecin derinleşmesini sağlayacağına

7. İnsanların, olayların veya belirli durumların gülünç ve aksayan yönlerini anlatan, tiyatro içerisinde doğmuş bir türdür komedi. Genç bir sanat dalı olan sinemaya da giren ve en popüler türlerden biri hâline gelen komedi, her dönemde izleyici kitlesi bulmayı başarmıştır. Türk sinemasında komedi, melodramla beraber en fazla çekilen türdür. Türk sinemasında komedi türü, genel olarak en önemli ürünlerini 1960’lı yıllardan sonra vererek, kendi içerisinde farklı alt türlerle eklenip bugüne gelmiştir. Absürt komedi türü de özellikle son dönem Türk komedi sinemasında çokça kullanılmıştır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi “komedi”nin çeşitli tanımları arasında yer alamaz?

- A) Amacı, toplumu güldürerek eğitmek olan bir sahne sanatıdır.
- B) İnsanlığın hiçbir asrında seyirci sıkıntısı çekmemiş bir sanat dalıdır.
- C) Absürt komedi isminde bir alt dala sahip olan bir tiyatro dalıdır.
- D) 1960’lardan itibaren ülkemize de gelerek yer edinmiş olan bir alandır.
- E) Tiyatrodan doğmasına karşın sinemaya da eklenmiş bir sanattır.

8. Elektrikli araç şarj altyapısında hızlı şarj istasyonları kurulması, bekleme sürelerinin kayda değer biçimde azalmasını sağlıyor. Ancak kırsal ve uzak bölgelerdeki istasyon yokluğu, sürücülerin menzil kaygısını artırarak uzun yol planlamasını güçleştiriyor. Akıllı şebeke entegrasyonu sayesinde şarj zamanlaması talebe göre ayarlanıp şebeke dengesi korunuyor. Öte yandan şebeke kapasitesine yönelik ek yatırımların gerekliliği, altyapı projelerinin yaygınlaşma hızını sınırlıyor. Devlet destekli teşviklerle özel sektörün sürece dâhil olması teşvik ediliyor.

Bu parçadan elektrikli araç şarj altyapısındaki zorluklara dair aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hızlı dolum noktalarının araç bekleme sürelerini yeterince kısaltmadığına
- B) Kırsal alanlarda şarj ünitesi eksikliğinin sürücülerin menzil endişesini derinleştirdiğine
- C) Akıllı şebeke bağlantısının altyapı darboğazlarını tümüyle giderdiğine
- D) Kamu desteklerinin özel sektör payını artırıp yatırım temposunu yavaşlattığına
- E) Şarj istasyonlarının yaygınlaşmasının işletme maliyetlerini azaltmada yetersiz kaldığına

9. 1863-1904 yılları arasında yaşayan Anton Çehov, modern kısa öykücülüğün kurucularından biri olarak kabul edilir. Tıp eğitimi almasına karşın edebiyata olan ilgisi, onu yaşamının büyük bölümünde üretken bir yazar hâline getirmiştir. Yazın hayatı boyunca sıradan insanların iç dünyasını, gündelik yaşamın küçük ama anlamlı ayrıntılarını yalın ve duru bir anlatımla aktarmıştır. Özellikle olaydan çok duruma odaklanan hikâyeleriyle klasik anlatı kalıplarını yıkmış, öyküde çarpıcı sona ulaşma geleneğini sorgulatmıştır. Onun eserlerinde çatışmadan çok, bireyin kendisiyle konuşması, suskunluğu ve içsel karmaşası ön plandadır. Bu yönüyle Çehov, çağdaş edebiyatın pek çok ustasına da esin kaynağı olmuştur.

Bu parçaya göre Anton Çehov ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eserlerinde oluşturduğu anlatım tarzı, pek çok yazarı etkilemiştir.
- B) Geleneksel olay örgüsünü reddeden bir öykü anlayışı geliştirmiştir.
- C) Öykülerinde toplumsal dönüşümün bireydeki etkilerine öncelik vermiştir.
- D) Anlatılarında insanın ruhsal derinliğini ön plana çıkarmıştır.
- E) Sanatla ilgilenmeden önce farklı bir meslek alanında eğitim almıştır.

10. Zeki Demirkubuz'un sineması, görsel ihtişamdıan çok, insan ruhunun karanlık dehlizlerine yönelir. Karakterlerinin çoğu, sıradan hayatların içinden gelen ama büyük varoluşsal sorularla boğuşan kişilerdir. Kamera, bir yüzü uzun süre takip ettiğinde seyirci yalnızca bir insanı görmekten ziyade o insanın kendi içindeki cehennemi izlemeye başlar. Demirkubuz'un diyaloglara yüklediği felsefi ağırlık, çoğu zaman söylenenin ötesine geçer; susulanın, ima edilenin gücü belirleyici olur. Onun filmlerinde çözüm yoktur; çözümler, dağılmalar ve iç hesaplaşmalar vardır. Belki de bu yüzden filmleri, izleyicinin içinde tamamlanması gereken bir arayış olarak kalır.

Bu parçaya göre Zeki Demirkubuz'un sinemasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Görsel estetikten çok karakter derinliğine odaklanmayı tercih ettiği anlaşılmaktadır.
- B) Karakterlerin yaşadığı çatışmalar, izleyicinin kendi iç dünyasında da yankı bulmaktadır.
- C) Diyalogların doğrudan anlamı kadar sessizlikle oluşturulan etki de önem taşımaktadır.
- D) Anlatılarında kesin çözümler sunmak yerine psikolojik gerilimi sürdürmeyi yeğlemektedir.
- E) Film dili, seyircide tamamlanma hissi uyandıracak biçimde kurgulanmaktadır.

11. Su kaynaklarının sınırlı olduğu kırsal bölgelerde, sarnıçlar birer yapı olmanın yanında topluluğun doğayla kurduğu ilişkinin sessiz tanıklarıdır. Çatılardan veya vadilerden toplanan yağmur suyunun biriktirildiği bu yapılar, köy yaşamının iktisadi ve ritüel boyutunda önemli roller üstlenmiştir. Bazı köylerde sarnıcın suya kavuşması, topluca dua edilerek kutlanır; bu da yapının sadece işlevsel değil anlam yüklü bir öge olduğunu gösterir. Sarnıçların kimi zaman taş işçiliğindeki detayları, onları yalın bir gerecin ötesine taşıyarak mimari bir anlatı unsuru hâline getirmiştir. Ne var ki çoğu sarnıç, modern su altyapılarının yaygınlaşmasıyla birlikte terk edilmiş, zamanla toprak ve çalılarla dolarak görünmez olmuştur.

Bu parçada sarnıçlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bulundukları köylerin kimliğini yansıtan mimari bir simgeye dönüştüklerine
- B) Geleneksel işçilik örnekleriyle estetik nitelikler kazana bildiğine
- C) Zamanla işlevini yitirip doğanın içinde kaybolmaya başladığına
- D) Su biriktirme dışında kültürel anlamlar taşıyan bir yapıya dönüştüğüne
- E) Suyun gelişinin bazı topluluklarca toplu ritüellerle karşılandığına

12. Tespih, tarih boyunca yalnızca ibadet amacıyla değil aynı zamanda estetik ve simgesel anlamlar yüklenerek kullanılan bir nesne olmuştur. Farklı coğrafyalarda farklı malzemelerden yapılan tespihler, kişisel zevklerin ve toplumsal aidiyetlerin göstergesi hâline gelmiştir. Örneğin Osmanlı'da saray mensuplarının kullandığı tespihlerin malzemesi ve işçiliği, sahibinin sosyal konumuna dair ipuçları taşır. Bununla birlikte bazı topluluklar, belirli renklerdeki tespihleri özel günlerde taşıyarak duygusal ya da kültürel mesajlar da vermiştir. Tespih, günümüzde bir ibadet aracı ve bir koleksiyon nesnesi ve hatıra objesi olarak da varlığını sürdürmektedir.

Bu parçada tespih ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Estetik ve anlam katmanlarıyla kültürel bir sembol olarak kullanıldığına
- B) Malzeme ve işçiliğin kişisel statüyü yansıttığına
- C) Tarih boyunca bir iletişim aracı olarak kullanıldığına
- D) Renk ve tasarımının belirli topluluklarda sembolik mesajlar ilettiğine
- E) Günümüzde koleksiyon ve anı eşyası olarak değer gördüğüne

13. Eski kitaplar, zamanla insan düşüncesinin ve kültürünün nasıl evrildiğini anlamak için eşsiz bir kaynaktır. Bu kitapları incelediğinizde o dönemlerin düşünce yapısını ve toplumsal dinamiklerini daha iyi kavrayabilirsiniz. Örneğin belki de duyduğunuz ama hiç okumadığınız bir filozofun fikirlerini o dönemde ne kadar etkili bir şekilde savunduğunu görebilirsiniz. Ayrıca eski kitapların sayfalarında kaybolmak, günümüz dünyasında pek de sık karşılaşmadığımız bir derinlikte bilgi edinme fırsatı sunar. Kim bilir, belki de bugünkü fikirlerimiz, geçmişte bu kitaplarda yazılmış olanlardan ilham almıştır.

Bu parçaya göre eski kitaplarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Okuyucunun tarihsel düşünceleri anlamasına katkı sağlar.
- B) Dönemin toplumsal olaylarını nedenleriyle kavratır.
- C) Eski yazarların düşünce yapısını detaylı şekilde ele alır.
- D) Okuyucuya yalnızca eğlenceli bilgiler sunar.
- E) Modern düşüncelerin kaynaklarını gösterir.

14. Aşırı sıcak hava dalgaları, beyinlerimizin çalışma biçimini etkileyebiliyor. Davranışta, moralde değişiklik yapabiliyor ve sıklıkla nörolojik hastalıkları kötüleştiriyor. İnsan beyni, vücut ısımızdan nadiren bir dereceden fazla oluyor. Yine de beynimiz vücudumuzda enerjiye en aç organlardan. Düşündüğümüzde, hatırladığımızda ve etrafımızdaki dünyaya tepki verdiğimizde önemli ölçüde kendi ısını da üretiyor. Bu da vücudumuzun beynimizi soğutmak için çok çalışmak zorunda kalması anlamına geliyor. Bir damar ağında dolanan kan ısının sabit kalmasına ve aşırı ısının soğutulmasına yardımcı oluyor. Bu gerekli çünkü beyin hücrelerimiz ısıya karşı aşırı derecede duyarlı.

Bu parçaya göre beyin, aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Sıcak havalardan şiddetle etkilenen
- B) Vücut ısısına yakın ısıda bulunan
- C) Her tehlikeye karşı önlem alan
- D) Enerjinin önemli kısmını kendi alan
- E) Gerektiğinde kendi ısını üreten

15. Bir dilin kelimeleri tohum misali yeni topraklarda kök salar; göç yollarındaki toplumsal ve coğrafi koşullara bağlı olarak biçim ve anlam değiştirir. Bazı sözcükler, göç eden toplulukların yaşam tarzına uyum sağlayıp farklı vurgular kazanırken eski kalıplar dönüşüme uğrayarak yeni dilsel yapılar yaratır. Tıpkı yerel toprak türlerinin filizlerin gelişimini biçimlendirmesi gibi, dil unsurları da ait oldukları kültürel iklime göre evrilir.

Bu parçaya göre dillerin yayılma ve değişme süreçleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dil öğelerinin göç ettikleri toplumun koşullarına bağlı olarak biçim ve anlam değiştirdiği
- B) Tüm dillerin farklı toplumlarda benzer anlam ve yapısal özellikleri koruduğu
- C) Dil öğreniminin kuramsal ilkeler yerine salt gündelik iletişim örüntülerine dayanarak gerçekleştiği
- D) Konuşma pratiklerinin yazılı metinlerdeki evrensel kuralları önce sabitlemek amacıyla yönetildiği
- E) Dillerin yalnızca politik ajitasyon ve propaganda amacıyla kullanıldığında etkili olduğu

16. Aslında kitap okumayı istiyoruz. İstiyoruz istemesine de bir türlü fırsat ve imkân bulup okuyamıyoruz değil mi? Bunun gibi mazeretlerin ardı arkası kesilmiyor. Bu yolla pek bir yere varamayacağımızı hepimiz biliyoruz ve yine mazeret üretiyoruz. “Kitap pahalı, ona bütçemde ayıracak param kalmıyor.” diyenlerin de haddi hesabı yok. Bunların hiçbirisi gerçekçi değil.

Böyle diyen birinin aşağıdaki cümlelerden hangisini söylemesi ya da savunması beklenmez?

- A) Kitap okumayı gerçekten isteyen bir insan, kitaba ulaşmanın bir yolunu mutlaka bulacaktır.
- B) Kitaplar toplumun her kesimi için ücretsiz olduğu zaman kitap okuyanların sayısı da hızla artacaktır.
- C) Kitaptan uzak kalmanın mantıklı bir mazereti olamaz, gelişmiş ülkelerde metroda bile herkes okur.
- D) Kitap fiyatlarını pahalı bulanlardan bir kısmı en gereksiz ya da zararlı işlere bile para bulabilmektedir.
- E) Okumaktan kaçanların bahanesi daima ya zamansızlıktır ya da maddi koşullardır ama aslında ikisi de abartıdır.

1. Zihnimizin zamanı algılama biçimi, gerçek zamanla her zaman örtüşmeyebilir. Kimi anlar, birkaç saniye içinde son-
suzmuş gibi yaşanırken bazı aylar, tek bir güne sığabile-
cek kadar belirsizleşebilir. Bu durum yalnızca psikolojik bir
yanılgı değil nörolojik düzeyde de açıklanabilir bir olgudur.
Beynin belirli anlarda salgıladığı kimyasallar, zamanın uza-
masına ya da kısalmasına yol açabilir. Yoğun stres anla-
rında saniyelerin yavaşladığına, heyecanlı anlarda zamanın
hızla geçtiğine dair pek çok kişisel gözlem; bu durumun
evrenselliğini destekler niteliktedir. Ancak hâlâ net olarak
açıklanamayan şey, zaman algısının neden bazı bireylerde
kalıcı biçimde bozulduğudur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Zaman algısı bireyin psikolojik durumu ile değişebilir.
B) Duygusal yoğunluk zamanın algılanma biçimini etkiler.
C) Beyindeki biyolojik süreçler zaman algısında farklılıklar
ortaya çıkarır.
D) Zaman algısının çocuklukta nasıl geliştiği, belirsizliğini
korumaktadır.
E) Zaman algısının işleyişi bireyler arasında belirgin farklı-
lıklar gösterir.

2. Günümüzde başarı, çoğu zaman yalnızca somut çıktılar-
la ölçülüyor: alınan notlar, kazanılan ödüller, sahip olunan
ünvanlar... Bu yaklaşım, bireyleri daha çok üretmeye ve
başarmaya iterken bir yandan da üzerlerinde görünmeyen
ama ağır bir baskı oluşturuyor. Kendi potansiyelini keş-
fetmeye fırsat bulamadan başkalarının beklentilerine göre
yönlendirilen birey; zamanla kendi duygularını bastırmaya,
başarısızlığı kişisel bir yetersizlik gibi görmeye başlıyor. Bu
durum yalnızca bir stres değil aynı zamanda benliğin par-
çalanması riskini de içinde barındırıyor. Oysa başarı, her-
kes için aynı anlama gelmek zorunda değildir; bazen içsel
huzuru yakalamak, dışsal onaydan daha kıymetli olabilir.
Ancak bu farkındalığa ulaşmak, güçlü bir içgörü ve direnç
gerekir.

**Bu parçanın yazarının başarı baskısı ve stresle ilgili
aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?**

- A) Başarıyı yalnızca ölçülebilir çıktılarla tanımlamak, bire-
yin kendi öz değerini sorgulamasına zemin hazırlayabi-
lir.
B) Başkalarının başarı tanımına göre yaşamak, kişinin ruh-
sal bütünlüğünü korumasını zamanla daha da zorlaştı-
rabilir.
C) Kendi başarı ölçütlerini oluşturan bireylerin, dışsal bek-
lentilere direnmede her zaman tutarlı davranması bek-
lenemez.
D) Her bireyin başarıdan anladığı şey farklı olabilir ve bu
farklılık, bireyin psikolojik direncini artırıcı bir etki yara-
tabilir.
E) Aşırı başarı baskısına sürekli maruz kalan bireylerde
kimlik ve benlik algısında çözümler meydana gelebilir.

3. Bir nesneye sahip olmak, onu yalnızca elinde tutmak değil-
dir. Sahip olmak, anlamakla başlar; anlam ise çaba gerek-
tirir. Emek verilmeden sahip olunan şey, sadece geçici bir
ağırlıktır. Oysa kişi, anlamını kendi çabasıyla kurduğu şeyle
bir bağ geliştirir. Bu bağ sayesinde nesne yalnızca bir varlık
olmaktan çıkar; insanın düşüncesine, duygusuna ve eme-
ğine tutunur. Gerçek sahiplik, dışsal değil içsel bir kurulum-
dur; kişi neyi kavarsa ona ancak o zaman gerçekten sahip
olur.

**Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarının düşün-
cesini destekleyen bir örnek değildir?**

- A) Hazır alınmış bir melodiyi tekrarlayabilirim yeter ki o,
kendi sessizliğimin içinden çıkmış gibi hissettirsin.
B) Elime hazır verilen bir elbiseyi giyebilirim yeter ki o,
kendi tarzımdan bir iz taşıyor gibi olsun.
C) Bir çiçeği başkası dikmiş olabilir yeter ki o, benim bakı-
şım ile yönünü güneşe çevirsin.
D) Yabancıysa olduğum bir dili konuşabilirim yeter ki o,
kendi kelimelerimi taşıyan bir sese dönüşsün.
E) Emeğimin hiç değmediği bir yapıya bağlanabilirim yeter
ki o, insanlığın hayalini gerçekleştirdi.

4. Bazı insanlar hayranlığı yalnızca dış görünüme ya da başa-
rıya yönelik bir takdir biçimi olarak algılar. Oysa gerçek
hayranlık; bir kişideki özgünlük, istikrar ya da tutarlılık gibi
derin özellikleri fark edebilme yetisiyle ilgilidir. Bu duygu,
karşıdaki kişiye duyulan gizli bir saygıdan beslenir ve çoğu
zaman onun sahip olduğu bir niteliğin bizde eksik olduğu-
na dair içsel bir kabul içerir. Hayran olunan kişi, zamanla
bir ölçüt hâline gelir; söyledikleri daha fazla dikkate alınır,
yaptığı seçimler örnek alınır. Bu durum, hayranlık duyulan
kişinin kusurlarının göz ardı edilmesine hatta kimi zaman
yüceltilmesine de yol açabilir. Ancak hayranlık, kıskançlık-
tan farklı olarak karşıdakini aşağı çekme arzusu değil onun
seviyesine yükselebilmek arzusudur.

**Bu parçanın yazarının hayranlık duygusuyla ilgili aşağı-
dakilerden hangisini söylemesi beklenmez?**

- A) Hayranlık, kişinin kendisinde eksik olduğunu düşündü-
ğü özellikleri başka bir bireyde fark edebilmesiyle geli-
şir.
B) Hayranlık duyulan bireyin yaşam tarzı ve tercihleri,
zamanla hayranlık besleyen kişi için bir ölçüt hâline
gelebilir.
C) Hayranlık duygusu, bireyin toplum içindeki sosyal
konumunu yeniden tanımlamasına yardımcı olurken
ona aidiyet hissi kazandırabilir.
D) Kişinin hayran olduğu bireyin kusurlarını fark etmemesi,
bu duygunun eleştirel mesafeyi zayıflatabileceğini gös-
terir.
E) Gerçek hayranlık, yalnızca başarıya değil tutarlılık ve
özgünlük gibi daha derin niteliklere yönelen bir takdir
biçimidir.

5. Eğitim, bireylerin kişisel ve toplumsal gelişiminde hayati bir rol oynamaktadır. İyi bir eğitim, bireylerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirir ve onları topluma daha faydalı bireyler hâline getirir. Bu nedenle, eğitim sistemlerinin güçlendirilmesi, toplumların ilerlemesi için elzemdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Eğitim sistemlerinin güçlendirilmesi, ekonomik kalkınmayı destekler.
- B) Eğitim, bireylerin sosyal becerilerini artırır ve geliştirir.
- C) Eğitim, bireylerin topluma katkı sağlamaları için gereklidir.
- D) Eğitimde akademik başarı toplum için vazgeçilmezdir.
- E) Eğitim, bireylerin yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olur.

6. İzmir, Türkiye'nin batısında, Ege Bölgesi'nin en büyük ve en önemli şehirlerinden biridir. Tarih boyunca birçok farklı medeniyete ev sahipliği yapmış olan İzmir, bu zengin geçmişinin izlerini günümüzde de taşımaktadır. Şehir, tarihî yapılarıyla, özellikle Konak Meydanı'ndaki ünlü Saat Kulesi ve Kadifekale gibi mekânlarıyla dikkat çeker. Ayrıca, İzmir'in güzel plajları, özellikle Çeşme ve Alaçatı gibi tatil beldeleri, yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir. Şehir, lezzetli Ege mutfağı ile de tanınır; zeytinyağlı yemekler, deniz ürünleri ve ot yemekleri, İzmir'in gastronomik zenginliğini oluşturur. İzmir'in sıcak iklimi, yıl boyunca outdoors etkinlikleri için uygun bir ortam sunarken yerel halkın misafirperverliği de şehri ziyaret edenler için unutulmaz bir deneyim yaratmaktadır. Ayrıca yıl boyunca düzenlenen uluslararası festivaller, İzmir'in kültürel yaşamını renklendirir ve şehre gelen ziyaretçilere çeşitli etkinlikler sunar.

Bu parçaya göre İzmir ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İzmir, sadece tarihî yapılarıyla değil aynı zamanda doğal güzellikleriyle de tanınan bir şehirdir ve plajlarıyla yaz aylarında yoğun bir turist akınına uğrar.
- B) Şehir, tarihî ve kültürel değerleri açısından zengin olmasına rağmen, yerel mutfağı tamamen fast-food ürünlerinden oluşmaktadır ve geleneksel yemeklere yer verilmemektedir.
- C) İzmir, iklimi nedeniyle yalnızca kış aylarında ziyaret edilmesi gereken bir yer olarak bilinir ve bu dönemdeki soğuk hava koşulları şehrin turizminde olumsuz bir etki yaratmaktadır.
- D) İzmir'in lezzetli mutfağı, zeytinyağlı yemekler ve deniz ürünleri ile ünlüdür ancak bu yemeklerin hazırlanmasında kullanılan malzemelerin kalitesi çoğu zaman göz ardı edilmektedir.
- E) Şehir, yıl boyunca düzenlenen festivaller ile tanınmakta; bu etkinlikler yerel halkın kültürel değerlerini yansıtmakta ancak genellikle düşük katılımlı olarak gerçekleştirilmektedir.

7. Halk şarkıları, tıpkı bir bölgenin toprağındaki çeşitlenen tohumlar gibi, söylendikleri her coğrafyada yeni ezgilere ve söz dizimlerine kavuşur. Doğduğu köyde "türkü" olarak anılan bir ezgi, göç yolları üzerinde söylenirken ağıt ya da mâni formuna dönüşebilir. Kendine has melodik yapısını korurken yöresel dil ve ritimlerle harmanlanan bir versiyon, farklı kültürlerde "uyarlama" adıyla yeniden yaşatılır. Bu nedenle halk şarkılarını incelerken ezginin kaynağı kadar beslendiği kültürel iklimin yarattığı dönüşümler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu parçaya göre halk şarkılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Orijinal melodik yapının, farklı bölgelere taşınırken değişime uğramadığı
- B) Her kültürde yalnızca söz içeriğinde farklılıklar gösterdiği
- C) Ritim ve melodi öğelerinde de bölgesel farklılıklar barındırdığı
- D) Derleyicinin yorumuna bağlı olarak biçimsel köklü değişikliklere uğradığı
- E) Farklı dillere çevrildiğinde ezginin özgün karakterini bütünüyle yitirdiği

8. Bir kütüphanenin rolü, yalnızca kitapları saklamakla sınırlı değildir; bilginin erişilebilirliğini ve paylaşımını da düzenler. Geleneksel kütüphane yaklaşımında, kataloglanmış eserler sessiz okuma alanlarında saklanır ve okuyucuların bu eserleri bizzat talep etmesi beklenir. Dijital kütüphaneler ise 7/24 erişime olanak tanıyarak geniş kullanıcı kitlesine dokunur ve içeriği arama motorları aracılığıyla doğrudan sunar. Bu sayede kullanıcı, fiziki mekâna bağlı kalmadan ihtiyaç duyduğu bilgiye anında ulaşabilir. İnsanların pek çoğu, dijital ortamın sağladığı hız ve kolaylık nedeniyle artık basılı raflar yerine çevrim içi katalogları tercih eder.

Bu parçada söz edilen dijital kütüphane yaklaşımını geleneksel uygulamadan ayıran temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kataloglanmış eserlerin fiziki mekâna bağımlı olarak talep edilmesi
- B) Kitap raflarının bakım ve depolama maliyetlerinin dijital kopyalara göre daha düşük olması
- C) Fiziksel sınırlamaları kaldırarak kullanıcıların bilgiye anlık erişim olanağına kavuşması
- D) Dijital ortamdaki içeriklerin telif hakları ve çoğaltma izinleriyle yönetilmesi
- E) Kullanıcı ile kütüphane personelinin yüz yüze iletişiminin tamamen sona ermesi

9. Bir kentte yürümek, yalnızca A noktasından B noktasına ulaşmak değildir. Bu aynı zamanda kentin temposunu hissetmek, detaylarını fark etmek, sokakla ilişki kurmaktır. Ne var ki günümüz şehirleri yaya odaklı olmaktan gitgide uzaklaşıyor. Kaldırımlar daralıyor, yollar araçlara açılıyor, yeşil alanlar azalıyor. Oysa yürünebilirlik, fiziksel sağlık ve psikolojik denge için vazgeçilmezdir. Bir şehrin insana göre mi araca göre mi tasarlandığını anlamamanın en kolay yolu, o şehirde yürümeye çalışmaktır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Yaya odaklı kent tasarımı, bireyin çevresiyle bütünleşmesini kolaylaştırır.
- B) Kentte yürümek, insanı hem fiziksel hem duygusal yönden besleyen bir eylemdir.
- C) Günümüz şehirleri yürünebilir alanları artırarak sosyal bağları güçlendirmeyi amaçlar.
- D) Ulaşım altyapısındaki değişimler, bireyin gündelik yaşamını doğrudan etkiler.
- E) Kaldırımların durumu, kentteki insan önceliğine dair ipuçları barındırır.

10. Yapay zekâ, veriye dayalı analiz ve hızlı üretim yetenekleriyle birçok yaratıcı alana sızmış durumda. Grafik tasarımdan edebiyata, müzikten mimariye kadar pek çok disiplinde kullanılan bu teknoloji, üretkenliği artırsa da estetik yargıların öznel doğasına tam olarak nüfuz edemiyor. Çünkü yaratıcılık yalnızca biçimsel bir sonuç değil bireyin kültürel, duygusal ve tarihsel katmanlarla kurduğu özgün bağların bir yansımasıdır. Yapay zekâ, örüntüleri analiz ederek yeni biçimler ortaya koyabilir ancak bu biçimlerin arkasındaki niyet, sezgi ve bağlam bilgisi çoğu zaman eksik kalır. Bu yüzden sanat eserinin yalnızca ortaya çıkma süreci değil izleyicide uyandırdığı etki de hâlâ insan yaratımına özgü bir alan olarak görülmektedir.

Bu parçaya göre yapay zekâ ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Üretim sürecindeki verimliliği artırsa da anlam derinliği ve içsel bağ kurma kapasitesi sınırlı kalmaktadır.
- B) Estetik algıların öznel niteliği, onu insanın sezgisel dünyasına tam olarak nüfuz etmekten alıkoymaktadır.
- C) Yalnızca örüntü tanıma üzerinden biçim üretebilmesi, onu yaratıcı sürecin soyut bileşenlerinden uzaklaştırmaktadır.
- D) Sanat eserinin ortaya çıkışı kadar izleyici üzerindeki yansıması da teknoloji destekli yaratımın temel gücüdür.
- E) Yaratıcılığın kültürel ve tarihsel bağlamla kurduğu ilişki, insan üretimini teknoloji destekli üretimden ayırmaktadır.

11. Günümüz ebeveynleri, çocuklarının sıkılmasından korkuyor. Oyunlar, kurslar, ekranlar derken bir boşluk anı bırakmamaya çalışıyorlar. Oysa can sıkıntısı, çocuğun kendiyle tanışma fırsatıdır. Yaratıcılık, bazen ancak yapacak hiçbir şeyin kalmadığı yerde filizlenir. Hayal kurmak için sessizlik gerekir. Sürekli dışsal uyaranlara maruz kalan çocuk, iç sesini duymaz. Dolayısıyla bazen hiçbir şey yapmamak, çocuk gelişimi için en büyük armağandır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sessizliğin mümkün kıldığı düşünsel alanlar, çocukların hayal gücünü harekete geçirmede belirleyici olabilir.
- B) Dış çevreden gelen sürekli uyaranlar, çocukların dikkat gelişimini olumlu yönde destekleyici bir işlev görebilir.
- C) Can sıkıntısı aracılığıyla çocuğun iç dünyasıyla bağlantı kurması, yaratıcı süreçlerin başlangıcı olabilir.
- D) Ebeveynin çocuğun her anını etkinliklerle doldurması, onun zihinsel derinlik kazanmasını engelleyebilir.
- E) Bir çocuk, yalnız kaldığı anlarda içsel sesiyle baş başa kalarak kendini daha yakından tanıyabilir.

12. Fotoğraf çekmeyi öğrendiğim ilk yıllarda, neyin güzel görüldüğünden çok neyin sıra dışı olduğuna odaklanırdım. Bir çatının kırık kiremitleri, paslı bir vana ya da boş bir otobüs durağı ilgimi çekerd. Sonraları, bu merak yerini biçimsel arayışlara bıraktı; ışığın düşme açısı, çizgilerin dengesi, renklerin uyumu... Şimdi ise makinemi elime her aldığımda birini mutlu edecek bir anı yakalamanın peşindeyim. Bazen annemin gülümsemesi, bazen çocuğumun ayakkabısını bağlaması... Her kareye bir tür şefkat katmaya çalışıyorum. Gerçekten güzel bir fotoğrafın, doğru bir an kadar doğru hissi de yakalaması gerektiğini artık biliyorum

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zamanla teknik detaylara olan ilgisinin azaldığını ve estetik ölçütleri ikinci plana ittiğini net bir şekilde ifade etmektedir.
- B) İlk dönemlerinde güzellikten çok, dikkat çekici ve alışılmadık detaylara yönelme eğilimi taşıdığını vurgulamaktadır.
- C) Son dönemlerde çektiği fotoğraflarda başkalarının duygularını harekete geçirecek kareler yakalamaya odaklandığını belirtmektedir.
- D) Fotoğrafla ilgilenmeye başladığı günden bu yana bakış açısının farklı evrelerden geçtiğini açıkça ortaya koymaktadır.
- E) Fotoğrafın görselliğin yanında izleyicide duygusal bir etki bırakacak şekilde kurgulanması gerektiğine inandığını göstermektedir.

13. Yaratıcılık yetisinin olgunlaşma süreci pek çok aşamadan geçer. İlk aşamada birey, başkalarının eserlerini aynen kopyalayarak temel teknikleri öğrenir. İkinci aşamada benzer öğeleri taklit ederek kendi yorumunu katar, üçüncü aşamada farklı kaynakları sentezleyerek özgün fikirler üretir. Nihai aşamada ise bu sentezler, o bireye has benzersiz bir üslup ve anlayışa dönüşür. Bu evrelerden geçmeden gerçekten özgün bir yaratım ortaya koymak güçleşir.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Bir sanatçının taklit aşamasından özgün bir üsluba ulaşma süreci nasıl tanımlanır?
- B) Özgün eserler ortaya koymak için sanatçıda hangi donanımlara ihtiyaç vardır?
- C) Sanatçılar, yaratıcı süreçlerinde kendilerini nasıl motive eder?
- D) Farklı kaynaklardan beslenen üretim, sanatsal özgünlüğü nasıl etkiler?
- E) Yenilikçi fikirlerin kabul görmesinde eleştirmenlerin rolü hangi aşamada belirgindir?

14. Afrika'daki birçok kabile, geleneksel yaşam tarzlarını koruyarak yüzyıllar boyunca varlıklarını sürdürmüştür. Bu kabileler, yerel ekosistemlerle uyum içinde yaşarken kültürel değerlerini ve bilgilerini nesilden nesile aktarmaktadır. Örneğin Maasai kabilesi, hayvancılıkla geçimlerini sağlarken çevrelerindeki doğal kaynaklara olan saygılarıyla tanınmaktadır. Son yıllarda yapılan araştırmalar, bu kabilelerin iklim değişikliği gibi zorluklara karşı dayanıklılık geliştirdiklerini ve bu süreçte geleneksel bilgilerini nasıl kullandıklarını ortaya koymuştur.

Bu parçadan Afrika kabileleriyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Geleneksel yaşam tarzlarının sürdürülebilirliğinin çevresel faktörlerle ilişkili olduğuna
- B) Kabilelerin kültürel değerlerinin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğuna
- C) İklim değişikliğiyle mücadelede modern yöntemler geliştirmek zorunda kaldıklarına
- D) Hayvancılıkla geçimlerini sağladıkları için daha az çevresel etki bıraktıklarına
- E) Yerel ekosistemlerle uyum içinde yaşamanın sağlık üzerindeki olumlu etkilerine

15. Uykusuz kalmak, beynin bilgileri işlemeye ve yeni anıları pekiştirmeye ayırdığı zamanı kısaltır. Eksik uyku, dikkat dağınıklığı ve anlık bellek sorunlarına yol açarken öğrenilen bilgilerin uzun süreli hafızaya yerleşmesini zorlaştırır. Düzenli uyku ise gün içinde edinilen bilgilerin derinlemesine işlenip sağlam bir şekilde saklanmasına olanak tanır. Bu nedenle iyi uyku alışkanlıkları, verimli öğrenme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Bu parçadan uykusuzluk ile öğrenme arasındaki ilişkiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Düzenli uyku, öğrenme sürecini hızlandırarak bilgilerin daha kısa sürede pekişmesini sağlar.
- B) Beynin bilgileri işlemesi ve anıları pekiştirmesi için uykusuz kalmak daha faydalıdır.
- C) Eksik uykunun yol açtığı bellek sorunları, sadece uzun süreli değil kısa süreli hafızayı da etkiler.
- D) Verimli bir öğrenme süreci için uyku alışkanlıklarının çok önemli bir etkisi yoktur.
- E) Uykusuzluk, öğrenilen bilgilerin kalıcı hafızaya aktarılmasını engeller.

16. Fyodor Dostoyevski, "İnsanın kalbinde gizlenen karanlık, sadece dışarıdaki kötülükle değil içindeki iyilikle de yüzleştiğinde ortaya çıkar." der. Bu ifade, insanın içsel çatışmalarını ve ruhundaki karanlık ile aydınlık arasındaki dengeyi sorgulaması gerektiğini vurgular. İnsan, içsel dünyasında barındırdığı çelişkileri anlamaya çalışırken varoluşunun derin anlamını sorgulamak zorunda kalır. Bu durum, bireyin hem kendisiyle hem de çevresiyle olan ilişkisini etkiler ve derin bir içsel yolculuğa çıkmasına neden olabilir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsan, varoluşsal sorgulamalarla baş başa kalıp içsel huzuru bulmaya yönelik adım attığında derin bir yalnızlığa mahkûm kalır.
- B) Dostoyevski, insanın kalbinde baskın tarafın karanlık taraf olduğunu savunur ve iyiliğin varlığını reddeder.
- C) Birey, içsel dünyasındaki çatışmalarla yüzleşmediği sürece varoluşsal anlamını bulmakta zorlanabilir.
- D) Dostoyevski'ye göre, insanın içsel çatışmaları, dışarıdaki olaylarla doğrudan bağlantılıdır ve bu durum kaçınılmazdır.
- E) Birey, hayatın geçiciliği karşısında içsel dengeyi sağlamak için sürekli olarak kendini sorgulamak zorundadır.

1. İstanbul Boğazı'nın güney girişinde yer alan Kız Kulesi, yüzyıllardır denizcilere yön gösteren bir yapı ve şehrin simgelerinden biri olmuştur. Farklı dönemlerde savunma kulesi, gümrük noktası ve deniz feneri olarak kullanılmıştır. Yüzyıllar boyunca geçirdiği onarımlar, mimarisine farklı dönemlerin izlerini eklemiştir. Efsanelere konu olan bu yapı, özellikle XVIII. yüzyıldan itibaren sanatsal eserlerde sıkça betimlenmiştir. Bugün turistik bir mekân olarak işlev gören kule, şehrin tarihî dokusunu modern hizmet anlayışıyla birleştirir. Kuleye dair tüm ayrıntıların tarihî belgelerde de anlatıldığını ve üzerine birçok türde eserler yazıldığını görmek mümkün.

Bu parçaya göre Kız Kulesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarih boyunca farklı amaçlarla kullanılmıştır.
- B) Mimarisinde çeşitli dönemlerin izleri görülebilir.
- C) Efsanelerin tarihî belgelerle doğrulandığı bilinmektedir.
- D) Sanatsal çalışmalarda ona yer verilmiştir.
- E) Günümüzde turistik bir işlev üstlenmektedir.

2. Tüketim alışkanlıklarımızı gözden geçirerek çevreye daha az zarar vermek mümkündür.

- İhtiyacımız olmayan ürünleri almamak, israfın önüne geçer.
- Tek kullanımlık ürünler yerine uzun ömürlü olanları tercih etmek, doğanın yükünü azaltır.
- Arızalanan eşyaları tamir etmeyi öğrenmek, tüketimi yavaşlatır.
- Su ve elektrik gibi kaynakları dikkatli kullanmak, çevresel etkileri azaltmada önemli rol oynar.
- Tükettiklerimizin doğaya olan etkisini düşünmek, bilinçli tercihler yapmamızı sağlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen ilkelere örnek gösterilemez?

- A) Sık sık bozulan elektrikli süpürgesini değiştirmek yerine tamir ettirmeye karar veren birinin, bunu alışkanlık hâline getirmesi
- B) Giysi alışverişine çıkmadan önce dolabındaki kıyafetleri kontrol eden birinin, aslında yeni bir şeye ihtiyacı olmadığını fark etmesi
- C) Marketten aldığı ürünlerin ambalajlarını dikkatle inceleyerek geri dönüştürülebilir olanları tercih eden birinin bu konuda çevresine de örnek olması
- D) Elektrik tüketimini azaltmak isteyen birinin, odadaki ışıkları kapatmak yerine tasarruflu ampul kullanmayı yeterli görmesi
- E) Pikniğe giderken plastik tabaklar yerine yıkanabilir kaplar götüren birinin, çöp üretimini azaltma çabası

3. Koku, hafızayla derin bir bağa sahiptir. Bazen yıllardır hatırlamadığınız bir anı, aniden bir sabun kokusuyla canlanıverir. Beynin koku işleme merkezi, hafızayı yöneten alanlarla komşudur. Bu yüzden koku, çoğu zaman bilinçli bir çağrışımından çok daha güçlü bir etkiye sahiptir. Sözlü ya da görsel hafıza zamanla bulanıklaşabilir ama koku, bellekte âdeta mühürlenir. Bu yüzden geçmişe yapılan en hızlı yolculuk, bir anda burnunuza dolan o beklenmedik kokudur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Görsel ve işitsel anılar, kokulara göre hafızada çok daha kalıcı izler bırakır.
- B) Hafıza, koku yoluyla tetiklenince genellikle daha güçlü duygular barındırmaktadır.
- C) Koku, insan belleğinde diğer duylardan daha derin izler bırakabilmektedir.
- D) Kokunun bellekteki karşılığı, anlık bir çağrışımın ötesine geçebilmektedir.
- E) Koku, geçmişin duygu yüklü parçalarını yeniden yaşama fırsatı sunmaktadır.

4. Bilim kurgu edebiyatı, hayal gücünün bir ürünü, geleceğe tutulmuş bir projektördür. Bu türün klasikleşmiş romanları, teknolojiyle şekillenen bir dünyanın etik, sosyolojik ve psikolojik sınırlarını keşfetmekte öncüdür. Sinema ise bu kitapların öngördüğü evrenleri görselleştirme gücü sayesinde yalnızca anlatıyı aktarmakla kalmayıp yeni bir duyumsama biçimi yaratmıştır. XX. yüzyıldan itibaren sinema, bilim kurgunun düşünsel mirasını alıp geniş kitlelere ulaştırmış; izleyiciye hayret ettirip düşündürten deneyimler sunmuştur. Bazı yönetmenler için bilim kurgu edebiyatı, yalnızca bir uyarlama kaynağı değil aynı zamanda felsefi bir tartışma alanıdır. Ancak kimi eleştirmenler, sinemanın bu derinliği yeterince taşıyamadığını, görselliğin düşünsel alt yapının önüne geçtiğini iddia eder. Bu çatışma, bilim kurgu uyarlamalarında sıklıkla karşımıza çıkan bir ikilemdir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilim kurgu edebiyatı, toplumsal ve bireysel düzeyde geleceğe ilişkin düşünsel senaryolar geliştiren bir anlatı alanıdır.
- B) Sinema, bilim kurgu edebiyatının sunduğu soyut kavramları görsel öğeler aracılığıyla somutlaştırma işlevi üstlenmiştir.
- C) Görsel anlatım, bazı durumlarda bilim kurgu eserlerinin entelektüel içeriğini ikinci plana iten bir rol oynamıştır.
- D) Bilim kurgu romanlarının sinemaya uyarlanması, yönetmenlerin felsefi sorularla yüzleşmesine olanak tanımıştır.
- E) Bilim kurgu filmleri, uyarlanma sürecinde metinlerdeki düşünsel katmanların yapısını kusursuz biçimde korumayı başarmıştır.

5. Bir eğitim psikoloğu olarak öğrenci motivasyonunu anlamak için yalnızca uzaktaki okullara gitmek yerine kendi mahalledeki okullarda gözlemler yapmaya karar verdim. Artık yeni bir teori ortaya çıkarmak için uzak laboratuvarlara ihtiyaç duymuyorum. Yapmam gereken; kentin farklı semtlerindeki okullarda öğrencilerin başarıya ulaşmak için hangi çalışma stratejilerini geliştirdiklerine, öğretmen-öğrenci etkileşimlerinde hangi dinamiklerin öne çıktığına odaklanmak.

- I. Yüksek gelirli semtlerdeki öğrencilerin, sınav performanslarını artırmak için kullandıkları çalışma yöntemleri
- II. Uzaktaki laboratuvarlarda yürütülen akademik motivasyon araştırmaları
- III. Aynı okulda okuyan öğrencilerin, grup çalışması ve rekabet dengelerini nasıl kurdukları

Yukarıdakilerden hangileri bu sözleri söyleyen kişinin çalışma alanına girebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

6. Yaylada kurulan çadır kampları, katılımcılara doğayla bütünleşme fırsatı sunarken aynı zamanda temel yaşam becerilerini geliştirme imkânı verir. Misafirler, su kaynağı bulma, ateş yakma ve basit barınak inşa etme gibi aktivitelerle hem fiziksel hem de zihinsel dayanıklılık kazanır. Açık havada geçirilen süre boyunca ekip çalışması, katılımcıların sorun çözme yeteneklerini pekiştirir ve birbirlerine destek olma duygusunu güçlendirir. Böylece çadır kampları, konfor alanını geride bırakıp kendini keşfetmeye yönelik bir öğrenme deneyimi hâline gelir.

Bu parçadan yayla ve çadır kampı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Çadır kamplarının, konfor alanını koruyarak katılımcıların risk algısını azalttığına
- B) Ağaçlık alanlarda geçirilen vaktin, bireysel izolasyonu güçlendirip geliştirdiğine
- C) Açık hava aktivitelerinin, fiziksel zorlukları teşvik ederek ekip çalışmasını sekteye uğrattığına
- D) Tüm katılımcıların doğal ortamda rehber desteği olmadan bağımsız hareket edebildiğine
- E) Katılımcıların temel doğa becerilerini uygulayarak özgüven ve dayanıklılık kazandığına

7. Yıllar önce çekilmiş bir fotoğrafla karşılaşmak, yalnızca bir anıyı hatırlatmakla kalmaz; insanı kendi iç dünyasında da yolculuğa çıkarır. Zamanla değişen yüzler, mekânlar ya da ilişkiler bir yana en çok da değişen kişinin kendisidir. Bir fotoğraf, bazen insanın geçmişte kim olduğunu değil bugün kim olmadığını fark etmesine neden olur. Bu yüzden eski fotoğraflar, bazen hatırlamaktan çok, karşılaşmaktan ibarettir: Unutulmuş olanı değil artık sahip olunmayanı gösterir.

Bu parçaya göre eski fotoğraflarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanların hatıralarını olduğu gibi koruyarak bugünle bağ kurmasını sağlar.
- B) Geçmişle bugün arasındaki değişimi fark ettirerek kişisel bir yüzleşmeye zemin hazırlar.
- C) Yaşanmışlıkların olumlu yönlerini yeniden canlandırarak nostaljik bir etki yaratır.
- D) Zaman içinde unutulan detayları yeniden hatırlatmak gibi bir işlev üstlenir.
- E) Kişinin anılarına karşı mesafe koymasını sağlayarak duygusal yükünü hafifletir.

8. İlk seri üretim elektrikli otomobil 2010 yılında piyasaya sürüldü; şehir içi kullanımda %60 daha yüksek verim, düşük bakım gereksinimi ve sıfır emisyon sunması bekleniyordu. Buna rağmen 2025'e kadar dünya pazar payı yalnızca %17'ye ulaşabildi. Başlıca gerekçe, mevcut yakıt istasyonları altyapısının yetersizliği, şarj sürelerinin uzunluğu ve sürücülerin benzinli araç kullanımına dair alışkanlıklarını koruma isteğiydi. Bu durum, teknolojik üstünlüğün tek başına yaygınlaşmayı garantilemediğini gösterdi.

Bu parçadan elektrikli otomobillerin yaygınlaşma süreciyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yeni modellerinin teknik avantajlarının, altyapı sorunları nedeniyle yeterli ilgiyi görmediğine
- B) Üreticilerin marka prestijinin, tüketicilerin otomobil tercihlerini belirleyen en önemli unsur olduğuna
- C) Seri üretim elektrikli araçların sağladığı verimlilik ve düşük bakım maliyetlerinin doğrudan pazar payını artırdığına
- D) Emisyon standartlarının sıkılaşmasının, otomobil sahiplerini otomatik olarak elektrikliye yönlendirdiğine
- E) Sürücülerin mevcut benzinli araç kullanım alışkanlıklarını sürdürmeyi tercih ettiğine

9. Antik Dönem’de tiyatro bir eğlence biçimi ve bir kamusal tartışma alanıydı. Tragedyalar, tanrıların öfkesini ya da kralların dramını anlatmakla kalmaz, seyircileri varoluşsal ve toplumsal sorularla baş başa bırakırdı. Oyunlar, şehrin meydanlarında yani gündelik hayatın merkezinde sahnelenirdi; bu da seyirciyi pasif bir izleyici olmaktan çıkarıp kolektif düşünce sürecine katılmaya davet ederdi. Sahne; adaletin, vicdanın, özgür iradenin ya da kaderin sorgulandığı bir kürsüye dönüşürdü. Dolayısıyla tiyatro, bireyin ve toplumun ahlaki pusulasını sınıadığı bir aynaydı.

Bu parçaya göre Antik Dönem tiyatrosu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Seyircinin izleyici konumunda kalmadığı bir yapıya sahiptir.
- B) Bireyin ve toplumun değerlerini birlikte ele alan bir işlev yüklenmiştir.
- C) Temsil ettiği temalar, dönemin siyasi meseleleriyle doğrudan ilişkilidir.
- D) Toplulukların düşünsel etkileşimine olanak tanıyan bir ortam sunar.
- E) Sadece estetik bir deneyim değil aynı zamanda sorgulayıcı bir platformdur.

10. Modern dünyada aşçılık, yalnızca tarif uygulamakla sınırlı bir meslek olmaktan çıkmış; duygu, tarih, yaratıcılık ve kültürel anlatım biçimi olarak yeniden tanımlanmıştır. Bir şefin tabağına koyduğu her malzeme; bir lezzet, bir anlatı, bir hafıza parçası, bazen de bir coğrafyanın ruhudur. Bu yaklaşım, yemeği tüketilecek bir nesne olmaktan çıkarıp bir deneyime dönüştürür. Aynı zamanda bir yemeği pişirme süreci, çoğu zaman bir kimlik arayışı ya da ifade biçimi olarak da görülmektedir. Özellikle yerel mutfaklara yönelen yeni kuşak şefler, sadece gelenekleri aktarmakla kalmaz; onları dönüştürerek ortak bir damak zevki kurar. Böylece, her tabak damaklarla birlikte geçmişle bugünü buluşturan bir kültürel hafızayı da besler.

Bu parçadan modern aşçılık anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yemeği kültürel ve sanatsal bir iletişim aracına dönüştürmektedir.
- B) Geleneksel unsurlar, modern sunum teknikleriyle yeniden yorumlanmaktadır.
- C) Pişirme süreci, kimlik inşasının bir parçası hâline gelebilmektedir.
- D) Yemeğin sunumu, lezzetle birlikte bir düşünce aktarımı da taşır.
- E) Şefler, malzemeler üzerinden tarihsel bir anlatı kurma çabasıdadır.

11. Bireyin düşünme konforuna olan düşkünlüğü, zamanla onu zihinsel tembelliğe sürükleyebilir. Zihinsel tembellik, yalnızca bilgi eksikliğiyle ilgili değildir; daha çok mevcut bilgiyi sorgulama iradesinin zayıflığıyla ilgilidir. Pek çok insan, hazır cevaplara duyduğu güvenle düşünsel çaba harcamaktan kaçınır. Bu durum, bireyin sadece başkalarının fikirlerine bağımlı kalmasına değil aynı zamanda kendi yargılarını oluşturmamasına da neden olur. Düşünmeyi ihmal eden kişi, zamanla başkalarının düşüncelerine kolayca teslim olur ve bu teslimiyet, eleştirel bakışın önünü tıkar. Oysa zihinsel faaliyet, sadece bilgi depolamak değil bilginin sınırlarını zorlayarak onu dönüştürmektir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşünsel üretimin sürekliliği, edinilen bilgilerin sorgulanarak dönüştürülmesine bağlıdır.
- B) Düşünsel tembelliği besleyen en önemli etken, sorgulama eğiliminden uzaklaşmaktır.
- C) Bireyin düşünce üretme becerisinin zayıflaması, dış etkilere savunmasız kalmasına yol açar.
- D) Kendi yargılarını oluşturmamayan birey, başkalarının düşünce sistemine bağımlı hâle gelebilir.
- E) Bilgi sahibi olmak, zihinsel yetkinlik için gerekli olsa da bu tek başına yeterli sayılmaz.

12. Modern yaşam tarzı, insanın binlerce yıl boyunca doğayla uyum içinde geliştirdiği biyolojik ritimlerini önemli ölçüde etkilemiştir. Özellikle yapay ışık kaynaklarının günün her saatinde kullanılabilmesi, gece-gündüz döngüsüne duyarlı olan melatonin salgısını baskılamakta; bu da uykusuzluk, dikkat dağınıklığı ve metabolik bozukluklara neden olabilmektedir. Vücut; doğal ışıkla senkronize olduğunda hormon salınımları, bağışıklık tepkileri hatta sindirim süreçleri belirli bir düzende ilerler. Ancak şehir yaşamı, vardiyalı çalışma ve ekranla yoğun temas gibi unsurlar; bu düzeni sekteye uğratarak içsel dengeyi bozar. Bu tür bozulmaların yalnızca uyku kalitesini değil uzun vadede hücresel yenilenme ve bilişsel işlevleri de etkilediği düşünülmektedir.

Bu parçaya göre biyolojik ritimlerin bozulmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hormon salgılamadaki dengesizlikler, geceleri ekranla etkileşim yaşayan bireylerle sınırlı kalmaz.
- B) Melatonin salgılamadaki artış, şehir hayatında yaşayan bireylerde dikkat artışı ve uykusuzlukla sonuçlanabilir.
- C) Günlük hayatta karşılaşılan yapay uyaranlar, bireyin hücresel ve zihinsel işleyişinde aksamalar yaratabilir.
- D) Vücudun ışıkla kurduğu uyumun bozulması, uyku düzenini ve genel sağlık durumunu etkileyebilir.
- E) Doğal ışık döngüsünden uzak bir yaşam, bağışıklık sistemi tepkilerinin ritmikliğini olumsuz etkileyebilir.

13. Küçük bir köyde yaşayan Hevesli, her sabah erken kalkıp güneşin doğuşunu izlemeyi alışkanlık hâline getirmiştir. Bir gün, yaşlı bilge Ali, Hevesli'yi izlerken ona yaklaşıp ve "Neden her sabah bu kadar erken kalkıyorsun?" diye sorar. Hevesli, "Güneşin doğuşunu görmek, yeni bir başlangıcın habercisidir. Her gün yeni fırsatlar sunar." yanıtını verir. Ali gülümseyerek "Yeni fırsatları görmek için önce gözlerini açmalısın. Ama bazen, en büyük fırsatlar, gözlerinle değil kalbinle görür." der.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek düşünce ile örtüşmektedir?

- A) Hayatın sunduğu fırsatları değerlendirmek için her zaman hazırlıklı olmak önemlidir.
- B) Yaşamın bize sunduğu şansları doğru değerlendirmek için önce bunları anlamak gerekir.
- C) Yaşam farkındalığı, başarıya ulaşmanın en önemli yolu olarak görülmelidir.
- D) Fırsatlar, her zaman açık ve net bir şekilde karşımıza çıkmaz; bazen gizli kalabilir.
- E) Yeni başlangıçlar, yalnızca dışarıda görülenlerle sınırlı değildir; içsel bir farkındalık da gerektirir.

14. Sabah uyanır uyanmaz ışığı açmak, çoğu insan için düşünmeden yapılan bir harekettir. Ancak bu basit görünen eylem, karmaşık bir sinirsel ve bedensel iş birliğini içerir. Öncelikle beynimiz, uyanıklık durumuna geçer; çevredeki ışık koşullarını algılar ve eylem ihtiyacını belirler. Ardından kol kaslarımız, daha önceden edinilmiş mekânsal belleğimizle koordineli biçimde devreye girerek lambanın yerini "tahmin eder". Elimiz doğru konuma ulaştığında parmaklarımız gereken kuvvet ve açıyı ayarlayarak anahtarı çevirir. Tüm bu işlemler, birkaç saniyelik farkında bile olmadığımız bir senkronizasyonla gerçekleşir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gündelik yaşamda bilinçsizce yaptığımız eylemler bile çok sayıda bilişsel ve bedensel süreci içerir.
- B) Alışkanlık hâline gelen hareketler, zamanla bedende otomatikleşerek bilinç düzeyinin altına iner.
- C) İnsan beyni, çevredeki değişiklikleri hızla algılayarak buna uygun refleksler geliştirir.
- D) Sinir sistemi, uykudan uyanma gibi geçiş durumlarında karar alma süreçlerini yavaşlatabilir.
- E) Mekânsal bellek, yalnızca geçmiş deneyimlerle değil güncel çevresel koşullarla da şekillenir.

15. Sezen Aksu'nun şarkılarında samimi bir anlatım, her dinleyeni kişisel bir yolculuğa davet eder. Sözlerinde günlük duyguları, umudu ve hüznü ustalıkla harmanlar; melodilerinde ise hem modern hem de geleneksel Türk ezgilerini bir arada sunar. Canlı performanslarında küçük bir jest ya da anlık bir bakış, dinleyicinin kendisini şarkının içinde hissetmesini sağlar. Böylece Aksu'nun müziği, yalnızca kulaklara değil doğrudan kalbe dokunan bir deneyim sunar.

Bu parçadan Sezen Aksu'nun müziğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Sözlerinde daha çok toplumsal mesajlara yer verip melodilerinde ise Batı ezgilerini kullandığına
- B) Kişisel duyguları evrensel anlatım öğeleriyle birleştirerek dinleyicide içsel bir bağ kurduğuna
- C) Modern ve geleneksel motifleri terk ederek küçük jestlerle sahne atmosferini şekillendirdiğine
- D) Teknik ustalığı öne çıkan canlı performanslarla izleyiciyle mesafesiz bir temas kurduğuna
- E) Canlı gösterilerde görsel efekt ve koreografiye odaklanarak duygusal derinliği arka plana attığına

16. Günümüzde iklim sistemini anlamak ve tahmin etmek, bilimin uğraştığı en önemli küresel değişiklik konularından biridir. Yağışların önceden bilinmesi birçok sektörün işini kolaylaştıracaktır. Balıkçılık, dağcılık, eğitim, askerlik gibi... Bu da doğal olarak çözüm üretme ya da önlem alma, uyum sağlama konusunda yol gösterici olacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen kolaylıklara örnek olamaz?

- A) En sıcak günde arama kurtarma eğitimi yapacak grubun o günü öğrenmesi
- B) Sel felaketinin beklendiği yerleri belediye görevlilerinin çok önceden belirlemesi
- C) Sıcak bir şehirde klima satışı yapmak isteyen bir firmanın halkı araştırması
- D) Karda tatbikat yapacak birliklerin özellikle kar yağışlı olacak günü bilmeleri
- E) Kış olimpiyatları için seçilecek şehirde kar düzeyinin tam olarak tespit edilmesi

1. Bazı filmler, yalnızca birer kurgu değil bir dönemin ruhuna tutulan aynadır. *Selvi Boylum Al Yazmalım* da onlardan biridir. Gözleriyle konuşan karakterler, Anadolu'nun dokusunu taşıyan manzaralar, kelimelere sığmayan duygularla örülmüş sahneler... Hepsi bu filmin hafızalardan silinmesini sağlar. Kimi zaman bir bakışta suskunluk büyür, kimi zaman bir yolculukla kaderin yönü değişir. Ve bütün bu duygusal ağırlığın omuzlarında yükselen o müzik: Cahit Berkay'ın notaları... İzleyenin kalbinin içinde gizli duran hatıralara seslenir âdeta.

Bu parçada *Selvi Boylum Al Yazmalım* filmiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Anlatım diliyle izleyicide içsel bir etki bıraktığına
- B) Sinematografik detayların filmi unutulmaz kıldığına
- C) Film müziğinin, anlatımı derinleştiren bir işleve sahip olduğuna
- D) Toplumsal olgulara yönelik bir bakış geliştirdiğine
- E) Duyguların sözcüklerden çok görüntüyle aktarıldığına

2. Su kıtlığı, kurak bölgelerden çıkıp giderek daha fazla yerleşim alanının temel sorunlarından biri hâline geliyor. Bazı tüketim biçimleri, suyun kendini yenileme hızının çok üzerinde gerçekleştiğinden, bu kaynakların bir daha geri kazanılamayacak şekilde kaybına yol açabiliyor. Özellikle büyük şehirlerdeki su yönetimi, altyapı sistemleri ve tüketici alışkanlıkları, bu krizin derinleşmesinde önemli rol oynuyor. Ne var ki suyun yalnızca bir "kullanım nesnesi" olarak görülmesi, onun doğal döngü içindeki yerinin ve anlamının göz ardı edilmesine yol açıyor. Oysa su; canlılığın temel taşı olmasının ötesinde, kültürel bellekte de yaşamın sürekliliğini temsil eden bir simgedir. Bu yönüyle susuzluk fiziksel bir eksikliklerle beraber modern yaşamın doğayla kurduğu ilişkinin bir tür kırılma anıdır.

Bu parçada su kıtlığı ile ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Suyun tüketim malı olarak görülmesi, doğayla olan bağın zedelenmesine neden olmaktadır.
- B) Susuzluk yalnızca çevresel değil kültürel ve sosyal katmanları da olan bir sorundur.
- C) Su krizinin ardında insan eliyle yaratılmış yapısal dengesizlikler yer almaktadır.
- D) Modern üretim biçimleri, suyu geri dönüşsüz şekilde tüketmeye yönelmektedir.
- E) Mevcut kuraklığın temelinde iklim değişikliği ve yetersiz yağışlar yatmaktadır.

3. İnsan yaşadıklarını hatırlayıp onlarla hesaplaşarak değişebilir. Bazı anılar vardır, defalarca zihne uğrar ama hâlâ anlamlandırılmamıştır çünkü kişi onları yalnızca yaşamış ama üzerinde düşünmemiştir. Gerçek dönüşüm, yaşamışlıkla yüzleşip onun anlamını çözdüğümüzde başlar. Bu yüzleşme, zamanla geçmişini değiştirmez ama geçmişin bizi nasıl etkilediğini dönüştürür.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Geçmişini unutmak değil geçmişle bilinçli bir bağ kurmak insanı olgunlaştırır.
- B) Hatırlamak, insanın ruhsal dengesini bozabileceği için bastırılması gereken bir süreçtir.
- C) Anılar, çoğu zaman dış dünyanın etkisiyle şekillenir ve kişinin kontrolü dışında gelişir.
- D) Geçmişte yaşanan olaylar insan karakterini belirlese de zamanla etkisini yitirir.
- E) Kişi, geçmişini barıştırdığında onu unutmak yerine başka birine anlatma ihtiyacı hisseder.

4. Sanat eğitimi almamış bireylerin zamanla sanata karşı geliştirdiği tutumlar üzerine yapılan araştırmalar, ilk başta anlam verilemeyen ya da uzak durulan eserlerin zamanla merak uyandırdığını ortaya koymaktadır. Özellikle soyut sanatla ilgili ön yargıların, eserin ardındaki fikişsel derinlik fark edildiğinde büyük ölçüde değiştiği gözlemlenmiştir. Bununla birlikte bu bireylerin çoğu, sanat eserlerine karşı ilk anda hissedilen yetersizlik duygusuyla mücadele etmektedir. Ne var ki zamanla, her sanat eserinin belli bir izleyici emeği ve yorumlayıcı çaba gerektirdiğini kavradıklarında bu duygular yerini anlamlandırma isteğine bırakmaktadır. Sanat eğitimi almamış olmak, başlangıçta bir eksiklik gibi algılsa da doğru yönlendirme ve deneyimle bu durum kolaylıkla aşılabilmektedir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisinin sanat eğitimi almamış bireylerin sanata bakışını olumlu yönde değiştirdiği söylenemez?

- A) Eserin ardındaki derin düşünsel yapının fark edilmesi
- B) Başlangıçta yaşanan yetersizlik duygusunun zamanla aşılması
- C) Sanat eserlerine karşı geliştirilen yorumlayıcı çabanın artması
- D) Görsel sanatlardaki teknik bilginin birey tarafından anlaşılması
- E) Zamanla ortaya çıkan anlamlandırma isteğinin tutumu dönüştürmesi

5. Kutuplarda meydana gelen buz dağı kopmaları, yalnızca dramatik doğa olayları olarak değerlendirilmemeli; bu parçalanmaların okyanusların tuzluluk, sıcaklık ve akıntı sistemleri üzerinde etkileri olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Büyük bir buz dağı eridiğinde çevresindeki deniz suyunun yoğunluğunu değiştirerek yerel akıntıları etkileyebilir. Özellikle Grönland ve Antarktika'da gözlemlenen bu süreç, küresel ısı dağılımı mekanizmasına kadar uzanan zincirleme değişiklikler yaratabilir. Bu nedenle buz dağlarının hareketleri, iklim modellerinde dikkate alınan önemli değişkenler arasındadır.

Bu parçaya göre buz dağlarının hareketleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Buzulların kopma süreci, okyanus canlılarının evrimsel döngüsünde belirleyici bir unsur olarak görülmektedir.
- B) Kopan buz kütlelerinin erimesi, iklim sistemlerinin işleyişi açısından bölgesel sınırları aşan etkiler yaratabilir.
- C) Okyanuslardaki tuzluluk oranının hızla değişmesi, buz kütlelerinin yönü ve hacmiyle karmaşık biçimde ilişkilidir.
- D) Araştırmacılar, buz dağlarının erimesinin deniz akıntıları üzerindeki rolünü iklim modelleriyle incelemektedir.
- E) İklim çalışmaları kapsamında buz dağlarının hareketi, genellikle yüzey ısı analizleriyle birlikte değerlendirilir.

6. Sanat tarihi, insanın estetik anlayışının ve yaratıcılığının evrimine dair bir kayıttır. Ancak tarih boyunca ortaya konulan sanat eserleri, bazen yanlış yorumlamalara ve ön yargılara maruz kalmıştır. Belirli bir dönemde popüler olan sanat akımları, zamanla farklı yorumlanmış ve yeni akımların doğmasına zemin hazırlamıştır. Bu bağlamda sanat eserleri, insanlık tarihinin çeşitli dönemlerinde sosyal ve kültürel dinamiklerin yansımalarını içermektedir. Sanatın bu dönüşümü, bireylerin ve toplumların kimliklerini şekillendirmede ve tabuları yıkmada önemli bir rol oynamıştır.

Bu parçaya göre "sanat eserleri" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sanat eserleri, zamanın ruhunu yansıtırken toplumların değerlerini de sorgulama fırsatı sunar.
- B) Her sanat akımı, dönemin sosyal ve politik koşullarıyla şekillenerek popüler hâle gelmiştir.
- C) Sanat, bireylerin hayal gücünü açığa çıkarırken kültürel mirası yaşatma işlevi görmektedir.
- D) Sanat tarihi, farklı dönemlerdeki estetik anlayışları karşılaştırarak derinlemesine inceleyebilir.
- E) Sanat, bireylerin kendilerini ifade etme biçimlerini şekillendirerek değişimlere katkıda bulunur.

7. Bir nehrin kayayı yıllar içinde usul usul aşındırarak derin vadiler oluşturmaları sabrın ve sürekli çabanın gücünü gösterir. Akan su her seferinde küçük bir parça daha koparır, zamanla bu parçalar birleşerek büyük dönüşümlere yol açar. Bu süreç, ani büyük adımlardan çok, düzenli ve tutarlı bir değerlendirme ile amaçlanan hedeflere ulaşmanın mümkün olduğunu ortaya koyar.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) En karanlık gecelerde bile ufak bir ışığın, kaybolmuş umutları yeniden yeşertebileceğine
- B) Cevabın peşinden koşanların, her çözümü yeni bir soru yaratacak şekilde bulacağına
- C) Kırık aynada beliren solgun yansımaların gerçek benliğin bütün yönlerini yansıtmayacağına
- D) Rüzgârın yönünü değiştiremeyen teknenin yeni rotalar belirlemesinin akıllıca olduğuna
- E) Sürekli yinelenen küçük gayretlerin, er geç engin değişimlere giden kapıyı aralayacağına

8. Toplum, tıpkı bir ormandaki ağaçlar gibi karmaşık bir ağ kurar. Kökler toprak altında birbirine dayanır, dallar gökyüzüne açılır. Bazı ağaçlar sıkışıklık yüzünden yeterince ışık ve su bulamaz, savunmasız kalır; bazıları ise fazla yalnız kalarak kök desteğinden yoksun kalır. Ancak dengeli bir aralıkta büyüyen ağaçlar hem güneşten hem de topraktan eşit pay alarak en zorlu fırtınalarda bile ayakta kalacak sağlamlık kazanır. Bu, bireylerin de aşırı izolasyona ve boğucu ilişkiler ağına mahkûm olmadan psikolojik direncini koruyabileceğini gösterir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Aşırı bireyci yaklaşımlar, sosyal bağların zayıflamasına ve psikolojik dayanıklılığın azalmasına yol açabilir.
- B) Dengeli ve güçlü ilişkiler, bireylerin psikolojik dayanıklılığını artırmaya yardımcı olur.
- C) Sürekli yalnız kalmak, sosyal destekten yoksunluk nedeniyle psikolojik direnci zorlaştırabilir.
- D) Rekabet odaklı ilişkiler, bireyler arasındaki dayanışmayı zayıflatarak dengeli bir sosyal ağı tehlikeye atabilir.
- E) Yüzeysel iletişim biçimleri, derin sosyal bağların yerini tutamayıp duygusal desteği sınırlandırabilir.

9. Cumhuriyet dönemi Türk tiyatrosunun öncülerinden olan Muhsin Ertuğrul'un, sahneye koyduğu bazı oyunlara ait notları, yıllar sonra bir yayınevi tarafından derlenerek yayımlandı. Bu notlar, yalnızca tiyatro yönetimiyle ilgili teknik ayrıntılar değil aynı zamanda seyircinin psikolojisini okuma biçimi, sahne-metin ilişkisine dair özgün fikirler ve dönemin toplumsal meselelerine bakışı da içeriyor. Ertuğrul'un estetik anlayışı, Batı tiyatrosunun disiplinli yapısını yerli öğelerle harmanlayarak Türk sahne sanatının evrilmesinde önemli bir rol oynamış görünüyor. Tiyatroya bakışı, sahneleme pratiğinin ötesinde, düşünsel bir üretim süreci olarak da değerlendirilebilir.

Bu parçada Muhsin Ertuğrul ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Türk tiyatrosunun dönüşümünde katkısı olan bir figür olduğuna
- B) Notlarında izleyiciye dair gözlemlerine de yer verdiğine
- C) Estetik anlayışında yerel ve evrensel öğeleri birlikte işlediğine
- D) Tiyatro çalışmalarında oyuncu kadrosuna özel bir önem verdiğine
- E) Derlenen notlarının hem teknik hem kavramsal içerikler barındırdığına

10. Bir çam ağacı tohumu, toprağa düşmeden hemen önce rüzgârla konuşma fırsatı bulur. Rüzgâr ona, güçlü bir ağaç olabilmesi için şu beş öğüdü verir:

- Düşeceğin yer belki kayalıktır ama kök salmak istiyorsan önce oraya ait olmayı öğrenmelisin.
- Toprak seni örtüp karanlığa gömdüğünde korkma; bu, büyümenin başlangıcıdır.
- Yağmurlar seni sınayacak, fırtınalar dallarını sarsacak ama sen gökyüzüne doğru büyümeye devam etmelisin.
- Köklerin ne kadar derine inerse fırtınalara karşı o kadar sağlam durursun.
- Gölgen yalnızca kendine değil sende sonrakilere de iyi gelecek bunu unutmadan yaşamalısın.

Bu parçada rüzgârın çam tohumu için sıraladığı öğütlere göre, güçlü bir ağaç olabilmek için sahip olunması gereken özelliklerden hangisi vurgulanmamıştır?

- A) Zorluklara dayanıklılık göstermek
- B) Bulunduğu ortama uyum sağlamak
- C) Fiziksel güç ve derinlik kazanmak
- D) Kökenini ve geçmişini iyi bilmek
- E) Başkalarına faydalı olmayı gözetmek

11. Kalabalık caddelerde yürürken etrafımızı saran insan denizi, çoğu zaman içimizdeki yalnızlık duygusunu gizleyemez. Yüzlerce insanla aynı mekânı paylaştık da zihnimiz, eşlik edilmeyen düşüncelerle kuşatılmıştır. Modern yaşamın sunduğu imkânlar, insan ilişkilerini kolaylaştırmak bir yana onları yüzeysel ve kısa süreli hâle getirerek bağ kurma ihtiyacını daha da derinleştirir. Gündelik hayattaki sosyal etkileşim bolluğu, bireyin iç dünyasında yankı bulamayan bir gürültüye dönüşür. Bu da kalabalıklar içinde daha fazla silikleşme, daha az anlaşılma hissini beraberinde getirir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, kalabalıklar içindeki bireyin yalnızlık hissini açıklayan nedenlerden biri olarak gösterilemez?

- A) Sosyal temasların içsel ihtiyaçlara hitap etmemesi
- B) Kalabalık ortamların kişide sanal bir öz güven oluşturmaması
- C) Yoğun iletişim ortamlarında bireyin benliğinin erimesi
- D) Modern hayatın ilişkileri yapay biçimlere indirgemesi
- E) Kişinin düşüncelerini paylaşabileceği bir bağ kuramaması

12. Zamanın ruhu, gündelik yaşamı ve insanların suskunluklarını da biçimlendirir. Eskiden konuşulmayan şeyler, bugün konuşulabiliyor; bir zamanlar kutsal sayılan ilişkiler, bugün sorgulanabiliyor. Ancak bu durum, bireyin özgürleştiğini göstermez tek başına. Çünkü hangi sessizliğin bastırılmışlık, hangisinin bilinçli bir suskunluk olduğunu ayırt etmek kolay değildir. Toplumsal kabuller değişse de insanın iç dünyasındaki devinim, bazen kelimelere sığmaz. Belki de esas sorun, duygularımızı hep aynı dille anlatmaya çalışmamızdır.

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Toplumsal dönüşümler bireyin ifade biçimlerini de etkilemektedir.
- B) Değişen değer yargıları, bireyin içsel çözümleme kapasitesini artırmaktadır.
- C) Sessizlik, her zaman bastırılmış bir duygunun ifadesi anlamına gelmez.
- D) İnsanın duygularını aktarmakta kullandığı dil zamanla yetersiz kalır.
- E) Dış dünyadaki değişimler, bireyin iç dünyasındaki karmaşayı tam olarak yansıtmaz.

13. Yaşlı bir kadın, her sabah aynı banka oturup bir saat boyunca parkı izliyordu. Bir sabah bankta genç bir adam oturuyordu. Kadın nazikçe gülümsedi, “Bu bank yıllardır bana ait.” dedi. Genç adam şaşırıp, çekilmek üzere ayağa kalktı ama kadın elini uzattı:

“Oturalım birlikte. Belki bu sabah yalnız olmanın sırası sende değildir.”

O günden sonra her sabah aynı saatte buluştular. Kadın artık parkı izlemiyordu, gözleri hep sohbet ettiği gençteydi.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paylaşmayı seçmek, bazen yalnızlıktan daha güçlü bir bağ kurmanın yoludur.
- B) İnsanların yaşamda tesadüfen karşılaştığı kişiler, geçmişin boşluklarını doldurabilir.
- C) Sessizlikle geçirilen zaman, kimi zaman kalabalık ilişkilerden daha anlamlıdır.
- D) Yaşlılık, bireyin kendini dünyadan çekmesine yol açan doğal bir süreçtir.
- E) Gerçek dostluk, en çok da uzun süredir sürdürülen alışkanlıkların içinde doğar.

14. Sanat mutlaka yenilik yapmak mıdır?

İnsanlar yenilik yapmak için sanatçı olmazlar. Sanatın tek amacı yenilik yapmak değildir. Her yeni sanatçı o güne kadar keşfedilmemiş yepyeni bir akım oluşturmak zorunda değildir. Bu, çoğu kez kendi yeteneklerinin de ötesinde birikimle ve bir sürü başka şeyle yakından ilgilidir. İçlerini kavuran şeyler uğruna sanatçı olur insanlar, başka bir şey olamadıkları için olurlar. Yenilik yapmamış olmak, değerlerini eksiltmeyeceği gibi her yenilik de sahibini daha üstün bir sanatçı yapmaya yetmez.

Bir denemeden alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Okurun düşüncelerini etkilemeyi amaçlamaktadır.
- B) Nesnel ve doğru bilgileri aktarmayı hedeflemektedir.
- C) Okura doğrudan hitap edip ilgi çekmeye çalışmaktadır.
- D) Alışılan düşüncelere aykırı görüşler ileri sürmektedir.
- E) Orijinal olmak amacıyla ilginç fikirleri aktarmaktadır.

15. Bazı insanlar, kalabalık bir şehirde bile kendilerini yalnız hissettiklerinden yakınır. Oysa yalnızlık, bazen bir tercih değil çevremizdeki dünyayla kurduğumuz ilişkinin biçimidir. Kalabalığın ortasında hissedilen boşluk, çoğu zaman temas eksikliğinden değil temasın sahiciliğinden yoksun olmaktan doğar. Her gün onlarca insanla göz göze gelmek, selamlaşmak ya da aynı masada oturmak birbirimizi anladığımız anlamına gelmez. Gerçek bağ; karşılıklı dikkatle, özenle ve açıklıkla kurulur. Fakat modern yaşam, bizi hızla bu bağlardan uzaklaştırıyor. Belki de yalnızlığın en derin hâli, içimizde yankılanan ama kimseye ulaşmayan cümlelerimizdir.

Bu parçada “yalnızlık” kavramıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) İnsanlar, duygusal yoksunluğu çoğunlukla fiziksel temasla telafi etmeye çalışmaktadır.
- B) Kalabalık ortamlarda bile hissedilen yalnızlık, bağ kuramama durumundan kaynaklanabilir.
- C) Yalnızlık hissi niceliksel değil niteliksel ilişki eksikliğine bağlıdır.
- D) Modern iletişim araçları, yüzeysel etkileşimleri artırarak derin bağları zayıflatmaktadır.
- E) Modern yaşam, bireyleri istemsiz şekilde yalnızlığa sürüklemektedir.

16. Bazı romanlarda anlatıcının söylediklerine temkinli yaklaşmak gerekir. Bu anlatıcı; olaylara kendi bakış açısıyla yön verdiği gibi, bazen olup bitenleri eksik, çarpıtılmış ya da yanıltıcı aktarabilir. Anlatılanların doğru olup olmadığını, karakterlerin eylemleri ya da başka anlatı unsurlarıyla sınamak gerekebilir. Bu tür anlatıcılarda okur; olayları olduğu gibi öğrenmekten çok, bir bilinmezliği çözmeye çalışır. Bu anlatıcı biçimi, özellikle psikolojik çözümlemelere dayalı anlatılarda gerilim yaratmak ya da karakterin ruh hâlini daha çarpıcı göstermek amacıyla tercih edilir.

Bu parçada sözü edilen anlatıcıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Gerçeklik duygusunu artırmak için olayları uzaktan gözlemleyerek aktarır.
- B) Yönlendirme ve seçme yoluyla anlatının güvenilirliğini bilinçli olarak bulanıklaştırır.
- C) Zaman atlamaları ile olayların kronolojisini kasıtlı olarak bozar.
- D) Romanın tematik yapısından çok, olay örgüsünün inandırıcılığına ve karakterlere odaklanır.
- E) Okurun doğruyu bulmasını zorlaştıracak şekilde belirsizlikler yaratır.

1. Kendisini “fotoğrafla yazmak isteyen bir gözlemci” olarak tanımlayan sanatçı, yazarlığa başlamadan önce uzun yıllar sokak fotoğrafçılığıyla uğraşır. Şehirlerin arka sokaklarında çektiği yüzlerce kare, zamanla öykülerinin atmosferine dönüşür. Kalabalık içinde sıkışmış hayatları, yalnızlıkla örülmüş anları ve sessizliği metinleştiren sanatçı, yazma biçiminin görsel anlatım gücünden beslendiğini belirtir. Bu nedenle öykülerinde ayrıntılar, sahne planlamaları kadar titizlikle yerleştirilir. Işık, zaman ve duygu geçişleri de neredeyse fotoğraf estetiğiyle kuruludur. Fotoğraf makinesini bırakmasının nedeni ise çektiği karelerde anlatamadığını yazıyla ifade edebileceğine inanmasıdır.

Bu parçada söz edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Görsellikten yola çıkarak özgün bir anlatım tarzı geliştirmiştir.
- B) Yazınsal üretim sürecini önceki birikimleriyle beslemiştir.
- C) Öykülerinde yer verdiği ayrıntılar, bilinçli bir seçimle yapılandırılmıştır.
- D) Fotoğrafla anlatmak istediği temaları, yazınsal biçimlerle desteklemiştir.
- E) Duyguların yazıyla daha etkili aktarılabilmesini düşünmüştür.

2. Yazarın kelimelerle kurduğu dünya, bazen gerçeğin kendisinden daha inandırıcı olabilir. Özellikle bireysel duyguların ve içsel çatışmaların yoğun biçimde işlendiği metinlerde, kurmaca ile yaşam arasındaki sınırlar silikleşir. Yazar; kendinden, gördüğünden ya da yalnızca sezdiğinden yola çıkarak okurun tanıdığı ama adlandıramadığı duygulara ses verir. Bu metinlerde önemli olan olayın kendisinden çok, olayın bireyde bıraktığı izdir. Çünkü güçlü bir anlatım, karakterin yaşadığı acıyı değil o acının iç yankılarını aktarabildiğinde anlam kazanır. Böylece okur, yazarın kelimeleriyle kendi sessizliğini duyar hâle gelir.

Bu parçaya göre sanatsal metinlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazarın sezgileriyle biçimlenen anlatımlar, okurun bilinçaltına da hitap edebilir.
- B) Metnin gücü, olaylardan çok, karakterin iç dünyasının aktarımıyla ilgilidir.
- C) Kurmacadaki gerçeklik, okurun yaşadığı deneyimlerle örtüşmese de inandırıcı olabilir.
- D) Sanatsal metinlerde olayların akışı, karakterin iç dünyasının yansıtılmasını engellememelidir.
- E) Anlatımın etkili olması, yazarın yaşadığı olaylarla okurun empati kurmasına bağlıdır.

3. Son yıllarda sağlık sektöründe yaşanan teknolojik gelişmeler, bireylerin kendi sağlık durumlarını daha yakından takip edebilmesine olanak tanıyor. Özellikle akıllı saatler ve bileklikler, kalp atış hızı ve adım sayısına ilaveten uyku düzeninden stres düzeyine, kandaki oksijen oranından solunum kalitesine kadar pek çok veriyi anlık olarak izleyebiliyor. Bu cihazların bazıları, kullanıcının sağlığında ani bir değişiklik fark ettiğinde uyarı vererek tıbbi yardım almasını da sağlıyor. Kişisel verilerin gizliliği konusunda bazı çekinceler bulunsa da bu cihazların, tıbbi kontrollerin dijital ortama taşınmasında ve erken teşhislerde büyük rol oynaması bekleniyor.

Bu parçada söz edilen teknolojiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kullanıcıların ürünlerin yeterliği konusunda çekinceleri olduğuna
- B) Bireylerin fiziksel ve ruhsal durumlarını eş zamanlı izleyebildiğine
- C) Tıp alanında veri güvenliğine dair bazı kaygılar oluşturduğuna
- D) Kimi durumlarda kullanıcının sağlık desteği almasını kolaylaştırdığına
- E) Erken müdahale açısından tıbbi süreçleri olumlu etkilediğine

4. Modern birey, özgürlüğün peşinde koşarken zamanla ait olma duygusunu kaybetme riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Geleneksel toplulukların sunduğu güvenli bağlar yerini, dijital ortamların hızlı ve çoğu zaman yüzeysel etkileşimlerine bırakmış; bu da bireyin içsel boşluk hissini artırmıştır. Oysa aidiyet yalnızca bir yere, kişiye ya da gruba bağlılık değil aynı zamanda kimliğin şekillenmesinde belirleyici bir unsurdur. Bağ kuramayan birey, dış dünyayla ilişkilerinde daha savunmacı, daha kırılgan bir yapı geliştirebilir. Bu durum, bireyin psikolojik ve davranışsal yönelimlerini etkileyerek onun karar alma süreçlerini bile belirleyebilir. Dolayısıyla özgürlük arayışı ile aidiyet ihtiyacı arasında hassas bir denge kurulması gerekir.

Bu parçaya göre aidiyet duygusuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireyin kararlarını etkileyen bir psikolojik temele sahiptir.
- B) Yalnızca kişiler arası ilişkilerle sınırlı olmayan bir kavramdır.
- C) Toplumsal bağların zayıflaması aidiyet duygusunun gelişmesini engelleyebilir.
- D) Dijital iletişim biçimleri bireyin aidiyet arayışını daha kalıcı hâle getirmiştir.
- E) Bireyin iç dünyasında güven ve kimlik oluşumuna katkıda bulunabilir.

5. Rap, hızlı ritim ve keskin vurgularla dinleyiciyi sözün derinliğine çeker. Sanatçılar, sokak hikâyelerini ve kişisel mücadelelerini içtenlikle paylaşıırken, kafiye düzenleri ve akıcı ritmik kalıplar dinleyicinin dikkatini sürükler. Bu anlatım tarzı, yalnızca müzikal bir performans değil; toplumsal gerçekliğe dair canlı bir tanıklık işlevi de görür. Sözler aracılığıyla aktarılan mesajlar, dinleyenin empati kurmasına ve dışında kalınan dünyaları içselleştirmesine olanak tanır.

Bu parçadan rap ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Rapçiler, teknik becerilerini göstermek için karmaşık ritimler kullanır ancak sözler derinlikten yoksundur.
- B) Rap müzik, dinleyicileri gerçek dünyadan uzaklaştırarak hayali bir evrene taşır.
- C) Rap, yalnızca gençlerin ilgisini çeken geçici bir müzik tarzıdır.
- D) Rap müzik, sadece eğlenceli değil toplumsal adaletsizliklere ve bireysel direnişlere ses olan bir sanat formudur.
- E) Rap sözleri, şiirsel karmaşıklığı nedeniyle dinleyiciler tarafından anlaşılamaz.

6. El yazması kitaplar yalnızca bir bilgi aktarım aracı olmanın dışında kültürel hafızanın sanat yoluyla aktarımında önemli bir yere sahiptir. Görsel unsurlar metne süs olarak değil onunla birlikte “düşünen” unsurlar olarak yerleştirilmiştir. Bu kitapların bazıları tek bir sanatçının elinden çıkarken bazıları zaman içinde farklı sanatçıların katkısıyla çok katmanlı bir karakter kazanmıştır. Bu nedenle yazmalar, birden fazla dönemin estetik anlayışlarını da yansıtan kültürel ürünlerdir.

Bu parçaya göre el yazması kitaplarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bazı yazmalarda görsel süsleme yönü, metinsel içeriğin önüne geçmiş bir özellik olarak öne çıkmıştır.
- B) Farklı dönemlere ait sanat yaklaşımlarının bir araya gelmesiyle çok boyutlu bir yapı sergilemişlerdir.
- C) Tek bir sanatçının ürünü olan yazmalar, biçimsel çeşitlilikten uzak kaldıkları için daha az ilgi görmüştür.
- D) Zaman içinde bazı yazmalar, bilimsel araştırmaların dışına taşarak estetik değeriyle dikkat çeken örnekler hâline gelmiştir.
- E) Görsel öğelerin metinle yeterince bütünleşmemesi, yazmaların işlevselliğini ve estetik değerini sınırlamıştır.

7. Bilimsel araştırmalar, “Kahve böbreklere zarar verir.” ve “Şeker kanser riskini doğrudan artırır.” gibi yaygın sağlık mitlerini çürütmüştür. Gerçekte dengeli miktarda kahve tüketimi, antioksidan içeriği sayesinde karaciğer fonksiyonlarını korumaya yardımcı olur. Şekerin ise kanserle ilişkisi, genel beslenme ve yaşam tarzı faktörleri göz önünde bulundurulduğunda belirgin bir nedensellik bağı göstermemiştir. Yanlış inançlar, bireyleri gereksiz kısıtlamalara ve anksiyeteye sürükleyerek sağlıktan çok, stresi öne çıkarabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kahvenin karaciğeri koruyucu etkilerinin yanı sıra böbrek sağlığı üzerinde de olumlu bir rol oynadığına
- B) Yüksek miktarda şeker tüketiminin tüm kanser türleriyle ilişkili riskleri artırdığına yönelik yeterli çalışmaların yapılmadığına
- C) Sağlık mitlerinin, bireyleri gereksiz diyet kısıtlamalarına yönlendirip stres düzeylerini artırabileceğine
- D) Antioksidan zengini besinlerin, karaciğerde ve birçok organda koruyucu etki gösterebildiğine
- E) Beslenme ve yaşam tarzı faktörlerinin sağlık sonuçlarını değerlendirirken birbiriyle ilişkilendirilmesinin doğru olmadığına

8. Friedrich Nietzsche, “Bütün felsefi sorunların temelinde bir sorunun yattığını unutmamalıyız: İnsan nedir?” der. Bu ifade, insanın varoluşunu ve doğasını anlamının, felsefi düşüncenin en derin ve karmaşık meselelerinden biri olduğunu ortaya koyar. İnsanlar, kendilerini tanımlayan ve anlamlandıran kavramlarla dolup taşarken çoğu zaman kendi varlıklarını sorgulamak için duraksamazlar. Ancak derin düşünceye girdiklerinde insanın ne olduğu üzerine yanıt bulmanın zorluğunu fark ederler.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) İnsanlar, varoluşsal sorgulamalarını yaparken genellikle yüzeysel düşüncelere saplanarak derin bir anlayış geliştirmekten kaçınırlar.
- B) Kendi varlıklarını sorgulamakta isteksiz olan insanlar, dış dünyadaki karmaşayı içsel huzurlarını sağlamanın bir yolu olarak görürler.
- C) İnsan, varoluşunu anlamlandırma çabasında karşılaştığı derin soruların yanıtlarını bulmaya çalışırken kendini kaybolmuş hissedebilir.
- D) İnsan, tanımlayıcı kavramlarla dolu olsa da bu kavramların karmaşıklığı, bireyi kendi varlığını sorgulamakta zorlamaktadır.
- E) Felsefi düşünce, insanın varlığına dair soruların yanıtlarını bulmak için yeterli bir zemin sunmadığı gibi çoğu zaman daha fazla belirsizlik yaratmaktadır.

9. Modern kent yaşamı, fiziksel mekânların ve zihinsel alanların dönüşümünü beraberinde getirir. İnsan, kalabalıklar içinde yaşarken yalnızlık duygusuyla daha sık karşılaşır; bu yalnızlık ise çoğu zaman bireyin kendi iç dünyasına yönelmesine yol açar. Şehirdeki hız; sürekli hareket hâlindeki yaşam ve bitmeyen sesler, bireyin içsel dinginliğini zorlaştırırken aynı zamanda ona sınırlarını da hatırlatır. Kentin gürültüsü, kişinin benliğine dair sorularla daha çok yüzleşmesine neden olabilir. Bu bağlamda, şehir yaşamının bireyi daha yüzeysel değil aksine daha derin ve karmaşık bir düşünce yapısına yönelttiği de söylenebilir. Ancak bu derinlik, her birey için erişilebilir bir deneyim değildir; kimi zaman kişi, karmaşık düşünceler yerine rutinlerin konforuna sığınmayı da tercih edebilir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şehir hayatının bireyi içsel bir sorgulamaya ve yüzeysel alışkanlıklara yöneltebildiği
- B) Kent ortamının insanları yalnızlaştırmasının, onların içsel derinliklerini besleyebileceği
- C) Şehirdeki hızlı yaşamın, bireyin kendini tanımasını sağlayan bir ortam oluşturduğu
- D) Yoğun kent temposunun, bireyin düşünsel üretkenliğini sınırlayıcı bir etki yarattığı
- E) İnsanların şehirde yaşarken bazen anlam arayışını bırakıp günlük döngülere sarıldığı

10. **Eleştirmen:** Yeni serginizdeki resimlerde, nesneler oldukça bozuk formlarda ve neredeyse tanınmaz hâlde. Gerçekliği neden bu kadar eğip büküyorsunuz?

Ressam: Çünkü gerçeğin kendisi, onu doğrudan yansıttığımızda sanat olmaz. Sanat, gerçekliğin iç yüzünü açığa çıkaran bir başka bakış, bir başka derinliktir.

Eleştirmen: Ama izleyici, neye baktığını anlayamıyorsa sizce bu hâl hâlâ sanat mıdır?

Ressam: Sanat, izleyicinin her şeyi hemen kavramasını değil bakarken yeniden düşünmesini ister. Benim işim, göstermekten çok, düşündürmektir.

Aşağıdaki yargılardan hangisinin bu diyalogdaki ressamın sanat anlayışıyla örtüştüğü söylenemez?

- A) Sanatın amacı, gerçekliği olduğu gibi yansıtmak değil onun ardındaki derin anlamları ortaya koymaktır.
- B) İzleyiciye doğrudan mesaj veren sanat, estetik bir deneyimden çok, didaktik bir aktarıma dönüşmektedir.
- C) Bir sanat eseri, biçimsel mükemmelliğinden ziyade izleyicide bıraktığı duygusal etkiyle değerlendirilmelidir.
- D) Gerçekliği bozmak değil onun arkasındaki anlamı görünür kılmak sanatın asıl gayesi olmalıdır.
- E) Sanatın değeri, izleyiciyle yüzeysel değil düşündürücü bir bağ kurduğu ölçüde ortaya çıkmaktadır.

11. Dünya yörüngesinde, yaklaşık 400 kilometre yükseklikte konumlanan Uluslararası Uzay İstasyonu (ISS), 1998 yılında başlatılan ortak bir uzay projesinin ürünüdür. Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Japonya, Kanada ve Avrupa Uzay Ajansının iş birliğiyle inşa edilen bu dev yap; hâlen insanlığın uzaydaki en büyük ve en uzun soluklu bilimsel yerleşkesi olma özelliğini korumaktadır. Astronotlar burada yer çekimsiz ortamda çeşitli biyolojik, fiziksel ve teknolojik deneyler yürütmektedir. Aynı zamanda Dünya'nın iklim sistemi ve atmosferi üzerine yapılan gözlemler, küresel çevre değişimlerini anlamada önemli veriler sunmaktadır. Ancak istasyonun bakım ve enerji ihtiyacının büyük bölümünün, dış yüzeyine yerleştirilen geniş güneş panelleriyle karşılandığı bilgisi kamuoyunda pek bilinmemektedir.

Bu parçaya göre Uluslararası Uzay İstasyonu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hangi ülkelerin projeye katkı sunduğu ve inşa sürecine ne zaman başlandığı belirtilmiştir.
- B) Yer çekimsiz ortamda gerçekleştirilen bazı bilimsel deney türlerine yer verilmiştir.
- C) Dünya'nın çevresel değişimlerine dair veri sağlayan gözlem çalışmalarından söz edilmiştir.
- D) Enerji ihtiyacının hangi yolla karşılandığının kamuoyunda bilinmediği belirtilmiştir.
- E) Gelecekte bu yapının hangi amaçlarla kullanılabileceğine yönelik varsayımlar aktarılmıştır.

12. Günümüzde dijital iletişim araçları sayesinde anlık mesajlaşma artık hayatın merkezinde yer alsa da eski mektuplar hâlâ benzersiz bir duygu aktarımının temsilcisi olarak değerini korumaktadır. El yazısıyla yazılmış bir mektupta yer alan kelime seçimi, satır arası boşluklar hatta kâğıdın katlanma biçimi bile göndericinin duygularına dair ipuçları taşır. Bu mektuplar yalnızca bireyler arasındaki özel ilişkileri değil aynı zamanda yazıldıkları dönemin sosyal ve kültürel atmosferini de yansıtır. Aradan geçen yıllara rağmen mektupların fiziksel varlığı; dokunma, açma, katlama gibi eylemlerle hafızada duygusal bir iz bırakır. Bu yönüyle mektuplar, sıradan bir iletişim aracı olmaktan çok kişisel ve tarihsel belleğin taşıyıcısı hâline gelir.

Bu parçaya göre eski mektuplarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişisel bellek açısından olduğu kadar sanatsal değeri açısından da önem taşır.
- B) İçerikleriyle geçmiş dönemlerin toplumsal yapısını yansıtabilir.
- C) Fiziksel özellikleri sayesinde alıcıda iz bırakan deneyimler oluşturabilir.
- D) Göndericinin duygusal hâline dair birtakım ipuçların barındırabilir.
- E) Günümüzün hızlı iletişim araçlarına rağmen anlamlı bulunmaya devam eder.

13. Eski Osmanlı kahvehanelerinde zaman, saat dışında sesle, kokuyla hatta duruşla ölçülürdü. Bir fincanın dibinde yavaşça soğuyan kahve, ahşap iskemlede beliren bir çıtırtı ya da avludan gelen cızırtılı radyo sesi, sanki hepsi zamanı yavaşlatmak için var gibiydi. Konuşmalar uzamaya, sessizlik anlam kazanmaya başlardı. İnsanlar, yalnızca haber almak ya da oyun oynamak için değil sanki kendi iç seslerini duymaya gelirlerdi buraya. Bu yüzden bazı kahvehaneler, birer mekândan çok, hâl gibi yaşanırdı.

Bu parçaya göre eski kahvehanelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Toplumsal haberleşme işleviyle öne çıkan sosyal alanlar olarak değerlendirilmiştir.
- B) Sessizlik ve hareketsizlik gibi öğeler, zaman kavramına yeni bir anlam kazandırmıştır.
- C) Günümüz eğlence merkezlerine benzer şekilde çok amaçlı kullanımlara ev sahipliği yapmıştır.
- D) Ziyaretçilerine oyun, sohbet ve dinlenme imkânı sağlayan işlevsel alanlardı.
- E) Kendi dönemi içinde sıradan kabul edilse de sonradan simgesel değerler yüklenmiştir.

14. Antik Çağ'dan itibaren bilimsel bilgi birikimi, bireysel merakın yanında politik güçlerin, toplumsal yapının ve hatta dinî otoritelerin etkisiyle şekillenmiştir. Örneğin Orta Çağ İslam dünyasında astronomi ve tıp gibi alanlarda büyük ilerlemeler yaşanmışken benzer dönemlerde Avrupa'da bilimsel üretimin daha sınırlı kalmasının nedenleri arasında skolastik düşünce hâkimiyeti gösterilir. Buna karşılık Rönesans'la birlikte bilim insanları, gözlemi ve deneysel yöntemi öne çıkaran bir bakış açısını benimsedi. Bu dönüşüm, bilimsel bilginin soyut akıl yürütme yanında doğrudan doğa ile kurulan ilişkiler aracılığıyla inşa edilebileceği düşüncesini yerleştirmiştir. Ancak bu yeni yaklaşımın tüm bilim dallarına ve coğrafyalara aynı hızda ve biçimde yayıldığını söylemek güçtür.

Bu parçaya göre bilim tarihiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bilimsel bilgi, farklı dönemlerde yalnızca aklın değil inanç, otorite ve toplumla kurulan ilişkilerin de biçimlendirdiği bir üretim alanı olmuştur.
- B) Avrupa'da bilimsel ilerlemenin sınırlı kalması, coğrafi keşiflerin geç başlamasıyla doğrudan ilişkilendirilmiştir.
- C) Rönesans Dönemi'nde doğa bilimlerine olan ilgi artmış, felsefi araştırmalar ise önemini yitirmiştir.
- D) Bilimin deneysel temele oturmasıyla birlikte farklı coğrafyalarda ortak bilimsel anlayış hızla yaygınlaşmıştır.
- E) Antik Çağ'dan itibaren süregelen bilimsel ilerleme, bireyin doğrudan gözleme dayalı bilgiye ulaşmasını her zaman öncelikli hedeflemiştir.

15. Yaşlı bir marangoz, ömrünü adadığı mesleğinden emekli olacağını söylediğinde ustabaşı üzülmüş ama anlayışla karşılamış. Ondan son bir ev daha yapmasını rica etmiş. Marangoz kabul etmiş ama gönülsüzce işe koyulmuş. Kalitesiz malzeme kullanmış, acele etmiş, detayları umursamamış. Evi bitirdiğinde ustabaşı gelip anahtarı ona uzatmış: "Bu ev senin, yıllar boyu emek verdiğin mesleğe veda hediyesi."

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emek verilen işler karşılığında daima beklenmedik ödüller alınabilir.
- B) İnsan, değersiz gördüğü işleri başkalarının gözünde yüceltme çabası güdebilir.
- C) Hayat, bazen çabucak geçirilen anların hesabını sürprizlerle sorar.
- D) Yaşamın hangi anında olursa olsun yapılan iş, insanın kendi mirasıdır.
- E) Uzun yıllar yapılan bir meslek, kişide zamanla isteksizlik yaratabilir.

16. Popüler kültür üzerine yazılmış bazı romanlarda anlatıcı, kahramanlara değil de onların içinde yaşadığı dünyanın sıradan ayrıntılarına odaklanır. Televizyon dizileri, sosyal medya alışkanlıkları, tüketim pratikleri ve klişeleşmiş ifadeler sıkça anlatının merkezine yerleşir. Bu anlatıcı, olan biteni gözlemleyip aktarırken ne kahramanları idealize eder ne de olaylara yön verir. Ancak ironiyle örülü bir dil aracılığıyla zaman zaman modern yaşamın yapaylıklarını sorgulayan küçük göndermelerde bulunur. Bu nedenle anlatıcı, yüzeyde yansız görünse de alt metinlerde eleştirel bir tavır geliştirir.

Bu parçada söz edilen anlatıcıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Gözlem gücünü kullanarak karakterlerin iç dünyasını detaylandırır.
- B) Kurmacaya doğrudan katılarak anlatının akışını kontrol eder.
- C) Yalın betimlemelerle olayları tarafsızca aktararak anlatıya mesafe koyar.
- D) Gözlemci konumunu korurken dolaylı bir eleştiri dili geliştirir.
- E) Modern hayatın dinamiklerini yücelterek okurun dikkatini estetik öğelere yöneltir.

1. Kimileri yaşamı, bitirilmesi gereken bir satranç partisi gibi görür; tüm hamleler, şah mat anına hizmet eder. Oysa ben, oyunun sonunda değil taşların yer değiştirdiği anlarda, beklenmedik hamlelerin yarattığı titreşimlerde bulurum anlamı. Çünkü zafer ya da yenilgi, tahtadaki geçici bir düzenin adıdır sadece. Bu yüzden, sürekli sonuç hesaplayan stratejilerin yerine, oyunun akışına kendini bırakabilmeyi seçerim.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sonuca odaklı stratejilerin hayatın anlamını sınırladığını düşünür.
- B) Sürecin kendisini, varılan sonuçtan daha değerli görür.
- C) Her durumda kazanç elde etmenin yaşamın amacı olduğunu savunur.
- D) Beklenmedik gelişmelerin, yaşam deneyimini zenginleştirdiğine inanır.
- E) Olayların akışına uyum sağlamayı bilinçli bir tercih olarak benimser.

2. Tatil dönüşü, bireylerin mental hâli üzerinde karmaşık etkiler yaratabilir. Tatil sırasında yeterince dinlenmiş bireylerin dönüşte daha enerjik ve motive olduğu gözlemlenirken tam tersi bir durumda tükenmişlik hissi daha yoğun hissedilir. Araştırmalar, tatil dönüşü yaşanan stresin özellikle iş baskısı yüksek olan bireylerde ani bir şekilde ortaya çıktığını göstermektedir. Tatilin ardından sosyal çevre ve iş ortamına uyum sürecinde zorluk yaşayan bireylerin, bu dönemde daha az üretken oldukları ve işlerine odaklanmakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Ancak düzenli kısa tatiller yapmanın, bireylerin uyum sürecini kolaylaştırdığı ve bu durumun uzun vadede psikolojik iyi oluşa katkıda bulunduğu ifade edilmektedir. Buna karşın uzun süreli tatil yapan bireylerin dönüşte daha büyük bir “gerçeklik şoku” yaşadığı ve bu nedenle uyum sürecinin daha fazla zaman aldığı da dikkat çekmektedir.

Bu parçada tatil dönüşü ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tatil dönüşü tükenmişlik hissinin bireyin tatilde ne kadar dinlendiğiyle bağlantılı olduğuna
- B) Sosyal çevre ve iş ortamına uyumsuzluğun bireylerin iş performansını olumsuz etkilediğine
- C) Düzenli kısa tatillerin bireylerin uyum sürecine uzun tatillere kıyasla daha fazla katkı sağladığına
- D) Tatil dönüşü motivasyonu yüksek olan bireylerin başarısının artma eğiliminde olduğuna
- E) Uzun süreli tatil yapan bireylerde iş yerine dönüş sonrası uyum sürecinin daha zorlu geçtiğine

3. Bir konser deneyimini benim için özel kılan şey, sahneye ne kadar yakın olduğumdan çok sahnedeki sanatçının dinleyiciyle kurduğu bağıdır. Kalabalık içinde yalnız hissetmediğim konserler, yıllar sonra bile zihnimde yer eder. Işıkların müzikle uyumlu olması, şarkı aralarında yapılan samimi sohbetler hatta yanlış çalınan bir nota bile deneyimi daha insani ve unutulmaz kılar. Alkışlar arasında kaybolmak ya da herkesin aynı anda aynı şarkıyı söylemesi, bana o anın biricikliğini hissettirir. Bu yüzden konser mekânının büyüklüğünden çok, müziğin içtenliği ve dinleyiciyi kapsayıcı olması benim için her şeyden önemlidir.

Bu parçaya göre yazarın bir konseri unutulmaz bulmasında aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Sanatçının dinleyiciyle kurduğu bağ
- B) Kalabalığın içindeki aidiyet duygusu
- C) Işık-müzik uyumu gibi teknik detaylar
- D) Şarkıların aynı duyguları uyandırması
- E) Seyircinin ortak deneyimi paylaşması

4. Tarih boyunca insanlar, geleceği tahmin etme arzusuyla farklı yöntemler geliştirmiştir. Antik çağlarda gökyüzündeki yıldızların konumuna bakılarak yapılan yorumlar, tarım zamanını belirlemede ya da savaş stratejilerinde yol gösterici olmuştur. Günümüzde ise gelişmiş veri analiz sistemleri ve yapay zekâ uygulamaları, benzer bir tahmin işlevini çok daha hızlı ve karmaşık ölçekte gerçekleştirebilmektedir. Ancak teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, geleceğe dair kesin bir bilgiye ulaşmak mümkün olmamaktadır. Bu nedenle tahminler, çoğu zaman belirsizlikle başa çıkma ve olası senaryolara hazırlanma aracı olarak değerlendirilmektedir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlığın geleceğe yönelik öngörü arayışı, tarih boyunca değişen araçlarla sürdürülmüştür.
- B) Teknolojiler, geleceğe dair yorumlarda antik yöntemlerden daha güvenilir sonuçlar sunmaktadır.
- C) Geleceğin kesin biçimde bilinmemesi, tahminlerin toplumsal işlevini ortadan kaldırmaktadır.
- D) Veri analizi yöntemleri, geçmişteki öngörü tekniklerinden farklı bir bakış açısı kazandırmaktadır.
- E) Tahminler, kesinlik sağlamaktan çok, belirsizlik karşısında hazırlık yapmayı amaçlamaktadır.

5. Modern insan, dikkatini bir noktada sabitlemekte hiç olmadığı kadar zorlanıyor. Bir düşünceye, bir manzaraya ya da bir konuşmaya odaklanmadan önce zihnine çarpan bildirimler, ekran geçişleri, hızlı akan görseller; bir tür zihinsel yankı odası yaratıyor. Tıpkı bir odaya atılan topun çarpa çarpa yön değiştirmesi gibi, insan zihni de farklı uyaranlara çarparak bir fikre yoğunlaşmadan başka bir yöne savruluyor. Bu koşullarda derin düşünceye dalmak, bir ayrıcalık olmaktan çok neredeyse olanaksız bir beceri hâline geliyor.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojik araçlar, bireyleri sürekli farklı içeriklere yönlendirerek zihinsel tutarlılığı zedeleyebilir.
- B) Görsel odaklı içerik üretimi, bireylerin soyut kavramlarla bağ kurmasını her geçen gün zorlaştırmaktadır.
- C) Dikkat dağınıklığının temel nedeni, bireyin dikkatini verememesinden çok, içeriklerin yüzeyselliğidir.
- D) Zihinsel süreçlerdeki değişim, insanın doğal düşünme biçimini tamamen teknolojiye bağımlı kılmıştır.
- E) Bireyin düşünce dünyasını zenginleştiren araçlar, aynı zamanda düşünsel dağınıklığı da beraberinde getirir.

6. Çevre belgeselciliğinde önemli bir yere sahip olan *Yağmur Ormanlarının Sesi* filmi, Jane Goodall'ın primatların davranışlarına dair gözlemlerinden yola çıkarak WWF'in tropikal ekosistem analizlerini harmanlamıştır. Belgeselin yapımcıları, Goodall'ın şempanze topluluklarındaki sosyal yapı ve iletişim örüntülerine dair yorumlarını, insan etkisinin neden olduğu ormansızlaşma sorunuyla ilişkilendirmiştir. Bununla birlikte filmin yönetmeni ve senaristi, Goodall'ın bireysel davranış vurgusundan farklı olarak toplumsal sorumluluk ve politika önerilerine de geniş yer vermiştir. Yine de Goodall'ın uzun yıllara yayılan saha çalışmaları, filmin ekolojik bakış açısının temelini oluşturmaktadır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Film, Jane Goodall'ın saha notlarını doğrudan senaryoya dönüştürerek çekilmiştir.
- B) Yapımcılar, Goodall'ın gözlemlerini tropikal ormanların tahribat sorununa bağlamıştır.
- C) Yönetmen ve senarist, belgeselin temelini Goodall'ın bireysel davranış vurgusuna odaklamıştır.
- D) Belgeselde, Goodall'ın çalışmaları film ekibinin politik görüşlerine yer vermeyi engellemiştir.
- E) Jane Goodall'ın primat çalışmaları, filmin ekolojik perspektifine temel oluşturmuştur.

7. Başarısızlık genellikle bir son olarak görülür oysa öğrenme sürecinin ayrılmaz parçasıdır. Hata yaptığımızda beyin yeni bağlantılar oluşturur; yanlış sonuçlar, hipotezleri test etme ve yeniden yapılandırma fırsatı sunar. Böylece her başarısız adım deneysel veri hâline gelir ve sonraki çabanın doğruluğunu güçlendirir. Bu süreç, bireysel çabanın ve paylaşılan geri bildirimlerin katkısıyla etkili öğrenmeyi mümkün kılar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan düşüncüyü destekler niteliktedir?

- A) Başarısız adımlar, öğrenme sürecini kesintiye uğratarak bireyin motivasyonunu azaltır.
- B) Beynin yeni bağlantılar kurması, öğrenmeyi engellemek yerine geliştirir.
- C) Deneysel veriler, yalnızca ilk denemelerde elde edilen sonuçlarla sınırlı kalır.
- D) Her başarılı adım, tek seferlik denemeye tam öğrenmeyi bireyde pekiştirir.
- E) Bireysel çaba ve paylaşılan geri bildirimler başarısızlığı öğrenme fırsatına dönüştürerek süreci zenginleştirir.

8. Nostalji, geçmişin sıcak anılarını anarken içten bir hüznün duygusunu da beraberinde getirir. Melankoli ise adı konmamış bir umutsuzluk hissiyle geçmişini özlemeksizin bugünü karartabilir. Nostaljik anılar, bireye sevdiği zaman dilimini hatırlatarak bir dayanma gücü sağlarken melankoli genellikle çözümsüz bir boşluk hissi bırakır. Böylece geçmişe dair tatlı bir sızı, geleceğe yönelik sağlam bir adım atmaya mümkün kılabilir.

Bu parçadan nostalji ve melankoliyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Nostalji, geçmişten kopma hissini derinleştirir.
- B) Nostalji, mevcut duygusal dayanıklılığı besler.
- C) Nostalji, geçmişini olduğundan daha güzel hatırlatır.
- D) Melankoli, ruhsal gelişimi tamamen engeller.
- E) Nostalji ve melankoli, geçmişe yönelik farklı duygusal tepkilerdir.

9. Bir grup katılımcı, oldukça sıkıcı bir görevi tamamladıktan sonra, sıradaki kişilere görevin eğlenceli olduğunu söylemeleri istenir. Katılımcıların bir kısmına bu “ikna edici” mesaj için düşük miktarda, diğerlerine ise daha yüksek miktarda ödül verilir. Bulgular, düşük ödül alanların söyledikleri ile inandıkları arasındaki gerilimi azaltmak için görevi sonradan gerçekten daha eğlenceli değerlendirdiklerini göstermiştir. Psikolojide bu örüntü, bilişsel uyumsuzluk kuramıyla açıklanır: Yetersiz dışsal gerekçe, kişiyi içsel gerekçelendirmeye ve tutumunu davranışına uydurmaya iter.

Bu parçada söz edilen bilişsel uyumsuzlukla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yetersiz dışsal gerekçe durumunda tutum değişimi, içsel gerekçelendirme baskısıyla tetiklenir.
- B) Yüksek ödül koşulunda görülen değerlendirme, dışsal baskının yeterli algısıyla açıklanır.
- C) Uyumsuzluk deneyimi sonrasında inanç değerlendirmesinde kalıcı bir eğilim kayması gözlenir.
- D) Düşük ödül denekler yaşadıkları gerilimin bir sonucu olarak görevi eğlenceli biçimde yeniden değerlendirir.
- E) Gözlenen değişim deney bağlamının oluşturduğu bilişsel talepler ve rollerle ilişkilendirilir.

10. Işık hızının evrenin en yüksek hız sınırı olarak kabul edilmesi, modern fiziğin temel ilkelerinden biridir. Einstein’ın özel görelilik kuramı, bu sınırın aşılamayacağını öne sürerken parçacık fiziği deneyleri de kütleli parçacıkların bu hıza yaklaştıkça kütlelerinin arttığını göstermektedir. Buna karşın kuantum dolaşıklığı gibi bazı olgular, bilginin aktarım hızına ilişkin tartışmaları canlı tutmaktadır. Kozmologlar ise ışığın sınırlı hızının evrenin uzak geçmişine dair gözlemlerimizi şekillendirdiğini; uzak galaksilerden gelen ışığın, milyarlarca yıl öncesine ait görüntüler sunduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla ışık hızı, fiziksel bir sınır ve evreni algılama biçimimizi etkileyen bir ölçüttür.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Işık hızının hem fiziksel sınır hem de gözlemsel zaman algısının belirleyicisi olarak işlev gördüğüne
- B) Kuantum dolaşıklığının, ışık hızını aşan bilgi aktarımı konusundaki tartışmaları gündemde tuttuğuna
- C) Parçacık fiziği deneylerinin, ışık hızına yaklaşan kütleli parçacıklarda kütle artışı ortaya koyduğuna
- D) Işık hızının değişmezliğinin, evrenin geçmişine yönelik gözlemlerde belirleyici bir ölçüt oluşturduğuna
- E) Kozmolojik verilerin, ışık hızının algısal sınırlarını belirleyen bir unsur olduğunu gösterdiğine

11. Uzun süren yolculuklar, çoğu zaman varış noktasından çok, yolculuğun kendisiyle ilgili izler bırakır. Uzak diyarların manzaraları, farklı iklimlerin kokuları ve bilinmeyen dillerin sesleri, insan zihninde beklenmedik çağrışımlar yaratır. Yolculuk boyunca geçen zaman, bir takvim aralığından ibaret değildir; bazen geçmişin sessiz anılarını canlandıran bazen de geleceğe dair bilinmezlikleri çoğaltan bir akıştır. Her adım hem dış dünyayı hem de içsel dünyayı şekillendirir. Bu nedenle yolculuk, gidilen yerle ve kişinin kendiyle yaptığı uzun soluklu bir konuşmayla anlam kazanır.

Bu parçaya göre yolculuklarla ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yolculuklar, ulaşılan yerden çok, süreç boyunca yaşanan deneyimlerle anlam kazanır.
- B) Farklı coğrafyalar ve kültürler, bireyin zihninde düşsel anılar oluşturur.
- C) Yaşama dair düşünceler yolculuk sırasında beklenmedik biçimde ortadan kaybolur.
- D) Yolculuklar sayesinde diller ve renkler çok çeşitlenir.
- E) Yolculuklar bireyin arkadaşlarıyla kurduğu iletişimi belirgin şekilde derinleştirir.

12. *İnce Memed* anlatısı, tek bir kahramanın çevresinde dönen bir serüven olmaktan çok, dağılmış hoşnutsuzlukları aynı hedefe yöneltten bir söz düzeni kurar. Dağın, ovanın ve rüzgârın sesi, kişisel hınçları aşarak ortak yönelim duygusuna eklenir. Böylece bireysel çıkış, ortak bir ad verme pratiğine dönüşür. Metnin ritmi, korkunun dilini bozan yeni bir söyleyiş önerir; bu söyleyiş, görülmeyeni görünür kılarak suskunluk eşliğini geriletir. Kahramanın ikircikli parıltısı, yüceltilmiş bir tekilliği değil birlikte hareket etme fikrinin kıvılcımını taşır. Bu nedenle dizinin etkisi, bir adalet vaadinden önce, birlikte konuşmanın olanağını çoğaltan bir anlatı zemini kurmasında belirir.

Bu parçadan *İnce Memed* romanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dağınık dertleri ortak iradeye dönüştüren kurucu bir toplumsal anlatı alanıdır.
- B) Anlatı dili, bireysel kahramanlığı ön plana çıkararak okuru etkilemeyi hedefler.
- C) Doğa tasvirleri, baskı düzeninin somut hâlini perdelemek için kullanılır.
- D) Yerel söylemleri evrensel bir direniş diline dönüştürerek kolektif bilinci güçlendirir.
- E) Romanın dil tercihi ve kurgusu, dayanışmayı zayıflatan bireyci bir ufku normalleştirir.

13. Gerçeklik, dışarıda gördüklerimizden çok zihnimizde dönen düşüncelerde saklıdır. Dış dünyayı anlamaya çalışırken kendi iç konuşmalarımızın gölgesinden kaçamayız. Dışarıdakileri kavramadan önce, zihnimize sakinlik ve anlık farkındalık anları sunarak kendimize odaklanmalıyız. Bu sayede düşündüğümüz çelişkileri keşfedip daha net bir gerçeklik görüşüne ulaşırız.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan düşüncüyü destekler niteliktedir?

- A) Çevremizdeki uyaranları devre dışı bırakarak gerçekliği doğrudan kavrayabiliriz.
- B) İç konuşmalarımız, dış dünyayı anlama sürecinde anlamlı bir etki yaratmaz.
- C) Zihnimizde sessizlik oluşturarak anlık farkındalık pratiğiyle düşünsel çelişkilerimiz netleşir.
- D) Gerçeklik algısı, dışsal duyuşsal uyarılardan bağımsız olarak tek yönde oluşturulabilir.
- E) Dışarıda gözlemlenen olayları sorgulamadan zihinsel gerçeklikle eş değer sayabiliriz.

14. Bir öğretmen, bir öğrencisinin yetersiz olduğunu düşündüğünde ona daha az söz hakkı verir. Gelişimine yeterince katkı sunmaz ve zamanla öğrenci gerçekten düşük başarı gösterir. Oysa öğrenci, potansiyelini yalnızca bu beklentilerin dışında bir ortamda ortaya koyabilecek durumdadır. Bu tür durumlarda, birey hakkında önceden oluşturulan beklentiler, farkında olmadan bireyin davranışlarını şekillendirir ve beklentinin gerçekleşmesine yol açar. Psikolojide bu sürece kendini gerçekleştiren kehanet denir. Yani kişi, başkasının kendisi hakkındaki yargısına göre hareket eder ve sonunda o yargıyı haklı çıkarır. Bu durum, yalnızca bireylerin değil grupların ya da toplumların davranışları üzerinde de etkili olabilir.

Bu parçada söz edilen kendini gerçekleştiren kehanet ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bireylerin beklentileri, yalnızca kendilerine yöneldiğinde etkili olur; başkalarının beklentileri bu süreci başlatmaz.
- B) Kişi, başkalarının yargılarına göre şekillendiğinde bu beklentiler zamanla gerçek davranışa dönüşür.
- C) Bireylerin başkaları tarafından biçimlendirilen algıları, zamanla onların gerçek davranış biçimlerine dönüşebilir.
- D) İnsanlar, kendileri hakkında oluşturdukları öngörülerin dışına çıktıklarında çevreleriyle olan ilişkilerini kaybetme riskiyle karşılaşır.
- E) Toplumsal grupların benimsediği ön yargılar, bireylerin çevreyle kurduğu ilişki biçiminde kısa süreli değişimlere neden olur.

15. Aşk yalnızca birlikte geçirilen zamanlarla ölçmek mümkün değil. Bazen bir bakış, bir cümledeki sessizlik, karşılıklı kurulmayan bir temas, içinde yıllara bedel bir yoğunluk taşıyabilir. Bazı aşklar hiç başlamadan biter, bazıları ise hiç yaşanmamış gibi uzun sürer. Aşk, bazen bir ihtimalin çevresinde dolanmak, bazen de olmayan bir geleceğe inanmaktır. Belki de aşk, yaşanan bir şey değil kendimize anlattığımız bir hikâye, sonunda inanmaktan başka çaremiz kalmayan bir anlatı.

Bu parçaya göre aşkla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kişiler arasında kurulan karşılıklı ilişki biçimleri zamanla yeni anlamlar kazanır.
- B) Gerçekleşmemiş ya da yaşanmamış duygular, aşkın algılanışında önemli rol oynayabilir.
- C) Aşkın kalıcılığı, geçmiş deneyimlerden elde edilenlerin ortak bir zeminde buluşmasına bağlıdır.
- D) Duyguların karşılıklı olmaması, aşkın psikolojik geçerliliğini ortadan kaldırarak öfkeye yol açar.
- E) Aşk, yalnızca yaşanmış ve kanıtlanmış bağlara dayanmadığında bireyler için anlamlı hâle gelir.

16. Osmanlı'da şifa arayışı, uzun süre vakıflarca desteklenen darüşşifalarda yürütülen uygulamalarla şekillendi; perhiz, temizlik, bitkisel karışımlar ve kimi zaman musiki eşliğinde sakinleştirici yaklaşımlar bir arada kullanıldı. Saray çevresinde hekimbaşılık kurumunun denetimi sürerken halk arasında attarların bilgisi dolaşımda kaldı. XIX. yüzyıla gelindiğinde tıp mektepleri, karantina teşkilatı ve laboratuvar temelli incelemelerle yeni bir anlayış gelişirken taşrada geleneksel pratikler bir süre daha etkisini korudu. Böylece tıbbi alan, hayır temelli bir hizmetten giderek devlet güdümlü, kurumsal bir yapıya doğru evrildi ancak bu dönüşüm, ülkedeki tüm bölgelerde aynı hız ve biçimde gerçekleşmedi.

Bu parçaya göre Osmanlı tıp uygulamalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İmparatorluk genelinde tek tip uygulamalar değişimden sürdürülmüş, yerel farklılıklara alan tanınmamıştır.
- B) Tedavi anlayışı esas olarak manevi pratiklere dayanmış, bitkisel tedaviler ve hijyen bilgisi ikincil konumda kalmıştır.
- C) Geç dönemde kurumsal yenilikler benimsenirken geleneksel yöntemler bir süre modern yaklaşımlarla birlikte varlığını sürdürmüştür.
- D) Darüşşifalar vakıf desteklerinden yararlanmamış, tedavi hizmetleri büyük ölçüde özel girişimle finanse edilmiştir.
- E) Avrupa etkisiyle kurulan tıp okulları, kısa sürede taşradaki tüm uygulamaları standartlaştırıp eski yöntemleri ortadan kaldırmıştır.

ORTAK METNE BAĞLI ÇOKLU SORULAR

Özet – Taktik

Paragrafta ortak metne bağlı çoklu sorular, her yıl karşımıza çıkmaktadır. Soru sayısı olarak baktığımızda tüm soruların yedide birinden fazlasının bunlardan oluştuğu fark edilecektir. Bu sorular, sınavın en son kısmında karşımıza çıkmaktadır.

Çoklu sorular, paragrafın diğer soru biçimlerinden pek de farklı değildir. Bir parçanın ana düşüncesi, yardımcı düşünceleri ve parçanın yorumlanması ile ilgili her türlü bilgi bizden isteniyor olabilir. Son yıllarda karşımıza çıkan yeni bir soru tarzında ise altı çizili sözün anlamı sorulmaktadır. Bu soruların çözümünde izlenecek yol, sözcükte anlam kısmında uygulayacağımız metotlarla tamamen aynıdır.

Çoklu soruların en önemli özelliği, diğer sorulardan -paragrafın bütün soru tarzları dâhil- daha uzun metinlerin verilmesidir. Ancak unutmamalıyız ki paragraf sorularının en güzel kısmı, cevabın zaten sorunun içinde bulunmasıdır. Cevabı içinde olan başka soru türü hiçbir derste bulunmamaktadır.

Çoklu sorulardan birinde yardımcı düşünce veya ana düşünce sorulmuşsa uygulayacağımız taktikler bir önceki bölümdekilerden farklı değildir. Parçayı dikkatle okumalı ve ipuçlarını takip etmeliyiz. Paragraf sorusu çözerken paragrafın tamamının üzerini, altını çizmek sizi yavaşlatır. Önemli noktalar dışında bu yönetime başvurmayalım. Seçeneklerde bulduğumuz noktaları ise işaretleyelim.

Unutmayalım ki ÖSYM bizden ideal bir okuyucu olmamızı ister. İdeal okuyucu da parçada verilen bilgilerin dışına çıkmaz. Kendi yorumunu, konuyla ilgili eski bilgilerini işin içine katmaz. Yalnızca soruda kendisine verilen bakış açısını kullanır. Paragraf sorularını çözmek, sistematik bir yaklaşım ve düzenli olarak pratik gerektirir.

Bazı sorular anlık olarak bize zor gelebilir. Dikkatle okumamıza rağmen soruyu cevaplayamadıysak geçici olarak o soruyu atlayıp vakit kalırsa sonrasında ona tekrar dönmemiz daha mantıklıdır. Yine aklımızda bulunduralım ki paragraf soruları asla çok zor olmayacaktır. Bu nedenle “Bu kadar da kolay sormazlar!” diye düşünüp doğru cevabı atlamayalım.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

2025 TYT

Sanatçı Damien Hirst'ün bir sanat galerisinin vitrinine yerleştirdiği çalışması, eseri çöp sandığını söyleyen bir temizlik görevlisi tarafından çöp kutusuna atıldı. Yarı dolu kahve fincanları, boş şişeler, üzerinde boya bulaşığı olan bir palet, şövale, merdiven, fırçalar, şeker ambalajları ve yere yayılmış gazetelerden oluşan bu eser; Hirst'ün koleksiyonunun temel parçasıydı. Sanat eleştirmenleri bu eserin satış değerini milyon dolarlarla ifade ederken temizlik görevlisi yaptığı açıklamada "Onu görür görmez bir ah çektim çünkü her şey darmadağınktı. Bana pek sanat eseriymiş gibi gelmedi. Bu yüzden her şeyi toplayıp attım." dedi. Yaşanan karışıklıktan üzüntü duymak bir yana Hirst, eserlerini günlük yaşamla sanat arasındaki bir çizgide kurguladığı için bu durum ona oldukça kabul edilebilir geldi.

Öncelikle 1. sorunun kökünü okuyarak başlıyoruz. Soruda "söylenebilir" dendiğine göre dört seçeneğin parçayla ilgisiz olduğunu, yalnızca tek birinde savunulan görüşü parçada aramamız gerektiğini anlıyoruz. Biliyoruz ki olumlu soru kökünde hatalı dört seçenek metinde bulunamaz. Parçadaki "bu durum (eserin çöpe atılması) ona oldukça kabul edilebilir geldi" sözünden "Çalışmalarının farklı biçimlerde yorumlanmasını olağan karşılar." (E) seçeneğine ulaşıyoruz. "kabul edilebilir, olağan karşılar" sözlerinin aynı anlama geldiği de gözümüzden kaçmıyor.

1. Bu parçaya göre Damien Hirst ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sanat anlayışını, gündelik hayatın çelişkileriyle şekillendirir.
- B) Kişisel konuları, sanat görüşüyle destekleyerek yorumlar.
- C) Sanat anlayışının eleştirmenlerce kabul görmediğinin bilincindedir.
- D) Eserlerini modern sanatı tanıyan kitleye göre oluşturur.
- E) Çalışmalarının farklı biçimlerde yorumlanmasını olağan karşılar.

2. sorunun kökü ise olumsuz olan "söylenemez" sözcüğüyle bitiyor. Bu durumda -ilk sorunun tam aksine- dört seçeneğe parçadan ulaşılabilirdiğini, birine ulaşamadığını ve onu aramamız gerektiğini anlıyoruz. Görevli, "Bana pek sanat eseriymiş gibi gelmedi." demekte ve çöp niteliğindeki malzemelerle sanat eseri oluşturulamayacağını sanmaktadır. Burada temizlik görevlisinin sanat eserinin "alışıldık malzemelerle, sınırlı sayıda ifade imkânıyla, belli bir bakış açısıyla ve nesnelere farklı anlamlar yüklemekten" üretilmesi gerektiğine inandığı bellidir. Bu nedenle A, B, D ve E seçenekleri elenir. Ancak parçanın hiçbir yerinden görevlinin "Esere ait öğelerin bütüncül sunulmasını yadırgaması" (C) ile ilgili bir ipuçuna ulaşamaz.

2. Bu parçaya göre temizlik görevlisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanatın alışıldık görüntülerle yansıtılması gerektiği görüşünü taşır.
- B) Sanatın sınırlı sayıda ifade imkânına sahip olduğunu düşünür.
- C) Esere ait öğelerin bütüncül olarak sunulmasını yadırgar.
- D) Sanat eserlerini belli bir bakış açısına dayanarak değerlendirir.
- E) Sıradan nesnelere sanatta yeni ve farklı anlamlar yüklenmesini göz ardı eder.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Geleneksel bilim anlayışında bilgi, nesnel gerçekliği olduğu gibi yansıttığı varsayılan kesin doğrular bütünüydü. Ancak modern bilim felsefesi, bu yaklaşımı temelden sorgulayan bir bakış açısı geliştirdi. Bilgi doğaya ait verilerin toplanmasının yanında bu verilerin insan zihninde nasıl biçimlendiğiyle de ilgilenir hâle geldi. Thomas Kuhn'un bilimsel devrimler yaklaşımı, her bilimsel paradigmanın belirli bir dönemin düşünsel ve toplumsal koşullarından doğduğunu savunur. Bu anlayışa göre bilimsel bilgi, mutlak bir hakikat değildir. Belli bir bağlamda geçerliliği olan yorumdur. Aynı doğa olayına dair farklı toplumların farklı açıklamalar geliştirebilmesi, bilginin kültürel ve tarihsel bir ürün olduğunu gösterir. Bu durum, bilgiye duyulan güveni zayıflatmaz; aksine, onu daha derinlemesine sorgulamanın ve anlamlandırmanın önünü açar.

1. Bu parçaya göre modern bilim anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilginin oluşumunda doğa gözlemlerinin zihinsel süreçlerle eş güdüm hâlinde etkili olduğunu kabul eder.
- B) Bilimsel açıklamaların, toplumsal ve tarihsel koşullardan tümüyle bağımsız olamayacağını öne sürer.
- C) Bilgiye mutlak hakikat gözüyle bakmak yerine, onun değişen bağlamlar içinde anlam kazandığını savunur.
- D) Farklı toplulukların aynı olaya farklı açıklamalar getirmesini, bilginin kültürel boyutuyla ilişkilendirir.
- E) Bilimsel bilginin değerinin, bireyin dışındaki nesnel gerçekliği yansıtmaya derecesine bağlı olduğunu ileri sürer.

2. Bu parçada altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilginin kesinliği sorgulandıkça daha büyük çelişkiler ortaya çıkar.
- B) Bilgiye eleştirel yaklaşmak, onun geçerliliğini ve güvenilirliğini artırabilir.
- C) Sorgulama, bilimsel bilgiyi bireysel sezgilere indirgemek anlamına gelir.
- D) Bilginin mutlak olmadığını bilmek, onun değerini ortadan kaldırır.
- E) Bilimsel bilgiye güven, onun tartışmasız kabul edilmesine bağlıdır.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çağdaş bilgin ve filozof Carlo Rovelli bir konuşmasında şöyle der: "Gerçek, bizim ona dair anlayışımızdan ibaret değildir fakat biz, yalnızca kendi anlayışımız kadarını gerçek sayarız." Bu söz, yalnızca bilimsel bilgiyi değil bireysel deneyimi de ilgilendiren bir varsayımı içinde barındırır: Gerçeklik sabit ve mutlak olsa bile insan zihni onu ancak kendi algısal kapasitesi ölçüsünde kavrayabilir. Bu da demektir ki bilgi, sadece nesnelerin kendisine değil onları kavrama biçimimize de bağlıdır. Rovelli'nin yaklaşımı, bilimsel modellerin doğruluğundan çok, ne kadar işe yaradıklarını sorgulamamızı önerir. Gerçeğe yaklaşma çabası, nesnenin olduğu gibi ortaya konulması değil insanın kendi sınırlarını fark ederek bu sınırlılık içinde kurduğu anlam evreninde tutarlılık sağlamasıdır. İnsanın hayal gücü, aklın inşa edemediği boşlukları doldurmakla görevlidir.

3. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bilginin yapısı, yalnızca nesnel olgulara değil onları kavrayan zihnin işleyişine de bağlıdır.
- B) Kişisel düşünce biçimlerine bakılmaksızın gerçekliğe ulaşmak, evrensel yöntemlerden geçer.
- C) Bilimsel açıklamalar, yalnızca gözleme dayalı olduğunda tutarlı bir yapıya kavuşabilir.
- D) Doğayı anlama çabası, bireysel bakış açılarından etkilenebilen tarafsız bir süreçtir.
- E) Zihinsel sınırlılıklar düşünüldüğünde farklı bireylerin gerçeklikle aynı ilişkiyi kurduğu söylenebilir.

4. Bu parçada altı çizili cümle ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel düşünme süreci, yalnızca akıl yürütmeye sınırlı kalmayıp hayal gücünün desteğiyle anlam kazanır.
- B) Akılla elde edilemeyen bilgiler, hayal gücü aracılığıyla zihinsel bir tutarlılığa sahip olabilir.
- C) Zihnin ulaşamadığı alanlarda, hayal gücü devreye girerek düşüncüyü sürdürülebilir ve anlamlı hâle getirir.
- D) İnsan, mantık yoluyla ulaşamadığı gerçekleri, hayal gücünün sağladığı sezgisel olanaklarla tamamlayabilir.
- E) Kavranması zor olan bazı gerçekler, ancak hayal gücü sayesinde zihinsel düzlemde bir bütünlük kazanabilir.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sözlü kültürün önemli ürünlerinden biri olan bilmeceler, yalnızca çocuk oyunlarında değil tarihsel süreçte edebî geleneklerin de parçası olarak yer almıştır. Bu kısa, şiirsel ve çoğu zaman eğlenceli yapıları sayesinde kuşaktan kuşağa aktarılırken hem bir anlatım biçimini hem bir düşünme tarzını temsil ederler. Bilmecelerde nesneler, doğrudan değil dolaylı anlatımlarla tasvir edilir; bu yönüyle mecazlı düşünmeyi teşvik eder. Aynı zamanda dilin yaratıcı kullanımına dayandığı için söz dağarcığının gelişimine katkı sunar. Bazı toplumlarda bilmece sorma ve bilmece çözme, yalnızca eğlencelik bir etkinlik değil bir tür zekâ göstergesi ve kültürel aktarım biçimi olarak da görülmüştür. Özellikle kırsal alanlarda düğün ya da bayram gibi toplu etkinliklerde bilmece çözmek, bireyin sosyal çevresinde değer kazanmasına da yardımcı olmuştur. Bu nedenle bilmeceler hem bireysel hem toplumsal belleğin şekillenmesinde önemli bir işleve sahiptir.

5. Bu parçaya göre bilmecelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sözlü kültürdeki işlevi, bireylerin düşünsel gelişimiyle birlikte yeniden değerlendirilmiştir.
- B) Geleneksel metinler içinde düşünce üretme becerisini en açık biçimde yansıtan türdür.
- C) Hem bireysel anlamda zihinsel becerileri hem de toplumsal belleği aynı anda besleyebilir.
- D) Günlük yaşantıdan izler taşıması, onu çağdaş anlatılarla aynı konuma getirmiştir.
- E) Kimi durumlarda oyun ve eğlence amacıyla kullanılsa da bu yönüyle sınırlandırılmaz.

6. Bu parçada bilmecelerle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Söz varlığı açısından bireylerin dağarcığını zenginleştirme potansiyeline
- B) Bazı sosyal ortamlarda bireye olumlu bir statü kazandırabildiğine
- C) Bireyin düşünce biçimi üzerinde dönüştürücü bir rol üstlenemediğine
- D) Toplumsal yaşamın belirli dönemlerinde işlevini yitirme riskiyle karşılaşabildiğine
- E) Dolaylı anlatım biçimiyle nesneleri kavrama sürecine katkı sunabildiğine

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Japon sanatçı Yayoi Kusama'nın bir sergisinde yer alan "Sonsuzluk Aynası Odası" adlı enstalasyon, yalnızca görsel bir deneyim değil aynı zamanda ziyaretçiyi kendi varlığıyla yüzleştiren bir mekân olarak tasarlanmıştır. Tavandan sarkan ışıklı küreler, aynalarla kaplı duvarlar ve sınırsızlık hissi yaratan yansımalar sayesinde, izleyici fiziksel sınırlarını kaybeder; mekânda değil âdeta zihninde dolaşır. Kusama, bu eserini "benliğin yavaş yavaş silinişi" olarak tanımlar. Ancak bazı eleştirmenler, bu tür çalışmaları sanatın içeriğinden çok, biçimine odaklanmakla suçlamış; duygunun görsel efektle bastırıldığını öne sürmüştür. Kusama ise sanatın bir duygu değil duygunun dışı vurumu olduğunu ve onun da biçimle ifade bulunduğunu savunur. Ona göre bu mekân, bireyin kendisiyle baş başa kalıp hem sonsuzlukla hem yalnızlıkla yüzleştiği bir geçittir.

7. Bu parçadan Yayoi Kusama'nın sanat anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İzleyicinin estetik deneyimi kişisel sınırlarını fark ederek yaşamasını önceler.
- B) Sanat eserinde biçimsel zenginlik ile duygusal yoğunluk arasında bir denge kurmayı hedefler.
- C) İzleyicinin yorumunun eserin sanat değeriyle doğrudan ilişkili olduğunu kabul eder.
- D) Biçime öncelik veren eleştirilerin sanatın özünü göz ardı ettiğini düşünür.
- E) Yaratıcılığın yalnızca bireysel değil toplumsal bir bağlamda değerlendirilmesi gerektiğini savunur.

8. Bu parçada eleştirmenlerin Kusama'nın eserlerine yönelttiği eleştirinin temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Görsel öğelerin, eserin iletmek istediği duygunun önüne geçmesiyle anlamın zayıflaması
- B) İzleyicinin, eserin kavramsal yönünden çok, fiziksel düzenlemeyle meşgul olması
- C) Sanatın deneyimsel yönlerden çok, düşünsel etkilerle şekillenmesi gerektiği görüşü
- D) Kusama'nın biçimi ve estetiği, duyguların doğrudan ifadesinin yerine koyması
- E) Sanatçının içeriği görsel tekniklerle gizleyerek yorumlama alanını daraltması

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İtalyan yazar Italo Calvino, edebî yazının geleceği üzerine yaptığı bir konuşmada, modern çağın hız, karmaşa ve bilgi yığılmasına edebiyatın ne şekilde karşılık verebileceğini sorgular. Ona göre edebiyat, okura bir soluklanma alanı sunmalı; karmaşık düşünceleri hafif ve akışkan biçimlerde sunarak zihinsel bir netlik sağlamalıdır. Calvino, özellikle “görünmez şehirler” adını verdiği eserinde, mekânlar üzerinden aslında zihinsel yolculuklara çıkılabileceğini gösterir. Bu şehirler, coğrafi değil düşünsel haritalardır. Şehirlerin sokaklarında dolaşmak, belleğin kıvrımlarında gezinmek gibidir; her yolculuk, bireyin kendine yönelttiği yeni bir sorudur. Calvino’nun yazma biçimi, ayrıntıların özenle seçildiği ama bu ayrıntıların okuru boğmadığı, tersine düşünceyi keskinleştiren bir sadelik taşır. Yazının, okurun zihnini bulandıran değil berraklaştıran bir işlev üstlenmesi gerektiğini savunur.

1. Bu parçadan Italo Calvino’nun edebiyata bakışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Edebiyatın nesnellikten uzaklaşmadan hayatı yansıtmaması gerektiğini savunur.
- B) Kurgu dünyasının gündelik yaşama benzerliğini önem verdiği görülür.
- C) Gerçekliğin anlatımı kadar anlatımın biçimini de öncelikli sayar.
- D) Şehir temsilleri üzerinden tarihsel olaylara göndermelerde bulunur.
- E) Yazının bireyin bilinç alanında iz bırakan yaşantılarla beslendiğini düşünür.

2. Bu parçadan şehirler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Zihinsel olarak yapılandırılmış soyut alanlar olduğu ima edilmektedir.
- B) Okurun, kendi anılarına göre farklı biçimlerde anlamlandırdığı varlıklardır.
- C) Bireyin geçmişe dönük duygu durumlarını harekete geçirme potansiyeli taşır.
- D) İçsel yolculuklara zemin hazırlayan simgesel yapılar olarak ele alınır.
- E) Bellekte karşılığı olmayan anlatıları barındıran kurgusal oluşumlardır.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yunan filozofu Herakleitos’un “Aynı nehirde iki kez yıkanılmaz.” sözü, yalnızca varlıkların sürekli değiştiğine değil insanın o varlığı algılayış biçiminin de dönüşümüne işaret eder. Bugün karşılaştığımız bir sokak, çocukluğumuzda bize bambaşka duygular uyandırmış olabilir çünkü algılarımızın filtresi zamanla değişmiştir. Anılar, mekânları sadece fiziksel değil duygusal olarak da dönüştürür. Bu nedenle, bir insanın belleğinde yer etmiş bir sokak, başka biri için sıradan bir güzergâh olabilir. Dahası, bazı yerlerin herkes için ortak çağrışımlar taşıdığı da olur: savaş meydanları, anıtlar ya da göç yolları gibi. Ancak bu kolektif anlamlar da zaman içinde yeniden yazılır; tarih, çoğu zaman mekânın üzerine yeni anlam katmanları örür. Böylece mekân, sabit bir varlık olmaktan çıkıp hem bireysel hem toplumsal hafızanın bir aracı hâline gelir.

3. Bu parçada mekânla ilgili özellikle aşağıdakilerden hangisine dikkat çekilmektedir?

- A) Geçmişte yaşanan olayların mekânlara yüklediği kolektif anlamların zamanla silindiğine
- B) Mekânların hem bireysel hem de toplumsal anlamlandırma süreçlerine açık olduğuna
- C) Fiziksel varlık olarak mekânın insan algısından tamamen bağımsız işlediğine
- D) Duygusal bağ kurulamayan mekânların insan belleğinde kalıcı olamayacağına
- E) Aynı mekânın, farklı dönemlerde farklı kişiler için benzer deneyimleri çağırıştırabileceğine

4. Bu parçada geçen düşüncelerle en çok örtüşen görüş aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Bir mekân, insanlar için zamanla değişime uğrayan anlamlar kazanabilir.
- B) Her şehir, içinde yaşayanlara aynı hikâyeyi anlatmaz.
- C) Mekânlar, mimari yapılarla değil kültürel işlevleriyle ölümsüzdür.
- D) Tarih, mekânın fiziksel değil sembolik yüzünü ortaya koyar.
- E) Anılar unutulsa da onları barındıran yerler her zaman aynı kalır.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Derin uzay görevlerinde karşılaşılan temel sorunlardan biri, sinyâl gecikmesidir. Dünya'dan gönderilen bir komutun bir uzay aracına ulaşması, mesafeye bağlı olarak dakikalar hatta saatler sürebilir. Bu nedenle derin uzay araçları, yüksek oranda otonom olmak zorundadır. Örneğin Mars yüzeyinde görev yapan bir keşif aracı, bir kayanın etrafından dolanma kararı verirken merkezden onay beklemez. Bunun için sensörleri aracılığıyla çevresini tarar, tehlikeyi algılar ve en uygun yolu kendi yazılımı ile belirler. Ancak karar verme süreçleri yalnızca fiziksel engellerle sınırlı değildir. Araç, enerji tüketimini optimize etmek için hangi saatlerde hareket edeceğine, ne zaman güneş panellerini açıp kapatacağına da kendi karar verir. Bu tür görevlerde kullanılan yapay zekâ sistemleri, yalnızca önceden programlanan senaryolara göre değil karşılaştığı yeni durumlara göre de öğrenip uyum sağlayabilmektedir. Derin uzayda var olmak; yalnızca teknik ekipman değil aynı zamanda esneklik, uyum ve önceden kestirilemeyecek yönetme becerisi gerektirir.

5. Bu parçaya göre derin uzay araçlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bulundukları ortama ilişkin verileri toplayarak bu veriler doğrultusunda karar alabilirler.
- B) Görevleri sırasında karşılaştıkları her durum için Dünya'dan talimat almak zorundadırlar.
- C) Karşılarına çıkan sorunları çözmek için yalnızca mekanik değil bilişsel sistemler de kullanırlar.
- D) Görev sürekliliğini sağlamak adına enerji kullanımını kendi yazılımlarıyla planlayabilirler.
- E) Öngörülemez koşullarda, sahip oldukları öğrenme becerileri sayesinde esneklik gösterebilirler.

6. Bu parçaya göre mühendislik uygulamasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Mühendislik çözümlerinin, yalnızca tasarımsal başarıya değil değişken çevresel koşullara da uyum sağlayabilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- B) Derin uzay görevlerinde insan müdahalesinin tamamen devre dışı bırakılmasının yaratacağı sonuçlar öngörülmüştür.
- C) Uzay teknolojilerinin sadece teknik değil etik ve sosyolojik boyutlarının da değerlendirilmesi gerektiği savunulmuştur.
- D) Derin uzay araçlarında kullanılan karar alma teknolojilerinin, farklı alanlarda da kullanılabileceği açıklanmıştır.
- E) Keşif araçlarının, veri iletiminde yaşanan gecikmeyi önlemek için nasıl yapılandırıldıkları teknik olarak çözümlenmiştir.

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Orhan Pamuk, *Kara Kitap*'ta yalnızca bir roman anlatısı kurmaz; metin boyunca metinler üzerine düşünür, yazının doğasına ve kimlik inşasına dair sorular sorar. Ona göre bir yazar, aynı anda hem gelenekle bağ kurmalı hem de yazdıklarını eleştirel süzgeçten geçirmelidir. Doğu anlatı geleneğine duyduğu hayranlıkla Batı roman formunu harmanlamaya çalışan Pamuk, Doğu'ya dair imgeleri yeniden üretirken aynı zamanda bu imgeleri sorun-sallaştırır. *Kara Kitap*, polisiye türünün yüzeyinde akarken masalsı, felsefi ve edebî göndermelerle derinleşir. Metinler arasılığın belirgin olduğu romanda kimi bölümler bir gazete köşesi gibi yazılmışken bazı bölümler, tasavvufi anlatılara ya da Batılı roman tekniğine göz kırpar. Pamuk, bu türler arası geçişkenlikle okurun edebî beklentisini sürekli olarak değiştirir. Yazarlığa ve romana dair düşüncelerini sadece kurmaca üzerinden değil yazarlık deneyimi üzerinden de paylaşan Pamuk, metni biçimsel bir oyun alanına çevirirken Türk edebiyatına farklı anlatım olanakları da sunar.

7. Bu parçadan Orhan Pamuk'un edebî anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Doğu ile Batı arasında estetik bir köprü kurmaya çalışır.
- B) Kurmaca yazarken eleştirel mesafesini korumaya özen gösterir.
- C) Anlatılarında hem edebî geleneği yüceltir hem de yenisinden sorgular.
- D) Okuru metnin yapısal katmanları üzerine düşündürmeyi amaçlar.
- E) Edebî anlatımı, biçimsel deneylerle zenginleştirmeyi önemser.

8. Bu parçaya göre *Kara Kitap* adlı romanla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Polisiye öğeler, masalsı ve felsefi unsurlarla harmanlanarak anlatım derinleştirilmiştir.
- B) Bireysel kimlik sorunu, doğrudan anlatımla değil sezdirme yoluyla işlenmiştir.
- C) Türler arasındaki geçişlerle, geleneksel roman yapısı belirgin biçimde korunmuştur.
- D) Klasik anlatı biçimlerine bağlı kalınarak yenilik arayışından uzak durulmuştur.
- E) Okuru metnin dışında tutan klasik bir kurgu anlayışı benimsenmiştir.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Görme engelli bireylerin çevreyle etkileşim kurma biçimlerini araştıran bir deneyde, katılımcılara çeşitli yüzey türlerinden geçen bir rota izletildi. Katılımcılar, ellerindeki bastonla farklı dokulara temas ettiklerinde beyinlerinde yalnızca dokunma merkezinin değil aynı zamanda görsel korteksin de aktive olduğu gözlemlendi. Özellikle tekrarlanan temaslar ve yüzey farklılıklarının belirginleşmesiyle birlikte, beyin âdeta görüyormuşçasına mekânsal bir harita oluşturmaya başladı. Araştırmacılar, bu durumun “duyusal telafi” olarak adlandırılan nöroplastisite süreciyle ilişkili olduğunu belirtti. Çalışma, duyular arasında geçişkenliğin düşündüğümüzden daha yaygın olduğunu ve beyin yapısının esneklik göstererek yeni algı yolları geliştirdiğini ortaya koydu.

1. Bu parçadan aktarılan deneyin sonuçlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Duyusal organlardan gelen verilerin beyinde ayrışmaksızın işlenebileceği anlaşılmıştır.
- B) Görme engelli bireylerin uzamsal kavrayışı yalnızca işitsel uyaranlarla gelişmektedir.
- C) Beynin duyular arası sınırları kesin çizgilerle belirlediği ortaya konmuştur.
- D) Bireylerin mekânsal hafızaları yalnızca doğuştan gelen becerilerle şekillenmektedir.
- E) Deney, görme duyusu olmayan bireylerde nörolojik tepkilerin ölçülemeyeceğini göstermiştir.

2. Bu araştırmanın sonuçlarının, aşağıdaki uygulamalardan hangisinde doğrudan karşılık bulması beklenemez?

- A) Yüzey titreşimini algılayan ayakkabı tabanlarının, görme engellilere yön bulma desteği sağlaması
- B) Bastonun algıladığı nesne türüne göre sesli uyarı veren teknolojik cihazların geliştirilmesi
- C) Duyusal uyarılarla şekillenen mekânsal eğitimlerin, fizik tedavi programlarına entegre edilmesi
- D) Farklı yüzey türlerine temasın, beyindeki dokunma merkezini uyararak sanal görme sağlaması
- E) Göz kaslarının çalışmasını kolaylaştıran egzersizlerin, mekân algısını artırmak için kullanılması

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Modern birey, kendi zamanına ait olmaktan ziyade, sürekli olarak başka bir zamana ait olma arzusuyla yaşar. Ya geçmişin dinginliğinde huzuru arar ya da geleceğin bilinmezliğinde kendini gerçekleştirme ihtimalini kovalar. Oysa şimdi, yalnızca bu iki uç arasında ezilen geçici bir an olarak kalır. İnsan, anda kalma fikrinden ürker çünkü “şimdi” onu kendisiyle baş başa bırakır oysa gelecek bir beklenti, geçmişse bir sığınaktır. Geçmişin hüznü konforu ile geleceğin belirsiz umutları arasında insan, kendisini şimdiki zamanın ağırlığından kurtarmaya çalışır. Bu kaçış hâli, bireyin zamanla kurduğu ilişkinin çarpıklığını gösterir. Kendisini anlamak yerine zamanı anlamlandırmaya çalışan insan hem anı kaçırmak hem kendisiyle olan temasını kaybeder.

3. Bu parçaya göre bireyin zamanla kurduğu ilişkiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geçmiş, birey için güvenli bir kaçış alanı olarak görülmektedir.
- B) Gelecek, kişinin potansiyelini gerçekleştirme umudunu taşır.
- C) Şimdiki zaman, bireyin gerçek benliğiyle karşılaştığı bir kesittir.
- D) İnsan, geçmişin ve geleceğin sınırlı yapısından kurtulmaya çalışır.
- E) Birey, anda kalma düşüncesini rahatsız edici bulabilmektedir.

4. Bu parçada altı çizili cümle ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birey, geçmişe ya da geleceğe yönelerek mevcut zamanın baskılarından uzaklaşma çabası içindedir.
- B) İnsan, geçmişe duyduğu özlem nedeniyle geleceğe dair planlar yapmaktan çoğu zaman kaçınmaktadır.
- C) Geleceğe duyulan umut, geçmişin yüklerinden kurtulmak için güçlü bir motivasyon yaratmaktadır.
- D) Şimdiki zamanın akışı içinde birey, geçmiş ve geleceği eş zamanlı olarak anlamlandırmak zorundadır.
- E) Zaman algısının parçalanması, bireyin psikolojik olarak hiçbir zaman diliminde huzur bulamamasına yol açmaktadır.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Orta Asya mitolojisinde yer alan *Simurg* hem bilgeliğin hem de dirilişin sembolü olarak anılır. Rivayetlere göre bin yıl yaşayan bu efsanevi kuş, yaşlılığında kendini yakarak küllerinden yeniden doğar. Simurg'un kanatlarının gökyüzünü kaplayacak kadar geniş olduğu ve sesinin tüm canlılara huzur verdiği söylenir. Edebî metinlerde, çoğu zaman hakikate ulaşma yolculuğunun son durağı olarak tasvir edilir. Bazı tasavvuf yorumlarında ise *Simurg*, toplumsal birlik ve dayanışmanın alegorisi olarak değerlendirilir.

5. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tasavvuf yorumlarında Simurg'un bireysel özgürlük sembolü olduğuna
- B) Tüm efsanelerde Simurg'un yalnızca fiziksel özelliklerinin anlatıldığına
- C) Simurg'un gelecek kuşaklara olumlu düşünceler yansıttığına
- D) Hakikate ulaşma temasının yalnızca modern metinlerde işlendiğine
- E) Simurg'un mitolojik ve tasavvufi yorumlarda farklı anlamlar taşıdığına

6. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Simurg'un edebî metinlerdeki sembolik işlevine
- B) Yaşam döngüsünde küllerinden doğma mitine
- C) Fiziksel tasvirlerinde kanat genişliğine
- D) Simurg'un doğrudan tarihsel bir kuş türüne dayandığına
- E) Tasavvufta toplumsal birlik temasını temsil etmesine

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Stanley Kubrick ve Andrey Tarkovski'nin sineması, yalnızca görselliğe değil insanın zihinsel derinliğine de hitap eder. Kubrick; insanın teknolojiyle ilişkisini sorgularken mesafeli, sistematik ve çarpıcı bir kurgu sunar. Tarkovski ise zamanı ağır akan, şiirsel imgelerle bezenmiş bir anlatımla işler; daha içe dönük bir yolculuk sunar. Her iki yönetmenin filmleri, izleyicinin yalnızca izleyen değil düşünen bir özne olmasını amaçlar. Bu nedenle onların sineması, klasik anlatı kalıplarından farklıdır: Açık uçlu sahneler, belirsiz zaman dilimleri ve simgesel anlatımlar, yorum alanını genişletir. Bu özellikler, sinemayı sadece görsel değil varoluşsal bir deneyime dönüştürür.

7. Bu parçadan Kubrick ve Tarkovski sinemasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Filmlerinde insanın içsel deneyimlerini sinema diliyle soyutlaştırarak izleyiciyle buluşturur.
- B) Filmlerinde zaman, sadece bir anlatı unsuru değil aynı zamanda düşünsel bir temadır.
- C) İzleyiciye doğrudan bir mesaj vermek yerine yorumlamaya açık imgeler sunarlar.
- D) Gerçeklik duygusu ile şiirsellik arasında gidip gelen bir estetik anlayışı benimserler.
- E) Hikâye anlatımında geleneksel yapıları kırarak daha özgür bir biçim arayışına yönelirler.

8. Bu parçaya göre Kubrick ve Tarkovski filmlerini izleyen birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Filmin sonunu kesin olarak anlayamasam da içimde bir şeylerin değiştiğini hissettim.
- B) Karakterlerin duygu değişimlerinin açıklanmadan verilmesi filmi anlamamı kolaylaştırdı.
- C) İzlediğim bu film, bana teknolojinin birey üzerindeki etkilerini dair düşünme fırsatı sundu.
- D) Filmdeki olayların ne zaman geçtiği net olmasa da görsellik duygusal olarak beni etkiledi.
- E) İzlerken zamanın yavaşladığını ve karakterin iç dünyasına daha çok yaklaştığımı düşündüm.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilimsel üretim, çoğu zaman salt bilgi birikimiyle sınırlı bir süreç olarak görülse de aslında içinde yetiştiği kültürel çevreyle sürekli etkileşim hâlinindedir. Bu nedenle bilim insanlarının ürettikleri bilgi, sadece evrensel gerçeklere değil aynı zamanda ait oldukları toplumların düşünsel ve estetik birikimlerine de ışık tutar. Bilimsel kuramların nasıl formüle edildiği, hangi sorunlara yöneldiği ve hangi yöntemlerle temellendirildiği gibi unsurlar, içinde bulunan kültürel ortamdan bağımsız değildir. Nitekim tarih boyunca bilim insanları, sanatçılarla benzer bir sezgiyle hareket etmiş; soyut kavramları, estetik bir duyarlılıkla somutlaştırmanın yollarını aramıştır. Bu da gösteriyor ki bilim; sadece ölçen, ispatlayan değil aynı zamanda hayal kuran, anlam inşa eden bir etkinliktir.

1. Bu parçaya göre bilimle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilimsel üretim, kültürel bağlamdan bağımsız gelişen evrensel bir süreç olmanın yanında toplumsal etkilerle şekillenen çok katmanlı bir etkinliktir.
- B) Bilim insanlarının ortaya koyduğu kuramlar, yaşadıkları toplumların düşünsel ve estetik yönelimlerinden izler taşımaktadır.
- C) Bilimsel süreçler, yalnızca akıl yürütme ve deney yoluyla değil aynı zamanda sezgi ve estetik duyarlılık aracılığıyla da ilerleyebilmektedir.
- D) Bilim, kanıtlanabilir verilerle çalışan bir disiplindir ve anlam arayışı içeren yaratıcı bir uğraş alanı olarak da değerlendirilebilir.
- E) Bilimsel bilgi üretimi, tüm toplumlarda aynı yöntemlerle yürütülen nesnel bir faaliyet olarak varlık göstermektedir.

2. Bu parçada savunulan düşünceyi desteklemek için aşağıdakilerden hangisi kullanılabilir?

- A) Arthur Eddington, "Bilim yalnızca doğruyu göstermek değil doğruyu sezmekle de ilgilidir." der.
- B) Thomas Kuhn, bilimsel devrimlerin eski bilgiyi tamamen yıkıp yeniye getirdiğini vurgular.
- C) Francis Bacon, bilimin gözlem ve deney dışında başka yollarla ilerleyemeyeceğini savunur.
- D) Auguste Comte, bilimsel düşüncenin her toplumda aynı evrelerden geçtiğini belirtir.
- E) Max Weber, bilimin ilerlemesinin ancak bürokratik organizasyonlarla mümkün olduğunu söyler.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kavramsal sanatın öncülerinden biri sayılan Marcel Duchamp, sanata yaklaşımıyla XX. yüzyılın estetik algısını kökten değiştirmiştir. "Çeşme" adlı çalışmasında bir pisuvarı sanat eseri olarak sunması, izleyicinin sanata dair kalıplaşmış yargılarını sarsar. Duchamp'ın bu eseri, sanatın yalnızca estetik hazla sınırlı olmadığını; kavramsal düzeyde sorgulama, düşünme ve anlam inşa etme süreçlerini de kapsadığını ortaya koyar. Ona göre sanat, sanatçının üretiminden çok, izleyicinin zihinsel katılımıyla anlam kazanır. Bu yaklaşım, klasik sanatın "göz için yapılan" imgeselliğinden uzaklaşıp sanatın düşünsel bir eylem olduğuna işaret eder. Dolayısıyla Duchamp'ın eserleri, nesnenin kendisinden çok, o nesnenin bağlam içinde nasıl yorumlandığına odaklanır.

3. Bu parçada Duchamp'ın sanat anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sanat eserinin değerini belirleyen şey, onun hangi bağlamda sunulduğudur.
- B) İzleyicinin algısı, sanatın anlamını biçimlendiren temel bir unsurdur.
- C) Estetik değer, bir sanat eserinin doğru anlaşılmasında temel unsurdur.
- D) Sanat, fiziksel üretim kadar zihinsel etkileşim süreçlerini de kapsar.
- E) Sanatçının amacı, izleyiciyi yerleşik düşünme biçimlerinden uzaklaştırmaktır.

4. Bu parçaya göre Duchamp'ın eserlerini inceleyen birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Bu nesne başta sıradan görünse de onunla kurduğum düşünsel ilişki sayesinde sanatın anlamını sorguladım.
- B) Bir tuvaldeki fırça darbelerini izlemek kadar, bu nesnenin seçilme nedenini düşünmek de bir sanat deneyimi oldu.
- C) Görsel yönden çarpıcı olan bu eser, biçimiyle beni çok etkiledi; sanatı artık çok daha estetik buluyorum.
- D) Sanatçının nesneyle kurduğu bağ kadar, izleyicinin tepkisi de eserin anlamını belirledi.
- E) Bu çalışmayı anlamlandırmak için sadece bakmak değil onun neyi temsil ettiğini sorgulamam gerekti.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnsan belleği, yalnızca yaşananları değil o yaşantılara dair oluşturulan imgeleri de kaydeder. Bu durum, özellikle fotoğraflar söz konusu olduğunda daha belirgin hâle gelir. Çünkü bir olayın yaşanma anı ile o anın fotoğrafla temsil edilen biçimi arasında çoğu zaman fark vardır. İnsan zihni, bu iki versiyonu birbirine karıştırarak hatırlar. Öyle ki bir anıyı düşünürken o anıya dair duyguların değil fotoğrafın bizde yarattığı duygunun ağır bastığı görülür. Fotoğraf, geçmişini sabitleyen bir kayıt olmanın ötesinde, geçmişin nasıl hatırlanacağına dair güçlü bir yönlendiriciye dönüşür. Bu yönlendirme, kimi zaman geçmişle kurduğumuz duygusal bağı kuvvetlendirirken kimi zaman da yaşanmış olanla imgelenecek olanı birbirinden ayırt etmeyi güçleştirir.

5. Bu parçaya göre, fotoğrafın bellek üzerindeki etkisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Görsel imgeler, yaşantıların zihinsel olarak yeniden kurgulanma biçimini etkileyebilir.
- B) Yaşantılara dair algıyı şekillendirerek hatırlama biçimini görsel referanslarla yeniden kurabilir.
- C) Yaşananların zihinsel izlerini yeniden düzenleyerek gerçeklikten uzaklaşmasına yol açabilir.
- D) Zihnin, gerçekler yerine görüntülerden türetilmiş versiyonlara odaklanmasını sağlayabilir.
- E) Görsellerin belirleyici olduğu bir hatırlama süreci başlatarak belleği yönlendirebilir.

6. Bu parçada geçen “Fotoğraf, geçmişin nasıl hatırlanacağına dair güçlü bir yönlendiriciye dönüşür.” cümlesiyle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Görseller, geçmişe dair yaşantıları sabitleyerek onları değişmeden zihinde tutan temsil araçlarıdır.
- B) Fotoğraflar, kişinin geçmişini hatırlama biçimini etkileyerek duygusal ve anlatsal çerçeveyi belirleyebilir.
- C) Bellek, görsel uyarılar yoluyla öznel hatırlamaları koruyarak kişinin bireysel yorumunu destekler.
- D) Görsel imgeler, yaşananların zihinde canlandırılmasını kolaylaştırarak gerçeklik hissini pekiştirir.
- E) Hafızanın görsel temsiller üzerinden işlemeye başlaması, unutulmuş anıların yeniden ortaya çıkmasını sağlar.

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Fotoğraf sanatçısı Elias Torg, XX. yüzyılın başlarında terk edilmiş tiyatro sahnelerini, çürümeye yüz tutmuş kulisleri ve boş koltukları fotoğraflayan bir seriye imza atar. Bu mekânları canlı gösterilerden, alkış seslerinden ve spot ışıklarından yoksun olarak görüntülemesi; seyircisizliğin sahnede bıraktığı duygusal boşluğu görünür kılar. Torg’un eserlerinde dikkat çeken, sadece boşluk değil aynı zamanda o boşluğun çağırdığı hayal gücüdür. Işığın kırık camlardan süzülüşü, tozların havada asılı hâli ve dekorların yavaşça eriyişi, izleyicide bir zamanlar orada yaşanmış olanı hissettiren bir etki yaratır. Torg’a göre bu sahneler, artık gerçek işlevlerinden uzaklaşmış ama geçmişin yankısını taşıyan “hayalet sahneler”dir. Onun bu yaklaşımı, “mekânın hafızası” kavramını tartışmaya açar: Boş bir tiyatro sahnesi, hiçbir ses içermese de geçmişteki tüm sesleri barındıran sessiz bir anlatıcıya dönüşebilir.

7. Bu parçada “hayalet sahneler” ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gösteri mekânı olmaktan çıkmış ama geçmişin izlerini estetik biçimde yansıtan alanlar
- B) Canlı performanslarla dolu günlerini geride bırakmış olan sessizleşmiş yapılar
- C) İzleyicisini yitirmiş olmasına rağmen sanatın izini taşıyan terk edilmiş sahneler
- D) Özelliğini yitirse de yaşanmış sesleri hâlâ koruyan ve aktaran sanat alanı
- E) Zamanın aşındırıcı etkisiyle anlam katmanları derinleşmiş eski sanat yapıları

8. Bu parçaya göre Elias Torg’un sahne fotoğraflarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İzleyicinin hayal gücünü geçmişin izlerini takip etmeye yönlendiren sahneleri tercih eder.
- B) Tiyatroya özgü dinamik unsurların yerini, sessizlik ve yalnızlık temasıyla doldurur.
- C) Sahneye dair fiziksel ayrıntıları öne çıkararak zihinde canlandırma süreçlerini tetikler.
- D) Fotoğraflarında zamanın bıraktığı izleri belirginleştirerek belleği harekete geçirmeyi amaçlar.
- E) Gösterisizliğin doğurduğu boşluğu, sezgisel ve görsel anlamlarla yeniden yapılandırır.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sanatçı Yayoi Kusama'nın Tokyo'daki sergisinde yer alan dev kabak heykeli, ziyaretçilerin en çok ilgi gösterdiği eserlerden biri oldu. Nokta desenleri ve parlak sarı rengiyle dikkat çeken heykel, sanatçının çocukluk anılarından ve obsesif tekrar fikrinden ilham alıyor. Kusama, eserlerinde genellikle sonsuzluk, tekrar ve renk ilişkisini ön plana çıkarıyor. Kendini "sonsuzluğun ressamı" olarak tanımlayan sanatçı, sanat yoluyla zihinsel durumunu ifade ettiğini belirtiyor. Eleştirmenler, eserlerinin hem bireysel bir terapinin ürünü hem de çağdaş sanat dünyasında güçlü bir sembol olarak kabul edildiğini söylüyor. Kusama ise eserlerinin farklı kültürlerden insanlar tarafından farklı şekillerde yorumlanmasını doğal karşılıyor.

1. Bu parçaya göre Yayoi Kusama ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sanatında kişisel deneyimlerini ve düşüncelerini aktarır.
- B) Renk seçimlerinde tesadüfi yaklaşımlar benimser.
- C) Yalnızca kendi kültüründen ilham alarak eser üretir.
- D) Sanatının yalnızca estetik bir değer taşımasını amaçlar.
- E) Tekrar temasını yalnızca soyut resim çalışmalarında kullanır.

2. Bu parçaya göre sanat eleştirmenleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kusama'nın eserlerini sembolik açıdan değerlendirirler.
- B) Sanatçının çalışmalarında psikolojik unsurlar gördüklerini belirtirler.
- C) Onun eserlerinde yalnızca dekoratif kaygı bulunduğunu düşünürler.
- D) Eserlerin çağdaş sanat dünyasındaki konumunu yorumlarlar.
- E) Kusama'nın eserlerini bireysel süreçlerin ürünü olarak görürler.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Franz Kafka'nın *Dönüşüm* adlı eseri, modern edebiyatın en çarpıcı alegorilerinden biri olarak kabul edilir. Gregor Samsa'nın bir sabah dev bir böceğe dönüşmesiyle başlayan hikâye, bireyin toplum ve aile içindeki yabancılaşmasını derinlemesine işler. Kafka, eserde sembolik bir dil kullanarak hem bürokratik düzenin hem de ailevi yükümlülüklerin birey üzerindeki baskısını aktarır. Eser; varoluşsal sıkışmışlık, kimlik kaybı ve insanın değersizleşmesi gibi temalar etrafında şekillenir. Eleştirmenler, *Dönüşüm*'ün hem bireysel hem de toplumsal düzeyde çok katmanlı yorumlara açık olduğunu, sembolik olduğunu belirtir. Kafka ise eserin belirli bir tek anlamla sınırlandırılmasını doğru bulmadığını dile getirmiştir.

3. Bu parçaya göre *Dönüşüm* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bireyin sosyal çevresiyle çatışmasını sembolik bir anlatımla aktarır.
- B) Olay örgüsünde yalnızca gerçekçi unsurlara yer verir.
- C) Yazarı, tek bir yorum biçimine indirgenmesi gerektiğini savunur.
- D) Yalnızca bireysel temaları ele alarak toplumsal bağlamdan uzaklaşır.
- E) Karakterlerin iç dünyasını doğrudan otobiyografik biçimde işler.

4. Bu parçaya göre eleştirmenlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eserin farklı düzeylerde yorumlanabileceğini düşünürler.
- B) *Dönüşüm*'ün çok katmanlı bir yapıya sahip olduğunu ifade ederler.
- C) Eserdeki temaların yalnızca bireysel sorunlarla sınırlı kaldığını savunurlar.
- D) Kafka'nın eserinde toplumsal göndermeler bulunduğunu belirtirler.
- E) Alegorik anlatımın eserin içeriğinde kullanıldığını vurgularlar.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilanı, Osmanlı Devleti'nde siyasi yaşamı kökten değiştiren gelişmelerden biri olarak kabul edilir. Meşrutiyet'in ilanıyla birlikte anayasa yeniden yürürlüğe girmiş, Meclis-i Mebusan tekrar açılmıştır. Bu süreçte İttihat ve Terakki Cemiyeti, siyasal sahnede belirleyici bir rol oynamış; basın özgürlüğü, siyasi dernekleşme ve seçimlerin yapılması gibi alanlarda önemli adımlar atılmıştır. Ancak siyasal özgürlüklerin genişlemesi, farklı fikir akımlarının ve muhalif grupların da ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Tarihçiler, II. Meşrutiyet Dönemi'ni hem demokratikleşme yönünde bir ilerleme hem de siyasi istikrarsızlıkların arttığı bir süreç olarak değerlendirir.

5. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İttihat ve Terakki Cemiyeti, siyasal alanda yalnızca muhalefet konumunda kalmıştır.
- B) II. Meşrutiyet, Osmanlı'da anayasal yönetimin yeniden işlerlik kazanmasını sağlamıştır.
- C) Meşrutiyet Dönemi'nde basın üzerindeki denetim artırılmıştır.
- D) Siyasal özgürlükler, toplumsal muhalefeti tamamen ortadan kaldırmıştır.
- E) Tarihçiler, II. Meşrutiyet'i yalnızca olumlu bir dönem olarak tanımlar.

6. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) II. Meşrutiyet'in ilanıyla anayasanın tekrar yürürlüğe girmesine
- B) Meclis-i Mebusanın yeniden açılmasına
- C) Dönemde farklı fikir akımlarının ortaya çıkışına
- D) II. Meşrutiyet'in ilanında yabancı devletlerin etkisine
- E) Basın özgürlüğü alanında atılan adımlara

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Selimiye Camisi, Osmanlı mimarisinin zirve noktalarından biri olarak 1575'te Mimar Sinan tarafından Edirne'de inşa edilmiştir. Sinan'ın "ustalık eserim" diye tanımladığı yapı, dört ince uzun minaresi, geniş avlusu ve kubbe düzenindeki mühendislik başarıyla öne çıkar. İç mekânda İznik çinileri ve zarif hat örnekleri dikkat çeker. Caminin mimarisi, Osmanlı estetik anlayışını yansıttığı kadar dönemin teknik olanaklarının da bir göstergesidir. Yalnızca ibadet amacıyla değil sanatsal ve kültürel değerleriyle de önem taşır. UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girişi, yapının uluslararası prestijini pekiştirmiştir.

7. Bu parçadan Selimiye Camisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Mimar Sinan tarafından XVI. yüzyılda Edirne'de inşa edilmiştir.
- B) Kubbe düzeninde dönemin teknik imkânlarından yararlanılmıştır.
- C) İç süslemelerinde hat ve çini örnekleri yer almaktadır.
- D) Yapı, dönemin dinî yaklaşımını ortaya koymaktadır.
- E) Dört minaresi ve geniş bir avlusu vardır.

8. Bu parçaya göre Selimiye Camisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yapımının hangi yıl tamamlandığına
- B) Mimar Sinan'ın yapıyı nasıl tanımladığına
- C) UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınma nedenlerine
- D) Osmanlı estetik anlayışını yansıttığına
- E) Sanatsal ve kültürel bakından kıymetli olduğuna

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ayasofya, Bizans İmparatoru I. Justinianus tarafından 537 yılında İstanbul'da yaptırılmıştır. Başlangıçta kilise olarak inşa edilen yapı, 1453'te Osmanlı'nın İstanbul'u fethetmesinin ardından camiye dönüştürülmüştür. Mimarisi, devasa kubbesi, mermer kaplamaları ve mozaikleriyle dikkat çeker. Yüzyıllar boyunca hem Hristiyan hem de İslam kültürünün izlerini taşıyan Ayasofya, farklı dönemlerde onarımlar ve eklemelerle bugünkü hâlini almıştır. 1935'te müze olarak hizmet vermeye başlayan yapı, 2020'de yeniden cami statüsüne kavuşmuştur. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Ayasofya, kültürel ve dinî tarih açısından evrensel bir öneme sahiptir.

1. Bu parçadan Ayasofya ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yapının Bizans ve Osmanlı dönemlerinde farklı işlevler üstlendiği
- B) Mimari süslemesinde hem mermer hem mozaik kullanıldığı
- C) Tamirat ve eklemeler sayesinde günümüzdeki şeklini aldığı
- D) Müze olarak hizmet verdiği dönemin kesintisiz devam ettiği
- E) UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer aldığı

2. Bu parçada Ayasofya ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnşasında kullanılan yapı malzemelerinin kaynağına
- B) Farklı kültürlerin izlerini barındırdığına
- C) Fetihten sonra camiye dönüştürüldüğüne
- D) Müze olarak açıldığı tarihe
- E) Yeniden cami statüsüne kavuştuğuna

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yaşar Kemal, Anadolu insanının toplumsal yapıyla kurduğu ilişkileri destansı bir üslup ve yoğun doğa betimlemeleri eşliğinde işler; bu süreçte yerel kültürel öğeleri edebî bir kimliğe dönüştürür. Dostoyevski ise XIX. yüzyıl Rus toplumunun ahlaki ikilemelerini, bireyin ruhsal çözümlerini ve inanç temelli sorgulamalarını merkeze alır. Her iki yazar da insan psikolojisinin derinliklerini irdeleme noktasında ortaklaşırken coğrafi ve kültürel bağlamlarda farklı estetik stratejiler benimser. Ayrıca her iki yazar, içerisinden çıktığı toplumun öncüsü ve sembolik değeri taşıyan birer özne yazarlardır.

3. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Dostoyevski'nin eserlerinde salt dinî konuları işlediğine
- B) Yaşar Kemal'in yerel kültürel öğeleri sanatsal bir biçimde kurguladığına
- C) Her iki yazarın da aynı coğrafi bağlamda eserler verdiğine
- D) Yaşar Kemal'in doğa betimlemelerine yer vermediğine
- E) Dostoyevski'nin toplumsal sorunları bireysel boyutla ilişkilendirmediğine

4. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Her iki yazarın da insan psikolojisine odaklandığı
- B) Dostoyevski'nin eserlerinde mekânın kültürel bağlamını önemsizleştirdiği
- C) Yaşar Kemal'in toplumsal çözümlemelerden uzak durduğu
- D) Her iki yazarın da yalnızca bireyin iç çatışmalarına yoğunlaştığı
- E) Dostoyevski'nin romanlarında ahlaki sorunlara yer vermediği

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Roman; olay örgüsünün geniş bir zaman dilimine yayılması, karakterlerin çok yönlü gelişimi ve toplumsal bağlamla bütünleşmesi açısından öyküye kıyasla daha kapsayıcı bir yapıya sahiptir. Öykü ise sınırlı bir zaman aralığında, yoğun bir atmosfer ve tek bir olaya odaklanarak güçlü bir etki yaratmayı amaçlar. Her iki tür de anlatım tekniklerinde iç monolog, geriye dönüş ve betimleme gibi araçları kullanabilir ancak bu araçların kullanım sıklığı ve derinliği türün amacına göre değişir. Yazarlar, çoğu zaman romanın geniş perspektifini öykünün yoğun anlatımıyla harmanlayarak özgün yapıtlar ortaya koyar.

5. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Romanın karakter gelişimini daha ayrıntılı işlediğine
- B) Öykünün genellikle çok sayıda olaya yer verdiği
- C) Romanın her zaman iç monolog tekniğini kullanmadığına
- D) Öykünün geniş zaman dilimlerini kapsadığına
- E) Romanın her zaman toplumsal bağlamdan uzak durduğuna

6. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Öykünün toplumsal bağlamı roman kadar önemsemediği
- B) Roman ile öykü arasında teknik benzerlikler bulunabileceği
- C) Romanın yalnızca uzun olay örgülerine odaklandığı
- D) Öykünün yalnızca tekniğe dayalı olarak biçimlendiği
- E) Roman ile öykü arasında hiçbir anlatım tekniği ortaklığı olmadığı

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Klasisizm; aklın ve düzenin öncelendiği, sanatın toplumsal değerleri koruma işlevini vurgulayan bir anlayışa sahiptir. Romantizm ise bireysel duyguların, hayal gücünün ve doğa tasvirlerinin ön planda tutulduğu bir yaklaşımı benimser. Her iki akım da biçimsel estetiğe önem verse de klasisizmde biçim, içerikten bağımsız bir disiplin unsuru olarak görülürken romantizmde biçim, duygusal yoğunluğu destekleyen bir araç olarak değerlendirilir. Bu iki yaklaşım, sanatçıların eserlerinde hem teknik hem de içerik açısından bir sentez oluşturmalarına zemin hazırlamıştır.

7. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Romantizmin biçimden tamamen bağımsız bir yaklaşım sergilediğine
- B) Romantizmin toplumsal değerleri korumayı hedeflediğine
- C) Klasisizmin duygusal yoğunluğu öne çıkardığına
- D) Klasisizmin düzeni merkeze alan bir anlayış benimsediğine
- E) Klasisizm ve romantizmin biçimsel estetiği önemsemediğine

8. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Romantizmin biçim anlayışında toplumsal işlevin öncelikli olduğu
- B) Klasisizmin biçimi yalnızca içerik yoğunluğuna göre belirlediği
- C) Klasisizm ile romantizmin bazı biçimsel yönleri ortaklaşa kullanabileceği
- D) Her iki akımın sanatçıları için teknik açıdan birleşme olanağı sunmadığı
- E) Klasisizm ile romantizmin içerik anlayışında tamamen benzerlik olduğu

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

XX. yüzyılın ortalarında başlayan Göbeklitepe kazıları, yalnızca arkeolojik teknikler açısından değil insanlık tarihine dair yerleşik kabullerin yeniden değerlendirilmesi açısından da büyük yankı uyandırmıştır. Yerleşik hayata geçişin tarımla başladığı yönündeki geleneksel görüş, burada ortaya çıkarılan tapınak benzeri yapılarla tartışmaya açılmış; kutsal mekânların, tarımdan önce de toplulukları bir araya getirmiş olabileceği düşüncesi güçlenmiştir. Kazılarda kullanılan fotogrametri ve lazer tarama teknikleri, yapıların konumlandırılmasında ve taş bloklardaki kabartmaların üç boyutlu belgelenmesinde büyük rol oynamıştır. Araştırma ekibi, hayvan figürlerinin yanı sıra soyut sembollerin de belirli bir anlatı düzenine sahip olduğunu; bu düzenin, dönem insanların kozmolojiye dair karmaşık bir anlayış geliştirdiğini ortaya koyduğunu savunmuştur. Ancak bölgedeki organik kalıntıların sınırlı olması, gündelik yaşam pratikleri ve toplumsal hiyerarşinin niteliği konusunda net yargılara varılmasını engellemektedir. Yine de Göbeklitepe hem maddi kültürün incelenmesinde hem de ritüel yaşamın izlenmesinde eşsiz bir veri kaynağı olarak kabul edilmektedir.

1. Bu parçadan Göbeklitepe araştırmalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kazılarda elde edilen veriler, yerleşik hayata geçişin yalnızca tarım temelli olmadığı yönündeki görüşü güçlendirmiştir.
- B) Organik kalıntılar sayesinde bölge halkının sosyal düzeyine dair ayrıntılı sonuçlara ulaşılmıştır.
- C) Araştırmalar, yalnızca hayvan figürlerinin sembolik anlamlarına odaklanmıştır.
- D) Kazı çalışmalarında kullanılan teknikler, yalnızca kazı alanının ölçülmesinde işlev görmüştür.
- E) Elde edilen bulgular, gelecek araştırmalara yöntem sunması yönünden değerlendirilmiştir.

2. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kazıların insanlık tarihine dair mevcut kabulleri sorgulattığına
- B) Kullanılan teknolojilerin belgelenme sürecini geliştirdiğine
- C) Figürlerin belirli bir anlatı düzenine sahip olduğuna
- D) Araştırma sonuçlarının uluslararası bilim camiasında tartışma yarattığına
- E) Organik kalıntıların sınırlı olmasının bazı yorumları kısıtladığına

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Neolitik Dönem'in en önemli yerleşim yerlerinden biri olan Çatalhöyük, sadece mimarisiyle değil inanç sistemi, sosyal yapısı ve sanatsal izleriyle de arkeoloji dünyasının ilgisini çekmektedir. Evler yan yana bitişik inşa edilmiş, girişler ise damlardan sağlanmıştır. Bu yerleşim tarzı, hem savunma açısından avantaj sağlamış hem de topluluk yaşamının önemine işaret etmiştir. Dinî törenlerin evlerde gerçekleştiği, mezarların ise bu evlerin tabanına gömüldüğü anlaşılmaktadır. Duvar resimleri, kabartmalar ve heykelcikler; bu toplumun ritüellere verdiği önemi ve doğa olaylarını anlamlandırma çabasını gözler önüne serer. Yerleşim düzeni, kişisel mülkiyetin henüz gelişmediğini ve kolektif yaşamın ön planda olduğunu düşündürmektedir. Tüm bu veriler, Çatalhöyük'ün sadece bir yerleşim yeri değil aynı zamanda dönemin zihinsel ve kültürel yapısına dair ipuçları taşıyan bir merkez olduğunu kanıtlar niteliktedir.

3. Bu parçada Çatalhöyük ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Ölümle ilgili inançların günlük yaşamla iç içe geçtiğine
- B) Ortak mülkiyet anlayışının sosyal düzene yön verdiğine
- C) Dış tehditlere karşı savunma amacı güden bir mimari benimsendiğine
- D) Sanat yoluyla doğanın gizemini açıklama çabasına
- E) Ticaret yolları üzerinde bulunmasının kültürel etkileşimi artırdığına

4. Bu parçaya göre Çatalhöyük ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Evlerin düzeni, toplumsal dayanışmayı destekleyen bir yapı ortaya koymaktadır.
- B) Evlerde bulunan kalıntılar, sanatın mimariyle bütünüyle iç içe geçtiğini kanıtlamaktadır.
- C) Kolektif yaşam biçimi, sosyal sınıflar arasında keskin ayrımlar doğurmuştur.
- D) Dinî törenlerin kamusal alanlarda yapılması, inanç sistemini görünür kılmıştır.
- E) Mezar ritüelleri, bölgedeki tarım faaliyetleriyle doğrudan ilişkilendirilmiştir.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Millî Mücadele yıllarında cephe gerisinde olduğu kadar cephede de aktif rol alan Halide Edip Adivar, edebiyat anlayışını toplum meselelerini dile getirme üzerine inşa etmiştir. Romanlarında kadınların toplumsal konumunu, özgürlük ve eğitim hakkını sıklıkla işlemiş, bireysel hikâyeleri tarihsel olaylarla harmanlamıştır. Batı edebiyatından etkilenmiş olsa da kendi üslubunu oluştururken yerli kültür öğelerinden beslenmiştir. Halide Edip, eserlerinde bireyin iç dünyasını anlatırken aynı zamanda dönemin toplumsal çalkantılarını da yansıtmış; modernleşme sürecini halkın günlük yaşamına nasıl sirayet ettiğini irdelemiştir. Onun için edebiyat, hem estetik bir uğraş hem de toplumsal dönüşüm aracı olmuştur.

5. Bu parçaya göre Halide Edip Adivar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Romanlarında bireysel öyküleri tarihsel bağlam içinde kurgulamıştır.
- B) Tamamen Batı edebiyatı etkisinde eserler vermiştir.
- C) Kadınların toplumsal konumuna değinmekten özellikle kaçınmıştır.
- D) Modernleşme sürecini yalnızca teorik düzeyde ele almıştır.
- E) Edebiyatı yalnızca estetik bir uğraş olarak görmüştür.

6. Bu parçada altı çizili ifade Halide Edip'in sanat anlayışının hangi yönüne işaret etmektedir?

- A) Eserlerinde yalnızca bireyin iç dünyasına yönelmesi
- B) Dönemin sosyal olaylarını eserlerine konu edinmesi
- C) Tarihsel olaylardan bağımsız kurgular oluşturması
- D) Toplumsal meseleleri kurmaca dünyaya yansıtmaktan kaçınması
- E) Modernleşme sürecine dair fikirlerini denemelerinde dile getirmesi

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

XVI. yüzyılda Osmanlı bilim dünyasında önemli bir yer edinen Takiyüddin, gözleme dayalı çalışmalarıyla yalnızca astronomi alanında değil mekanik ve optik gibi disiplinlerde de dikkate değer yenilikler ortaya koymuştur. İstanbul'da kurduğu rasathanede, yıldızların konumlarını ölçmede Batı'daki çağdaşlarının kullandığı yöntemlere benzer teknikler uygulamış ancak kendi tasarladığı aletlerle ölçümlerin hassasiyetini artırmıştır. Mekanik saatler üzerinde geliştirdiği düzenekler, gözlem verilerinin zamanla ilişkilendirilmesinde dönemin standartlarını ileri taşımıştır. Bununla birlikte rasathanesinin kısa sürede kapatılması, çalışmalarının geniş bir bilim çevresinde sistematik olarak değerlendirilememesine yol açmıştır.

7. Bu parçadan Takiyüddin ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Gözlemlerinde yalnızca kendi tasarladığı araçlardan yararlanmıştır.
- B) Batı'daki çağdaşlarının kullandığı tekniklerden tamamen uzak durmuştur.
- C) Farklı disiplinlerdeki yenilikçi çalışmalarıyla döneminin standartlarını geliştirmiştir.
- D) Mekanik saatler üzerindeki çalışmalarını astronomiden bağımsız olarak yürütmüştür.
- E) Rasathanesinin kapanışı, onu yeni gözlem teknikleri geliştirmekten alıkoymamıştır.

8. Bu parçada altı çizili ifade Takiyüddin'in bilimsel yaklaşımının hangi yönünü vurgulamaktadır?

- A) Ortaya koyduğu araçlarla ince detaylı bir sonuç çıkarmaya çalışması
- B) Gözlem yöntemlerinde yenilik arayışını yalnızca Batı'dan aktarması
- C) Ölçümlerde hassasiyeti ikinci planda tutarak yorum gücüne odaklanması
- D) Kullanılan teknikleri çağdaşlarından bağımsız bir biçimde reddetmesi
- E) Tasarladığı araçları yalnızca mekanik alanında değerlendirmesi

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sanayi Devrimi'nin sonuçları, tarihçiler arasında farklı açılardan değerlendirilmiştir. Kimi araştırmacılar, bu dönüşümü ekonomik üretim kapasitesini artıran ve toplumsal refahı genişleten bir süreç olarak görür. Diğerleri ise işçi sınıfının ağır çalışma koşullarını, kentlerdeki düzensizleşmeyi ve çevresel yıpranmayı öne çıkarır. Bu iki yaklaşım, aynı tarihsel sürecin farklı boyutlarını ele alsa da her ikisi de Sanayi Devrimi'nin modern toplumların şekillenmesinde belirleyici olduğunu kabul eder. Ayrıca bu dönemde teknolojik yeniliklerin yayılma hızı, küresel ticaret ağlarının daha önce görülmemiş ölçüde genişlemesine zemin hazırlamıştır. Demir yolları, buharlı gemiler ve telgraf gibi yenilikler hem üretim hem de iletişim biçimlerinde köklü değişimlere yol açmıştır.

1. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanayi Devrimi'nin hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin bulunduğu
- B) Çoğu tarihçilerin Sanayi Devrimi'ni ekonomik refah üzerinden değerlendirdiğine
- C) İşçi sınıfının koşullarının tüm dönemlerde iyileştiğine
- D) Kentleşmenin Sanayi Devrimi ile birlikte tamamen düzenli hâle geldiğine
- E) Çevresel etkilerin tarihçiler tarafından göz ardı edildiğine

2. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ekonomik faydaları savunanların çevresel sorunları dikkate almadığı
- B) Olumsuz etkileri öne çıkaranların, ekonomik gelişmeyi bütünüyle reddettiği
- C) Sanayi Devrimi'nin, farklı tarihçiler tarafından birbirini tamamlayan yönleriyle incelendiği
- D) Sanayi Devrimi'nin modern toplumların şekillenmesinde sınırlı rol oynadığı
- E) Tüm tarihçilerin Sanayi Devrimi'ni aynı perspektiften değerlendirdiği

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

XX. yüzyılın ortalarında yapılan bazı sosyal psikoloji deneyleri, bireylerin otorite figürlerinden gelen talimatlara karşı gösterdikleri uyum düzeyini incelemeye odaklanmıştır. Deneylerde katılımcılara, kendi değer yargılarıyla çelişebilecek yönergeler verilmiş ve bu talimatlara verdikleri tepkiler gözlemlenmiştir. Bulgular, birçok katılımcının ahlaki ilkelerine ters düşse bile otoritenin talimatlarını yerine getirmeye devam ettiğini ortaya koymuştur. Araştırmacılar, bu eğilimi toplumsal düzenin birey üzerindeki yapısal baskısıyla ilişkilendirmiştir. Ayrıca elde edilen sonuçların grup içi etkileşimlerin bireysel karar alma süreçleri üzerindeki rolünü anlamada önemli bir kaynak olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte, bu tür deneylerin yöntemsel sınırları ve etik boyutları günümüzde hâlen yoğun biçimde tartışılmaktadır.

3. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bireyler, bazen etik değerlerinden ödün vererek otoriteye uyma eğilimindedir.
- B) Deneyler, yalnızca bireylerin bilinçaltı süreçlerini analiz etmeyi amaçlamıştır.
- C) Katılımcılar, grup etkisi bulunmadığında dahi talimatları sorgulamadan yerine getirmiştir.
- D) Sosyal psikoloji, etik açıdan tartışma yaratabilecek konuları incelemekten kaçınmaktadır.
- E) Bulgular, yalnızca bireylerin kişisel çıkarlarını koruma çabasıyla açıklanmıştır.

4. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Otorite figürlerinin, bireylerin davranışlarını kendi değer yargılarına rağmen etkileyebildiğine
- B) Araştırma sonuçlarının, grup etkileşiminin karar süreçlerindeki rolünü anlamada kullanıldığına
- C) Bulguların, toplumsal düzenin ve otoritenin birey üzerindeki baskısıyla ilişkilendirildiğine
- D) Deneylerde katılımcıların verilen talimatlara çeşitli şekilde uymamalarının sebeplerine
- E) Yapılan çalışmaların ve sonuçların yöntemsel ve etik açıdan tartışmalara yol açtığına

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Virginia Woolf, roman sanatını yalnızca olayların ardışık biçimde aktarılmasıyla sınırlı görmeyen yazarlar arasında yer alır. Ona göre iyi bir roman; karakterlerin düşünce akışını, duygularını ve zihinsel dalgalanmalarını da görünür kılmalıdır. Woolf; dönemin bazı yazarlarını, eserlerinde insan zihninin karmaşık yapısını derinlemesine işlememekle eleştirir. Özellikle yalnızca metnin yüzeyinde görünen olaylarla yetinip karakterlerin iç dünyasına inmeyen anlatıların, romanın sanatsal değerini sınırladığını savunur. Yazar, bu yaklaşımıyla modernist edebiyatın bilinç akışı tekniklerine yönelir ve okuyucunun, karakterlerle empati kurmasını hedefler. Ona göre roman, sadece dışsal eylemleri değil zihinsel süreçleri de sanatın bir parçası hâline getirmelidir.

5. Bu parçada altı çizili sözle eleştirilen yazar tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zihinsel çözümlemeler yerine yalnızca betimleme yapan
- B) Bilinç akışı tekniğini abartılı biçimde kullanan
- C) Okuyucuyu zihinsel olarak zorlayan kurgular üreten
- D) Karakterlerin geçmişini gereğinden fazla anlatan
- E) Olayları ön plana çıkarıp karakterlerin psikolojik derinliğini ihmal eden

6. Bu parçadan Virginia Woolf ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Olay örgüsünü, edebiyatın en önemli unsuru olarak görmüştür.
- B) Roman anlayışını karakterlerin iç dünyasını yansıtmaya üzerine kurmuştur.
- C) Klasik roman biçimlerini eleştirerek kendine benzer yazarlar yetiştirmiştir.
- D) Yalnızca bilinç akışı tekniğiyle yazdığı eserler vermiştir.
- E) Psikolojiyi aktarmanın okuyucuyu zorladığını düşünmüştür.

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilim tarihi araştırmalarında, bilim insanlarının düşünce biçimleri ile yazarların kurgusal evrenlerini inşa etme yöntemleri arasında benzerlikler kurulmuştur. Bir romancının olay örgüsünü adım adım kurgulaması, bilim insanının hipotezini sistemli biçimde geliştirmesine benzetilir. Ancak kimi dönemlerde mevcut teorilerin tutarlılığına aşırı güven duyulmuş, yeni verilerle çatışan bulgular göz ardı edilmiştir. Bu yaklaşım; yazarların kurdukları dünyayı, okurun gerçeklik algısıyla çelişse bile değiştirmemelerine benzetilir. Araştırmacılar hem bilim hem edebiyat alanında yeniliğe açık olmanın derinlik kazandırdığını, aksi durumda ortaya çıkan ürünün kendi sınırlarının mahkûmu olacağını belirtir.

7. Bu parçada altı çizili sözden aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Yerleşik düşünce biçimlerine bağlılık, ilerlemenin önünde engel oluşturabilir.
- B) Bilimsel yöntem, yalnızca mevcut teorilerle uyum sağladığında değer taşır.
- C) Yaratıcı düşünce ancak somut kanıtlarla desteklendiğinde anlam kazanır.
- D) Edebî eserlerin gerçeğe bağlılığı, yazar için zorunludur.
- E) Yeni verilerle çatışan teoriler, bilim tarihinde nadiren görülmüştür.

8. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Paradigmaların korunması, her iki alan için de zorunludur.
- B) Bilimsel ilerleme, her zaman mevcut paradigmalara uyum içinde gerçekleşir.
- C) Edebî yaratıcılık, mutlaka gerçeklik algısına sıkı sıkıya bağlıdır.
- D) Bilim ve edebiyat, değişime açıklık açısından benzerlik gösterebilir.
- E) Bilim insanları, her zaman yeni verilere uyum sağlamakta başarılıdır.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Orson Welles'in *Citizen Kane* filmi, sinema tarihinin en yenilikçi yapımlarından biri olarak kabul edilir. Anlatı yapısındaki parçalı zaman kurgusu, izleyicinin olayları farklı bakış açılarından görmesini sağlar. Filmin merkezinde, basın patronu Charles Foster Kane'in yaşamı ve hırsları yer alır ancak hikâye, onu tanıyan kişilerin çelişkili tanıklıkları üzerinden ilerler. Bu yöntem, mutlak gerçeğin tek bir perspektiften elde edilemeyeceğini ima eder. Görsel açıdan derin odak (deep focus) tekniğinin yoğun biçimde kullanılması, karakterler ve mekânlar arasındaki ilişkileri vurgular. Sinema eleştirmenleri, filmin biçimsel yenilikleriyle dramatik içeriği arasındaki uyumun, onu zamanının ötesine taşıdığını belirtir.

1. Bu parçada altı çizili sözden aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Gerçek, farklı bakış açılarının bir araya gelmesiyle bütünlüklü biçimde kavranabilir.
- B) Bir filmdeki olay örgüsü, yalnızca kronolojik biçimde sunulduğunda anlaşılabilir.
- C) Anlatıcının güvenilirliği, sanat eserlerinde sorgulanmaz ve eleştirilmez.
- D) Tek bir tanık üzerinden aktarılan bilgiler, gerçeği yansıtmakta en etkili yoldur.
- E) Parçalı kurgu, izleyicinin olaya ilgisini azaltırarak onu filminden uzaklaştırır.

2. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) *Citizen Kane* hem biçim hem içerik açısından yenilikçi unsurlar barındırmaktadır.
- B) Filmin başarısı yalnızca teknik yeniliklerinden kaynaklanmaktadır.
- C) Karakterler arası ilişkiler, sinema tekniğinden bağımsız olarak aktarılmıştır.
- D) Tek bir perspektifin hâkim olduğu anlatılar, gerçeği en iyi şekilde yansıtır.
- E) Filmin anlatı yapısı, izleyicinin olayı tek yönden değerlendirmesini sağlar.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Nâzım Hikmet, XX. yüzyıl Türk şiirinin yenilikçi figürlerinden biridir. Edebî yaklaşımında bireysel deneyimlerle toplumsal gerçekleri ustaca birleştirmiştir. Serbest ölçü kullanarak geleneksel vezin anlayışına meydan okumuş, sade fakat yoğun anlam katmanları barındıran bir dil geliştirmiştir. Politik kimliği ve uzun süren sürgün yılları, eserlerine hem tematik hem de biçimsel açıdan belirgin izler bırakmıştır. Yapıtları, yalnızca estetik bakımdan değil aynı zamanda yaşadığı dönemin ideolojik atmosferini yansıtması açısından da önemlidir. Onun şiir anlayışı, bireysel duyarlılıkla kolektif bilinci harmanlayan özgün bir poetika üzerine kuruludur.

3. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Şairin şiirlerinde bireysel temalar, toplumsal konulara göre daha baskındır.
- B) Nâzım Hikmet'in eserleri, yalnızca estetik birer ürün olarak değerlendirilmiştir.
- C) Şair, şiirinde bireysel duyarlılık ile toplumsal bilinci bir araya getirmiştir.
- D) Politik duruşu, yalnızca tematik unsurlarda etkili olmuştur.
- E) Şairin tüm şiirleri, farklı anlayışlara ilham veren zenginliktedir.

4. Bu parçada Nâzım Hikmet ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Eserlerinin dönemin ideolojik atmosferini yansıtmaması
- B) Şairin serbest ölçüyle geleneksel vezin anlayışını dönüştürmesi
- C) Eserlerinde kullandığı dilin yalınlığı
- D) Şairin edebiyat dışındaki sanatsal faaliyetleri
- E) Politik kimliğinin eserlerindeki etkisi

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Mahzuni Şerif, halk müziğini bir eğlence biçimi olmasının yanında toplumsal hafızanın korunmasında işlevsel bir araç olarak değerlendirmiştir. Eserlerinde kırsal yaşamın dar ekonomik koşullarını ve şehirleşmenin yarattığı kültürel dönüşümü irdelemiştir. Kendine özgü hiciv dili, toplumsal ve bireysel eleştirinin etkili bir unsuru olmuştur. Yurt dışında verdiği konserlerde Anadolu'nun müzikal mirasını farklı kültürlerle taşımış, halk müziğinin evrensel niteliklerini ön plana çıkarmıştır.

5. Bu parçadan Mahzuni Şerif ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Halk müziğinin sanatsal işlevine vurgu yaptığına
- B) Sanatçının müziğinde sadece kırsal yaşamı ele aldığına
- C) Yurt dışındaki etkinliklerinde kültürel etkileşimi önemseydiğine
- D) Eserlerinde siyasi temalara ağırlık vermediğine
- E) Şehirleşmeyi tümüyle olumlayan bir bakış açısına sahip olduğuna

6. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sanatçının hiciv dilini toplumsal eleştiride kullandığına
- B) Halk müziğini kültürler arası bir köprü olarak gördüğüne
- C) Yurt dışındaki konserlerinin tematik içeriğine
- D) Farklı enstrüman türlerini kullanma biçimine
- E) Şehirleşmenin kültürel etkilerini ele aldığına

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Oğuz Atay'ın *Tehlikeli Oyunlar* adlı romanı, bireyin içsel çatışmalarını, modern yaşamın yalnızlaştırıcı etkileriyle harmanlayan bir yapıdadır. Eser, oyun ve gerçeklik arasındaki sınırları bulanıklaştırarak okuyucuyu metin içinde aktif bir sorgulama sürecine davet eder. Karakterlerin bilinç akışı tekniğiyle aktarılan düşünceleri, okurun zihninde parçalı bir yapı oluşturur. Roman, dönemin edebiyat anlayışında deneysel anlatım tekniklerinin öne çıkmasında önemli bir yere sahiptir. Ayrıca metin, ironi ve mizahı bir arada kullanarak dramatik yoğunluğu farklı bir biçimde dengeler. Yazar, bu yolla hem toplumsal eleştiriye hem de bireysel yabancılaşmayı özgün bir dil örgüsüyle yansıtır.

7. Bu parçadan *Tehlikeli Oyunlar* ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kahramanların toplumla tam bir uyum içinde olduğuna
- B) Anlatımda yalnızca ciddi ve ağır bir tonun kullanıldığına
- C) Deneysel anlatım teknikleriyle edebiyata katkı sağladığına
- D) Karakterlerin düşüncelerinin kronolojik sırayla verildiğine
- E) Metnin tamamen toplumsal olaylara odaklandığına

8. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Oyun ve gerçeklik arasındaki sınırların sorgulandığına
- B) Karakterlerin bilinç akışı tekniğiyle aktarıldığına
- C) Eserin dönemin edebiyat anlayışına etkisine
- D) Yazarın biyografik unsurlara yer verip vermediğine
- E) İroni ve mizahın bir arada kullanıldığına

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Müslüm Gürses, Orhan Gencebay ve Ferdi Tayfur; arabesk müziğin farklı dönemlerdeki önde gelen temsilcilerindendir. Gürses, dramatik yorumuyla bireysel acıları evrensel bir dile taşıırken Gencebay, geleneksel makamları Batı müziği unsurlarıyla harmanlayarak türün sınırlarını genişletmiştir. Tayfur ise melodik sadelik ile yoğun duygusal aktarımı birleştirmiştir. Üç sanatçının eserlerinde göç, kentleşme ve yalnızlık temaları belirgin olmakla birlikte, her biri bu temaları kendi üslubunca işlemiştir. Bu çeşitlilik, arabesk müziğin yalnızca bir müzik türü değil toplumsal hafızanın da bir yansıması olduğunu göstermektedir. Ayrıca sanatçılar arasındaki farklılıklar, türün tek tip bir anlatıdan uzak, zengin bir ifade alanına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

1. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Arabesk müzik, temsilcilerinin üslup farklılıkları sayesinde çok katmanlı bir yapıya sahiptir.
- B) Müslüm Gürses, yalnızca bireysel duyguları işlemiş ve toplumsal temalara yer vermemiştir.
- C) Ferdi Tayfur, melodik sadeliği ile dramatik yorum gücünü birleştirmiştir.
- D) Orhan Gencebay, türün sınırlarını yalnızca geleneksel çerçevede genişletmiştir.
- E) Üç sanatçı da göç temasını benzer biçimde işlemiştir.

2. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Arabesk müziğin toplumsal hafızaya dair unsurlar taşıdığı ifade edilmiştir.
- B) Üç sanatçı da aynı müzikal dönemde etkinlik göstermiştir.
- C) Sanatçılar, ortak temaları farklı bakış açılarıyla ele almıştır.
- D) Kentleşme teması üç sanatçının eserlerinde de görülmektedir.
- E) Gencebay, Doğu ve Batı müzik unsurlarını bir arada kullanmıştır.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Özgürlük, yalnızca zincirlerin kırılmasıyla değil görünmez bağların fark edilmesiyle başlar. Birey, dışsal duvarlar yıkılsa bile alışkanlıklarının dar koridorlarında dolaşmaya devam edebilir. Bu yüzden özgürlük, sahip olunacak bir mülk değil her an yeniden kurulması gereken kırılabilir bir dengedir. Bazı düşünürler, onun amacını bireyin içindeki tohumun filizlenmesine; bazıları ise köklerin toprağa ve çevreye uyum sağlamasına benzetir. Her iki görüş de özgürlüğün tek bir doruk noktası olmadığını, sürekli değişen ufuk çizgilerinde şekillendiğini kabul eder.

3. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Özgürlük, bireyin kendi içsel potansiyelini ve çevresiyle uyumunu gözetken bir süreçtir.
- B) Dışsal engellerin kaldırılması, özgürlüğün tam anlamıyla gerçekleşmesi için yeterlidir.
- C) Özgürlük, sahip olunduğunda kalıcı olarak korunan bir durumdur.
- D) Bireyin alışkanlıkları, özgürlük sürecinde belirleyici bir unsur değildir.
- E) Özgürlük içsel ve dışsal faktörler arasında kurulması gereken dinamik bir dengedir.

4. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Özgürlük, görünmez bağların da fark edilmesini gerektirir.
- B) Alışkanlıklar, bireyin özgürlük alanını kısıtlayabilir.
- C) Özgürlüğün amacı konusunda farklı benzetmeler yapılmıştır.
- D) Özgürlük, tek ve değişmez bir hedefe ulaşma sürecidir.
- E) Özgürlük anlayışı, değişen koşullara göre yeniden tanımlanabilir.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Karstik araziler; kireçtaşı, dolomit ve jips gibi kolay çözünebilen kayaçların sularla aşındırılması sonucu oluşur. Bu bölgelerde yüzey şekilleri kadar yer altı şekilleri de çeşitlilik gösterir; mağaralar, obruklar ve yer altı nehirleri bu sürecin tipik ürünlerindendir. Karstlaşma süreci, kayaç yapısına, iklim koşullarına ve bitki örtüsüne bağlıdır. Sıcak ve nemli bölgelerde karstik şekillerin gelişimi daha hızlı olurken soğuk ve kurak bölgelerde bu süreç yavaşlar. Bazı araştırmacılar, yer altı su hareketlerinin karst topografyasının evriminde belirleyici olduğunu savunur. Buna karşılık, yüzey akışının da bazı bölgelerde eşit derecede etkili olabileceği öne sürülmektedir.

5. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Karstik şekillerin oluşum hızı iklim koşullarına göre değişebilir.
- B) Karstik araziler yalnızca sıcak bölgelerde oluşur.
- C) Karstik oluşumlarda yer altı sularının etkisi yüzey akışına göre her zaman daha fazladır.
- D) Karstlaşmada yalnızca kayaç yapısı etkilidir, bitki örtüsünün rolü yoktur.
- E) Soğuk bölgelerde karstlaşma süreci hızlıdır.

6. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Karstik şekillerin çeşitliliği yüzey ve yer altı unsurlarını kapsar.
- B) Karstlaşma süreci farklı doğal faktörlerin etkisi altındadır.
- C) Evrimsel süreç doğada kendini gösteren bir durumdur.
- D) Karstik arazilerde tarımsal faaliyetlerin yaygınlığı fazladır.
- E) İklim koşulları, karstlaşma hızını doğrudan etkiler.

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilim tarihçisi Thomas Kuhn, bilimsel ilerlemenin sürekli ve doğrusal bir süreç olmadığını, aksine belirli dönemlerde köklü değişimlerle ilerlediğini savunur. Ona göre bilim insanları, uzun süre mevcut paradigmlar içinde çalışır ancak bu paradigmlar, yeni verilerle çelişmeye başladığında kriz ortaya çıkar. Kuhn, bu noktada mevcut teorilere sıkı sıkıya bağlı kalıp çelişkili verileri görmezden gelen bilim insanlarının, bilimin gelişimini yavaşlattığını belirtir. Paradigma değişimleri, yerleşik teorilerin yerini yeni bakış açılarına bırakmasıyla gerçekleşir. Bu nedenle Kuhn, bilim tarihinde devrim niteliğinde sıçramalar yaşandığını ve bu sıçramaların bilimsel ilerlemenin en önemli motoru olduğunu savunur.

7. Bu parçada eleştirilen bilim insanı tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mevcut teorileri sorgulamadan kabul eden
- B) Deneysel sonuçları teoriye uydurmaya çalışan
- C) Bilimsel yöntemi dışlayan açıklamalar üreten
- D) Teoriler arasında tutarlılık gözetmeyen
- E) Paradigma değişimlerini gereksiz bulan

8. Bu parçadan Thomas Kuhn ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilimsel ilerlemenin dönemsel sıçramalarla gerçekleştiğini savunur.
- B) Mevcut teorilerin mutlak doğrular olduğunu kabul eder.
- C) Bilimsel değişimin yalnızca teknolojik gelişmelerle mümkün olduğunu düşünür.
- D) Paradigmaların kalıcılığının bilime istikrar kazandırdığını vurgular.
- E) Bilimsel devrimlerin nadiren gerçekleştiğini öne sürer.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1977'den bu yana 17'si efsaneleşmiş, 21 bin 647 karakteri barındıran *Star Wars* evreni, iyi ile kötünün savaşını anlatıyor. Ancak hikâyenin başını bilmeyen milenyum nesli, popüler kültürün etkisiyle sadece gücün karanlık tarafını temsil eden Darth Vader karakterini biliyordu. Bebek Yoda, bir anda büyük küçük her yaştan izleyicinin ilgisini uyandırdı. Yeni nesli hikâyeye bağlayacak ortak bir zemin yarattı. *Star Wars (Yıldız Savaşları)* evreniyle dünya ilk kez 48 yıl önce tanışmıştı. Gezegenler arası güç savaşını anlatan bu evrenin 12 filmi çekildi. 45 milyar dolarlık bir değere kavuştu. *Star Wars*'un dizisi *The Mandalorian*'ın ilk bölümünde uçan bir puset içinde görülen üç parmaklı bebek büyük gizem yarattı. Daha sonra bu bebeğin, serinin efsane karakteri saygıdeğer Jedi ustası Yoda'nın bebek versiyonu olduğu ortaya çıktı. Oysa dizinin tanıtımlarında karakterle ilgili hiçbir ipucu yoktu. Bebek Yoda, bir anda dünya çapında heyecan kaynağı oldu.

1. Bu parçaya göre Bebek Yoda ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Darth Vader karakteriyle çok mücadele ettiği
- B) 48 yıldan bu yana herkesçe ilgiyle takip edildiği
- C) Dizinin tanıtımlarında kendine az yer bulabildiği
- D) Çok sevilmesinden dolayı dizinin önüne geçtiği
- E) Genç nesilleri *Star Wars* evrenine yaklaştırdığı

2. Bu parçada altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkese hitap eden bir özellik kazandığı
- B) Zaman içinde tanınırlığını iyice artırdığı
- C) Toplam hasılatın zirve yapmasını sağladığı
- D) Dünya çapında heyecanı katlamayı başardığı
- E) Popüler kültürün etkisiyle ortaya çıktığı

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Her gün ortalama 150 türün yok olduğunu biliyor muydunuz? Biyoçeşitlilik ve habitatların yok olması, doğal dengeyi ve biyoçeşitliliği tehdit edip insanlar için ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Habitat kaybı, canlıların doğal yaşam alanlarının insan faaliyetleri sonucu yok olması veya bozulmasıdır. Ormanların kesilerek tarım alanlarına dönüştürülmesi, su kaynaklarının kirletilmesi gibi etkenler habitat kaybına neden olur. Bu yüzden birçok canlı türünün yaşam alanları azalır ve nesli tükenir. Doğal yaşam alanlarının korunması, tarım ve ormancılık faaliyetlerinin sürdürülebilir bir şekilde yapılması, su kaynaklarının temiz tutulması gibi tedbirlerle biyoçeşitlilik ve habitat kaybı kontrol altına alınabilir. Bu süreçte bireylerin çevre bilinci geliştirmesi ve doğaya karşı duyarlı olması da oldukça önemlidir.

3. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Biyoçeşitlilik ve habitatlar, insanlar yüzünden yok olmaktadır.
- B) Gen çalışmaları sayesinde yok olan türler geri getirilmektedir.
- C) Orman arazileri yok edilip tarım alanları yapılmamalıdır.
- D) İnsani faaliyetler, bazı türlerin yok oluşuna yol açmaktadır.
- E) Habitat kaybı, türlerin yaşam alanlarının ortadan kalkmasıdır.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu parçanın alındığı makalede geçebilecek cümlelerden biri olamaz?

- A) Şimdiye kadar ortadan kalkan sayısız canlı türü, besin zincirinde boşluklara yol açmıştır.
- B) Çeşitli bitki ve hayvan türlerinin yaşam alanlarının yok olması, doğal dengenin bozulmasıyla sonuçlanır.
- C) Birçok bitki ve hayvan türü, insanlar için gıda ve tarım kaynağı olarak önemlidir.
- D) Habitat ve tür kaybının hiçbir şekilde önlenemeyeceği gerçeği yavaş yavaş anlaşılmaktadır.
- E) Doğal kaynaklara dayalı endüstriler, habitat kaybıyla birlikte zarar görmektedir.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Guinness Rekorlar Kitabı'na göre, en yaşlı insan Jeanne Louise Clement adında bir Fransız kadındı. Clement, 1875'ten 1997'ye kadar 122 yıl yaşamını sürdürdü. Muhtemelen hiçbirimiz bu kadar şanslı olamayacağız ancak modern sağlık uygulamaları ve hijyen faktörleri sayesinde yaşam beklentimiz sadece on yıllar içinde büyük ölçüde arttı. Peki ama eski insanların ortalama yaşam süresi ne kadardı? İnsanlık tarihinde uzun bir süre boyunca şimdiki gibi ayrıntılı nüfus kayıtlarının olmaması nedeniyle bu soruya cevap vermek neredeyse imkânsız, özellikle de zamanda geriye gittikçe. Tıpkı geçmişte olduğu gibi günümüzde de yaşam beklentisi dağılımı her yerde eşit değil. Hong Kong 85,3 yıl ile en yüksek ortalama yaşam süresine sahip. İç çatışmalar, salgınlar, hastalık kaynaklı ölümler gibi faktörler nedeniyle Orta Afrika Cumhuriyeti 54,4 yıl ile en düşük yaşam süresine sahip.

5. Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Fransız kadınlar dünya ortalamasının oldukça üzerinde bir süre yaşamaktadır.
- B) İnsanın bedensel ömrü, hiçbir koşulda 122 yılın üzerine çıkamayacaktır.
- C) Eski çağlara ait nüfus kayıtlarının eksikliği ortalama yaşam süresini belirlemeyi güçleştirir.
- D) Orta Afrika Cumhuriyeti'nde 55 yaşın üzerinde birini görmek imkânsızdır.
- E) Yalnızca on yıllar önce bile dünyanın her yerindeki insanların ömrü otuz yıl yükselmiştir.

6. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hong Konglu insanların diğer ülkelerdeki insanlardan daha uzun yaşadığına
- B) Afrika'nın en az bir ülkesinde süren iç savaşın orada ortalama ömrü kısalttığına
- C) Ortalama ömür beklentisinin hiçbir zaman her yerde aynı olmadığına
- D) Ayrıntılı nüfus kayıtlarının, tarihinin eski dönemlerinde düzgün tutulmadığına
- E) XIX. yüzyıl sonlarında doğan bazı insanların yüz yıllık eşiği kolayca geçtiğine

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Amerika Yerlilerinin yaklaşık 15.000 ila 30.000 yıl önce Bering Boğazı üzerinden Asya'dan göç ettikleri düşünülüyor. Genetik araştırmalar yerli halklar arasındaki genetik çeşitliliği de dikkate alarak Amerika kıtasına birkaç dalga hâlinde Sibiryaya, Orta Asya ve muhtemelen Uzak Doğu Asya üzerinden göç ihtimali üzerinde duruyor. Türkçe ile Kızılderili dilleri arasındaki kelime benzerliklerini araştırmak, çok geniş dil ailesi nedeniyle zorlu bir süreç. Bazı araştırmalar, dilsel akrabalığı destekleyen kanıtlar sunduğunu söylüyor. Ancak bunlar, çok sınırlı bazı kelime ortaklıklarından bahseden makaleler. Birkaç kelimenin benzerliğine dayanarak bu dillerin ortak kökenden geldiği iddialarının dil bilimsel olarak desteklenmesi mümkün görünmüyor. Ayrıca listedeki kelimelerin adı geçen dillere ait olduğunu ispat eden yazılı kaynak da bulunmuyor.

7. Bu parçadan ulaşılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kızılderili dilleri ve Türkçe arasındaki benzerlikler, bilimsel açıdan kesin değildir.
- B) Amerika Yerlilerinin Asya dillerini konuşmamaları, onların Türk olmadıklarını kanıtlamaz.
- C) Birkaç kelimenin benzerliği bile büyük diller arasındaki yakınlığın kesin ispatıdır.
- D) Amerika kıtasına gelen yerli halklar, burada çok büyük nüfuslara ulaşmayı başarmışlardır.
- E) Bering Boğazı, Amerika kıtasına yapılan ilk göçlerin tarihsel coğrafi yoludur.

8. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Amerika Yerlilerinin Asya'dan göç tarihleri, yalnızca yaklaşık olarak bilinmektedir.
- B) Türkçe ve bazı Kızılderili dilleri arasındaki yakınlıklar, tesadüfi düzeyde kalmış olabilir.
- C) Yazılı kaynakların olmayışı nedeniyle Türkçe-Kızılderili dilleri akrabalığını ispatlamak zorlaşmaktadır.
- D) Sibiryaya, Orta Asya ve Uzak Doğu Asya'dan gelenler, Amerika'yı yerlilerden arındırıp oranın yerlisi olmuştur.
- E) Genetik araştırmalar, Kızılderililerin genetik çeşitliliğe sahip olduğunu göstermiştir.

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kuzgunlar; karga, alakarga, saksağan ve göknar kargası gibi kuşları içeren kargagiller familyasının bir üyesidir. Bu kuşların her biri, tam bir zekâ küpü olduğunu ispatlamıştır. Bu türler, yıllar boyunca yüzünüzü; göknar kargaları ise yiyecek sakladıkları binlerce farklı yeri hatırlayabilir. Biz aynı şeyi yapmakta sorun yaşıydık. Kuzgunlar, birçok karmaşık adımdan oluşan, ipe bağlı yemi almak üzerine tasarlanmış bulmacaları kolaylıkla ilk denemede çözebilmektedir. Ayrıca biyologların yuvalarına tırmanmalarını engellemek için onlara taş atmış, kunduz leşlerinin yanında ölü taklidi yaparak diğer kuşları besinlerinin yanından korkutup kaçırmıştır. 2017'deki bir çalışmada araştırmacılar, kuzgunların önceden plan yapabildiğini gösterdi. Bu, daha önce sadece insanlarda ve büyük maymunlarda gözlemlenmiş bir beceriydi.

1. Bu parçaya göre kargagiller familyasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) En az beş farklı alt türünün bulunduğu
- B) Her türünün şaşırtıcı şekilde zeki olduğuna
- C) Göknar kargalarının hepsinden üstün sayıldığına
- D) İnsanların simasını akıllarında tuttuklarına
- E) Kuzgun alt türünün besin bulmacaları çözdüğüne

2. Bu parçada söz edilen araştırmanın amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Kuzgun türlerinin plan yaparken insanlarla ilişkilerinin nasıl olduğunu anlamak
- B) Karmaşık bir davranış biçiminin insanlara ve maymunlara özgü olmadığını göstermek
- C) Bazı davranış biçimlerinin hangi koşullarda ortaya çıktığını akla uygun biçimde kanıtlamak
- D) Hayvanların bazı tuhaf davranışlarının, hayatta kalma güdüsüyle ilişkisini ortaya koymak
- E) Birçok canlı türünün insanla olan benzerliklerini ve farklılıklarını açıklamak

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İlk kez 1949'da müzikal bir terim olarak Billboard dergisinde Jerry Wexler tarafından kullanılan Rhythm and Blues ya da daha yaygın adıyla R&B, müzik dünyasının en etkileyici ve dönüştürücü türlerinden biridir. R&B, 50'ler ve 60'larda bir salon müziği olarak tanındı, caz müziği ile karışık bir izlenim bıraktı. 70'lerin başlarına kadar R&B, yavaş tempolu, ritim odaklı müziklerin genel bir tanımıydı. Müzikler genellikle siyahi Amerikalılar tarafından üretildi ve onların müziği olarak tanıtıldı. 1970'lerin ortalarında R&B, dijital müziklerin yapılmaya başlandığı dönemde evrim geçirerek hızlı tempolu parçalarla da kendinden söz ettirmeye başladı. 80'lerde, disko müziğiyle beraber popüler müziklerden biri hâline geldi ve adı yavaş yavaş R&B olarak kısaltıldı.

3. Bu parçaya göre Rhythm and Blues ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenbilir?

- A) Bu tabirin ilk nerede ve kim tarafından kullanıldığı bilinmemektedir.
- B) Siyahiler tarafından üretildiği için dinleyicisi de genellikle siyahilerdir.
- C) 1950'li ve 60'lı yıllarda zirveye çıkmış ve o dönemde en iyi müzik türü sayılmıştır.
- D) Hızlı tempolu parçalarla yavaş tempolu parçaları birleştirmeyi amaçlamıştır.
- E) Jerry Wexler tarafından ilk ürünleri ortaya konulduğu için isim babası da o olmuştur.

4. Bu parçadan Rhythm and Blues ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kısaltması, kelimelerin baş harflerinden oluşur.
- B) Geçen on yıllar içinde değişikliklere uğramıştır.
- C) Afrika kökenli insanlar tarafından üretilmiştir.
- D) Günümüzde etkisini tamamen yitirmiş bir türdür.
- E) Başlangıç yıllarında caza yakın olarak görülmüştür.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Edgar Allan Poe, hayal gücünün edebiyattaki doruk noktası şeklinde tanımlayabileceğimiz bir yazar. Çağının en entelektüellerinden biri... Bitmek bilmeyen bir hayal gücü... O; birçok öyküsünde fizikten tıbbı, kimyadan felsefeye, denizcilikten geometriye, coğrafyadan mimariye değin yoğun bilgisini eserlerinde gösterdi. Kendi dilinin sınırlarını zorladı, yetmedi; yazdıklarının arasına Latince başta olmak üzere diğer dillerden kelimeler sıkıştırdı. Klişeleşmiş aktarımlarla romantik akımın yazarlarından ve gotik edebiyatın kurucularından sayılan Poe, bunların dışında Latin Amerikalı büyük yazar Gabriel Garcia Marquez'in başarıyla kullandığı "büyülü gerçekçilik" akımını yıllar önce kullanan ilk yazardı.

5. Bu parçadan Edgar Allan Poe ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Düş gücünü zirveye çıkarmış biri sayıldığına
- B) Yaşadığı dönemin aydınlarından olduğuna
- C) Kullandığı dilin kalıplarına bağlı kalmadığına
- D) "Büyülü gerçekçilik" akımını bulduğuna
- E) Ülkesi dışında Latin Amerika'da tanındığına

6. Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roman, öykü, şiir gibi türleri aynı anda kullanmak
- B) Bilinen sözcüklere farklı anlamlar yüklemek
- C) Başkalarının kullandığı kelimeleri kullanmamak
- D) Sanatı yalnızca sanat için yaptığını göstermek
- E) Halkın dilinden özellikle uzak durmaya çalışmak

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Magna Carta Libertatum (Büyük Özgürlükler Sözleşmesi), anayasal özgürlüklerin temelidir. Kral John tarafından İngiltere'nin "özgür adamlarına" 15 Haziran 1215'te verilen bazı hakları içerir. İngiliz aristokrasisinin krala kızgınlığından doğmuştur. Lordlar, kralın kendilerinden askerle para talep etmesinden ve sadakat sağlamak için lordların çocuklarını rehin tutmasından çok rahatsızlardı. Zalim Kral John ilk etapta imzayı reddetmiştir. Lordların isyan başlatarak Londra'yı almalarıyla John, sözleşmeyi imzalamayı kabul etmiştir. Sözleşme, Londra'nın güneybatısındaki Runnymede mevkiinde imzalanmıştır. Tarihte bir kralın mutlak olan ve doğrudan Tanrı'dan aldığı gücüne karşı ilk defa resmî ve yazılı bir kısıtlama getirilmiştir. Kral John, lordlardan oluşan bir parlamentoyu da ülke yönetimine ortak etmeye başlamıştır.

7. Bu parçaya göre *Magna Carta Libertatum* aşağıdakilerden hangisiyle tanımlanamaz?

- A) Daha önce tarihte benzeri görülmemiş bir yazılı metindir.
- B) Kral John'a savaş yoluyla imzalatılmış bir tür sözleşmedir.
- C) Tüm halkın demokrasiye geçmesini sağlayan çalışmadır.
- D) XIII. yüzyılda krala karşı verilen mücadelenin belgesidir.
- E) İngiliz soylularının haklarını resmî hâle getiren bildirgedir.

8. Bu parçada *Magna Carta Libertatum* ile ilgili aşağıdakilerden hangisine cevap bulunamaz?

- A) İmzalandığı yeri bugün tam olarak biliyor muyuz?
- B) Kral tarafından başlarda nasıl karşılanmıştır?
- C) İmzalanmasına gidilen süreçte ne tür olaylar yaşanmıştır?
- D) Neden sadece erkeklere hitap eden bir metindir?
- E) Lordların yönetime ortaklığıyla mı sonuçlanmıştır?

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Doğal kaynaklar hızla tükenmekte ve bu durum gelecekte potansiyel sorunların habercisi olmaktadır. İklim değişikliği, nüfus artışı, enerji talebinin yükselmesi, maden rezervlerinin tükenmesi gibi faktörler, insanlığın daha fazla kaynağa ihtiyaç duyduğuna işaret eder. Bu noktada gözlerin Dünya dışına çevrilmesi son derece doğaldır. Uzay madenciliği, umut vadeden çözüm yollarından ve uzaydaki değerli kaynakları çıkarıp ihtiyaçlarımızı karşılamayı hedefleyen yaklaşımdır. Dünya'nın doğal kaynakları tükenirken alternatif kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kaynaklar asteroidler; Ay, Mars ve diğer uzay cisimlerinde fazlasıyla yer alır. Madencilik sadece kaynakları çıkarmakla sınırlı değildir. Uzun gelecekte insanlar için yeni yaşam alanları da sunması beklenmektedir. Uzay kolonileri, Ay veya Mars gibi uzay cisimlerinde inşa edilebilir. Ancak büyük bütçelere ihtiyaç duyulmaktadır ve henüz her detay net değildir. Öncüler ise ABD, Rusya, Japonya, Kanada, Hindistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'dir.

1. Bu parçaya göre uzay madenciliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğal dünya kaynaklarının tükenmesiyle gündeme geldiği
- B) Henüz tam gerçeğe dönmediği ve plan aşamasında olduğu
- C) Bazı ülkelerin bu konuya ilgi duyup çalışmalar yaptığı
- D) Uzaydaki çeşitli gezegen ve cisimleri kullanmayı içerdiği
- E) Kaynak talebinin bir kısmını karşılama potansiyelinde olduğu

2. Bu parçadaki altı çizili söze örnek olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) İnsanların yakın gezegenlerde yaşamaya başlaması
- B) Uzayda çok çeşitli tarımsal üretimler yapılması
- C) Evrenin derinliklerinde yaşama dair izler bulunması
- D) Güneş'e, madenlere ve minerallere ihtiyaç kalmaması
- E) Ay dışında daha küçük ve yeni uyduların yapılması

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Mısır piramitlerindeki bulgular, satranç benzeri oyunların günümüzden 4000 yıl önce oynandığına dair kanıtlar sunmaktadır. Satrancın Çin'de, Mezopotamya'da ve Anadolu'da da oynandığına dair bulgularsa farklı zamanlarda yapılan arkeolojik kazılar sonucunda ortaya çıkmıştır. Satranç ile ilgili ilk yazılı belgeler MS III-IV. yüzyıllarda yaşamış bir Hint rajası olan II. Chandragupta zamanında yazılmış Sanskritçe metinlerdir. Bu metinlerde oyunun ismi "Çaturanga" olarak geçmektedir. 600'lü yıllarda Hindistan'ın Pencap bölgesinde oyunun kuralları son hâlini almıştır. Aynı yüzyılda Çin'de "Sat-Ran-Çu" ismiyle oynanmıştır. Satranç taşları ve tahtasının tasarımında Türklerde önemli yeri olan balbal, çadır, kümbet ve at sembolü gibi sembollerin büyük bir rol oynadığı düşünülmektedir. XI. yüzyılda muhteşem bir fil dişi satranç takımı bulunup Selçuklu satranç takımı olarak adlandırılmıştır.

3. Bu parçayı okuyan birinin aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşması beklenemez?

- A) Selçuklular döneminde satranç kültürünün var olduğuna dair izler bulunmuştur.
- B) Günümüzde kullandığımız "satranç" kelimesi, Çince'den dünyaya yayılmıştır.
- C) Çin'de, Mezopotamya'da ve Anadolu'da satranç kuralları tamamen özgündür.
- D) Türklerin çok sevip önem verdiği varlıklar, oyunun şekillenmesinde etkilidir.
- E) Arkeolojik bulgular, satrancın köklerinin binlerce yıl önceye dayandığını desteklemektedir.

4. Bu parçaya göre satranç ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Kullanılan hayvan figürlerinin ilk önce Türklerce yapıldığı
- B) Tüccarların faaliyetleri sonucunda dünyaya yayıldığı
- C) Pencap bölgesinde yapılan kazılar sonucunda bulunduğu
- D) VII. asır versiyonunun günümüzde hâlâ kullanıldığı
- E) İlk yazılı belgelerin çağımıza yakın zamanda yazıldığı

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Ülkenin dört bir yanına yayılmış zeytin ağaçları tarımsal üretimin ve kültürel hafızanın da taşıyıcılarıdır. Ne var ki bu ağaçlar çoğu zaman yalnızca ekonomik getirileri üzerinden değerlendirilir; onlara biçilen değer, yıllık yağ verimiyle sınırlı tutulur. Oysa zeytin, yüzyıllar boyunca köy meydanlarında gölge sağlamıştır. Kuşaklar arası hikâyelerin sessiz tanığı olmuş, toprağın belleğini köklerinde taşımıştır. Bugün ise betonun ilerleyişi, zeytinlikleri kârlı arsalar olarak görmeye meyilli bakış açılarını besliyor. Böylece ataların emek verdiği ağaçların bir sabah kepçelerin önünde kökünden sökülmesi sıradan bir manzara hâline geliyor. Oysa zeytin ağacı, insan ömründen çok daha uzun yaşayarak bize sessizce hatırlatır: Gerçek miras, rakamlarla ölçülemeyen şeydir.

5. Bu parçada geçen “Gerçek miras, rakamlarla ölçülemeyen şeydir.” sözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarım ürünlerinin yıllık verim hesaplamalarının çoğu zaman hatalı yapıldığı
- B) Zeytin ağaçlarının asıl değerinin kuşaklar boyu taşıdığı kültürel hafıza olduğu
- C) Toprağın verimliliğinin kuşaktan kuşağa azalmasının kaçınılmaz olduğu
- D) Zeytinyağı üretiminin ekonomik kalkınmaya en büyük katkıyı sağladığı
- E) Ağaçların korunmasının yalnızca yasal düzenlemelerle mümkün olduğu

6. Bu parçaya göre zeytin ağaçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zeytinliklerin yok olmasında, verimsiz toprak yapısının belirleyici bir etkisi vardır.
- B) Ağaçları sadece maddi kazanç üzerinden değerlendirmek, kültürel önemlerini arka plana iter.
- C) Geçmişten günümüze uzanan doğal varlıklar, toplumların kimlik oluşumunda rol oynar.
- D) Kâr odaklı bakış açıları, tarihî ve kültürel mirasın korunmasına zarar verebilir.
- E) Toprakla kurulan duygusal bağ, kuşaklar arası kültürel aktarımın önemli bir unsurudur.

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Geleneksel Türk sporları -yağlı güreş, cirit, okçuluk ve benzerleri- hem rekabet alanı hem toplumsal hafızanın pratikleridir. Ritüelleri, söz dağarcığı ve kullanılan malzemeleri yöreden yöreye değişir; böylece her yer, kendi deneyimini spora işler. Günümüzde festival ve şenliklerde bu sporların seyirciye dönük, gösteriye yakın bir üslup kazandığı da görülür; bu durum, kimi zaman sporun taşıdığı anlamın önüne geçebilecek bir parlaklık üretir. Öte yandan genç sporcular modern antrenman, beslenme ve medya araçlarını benimserken peşrev, selam, dua gibi ritüeller sporun kimliğini sabitleyen bir çerçeve sunmaya devam eder. Seyirci beklentisi ve güvenlik kaygıları, karşılaşmaların süresinden ekipmana kadar bazı ayrıntıları dönüştürür fakat asıl mesele değişimin ortak anlamı aşındırmadan yönetilmesidir. Kısacası, bir geleneğe sadakat onu dondurmak değildir; onu yaşatan bağları koruyarak yoluna devam ettirmektir.

7. Bu parçaya göre geleneksel Türk sporlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kitle iletişimde tek tip kural aktarımı, yerel çeşitliliği güçlendiren bir etki olmuştur.
- B) Çağdaş antrenman ve beslenme uygulamaları, tarihsel kimlikle bağdaşmamaktadır.
- C) Festivallerde izleyici ilgisini artırma çabası, sporun taşıdığı anlamın önüne geçebilmektedir.
- D) Güncel güvenlik düzenlemeleri, bu sporların temel ritüellerini ortadan kaldırmıştır.
- E) Otantikliği değişime kapatarak koruma yaklaşımı, bu sporların sürekliliğini artırmıştır.

8. Bu parçada geleneksel Türk sporları ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Gelenekle modern antrenmanın yan yana durabildiğine
- B) Genç sporcuların katılımına dair güncel tartışmalara
- C) Seyirci beklentisinin müsabaka biçimini etkilediğine
- D) Yerel malzeme ve terimlerin çeşitliliği beslediğine
- E) Festivallerin, sporların sunumunu etkilediğine

1. İnsanının gelişiminde edebiyatın etkisinin dolaylı ve kısıtlı olduğunu düşünmeye yatkınız maalesef. Edebiyatın sağaltıcı, kurtarıcı veya dönüştürücü yanını giderek daha az dile getiriyoruz. Roman, öykü ve şiirleri eğlence endüstrisinin bir parçası olarak sınırlamak bir gereklilikmiş gibi hareket ediyoruz.
- Bu parçada altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?**
- A) Romanları vasıtasıyla okurunu hapsoldüğü dar çevre içerisinde çıkarmak için nasıl çabaladığı görülüyor.
- B) İnsanın zor durumda olduğunda sanata daha çok ihtiyaç duyması, bize sanatın tedavi edici bir gücü olduğunu ispatlıyor.
- C) Çevremizden gelen dayanaksız övgüler, bize iyi gelmek yerine aldığımız kararların gerçeklikten uzaklaşmasına neden oluyor.
- D) Tüm olanları aklında bir süzgeçten geçirip iyiyi kötüden ayırt edebilme yetisini kazandığını düşünmek istiyor.
- E) Kişisel gelişim kitaplarının son yıllarda bu kadar rağbet görmesi, insanların yeni arayışlara girdiğini gösteriyor.

2. Edebiyat takipçilerinin bir bölümü, kitaba dokunmanın ---- düşüncesinden hareketle basılı kitapların yıllar içinde ortadan kalkacağı öngörüsüne karşı çıksa da elektronik kitapların taşınma kolaylıkları ve düşük maliyetleri bu tahminin gerçekleşme ---- artırıyor.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) yaratıcılığı geliştirdiği - beklentisini
- B) mutluluk verdiği - olasılığını
- C) heyecan yaşattığı - oranını
- D) kaygıyı artırdığı - ihtimalini
- E) huzur sağladığı - sıklığını

3. Araştırmacılar doğada bulunmanın sağlığa olan faydalarına işaret ediyor (dikkat çekiyor). Açık alanlarda vakit geçirmenin ruh sağlığı üzerinde koruyucu (önleyici) bir etkisi olduğunu, bu durumun aynı zamanda ruhsal direnci (dayanıklılığı) artıracağını söylüyor. Araştırmacıların bulguları ışığında (kılavuzluğunda) planlamalar yapılırken doğayla temasın sağlanacağı unsurların bu planlara dâhil edilmesinin (içine katılmasının) önemi ortaya çıkıyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Japonya'nın en prestijli edebiyat ödülü sayılan Akutagawa Ödülü'ne, Rie Kudan layık görüldü. (II) Ödülü kazandığı kitabı hakkında eleştirmenler "O kadar mükemmel ki hata bulmak zor." yorumunu yaptı. (III) Ancak ödül töreninde Kudan, kitabını yazmak için yapay zekâyı kullandığını açıklayarak herkesi şaşırttı. (IV) Kitabının yaklaşık yüzde beşinin yapay zekâ üretimi olduğunu söyleyen yazar, yaratıcılık potansiyelinin açığa çıkmasında yapay zekânın yardımcı olduğunu belirtti. (V) Yazarın uyguladığı yöntemi kimileri desteklerken kimileri onun bu ödülü hak edip etmediğini hâlâ sorguluyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde Rie Kudan ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, elde ettiği bir başarının önemine değinilmiştir.
- B) II. cümlede, eserinin eleştirmenlerce olumlu değerlendirildiği vurgulanmıştır.
- C) III. cümlede, ödül aldığı kitabın yazımında yararlandığı teknolojik imkândan söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede, kitap yazımında yapay zekâdan faydalanmayı önerdiği belirtilmiştir.
- E) V. cümlede, uyguladığı yöntemle ilgili farklı görüşlerin olduğu ifade edilmiştir.

5.

2025 TYT

- Balinalar, beyinlerindeki manyetik özelliğe sahip kristallerle yönlerini bulur.
- Dünya'nın manyetik alanındaki değişimler, balinaların karaya vurmalarına sebep olabilir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balinalar, beyinlerindeki manyetik özelliğe sahip kristallerle yönlerini buldukları için Dünya'nın manyetik alanındaki değişimler onların karaya vurmalarına yol açabilir.
- B) Beyinlerindeki manyetik özelliğe sahip kristallerle yönlerini bulan balinaların karaya vurma nedenleri Dünya'nın manyetik alanındaki değişimler kullanılarak açıklanabilir.
- C) Balinalar yönlerini kaybederek karaya vursalar da beyinlerindeki kristaller sayesinde Dünya'nın manyetik alanındaki değişimleri takip edebilir.
- D) Balinalar, beyinlerindeki manyetik kristallere rağmen Dünya'nın manyetik alanında gerçekleşen değişikliklerden etkilenerek karaya vurabilir.
- E) Beyinlerindeki manyetik kristaller yardımıyla yönlerini bulan balinaların Dünya'nın manyetik alanıyla girdiği etkileşim karaya vurmalarına sebep olabilir.

6.

2025 TYT

Edebiyat tarihinde kimi yazarların, kahramanlarını oluşturduktan sonra kenara çekildiğine şahit oluruz. Bu yazarlar, kendi kurguladığını unutmuşçasına bir okur edasıyla karakterini merak etmeye başlar. Yaşar Kemal de sözünü ettiğim yazarlardan biri. Bir röportajında o "İnce Memed'e başladığımda yirmi dört yaşındaydım, İnce Memed de yirmi bir yaşındaydı. Ben dördüncü kitabımı bitirdiğimde altmışımı geçmiştim. İnce Memed daha yirmi beşindeydi. Yirmi beş yaşından sonra kim bilir ona ne olmuştur?" diyerek merakını dile getirir.

Bu parçada Yaşar Kemal'in sözlerine yer verilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortaya konulan düşünceyi farklı bir bakış açısıyla derinleştirmek
- B) Önemli bir kişiyi tanık göstererek bir fikri çürütmeye çalışmak
- C) Ele alınan konuyu bir örnek üzerinden somutlaştırarak açıklamak
- D) Bir anıya yer vererek anlatımı tekdüzelikten kurtarmak
- E) Aynı konuyla ilgili birden fazla görüş sunarak bir genelleme yapmak

7.

2024 TYT

(I) Gaziantep'in tarihini anlayabilmek için gezilecek pek çok turistik ve kültürel mekân vardır. (II) Zeugma Mozaik Müzesi, şehri tanıyabilmek için mutlaka ziyaret edilmesi gereken durakların başında gelir. (III) 2011 yılında açılan yapı; mimari, teknolojik ve kültürel açıdan sadece şehrin değil dünyanın önde gelen müzelerindendir. (IV) Zeugma şehrinden kalan eserlerin sergilendiği müzedeki buluntularla iki bin yıllık geçmişe tanıklık edilebilir. (V) MÖ 300'de Büyük İskender'in "Selevkia Euphrates" adıyla kurduğu yerleşim yeri, Kommagene Krallığı'nın dört büyük şehrinden biridir. (VI) Yaklaşık iki yüz elli yıl sonra Roma İmparatorluğu'na bağlanan şehir, "köprü, geçit" anlamlarına gelen ve bugün müzeye de adını veren Zeugma olarak anılmaya başlanmıştır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

8.

2024 TYT

(I) Modern tıbbın temelinde yer alan Hipokrat yemini, tıp biliminin etik prensiplerini yansıtır. (II) Hipokrat'ın benimsediği ilkelerden biri bugün de geçerliğini korur: İnsanların, akılcı açıklamaları olan "doğal" nedenler yüzünden hastalandığı. (III) Hâlbuki Hipokrat ve takipçilerinden önce Yunanistan'da ve ona komşu ülkelerde hastalıkların doğaüstü bir boyutu olduğu varsayılmıyordu. (IV) Tanrılara karşı gelindiği veya doğaüstü güçleri olan biri tarafından büyü yapıldığı için hastalıkların ortaya çıktığı düşünülüyordu. (V) Hastalıklara doğaüstü güçler yol açabiliyorsa tedavi yöntemlerini de rahiplere veya büyücülere bırakmanın en iyi çözüm olacağı düşüncesine sahipti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2025 TYT

9. Bir hükümdar değer verdiği çay kâsesini kazara kırar fakat kâseden vazgeçmek istemez. Ülkesinin zanaatkârlarını sarayına çağırır, onlardan kâseyi onarmalarını ister. Günlerce titizlikle sürdürülen uğraşlar sonunda kâsenin kırık parçaları, altından bir malzeme kullanılarak birleştirilir ve çatlaklar giderilir. Böylece kusurlu noktaların bir açıdan gizlendiği başka bir açıdansa vurgulandığı benzersiz bir kâse ortaya çıkar ve hükümdar kâsenin bu yeni görünümünü çok beğenir. Hikâyesi böyle başlayan kintsugi sanatı, ---- bir anlayışa kaynaklık eder.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) olumsuz duygular karşısında dirençli olmanın önemini ifade eden
- B) değerini kaybetmeden önce güzel olanı korumanın gerekliliğini önceleyen
- C) özgünlüğün gelenekten bütünüyle koparak sağlanabileceğini vurgulayan
- D) bir nesnenin gerçek değerinin yalnızca ehil kişilerce korunabileceğini savunan
- E) kusur ve eksikliğin de güzelliğin bir parçası sayılabileceği fikrini benimseyen

2024 TYT

11. Bir yazar olarak uzun uzadıya irdelenmesi gerektiğini düşündüğüm taşra yalnızlığı diye bir kavram var. Bazen çok ızdırap verici olsa da insanın kendisiyle baş başa kalabilmesi için oldukça faydalı bir yalnızlık bu. Kültürel açıdan nispeten cılız ancak oldukça sevimli olan bu şehirde ben, taşra yalnızlığını kurmacayla avantaja dönüştürmeye çabalayanlardanım. Bu hâl, beni kalem ve kitaplarla dostluğa sevk ediyor. Ayrıca bu sınırlı alanda oluşturduğum sonsuz kültür evreniyle merkezde kurduğum yaşantıya bir alternatif bulduğuma inanıyorum.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Edebiyatta yalnızlık duygusu zaman ve mekândan bağımsız gelişir.
- B) Yalnızlık, edebî eser yazma sürecinde kişinin hayal gücünü besler.
- C) Edebî metinler, taşra ve merkezdeki kültürün yakınlık kurmasını sağlar.
- D) Mekânı ve kimi olumsuz duyguları aşabilmek edebiyatla mümkün olur.
- E) Edebiyatla uğraşmak kalabalıklara karşı takınılan tavrı belirler.

HIZ YAVINLARI

2023 TYT

10. Bir dergi geleneksel olarak her yılın sonunda yılın insanını seçer ve onun dev resmini kapağına taşır. 2006 yılı kapağında ise kocaman bir bilgisayar ekranının üzerinde ayna görenler çok şaşırdı. Aslında bu yaratıcı kapak son derece anlamlıydı. ----.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İnsanların yerini bilgisayar ve makinelerin aldığını vurgulamaya çalışıyordu
- B) Artık yılın insanını seçme geleneğinin dijital ortamda yapılacağını ilan ediyordu
- C) Dergi, gelecekte sanal dünyadaki insanları kapağa taşıyacağını ima ediyordu
- D) Giderek mikro boyutlara indirgenen teknoloji, ironik bir biçimde eleştiriliyordu
- E) Bakanların kendilerini görmelerini sağlayan bu kapak, yılın insanı sizsiniz diyordu

2023 TYT

12. (I) Romalıların harita yapım etkinlikleri, günümüze kalan belgelerden anlaşıldığına göre siyasi amaçlarda ve inşaat mühendisliği uygulamalarında yoğunlaşıyordu. (II) Roma İmparatorluğu'nda bir merkezde toplanan harita yapım çalışmalarının varlığından bahsedemsek de haritaların çeşitli nedenlerle kullanılmış olduğunu gösteren pek çok kanıt vardır. (III) İster denizde ister karada kullanılmak için hazırlanmış olsunlar, haritalara dönemin yazılı seyahat rehberlerinde rastlamak mümkündür. (IV) Aynı zamanda Romalılarda miladi ikinci yüzyılda zirveye ulaşan bir dörtgen arazi parselleme yöntemi olduğuna dair çok fazla kanıt bulunmaktadır. (V) Ancak günümüze ulaşan tabletlerden ve el yazmalarından bu haritaların neye benzeyebileceğine ilişkin bir fikir edinilebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin

hangisinden sonra "Roma döneminde bu sistemle yapılmış hiçbir harita örneği günümüze ulaşmamıştır." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Ahmet Hamdi Tanpınar, "Bursa'da Zaman" adını, hem bir şiirine hem *Beş Şehir* adlı kitabındaki bir denemesine vermiştir. Aynı ayrı da okunabilecek bu iki metin, birlikte ele alınmaya da elverişlidir. Tanpınar, şiirinde "Orhan zamanından kalma bir duvar" dizesiyle kentin tarihine ilişkin bir gönderme yaparken denemesinde Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda Orhan Bey'in oynadığı önemli role işaret eder. Yine şiirinde dile getirdiği cami ve çeşmelerin tarihini denemesinde anlatır. Tanpınar "Serin hülyasıyla çeşmelerinin / Başındayım sanki bir mucizenin / Su sesi ve kanat şıkırtısından" dizeleriyle de hiçbir denemeden alamayacağımız zengin bir şiirsel tat almamızı da ister gibidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Deneme, şiirin oluşturduğu duygusal atmosferi tarihsel verilerle tamamladığından iki metnin birlikte okunması gerekir.
- B) Yazar, önem verdiği bir konuyu şiir ve deneme türlerinde ayrı ayrı ele alarak farklı türler okumaktan hoşlananlara sunar.
- C) Deneme ile şiirin, farklarının yanı sıra birbiri arasındaki ilişki de anlamlı bir inceleme konusu olarak ortaya çıkar.
- D) Deneme, şiirdeki imgeleri yorumlayabilme ve yazarın deneyimleriyle ilişkilerini anlamlandırabilme imkânı verir.
- E) Şiirden alınan hazzın yoğunluğu şiirdeki yerler ve isimlerin tarihi ile bunların tüm çağrışımları bilindiği zaman artar.

14. Günümüzde olimpiyat oyunlarında elde edilen dereceler incelendiğinde birçok branşta dünya ve olimpiyat rekorlarının kırıldığı görülür. Her olimpiyatta bir öncekinden daha hızlı koşan, daha hızlı yüzen, daha çabuk sonuç elde eden sporcularla karşılaşılır. Örneğin 1896 Atina Olimpiyatları'nda ahşap bir sırtıkla atlama rekoru 3,30 metre iken günümüzde bu rekor daha esnek bir malzemenin kullanılmasıyla 6 metreyi aşmıştır. Dolayısıyla ---- bu rekorların kırılmasında önemli bir etken olarak gösterilebilir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sporcuları oyunlara hazırlayan ekibin teknik bilgisinin gelişmesi
- B) sporcuların daha iyi imkânlarla sahip tesislerde antrenman yapabilmesi
- C) kullanılan yeni malzemelere bağlı olarak spor branşlarının çeşitlenmesi
- D) tasarlanan yeni spor ekipmanlarının performansı artırması
- E) sporcuların kendi branşlarındaki araçları daha iyi tanıyarak kontrol edebilmesi

15. Erkek ve işçi yaban arıları kış mevsiminden önce ölür, kraliçe yaban arıları ise kış uykusuna yatar. Bu durum onların aylarca soğuğa dayanmalarına ve baharda uyanarak yeni bir koloni kurmalarına olanak tanır. Kış boyunca hayatta kalan kraliçe arıların sayısı, ekosistemlerin sürdürülebilirliği ile doğrudan ilişkili olduğundan büyük önem taşır ve bu nedenle birçok çalışmanın odak noktasını oluşturur. Yakın zamanda yapılan bir deney esnasında da yanlışlıkla suya düşen kraliçe arıların önce öldüğü düşünülürken su boşaltıldığında uyandıkları ve herhangi bir zarar görmedikleri gözlemlenmiştir. Bu durum, ekosistem için önemli olan arıların olası bir su baskınına fiziksel olarak adapte olabilmelerinin mümkün olduğunu göstermiştir.

Bu parçadan kraliçe yaban arılarıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Geleceklerinin su altında yaşama uyum sağlamalarına bağlı olduğuna
- B) Koloni içindeki güç ve otoritelerinin araştırmalara konu edildiğine
- C) Ilıman iklime sahip bölgelerde daha üretken bir yaşam sürdürdüğüne
- D) Kış uykusuna yatmalarının ekosistemin devamlılığında kritik rol oynadığına
- E) Ekosistemdeki bitki çeşitlerinin artmasında önemli bir rol üstlendiğine

16. Bir arkadaşınız önceden kararlaştırdığınız buluşmaya geç kaldığında bu durumu nasıl açıklarsınız? Zamanında gelmesine engel olan çok önemli bir şey olduğunu mu düşünürsünüz yoksa onu düşüncesiz mi bulursunuz? Psikolojide bunlardan ilkinde durumsal, ikincisine ise yakınsal atfetme deniyor. Araştırmalar, bu durumda çoğu kişinin yakınsal atfetmeyi tercih ettiğini gösteriyor. Hatta bu baskın eğilim “temel atıf hatası” olarak kavramsallaştırılıyor. Söz konusu kavram; insanların, bazı olumsuz davranışlar karşısında muhatabı suçlama gibi yakınsal etmenlerin önemini abartırken suçu veya sorumluluğu çevrede bulma gibi durumsal faktörleri küçümseme eğilimlerini açıklıyor.

Bu parçada söz edilen temel atıf hatası ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Olumsuz davranışların nedenleri hakkındaki tahminler, onları sergileyen kişilerin geçmişteki tutumlarına göre değişmektedir.
- B) Çoğu kişi, yönetmede başarısız oldukları çevre koşulları nedeniyle olumsuz davranışlar sergilemekle suçlanmaktadır.
- C) İnsanların büyük bir kısmı maruz kaldıkları olumsuz durumların kaynağı olarak dış koşulları değil karşılarındaki kişileri görmektedir.
- D) Olumsuz davranışlar söz konusu olduğunda kişilerin bireysel özellikleri yaşananların açıklanmasında etkili olmaktadır.
- E) Kişilik özellikleri, olumsuz davranışların ortaya çıkmasında çevresel unsurlara kıyasla daha belirleyici rol üstlenmektedir.

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Doğuğu için köleliğin kaldırıldığı 1865 yılı gösterilse de aslında blues müziğinin ne zaman ortaya çıktığı tam olarak bilinmiyor. Afrika'dan Amerika topraklarına köle olarak getirilenler; tarlada çalışırken özlemini duydukları özgürlüğü, yaşadıkları acıları, aşkı ve gündelik sıkıntıları blues tarzında söyledikleri şarkılarla dile getirirdi. Şarkılarını söylerken sesin temiz tınısına pek önem vermez, serbest ritim kullanır, doğaçlama yaparlardı. Zaman içerisinde bu esneklik birtakım standartlara bürünerek günümüzde de kullanılan on iki ölçülü blues kalıbının oluşmasını sağladı. XX. yüzyıla gelindiğinde blues müziğinin değişmez enstrümanı bançonun yanına İrlandalı ve İskoç göçmenlerin etkisiyle mandolin ile gitar da eklendi. 1920'lerde blues müziğinden etkilenen caz yükselişe geçti. Bu aşamadan sonra blues sadece Afrika göçmenlerinin dinlediği ve ürettiği bir müzik olmaktan çıkıp tüm dünyada tanındı. Ama bu şarkıların ezgisi, sonuna kadar Afrika'nın dokusunu bünyesinde taşımaya devam etti.

17. Bu parçada blues ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

2024 TYT

- A) Tarih içerisinde gösterdiği gelişime
- B) Ortaya çıkış zamanının belirsizliğine
- C) Temsil ettiği duyguların çeşitliliğine
- D) İcra edilmesinde kullanılan aletlere
- E) Bestelerinin ilham verdiği milletlere

18. Bu parçaya göre blues ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

2024 TYT

- A) Afrika kültüründen etkilenen bir müzik türü olarak dünyaya yayılmıştır.
- B) Amerika'da yaşayan göçmenler için ortak bir müzik dili oluşturmuştur.
- C) Ritmindeki çeşitlilik sayesinde geniş kitlelere hitap etmiştir.
- D) Bireyselliğin ön plana çıktığı müzik türleri içinde kabul görmüştür.
- E) Farklı enstrümanların kullanımı, belirli bir kalıba girmesini zorlaştırmıştır.

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Masallar yaşadıkları zamana, mekâna ve onları anlatan kişilerin deneyimlerine göre şekil alır. Bu dinamik yapısı nedeniyle hemen her ülkede aynı masalın farklı versiyonlarına rastlanır. Masalın içinde yenilen yemekler, giyilen kıyafetler, uğraşılan meslekler değişebilir. Bir ülkede deri malzemeler sıklıkla kullanılırken diğer ülkede gümüş işçiliği yaygınla masallarda da söz konusu materyallerin adı geçebilir. Avrupa'da *Pamuk Prenses* masalı genellikle "Kar Beyaz" adıyla anlatılır. Ancak bu masalı Hindistan'da hiç kar görmemiş bir çocuğa bu adla anlatmak pek mümkün değildir. Çünkü masalların temel işlevlerinden biri bizleri bir atmosfer içine almaktır. Bizler masalın içinde tüm duyularımızla var oluruz. Anlatılan insanı görür, yemeğin tadını veya çiçeğin kokusunu alırız. Belleğimizde kayıtlı bilgiler duyularımızla algıladıklarımızla eşleşir, aşına olduğumuz bir duyguyu hissedip bize ait bir kültürü gördüğümüz için masallarla özdeşlik kurarız. Dolayısıyla masalların mahalli unsurlarla yeniden üretilerek köklenip güçlendiklerini söyleyebiliriz.

19. Bu parçaya göre masallarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

2025 TYT

- A) Toplumların yerel özelliklerini bünyesinde taşıyarak canlılığını devam ettirir.
- B) Üretildiği kültürün eğilimlerini koruyarak nesilden nesile aktarılır.
- C) İçerdiği motifler dinleyenlerin hafızasında kalma süresini belirler.
- D) Kahramanlarının ilginç isimleri akılda kalıcılığını artırır.
- E) Evrensel konuları işlemesi dünyanın her yerinde okunmasını sağlar.

20. Bu parçada masallarla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

2025 TYT

- A) Değişiminde coğrafyanın rolüne
- B) Çeşitli varyantlarının bulunduğu
- C) Anlatıcıların içeriğine müdahalesine
- D) Dikkat çekmesinde deneyimin etkisine
- E) Geçmiş bilgileri güncel hâle getirdiğine

1. **2025 TYT** Yönetmenin son filmi, olacakların tahmin edilememesiyle önceki eserlerinden ayrılıyor. Bu filmi izlerken kavuşturduğumuz kolları çözmemiz gerekiyor. Çünkü artık hazırlıklı değiliz, eskiden olduğu gibi ışığın, görülmesi beklenenin üzerine doğrudan tutulduğu bir film izlemiyoruz.
- Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Örtük anlamları ortaya çıkarmak için ön hazırlık yapma
B) Filmde verilmek isteneni anlamak için çaba harcama
C) Hayal gücüyle kurguya katkıda bulunmaya çalışma
D) Kişiden kişiye değişen mesajlar vermeye uğraşma
E) İçeriği çözümleyip başkalarına iletme işini üstlenme

2. **2024 TYT** Deyimlerin bir kısmı gözle ilgilidir. Örneğin gözü ısırmak deyimiyle o kişiyi daha önce görmüş I olduğumuzu ve tanıdığımızı anlatmak isteriz.
- Gözü dönmek deyimi, aşırı istek veya öfke nedeniyle II kişinin saldırarak duruma gelmesini belirtir.
- Göz kulak olmak, bir kimseyi veya nesneyi görüp III gözetmek durumunu belirtir. Gözden düşmek, bir iş IV veya durumu dikkatinden kaçırmak eylemini gösterir.
- Göz açtırmamak ise birinin bir iş yapmasına fırsat V vermemeyi ifade eder.
- Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **2024 TYT** Kimi yazarlar romanın toplum hayatındaki aksaklıkların ortadan kalkmasına yardım etmesini, ---- isterken kimileri ise romanın bir toplum bilimi kitabı değil bir sanat eseri olduğunu, ondan ancak ---- beklenebileceğini ileri sürer.
- Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) doğru yolu göstermesini - edebî güzelliğin
B) gerçekleri yansıtmalarını - kılavuzluk yapmasının
C) güzellikleri anlatmasını - kusursuz dil kullanımının
D) ironiyi öne çıkarmasını - iyi bir anlatımın
E) geleneği aktarmasını - mantıksal bir akışın

4. **2023 TYT** Küçükken hiç masal dinlememiş çocuklar büyüyünce kendi resimlerini bile cetvelle çizer.
- Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Masallar, çocukların hayal dünyalarını zenginleştirerek onları gelecekte mekanik düşünmekten uzak tutar.
B) Yaşamın zorluklarıyla başa çıkabilmek için çocukların, masalların renkli dünyasıyla tanışması gerekir.
C) Yaşamın somut gerçekliğinden koparılan çocuklar, özgür düşünemeyen yetişkinlerin ortaya çıkmasına neden olur.
D) Masallar, çocukların hayal gücünü besler ve yetişkinlerin dünyaya dair duyarlılıklarını artırmada etkin bir rol oynar.
E) İnsan ve yaşamın gerçekliğini kavrayabilmek çocuklukta yaratıcı düşüncenin geliştirilmesiyle mümkündür.

5.

2025 TYT

(I) Farklı nitelikleriyle sizi etkileyen bir yazarın çok beğendiğiniz hikâyeleri olduğu kadar sizin ruhunuza dokunmayan eserleri de olabilir. (II) Edebiyat evreninde kimi yazarlar dildeki kıvraklığıyla sıvrılır, kimileri de şairane buluşlarıyla. (III) Sizi yüreğinizden yakalamayı başararak hatıranızda kalan yazarlar bulunduğu gibi ince zekâsından etkilendikleriniz de olabilir. (IV) Biri hikâye anlatmakta çok iyidir, hep anlatsın istersiniz; diğerinin sohbeti keyiflidir, sizi sabaha kadar tutsa ses etmezsiniz. (V) Bazılarının olaylara, ilişkilere bakış açısı bazılarının da sözleri ve bilgeliği sizi tesiri altına alabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6.

2023 TYT

(I) Plasebo, kısaca, şifa verici bir kimyasal birleşimi olmayan ve farmakolojik etkileri bulunmayan ilaç olarak tanımlanır. (II) Bu ilaçların kişide oluşturduğu ruhsal değişim şeklinde tanımlanabilecek plasebo etkisi, psikolojik hastalıklarda fiziksel hastalıklardakine kıyasla güçlüdür. (III) Bu alandaki modern araştırmaların geçmişi, genellikle 50 yılı aşkın bir süre önce yayımlanan bir makaleye dayandırılır. (IV) Beecher, makalesinde plasebo uygulamalarının, hastaların %30'unun durumunda iyileşme sağlayacağını savunarak tıp dünyasında şaşkınlık yaratmıştı. (V) Günümüzde bu tahmin, astımdan parkinsona çeşitli sorunlarla boğuşan hastaların yarısı veya dörtte üçüne kadar yükselmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde söz edilen plasebo ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, ne tür bir ilaç olduğu hakkında bilgi verilmiştir.
B) II. cümlede, psikolojik hastalıklarda daha etkili olduğu belirtilmiştir.
C) III. cümlede, hakkındaki araştırmaların başlangıcından bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede, etkilerinin geçmişte fazla bilinmediğine işaret edilmiştir.
E) V. cümlede, günümüzdeki iyileşme oranının arttığından söz edilmiştir.

7.

2025 TYT

(I) Endonezya'ya bağlı Mentawai, dört adadan oluşan bir bölgedir. (II) Her biri tropikal bir cennet olan adaların en büyüğü, dört bin kilometrekarelik Siberut'tur. (III) Yağmur ormanlarının kapladığı, bitki ve hayvan varlığı açısından son derece zengin olan Siberut, aynı zamanda Mentawai halkının yaşadığı en kalabalık bölge olarak biliniyor. (IV) Yarı göçebe Mentawaililer, zengin kültürel unsurlarıyla dikkat çekiyor ve bunları yaşatmak için mücadele ediyor. (V) İnançlarının temelinde doğadaki ruhların önemli yer tuttuğu, canlı ve cansız bütün varlıkların bir ruhu olduğu düşüncesi yer alıyor. (VI) Asırlardır sürdürdükleri dişleri sıvırtma, bedeni dövmelemlerle kaplama gibi âdetlerin hepsi bu inanışın bir parçası olarak görülüyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

8.

2025 TYT

Anıların oluşum süreci karmaşıktır. Bilim insanları önceki dönemlerde anıların, tıpkı bir evrak dolabında saklanan belgeler gibi, beyin belirli bölümlerinde kaldığını düşünüyordu. Ancak yapılan çalışmalar anıların aslında beynimizdeki proteinlerin, beyin hücrelerini tetikleyerek zihnimizde yeni bağlantılar kurması sonucunda oluştuğunu ortaya çıkarmıştır. Peki, bu proteinlerin bulunmadığı durumda ne oluyor dersiniz? Bir çalışmada hayvanlara bu proteinlerin oluşumunu engelleyen bir ilaç verildikten sonra onların, neler olduğunu hatırlamadıkları belirlenmiştir. Başka bir çalışmada ise bilim insanları proteinlerin etkisiyle oluşan anıların sonraki her hatırlanışında o andaki düşüncelere bağlı olarak değişebildiğini ortaya koymuştur.

Bu parçadan anılarla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Anıların depolanması insanlarda ve hayvanlarda farklı süreçlerde gelişebilir.
B) İnsanın içinde bulunduğu ruh hâli, bir anının içeriğinin farklı hatırlanmasına neden olabilir.
C) Protein yetersizliği, olumsuz anıların hatırlanma oranını artırabilir.
D) Anıların zihinde yer etmeleri önem derecelerine bağlıdır.
E) Zihinde kurulan her yeni bağlantı anıların kalıcı hâle gelmesinde son derece etkilidir.

9.

2024 TYT

Yaklaşık yedi milyon nüfusa sahip Hong Kong'da yılda iki binden fazla yaya, trafik kazası geçiriyor. Bu oran, akıllı telefonların kullanılmasına bağlı olarak gün geçtikçe artıyor çünkü insanlar karşıdan karşıya geçerken telefonlarına bakmaya devam ediyor. Bu duruma çare arayan yetkililer, çözümü yaya geçitlerindeki işaret sistemini değiştirmekte buldu. Tasarlanan bu sistemde yaya geçiş ışıkları zemine yansıtılıyor. Böylece karşıdan karşıya geçmek isteyen yayalar, kendileri için yeşil mi yoksa kırmızı mı yandığını anlıyor. Henüz deneme aşamasındaki sistemin başarılı olması durumunda ülke genelinde yaygınlık kazanacağı bekleniyor.

Bu parçada söz edilen sistemin geliştirilme amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıllı telefon teknolojisi aracılığıyla yayalara güvenli bir trafik ortamı sunmak
- B) Yayaların, karşıdan karşıya geçerken akıllı telefonlarına bakmalarının önüne geçmek
- C) Yayaların, akıllı telefonlarını kullanırken trafik kurallarını takip etmelerini sağlamak
- D) Yayaların karıştığı kazaların nedenlerini bulmak için akıllı telefonlardan yararlanmak
- E) Akıllı telefon kullanımının kazaya neden olduğuna dair yayaları bilinçlendirmek

10.

2023 TYT

Film, sevdiklerini geride bırakarak yaşadığı şehri terk etmek zorunda kalan bir karaktere odaklanıyor. Bir çeşit kimsesizlik, yabanlık, en soğuk söylenişle göçmenlik hâli oluşturan bir terk ediş bu. Yaşadığı duyguların derinliğini anlamamız için karakter durup durup bazı anları kafasında canlandırıyor, aynı sahneler tekrar tekrar gözünün önüne geliyor, terk ettiklerinin özlemini duyuyor. Küçük yaşta ayrıldığı İstanbul, dedesi, baharatlar, kokular ve tatlardan oluşan bir hayal dünyası kuran karakterin filmin sonunda söylediği gibi, bir yerden ayrılmadan önce dönüp bakan kişi gittiği yere bir türlü gerçek anlamda tutunamıyor.

Bu parçada söz edilen filmin karakteriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Gittiği yeri anılarının etkisiyle dönüştürdüğü
- B) Farklı kültürleri benimsemeye direndiği
- C) Belleğine kazınan anıları unutmaktan korktuğu
- D) Geçmişle olan bağlarını koparmakta zorlandığı
- E) Geçmiş ve şimdi arasında karşılaştırma yaptığı

HIZ YAVINLARI

11.

2025 TYT

Kitabın benim için bazen us, bazen imgelem, bazen de bellek olduğunu biliyorum. Dünya kurmaca ise bunu edebî eserlerden, gerçeklik ise bilim kitaplarından öğrendim. Dünyanın us olduğunu felsefe, imgelem olduğunu şiir, bellek olduğunu ise tarih kitapları okuyarak kavradım.

Bu parçada okuma eylemi ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İmgeleri bir araya getirerek en iyi mesajı yakalama çabasıdır.
- B) Zihinsel ve düşünsel edimden ziyade zamanı değerlendirme uğraşıdır.
- C) Eleştirel düşünmeye sevk eden, olgunlaştırıcı bir deneyimdir.
- D) Hatırlama ve akılcı düşünme yetisinin yanı sıra hayal gücünü besler.
- E) Zaman içinde dili daha iyi kullanma becerisi kazandırır.

12.

2024 TYT

Sherlock Homeless ile Nasıl Tanıştım? kelime oyunları ile dolu bir eser. Kitap daha en başta ismiyle bile okuru bir oyunun içine çekiyor. Kitaba ilk göz attığımda dedektif Sherlock Holmes'u okuyacağımı düşündüm. Tabii kitabın ismini yanlış okuduğumu sayfaları karıştırdıktan sonra fark ettim. Oysaki ben, Holmes'u değil "evsiz" anlamına gelen "Homeless"ı okuyacaktım. Yazar, kitabındaki on bir öyküsünde bilindik ifadelerle ufak dokunuşlar yaparak, bunları farklı anlamlara dönüştürerek okurundan uyanık ve özenli bir ikinci bakış bekliyor. Bu kelime oyunlarında yazarın "İs bırakanlar unutulmaz." ve "Ezberimde gül oya." şeklindeki cümlelerde olduğu gibi bazen bir kelime bazen de sadece bir harf değiştirmesi yeterli oluyor.

Bu parçada söz edilen yazarla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Bir dilsel unsur olarak söz oyunlarının öykülerindeki kullanımına
- B) Öykü kitabına okurun ilgisini çekecek biçimde bir başlık koyduğuna
- C) Kendine özgü anlatımını kitabındaki tek bir öyküyle sınırlamadığına
- D) Okurunu sözcüklere hatta harflere dikkatle odaklanmaya davet ettiğine
- E) Öykülerinde yerel kültürü yansıtan sözel anlatı kalıpları kullandığına

13.

2025 TYT

İnsan zihnindeki izlerin pek çoğu genetik yolla aileden, tecrübe yoluyla da çevreden geçer. Doğar doğmaz başlayan deneyimleme sürecinde kişinin seçimlerini, genetik yelpazesindeki potansiyel kalıplar şekillendirir. Erken deneyimlerin hangisinin o kişiye özgü biçimde, ne şekilde ve ne ölçüde etkili olacağını genetik ve çevresel unsurların etkileşimi belirler. Etkileşim yoluyla ortaya çıkan seçimler de sonraki öğrenme süreçleri için sosyal bir kalıp hâline gelir. Böylelikle insan zihni, kişinin geçmiş yaşantısına gönderme yapan bağıntılardan oluşur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Hafızanın oluşumunda deneyimden ziyade kalıtımın etkisi vardır.
- B) Erken dönemdeki çevresel faktörler, aile tarafından biçimlendirilir.
- C) İnsan zihninin şekillenme sürecinde deneyimler belirleyici rol oynar.
- D) Genetik faktörlerin olası kalıpları çevresel etmenlerle değişime uğrar.
- E) Öğrenme farklılığının temelinde insan zihninin potansiyel sınırları yer alır.

HIZ YAVINLARI

14.

2024 TYT

MÖ V. yüzyılın sonlarında resimleriyle ünlenmiş Zeuxis, elinde üzüm tutan bir çocuğun resmini yapmış. Üzümler öylesine gerçek gibi duruyormuş ki kuşlar gelip yemeye kalkışmış. Bundan dolayı övüldüğü zaman Zeuxis, üzülerek "Çocuğun resmini daha iyi yapabilseydim kuşlar ondan korkardı." demiş.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Sanat eseri, doğada var olanı benzersiz kıldığı ölçüde değerli kabul edilir.
- B) Sanatçı, doğayı gerçekçi bir biçimde yansıtabildiği oranda başarılıdır.
- C) Resim sanatı, diğer sanatlardan gerçekçiliği ele alışı bakımından ayrılır.
- D) Sanatçının özgünlüğü, temel aldığı konuyu işleyiş biçimiyle değerlendirilir.
- E) Sanat eseri, insanın temel özelliklerini içerdiğinde kalıcılığa erişir.

15. **Muhabir:** (I) ----?

2025 TYT

Tarihçi: Tarihi, betimleyici olmaktan çıkarıp daha analitik yapmak zorundayız. Sadece anlatısal kaynakları değil sayısal malzemeyi de kullanmalıyız. İstatistik alanının unsurları da işte bu tür malzemeyi işleme ve genelgeçer kabul görececek sonuçlara ulaşma noktasında son derece yararlı olmaktadır.

Muhabir: (II) ----?

Tarihçi: Tarihçi herhangi bir karşılaştırmaya girişmeden hiç bilinmeyen bir konuyu ele alıp ortaya koyan ilk kişi olabilir. Öte yandan ortaya çıkardığı ürünü karşılaştırmalı bir çerçevede ele almak da isteyebilir. Tek bir akış belirleyip çizgiyi çekmek doğru olmaz.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) (I) Bir tarihçi kullandığı kaynaktaki sayısal verilerin güvenilirliğinden nasıl emin olur
(II) Neyin tarihsel bilgisi olabilir veya başka bir deyişle tarihin konusu nedir
- B) (I) İstatistiksel tekniklerin kullanılması tarih yazımında nasıl bir dönüşüme neden olmuştur
(II) Tarihin kategorik olarak geçmişten farklı bir söylem olduğu yorumuna katılır mısınız
- C) (I) Tarihçi, görgü tanığı olmadığı geçmişi nasıl ve hangi koşullarda bilebilir
(II) Tarihe yardımcı bilim alanları içinde tarihçinin en sık başvurduğu hangisidir
- D) (I) Tarihçilerin sözlü ve yazılı kaynak kullanımına dair istatistiksel bir çalışma var mı
(II) Tarihçilerin aynı konuda farklı görüşler savunması konusunda ne düşünüyorsunuz
- E) (I) İstatistiksel yöntem kullanımının tarih araştırmalarındaki yeri nedir
(II) Karşılaştırmalı analiz, bir tarih çalışmasının olmazsa olmazıdır diyebilir miyiz

16.

2023 TYT

Geçen gün Fakir Baykurt'la bir yerde oturuyorduk. Biri geldi yanımıza, ikimize de övgü dolu sözler söyledi. Sonra Baykurt'a şöyle bir soru sordu: "*İnce Memed*"in üçüncü cildini de yazacak mısınız?" Önüme bakıp sustum; ne güldüm ne de bir şey söyledim. Baykurt olgun bir kişi, duruşunu bozmadan şöyle cevap verdi: "Konuştum Yaşar'la, galiba yazacaktım." Biz, bir edebî kuşak olarak bir bütünü oluşturduğumuz için oluyor bu. Onun yazdığı benim, benim yazdığım onun olsa ne çıkar!

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Günümüz okurları okudukları kitapların yazarlarını nasıl değerlendiriyor?
- B) Aynı dönemde yaşayan yazarlar, neden aynı düşünce etrafında birleşiyor?
- C) Çok okunan bir yazarla karıştırılmak sanatçı üzerinde nasıl bir etki bırakır?
- D) Romanlardaki kurgusal benzerlikler, okurun yazarlara bakış açısını nasıl etkiler?
- E) Bir yazar için aynı edebiyat anlayışına dâhil olmak ne gibi durumlar doğuruyor?

HIZ YAVINLARI

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sanatçı Damien Hirst'ün bir sanat galerisinin vitrinine yerleştirdiği çalışması, eseri çöp sandığını söyleyen bir temizlik görevlisi tarafından çöp kutusuna atıldı. Yarı dolu kahve fincanları, boş şişeler, üzerinde boya bulaşığı olan bir palet, şövale, merdiven, fırçalar, şeker ambalajları ve yere yayılmış gazetelerden oluşan bu eser; Hirst'ün koleksiyonunun temel parçasıydı. Sanat eleştirmenleri bu eserin satış değerini milyon dolarlarla ifade ederken temizlik görevlisi yaptığı açıklamada "Onu görür görmez bir ah çektim çünkü her şey darmadağınktı. Bana pek sanat eseriymiş gibi gelmedi. Bu yüzden her şeyi toplayıp attım." dedi. Yaşanan karışıklıktan üzüntü duymak bir yana Hirst, eserlerini günlük yaşamla sanat arasındaki bir çizgide kurguladığı için bu durum ona oldukça kabul edilebilir geldi.

17. Bu parçaya göre Damien Hirst ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

2025 TYT

- A) Sanat anlayışını, gündelik hayatın çelişkileriyle şekillendirir.
- B) Kişisel konuları, sanat görüşüyle destekleyerek yorumlar.
- C) Sanat anlayışının eleştirmenlerce kabul görmediğinin bilincindedir.
- D) Eserlerini modern sanatı tanıyan kitleye göre oluşturur.
- E) Çalışmalarının farklı biçimlerde yorumlanmasını olağan karşılar.

18. Bu parçaya göre temizlik görevlisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

2025 TYT

- A) Sanatın alışlageldik görüntülerle yansıtılması gerektiği görüşünü taşır.
- B) Sanatın sınırlı sayıda ifade imkânına sahip olduğunu düşünür.
- C) Esere ait öğelerin bütüncül olarak sunulmasını yadırgar.
- D) Sanat eserlerini belli bir bakış açısına dayanarak değerlendirir.
- E) Sıradan nesnelere sanatta yeni ve farklı anlamlar yüklenmesini göz ardı eder.

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Gustave Flaubert, eserlerinde oluşturduğu karakterler aracılığıyla bir okurun nasıl olmaması gerektiğini eleştirel bir dille okura anlatmanın peşindedir. Daha on altı yaşındayken yazdığı *Bibliyo-manyak*'ta okumayı zar zor sökmüş, sadece başlıklarına bakarak kitap toplayan takıntılı bir sahafı mizahi bir bakış açısıyla betimler. *Madam Bovary*'de kitapları yutar gibi okuyan, kadın karakterler ile kendisini özdeşleştiren Emma ve onun kitaplardan ezberlediği alıntılar dinlerken hiçbir tepki vermeyen eşini konu eder. Son kitabı *Bilirbilmezler*'de ise bir ayırım yapmadan her şeyi okuyup dünya bilgisini edineceklerine inanan iki basılı sayfa gezginini resmeder. Ona göre evlerinden dışarı çıkmayan bu iki tip, hiçbir zaman gerçek hayatın nasıl olduğunu bilemeyecektir. Ayrıca bir dostuna yazdığı mektupta Flaubert, okurun hayat çırağı olması gerektiğini söyler ve "Yaşamak için oku!" diyerek ona öğütte bulunur.

19. Bu parçada altı çizili sözle eleştirilen okur tipi aşağıdakilerden hangisidir?

2024 TYT

- A) Gerçek ile kurguyu ayıramayan
- B) Hayatı kitaplarla sınırlandıran
- C) Gösteriş için kitap okuyan
- D) Kitapları okumayıp istifleyen
- E) Kitaplarda kendinden iz arayan

20. Bu parçadan Gustave Flaubert ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

2024 TYT

- A) Okurluk konusunu karakterleri üzerinden düşündürmeye çalışmıştır.
- B) Genç yaşında iyi bir yazar olarak edebiyat dünyasında ün kazanmıştır.
- C) Kitaplarında çeşitli okur tipleri oluşturarak bunları karşılaştırmıştır.
- D) Okurun öyküneceği karakterler oluşturmak için çaba sarf etmiştir.
- E) İlgili ve ihtiyaçlar doğrultusunda okumanın gerekliliğine vurgu yapmıştır.

1. Tiyatro tıpkı destanlar gibi toplumsal bir özellik (nitelik) taşır. Çoğu zaman, ele aldığı (incelediği) konular ve başvurduğu tekniklerle bireyciliğin kurallarını göz ardı eder (boşa çıkarır). Sahnedeki doğal performanslar sayesinde (aracılığıyla) izleyicilere daha yakından dokunur. Beğenilerdeki benzerlikler üzerinden kişilerle değil kitlelerle temas kurmayı (bağlantı sağlamayı) başarır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyushmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. XII. yüzyılda gözlüğün bulunması, sadece görme kusurlarını ---- kalmadı aynı zamanda insanların doğuştan getirdiği ya da zamanla oluşan tahribatları ---- gerektiği inancını da yıktı.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) gidermekle - kabullenmeleri
B) somutlaştırmakla - onaylamaları
C) görmezden gelmekle - benimsemeleri
D) aramakla - düzeltmeleri
E) ortaya koymakla - iyileştirmeleri

3. Yorgunluk ve uykusuzluktan bitap hâlde göz kapaklarını kısarak saate baktı. Gün ağarmak üzereydi. Aklındakiler dağılır diye korktuğundan olsa gerek radyonun sesini kısıtı. Başka şeyler düşünmeli dedi, kendi kendine. Mesela bu ay; lambayı idareli kullanmalı, yakacaktan da biraz kısımalıydı. Ne yapsa olmuyordu, en sonunda bıraktı kendini. Dünyanın yükünü sırtlanmış omuzlarını biraz kısarak eğreti oturduğu sandalyeden kalkıp pencereye doğru yöneldi.

Bu parçada “kısmak” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Biraz kapamak B) Azaltmak, alçaltmak
C) Büzmek, daraltmak D) Yatıştırmak
E) Eksiltmek, sınırlandırmak

4. Tarihçilerin sıklıkla ifade ettiği üzere geçmiş anımsayamayanlar onu yinelemek durumunda kalır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümle ile anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Geçmişin mirası ancak sürekli hatırlatılarak canlı tutulur.
B) Geçmişte yaşananlar zaman geçtikçe anlaşılabilir hâle gelir.
C) Geçmiş ancak geleceğe uyarlanabildiği ölçüde değer kazanır.
D) Geçmişten uzaklaşamayanlar eskiye saplanıp geleceği ıskalar.
E) Geçmişte olanlar şimdiki zamana ve geleceğe kılavuzluk eder.

5.

2021 TYT

(I) Fotoğraf makinesi 1839'da Fox Talbot tarafından icat edildi. (II) Başlangıçta seçkinlerin kullanımına açık olan cihaz; 30 yıl gibi kısa bir süre sonra polis dosya kayıtları, savaş muhabirliği, aile albümleri ve kartpostallar için kullanılmaya başlandı. (III) Kullanım alanı hızla artan fotoğraf makinesinin halk için ucuz maliyetli üretilen ilk örneği, pazara 1888'de sürüldü. (IV) Kullanım olanaklarının böylesine artması, fotoğraf makinesinin toplumu çok derinden ve can alıcı bir biçimde etkileyeceğinin göstergesiydi. (V) Fotoğrafın, görünümlere gönderme yapmada en baskın ve en doğal yol olması, sanayileşmenin sonuçlarının alınmaya başlandığı dönemde gerçekleşti. (VI) Fotoğraf, her şeyi yakından gören tanık olarak dünyanın yerine o zaman geçti.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6.

2025 TYT

Ben eski dergilerin yapraklarını vakit buldukça çevirmekten büyük bir zevk alırım ve çoğunlukla da şaşıyorum. Bir meseleyi ilk defa kendinizin ortaya koyduğunu sanıyorken bir bakarsınız ki bundan yıllar önce o konu üzerinde çoktan durulmuş! İş bununla da kalmaz, eski dergileri karıştırırken başka şeyler de fark edersiniz. Mesela bugün ismini bilmediğiniz bir şairin o dönem ne kadar ünlü olduğunu görürsünüz. Kim bilir, belki bugün bizim yazdıklarımızı da yarın başkaları şaşkınlıkla okur.

Bu parçaya göre eski dergilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Okuyucusunu hayrete düşürecek bilgiler içerir.
B) Hiç karşılaşılmamış edebî ürünlere rastlamayı sağlar.
C) Yazarların edebî görüşleri hakkında bilgiler sunar.
D) Sanat araştırmalarının şekillenmesinde rol oynar.
E) Sanatçıların ünlenmesine öncülük eder.

7.

2021 TYT

(I) Uygar kayıtsızlık, kişinin diğeriyle göz göze gelmekten kaçınması veya onu hiç fark etmemiş gibi davranmasıdır. (II) Kişi; bakmadığı, işitmediği ve hepsinden önce çevredekilerin yaptıklarıyla ilgilenmediği havasını verecek bir tavır takınır. (III) Gözlemlemekten kendini alıkoyamayan bakışların karşılaşması ise iletişim kurmaya davettir, insanların gözünde görünmez kalma kararlılığından feragat etmeyi gerektirir. (IV) Çoğu zaman kalabalık olan sokaklarda sırf bir yerden başka bir yere gitmek bile her şeye dikkatle bakmayı, gözlemlemeyi gerektirir. (V) Bu nedenle göz teması kurulan insanları rahatsız ve tedirgin etmeden gözlemlemek gerekir, uygar kayıtsızlığın özü de budur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

2021 TYT

(I) Avustralya'da yaşayan *Tetragonula carbonaria* türü arılar, balı üzüm tanesine benzeyen çanaklarda depoluyor; yavrularını ise sarmal şekilli kuluçka peteklerinde yetiştiriyor. (II) Bir mühendislik harikası olan bu kuluçka petekleri, birbirine bağlı yüzlerce gözden oluşan bir merdiveni andırıyor. (III) Zaman içinde gözlerle, dışa ve yukarıya doğru sarmal yapı oluşturacak şekilde yenileri ekleniyor. (IV) Arıların petekleri oluştururken kullandıkları ana malzeme, bitki reçineleri ve bal mumu karışımından oluşuyor. (V) Kraliçe arı gözlerle birer yumurta bırakıyor, işçi arılar da hemen gelip bu gözlerin üzerini kapatıyor.

Bu parçada yer alan numaralanmış cümlelerde *Tetragonula carbonaria*lar hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, yaşadıkları yer ve üretim biçimlerinden söz edilmiştir.
B) II. cümlede, ürettikleri kuluçka peteklerine ilişkin öznel yargı kullanılmıştır.
C) III. cümlede, kuluçka peteklerine nasıl şekil verdiklerinden bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede, kuluçka peteklerini hangi maddeden ürettiklerine işaret edilmiştir.
E) V. cümlede, aralarındaki iş bölümünün bal üretimi üzerindeki olumlu etkisine değinilmiştir.

9.

2025 TYT

Araştırmalar klasik eserlerin okurların duygusal zekâlarını yani kendi duygularını anlayıp idare edebilme yetilerini artırdığını söylüyor. Klasiklerin faydası bununla da kalmıyor, okurların başkalarının duygularını kendileri yaşıyormuşçasına gözlemleyip anlamalarını sağlıyor. Ayrıca içerdği karakterler vasıtasıyla okurun ahlak anlayışının güçlenmesine katkıda bulunuyor. Klasikleri okuyanların odaklanma sorunu yaşamadığını belirten araştırmacılar, bu kişilerin ders çalışma ve karmaşık matematik problemlerini çözmede de başarılı olduklarını söylüyor. Ayrıca klasiklerin dilsel zenginliği hem okurların hafızasını hem de analiz yeteneğini güçlendirerek söz varlığını genişletiyor.

Bu parçaya göre klasik eserlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişilerin öz güvenini güçlendirir.
- B) Topluma uyum sürecini kolaylaştırır.
- C) Dilsel yetkinliğin artmasını sağlar.
- D) Bilişsel becerileri olumlu yönde etkiler.
- E) Kişilerde empati yeteneğini geliştirir.

10.

2023 TYT

İnsanlar, sadece fiziksel yaşamlarını sürdürebilmek için doğaya bağlı değildir. Onların modern dünyanın yapay ve geçici ilişkilerinden sıyrılıp yuvaya giden yolu başka bir deyişle kendi zihinlerinin kısıtlanmış dünyasından çıkış yolunu bulabilmesi için de doğaya ihtiyaçları vardır. Modern insan; düşünme, hatırlama ve beklemeden ibaret olan bir labirentte kayboldu. Kayaların, bitkilerin ve hayvanların hâlâ bildikleri bir şeyi unuttu: dingin olmayı, kendi olmayı, yaşamın bulunduğu yerde, şimdi ve burada olmayı.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Mutluluk, modern dünyanın yapay şartlarına değil zihnin olumlu koşullanmasına bağlıdır.
- B) Gerçeklik, modern yaşamın endişeli rüyasından uyanıp şimdinin sade ve berrak dünyasına geçiştir.
- C) Modernleşme, sadece doğa hayatını değil insanın zihin ve beden sağlığını da sekteye uğratmıştır.
- D) Doğa, insanın bencillikten sıyrılıp bir bütünün parçası olduğunu kavramasını sağlayacak tek yol göstericidir.
- E) İnsan, modernleşme adını verdiği kavramsal hapisaneyi kendini doğadan koparak sınırlandırmıştır.

11.

2024 TYT

Modern fiziğe göre atom altı düzeyde madde; belirli yerlerde kesin bir biçimde var olmaz, “var olma eğilimi” gösterir. Benzer şekilde atomik olaylar da belirli zamanlarda ve şekillerde nihai bir biçimde oluşmaz, sadece “oluşma eğilimi” içindedir. Dolayısıyla atom altı parçacıkların kendi başlarına hiçbir anlamı yoktur. ----. Çünkü atom altı parçacıklar “şeyler” değil “şeyler arasındaki bağlantılar”dır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Fakat atomik olayların oluşması atom altı parçacıkların yüklendiği özel işlevlere göre gerçekleşir
- B) Oysa atom altı parçacıkların işleyişi bağlamında çağdaş fizik bize evrenin bir bütün olduğunu anlatır
- C) Ancak gözlemlenebilir ve ölçülebilir nitelikteki süreçlerle olan ilişkileri içinde bir anlam kazanır
- D) Kaldı ki zaman ve mekândan bağımsız olamayan atom altı düzey, maddenin varlığına bağımlıdır
- E) Ne var ki atom altı parçacıklar, somutlaştırmalar yoluyla incelendiğinde maddenin varlığı kanıtlanır

12.

2024 TYT

Yazarın en büyük başarılarından biri eserlerinde üçüncü şahıs anlatımı kullanmasıdır. Burada anlatıcı; karakterlerin bütün zihinsel durumlarını, yaşadıklarını, yönelimlerini bilmekte ve okura anlatmaktadır. Böylelikle anlatıcı, duygu ve düşüncelerini karakterlerin de okurun da yüzüne açıkça dile getirebilmektedir. Geçmiş, şimdi ve geleceğin iç içe olduğu üçüncü şahıs anlatım, birinci tekil şahsın imkânlarını da kullanarak her yönüyle hâkim bir bakış sunar. Böylece okur, karakterlerin hayatlarına ve akıllarından geçirdiklerine tanıklık edebilmektedir.

Bu parçada söz edilen anlatıcıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Kendi duygularından yola çıkarak olayların akışına müdahale eder.
- B) Kapsayıcı bakış açısıyla esere dâhil olarak anlatıyı okura aktarır.
- C) İç çatışmalara yer vererek karakterleri tüm boyutlarıyla ele alır.
- D) Kişilerin bilinmeyen yönlerini ortaya çıkararak eseri başarıya ulaştırır.
- E) Karakterleri arka planda tutarak okurun olaya odaklanmasını hedefler.

13.

2021 TYT

Eleştirel düşüncenin bireyde oluşma ve gelişme aşamaları vardır. Sanatçının doğayı yansıtmayı, ideal güzellik anlayışını benimsemesi gibi sanat hakkındaki genel kabuller, eleştirel bakış için olgunluğa ulaşmada önemli bir basamaktır. Eleştirel düşüncenin ilk aşamalarını oluşturan bu yargıların ötesine geçemeyenler, çoğu zaman büyük sanatçıları ne beğenir ne de onların derinliklerine nüfuz edebilir.

Bu sözler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Sanata yönelik farklı bakış açıları, eleştirel düşünmenin gelişmesine nasıl bir katkı sağlıyor?
- B) Eleştirel bakışın oluşması için hangi yeterliklere sahip olunması gerekiyor?
- C) Eleştirel düşüncenin oluşmasında ilk aşamadan sonra kişi hangi değerleri benimsiyor?
- D) Bazı eleştirmenler önemli sanatçıların eserlerini anlamakta neden zorlanıyor?
- E) Sanat eserlerinin kalıcı hâle gelmesinde eleştirmenler nasıl bir rol oynuyor?

14.

2025 TYT

Kapı tokmakları, tarihsel süreçte kültürel temsiller içeren önemli örneklerden biridir. Üzerlerindeki işaretler, semboller ve figürler kültürler arasında ortak bir dil oluşturan unsurlar hâline gelmiştir. Bunun yanı sıra kapı tokmakları haberleşme aracı olarak da kullanılmıştır. Örneğin ev sahibi evinde değilse bunu ziyaretçisine kapı tokmağına bağladığı bir iple bildirmiştir. Bağlanan ipin kısa olması ev sahibinin yakında döneceği, uzun olması ise uzakta olduğu ve geç geleceği anlamına gelmiştir. Sembolik anlatı aracına dönüşen kapı tokmakları, mekânlara kattığı zarafetiyle günümüzde de nostaljik bir değer olarak kültürel çalışmalara kaynaklık etmektedir.

Bu parçada kapı tokmakları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İletişim kurma amacıyla kullanıldığına
- B) Taşıdığı izlerle araştırmalara konu edildiğine
- C) Sosyal statünün bir göstergesi sayıldığına
- D) Mimari yapıya estetik değer kattığına
- E) Örneklerinin simgesel bir anlam taşıdığına

HIZ YAYINLARI

15. Biz fark etsek de etmesek de yapay zekâ artık hayatımızın bir parçası. Bu teknoloji sayesinde kendi kendine park eden otomobillere, akıllı sensörlerin yardımıyla çekilen muhteşem fotoğraflara kavuştuk. Benzer şekilde eğitimde de yapay zekânın etkisi gün geçtikçe daha çok hissediliyor ve geleneksel yöntemler büyük ölçüde farklılaşıyor. Eğitimciler, psikologlar ve ebeveynler arasında çocuklarımız için doğru ekran süresi hakkında tartışmalar sürerken eğitimin şeklini ve geleceğini değiştiren yapay zekâ; dünyanın önde gelen ülkelerinde oyunun kurallarını belirlemeye başladı bile. Konuyla ilgili raporlara baktığımızda yapay zekânın eğitimdeki yerinin yakın gelecekte çok büyük oranlara ulaşacağı görülüyor.

Bu parçada yapay zekâyla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) Bazı sektörlerde insana bağımlılığı azaltacağına
- B) Eğitim alanında daha fazla gelişim gösterdiğine
- C) Çocukların gelişimi üzerinde olumsuz etkilerinin olduğuna
- D) Eğitimde kullanımının öğrenci başarısına katkı sağladığına
- E) Eğitimde alışlagelmiş anlayışlarda değişikliğe yol açtığına

16. Süper kahraman karakterleri oluşturmada usta olan Stan Lee, Örümcek Adam karakterini tasarladığında yayımcısı Martin Goodman'e konuyu açar. Goodman ise sekiz bacaklı bir hayvandan türetilen bu karakterin toplumu tiksindirip iğrendirebileceğine yönelik kaygılarını dile getirir. Yine de bu diziyi yayımlamayı kabul eden Goodman'ın birkaç sayı sonra haksız olduğu anlaşılır. Okurlar, *Örümcek Adam*'ı sever ve takip eden yıllar içinde *Örümcek Adam* serisi; *Fantastik Dörtlü*, *Hulk* ve *Barbar Conan* gibi çizgi romanlardan bile çok satarak şirketin en önemli maddi kaynağı ve sembol karakterlerinden biri olur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir fikir olgunlaşırken başarıya ulaşmak için uzmanların tecrübelerinden faydalanmak gerekir.
- B) Ekonomik kaygılar yerine toplumsal beğeniler için üretilen işler, daha fazla kazanç getirebilir.
- C) Kurgusal bir karakter tasarlanırken toplumun her kesiminin görüşüne başvurulmalıdır.
- D) Fikirlerin başlangıcında yaşanan ayrılıklar kurgusal karakterlerin benimsenmesinin temelidir.
- E) Özgün bir fikir karşısında toplumun tepkilerine dair taşınan ön yargılar, yanıltıcı olabilir.

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Geçmişini derinleştirmek hatta unutulmaya yüz tutmuş yönelimleri içgüdüleriyle âdetâ baştan yaratmak kimi sanatçıların alın yazısında vardır. Sanatındaki yalınlıkla Fransız resim geleneğinde öne çıkan Raoul Ubac, bu sanatçılardandır. Ubac, başka ülkelerin sanatlarını anlayıp sevebilmiş ve onları kendi diline çevirip kendi yasasına tabi kılmıştır. Yoğunlaştırdığı düşünceleri sade ve net çizgileri ardına gizleyen Ubac'ta birçok kuzeyli öge vardır söz gelimi. Bunlar runik geleneğe, İrlanda sanatının köklerine bağlıdır ve grafik kaygısının yoğun olduğunu belli eder. Ancak sanatçı bu görsel zenginliğin içerisinde kendine bir yol çizmeyi başarmıştır. Günümüz ressamlarının birçoğu gibi Ubac da göstergeler dünyasının çekimine kapılabilirdi. Bir alanı, tarlaya indirgeyebilir ve onun içerisinde çağımızın kuşkusunu kâğıda geçiren o özerk biçimlere kapılarını ardına kadar açabilirdi. Fakat Ubac bu grafizm özerkliğine razı olmamış ve saf biçim hayranlığının sanat eserinde var olan düşünme edimine gölge düşürmesini kabul etmemiştir.

17. Bu parçaya göre Raoul Ubac ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

2025 TYT

- A) Geleneksel resim sanatını, modern resim anlayışlarıyla buluşturmuştur.
- B) Düşüncelerini dolaysız biçimde iletmek için yalın bir üslup benimsemiştir.
- C) Resimlerinde tercih ettiği renklerle çağdaşlarından ayrılmıştır.
- D) Farklı sanat unsurlarını kendi sanatı içerisinde kullanıp dönüştürmüştür.
- E) Geçmişte egemen olan anlayışlardan sıyrılarak sanatında özgürleşmiştir.

18. Bu parçada altı çizili ifade Raoul Ubac'ın sanat anlayışının hangi yönüne işaret etmektedir?

2025 TYT

- A) Eserdeki biçim özelliklerinin içerikle uyumlu olmasına öncelik verdiğine
- B) Geleneksel sanat biçimlerinin özerkleşmesine engel olmaya çalıştığına
- C) Düşüncelerini ifade etme tarzını değiştiren çağrışımlardan uzaklaştığına
- D) Grafiğin eserlerdeki derinliği olumsuz etkilediğini düşündüğüne
- E) Resimdeki formların, eserdeki mesajın önüne geçmesine itiraz ettiğine

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Araştırmacılar, bitkilerden esinlenerek çeşitli ürünler ortaya koyuyor. Bu esin kaynaklarından biri de etçil bir bitki olan "güneş gülü"dür. Bu bitkinin yaprakları, uçlarında yapışkan bir madde olan tüylerle kaplıdır. Yaprakların üzerine konan böcekler, buradaki maddeye saplanıp kalır. Ardından bitki, yaprakları ile avının etrafını sarar. Bunun sırrı yaprakların yapısında gizlidir. Üst kısmındaki hücreler yuvarlak, alt kısmındakiler ise ince ve uzun bir şekle sahiptir. Yapraklara dokunan canlıların tetiklediği biyokimyasal sinyaller, hücrelerin iç basıncının değişmesine neden olur. Tıpkı şişirilen bir balonun hangi şekli alacağının yapısına bağlı olması gibi yapraklar da basınca göre şekil değiştirir. Alt kısmındaki hücreler, üsttekilere göre daha fazla şişer ve bu sayede avı sıkıca kavrar. Bitkinin bu hareketi, bilim insanlarının nesneleri kavrayabilen robot parmakları tasarlamalarına ilham kaynağı olmuştur. Doğadan esinlenen bu mühendislik uygulamasında tasarımın nasıl çalışacağını önceden bilmek mümkün olduğundan ürün prototipinin test edilme süresi de büyük ölçüde kısaltmakta ve teknolojik gelişme hız kazanmaktadır.

19. Bu parçaya göre güneş gülü hakkında aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

2024 TYT

- A) Kimyasal etkilere ve uyarana yönelik tepkileri dış müdahaleyle açığa çıkar.
- B) Hücreleri arasındaki yapısal farklar ona hareket kabiliyeti kazandırır.
- C) Duyarlı tüyleri hareketi algılayarak şekil değiştirmesine olanak tanır.
- D) Yapraklarına uygulanan dışsal kuvvet kimyasal yapısını kalıcı olarak değiştirir.
- E) Salgıladığı bir madde temas sonrasında avının hareketsiz kalmasını sağlar.

20. Bu parçaya göre mühendislik uygulamasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

2024 TYT

- A) Doğayı taklit ettiği tasarımlarıyla kabul görür.
- B) Teknolojik gelişmeleri çevresel koşullara uyarlamaya çalışır.
- C) Doğa bilimlerinin temel yaklaşımlarını benimser.
- D) Bireyde çevreyi koruma bilinci geliştirmeyi amaçlar.
- E) Doğadan hareketle işleyişi öngörülebilir ürünler tasarlar.

1. Bu roman, okuruna ilk bakışta çok keyfi, çok dağınık görünebilir. Yazar ---- yazmış gibi. Oysa bu dağınık görünümlü malzeme ---- bir şekilde toplanmış ve yapısal bir bütün meydana getirecek şekilde örülmüş.

2021 TYT

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) talep edileni - bilinçli
B) aklına geleni - titiz
C) akışın getirdiğini - ahenkli
D) kendinden bekleneni - tutarlı
E) uygun düşeni - aleni

2. • **arka:** Zaman veya düşünce bakımından geçmiş.
• **başlamak:** Oluşmak, ortaya çıkmak, doğmak.
• **dert:** Kaygı.

2021 TYT

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “arka, başlamak, dert” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Uyandığımız an, üçte birini arkada bırakmışızdır başlayan günün ve bundan sonraki derdimiz, önümüzdeki zaman dilimini nasıl geçireceğimize.
B) Güne mutlu başlamak ve yeni anılar biriktirmek gibi büyük bir derdi vardı, bu nedenle iyi hissedeceğini düşündüğü anların arkasına düşerdi.
C) Türlü dertlerle uğraştığı hastane günlerinde arkasında desteğini hissettiği ailesini yanına alıp yeni bir hayata başlamak için çabalıyordu.
D) Arkası bir türlü gelmeyen çelişkilerle yaşamak istemiyordu, yaz başlarken balkonda misafir ağırlayıp kâh gülmek kâh dertlerini paylaşmak istiyordu.
E) Evin arkasındaki bahçede kurulan sofrada dertlerden uzak, herkesin mutlu olduğu bir yaşama dair kurulan hayaller konuşulmaya başlandı.

3. • Çikolata tüketiminin faydaları nelerdir?
• Çikolata tüketiminin etkileri hangi yaş grubunda daha belirgindir?
• Çikolata gibi besinleri sevmenin temel nedeni nedir?
• Çikolata kişilerin hayata bakış açılarını nasıl etkilemektedir?

2022 TYT

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) Kimi insanların çikolata, cips gibi yağlı yiyecekleri; kimilerinin ise karnabahar, brokoli gibi sebzeleri sevmesinin arkasında yatan unsurun genetik faktörler olduğu ortaya konmuştur.
B) Her gün bir parça çikolata yiyenlerin, hiç çikolata yemeyen ya da çok fazla yiyenlere göre olaylara daha pozitif yaklaştığı saptanmıştır.
C) Yetişkin kişilerde, sanılanın aksine, çikolatanın tadını; kadınların erkeklere göre daha az sevdiği tespit edilmiştir.
D) Çikolata gibi yiyecekler, ergenlerde serotonin salgılanmasını çocuklara göre daha fazla sağladığı için bu besinleri tüketen ergenlerin çocuklara göre daha mutlu olduğu belirlenmiştir.
E) Çikolatanın ham maddesi olan kakaonun boğazdaki sinir uçlarında bir tabaka yarattığı ve bu tabakanın, sinirlerin tahriş olmasını engellediği ifade edilmiştir.

4. (I) İkinci Dünya Savaşı sonrası pek çok Avrupa ülkesinin şehirleri bir enkaz panoramasından ibaretti. (II) Öyle ki sadece Almanya’da savaş sonrası inşa edilen birçok devasa binanın molozu, yıllarca bu enkazın içinden alınmıştı. (III) Savaş sonrasında Batı’da gelişerek savaşın sonuçlarıyla yüzleşen edebiyat ise “enkaz/moloz edebiyatı” diye adlandırıldı. (IV) Sonuçlarına eleştirel biçimde bakarak savaşın mantığını tepetaklak eden bu edebiyatın, enkaz edebiyatı diye anılması yerindeydi. (V) Zira bu savaş aynı zamanda Batı’da uygarlığın şafağına olan inancın da yıkılışını simgeledi.

2022 TYT

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede savaşın ardından Avrupa kentlerinin görünümü betimlenmiştir.
B) II. cümlede yıkımın etkisini anlatmak için örneklemeden yararlanılmıştır.
C) III. cümlede savaş sonrası edebiyata verilen isim gerekçesiyle açıklanmıştır.
D) IV. cümlede bu dönem edebiyatının ismiyle içeriğinin tutarlığı vurgulanmıştır.
E) V. cümlede savaşın Batı toplumu için anlamı belirtilirken mecaza başvurulmuştur.

HIZ YAVINLARI

5.

2025 TYT

Başlangıç döneminin bugünkü sinemaya kaynak oluşturan damarlarından biri ve belki de en önemlisi Charlie Chaplin sinemasıdır. Melon şapkası, küçük bıyığı, birkaç beden büyük pantolonu, kocaman ayakkabıları ve paytak yürüyüşüyle beyaz perdede görünmesi; insanların tüm dikkatini ona yöneltmesine, ruhlarında neşe ve canlılığın belirmesine yetiyordu. Chaplin; yönetmen, oyuncu, müzisyen ve senarist olarak yaptığı filmlerin ta kendisiydi ya da kendisinin filmini yapıyordu. Çocukluğunun, ilk gençliğinin öyküsü yoksul milyonların öyküsüyle büyük benzerlikler taşıyordu. İnsanları yüreğinden yakalayan ve gözlerinin içine dek güldüren Chaplin; son derece yalın ve yaygın bir gerçeği sıkıca kavrayıp estetik, düşünsel ve duygusal açıdan tam bir olgunlukla sinema perdesine taşımayı başarmıştı.

Bu parçaya göre Charlie Chaplin ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaptığı filmlerle sinema sanatı üzerinde etkili olmuştur.
- B) Seyirci üzerinde olumlu etkiler bırakan filmler yapmıştır.
- C) Çektiği filmlerde otobiyografik detaylar yer almıştır.
- D) Filmlerini benzer içerikteki senaryolar üzerine kurgulamıştır.
- E) Yaşamın gerçekliklerini sanatsal bir bakış açısıyla aktarmıştır.

6.

2025 TYT

Savunma amacıyla 2200 yıl önce inşa edilen Çin Seddi, bir yanıla Çin kültürünün içe dönük ve izole yapısını simgeler. Diğer yandan bu yapı, dünyanın en eski ve en büyük askerî savunma projesi olarak kabul edilir. Yapıldığı dönemdeki ilk uzunluğu 5.000 kilometreyi aşmaktadır. Bugünkü uzunluğu ise 21.196 kilometredir. Günümüzde güvenlikle ilgili rolünü teknolojik savunma sistemleri ve askerî yeniliklere bırakan Çin Seddi, Çinliler için artık çok önemli tarihî ve kültürel bir unsur olarak algılanmaktadır. Bugün bile kullanılan “Çin Seddi’ne çıkmayanlar gerçek kahraman sayılmaz.” sözü, bu yapının Çinliler için taşıdığı anlamı ortaya koyar.

Bu parçaya göre Çin Seddi’yle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fiziki boyutunun zaman içinde değişikliğe uğradığı
- B) Kültürel miras açısından önemli bir yere sahip olduğu
- C) Savunma sistemlerindeki yeniliklerden sonra işlevinin değiştiği
- D) Askerî teknolojilerin gelişmesinde önemli bir rol oynadığı
- E) Sosyal hayatta karşılığı olan bir değerinin bulunduğu

7.

2025 TYT

Her insanın ergenlik döneminde ebeveyn otoritesine karşı takındığı üç farklı benlik türü vardır: asi çocuk, doğal çocuk ve uslu çocuk. Asi çocuk yanını ortaya koyan kişi, otoritenin isteğine zıt bir davranış sergiler. Doğal çocuk davranışı gösteren kişi, otoriteye bakmaksızın kendi istediği gibi davranır. Uslu çocuk davranışını sergileyen ise kendi isteğini bir yana bırakarak otoritenin istediği gibi davranır. Bu üç davranış şekli sosyal psikolojide sırasıyla ters tepki, bağımsızlık ve itaat olarak kavramsallaştırılır.

Bu parçaya göre aşağıdaki durumlardan hangisi parantez () içinde verilen kavramla uyusmamaktadır?

- A) Bir gencin mağazadan seçip beğenerek aldığı pantolonu anne ve babasının da beğenmesi üzerine değiştirmek istemesi (Ters tepki)
- B) Kar yağarken dışarı çıkmaya hazırlanan bir gencin, annesinin evden çıkmamasını istemesi üzerine kararından cayması (İtaat)
- C) Güneşli bir günde şapkasını takmayı düşünmeyen bir gencin, babasının uyarısıyla şapkasını takarak evden çıkması (Bağımsızlık)
- D) Bir gencin, yanında anne ve babası varken mağazadan kendi beğenisine uygun bir eldiven satın alması (Bağımsızlık)
- E) Yağmurlu bir günde yanına şemsiye almayı düşünen bir gencin, annesinin şemsiye almasını anımsatmasından sonra bundan vazgeçmesi (Ters tepki)

HIZ YAYINLARI

8.

2024 TYT

Bir şeyi denemenin risk olduğunu düşünmek büyük bir yanılgıdır. Hâlbuki denememek, risk almaktır. Çünkü Pascal'ın dediği gibi çabalarınız sonucunda "Kazanırsanız her şeyi kazanacak, kaybederseniz de hiçbir şey kaybetmeyeceksinizdir.". Başka bir deyişle deneyerek her durumda kazanacaksınız. Zaten cebinizde olmayan bir bilgi, bir duygu veya bir şansın en fazla nasıl olmayacağını görmüş olacaksınız. Edison'un her başarısız deney sonrasında dediği gibi "Nasıl yapacağınızı bulamamış ama nasıl yapamayacağınızı görmüş olacaksınız."

Bu parçada Edison'dan söz edilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aktarılan düşünceleri, farklı bir bakış açısı sunarak kabul ettirmek
- B) Ortaya konan düşünceyle çelişen durumların da bulunduğunu göstermek
- C) Tartışmacı bir içerik oluşturup okurların metne olan ilgisini canlı tutmak
- D) Anlatılanlara somut bir örnek vererek anlatımı güçlendirmek
- E) Farklı düşünceleri karşılaştırarak okurları anlatılanlara ikna etmek

9.

2024 TYT

Gerilimi psikolojik öğelerle kuran yönetmenin filmlerindeki ana temalar suç ve korkudur. Gerilim unsurlarını filmin karakterleri üzerinden inşa ederek olay örgüsünün onların etrafında gelişmesini sağlar. Seyircinin, filmi uzaktan izlemesine müsaade etmeyerek onu filmin içine davet eder. Böylece başına gelecekleri bilmeyen karakterlerin yanında seyircinin yer almasını ve olay örgüsünün girdabına kapılmasını sağlar.

Bu parçadan yönetmenin filmleriyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Seyircinin karakterlerle özdeşim kurmasını amaçlar.
- B) Karakterleri psikolojik çözümlemelerle birlikte sunar.
- C) Gerilim unsurlarını çeşitlendirerek seyirci kitlesini artırır.
- D) Kurgusunu karakterlerin yaşadığı çatışmalardan alır.
- E) Konusunun karmaşıklığı ile seyircide heyecanı canlı tutar.

10.

2021 TYT

İlk Çağ'dan beri bilimi, bilimsel bilgiyi tek ve hakiki bilgi kaynağı olarak görenlerin yanı sıra bilimden kuşku duyma, onu özellikle yaşam pratiği açısından değersiz hatta zararlı sayma eğilimi de var olmuştur. ----. Yakın zamanlar göz önüne alındığında bunların genelde modern bilim ve teknolojinin neden olduğu çevre kirliliği, işsizlik gibi etkenlerle ortaya çıkan hoşnutsuzluklardan, kimi kültür ve uygarlıkların alternatif bilim anlayışından ve nihayet eleştirel teoriden kaynaklandığı söylenebilir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Her ne kadar bilimsel bilgiyi üreten, insanın kendisi de olsa o, üreticisinden bağımsız bir niteliğe sahiptir
- B) Bilime karşı takınılan bu tavır boşuna değildir, arkasında toplum ve şartlara göre farklılaşan nedenler bulunmaktadır
- C) Dikkatli bakıldığında burada birbirinden ayrı iki düşünce tarzının birleştiği ortak bir nokta görülebilmektedir
- D) Bunun için gerçek bilimle sözde bilimi birbirinden ayıramaz; bilimsel yöntem ve bilginin kullanımına bağlıdır
- E) Bilim felsefecileri bu noktada, bilimin yerini ve bilim ile insan ilişkisi içindeki işlevini doğru belirlemek zorundadır

11.

2021 TYT

Tiyatro ve sinemada, izleyicinin bütün dikkatinin sahneye ve perdeye yönelmesini sağlayacak bir yerleşim ve ışık düzeni vardır. Dikkatin dağılmaması için, geç gelenler salona alınmaz. Buna rağmen, en iyi koşullarda bile, bir filmin ancak %60'ının görülebildiği, %40 ayrıntının dikkatten kaçtığı saptanmıştır. Bu oranın, radyo ve televizyon yayınlarında daha da düştüğü kabul edilebilir. Çünkü radyo ve televizyon, genel olarak, günlük hayatın akışı içinde takip edildiği için kişi yayından zaman zaman kopar. ---- .

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yetişkinlerin düz bir konuşmayı dikkatle dinleme süresinin, genel olarak radyoda beş dakika, televizyonda on dakika olduğu saptanmıştır
- B) Ancak bunda senaryonun özgün veya çeviri olmasının yanında ses ve görüntü efektlerinin de etkisi vardır
- C) Radyo ve televizyon dizilerinde bir sinema tekniği olan geriye dönüşlerle ayrıntıların pekiştirilmesindeki ana neden budur
- D) Uzun süreli bir programı, oyunu veya filmi dikkatle izleme süresi yaş ve ilgiyle ilişkilendirilebilir
- E) Kimi zaman çizgi filmler ve radyo oyunları gibi çocuklar için hazırlanmış programları yetişkinler de aynı ilgi ve dikkatle izleyebilir

12.

2023 TYT

(I) Hem bir doğaya dönüş öyküsü hem de bir doğal aşk övgüsü kabul edilen *Paul ve Virginie*, Hint Okyanusu'ndaki Mauritius Adası'nda geçer. (II) Roman, başlarına gelen felaketler yüzünden adaya sığınan iki kadının çocukları arasındaki tutkulu aşkı anlatır. (III) Türkçeye 1870 yılında çevrilmesinin hemen ardından *Paul ve Virginie*, Tanzimat romanlarındaki genç kızların baş ucu kitabı olur. (IV) *Şipsevdî*'deki alafranga hayranı Lebibe, *Sergüzeşt*'teki Dilber okurlarıdır bu romanın. (V) *Sevda Peşinde*'de sevmediği adamla evlendirilen, kendi yaşamını Virginie'ninkine benzetip iç geçiren Aynınur Hanım da okumuştur o içli anlatıyı. (VI) Doğallık üzerine kurulu bu roman, Tanzimat edebiyatı karakterleri için kendini gerçekleştirmenin başkası olma arzusuyla ilişkisini gösteren bir anlatıya dönüşür.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

13.

2025 TYT

Fatih Sultan Mehmet'in talimatıyla İstanbul Boğazı'ndan geçen gemilerin kontrol edilmesi için 1452 yılında yapımı tamamlanan Rumeli Hisarı, İstanbul'un fethinden sonra önemini yitirdi. XVI. yüzyılda hapishane olarak kullanılan, XVIII. yüzyılda ise büyük bir yangından dolayı tahrip olan hisar; fethin 500. yılında gerçekleştirilen restorasyon çalışmalarının ardından 1968'de müze yapılarak halkla buluşturuldu. Restorasyon çalışmaları sırasında hisarın altında 125 metre uzunluğunda, yüksekliği yer yer 3 metreye ulaşan ve farklı kollarla başka kanallara da bağlandığı düşünülen bir tünel ortaya çıkarıldı. Uzmanlar tünelin yer altı geçiş hattı olarak kullanıldığını belirtti.

Bu parçada Rumeli Hisarı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yapısında hasar oluşmasının nedenine
B) Kullanım amacının zamanla değişmesine
C) Yenilenme sürecinde kullanılan tekniğe
D) İlişkili olduğu bir yapının keşfedilmesine
E) Ziyaretçilerin hizmetine açıldığı tarihe

14.

2025 TYT

Cenne kenti sakinleri, her ilkbaharda dünyanın en büyük kerpiç binası olan Cenne Ulu Camisi'nin bakımını yapmak için seferber olur. Yüksekliği 16 metreyi bulan, geçmiş 1900'lerin başına uzanan üç minareli cami; UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki tarihî kentin simgesidir. Kentteki sosyal hayatın merkezi durumundaki caminin duvarlarının yaz aylarında etkili olan şiddetli yağışlardan önce güçlendirilmesi gerekiyor. Camiyi çatlayıp yıkılmaktan korumak için şehirdeki diğer kerpiç yapılarda olduğu gibi duvarlar özel olarak hazırlanan bir çamurla sıvanıyor. Cenneliler için bu, önem verdikleri yapıyı ayakta tutma gayretinin ötesinde bir bayram; bir araya geldikleri, birlikte çalıştıkları özel bir zaman.

Bu parçada Cenne Ulu Camisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şehirdeki toplumsal birlikteliği sağlayan bir yapı olduğuna
B) İnşa tarihi itibarıyla bölgenin en eski binalarından biri olduğuna
C) Fiziki yapısı bakımından öne çıkan bir özelliğinin bulunduğuna
D) Korunması için yöre halkının birtakım çalışmalar yürüttüğüne
E) Ünü ülke dışına taşan bir eser olarak adından söz ettirdiğine

HIZ YAYINLARI

15. Islak köpek silkelenmesi, tüylü hayvanlarda sıkça karşılaşılan bir davranıştır. Uzun tüylü hayvan türleri incelenerek bu davranışın hangi koşullar altında gerçekleştiğine odaklanan ilk araştırmalar, hayvanlarda gıdıklanma hissi oluştuğunda silkelenme hareketinin görüldüğünü söylüyordu. Yeni bulgular ise bu davranışın hayvan derisinde bulunan alıcılar yoluyla gerçekleştiğini ortaya çıkardı. Bu alıcılar, tüylü hayvanların ensesindeki sıvı damlacıkları tarafından uyarıldığında tutarlı bir davranışa neden oluyor. Alıcılar, özellikle parazitler ve su damlacıkları gibi küçük ama rahatsız edici uyarıları tespit etmeyi sağlıyor. Başka bir deyişle ıslak köpek silkelenmesi hareketini yapan hayvanların kendi kürklerindeki potansiyel zararlılardan kurtulmak için bilinçli hareket ettikleri görülüyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tüylü hayvanlarda deri üzerindeki uyarılara tepki verilmesinin alıcılar yoluyla sağlandığına
- B) Hayvanların tüy yapısı sayesinde rahatsız edici dış uyarılara karşı dayanıklı hâle geldiğine
- C) Uzun tüylü hayvanların silkelenme hareketinin savunma sistemlerinin bir parçası olduğuna
- D) Tüylü hayvanlarda görülen silkelenme hareketinin bir tetikleyici sonucunda ortaya çıktığına
- E) Silkelenme hareketini yapan hayvanların belirli koşullar altında benzer tepkiler verdiğine

16. İzmir dokuma imalatı; XVI ve XVII. yüzyıllarda pamuk ipliği, pamuklu dokuma, çarşaf, gömlek ve keten bezi üretimiyle ön plana çıkmıştır. XIX. yüzyıla kadar bu ürünlerin geleneksel tarzda üretimi yapılmıştır. Zamanla şehrin kalabalıklaşması ve ticaret hacminin artması, seri üretimin yapıldığı fabrikalaşmaya doğru ilk adımların atılmasını da beraberinde getirmiştir. Pamuk fabrikasının açılması, boyahane ve basmahanelerin kurulması bu adımlardandır. Ayrıca XIX. yüzyıla ait haritalarda Boyahane Deresi'nin etrafında kümelenmiş yapıların yer alması, şehirdeki tekstil ürünü boyamacılığının dere etrafında yaygın olduğunu gösteren önemli bir kanıttır. Boyahanelerde bitkisel boyalar üretilmiş; "alizarin" veya "Türk kırmızısı" olarak bilinen kırmızı boya, kumaş boyamada ve halı dokumacılığında kullanılmıştır.

Bu parçaya göre İzmir dokuma imalatıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Geleneksel üretim metotları şehirdeki ticaret hacmini sınırlandırmıştır.
- B) Şehir nüfusunun artmasıyla birlikte fabrikasyon üretime geçiş sağlanmıştır.
- C) Dokuma kumaşlarının üretimi şehrin belli bir bölgesinde yoğunlaşmıştır.
- D) Farklı kumaş türlerinin üretimi sırasında birden fazla teknik kullanılmıştır.
- E) Oluşturduğu modeller farklı sektörlerin gelişmesine ilham kaynağı olmuştur.

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Puslu Kıtalar Atlası; masal, efsane, halk hikâyelerinden esinlenen hayal gücüyle yoğrulmuş ve zengin kelime hazinesiyle yazılmış bir romandır. Roman; XVII. yüzyılda Galata'da yaşayan, içtikleri şurubun etkisiyle düşlere dalan Uzun İhsan Efendi ve oğlu Bünyamin'in sıra dışı hikâyesini anlatır. İç içe geçmiş düşler arasında kurmacanın kurmacasına dönüşen romanda okur, Uzun İhsan Efendi'nin düşleriyle Bünyamin'in düşlerinden oluşan karmaşık kurmaca gerçeklik içinde bocalar. Arjantinli yazar Borges, bu bocalama durumunu düşle gerçeğin ayırt edilemeyeişine işaret eden "kelebek düşü paradoksu" olarak nitelendirir ve bunu "Zhaung Tzu'nun Düşü" adlı hikâyesindeki "Zhaung Tzu, düşünde bir kelebek olduğunu gördü ama uyandığında düşünde kendini bir kelebek olarak gören bir insan mı yoksa düşünde kendini insan olarak gören bir kelebek mi olduğunu bilemedi." cümlesiyle ortaya koyar.

17. Bu parçada kelebek düşü paradoksu aşağıdakilerden hangisini ifade etmek için kullanılmıştır?

- A) Karakterlerin düşlerinin iç içe geçmesini
- B) Çoklu gerçekliğin imkânsızlığının vurgulanmasını
- C) Rüya içinde rüya görülmesinin betimlenmesini
- D) Gerçekliğin tespit edilmesinde zorlanılmasını
- E) Düşlerin kurgulanmasına olanak tanınmasını

18. Bu parçaya göre *Puslu Kıtalar Atlası* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ana fikrinde gerçeklikle hayal ürünü arasındaki ilişkiyi sorgulatmak yatar.
- B) Gerçekliği ele alış biçimi "Zhaung Tzu'nun Düşü" ile benzerlik gösterir.
- C) Geçmişin birikimini şimdiki zamanın gerçekliğiyle uyumlu hâle getirir.
- D) Okuru düşle kurmaca arasındaki farkları ayırt etme çabasına iter.
- E) Karakterlerin özellikleri hikâyenin sıra dışı kurgusuna katkı sağlar.

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çaylar farklı farklıdır, yaşamlarımız da... Kimi bol şekerli çay içer kimi az şekerli kimi de çayı şekerlessiz tercih eder. Erzurumlular ise çayı "kıtlama" içer. Kıtlama çay; dikdörtgen şeklinde, uzun ancak özel makaslarla kesilebilen sert şekerlerle içilir. Sert kesme şekerlerden çok küçük bir parçayı avurduna sıkıştıran kişi, bu parçayı idareli kullanarak dört beş bardak çay içebilir. Çayı kıtlama içmek hem özel bir keyif verir hem de ekonomiktir. Şekerin pahalı olduğu, hatta bazen hiç bulunmadığı yıllardan kalan bir alışkanlık olan kıtlama, sınırlı imkânlarımızı sınırsız bir sürece yayma gayretine benziyor. Bu anlamda bazılarımız hayatını kıtlama tarzında, bazılarımız bol şekerli yaşıyor. Bol şekerli ama kısa bir ömür sürüp mutsuz olanlar da var, kıtlama ama uzun bir hayatı mutlu kılanlar da...

19. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, hayatını uzun ve mutlu kılmak için elindeki imkânları verimli kullanmaya çalışmalıdır.
- B) Hayatın nasıl yaşanacağı, çoğu zaman insanın kendi tercihi olmaktan öte bir durumdur.
- C) Hangi koşullarda yaşarsa yaşasın insan, hayata yüklediği anlamlarla geleceğine şekil verir.
- D) İnsanın sahip olduklarının farkına varması yaşamdan alabileceği hazzın sınırlarını belirler.
- E) İnsan sorunlardan uzak durabildiği oranda hayattan keyif alabilme becerisini kazanır.

20. Bu parçada kıtlama çay ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Uygulanma şekline
- B) Duygular üzerindeki etkisine
- C) Ortaya çıktığı dönemin koşullarına
- D) İnsan sağlığına olan etkisine
- E) Tercih edilme nedenine

2023 TYT

1. • **açmak:** Yakışmak, güzel göstermek.
• **basamak:** Derece, aşama, kerte, evre.
• **çekmek:** Güç durumlara dayanmak, katlanmak.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açmak, basamak, çekmek” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Başarının basamaklarını tırmanırken pek çok zorluk çeken öğrenci, kendini açtığına inandığı beyaz elbisesiyle diplomasını aldı.
- B) Çetin kış şartlarının daha çekilebilir olması için evin basamaklarına döşenen kilimler içimizi açıyordu.
- C) Kilitli tahta kapıyı açıp basamaklardan ağır ağır inen kedi, çıkardığı seslerle tüm dikkatleri üzerine çekti.
- D) Rüzgâr, bulutları eteklerinden çekerek havanın açmasını ve gökyüzünde basamak basamak gökkuşağının oluşmasını sağlamıştı.
- E) Okuldan dönen kardeşim, defterini açarak ödevini yapmaya başlamış ve sayı basamakları konusunda çektiği zorlukların üstesinden gelmişti.

2023 TYT

2. Birine “Gerçekçi ol!” dediğinizde aslında beklentilerini düşür demek istersiniz çünkü karşınızdaki kişinin, sizin çoktan ---- ya da zaten hiç sahip olmadığınız bu hayatın ---- meydan okuyan hayalleri vardır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) yok saydığınız - güzelliklerine
- B) kabullendiğiniz - durağanlığına
- C) unuttuğunuz - imkânlarına
- D) yenildiğiniz - güçlüklerine
- E) vazgeçtiğiniz - sınırlarına

2023 TYT

3. I. Döneminde önemini yitiren “gül”, “bülbul” gibi mazmunları canlandırmayı amaçlayan şair; modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımladığı *Mona Rosa*’yı kaleme almıştır.
- II. Şair, tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde yorumlayarak modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlamıştır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde yorumlayarak döneminde önemini yitirmiş “gül”, “bülbul” gibi mazmunları canlandıran ve modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlayan şair; kaleme aldığı *Mona Rosa*’yı modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımlamıştır.
- B) Döneminde önemini yitiren tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde yorumlayarak modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlayan şair; “gül”, “bülbul” gibi mazmunları canlandırarak yazdığı *Mona Rosa*’yı modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımlamıştır.
- C) Şair, döneminde önemini yitiren “gül”, “bülbul” gibi mazmunları yorumlamayı ve tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde canlandırıp modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlayarak modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımladığı *Mona Rosa*’yı kaleme almıştır.
- D) Tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde yorumlayarak modern Türk edebiyatına kazandırmayı ve döneminde önemini yitiren “gül”, “bülbul” gibi mazmunları canlandırmayı amaçlayan şair; modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımladığı *Mona Rosa*’yı kaleme almıştır.
- E) Döneminde önemini yitiren “gül”, “bülbul” gibi mazmunları yorumlayarak tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde canlandırmayı ve modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlayan şair; kaleme aldığı *Mona Rosa*’yı modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımlamıştır.

HIZ YAVINLARI

4. Özgünlük genellikle insanın kendisi olmasını içeren bir durum olarak görülür. Peki, özgünlük değişimi engelliyor ve herkesi yerinde saymaya teşvik ediyorsa... İşte bunu sorgulamamız gerekir. İnsan, bazen amaçlarına ulaşmak için bir süreliğine maske takmak zorunda kalabilir. Benzer şekilde özgünlük de insanları olduğu gibi kalmaya ve başka perspektiflerden fikirleri görmezden gelmeye itebilir. Bu bakımdan insanın benliğine olduğu hâliyle sadık kalmasının, dönüşebileceği her şeyden kendini soyutlamasıyla eş değer olduğu söylenebilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Kişi, istemediği bir davranışı yapmaya zorlandığında özgünlüğünü kaybedebilir.
- B) Özgünlüğünden vazgeçmeye gönüllü olan insan, amaçlarına ulaşabilir.
- C) Doğru olduğuna inandığı şeyi kendi isteğiyle yapan birey başarılı olabilir.
- D) İnsanın istekleri doğrultusunda kişiliğinden ödün vermesi onu tutarsızlaştırır.
- E) İnsanın özgün olma uğruna yaptıkları, onu değişime kapalı bir hâle getirebilir.

5. ----. Başka bir deyişle kitap yazmaya başlamak önemlidir ama önce yazma cesaretini toplamak gerekir. Neticede nasıl yazı yazacağınızı biliyorsunuz; parmaklarınız var ve bir de hayatınız. O tek hayatta kelimelerinizi yazarak sesinizi duyulur hâle getireceksiniz sonra da başkalarının sizi işitmesini sağlayacaksınız. Bunun için yapmanız gereken şey, yazmak. İnsanlar zihninizin içinde dolaşan fikirleri okuyamaz. Onlar ancak sizin dikkatle ve muazzam bir aşkla kâğıda döktüğünüz düşüncelerinizi okuyabilir. O hâlde yazmaktan başka çareniz yok.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bugüne kadar okurun karşısına çıkamamış mükemmel kitabınızın önündeki tek engel ertelemidir
- B) Yazarken yavaş hareket etmek yazma sürecinde geçen zamanın da tadını çıkarmaya olanak tanır
- C) Yazı masasına oturduğunuzda ihtiyacınız olan ilk şey size öğretilen kalıplaşmış teknikleri unutmaktır
- D) Yazmayı bir yetenek olarak gördüğünüzde nasıl başlayacağınıza dair endişeniz yok olacaktır
- E) Taslak hâlindeki karalamaları hayal dünyanın renkleriyle canlandırdığınızda bir eser ortaya koyarsınız

6. Dünyanın en yüksek dağı olan Everest'in zirvesi, deniz seviyesinden 8848 metre yüksektir. İki tektonik levhanın -yer kabuğu parçasının- çarpışması sonucu oluşan Everest Dağı, ----.

Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilirse "Everest Dağı'nın fiziki özelliklerinde zamanla değişiklik olduğu" sonucuna ulaşılır?

- A) gelişen yükseklik belirleme yöntemlerine bağlı olarak yüksekliği farklı sayılarla ifade edilen bir dağdır
- B) birbirini itmeye devam eden bu iki levha nedeniyle her yıl yaklaşık dört milimetre kadar yükselmektedir
- C) çevresel koşulların değişmesine bağlı olarak yeni oluşan dağlarla birlikte dünyanın en yüksek dağı olma özelliğini kaybedebilir
- D) zirve noktasında ölçülen sıcaklık değeri, iklimsel koşullara bağlı olarak farklılık gösteren bir coğrafi yapı özelliğindedir
- E) üzerinde belirlenen yeni rotalarla tırmanışlar için günden güne cazip hâle gelen bir yapı özelliği sergilemektedir

7. Besin neofobisi -yeni besinleri denemeye karşı duyulan isteksizlik ve korku- hakkında yapılan bir araştırmada yaşları 4 ila 7 arasında değişen ikizlerin %72'sinin yeni besinleri denemekle ilgili isteksizliğinin genlerinden kaynaklandığı tespit edildi. Bu konuda yapılan önceki çalışmalarda da çocukların %78'inin, yetişkinlerin ise %69'unun genlerinin etkisiyle yeni besin denemekten kaçındığı görüldü. Araştırmaya katılan çocukların çevresel etkenler bağlamında yeni besinlere duydukları korkuyu azaltabilecekleri belirlendi. Bu konuda yetişkinlerin çocuklara örnek olması gerektiğini belirten uzmanlar; ebeveynlere evde yeni besinler denemeyi ve çocuklara farklı besin seçenekleri sunmayı öneriyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Ebeveynlerinin yeterli besin çeşitliliği sağladığı ve örnek olduğu çocuklar, yeni besinleri deneme eğilimindedir.
- B) Yeni besinleri denemeyi reddeden çocukların tutumunu uygun çevresel koşulları sağlayarak değiştirmek mümkündür.
- C) Çocukluk çağında başlayan yeni besinleri denemeyi reddetme, hayat kalitesini düşüren bir davranış bozukluğudur.
- D) Yeni besinleri denemeyi reddetmeye yönelik çalışmalar, genetiğin etkisinin yaş ilerledikçe azaldığını göstermektedir.
- E) Yeni besin denemeye yönelik ilgiyi artırmak isteyen ebeveynin, çocuğun kişilik özelliklerini dikkate alması gerekir.

8. Gazeteci:

(I) ----?

Yazar:

Neredeyse bütün zamanımı gözlem yaparak geçiriyorum; doğaya, insanlara ve nesnelere odaklanıyorum. Ayrıca sürekli ve değişik tarzda kurmaca eser okuyor, edebiyat dergilerini ve sanal dünya iletişimini takip ediyorum.

Gazeteci:

(II) ----?

Yazar:

Kısalık ve anın içinde olmak, benim açımdan bilinçli bir tercih. Roman bir çınar ağacıysa ve öykü o ağaçtan uzanan yapraklı bir dal ise benim her öyküm tek bir yaprak biçiminde. Savrulan, esneyen ve çınarın nasıl olabileceğini hayal ettiren, meraklı okura hitap eden bir yaprak. Her okura göre değişip dönüşebilen...

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) (I) Eserlerinizi kurgularken nasıl bir yol izliyorsunuz
(II) Öykülerinizi neden alışılmadık bir hacimde yazıyorsunuz
- B) (I) Eserlerinizi oluşturan yapı taşları nelerdir
(II) Hitap ettiğiniz okur kitlesinin tercihlerini ne kadar gözetiyorsunuz
- C) (I) Çağdaşlarınızın eserlerinin izleri, öykünüze ne oranda yansıyor
(II) Öykü karakterlerinden bir roman yazma fikrine yaklaşımınız nedir
- D) (I) Gerçek ve kurmaca arasındaki ince çizgiyi nasıl dengeliyorsunuz
(II) Öykünün kısaltılmış bir roman olduğu fikri hakkındaki görüşleriniz nelerdir
- E) (I) Eserlerinize gerçek dünyayı ne ölçüde taşıyorsunuz
(II) Roman ve öykü arasındaki fark eserlerinize nasıl yansıyor

9. Yeni nesil, maaş değil unvan peşinde!

2020 TYT

Bir araştırma şirketi, maaşlı çalışan 18-25 yaş aralığındaki 830 kişiyle yaptığı görüşmede kişilere unvan tercihine yönelik sorular sormuştur. Araştırma sonucunda katılımcıların %80'inin "Çalıştığım yerdeki önceliğim unvan değil, maaşım." cevabı verdiği, %18'inin "Unvanım yükseltirsem maaşımın aynı kalması önemli değil." görüşünü belirttiği, %2'sinin de "Unvanım yükselirse maaşımın düşmesi benim için önemli olmaz." dediği tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları, son dönemde popüler hâle gelen unvan pazarlamasının nasıl yapılacağı konusunda da şirketlere önemli geri bildirimler sunmuştur.

Bu köşe yazısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kanıtlanamayan varsayımlar üzerinde yorum yapılmaktadır.
- B) Kendi içerisinde tutarsızlıkları ve yanlışlıkları bulunmaktadır.
- C) İstatistiki verilerin gerçeği yansıtmadığı ortaya konulmaktadır.
- D) Güncel bir konunun ekonomik etkilerine değinilmektedir.
- E) Toplumun farklı kesimlerinin bakış açıları karşılaştırılmaktadır.

HIZ YAVINLARI

10. Bergson'a göre "Bellek bazı deneyimlerin, bilincimizin bir parçası hâline gelmesidir." Ancak burada söz konusu bütüncül, tek bir bellek değildir. Bergson iki tür bellek üzerinde durur; ilki alışkanlıklarımız sonucu oluşan bellektir. Özünde şeyleri tekrarlamak yatar; tekrarlama alışkanlığını bırakırsak bellek zayıflar. İkinci tür bellek ise geçmişin hatırlanmasıyla ilgilidir. Bu iki tür belleğe bakıldığında ikincisinin birincisinden farklı olarak zihinsel bir işleyişe sahip olduğunu görürüz.

2023 TYT

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öneride bulunma B) Koşul öne sürme
- C) Karşılaştırma D) Açıklama
- E) Tanımlama

11. Masanın üzerindeki bir fincan kahveyi almaktan daha kolay ne olabilir ki? Ancak hiç de öyle değil! Öncelikle fincana dikkatimizi yöneltmek için onu çevresindeki diğer nesnelerden ayırmalıyız. Bunun için fincanın görüntüsü ilk olarak görme keskinliğinin en yüksek olduğu göz çukurumuza düşer. Beynimiz, aradaki mesafenin uygunluğunu belirledikten sonra fincanı çeşitli yönleriyle incelemek için kafamızı çevirmemiz gerekir. Son olarak vücudumuza göre fincanın konumunu belirleyerek onu en uygun biçimde tutabiliriz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Basit gibi görünen hareketlerimizde bile beynimiz ve bedenimizde bir dizi karmaşık işlem gerçekleşir.
- B) Herhangi bir nesneyi bulunduğu yerden almak için öncelikle nesneye ilişkin bilgi edinilmesi gerekir.
- C) Bir nesnenin biçimsel özelliklerini kavrayabilmek için ona mekânsal olarak yakın olmak önemlidir.
- D) Basit diye nitelediğimiz hareketlerimiz, vücudumuzun aldığı konuma ve duruşumuza göre değişir.
- E) Masada duran bir şeyin ne olduğunu anlayabilmek için zihnimiz, kurduğu varsayımları test eder.

13. Gombrich'in *Sanat'ın Öyküsü* adlı klasik çalışması "----." cümlesiyle başlar. Başka bir deyişle sanat üzerine, sanatın özü üzerine konuşmayı mümkün kılan sanatçıdır. Tümevarımcılığın hasıdır bu bakış açısı. Bütünün gerçekliğine inanmaz. Dolayısıyla sanatçıyı ihmal eden bir soyutlamanın sanata dair zihinsel çıkarımlarında da sahicilik bulmaz. Önce insan, der. Önce eylem. Sonra kuram.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sanatçı; toplumda kişiliğiyle değil, sanatıyla var olandır
- B) Sanat; sadece estetik kaygıyı değil, toplumsal faydayı da esas alır
- C) Eserin değer kazanmasında sanatçı kadar toplumun da etkisi vardır
- D) Sanat; sadece ideali değil, bireysel gerçeklik algısını da yansıtır
- E) Eser diye bir şey yoktur, sadece onu ortaya koyan vardır

12. Kelebek şeklindeki mimarisiyle şehrin sembol ziyaret mekânlarından Konya Tropikal Kelebek Bahçesi, Avrupa'nın en büyük tropikal kelebek bahçesidir. 7.600 metrekare büyüklüğündeki vadinin yaklaşık 1.600 metrekaresi kelebek uçuş alanıdır. Yaz kış 26 derece sıcaklık ve yüzde 80 nem koşullarının sağlandığı bahçe, 150 türe ait 20.000'den fazla tropikal bitkiye ve 45 türde binlerce kelebeğe yaşam alanı sunuyor. Kelebeklerin larvadaki hâline gelişindeki tüm evrelerinin adım adım izlenebildiği bahçede Kelebek Müzesi, Böcek Müzesi ve Doğa Eğitim Sınıfı gibi ziyaret alanları da bulunuyor. Ayrıca hafta sonlarına özel olarak boyama ve el işi etkinlikleri gerçekleştiriliyor. Bunun yanı sıra bilim insanları tarafından yapılan mantar, kuş ve böcek incelemelerini ziyaretçiler gözlemleyebiliyor.

Bu parçaya göre Konya Tropikal Kelebek Bahçesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bulunduğu şehrin öne çıkan yapıları arasında yer alır.
- B) Bünyesinde çeşitli bilimsel ve sosyal etkinlikler yapılır.
- C) Dışarıdaki hava koşullarından etkilenmeyen bir ortama sahiptir.
- D) Kelebek mimarisiyle yurt dışındaki benzerlerinden ayrılır.
- E) İçinde bir kelebeğin yaşam serüveni gözlemlenebilir.

14. Ozanlar, şiirin düzyazıdan üstünlüğü konusunda kanıt üretmeye bayılır. Şiir kolay ezberlenir, demek ki üstündür; kısadır, demek ki üstündür; zor anlaşılır, demek ki üstündür. Kimileri de düzyazının anlatım gücünün bir yerde tükendiğine ama şiirin anlatım gücünün hiç tükenmediğine inandıklarından "Şiir, düzyazının bittiği yerde başlar." deyip çıkarlar işin içinden. Düzyazının bir yerde tıkanıldığını nereden çıkarırlar bilinmez.

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenir?

- A) Şiirin dile getirdiğini roman da öykü de dile getirebilir, sorun sanatçının hangi türde yazdığında değil başarısındadır.
- B) Bir şiiri kafamızda yıllarca taşıyabiliriz ama düzyazıyı değil, onun ağırlığı yaşamın odağına yerleşmesini engeller.
- C) Şiirin giriftliği karşısında romanın, öykünün kendini okuruna açması, kolayca anlaşılır olması okurun seçimlerini etkiler.
- D) Şairleri kendi konumlarının altını çizmeye iten şey, düzyazının günümüz okurları tarafından gördüğü yoğun rağbettir.
- E) Her türün yükseldiği dönemler vardır; şiir yavaşladığında düzyazı, düzyazı yeni ufuklar bulamadığında şiir öncülüğü üstlenir.

15. Orta Çağ sonuna kadar Çin'de yeni bir takvimin imparatorlarca yürürlüğe konması, modernite öncesi Batı devletlerinde her imparator adına madeni para basılmasına benzer bir uygulamaydı. Bu uygulamaların ikisi de imparatorun değiştiğinin anlaşılmasını sağlıyor ve egemenliğin tanındığı anlamına geliyordu. Siyasal egemenlik ile takvim arasındaki yakın ilişki nedeniyle gök bilim incelemeleri için geleneksel olarak kullanılan cihazlar ve bunların yapımına ilişkin bilgiler, imparator adına çalışan bilim insanlarınca gizli tutuluyordu.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Hem Çin'de hem Batı'da yönetici değişimine dair bilgi, yaygın kullanılan kimi araçların değiştirilmesiyle duyurulmuştur.
- B) Takvim ile siyasal otorite arasındaki yakın ilişki Çin'de gök bilim çalışmalarının ilerlemesini engellemiştir.
- C) Batı'da imparator adına para basılması ekonomik kaynakların yöneticinin kontrolünde olduğunun göstergesidir.
- D) Çin'de imparator için çalışan bilim insanları, gök bilim incelemelerine yönelik cihazlar tasarlamıştır.
- E) Çin'de imparator değişimine dair kimi pratikler, Batı devletleriyle etkileşimden sonra uygulanmaya başlanmıştır.

16.

2019 TYT

- Zaman zaman televizyonlarda toplu balina ölümlerine ilişkin haberler, karaya vurmuş balina görüntüleriyle karşımıza çıkar. Araştırmalar bu ölümlere okyanusların endüstriyel ve kimyasal atıklarla kirletilmesi, suların bulanıklaşması ve yanlış avlanmalar gibi etkenlerin sebep olduğunu gösterir.
- Balinalar, okyanusta yüzerken kafalarının ön kısmından gönderilen elektromanyetik dalgalarla yönlerini bulurlar. Bu özelliklerinden hem bulanık sularda yüzerken hem de göç ederken yararlanırlar. Ancak zaman zaman dünyanın manyetik alanının değişmesi ya da balinalardaki yön bulma sisteminin hastalık sonucu bozulması nedeniyle yönlerini tayin etmekte sorun yaşarlar ve karaya vururlar.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı görüşlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedirler.
- B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir görüş olduğunu vurgulamaktadırlar.
- C) Aynı olguyu farklı yönleriyle değerlendirip ele almaktadırlar.
- D) Aynı düşüncüyü pekiştirmeye yönelik farklı örnekler sunmaktadırlar.
- E) Farklı üsluplar kullansalar da konuyu benzer nedenlerle açıklamaktadırlar.

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bazı kavramlar, uzun süre sözlüklere ve akademik metinlere hapsedildikten sonra sebebi bilinmeksizin birdenbire, halkın diline düşme; basında, televizyonda, hatta hükûmet demeçlerinde zikredilme talihini veya talihsizliğini yaşar. Fena hâlde felsefe kokan ve Yunancadaki köküyle akla Aristoteles'i getiren etik kelimesi, bugün tam da bu şekilde sahnenin ortasına yerleşmiş durumda. Yunancada bilgece bir eylem yolu arayışına karşılık gelen etik, felsefenin ayrılmaz bir parçasıdır. Descartes'la -yani özne sorununun merkezî önem taşıdığı modern dönem felsefesiyle- birlikte etik, ahlakla veya pratik akılla az çok eş anlamlı hâle gelmiştir. Etik, böylece ister bireysel ister kolektif olsun, bir öznenin veya özne grubunun eylemlerini ve bunların sonuçlarını evrensel yasaların terazisinde ölçen, yargılayan sistem anlamına kavuşmuştur. Bugünün popüler kültür ve siyaset endüstrisinde ise artık anlam enflasyonu nedeniyle milyonlarca sıfırla şişmiş bir kavrama dönüşmüştür. O kadar çok şey için kullanılıyor ki hemen hiçbir şey ifade etmiyor.

17. Bu parçada altı çizili sözle etikle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

2019 TYT

- A) Düşünce tarihindeki yerini ve önemini koruyamadığı için eski popülerliğini yitirmiş bir terim olduğu
- B) Önemli bir felsefi terim olmaktan çıkıp gündelik anlamlar kazanmış işlevsel bir sözcüğe dönüştüğü
- C) Zaman içinde farklı disiplinler tarafından da kullanıldığı için tanımlanmasının zorlaştığı
- D) Popülerliği ve yanlış kullanılması nedeniyle asıl anlamını yitirdiği ve içinin giderek boşaltıldığı
- E) Siyasi ve sosyal çevrelerdeki farklı kullanımları nedeniyle felsefedeki tanımının da değiştiği

18. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

2019 TYT

- A) Descartes sonrası modern dönemde etik, toplum yerine bireyi sorgulamak için kullanılan bir sisteme dönüşmüştür.
- B) Modern dönemde etik, öznenin yaptıklarını ilke ve yasaların ışığında değerlendiren ahlak felsefesiyle ve pratik akılla özdeşleşmiştir.
- C) Aristoteles'in felsefesinde sözünü ettiği etik ile bugün yaygın olarak kullanılan etik sözcüğü farklı anlamlar taşır.
- D) Medyada, gündelik hayatta ve politikada etik kavramına gösterilen ilgi, kavramın iletişimsel değerini olumsuz etkilemiştir.
- E) Sonradan popülerlik kazanan kimi kavramlarda olduğu gibi etik kavramının da günümüzde kazandığı yaygınlığın nedeni belirsizdir.

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Paris'teki Eyfel Kulesi, mimarlık alanında pek tercih edilmeyen demirin ön plana çıkmasını ve dünyada bu türdeki yapıların çoğalmasını sağlayan önemli bir yapıdır. Ancak inşa edilmeye başlandığı dönemde işlevsiz bir nesneyi sadece güzel olması durumunda sanatsal açıdan değerli gören dönemin hakim anlayışı tarafından estetik tartışmalara konu edilmiştir. Kimi sanatçılar tarafından kara ve dev bir fabrika bacası olarak betimlenmiştir. Hatta Maupassant "Paris'te onu görmediğim tek yer burası." diyerek yemeklerini sıklıkla kulenin lokantasında yemiştir. Bütün bu olumsuz görüşlere rağmen Eyfel, anıtsal özelliği ile estetik değerler konusundaki hükümlerin sabit olmadığını ve geleceğin önceden kestirilemeyeceğini gösterip dünyaya egemen olan yeni bir estetik değer kazandırarak o zamana kadar sanata boyun eğmiş olan tekniği estetize etmiştir. Böylece kule; dönemin bazı sanatçıların düşündüğü gibi sanatın yozlaşmasının değil, değişimi ve yeni kuralları kabul etmesinin bir simgesi hâline gelmiştir.

19. Bu parçadan Eyfel Kulesi ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

2023 TYT

- A) Paris'teki modern sanat anlayışının doğmasını sağlamıştır.
- B) Yapımında kullanılan farklı tekniklerle işlevsel hâle gelmiştir.
- C) Geçmişten bugüne sanatsal bir simge olarak evrenselleşmiştir.
- D) Tasarımında sanat çevrelerinin estetik görüşleri belirleyici olmuştur.
- E) Taşıdığı yapısal özelliklerle yaygın estetik algıyı değiştirmiştir.

20. Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

2023 TYT

- A) Sanat, zamanla evrilip kendine yönelik genel kanıları yıkar.
- B) Bir nesne, işlevselliği gözetilmeksizin sanat olarak kabul edilebilir.
- C) Sanat eserlerinin inşasında farklı malzemelerden yararlanılabilir.
- D) Dönemin toplumsal yapısı, mimari dönüşümleri beraberinde getirebilir.
- E) Çağının ötesindeki yenilikler üretildiği çevreye göre yadırgatıcı olabilir.

1. **2024 TYT** “Yazdıkların kime hitap ediyor?” sorusuna verilmiş net bir cevabım yok. Bir iyelik ekiyle “okurlarım” demeyi de doğrusu beni hiç okumamış olanlara bir saygısızlık olarak değerlendiriyorum. Ancak yine de boşluğa yazdığımı söyleyemiyorum.
- Bu parçanın yazarı, altı çizili sözle hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?**
- A) Eserlerini zihninde tasarladığı bir kitleye yönelik olarak ürettiğine
- B) Eserleriyle her düzeyde okur kitlesine seslenmeyi önceliğine
- C) Seçtiği temalarla mevcut ve potansiyel okurlarını ayırttığına
- D) Sahiplendiği okurların duyarlılığını eserleriyle geliştirmeye çalıştığına
- E) Yazılarıyla bütün okurların beğenisini kazanmayı amaçladığına

2. **2023 TYT** Yılların emeğiyle ortaya çıkan bu kitap sonuçta benim değil, Halide Edip’in kitabı. Dolayısıyla benim bir karşılık beklemem anlamsız. Halide Edip’in dergi sayfalarında kalmış, artık kolay kolay ulaşılamayacak yazılarını gün ışığına kavuşturup akademisyenlerin, araştırmacıların, Halide Edip okurlarının ilgisine sunmaktı amacım; bunu da başarmış oldum. Bütün uğraşıma, edebiyat tarihi duvarındaki kırık bir tuğlanın eksik bir parçasını yerine koyma çabası denebilir; o kadar.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyük şahsiyetler ve eserleri üzerine odaklanma
- B) Unutulmaya yüz tutmuş yazarları yeniden gündeme getirme
- C) Bir yazara daha olgun eserler vermesi için yol gösterme
- D) Toplumun sanat zevkinin yükselmesi için uğraşma
- E) Mevcut literatüre bir yazarla ilgili katkı sunma

3. **2024 TYT**
- I. İster ebeveyn isterse eğitimci olsun çoğu yetişkin, çocuğunun okuduğu her kitaptan “iyi, yararlı ve gündelik hayattaki pratiklerini kolaylaştıracağı” bir şeyler öğrenmesini beklemektedir.
- II. Toplumun bazı kesimlerinde edebî eserler; -onların oluşum yöntemi, araç ve süreçlerinin bilincinde olunmadığından- kurgusal olmayan eğitsel amaçlı kitaplarla aynı kefeye konulmaktadır.
- Verilen I. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**
- A) II. cümlede yer alan açıklamaya yönelik karşılaştırma yapmaktadır.
- B) II. cümlede belirtilen durumun yol açtığı bir sonuçtan bahsetmektedir.
- C) II. cümlede ortaya konulan durum hakkında öngörude bulunmaktadır.
- D) II. cümlede verilen durumun koşulunu belirtmektedir.
- E) II. cümlede yapılan açıklamayı çürütmek için yeni bir bilgi sunmaktadır.

4. **2024 TYT**
- (I) Parlak mor çizgileriyle bir masal kitabına aitmiş gibi görünen bir balık türü; Tanzanya açıklarında, Hint Okyanusu’nun 80 metre derinliklerinde keşfedildi. (II) *Cirrhilabrus wakanda* denilen bu balık, ismini çizgi roman evreninin süper kahraman hikâyesi Kara Panter’den alıyor. (III) Araştırmacılar balığın göz alıcı renklerinin, Kara Panter’in ülkesi olan Wakanda halkının geleneksel elbiselerini andırdığını söylüyor. (IV) Söz konusu tür, dalma limitlerini zorlayan derinliklerde yaşadığı için bulunduğu mercan resifleri alaca karanlık bölgesi olarak adlandırılıyor. (V) Herkes tarafından ulaşılamayacak bir derinlikte kendine yaşam alanı bulan bu tür, böylelikle neslinin sürekliliğini garanti altına alıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde söz edilen *Cirrhilabrus wakanda* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, öne çıkan fiziksel özelliğinden bahsedilmiştir.
- B) II. cümlede, adının esinlenildiği kaynaktan söz edilmiştir.
- C) III. cümlede, hikâyedeki halkın giysileriyle benzer yönüne değinilmiştir.
- D) IV. cümlede, yaşadığı bölgeyi seçme nedenleri ifade edilmiştir.
- E) V. cümlede, türlerinin devamlılığıyla ilgili bilgi verilmiştir.

5.

Günümüzde yeni bir pencere açmak, eskinin boşluğuna dokunmakla mümkündür.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Yeni fikirler, gelenekle kurulan sürekliliği kopararak var olur.
- B) Özgün düşünceler, geçmişte önemsenmeyenler keşfedilerek ortaya çıkar.
- C) Eskinin bıraktığı değerler, taşımakla yükümlü olunan kalıcı bir mirastır.
- D) Çağdaş bakış açısı, zihindeki geleneksel kodları yıkıma uğratır.
- E) Kendine yeni bir alan açmak, mevcut düşünceleri özümsemekle gerçekleşir.

6.

Terimler dışında her sözcüğün bir anlam evreni vardır. Terimler, kullanımla yeni anlamlar kazanmayan ve algılanmaları kişiden kişiye değişmeyen nesnel sözcüklerdir. Oysa kendine özgü bir evren kuran sözcükler, anlamsal ve duygusal açıdan sürekli gelişime ve değişime açıktır. Yeni anlamlar yüklenmeye yatkınlıkları vardır. Hatta bu sözcükler, kişiye özgü duygusal ve çağrışımsal anlamlar da kazanabilir. Örneğin aynı sözcük bazı insanlarda neşe ve iyimserlik, bazılarında ise hüznün ve karamsarlık duyguları uyandırabilir. Kuşkusuz sözcüklerin bu izlenimsel anlamları, göreceli bir nitelik taşıdığından bu yönleri sözcük ve kavramları açıklayan kaynaklarda yer almaz.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Bir dile ait sözcükler, o dilin konuşurları tarafından kullanıldıkça yeni anlamlar kazanır.
- B) Bazı sözcüklerin çağrışımla uyandırdığı duygusal etki, kişiden kişiye değişiklik gösterir.
- C) Bilimsel kavramlar, anlam genişlemesi ve yeniden anlamlandırmaya uygun değildir.
- D) Kimi sözcükler, sözlük anlamlarının dışında kullanıldıkça yeni çağrışımlar kazanır.
- E) Sözcüklere yüklenen bazı kişisel anlamların, sözlüklerde bulunması mümkün değildir.

7.

İnsanlar her adımını bir seçeneğe bağlar: başarı ya da başarısızlık, zafer ya da bozgun. Bense bu seçeneklere hep mesafeli durmuşumdur. Çünkü başarmak ya da başarısızlığa uğramanın ancak durumsal, geçici anlamlar taşıdığına inanırım. Bu yüzden bana sürekli bir yarış pistinde olduğumu hissettiren ve her ne olursa olsun üretme ve hayata devam etme gücümü azaltan bu düşünme biçimini reddeder, akışına göre yaşamaya çalışırım.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Başkalarının doğrularına göre yaşamaktan kaçınır.
- B) Kalıplara girmeden olduğu gibi yaşamaya özen gösterir.
- C) Olumsuz sonuçlanabilecek girişimlerden uzak durmaya çalışır.
- D) Yaşamı koşullara göre şekillenen bir deneyim olarak görür.
- E) İlerlemek için kaygı verici durumlardan kaçınmayı önceler.

8.

(I) Bir yavru kedi ve bir anne kedi karşılıklı mırladıklarında birbiriyle iletişim kurmaya çalışıyordu. (II) Yavru kedinin mırlaması, her şeyin yolunda olduğunu ve sütün ulaşması gereken yere başarılı bir şekilde gittiğini anne kediye söyler. (III) Anne kedi, mırlamalara kulak vererek yatar ve bir sorun olmadığını başını bile kaldırmadan bilir. (IV) Büyüdüklerinde ise yavruların annelerine mırlaması iletişimde artık ikinci planda kalır. (V) Küçük kediler ile aslan, kaplan gibi büyük kedilerin mırlaması arasındaki temel farklılık iletişimin kurulma amacıyla ilgilidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Kendine güven konusunda sorun yaşayan insanlarda karşılaşılan bilişsel çarpıtmaların en yıkıcı türü, olumlu deneyimleri olumsuzla çevirme eğilimidir. Zihin böyle işlediğinde sadece olumlu olayları göz ardı etmekle kalmaz, onları olumsuzla da çevirebilir. Buna “ters simya” denir. Kurşunu altına çevirmeyi başaran simyacıların aksine ters simya sonucu altın, bir mutluluk anında duygusal bir kurşuna dönüşür. Bunun basit bir örneği övgüler karşısında verilen tepkilerdir. Kendine güveni olmayan bir insanın görünüşü veya işi takdir edildiğinde istemsiz şekilde “Sadece kibar olmaya çalışıyor.” diyebilir ve bu övgüyü zihinsel olarak saf dışı bırakabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Kişisel tatmin duygusuna erişmek olayları farklı boyutlarıyla birlikte ele almakla mümkündür.
- B) Yetersizlik hissi, olumlu geri bildirimleri geçersiz kılarak zihinsel yanılsamalara yol açar.
- C) Kötü duyguların genellenmesi, olayların olumsuz deneyimler şeklinde algılanmasına neden olur.
- D) Duyguları oluşturan düşünceleri sorgulamamak olumsuzluğun kabullenilmesiyle sonuçlanır.
- E) Kusurları büyütüp iyi tarafları küçümsemek güzelliklerin değerini bilememekten kaynaklanır.

10. Bir çiçeğe ait tohumlar, farklı içeriklere sahip toprak türlerinde yetiştirilmiş ve yeni filizlerin yetiştikleri yöreye göre çeşitlendikleri görülmüştür. Halk anlatıları da böyledir. Bir anlatı kültürden kültüre gezdikçe çeşitlenir, değişir. Bir kültürde efsane olarak yaşayan anlatı, başka bir kültürün masal repertuarından veya bir başkasının mitolojik metinlerinden olabilir. Bu nedenle halk anlatılarını sınıflandırırken sabit unsurlar olarak düşünmemiz gereken tohumlar kadar bunların yetiştiği iklimin anlatılarda yarattığı dönüşümler de önemsenmelidir.

Bu parçaya göre halk anlatılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı kültürel ortamlarda kimliğinden bağımsız yorumlanır.
- B) Ait olduğu metin türüne göre içeriğinde değişimler meydana gelir.
- C) Anlatıcıların kendi deneyimleriyle zenginleşir.
- D) Var olduğu kültüre göre şekillenerek değişiklik gösterir.
- E) Kaynaklarını mitolojik metinler oluşturur.

11. Bir yayınevi tarafından yayımlanan kitap dizisinde, metinlerin kitap hâline dönüştürülmesine okurların da katılması istenir. Bu dizideki kitapların ön kapakları, okurlar tarafından tasarlanması için boş bırakılarak satışa sunulur. Kitap ile okur arasında kurulan bu yeni etkileşim alanı hızla kabul görmüş olacak ki okurlar tarafından yayınevine yüzlerce kapak tasarımı iletilir. Gönderilen kapak tasarımlarının seçilmiş örnekleri, yayınevinin *İnternet* sitesinde sergilenir. Böylece okurlar, eserlere kattıkları yorumu diğer okurlarla paylaşma fırsatı yakalar.

Bu parçada söz edilen yayınevi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okurların kendi arasında etkileşimde bulunmalarına ortam sağladığına
- B) Kitap üretim sürecine okuru dâhil eden bir uygulama gerçekleştirdiğine
- C) Başlatmış olduğu uygulamanın okurlar tarafından ilgiyle karşılandığına
- D) Okurların ortaya koyduğu fikirleri dikkate alıp değerlendirdiğine
- E) Kullandığı yöntemin okur sayısını artırmada etkili sonuçlar verdiğine

12. Tüm zamanların en iyi bilim kurgu kitaplarından biri olarak kabul edilen ve başka dillerin yanı sıra Türkçeye de aktarılan *Zaman Yolculuğu* adlı roman, geçmişe yolculuk yapan bir zaman makinesine odaklanıyor. Eser; bir hayalin edebiyattan fiziğe, sinemadan gündelik hayatımıza uzanan olgunlaşma yolculuğunun öyküsünü anlatıyor. Ayrıca zamanın anlamına, bilince, belleğe, yaşama ve ölüme dair yepyeni bir dil yaratıyor.

Bu parçadan hareketle *Zaman Yolculuğu* romanı ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Konusunu yansıtan bir isim taşıdığına
- B) Farklı dillerde çevirisinin bulunduğuna
- C) Kapsamlı bir içeriğe sahip olduğuna
- D) Kendi türü içinde önemli bir yer edindiğine
- E) Anlatımında nesnelliği ön planda tuttuğuna

14. Günlükler, bir yaşama dair en mahrem ve saygın kayıtlardır. Bir günlüğü ele geçirdiğinizde belki bir yaşamın bir kısmını belki de tamamını elde etmiş olursunuz. Açılan her sayfa size yeni ve gerçekçi bir hayat sunar. Hayat kesitlerindeki sahicilik ve içtenlikten dolayı yazarla empati kurmanız tamamen olağandır. Bu yönüyle günlük, romanı andırsa da onun kurgusal atmosferinden uzak olduğu için kendine has tarza sahip edebî türdür.

Bu parçaya göre günlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gizemli yönleriyle insanların dikkatini çeken metinler arasında yer alır.
- B) Hayatı samimi biçimde ve doğrudan yansıtmalarıyla öne çıkar.
- C) Yazarın özel hayatından kesitleri özgün bir üslupla aktarır.
- D) İçerdiği bilgiler sayesinde okurun yazarla etkileşim kurmasını sağlar.
- E) Okura sunduğu bilgiler açısından roman türüyle benzer özellikler taşır.

13. “Mini beyin” olarak adlandırılan bir proje kapsamında pek çok ülkede farklı laboratuvarlarda tasarlanan insan beyinleri inceleniyor. Beyin organoidleri olarak adlandırılan bu yapılar, insan beyninin boyutlarından oldukça farklı. Kalem ucundaki silgi büyüklüğünde olan mini beyinler, kan damarları gibi kilit yapılar içermediği için büyüyemiyor. Araştırmacılar bu organoidlerin beyin gelişimi ve kusurlarıyla ilgili en karanlık sırları bile su yüzüne çıkarabileceğine inanıyor. Bu mini beyinler, sebebi bulunamayan çeşitli hastalıklara tedavi yöntemleri geliştirmek adına umut vadediyor.

Bu parçada “mini beyin” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hakkındaki çalışmaların nerelerde sürdürüldüğüne
- B) İnsan beyninden hangi özellikleriyle ayrıldığına
- C) Boyutunun aynı kalma gerekçesinin ne olduğuna
- D) Araştırma sonuçlarının nasıl fayda sağlayabileceğine
- E) Yapılan araştırmanın ne kadar süredir devam ettiğine

15. Pek çok kavramı toparlarken dağıtıyoruz ister istemez. Ama aşk konusunda bu tür tanımlara kalkışınca işler daha bir sarpa sarıyor. Öyle ki "günümüzde aşk" deyince gülmek geliyor içimizden. Neden? Galiba yıllar yılı "tek tip" bir aşk düşündüğümüzden. Aşkın mekânını, zamanını, onu yaşayanların sınıfsal özelliklerini hesaba katmadan "aşk"ı yücelttiğimizden. Eski Yunan'da aşk, Orta Çağ'da aşk, Haliç Kıyısı'nda aşk, Boğaz mehtabında aşk, kotrada aşk, grevde aşk... Bu ilişkiler aynı aşkta birleştirilebilir mi? İlişkiyi yaşayanların beklentileri de aşkı biçimlendirmez mi?

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Aşk, bireysel ve toplumsal yaşanmışlıklardan soyutlanamaz bir olgudur.
- B) Modern insan aşka yönelik tek tip bir bakış açısına sahiptir.
- C) Her dönem ve mekân kendine özgü, bağımsız bir aşk algısı yaratır.
- D) Aşkı sürdürülebilir kılmanın yolu, onu idealize etmekten geçer.
- E) Aşk, tek bir değişkene indirgenerek tanımlanabilecek bir kavram değildir.

16. Çoğu zaman, edebiyat yapıtlarındaki bireyselliğin yazardan kaynaklanan, yazarın bireyselliğinden yansıyan bir nitelik olduğunu öne sürenlere rastlarız. Öylesine köklü bir inanıştır ki bu, kesin doğruymuş gibi benimsenir. Derler ki edebiyat yapıtı, bir birey olan yazarın damgasını taşıdığı için bireyseldir; yazar biricik olduğu için yapıtı da biriciktir. İlk anda doğruymuş gibi görünen bu yargının, kesin olmak şöyle dursun, birçok edebiyat yapıtı için düpedüz yanlış olduğunu söyleyeceğim. Edebiyatta yapıtın bireyselliği ve biricikliği, yazarın bireyselliğine geri götürülebilen bir özellik değildir. Tersini savunmak, anonim halk edebiyatı ürünlerinin, ortaklaşa hazırlanmış yapıtların biricik olmadığı gülünçlüğüne düşmektir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Unutulmaması gereken bir şey var ki bireysellik, özerklikle bağlantılı olmasının yanında görelî bir kavramdır.
- B) Sanatçının kendi yaratıcılığıyla şekillendirdiği sözcüklerden oluşmuş bir yapıt, topluma mal edilemez.
- C) Tarihsel, toplumsal ve dilsel açıklamalar edebî bir yapıt ortaya koyan kişinin biricikliğini zedelemeyiz.
- D) İster kimliği belli bir kişi isterse pek çok kişi tarafından üretilmiş olsun, biriciklik ancak yapıtın kendisindedir.
- E) Biricikliğin ne anlama geldiğini öğrenmek için bireysel yapıtlarla anonim yapıtları karşılaştırmak gerekir.

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Antik filozof ve hekim Galen; ateş, hava, toprak ve suyu bedendeki farklı unsurlarla eşleştirerek bunlarla duygusal ve davranışsal eğilimler arasında bir bağlantı olduğunu iddia eder. Eğer bu unsurlardan biri fazlalaşırsa ona karşılık gelen kişilik yapısı, bireyde egemen olmaya başlar. Örneğin melankolik biri toprak unsurunun fazlalığından muzdariptir, üzüntü ve korkuların eşlik ettiği şiirsel ve sanatsal yönü ağır basar. İyimser bir insanın ise ateşe denk gelen unsuru fazladır; o insan sıcak kalpli, neşeli ve öz güvenlidir ama bencil de olabilir. Duygu durumlarıyla ilgili aşırılıklar, bedendeki unsurların orantısızlığına bağlı olduğundan Galen; bunların diyet ve egzersizle iyileştirilebileceğini savunur. Galen'in bu öğretileri daha iyi kuramların ortaya çıktığı zamana kadar tıp dünyasına egemen olur. Ancak Vesalius, 1543'te Galen'in anatomi tanımlarında 200'den fazla hata bulur. Galen'in tıpla ilgili fikirleri o gün için gözden düşse de XX. yüzyıl psikologlarına esin kaynağı olmaya devam etmektedir.

17. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

2023 TYT

- A) Galen'in fikirleri uzun bir aradan sonra günümüzde geçerliliğini yeniden kazanmıştır.
- B) Fiziksel ve zihinsel hastalıkların bağlantılı olduğu fikrini ilk kez Galen ortaya atmıştır.
- C) Duygu durumlarının kaynağı hakkında en kapsamlı açıklamayı Galen yapmıştır.
- D) Galen, kişilik tipleri teorisi ile psikoloji bilimini kuran kişi olarak tanınmıştır.
- E) Galen'in tıp alanındaki düşünceleri yüzyıllar boyu etkisini sürdürmüştür.

18. Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

2023 TYT

- A) Bireyde hem olumlu hem olumsuz duyguların bulunduğu
- B) Galen'in kişilik tipleriyle ilgili görüşlerinin psikologlarca geliştirildiğine
- C) Galen'in çalışmasının eleştirilebilir yönlerinin olduğuna
- D) Belirli unsurları taşımanın bireyin genel tavrını etkilediğine
- E) İnsanlardaki duygu aşırılıkları için önerilen tedavi yöntemlerine

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Pascal, insanların genellikle kendini tanımaya zaman harcamadığını ve kendi müşkül durumlarıyla yüzleşmekten kaçabilme umuduyla daima koştuğunu ileri sürer. İnsanların bu "mutluluk arayışı oyunu" varmak değil, koşmak olarak nitelendirilebilir. Oysa koşmak sadece zihinleri dağıtmanın bir yoludur; koşturup dururken düşünceye yer kalmadığından zihin hakikate yüz çevirir, onu görmeyi erteler. Mutsuzluğun asıl nedeni, insanın kendi kendine odasında kalıp sessizce oturmayı bilememesidir. İnsanlar, sonu hiçbir yere varmayan aynı parkurda koşmaya devam eder. Böylece kendine yakından bakma görevinin ağır yükünden kaçır ve kendini acı bir uyanışa mahkûm ederek mutluluğa ulaşma arzusuyla başladığı noktaya her defasında geri döner. Koşmanın cazibesine kapılmıştır ama elde ettiğini sandığı mutluluk gerçek değildir.

19. Bu parçaya göre "mutluluk arayışı oyunu oynayan insanlar"la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

2022 TYT

- A) Gerçek mutluluğa ulaşmada zorlandıkları
- B) Sürekli bir arayış içinde oldukları
- C) Kısır bir döngüde hapsedikleri
- D) Kendilerini tanımaktan kaçındıkları
- E) Beklentilerini keşfetmek için çabaladıkları

20. Bu parçaya göre "odasında sessizce oturabilen insan"ı, "koşmanın cazibesine kapılmış insan"dan ayıran özellik aşağıdakilerden hangisidir?

2022 TYT

- A) Düşüncelerine odaklanarak kendisiyle yüzleşmeyi göze alması
- B) İnsanlarla iletişim kurmaktan kaçınarak yalnız kalmak istemesi
- C) Mutluluğu, gündelik hayatı akışına bırakarak bulacağına inanması
- D) Kişiler arası çatışmalardan uzak durup dingin bir yaşam tercih etmesi
- E) Hayatın dayattığı alışkanlıkları nasıl değiştirebileceğini sorgulaması

1. Kimileri robotları insanlığın sonunu getirecek bir tehdit I (tehlikeli bir durum) olarak görüyor, kimileri de insanları çalışmaktan kurtaracak II (alıkoyacak) bir yardımcı olarak. Suya sabuna dokunmayan III (sakıncalı konularla ilgilenmeyen), evcil hayvan benzeri robotlar hâlihazırda IV (şu anda) satılıyor. Bu robotlar etrafındaki nesnelerin ne olduğunu anlıyor V (kavlıyor), yüksekten düşmemeyi başarıyor, komutlara cevap veriyor hatta oyunlar oynayabiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Gerçek eleştirinin amacı; bir sanat görüşünü örneklendirmek, bir sanat yapıtının sanat değerini belirlemek, bir örnekten kalkarak çözümler ve incelemeler yapmak ve bir görüşü temellendirmek olmalıdır. Böyle bir eleştiri anlayışıyla kaleme alınmış yazıların amacı; falancayı yüceltmek, onurlandırmak veya filancayı ezmek, yerin dibine batırmak olamaz. Edebiyat çevrelerindeki güncel kıpırdanışlara değil, felsefi bir temelden hareketle edebiyat olaylarına eğilir bu tür eleştiriler.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçıların bir sanat görüşüne ağırlık vermesi
B) Sanatçılar arasında rekabet ortamının oluşması
C) Sanat dünyasındaki kısa süreli yönelimler
D) Eleştiri yazılarının artış göstermesi ve sevilmesi
E) Eleştirmen yorumlarının tartışmaya açıklığı

HIZ YAVINLARI

2. Kemalettin Tuğcu bizlere yoksulluğu, yaşamla savaşmayı, acımayı, yardımlaşmayı ve paylaşmayı öğretti. Kahramanları hiç yüzüstü, umarsız bırakmadı. Eserleriyle Tuğcu okurlarına bir bakıma acı aşısı yaptı.

Bu parçada altı çizili sözle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitaplarıyla acılara, zorluklara göğüs germe becerisi kazandırmak
B) Yaşanan acıların okurla paylaşarak azalmasını sağlamak
C) Odağına acıyı alarak kalemini edebî yönden güçlendirmek
D) Acıyla yoğrulmuş hayatların kendi yönünü bulacağını göstermek
E) Toplumun yaşadığı acıları yalın hâliyle eserlerine aktarabilmek

4. İnsanlığa hizmet edip topluma fayda sağlayan güzel fikirler; tıpkı nadide tohumlar gibi iyi gübrelenmiş, güneş gören topraklarda büyür ve sadece oralarda renkli çiçekler açıp tatlı meyveler verir.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal ilerlemenin ön koşulu üretilen düşüncelerin uygulamaya elverişli olmasıdır.
B) Topluma fayda sağlayacak düşüncelerin temel kaynağı toplumsal kabul ve değerlerdir.
C) İyi bir gelecek tasarlayabilmek için farklı düşüncelerin bir arada bulunmasına ihtiyaç vardır.
D) Topluma yarar sağlayacak düşüncelerin üretilebilmesi için ortamın elverişli olması gerekir.
E) Toplumu geliştirecek düşünceler ancak toplum tarafından benimsendiğinde hayat bulur.

5.

2023 TYT

Toplumda zaman zaman felaketseverliğe varan mesajlar yayan, pek çok şeyi üstü kapalı veya açıktan eleştiren, samimi ve dost tavırlarına rağmen karamsar insanların sayısı azımsanamayacak kadar fazladır. Bu kişiler toplumda fark edilmezler çünkü çevrelerine bu özellikleri kendi yaşam tarzları olarak sunarlar ve depresyonun temelindeki bunalım hâli ile öfkeyi bu sayede maskeleyebilirler. “Maskelenmiş depresyon”daki insanlar; hayata hakkını vererek katılamaz, hayatın güzelliklerini deneyimlemek ve risk almaktan kaçınırlar. Ayrıca bu insanların hissettiklerinin aksine hayata bağlı ve mutlu görünmeye çalışmaları da yine depresyonun sonuçlarıyla yüzleşme korkularından kaynaklanır.

Bu parçadan maskelenmiş depresyonla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Kişinin, yaşamın zevklerini doyasıya tatmasını engeller.
- B) Olumsuz duyguların aktarımı, özelliklerinden biridir.
- C) Kişinin baş edebilmesi için konfor alanından çıkması gerekir.
- D) Olumsuz duygular, sözde neşeli tavırlarla gizlenir.
- E) Kişiyi yeni atılımlar yapmaktan alıkoyan duygu durumudur.

6.

2021 TYT

“İnsan kalbi, başkalarının duygularına ancak kendi tecrübeleri nispetinde açıktır.” der yazar. Peki, insan kendi tecrübelerine yani onlardan bir şeyler öğrenmeye ne kadar açıktır? Kendinin farkında olduğu, kendisi üzerine düşünmeye katlandığı kadar...

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşüncüyü destekler niteliktedir?

- A) İnsanı anlamak; kendini tanımak, duyumsamak ve yorumlamaktan geçer.
- B) İnsan toplumla etkileşim kurduğu ölçüde kendine yönelik farkındalık geliştirir.
- C) Tecrübeleriyle arasına mesafe koyan insan, yeni deneyimlere açık olur.
- D) İnsanın başkalarıyla özdeşim kurması, aynı deneyime ortak olmasına bağlıdır.
- E) Topluma duyarlı insan, başkalarının düşüncelerine göre davranmaya meyillidir.

7.

2024 TYT

1980'lerde yapılan Türk filmlerinde eve ve ev içine yönelik bir merak vardı. İnsanın mekânla ilişkisini yansıtmaktan olabildiğince uzak, doğallıktan yoksun ev görüntülerini içeren yığınla film çekildi o zaman. Eşyanın bir dekor olarak kaldığı, kameranın uzun uzun içinde dolaştığı, duvarlarına manidar tabloların asıldığı, yukarıdan çekilmiş merdiven sahnelerinin yer aldığı evler... Bunun üç nedeni vardı: Her şeyden önce mekân, Türk sineması için yeni keşfedilen dolayısıyla da görüntü değeri yüksek bir malzemeydi. İkincisi; bu görüntüler dönemin mahremiyetini görünür kılma, iç dünyaları gözetleme ihtiyacına cevap veriyordu. Üçüncüsü ise yönetmenlerin belli bir estetik duygusu oluşturmak için gerekli olan sembolizmi mekân görüntüleriyle sağlama çabalarıydı.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Türk sinema tarihinde mekân anlayışının nasıl dönüştüğüne
- B) Filmlerdeki mekân tasvirlerinin, döneminin anlayışına cevap verdiği
- C) Bir dönem Türk sinemasında ev içi mekânların nasıl tasarlandığına
- D) Filmlerdeki iç mekân tasvirlerinin ve sahnelerinin yapaylığına
- E) Filmlerdeki iç mekân tasarımlarının estetik kaygı ile olan ilişkisine

8.

2024 TYT

Sanat ve edebiyat üzerine yazılmış ilk eser, Aristoteles'in *Poetika*'sıdır. Bu eserde edebiyat ve eleştiri biliminin temelleri atılmıştır. Eserin sanat ve edebiyat üzerine ortaya koyduğu tanım, tasnif ve ilkeler; olduğu gibi yüzyıllarca benimsenmiş ve temel bilgiler olarak kabul edilmiştir. Eserde öne sürülen fikirler; günümüz dünyasında bile araştırmacılar için hareket noktası oluşturmakta, tanımlanan kavramlar tartışılmaktadır. Bu eser, âdeta kendisinden sonraki edebiyat ve eleştiri araştırmalarının programını hazırlamış gibidir.

Bu parçada söz edilen eserin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Etkileyciliği
- B) Kalıcılığı
- C) Güncelliği
- D) Öncülüğü
- E) Tutarlılığı

9. “Dijital amnezi” insanların ihtiyaç duydukları bilgiye, uygulamalar üzerinden kolaylıkla ulaşabileceklerine inandıkları anda, bilgiyi hafızalarına işlemekten vazgeçme eğiliminde olmaları şeklinde tanımlanan modern çağ semptomudur. Belirli bir yaş grubundaki yüz kişi üzerinde yakın zamanda bu semptomla ilgili bilimsel bir araştırma yapılmıştır. Semptomun görüldüğü kişilerin; aile bireylerinin telefon numaralarını ezbere bilmedikleri, bilenlerin de “Emin değilim.” diyerek telefonlarına bakma gereği duydukları, bildikleri adrese bile dijital uygulamalarla gittikleri, haftalık planlar oluşturamadıkları veya kendi el yazılarıyla alışveriş listesi hazırlayamadıkları söz konusu araştırmada tespit edilmiştir. Buna ek olarak güncel ve kültürel konularda kendilerine yöneltilen en basit soruların cevapları için bile “Arama motoruna bakmam gerekir.” demeleri, araştırmanın en şaşırtıcı bulgusudur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen dijital amnezinin etkilerinden değildir?

- A) Organize etme becerilerini ortadan kaldırması
B) Bilgi üretme becerilerini sınırlandırması
C) Kişinin hatırlama gücünü zayıflatması
D) Kişisel hafızaya duyulan güveni sarsması
E) Bilgiyi bellekte tutma gereksinimini azaltması

10. Kentsel düş gücünü heceleyenler, kentin karakteri olan nesnelerdir. Bu nesneler, kentin tarihine tanıklık eden ve onunla bütünleşen varlıklar olarak kendilerini kabul ettirir. Dilsiz güçler rolünde hep sahnededirler. Galata Kulesi, Beyoğlu’nun yıkık dökük evleri, bir avlunun gölgesindeki zarif bir kuyu, kim bilir güneşin yakıcılığında hangi sohbetlere siper olmuş görkemli asırlık çınarlar, yüzyıllık bir çeşme, küçük bir fotoğrafçının vitrinini süsleyen eski aile fotoğrafları... Bu nesnelerin işlevi; varlıklarıyla kentin romanını yazmak, varlıklarını sürdürürken çağın yüklediği yeni anlamlara rağmen kente sahip çıkmaktır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Öyküleme
B) Örneklendirme
C) Tanık gösterme
D) Tanımlama
E) Karşılaştırma

HIZ YAVINLARI

11. (I) John B. Watson tarafından, insan davranışlarını açıklamak için davranışçılık kuramı geliştirildi. (II) Davranışçı psikolojiye göre nesnel yöntemlerle gözlemlenemeyen zihinsel süreçlerin incelenmesinin bir anlamı yoktu. (III) Pavlov, Skinner gibi bilim insanlarının Watson’ın görüşlerine katılmasıyla kuram yaygınlık kazandı. (IV) Davranışçı psikoloji öğrenmeyi, uyarıcı ve tepki arasındaki bağla açıklayarak psikanalitik görüşün belirttiği etkinin geçerli olmadığını ileri sürdü. (V) Uyarıcı olarak nitelendirilen çevresel faktörler, kişilerde olumlu veya olumsuz davranışlara neden oluyordu. (VI) Olumsuz davranışlara yol açan uyarılar kaldırılarak olumlu davranışları oluşturanlar eklendiğinde bireyin kendini geliştirmesi bekleniyordu.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II
B) III
C) IV
D) V
E) VI

12. Orhan Veli'nin "Kitabe-i Seng-i Mezar"ını sevmemiz, onun, Süleyman Efendi'de, gelmiş geçmiş sayısız silik insanı, basit fakat ezeli dertleri içinde duymuş olmasındandır. Şiir, ister Sultan Süleyman'a ister Süleyman Efendi'ye yazılmış olsun sanat bakımından birdir. Şiirde asıl olan, şairin duyusunun başka türlü söylenmesine imkân olmayacak tarzda kelimelerle kurulması ve benzersiz bir şiir iklimi yaratmasıdır.
- Bu parçada şiirle ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?**
- A) Kendinden önceki fikirlerin üzerine inşa edilebildiği ölçüde beğeni kazanır.
- B) İnsanların paylaşmış olduğu duygu ve düşünceleri evrensel bir dille yansıtır.
- C) Toplumun farklı kesimlerinin hislerini duyurabildiği takdirde geleceğe seslenir.
- D) Konu ve üslup açısından yakaladığı başarı ölçüsünde şairini ölümsüz kılar.
- E) İçerikten ziyade barındırdığı yeni ifade biçimleriyle bir özgünlük kazanır.

13. (I) Batı etkisindeki çağdaş Türk şiiri eskiyi yok sayarak, eskiden gelen her şeyi silip atarak gelişmedi. (II) Kısa sürse de eskiye karşı zorlu çıkışların yapıldığı, geçmişin küçümsendiği dönemler olmadı değil. (III) Ama çağdaş şiirimiz, edebiyatımızın çok daha eski dönemlerinin güzel ürünlerinden, güçlü ustalarından zaman zaman etkilendi. (IV) Sanatçılar, divan edebiyatı ve halk edebiyatının kimi unsurlarını eserlerine bazen örtülü olarak bazen de açıkça taşıdı. (V) Hatta bunların arasında çağdaşlıklarından hiçbir şey yitirmeden divan şiiri tarzında yazmayı deneyenler de oldu.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra** "Eski şiire özgü üslubun çağdaş şiirde kullanılıp kullanılamayacağı konusunda tartışmalara girdi."
- cümlesi getirilebilir?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Özgün resimler, yeniden canlandırmanın hiçbir zaman olamayacağı ölçüde sessiz ve dindir. Bu bakımdan yeniden canlandırmayla karşılaştırılmaz. Çünkü özgün resimde sessizlik ve dinginlik asıl malzemenin, boyanın içine sinmiştir; insan boyada ressamın resmi yaptığı andaki hareketlerinin izlerini görebilir. Bunun, resmin boyanmasıyla insanın ona bakması arasındaki zaman aralığını kapatmak gibi bir etkisi vardır. Bu özel anlamda tüm resimler çağdaştır. Resimlerin çağlarının tanıkları olma özelliği buradan gelir. İçinde yaşadıkları tarihsel an orada, gözümüzün önündedir.
- Bu parçadan hareketle özgün resimlerle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?**
- A) Kendine has bir yapım sırrına sahiptir.
- B) Sanatçının tecrübelerinin ürünüdür.
- C) Zamanın sınırlarını aşan bir gücü vardır.
- D) Oluşturulduğu dönemin izlerini taşır.
- E) Yaratıcısının tekniğini görünür kılar.

15. Sinema ve spor dendiğinde akla gelen başarılı filmler yok mudur? Olmaz olur mu! Zaman zaman usta yönetmenler bu konudaki klişeleri aşıp sporu filmlerine ustaca yerleştirmişlerdir. Mesela Fabri'nin unutulmaz filmi *Cehennemde İki Devre* bunlardan biridir. Bu önemli film, savaş sırasında bir Alman toplama kampında, kamp yöneticileriyle tutsaklar arasındaki bir futbol maçının, tutukluların kaçması için bir fırsata dönüştürülmesini ustaca anlatır. ----. Buna benzer şekilde unutamadığım diğer bir film de Hitchcock'un *Trendeki Yabancılar*'ı ve bu filmin ünlü tenis sahnesidir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ama spor, yalnızca izleyiciyi kendine çekmek için futbolun geriliminden ve çalımından ibaret bir etkinlik değildir
- B) Sinema izleyicisinden çok futbol meraklılarının ilgisini çeken bu tarz filmlerin popülerleşmesi doğaldır
- C) Bu filmi izleyenler sadece bir filmin değil aynı zamanda bir futbol maçının heyecanını içlerinde duyar
- D) Film yorumcuları kadar spor eleştirmenlerinin de eleştirdiği film gerçekçilikten uzak bulunmuştur
- E) Spor ve sinema ilişkileri üstüne bir yazı yazmak için aslında ikisinin de iyi bir izleyicisi olmak gerekiyor

16. Ahmet Hamdi Tanpınar, *Beş Şehir* adlı eserine yeni bir şehir eklese bu kuşkusuz Paris olurdu. Tanpınar; Yahya Kemal'den, Proust'tan okuduğu bu şehre ancak İkinci Dünya Savaşı sonrasında gidebildi. Yazar için gecikmiş bu ziyaret, hayalindeki Paris ile karşılaştığı şehir arasında çatışmalara neden oldu. Tanpınar için düş kırıklıklarıyla dolu bu seyahatin izlerine, bazı deneme ve mektuplarında rastlanır. Yazarın İstanbul'u, kişisel tarihine dönerek arşınlamasına benzer biçimde Paris'i de kendi soyut tasarımlarındaki hâliyle görmeye çalıştığı ama gerçekte gördükleri karşısında şehre dair bu zihinsel kabulleri terk ederek yepyeni bir çatı, daha derin bir temel arayışına girdiği anlaşıyor.

Bu parçadan hareketle Ahmet Hamdi Tanpınar ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Hayalindeki Paris'i, başkalarının anıları ile edebî eserlerinden hareketle biçimlendirdiği
- B) İstanbul'u, edebiyatla iç içe oluşan hayallerden çok somut deneyimleriyle yorumladığı
- C) Paris'e dair izlenimlerinin zaman zaman çeşitli türlerdeki eserlerinde yer aldığı
- D) İstanbul ve Paris'in, edebî yaşamında belirli bir yer edinen şehirler arasında olduğu
- E) Paris değerlendirmelerinde başlangıçtaki beklentilerin zamanla değişim gösterdiği

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Polisiye türünün bilinen ilk örneklerini veren Edgar Allan Poe ile Agatha Christie'nin eserleri başta olmak üzere bu türde kaleme alınmış kurgusal eserlerde modern insanın anlam dünyasına ilişkin ipuçlarını bulmak mümkündür. Kültürel anlamda farklılaşsa da türün klasik eserlerinin temelinde bir formülün yer aldığı görülür. Bir suçun işlenmesiyle ortaya çıkan tüm bu hikâyelerde suçu işleyebilecek şüpheliler üzerine bir soruşturma yürütülür. Okurun da soruşturma sürecinin bir parçası olması, kendini kahramanın yerine koyması ve ipuçları temelinde zihinsel bir sorgulama gerçekleştirmesi beklenir. Tabii ki kurgu; okurun gerçek suçluyu, romanın kahramanından önce bulmasını engelleyecek şekilde oluşturulur. Aynı zamanda olay örgüsü bir neden sonuç ilişkisi temelinde tersten başlar; öncelikle sonuç verilir, sonrasında nedenler ele alınır. Bu sayede hikâye; modern hayatın birbirini tekrar eden günlerinde nefes almak isteyen okura, kendi güvenli ortamında bir gerilim yaşama ve hikâyenin çözüme ulaşmasıyla rahatlama fırsatı sağlar.

17. Bu parçadan modern insanla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

2022 TYT

- A) Rahatlamak için kurgusal dünya ve gerçek yaşam arasındaki zıtlıklara sığınmaktadır.
- B) Polisiye türü sayesinde günümüzde kurgusal eserleri daha fazla okumaktadır.
- C) Gündelik hayatın sıradanlığından kurtulmak için polisiye türüne yönelmektedir.
- D) Farklı kültürel özelliklerin çağdaş dünyayla bütünleşmesini beklemektedir.
- E) Çevresindeki olayların nedenlerinden çok, sonuçlarına odaklanmaktadır.

18. Bu parçaya göre Edgar Allan Poe ve Agatha Christie'nin romanlarını okuyan birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

2022 TYT

- A) Romanı okurken durmadan suçlunun kim olduğunu bulmaya çalıştım ama sonunda hiç aklıma gelmeyen birinin suçlu olduğunu öğrendim.
- B) Romanı okurken olayların akışında kahramanın neler hissettiğini ve sonraki hamlesinin ne olabileceğini tahmin etmeye çalıştım.
- C) Elimden bırakmadığım bu romanı okurken kimi zaman kendimi romanın içinde suçlunun peşinden koşarken gördüm.
- D) Romanın başlarında bir toz bulutu gibi görünen olayların, romanın sonlarına doğru bir suçun etrafında geliştiğini anladım.
- E) Ara sıra heyecanlandığım, bazen stres yaşadığım bu romanın sonuna geldiğimde mutlu olduğumu fark ettim.

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bencilik sanıldığı gibi aksine kişinin dilediği gibi yaşaması değil, başkalarından kendi istediği gibi yaşamalarını talep etmektir. Bencil insanlar, bıkmadan usanmadan kendi yaşam alanı içinde mutlak bir tip monotonluğu yaratmayı hedefler. Onlar aslında sürekli kendi doğruları, kabulleriyle kendileri için makul olan çıkarımlarla inşa ettikleri bir zindanda yaşarlar ve sizi de bir şekilde orada yaşamaya mecbur bırakmak isterler. Üstelik buna direnç gösterenleri yargılar, ötekileştirir ve onlara karşı olumsuz tutum geliştirirler. Daha da önemlisi bencil insanlar var olabilmek ve benliklerini tamamlamak için diğer insanların benliklerini tüketmeyi maharet sayarlar. Bu yüzden bencilliğin en önemli aracı sürekli başka insanların hayatlarına ilişmek, her fırsatta onlara müdahale etmektir; doğrusu senin bildiğin gibi değil, benim istediğim gibi olmalı diyebilmek için.

19. Bu parçada “zindanda yaşamak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

2021 TYT

- A) Kendi iç dünyasının sınırlarının farkında olmak
- B) İnsanların kişisel alanlarını önemsemeden yaşamak
- C) Kendini var ettiği dar alanda yaptırımlar uygulamak
- D) Aşına veya yatkın olduğu sınırlar içinde kalmak
- E) Kendine sunulan zorunlu alanda hayatını sürdürmek

20. Bu parçadan hareketle bencil insanlarla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

2021 TYT

- A) İlişkilerinde diğer insanları gerçek kimliklerinden uzaklaştırarak onların kendilerine yaklaşmasını sağlarlar.
- B) Tüm insanların aslında özünde bencil olduğu ve değişime direnç gösterebileceği fikrini savunurlar.
- C) Kendi çıkarlarını gerçekleştirmeye odaklandıklarından toplumun beklentilerini karşılamakta zorlanırlar.
- D) Hayata kendi pencerelerinden baktıklarından başkalarının dünyasında olup bitenleri fark etmezler.
- E) Mutlak doğrunun varlığına inanmadıklarından kendi fikirlerinin doğruluğu konusunda ısrar etmezler.

1. Empati başkasının duygularına eşlik etmektir; birlikte ya da aynı şekilde veya bir kişinin diğeri sayesinde hissetmesi, duyması, etkilenmesidir. Bu, kuşkusuz başka bir boyuta taşıyabilir insanı çünkü kısmen de olsa “ben”in hapishanesinden çıkmayı gerektirir. Geriye, kimle empati kurulduğunu bilmek kalır. Başkasının öfkesine katılmak, öfkeli olmak; başkasının mutluluğuna katılmak, mutlu olmaktır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalarının duygularını anlama çabasında olmak
B) Kendi sınırlarının dışındaki hayatları anlamak
C) Farklı bakış açılarına karşı ön yargıları kırmak
D) Kendisi dışındaki insanların hayatlarına öykünmek
E) Diğerlerinin beklentileri karşısında duyarsızlaşmak

2. Özellikle nezle veya grip olduğumuzda gündüz saatlerinde görece (genellikle) daha iyi hissederken gece olduğunda hastalık belirtilerini (göstergelerini) daha şiddetli hissederiz. Bunun nedeni, vücudun bağışıklık sisteminin belli bir düzen (uyum) içinde olmasıdır. Gün boyunca (süresince) vücudu savunan bağışıklık sistemi aktifken (çalışırken) geceleri dinlenmeye geçer ve hücrel savunma azalır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin anlamı, ayraç içinde verilenle uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Uyku esnasında solunum sıklığının ve kalp atış hızının düşmesi, vücuda pompalanan kan basıncını azalttığından uykudayken daha fazla üşürüz.
II. Özellikle iki üç aylık bebeklerde, uyurken değişen vücut sıcaklığına bağlı olarak ortaya çıkan ani ölümler, günümüzde yaygın olarak görülmektedir.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede ifade edilen konuyla çelişen farklı bir durumdan söz edilmektedir.
B) I. cümlede anlatılan durumun sebep olduğu bir olumsuzluktan bahsedilmektedir.
C) I. cümledeki olgunun, çocukları neden daha fazla etkilediği açıklanmaktadır.
D) I. cümlede belirtilen olgunun her bireyde gerçekleşmediği örneklenmektedir.
E) I. cümlede değinilen düşüncenin bilimsel olarak kanıtlandığı gösterilmektedir.

4. Çocuk, aklının doğal işleyişi sonucu her an ortaya çıkan tuhaf sorulardan birine yanıt bulma amacıyla gerçekleştirdiği her samimi girişim sayesinde, o amacın sonucuyla kıyaslanamayacak oranda kalıcı kazanımlar edinir.

Bu cümlede çocuklarla ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuhaf sorular sorma davranışlarının çocuklarda istemsiz biçimde gerçekleştiği
B) Merak ettikleri konunun iç yüzünü öğrendikleri sürece bilgi birikimlerinin arttığı
C) Kendi hâllerine bırakıldıklarında tuhaf sorular sorma alışkanlıklarının sona erdiği
D) Cevabını samimi biçimde merak ettikleri soruların yetişkinlerce cevaplandırılması gerektiği
E) Sorularına cevap arayışlarının gelişimleri üzerinde cevaplardan daha etkili olduğu

5.

2020 TYT

İnsanlar duygu ve akıl arasında tutturdukları dengeyle ayakta kalır ve yaşam denen yolda ilerler. Bunlardan birinin, kontrolü tamamen ele geçirmesi felaket getirebilir. Bu gerçek şöyle bir benzetmeyle aktarılır: Bir at arabasındasınız ve arabanız, güçlü iki at tarafından çekiliyor. Atlardan biri aklın, diğeri duygunun temsilcisi. Bir at sizi sürekli yolun bir tarafına, öbürü de diğer tarafına çekmeye çalışıyor. Sizin işiniz ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) güvenli bir şekilde ilerleyebilmek için dizginleri sıkıp ikisini de kontrol altında tutmaktır
- B) bir tarafın sizi uçuruma yuvarlamaması için arabadan atlayacağınız anı iyi belirlemektir
- C) bu iki atın fırsatlar sundukları kadar kötü bir son getirebileceğini de aklınızda tutmaktır
- D) atların çekişmesinin ilerlemenize engel olduğunu görünce güvenilir olan atı seçmektir
- E) rasyonellik adına aklınızın buyruğuna girmek yerine sezgilerinize kulak vermektir

7.

2023 TYT

Beyin hakkında bilinmesi gereken en temel nokta, onun bir bilgi işlem makinesi olmadığıdır. Başka bir deyişle beyin bir bilgisayar sistemi gibi çalışmamaktadır. Dış dünyadan gelen veriler, duyu organları aracılığıyla özel bir elektriksel koda dönüştürülüp beyne gönderilir. Karanlık ve kapalı bir kutunun içinde duran beyin, aldığı verilerden yola çıkarak bir "gerçeklik" inşa eder. Yani duyduğumuz seslerin, gördüğümüz görüntülerin, aldığımız tatların, hissettiğimiz ağrıların hiçbirisi aslında gerçek değildir. Bunların hepsi beynin yorumlarından ibarettir. Bu nedenle dış dünya denen şey de aslında her birimizin kişisel yorumudur.

Bu parçadan beyinle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Algılamayı duyu organlarından gelen kodlara göre gerçekleştirir.
- B) Gerçekliği meydana getiren zihinsel uyarıların olduğu gibi işler.
- C) Veri iletim yolları açısından dijital teknolojinin metotlarından ayrılır.
- D) Dışsal verileri içsel bir işletim sisteminin dinamikleriyle dönüştürür.
- E) Kavrama işlevini algısal donanımının yönlendirmeleriyle sağlar.

6.

2023 TYT

Ünlülerin rol aldığı etkileyici pazarlama adı verilen yöntem, reklam dünyasında yeni bir eğilimdir. Etkileyici pazarlamayı eskiden beri var olan tanıklı reklamdan ayıran yönlerden dikkat çekici olanı, reklamların profesyonel bir ekip ve donanımla değil de bizzat ünlü kişinin en doğal hâliyle oluşturulmasıdır. Günümüzde ünlü kişi dendiğinde sanatçı ve sporcuların yanı sıra sosyal medya fenomenleri de akla geliyor. Fenomenlerin rol aldığı reklamlar, ürüne talebi artırırsa da bu reklamların toplum sağlığı, gençlerin gelişimi ve kişilik haklarına uygun olup olmadığı tartışılmaya devam etmektedir.

Bu parçada etkileyici pazarlamayla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Sosyal medya uygulamalarında kullanıldığına
- B) Uzmanlaşmış bir ekip olmadan üretildiğine
- C) Tanınmış kişilerin rol aldığına
- D) Tanıklı reklamdan farklılık gösterdiğine
- E) Toplum yararı açısından sorgulandığına

8.

2022 TYT

Masal adalarının birinde ihtiyar bir balıkçı varmış. Her akşam balıktan döndüğü zaman ada halkı başına üşüşür ve ona açık denizde neler gördüğünü sorarmış. Halkın ilgisini çekmek için herkesin göremeyeceği canlılar ve tasavvur edemeyeceği tesadüfler icat eden sanatkâr balıkçı; o gün açık denizde bir deniz kızı gördüğünü söyleyip bu hayali, türlü masallara dönüştürmüştü. Günlerden bir gün balıkçı, açık denizde gerçekten bir deniz kızı görmüştü. O gün balıktan döndüğü zaman kendisine neler gördüğünü soranlara bu sefer, "Bugün hiçbir şey görmedim." demiş.

Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Deneyimler, sanatçıdaki yaratıcılığı harekete geçirir.
- B) Dinleyicinin ilgisi, hikâyedeki kurguyu zenginleştirir.
- C) İnsanlar, gerçeklikten kaçmak için masallara sığınır.
- D) Nitelikli eserler, sıra dışı olaylardan ilham alır.
- E) Kurgu, gerçeklerden ziyade hayallerimizden beslenir.

9. 2019 TYT Bir noktadan sonra, hayal ettiğim bu dünya benim elimden çıkar ve kafamın içinde yaşadığım şehirden daha gerçek olur. O zaman bütün insanlar ve sokaklar, eşyalar ve binalar sanki hep birlikte aralarında konuşmaya, benim önceden hissedemediğim ilişkiler kurmaya; sanki benim hayalimde ve kitaplarımda değil kendi kendilerine yaşamaya başlarlar. İğneyle kuyu kazar gibi sabırla hayal ederek kurduğum bu âlem, bana o zaman her şeyden daha gerçekmiş gibi gelir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye yer verilmiştir.
- B) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
- C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- D) Benzetme yapılmıştır.
- E) Örneklemeye başvurulmuştur.

10. 2024 TYT Dondurma, XIX. yüzyıldan bu yana keyifle tükettiğimiz yiyeceklerdendir. 1800'lerin başında Anadolu'da süt ve meyvenin karıştırılmasıyla yapılan dondurma, yüzyılın ortalarına doğru bir sokak lezzetine dönüşür. Osmanlı İstanbul'unda ilk olarak seyyar satıcılarla karşımıza çıkan dondurmanın bu şekilde satılması XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar sürer. 1930'lara gelindiğinde ise muhallebicilerde ve pastanelerde satılmaya başlar. Sonraları ise sanayileşmenin etkisiyle dondurma yapımında elektrikli aletler kullanılır. Böylelikle dondurma, türlü değişimlere ayak uydurarak Türk mutfakındaki değerini korur.

Bu parçada dondurmaya ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) İçeriğinde hangi tür malzemelerin kullanıldığına
- B) Üretiminde teknolojik gelişmelerden de yararlanıldığına
- C) Ekonomik olarak erişilmesinin kolay olduğuna
- D) Çeşitli dönemlerde farklı mekânlarda satıldığına
- E) Yemek kültüründeki yerini korumaya devam ettiğine

11. 2023 TYT İyi bir kitabevi kitap sayısı ve çeşitliliği kadar kitaplarını müşteriye sunuş tarzıyla da kalitesini belli eder. Rafları tematik olarak veya doğrudan yayınevlerini temel alarak dizmek mümkün. Ama bir kitabevi, aynı yazarın farklı yayınevlerinden çıkmış yani dağılmış kitaplarını bir arada gözler önüne serebilme lüksünü de sunabiliyorsa o kitabevine ayağım iyice alışır. Benim için ideal kitabevi; alışverişimi hemen tamamlamak zorunda hissetmediğim, karıştırmaya başladığım kitabı huzursuz olmadan okuyabildiğim, bir türlü bulamadığım kitabın ardında benimle birlikte bir süre avı başlatmaktan gocunmayan kitabevi sahipleriyle yan yana bulunduğum bir yer olmalıdır.

Bu parçanın yazarının kitabevi tercihiinde aşağıdaki özelliklerden hangisi etkili değildir?

- A) Okuma mekânlarının düzeni
- B) Ürün yelpazesinin genişliği
- C) Ürünlerin sınıflandırılma yöntemi
- D) Müşteriye olumlu yaklaşımı
- E) Koleksiyonunun büyüklüğü

12. Mozart'ın kariyeri; sanat tüketicisinin genişlediği, sanatın piyasa mekanizmalarına dâhil olduğu karmaşık bir dönemde başlar. Sanatın yaygınlaşması sürecinde sanatçı eserini seçkinlerin dışında geniş kalabalıklara sunmak zorunda kalır. Bu durum, sanatçının estetik yönü güçlü "müzik eserler"inden ziyade herkes tarafından kolayca tüketilebilecek "müzikal ürünler" vermesiyle sonuçlanır. Babasının Mozart'a önerisi; müziğin üretim-tüketim ilişkisinde tüketimin başat hâle geldiğini göstermek bakımından çarpıcıdır: "Sana önerim, çalışmalarında yalnızca müzikten anlayanları değil, anlamayanları da düşünmen. Bildiğin gibi müzikten anlayan 10 kişi varsa anlamayanların sayısı 100'dür."

Bu parçaya göre müzikal ürünü, müzik eserinden ayıran temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tüketici kitlesinin niceliği ve niteliği
- B) Sanatçısının yetkinliği ve tanınırlığı
- C) Üretildiği toplumun müziğe bakışı
- D) İcra edildiği ortamların fiziksel özellikleri
- E) Üretiminde rol oynayan piyasa ilişkileri

13. Bilgeliği başka hiç kimsenin sizin yerinize çıkamayacağı, hiç kimsenin sizi koruyamayacağı ıssız bölgeye yapılan bir yolculuğun ardından keşfedebilirsiniz. Hayran kaldığınız hayatlar, size soylu gelen davranışlar örnek bir aile büyüğünün veya bir öğretmenin ideal hayatından çıkmadı. Aksine kötülükten ve yanlışlardan oluşmuş çok farklı başlangıçlardan türedi. Bu yüzden sevdiğiniz hayatlar ve davranışların hepsi bir mücadeleyi ve zaferi temsil eder.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgeliğin ilk adımı çevredeki her şeyden şikâyet etmek, son adımı ise her şeyle uzlaşmaktır.
- B) Bilgelik insanın ne düşüneceğini değil, nasıl düşüneceğini öğrendiği bir yolculuktur.
- C) Gündelik mücadelelerden vazgeçmek bilgeliğe doğru yol almak adına atılan bir adımdır.
- D) Bilgelik kimsenin ayağına gelmez; o, dünyanın zorluklarına karşı geliştirilmiş bir tutumdur.
- E) Neleri ve kimleri görmezden gelebileceğini öğrenmek kişiyi gerçek bilgeliğe ulaştırır.

14. *Alice Harikalar Diyarında*'yı ilk okuduğumda birçok şeyi anlamasam da çok beğenmiştim. Onunla hayal kurmuş ve maceralara beraber atılmıştık. Sahiciliğini sorgulamak aklıma bile gelmemişti. Tavşan deliğinden düşmek ve aynadan geçmek, parkta oynamak ve koşmak gibiydi. İkinci okuyuşumda bunlar beni etkilemedi ama Alice'in ilk kez karşılaştığı şeyleri görünce yaşadığı şaşkınlığı yaşadım ve ergenlikteki arayışın etkisiyle ben de yeni karşılaştıklarımı onunla beraber anlamlandırmaya çalıştım. Alice, kurduğum hayal diyarında masal prensesine dönüştü. Şimdi ise kızıma bu kitabı okurken sevdiğim bölümlere gelince kapağı kapatıyorum ve ezberlediğim cümleler dökülüyor ağızımdan. Kızım bu bölümleri sevmese de kitabı yeniden okuduğum bütün o yıllardan sonra her yaştan, her okurun kendi Alice'i olabileceğini artık söyleyebiliyorum.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaşamının farklı evrelerinde kitaba ve Alice'e yüklediği anlamlar değişmiştir.
- B) Kitabın sevdiği ve ezberlediği bölümleri diğer okurlarda da benzer etkiyi bırakmıştır.
- C) İkinci okumada Alice'le kendi hayatı arasında özdeşlik kurmuştur.
- D) Hayal dünyasında kitabın kahramanına farklı bir bakışla yeni bir rol vermiştir.
- E) İlk okumada olağanüstü kurmacayı günlük olgularla aynı gerçeklikte görmüştür.

15. Stres altında kalmak yerine kendinize hedefler koyup sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmeniz için kolay bir yol haritası var:

2023 TYT

- Çalışırken bir hata yaptığınızda kendiniz hakkında asla kötü sözler söylemeyin. Hem kendinize hem de başkalarına yapıcı eleştirilerde bulunun.
- Duygu ve düşüncelerinizi çevrenizdekilerle karşılaştırın. Böylece tepkilerinizi toplum üzerinden ayarlayabilirsiniz.
- Kaygı ve mutluluk gibi duygularınızı paylaşabileceğiniz arkadaşlar edinin.
- Sizi hem özel ve değerli hem de zayıf kılan özelliklerinizi belirleyin. Olumsuz olanların size kattığı gücü keşfedin.
- Zihninizi boşaltmak için tek başınıza yapabileceğiniz hobiler edinin.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen önerilere örnek gösterilemez?

- Utangaçlığından hoşnutsuzluk duyan birinin konuşmaktan geri durduğu anlarda ne kadar iyi dinlediğini fark etmesi
- Üzücü bir haber alan ve durumu değiştirmek için elinden bir şey gelmeyen birinin rahatlamak için doğada yürüyüşe çıkması
- Uzun zamandır beklediği terfiyi alacağını öğrenen birinin, çevresindekileri heyecanlandırmamak için sonucun kesinleşmesini beklemesi
- Hazırladığı projeyi bilgisayarından yanlışlıkla silen birinin "Edindiğim tecrübeyle daha da iyisini yapacağım." diyerek kendini teselli etmesi
- Uzun süre sıra beklemesine rağmen bilet alamayan birinin, diğerlerinin sakin olduğunu görerek öfkelerini kontrol etmesi

16. Sanatın estetik bağımsızlığını savunan Monet'in *Nilüferler Serisi* adlı resmi, ressamın felsefesini yansıtan en tipik eserlerinden biri. New York Modern Sanat Müzesi'nin önde gelen koleksiyonlarının nadide bir parçası olarak sergilenen eser, adından da anlaşılacağı üzere bir nilüfer göletinin detayına odaklanıyor. Eserde suyun yüzeyi, nilüferler, bulutların göle yansıması en güzel hâliyle görülüyor. Ancak bu eser, geleneksel manzara resimleri gibi çevresel detaylar içermiyor. Bu nedenle Barok Dönemi manzara resimlerindekiler gibi izleyicinin gözü ağaçlara, dağlara, ufuk çizgilerine veya gerçekte var olsa da diğer unsurlara değil, sadece suyun yüzeyine odaklanıyor. Böylece izleyici artık manzaranın dışında durmuyor, esere dâhil oluyor.

2022 TYT

Bu parçada *Nilüferler Serisi* adlı resimle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- Belli bir sanat anlayışını temsil ettiğine
- Günümüz sanat anlayışının dışında kaldığına
- Doğa manzarasını farklı bir tarzda yansıttığına
- Sanat dünyasında özel bir değer gördüğüne
- İzleyicisinin odak noktasını değiştirdiğine

HIZ YAVINLARI

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilimin evrensel bir nitelik taşıdığı düşünülse de bilim insanlarının üslubu ve araştırma sonuçlarını sunma biçimleri, çalışmalarından daha fazla öne çıkar. Bu nedenle araştırma yapmaya ilk adımlarını atanlara önemli bilim insanlarının bu vasıfları, yol gösterici olarak sunulur. Söz gelimi Newton'ın hayatını anlatan bir metinde elma hikâyesi ön plana çıkar. Eğer bu hikâye olmasaydı Newton'ın Evrensel Kütle Çekim Yasası, sadece bilim insanlarının algılayışında kalabilirdi. Einstein da "Bilim, gündelik düşüncenin geliştirilip inceltilmesinden fazlası değildir." sözüyle bu durumu destekler. Bununla karmaşıklıkta yalınlığı keşfetmek kadar keşfin yalınlıkla ifade edilmesini de vurgular. Kendisi de ünlü Genel Görelilik Kuramı'nı aktarırken karmaşık sayılar ve hesaplamaların yanına bir örnek ilişitir: Zaman görelidir çünkü eliniz kaynar suda iken bir dakika, bir saat gibi gelir; sevdiklerinizle geçirdiğiniz bir saat ise bir dakika.

17. Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

2022 TYT

- A) Bilimsel çalışma yapmaya yeni başlayanlara verilen öneriye
- B) Bilim insanlarının çalışmalarına yansıyan özelliklerine
- C) Bilim insanlarının başarılı ürünler ortaya koyduğu disiplinlere
- D) Bilimsel araştırma sonuçlarının ifade edilme biçimine
- E) Bilimsel araştırmaların günlük yaşamla ilişkilendirildiğine

18. Bu parçada yazarın savunduğu düşünceyi desteklemek için aşağıdaki örneklerden hangisi kullanılabilir?

2022 TYT

- A) William Bragg, bilimin asıl amacının "yeni kanıtlar bulmak değil, bilimle ilgili yeni düşünme biçimlerini keşfetmek" olduğunu söyler.
- B) Cenap Şahabettin'e göre bilim "Eflatun gibi düşünüp okuma yazma bilmeyen annemin diliyle anlatmak"tır.
- C) Carl Sagan'a göre bilim "bilgi birikiminden çok daha fazlasını düşünmenin bir yolu"dur.
- D) M. Esat Erişirgil, "bilimin bize sadece gerçeği sunduğunu, barış ya da mutluluğu vadetmediğini" belirtir.
- E) Cüneyt Ülsever, bilimi "yalnızca gerçeği arama yolculuğu" olarak ifade eder, asıl amaç onu bulmak değildir.

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnsan, duygusal bir varlıktır ama duygularını ifade edebilme konusunda yeterince başarılı değildir. Özellikle toplum içinde duygularını dile getirmenin bir zayıflık göstergesi olarak algılanması, bu durumun önemli bir nedenidir. Bu tür toplumsal kabullerden dolayı ne duygularımıza kulak vermeyi öğrenebiliriz ne de onları nasıl ifade edebileceğimizi. Üstelik duygularımızın sesini duymak yerine onları inkâr edip bastırmayı maharet olarak görürüz. Sevdığımız insanlara sevgimizi ifade edemeyişimizin nedeni de budur. En son ne zaman bir sevdiğinize olan duygularınızı dile getirdiniz? Şurası bir gerçek ki çoğumuz yaşadığımız olayların bizde bıraktığı duygusal izleri yok sayıp bildiğimiz, tamamen irademizden bağımsız olarak çocukluktan beri öğrendiğimiz belirli kalıplara göre tepkiler veririz. Oysa duyguları bastırmak onları yok etmez, onları yok saymak da sizi daha güçlü kılmaz. Geç kalmış sayılmazsınız, duygularınızı inkâr etmeyin, ifade edin. Onlar sizin duygularınız, bırakın konuşsunlar.

19. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

2021 TYT

- A) Duyguları yadsımak, insanın kendi varlık amacını reddetmesi sonucunu doğurur.
- B) Duygu dilinin öznelliği, duyguların toplumsal hayatın temeli olmasını engeller.
- C) İnsanın duygusallık derecesi, yaşadığı toplumun kabullerinden bağımsızdır.
- D) Duyguları gizleme eğilimi, farkında olmadan geliştirilen bir davranış biçimidir.
- E) İnsan, hislerini içinde yaşayarak çevresindeki kişilerin dayatmalarından kurtulur.

20. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi duygularımızı inkâr etmemizin nedenlerinden biri değildir?

2021 TYT

- A) Akılcı davranış biçimlerinin daha doğru olduğuna dair inancımız
- B) Karşımızdakine duygularımızı dile getirme konusundaki yetersizliğimiz
- C) Alışık olduğumuz toplumsal değerlere göre hareket etme eğilimimiz
- D) Duygularımıza göre hareket etmenin güçsüzlük olduğuna dair düşüncemiz
- E) Kodlanmış davranış biçimlerinin dışına çıkmamaya yönelik tercihimiz

1. Füzûzan'ın hikâyeciliğinde eleştirmenlerce zayıf bulunan yarlardan biri yeknesak karakter üretimidir. Her hikâyesinde belli çevrelerde karşılaşılabilecek birkaç tipi anlatması ve bunların dışına çıkmaması bu eleştiriye dayanak gösterilebilir.

Bu parçada altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Bir yazarın eserlerindeki olağanüstü karakterleri beğenmişsek yazarın sonraki eserlerinde de aynı karakterleri arama eğilimine gireriz.
- B) Eleştirmenin en büyük yetkinliği, sanat eserine dair teknik unsurları bilmekten de öte gerçek sanatı tanıyabilmesi ve tek anlamlılığa hapsolmamasıdır.
- C) Eserlerinin geneline hâkim olan temalar, ilk başta tekdüzelik hissi oluştursa da bir araya geldiklerinde bir bütünün parçalarını andırır.
- D) Deneme yazarları, hayal kurdukları için mi daha sonsuz bir evrene sahiptir yoksa öğrendiklerini özgün düşünce dünyalarına aktarabildikleri için mi?
- E) Edebî eserdeki karakterin hayatın normal akışı içinde sıradan bir görüntüye bürünmesi yerine evrensel bir kimlikle donatılması onu belirli bir tip hâline getirir.

2. Başkalarını memnun etmek için çalışırsan fark edilemezsin fakat kendini memnun etmek için yaptığın şeylerin birinin ilgisini çekme şansı vardır.

Aşağıdakilerin hangisi bu cümlede anlatılmak istenenle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Hedefe başkalarının fikirlerine aldırmdan ilerleyenler başarıya ulaşmada güçlük çeker.
- B) Özgünlük, dış dünyadan etkilenmek yerine öz benliğini ön plana çıkarmayı gerekli kılar.
- C) İnsanlar kendi çıkarlarına uygun gördükleri şeyleri daha kolay benimseme eğilimindedir.
- D) Kendini gerçekleştirme yolunda atılan adımlar, toplumda yer edinme ihtimalini artırır.
- E) Toplumu tatmin etmek için verilen her taviz en başta kişinin başarısını gölgeler.

3. Arka arkaya ses getiren filmler çekmiş, bunların arasına önemli bir su altı belgeseli ekleyerek bu alanda da ustalığını göstermişti. Herkes yeni çalışmalarını merakla beklerken o, uzunca bir süre sessizliğe gömülmüş; röportaj tekliflerini bile geri çevirmişti. Geçen hafta ortak bir dostumuzdan yepyeni bir belgesel çekimi için hazırlıklara başladığını işittim. Meğer inziva süreci, aslında yeni projeleri için kuluçka dönemiymiş.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Toleranssız ve karamsar mizaçlı olduğu için her şeye siyaha yakın bir grilikte yaklaşımdan keyif alırdı.
- B) Yaşanan olaylara daima aynı pencereden baktığı için hiçbir zaman farklı bir şey göremeyecekti.
- C) Yaşadığı hayal kırıklıkları sonunda, kabuğuna çekilerek hayatındaki "keşke"lerin muhasebesini yapmaya başladı.
- D) Yeni tanıştığı insanlarla iletişim kurarken sergilediği içine kapanık tavır, muhataplarını oldukça rahatsız ediyordu.
- E) Sabit fikirli ve ben merkezli bir söylem; tek notayla bestelenen, duraksız bir musiki tadı verir dinleyicilerine.

4. (I) Max Weber, meşhur *Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu* adlı eserinde Protestan ahlak anlayışının kapitalizmin doğuşunda oynadığı rolü ortaya koymaya çalışmıştır. (II) Weber'in iktisadi zihniyetle dinî inançlar arasında kurduğu bu ilişki hâlâ ilgiyle takip edilmektedir. (III) Siyaset alanında Weber, çağdaş siyaset biliminin temel konularından olan iktidar, egemenlik, otorite ve meşruiyet gibi olgularla ilgilenmiş, bürokrasi ve siyaset arasındaki ilişkilere dikkat çekmiştir. (IV) Siyasal iktidarın meşruluğunun temellerini bir model çerçevesinde açıklamaya çalışmıştır. (V) Ona göre siyaset kişinin diğer kişiler üzerinde egemenlik kurmasıdır. (VI) Söz konusu egemenlik farklı olabilmekte ve meşrulaştırılırken farklı argümanlara dayanabilmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5.

2022 TYT

- I. Roket kullanmadan uzay deneyimi yaşamak isteyen Eustace, basınçlı bir uzay kıyafeti giymişti ve ince bir polietilen balonun altına asılıydı.
- II. İlk gevşek bir dörtgen hâlinde göğre doğru yükseldi sonra pürüzsüz ve şişkin bir damla biçimi aldı.
- III. Eustace hedefine yani gezegen yüzeyinden 25 mil yüksekliğe ulaştığında ise balon; futbol stadı büyüklüğünde, ışıltı ışıltı parlayan, kusursuz bir küreye dönüştü.
- IV. Balon göğre sorunsuzca yükselirken içindeki helyum gazı genişlemeye başladı ve kat ettiği her mesafede balonun şekli değişti.
- V. Geçtiğimiz ay 57 yaşındaki Alan Eustace, kayış gıcirtısı dışında hiçbir ses çıkarmadan New Mexico Çölü'nden gökyüzüne doğru hareket etti.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6.

2019 TYT

----. Bütün yapıtlar kendilerinden önceki yapıtlarla yapılmış bir konuşmanın izlerini taşır. Dostoyevski *İnsancıklar*'da Gogol'la tartışır. Kafka, *Dönüşüm*'de Dostoyevski'nin elli yıl önce sorduğu soruyu, "İnsan mıyım, yoksa böcek mi?" sorusuyla cevaplar. Oğuz Atay romanlarını yaralı Don Kişotların, yeraltında yaşayanların, hamam böcekleri ve metamorfozların yankılandığı bir vadide yazar.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hiçbir yapıt boşluğa doğmaz; akan nehre sonradan eklenir
- B) Hemen her anlatı çoktan kabul edilmiş doğruların üzerinde yükselir
- C) Her yazar kendinden önce düğümlenmiş metinlerin ilmeğini çözer
- D) Her yapıt, olay örgüsü açısından biricik olma idealiyle yola çıkar
- E) Edebî yapıtlar, yazarının iç hesaplaşmalarının yansıdığı bir aynadır

7.

2019 TYT

Günümüzde büyük miktarda veri üretilerek bunlar sürekli depolanıyor. Dijital verilerin saklandığı diskler "sunucu parkı" adı verilen devasa tesislerde tutuluyor. Bu bilgilerin korunması içinse ciddi bir kaynak harcanması gerekiyor. Bilim insanları çevre dostu olmayan bu veri saklama yöntemine yeşil bir alternatif sunuyor: Bitkileri biyolojik bir sabit disk olarak kullanmak! Tüm bilgileri bitkilerin DNA'sının içinde ikili kod olarak saklayabilmemize olanak tanıyan bu yöntem sayesinde kütüphaneler dolusu bilgi, tek bir ağaca aktarılabilir. Bu buluş, geliştirilmeye muhtaç olsa da aile fotoğrafımızı en sevdiğimiz kaktüsün içinde saklayabilecek veya bahçemizdeki ağaçtan müzik dinleyebilecek olma ihtimali gerçekten heyecan verici!

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) DNA'larda genetik bilgilerin yanı sıra farklı verilerin de depolanması mümkün görülmektedir.
- B) Veriler arttıkça bunların saklanması için gerekli olan alanların da artması beklenmektedir.
- C) Ağaçlarda bilgi saklanmasına yönelik çalışmaların geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.
- D) Yeni bilgilerin üretilmesi, bunların depolanma sorununu da beraberinde getirmektedir.
- E) Kolay ulaşılabilirliği nedeniyle verilerin dijital ortamda saklanması tercih edilmektedir.

HIZ YAVINLARI

8. **Muhabir:**

(I) ----

Yönetmen:

— Sinema gerçek hayattan alınmış formlarla uğraşiyor, onları işliyor. Film yönetmeninin uğraşı, bana beyaz perdede yeni bir hayatın doğmasıyla bağlantılı olarak yaratma eylemini hatırlatıyor. Sinemanın bu yönünü diğer sanat dallarına göre daha olağanüstü buluyorum.

Muhabir:

(II) ----

Yönetmen:

— Aralarında bir bağlantı olduğu aşikâr çünkü filmlerimdeki üç karakter hayatlarındaki dönüm noktalarında analiz ediliyor. Kahramanların üçü de inançlarından vazgeçmiyor, kendilerine sadık kalıyorlar. Bu anlamda bu üç kahraman yani İvan, Rublev ve Kris bir bütün oluşturuyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Müzik ve resim çalışmalarınızı yarıda bırakıp sinemaya yönelmeniz nasıl karşılandı?
II. Filmlerinizi üç oyuncunun benzer özelliklere sahip olmasıyla neyi amaçladınız?
- B) I. Sinemaya ilginiz ne zaman ve nasıl başladı, sinemanın yaşamınızdaki yeri nedir?
II. Filmlerinizde erkek karakterlerin psikolojisine ağırlık vermenizden nedeni nedir?
- C) I. Sinemanın sizin için ifade ettiği anlamı biraz açar mısınız?
II. Karakterlerinizi sinemaya aktarırken ilham aldığınız film karakterleri var mı?
- D) I. Sinemaya yönelerek film yapmaya başlama gerekçeniz neydi?
II. Filmlerinizin üç kahramanı arasındaki ilişkinin niteliği hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- E) I. Filmlerinizi hikâyelerin gerçekçi olmasını neye bağlıyorsunuz?
II. İnsan yaşamının açmazlarını İvan, Rublev ve Kris karakterleri üzerinden verme fikri nasıl ortaya çıktı?

9.

(I) Yirminci yüzyıl, dünya kaynaklarını paylaşmak için çıkmış savaşlarla ve bu savaşların birbirinden uzaklaştırdığı toplumlarla tarihteki yerini alıyor. (II) Yirmi birinci yüzyılda gelişen sanat ve iletişim olanakları sayesinde artık dilleri, giyimleri, dünya görüşleri farklı bireyler tahmin edilemeyen ortamlarda karşılaşılıyor. (III) Bu imkânlar, insanlara farklı mekânlarda sanat aracılığıyla “öteki”ni tanıma fırsatı sunuyor. (IV) Yönetmen Isabel Coixet, bu buluşma ortamlarını ve farklı kökenden gelen insanların bir aradalığını sinema diliyle anlatıyor. (V) Böylelikle insanlar arasındaki mekânsal ve düşünsel ayrım, sinema aracılığıyla bulanık hâle gelmiş oluyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

Günümüzde, hizmet sektöründen iş dünyasına, çocuk yetiştirmeden sanat üretimine kadar her alanda tatmine, sorunsuz biçimde varabilme yollarının arayışı içindeyiz. Everest’e tırmananlar, maraton koşanlar, yoğun ve disiplinli bir çalışmanın sonunda alanlarında ustalaşanlar ise yolun sonunda hissettikleri mutluluk kadar, yol boyunca yaşadıkları belirsizliklerden ve aştıkları engellerden de coşkuyla söz ederler. Belki de ilk bakışta çelişkili gibi görünen bu durum, çoğu zaman gayet iyi giden bir işte veya ilişkide, farkında olmadan pürüzler yaratmamızı açıklayabilir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sonucu değerli kılan, süreç içindeki öngörülemez güçlüklerin üstesinden gelmektir.
- B) İsteklere kolayca ve fazla emek harcamadan ulaşmak, mutluluğun ön koşuludur.
- C) Bilinç dışı dürtülerle, ortada sebep yokken sorun çıkarmak, başarıyı tetikler.
- D) Sonuç kadar sürece odaklanarak engelleri aşmak da doyuma ulaşmada önemlidir.
- E) Çeşitli düzeylerde güçlüklerle mücadele etmek, sorun çözme gücünü artırır.

2019 TYT

- 2019 TYT**
11. Stephen Fears'ın 2006 yapımı etkileyici filmi *Kraliçe*, Prens Charles'tan boşandıktan sonra tüm İngiliz aristokrasisine sırtını dönen Prenses Diana'nın ölümünü anlatıyor. Filmin esas odağı, Prenses Diana'nın şaibeli bir trafik kazasında hayatını kaybetmesinden hemen sonra kraliyet ailesinde yaşananlar. Pek çok yazılı ve görsel malzemeyle desteklenen bir belgesel gibi çekilmesine rağmen film, senaryosu fazlasıyla içeriden yazıldığı gerekçesiyle eleştirilmiştir. Bununla birlikte film, tipik İngiliz mizahı ile bu mizahla atbaşı giden hüznün duygusunu her karesinde birleştirmeyi başarmıştır.

Bu parçada söz edilen filmin senaryosunun eleştirilme nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Prenses Diana'nın özel hayatıyla ilgili sırlara yer vermesi
- B) Üzücü bir olayı sinemaya aktarırken mizahi öğeler kullanması
- C) Olayları daha çok kraliyet ailesinin bakış açısıyla sunması
- D) Hayatını belgeselleştirerek Prenses Diana'yı idolleştirmesi
- E) İçeriğinin kazanın hemen ertesinde olanlarla sınırlı kalması

- 2020 TYT**
12. Bir antropolog olarak antropolojinin yöntemlerini, kendi kültürüme bakıp içinde yaşadığım dünyayı incelemek için kullanmaya karar verdim. Sayıları gittikçe artan şirket antropologlarından biri oldum. Zaten, egzotik bir şeyler bulmak için çok da uzaklara gitmeye gerek yok. Yapmamız gereken, bu betondan ormanda insanların iş dünyasında ayakta kalmak için hangi rekabet içgüdülerine güvendiklerine, bireysel ve örgütsel hareketlerinde ne tür davranış kalıplarını benimsediklerine odaklanmak.

- I. Sanayileşmemiş bölgelerdeki yerli halkların kültürleriyle şehir kültürü arasındaki farklar
- II. Kurumsallaşmış şirketlerdeki çalışanların bireysel başarı elde etmek ve grup içinde yükselmek için geliştirdiği stratejiler
- III. Belli bir sektörde çalışanların bir grup kültürü geliştirmesini sağlayan kişisel ve sosyal dinamikler

Yukarıdakilerden hangileri bu sözleri söyleyen kişinin çalışma alanına girer?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
- D) II ve III E) I, II ve III

- 2019 TYT**
13. Yazı, çoğu zaman içimizde taşıdığımız olağanüstü duygu ve düşüncelerin soluk ve eksik yansımından başka bir şey değildir. Bu yansıma, karmaşık ve çok katmanlı bir bütünden kopup gelen parçacıklardır. Yazının meselesi, yazarın esinlendiği o karmaşık ve çok katmanlı bütün, orada öylece durur. Ancak yazarın çaresizliği bu bütünden sadece bir parçayla yetinmek zorunda olmaktadır.

Bu parçaya göre yazarın çaresizliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Coşkuyla yazıya döktüğü deneyimlerinin pek az kişi tarafından takdir görmesi
- B) Herkese hitap etmeyi başardığında bile yazdıklarının kalıcılıktan yoksun olması
- C) Yaşantı ve deneyimlerinin ancak sınırlı bir bölümünü yazdıklarına aktarabilmesi
- D) Yapıtın anlamının ve değerinin, kendisi kadar okurlarına da bağlı olması
- E) Anlatabileceklerini kısıtlayan sansür ve dış kontrol mekanizmalarının olması

- 2019 TYT**
14. Öznel olmak kendi içine kapanmak, düşünceye dalmak, herkesten ve her şeyden ayrı olmak değildir. Aksine dışa doğru, başkalarına doğru bir çeşit yöneliştir. Bu yöneliştir ki benim dışımdakilere "benimdir" diyebilirim. Ancak gerçekten yaşadığım, içinde kendimi gördüğüm, bağlandığım bir şey benimdir. Çünkü beni benden başka olanla birleştiren bağı yalnız ben yaratabilirim.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarının düşüncesini destekleyen bir örnek değildir?

- A) İçerisinde bulunmadığım bir ordunun elde ettiği bir zaferle sevinebilirim yeter ki o, kendi fetihlerimin bir basamağı olsun.
- B) İnşa aşamasında hiçbir emeğimin olmadığı bir eve sahip olabilirim yeter ki o, içinde oturduğum bir ev olsun.
- C) Himalaya'nın doruğuna tırmanan adamın yaşadığı serüven ile böbürlenebilirim yeter ki o, kendi başarısını kanıtlamış olsun.
- D) Şurada duran kimsenin sahiplenmediği toprak benim olabilir yeter ki o, ellerimle işlediğim bir toprak olsun.
- E) Bir ülkenin uğradığı bozgunu iliklerimde duyabilirim yeter ki o, aramda bağlantılar kurduğum ülkede yaşanmış olsun.

2022 TYT 15. Günümüzde sahaf denince büyük çoğunluğun aklına ikinci el kitap alıp satan kitapçı gelir. Ancak sahaflık sadece bir ticaret olmayıp belli bilgi donanımını da gerektiren bir meslektir. Osmanlı Türkçesi bilmek bunun başında gelir. Eski harflerle basılı birçok önemli eser bulunmakta ve bunlar tarihe kaynaklık etmeleri açısından önem taşımaktadır. Sahaflık, bu nedenle bir yanıyla arkeolojik keşif yapmaya benzer. Birikimi toprağın altından çıkarıp bugünün hizmetine sunan kişi olan sahafın eline geçen kitaplar arasından bulacağı bir mektup veya belge, bazen tarihle ilgili hiç bilinmeyen gün yüzüne çıkartabileceği gibi yanlış bilinen bir olayı da düzeltebilir.

Bu parçaya göre sahaflarla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Tarihî malzemeyi işleyip yorumlayarak bilgiye dönüştürür.
- B) Kültürel mirası ortaya çıkararak hayata yeniden kazandırır.
- C) Metinler aracılığıyla Osmanlı Türkçesinin öğretimine katkıda bulunur.
- D) Toplumda kâr amacı gütmeyen bir meslek olarak algılanır.
- E) Elindeki malzemeyi incelerken arkeoloji biliminden yararlanır.

2022 TYT 16. Sanat, edebiyat ve eleştirinin kökeninin yakın dönemlere dayandığını iddia ederken resim, şiir ve müzik türlerinin izlerine daha önceki çağlarda rastlanmadığını değil; bu türlere bakışımızın önceki dönemlerden farklı olduğunu ileri sürüyorum. Söz gelimi *İlyada* destanı 2000'li yıllarda Arkaik Çağ'dakinden çok farklı işlevler görür. Modern okurlar için bir başyapıt olarak Batı edebiyatında önemli bir yeri vardır. Ama Antik Yunan'da yaşayanlar, onun edebiyat olduğunu düşünemezlerdi çünkü kavramsal olarak henüz böyle bir sınıflama yoktu. Bu epik şiir, kurmaca olması yönüyle benzersiz bir yazın tarzı payesi almak şöyle dursun, toplumsal hayatla sıkı sıkıya bütünleşmişti; törenlerde okunuyor, öğretiliyor ve sık sık hukuksal anlaşmazlıkların karara bağlanmasında kullanılıyordu.

Bu parçaya göre Antik Yunan'da *İlyada* destanının günümüzdeki gibi bir edebî yapıt olarak görülmemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözlü kültür geleneğinden beslendiği için toplumun ürünü olarak algılanması
- B) Sosyal yaşamda bir amaca hizmet ettiği için faydacı yaklaşımla incelenmesi
- C) Hukuki metinlerin boşluğunu doldurduğu için estetik yönüne odaklanılmaması
- D) Yazınsal metin kategorisi oluşmadığından bu yönünün değerlendirilememesi
- E) İçeriğinin, yazıldığı dönemin sosyal ve siyasal işleyişine yönelik tasarlanması

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Evrenin doğasıyla ilgili konuşmak, başlangıcı ve sonunun olup olmadığını tartışabilmek için kuramlara ihtiyacımız vardır. Kuramlar, evrenin sınırlı bir bölümünden hareketle gözlemlerimize dayanarak oluşturduğumuz kurallar dizisidir. Bana göre kuramlar birer varsayım olmaları bakımından değişkenlik gösterir, tamamen doğru olduklarını asla kanıtlayamazsınız. Kanıtlama amacıyla yaptığınız deneylerin sonuçları kuramla ne kadar uyumlu çıkarsa çıksın bir sonraki sonucun kuramla çelişmeyeceğinden emin olamazsınız. Ayrıca kuramın kestirimleriyle çelişen tek gözlemle bile kuramı çürütebilirsiniz. Yeni deneylerin tahminlerle uyduğu gözlemlendikçe kuram ayakta kaldığı için ona olan güvenimiz artar ancak kuramla çelişen yeni bir gözlem, o kuramı bir kenara atmamızı veya değiştirmemizi gerektirir.

17. Bu parçada kuramla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

2021 TYT

- A) Hangi durumlarda gereksinim duyulduğuna
- B) Gündelik yaşama nasıl yön verdiğine
- C) Nasıl bir süreç sonunda ortaya çıktığına
- D) Neden bir varsayım olarak görüldüğüne
- E) Değiştirilmesini gerektirecek durumlara

18. Aşağıdaki örneklerden hangisinin bu parçada anlatılanlara göre geçerliğini yitirmesi beklenir?

2021 TYT

- A) Tüm evrenin dört ana unsur olan toprak, hava, ateş ve sudan oluştuğunu ileri süren Empedokles'in fikrinin geleceğe dair bir tahmin yapmak için kullanılamaması
- B) Newton'ın cisimlerin kütsel nicelikleriyle ilişkili kütle çekim yasasının karmaşık bir modele dayanması sebebiyle sınırlı sayıda çalışmada uygulanabilmesi
- C) Aristoteles'in ağır bir cismin hafif olan cisimden daha hızlı düşmesi gerektiği fikrine karşın yapılan deneylerde farklı ağırlıktaki cisimlerin aynı hızda düştüğünün tespit edilmesi
- D) Dünya'nın, Jüpiter'in yörüngesine yaklaştığı ve ondan uzaklaştığı zamanları gözlemleyerek kaydeden Roemer'in ışığın sonlu bir hızla gittiğini bilimsel bir dille kaydetmemesi
- E) Boş uzayda uçsuz bucaksız pek çok galaksinin olduğunu keşfeden Hubble'ın gözlemlerini gerçekleştirirken dolaylı ölçüm yöntemlerini kullanmak zorunda kalması

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Gerçek dünyadaki somut durumların benzerlik ve farklılıklarından yola çıkılarak temel yönlerinin ortaya konmasıyla araştırmacılar tarafından inşa edilen kurgulara "ideal tipler" adı verilir. Bir ideal tip, dünyayı gözlemlemekte kullandığımız bir bakış açısına benzer. Örneğin demokrasi, siber suçlar, tüketim toplumu veya otoriteyle ilgili açıklayıcı önermeler sunmak için ideal tiplere başvurulabilir. Ancak bu kurguları oluşturmadaki amaç, olgunun bütün özelliklerini ortaya koymak değil, araştırmacıya açıklama ve karşılaştırma yapma veya varsayımlar kurma imkânı sağlayan yardımcı bir araç sunmaktır. İdeal tipler, araştırmacının incelediği olguyla ilgili gerçeğe ilişkin bazı problemleri ifade etmesine olanak sağlayan bir referans çerçevesidir. Bundan dolayı ideal tiplerin hiçbir suretle doğru veya yanlış olduğu ifade edilemez.

19. Bu parçaya göre ideal tiplerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

2020 TYT

- A) Gündelik yaşamdaki olay ve olgulara ilişkin gözlemlerden doğar.
- B) Kurgu olarak tasarlandığından sosyal gerçeklikle farklılık gösterebilir.
- C) İşlevi konusunda araştırmacılar arasında görüş farklılıkları bulunmaktadır.
- D) Sosyal olay ve olguları açıklamada kullanılabilecek örnek niteliğine sahiptir.
- E) Araştırmacıların ele aldığı nesne hakkında fikir yürütmesine imkân sağlar.

20. Bu parçaya göre ideal tiplerin doğru veya yanlış olduğunun söylenememesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

2020 TYT

- A) İdeal veya saf olan gerçek bilginin tam olarak gözlemlenememesi
- B) Olgunun tam tanımına ulaştıktan sonra ideal olma özelliğini yitirmesi
- C) Sosyal dünyayı tanımlayıcı özelliklerin bir bütünlük oluşturamaması
- D) Gerçekliğin daha çok ana unsurlarını yansıtan bir sınır çiziyor olması
- E) Olguları anlaşılır kılacak benzerlikleri belirlemede zorluk yaşanması

1. "Mutlak olan hiçbir şey yoktur." fikri yaygın bir mantık hatasıdır çünkü bu önermenin kendisi bile en azından bir mutlağı varsayar. Bu önermenin ---- inanmak, "Herkes yalan söylüyor." diyen kişinin doğruyu söylediğine inanmak kadar ---- içerir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sağlamlığına - belirsizlik
B) geçerliğine - tutarsızlık
C) doğruluğuna - karışıklık
D) mantığına - sıradanlık
E) yaygınlığına - karşıtlık

2. Eğer cebinde akrep var diyorsanız birinin cimri olduğunu uzun uzadıya anlatmanıza gerek yoktur. Aynı biçimde görmüş geçirmiş sözü, kastettiğiniz kişinin çok tecrübeli olduğunu veya iyi günler yaşadığını belirtmekte işinizi kolaylaştırır. Biri için helal süt emmiş demeniz insanların ona olan güvenini artırırken hinoğlu hin demeniz insanları ondan uzaklaştıracaktır.

Paraya kıymak sözünü kullandığınızdaysa insanların gözünde savurgan bir kişilik canlanacaktır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Sanatta etkilenme, kaçınılmaz gibi görünse de öykünme tasvip edilecek bir durum değildir. Sanatın gerçekliği bunu hiçbir surette mazur görmez; özgünlüğün yeniden üretimi şeklinde can bulur her defasında çünkü. Tersi bir durum onu kötürümleştirir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Genç insanların, kişiliklerini oluştururken özellikle saygı ve sevgi duydukları bir kişiliği taklit etme eğilimi göstermeleri olağandır.
B) Kitap okuma alışkanlıklarındaki benzerlikler, okuyucuların benzer kitaplardan aynı sonuçları çıkardıkları anlamına gelmez.
C) Televizyon dizilerinin yapay kahramanları, hayatı tanımlama biçimleriyle ister istemez gerçek dünyanın bireyleri üzerinde etki bırakıyor.
D) Futbolcu, sahada sahip olması gereken öz güven ve beceriyi ancak antrenörünün talimatlarına harfiyen uymasıyla kazanır.
E) Tarihsel bir olayı anlamlandırmak için başvuru tarihin tekrardan ibaret olduğu anlayışı, günümüzde pek kabul görmüyor.

4. I. Pek çoğumuz tekstil ürünlerinin sadece koyun yününden elde edildiğini düşünürüz.
II. Keçilerin ve develerin de lifleri bükülerek iplik hâline getirilir ve tekstil endüstrisinde kullanılır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Keçi ve deve liflerinden iplik üretilip tekstil sanayisinde kullanılmasına rağmen pek çoğumuz tekstil ürünlerinde yalnızca koyun yünü kullanıldığını sanıyoruz.
B) Keçilerin ve develerin liflerinin iplik malzemesi olarak tekstil sanayisinde çok az tercih edilmesi nedeniyle genellikle yünün sadece koyundan üretildiğini düşünüyoruz.
C) Yaygın olarak yünün yalnızca koyundan üretildiğini düşünsek de keçiler ve develerden elde edilen liflerin geçmişten bugüne tekstil ürünlerinde kullanıldığını biliyoruz.
D) Tekstil sanayisinde keçi ve develerden elde edilen yünler de kullanılmasına karşın birçoğumuz iplik gibi ürünlerin yalnızca koyundan üretildiğini zannediyoruz.
E) Birçoğumuz, keçilerin ve develerin liflerinin de iplik malzemesi olarak tekstil endüstrisinde kullanıldığını göz ardı ediyor ve yünün yalnızca koyundan üretildiğine inanıyoruz.

5. (I) Her toplumda kuşaklar arasında yinelemeler ve bunun karşısındaki değişimlerden oluşan bir karşıtlık örülür. (II) Eskiler ile bugünküler kavgası şu veya bu biçimde, açıkça ya da sessizce tekrarlanır. (III) Ne kadar tarihsel çağ varsa o kadar modern dönem olduğu söylenir. (IV) Yine de birkaçı dışında hiçbir toplum gerçekte kendini modern olarak adlandırmamıştır. (V) Modernlik yalnızca zamanın geçişinin bir sonucuysa kendini modern olarak adlandırmak, modernliği çok çabuk yitirmeye razı olmak demektir. (VI) Her şeyin izini silip yok eden kaçınılmaz kültürel erozyonlar, bugün modern toplum dediğimiz bizlerin adını da bir gün yok edecektir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. Sanatın önemli bir dalı olan sinema, kitle iletişim aracı olarak kültürün gelişmesine katkıda bulunurken insanları bilgilendirir, eğlendirir ve onların bakış açılarını geliştirir. Sinema; kendisinden önce var olan edebiyat, resim, müzik, tiyatro, heykel, dans gibi sanat dallarının hepsiyle iç içedir. Ancak sinema, en güçlü bağını edebiyatla kurar ve ortaya çıktığı andan beri edebiyattan beslenir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Sinema, insanı eğlendirmede diğer sanat dallarından daha başarılı olmuştur.
B) Edebiyat, sinemaya diğer sanat dallarından daha fazla katkıda bulunmuştur.
C) Bireylerin bilgi edinmesinde sinema ve edebiyat temel iletişim aracı olmuştur.
D) Resim, heykel, tiyatro, dans gibi sanat dalları sinemanın temelini oluşturmuştur.
E) Edebî eser uyarlamaları, sinema kültürünün yaygınlaşmasını sağlamıştır.

7. (I) Geçmişten bugüne uçaklara yıldırımlar kadar türbülanslar da ciddi hasarlar verir. (II) Uçaklar genellikle tırmanır veya alçalırken yıldırım çarpmasına maruz kalırlar. (III) Yıldırım ilk olarak uçağın burun veya kanat ucu gibi sivri bir kısmına temas eder. (IV) Temasın gerçekleştiği noktada havadaki moleküllerin iyonlaşması nedeniyle oluşan bir parlama görülür. (V) Ardından elektrik yüklü parçacıklar iletken dış yüzey boyunca ilerler ve uçağın bütünlüğüne zarar vermeden kuyruk gibi bir başka sivri kısmından gökyüzüne dağılır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Her yıl, milyonlarca ton plastik üretiliyor. Diğer yandan da plastik su şişeleri gibi geri dönüşümü sağlanamayan büyük miktarda atığın denizleri doldurmaması için çözüm arayışı sürüyor. Bu çözümlerden en umut verici olanı atıkları veya plastikleri parçalayan organizmalar. Ancak daha basit çözümler de var. Yakın zamanda bir araştırmacı, plastiğin aksine kalıcı olmayan ve kullanıldıktan sonra biyolojik olarak parçalanabilen bir malzemeden şişe üretme fikrini ortaya attı.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Biyolojik olarak parçalanabilen şişe, şimdilik tasarım aşamasında olan sonuç odaklı çalışmalardan biridir.
B) Geri dönüşüm sorununun ortadan kaldırılmasında parçalanabilen şişe fikriyle önemli bir adım atılmış oldu.
C) Plastiğin yerine alternatif malzeme üretme fikrinin ortaya atılması, kısa vadede bir çözüm olarak görünmüyor.
D) Geri dönüşümü sağlanamayan plastik ve benzeri maddeler doğal hayata kalıcı hasarlar vermektedir.
E) Plastiğin doğada dönüşüme uğramaması, ilerleyen zamanlarda ciddi sağlık sorunlarına yol açacaktır.

9. 300'den fazla üstün zekâlı çocuğun 13 ila 38 yaşları arasında izlendiği bir araştırma; bu çocukların yarısının bugün önemli pozisyonlarda çalıştığını, iyi koşullarda yaşadığını ve hayatından memnun olduğunu gösteriyor. Peki diğerleri? Pek çoğu, sınıfın geri kalanını onların seviyesine taşıyamadığı için konuyu sınıfta işlenmeye başlamadan önce öğrenmiş bu öğrencileri görmezden gelmek zorunda kalan öğretmenler ve kendilerine hitap etmeyen öğrenme ortamları yüzünden konsantrasyon problemleri yaşıyor. Ayrıca onların arkadaş edinme ve birlikte çalışma gibi konularda desteğe ihtiyaç duymayacaklarına inanılması; üstün zekâlıları derinden etkiliyor, motivasyonlarını düşürüyor, böylece onları potansiyellerinin altında bir hayat yaşamak zorunda bırakıyor.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisinin üstün zekâlı çocukların potansiyellerinin altında kalma sebeplerinden biri olduğu söylenemez?

- A) Grup içinde rekabet etmekte zorluk yaşamaları
- B) Gruba uyamamak sebebiyle arka planda kalmaları
- C) Beklenenden daha fazla ön bilgiye sahip olmaları
- D) Öğrenme ihtiyaçlarının altında okul koşullarında bulunmaları
- E) Sosyal etkileşim konusunda yardımdan yoksun olmaları

10. Coğrafi keşiflerle birlikte gerçekleşen sömürgecilik faaliyetleri sırasında İspanyolları, yerliler karşısında farklı ve üstün kılan özelliklerden biri de, şövalye romanlarına tutkulu yaklaşımlarıdır. Bu romanlar, gerek yeni kıtaya çok uygun düşen büyü ve efsanevi nitelikleriyle gerekse ölümüne savaş ve buna bağlı bir şeref anlayışına yaptıkları göndermelerle, sömürgeci mantığı etkilemiş ve beslemiştir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şövalye romanlarında, ölümüne savaşmanın şerefli bir davranış olarak yüceltildiği
- B) Şövalye romanlarının sömüren-sömürülen ilişkisinin uzağında okunması gerektiği
- C) Sömürgecilik faaliyetlerinin şövalye romanlarının içeriğini belirlediği
- D) Sömürülen toplumların gizemli ritüellerinin şövalye romanlarında karşılık bulduğu
- E) Sömürgeci kimliğin inşasında şövalye romanlarının pay sahibi olduğu

11. Türk edebiyatındaki yerini öykücü ve çevirmen olarak tanımlayan yazar, küçük yaşlardan itibaren yerli ve yabancı seçkin yazarları okuyarak büyür. Bu durum, ona çeviri dünyasının kapılarını aralar ve kendi öykülerini yazacak olgunluğa geldiğine ikna olana kadar çeviri yapar. Ortaokuldayken ders kitaplarından bazı metinleri Türkçeye aktararak başlayan çeviri serüveni, Poe'dan yaptığı *Altın Böcek* çevirisiyle iyice ciddileşir. Zor bir metindir bu ve yazar bu öyküyü çevirirken dikkatini yoğunlaştırma disiplini kazanır. Çevirirken en sıkıldığı metin, dil ve anlatımını bir türlü sevedemediği için üzerinde dikkatle çalıştığı Nabokov'un *Pnin* adlı eseridir. Kaynak metnin ait olduğu kültürel özellikleri, Türkçenin inceliklerine uygun biçimde aktarmak için gösterdiği çaba ise satış rakamlarına yansımaz.

Bu parçada söz edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Çeviriyi, özgün edebiyat metinleri yazmaya hazırlık olarak görmüştür.
- B) Üslubundan hoşlanmadığı eserleri de Türkçeye kazandırmıştır.
- C) Çeviriye en uygun dil ve üslup arayışı içinde olması okuru zorlamıştır.
- D) Çeviride bire bir aktarım yerine dilin özelliklerini yansıtmayı gözetmiştir.
- E) Çeviri yapmasının çalışma tarzının şekillenmesinde etkisi olmuştur.

12. Öykülerinde kahramanlarının duygu durumlarını anlatırken şiirselliği tercih eden yazar, kelimeleri de titizlikle seçer. Öykü atmosferini yaratırken çarpıcı imgeler kadar kültürel unsurlardan da yararlanır. Bilinç akışı tekniğini kullanarak hayatın anlamını arayan kahramanların iç dünyalarına derinlik katmayı ihmal etmez. Yazarın, duygusal yaşantısında ve bilinç düzeyinde yaşadığı ruhsal yabancılaşmanın ayırdındaki kadınları ele alması oldukça önemlidir. Onun kadınlarının bu öz bilinci, hayatı sorgulamalarına ve değişim için gereken cesareti göstermelerine neden olur. Böylece öykücülüğümüzün özgün ve dirençli kadın kahramanları sahneye çıkar.

Bu parçada söz edilen yazarla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kahramanlarını görünürdeki özelliklerinin ötesinde ele alarak işler.
- B) Eserlerinde akılcılığı ve gerçekçiliği ön planda tutar.
- C) Seçtiği imgeler, eserlerinin etkisini artırmada önemlidir.
- D) Eserlerinde sözcüklerin ifade gücüne özen gösterir.
- E) Kahramanları arasında duygusal farkındalığı yüksek kadınlar yer alır.

13. 1928-1992 yılları arasında yaşayan Philip K. Dick, bilim kurgu edebiyatının en beğenilen yazarlarından biridir. İlk hikâye ve romanlarından başlayarak tüm eserlerinde, gerçeklik ve insanı insan yapan özellikleri birbirine bağlı iki tema olarak ele alır. Bu temaları başarıyla işlediği eserlerinden biri, 1968 yılında kaleme aldığı *Androidler Elektrikli Koyun Düşler mi?* adlı romanıdır. Romanın ana karakteri Rick Deckard, Mars'tan kaçan altı androidi yakalamakla görevlidir. Ancak bu görevi sırasında, insanla robot arasındaki sınırın hiç de kesin olmadığını görür. Böylece eser bir yandan insan benzeri robotlar ile gerçek insanlar arasındaki farkı sorgularken diğer yandan gerçeklik algısı üzerine düşündürmektedir. Dick'in bu romanı, tüm zamanların en iyi bilim kurgu filmlerinden biri olarak kabul edilen *Bıçak Sırtı* filmine de kaynaklık etmiştir.

Bu parçada Philip K. Dick ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirli bir alandaki çalışmalarının takdir edildiği
- B) Farklı türdeki eserlerinde benzer konular üzerinde durduğu
- C) Eserlerinin edebiyat dünyası dışında da ilgi gördüğü
- D) Gerçeğin ne kadar gerçek olduğu konusunu sorguladığı
- E) Romanlarında belirli bir karakterin maceralarını anlattığı

14. Psikolojide "hatırlama efekti" olarak adlandırılan daha eski anıların geri dönüşü, tam bir muammadır. Anıların en eski olandan başlayarak hatırlanması, "unutmanın ilk temel yasası" ile tezatlık göstermektedir. Bu yasaya göre bir olayın üzerinden ne kadar uzun zaman geçmişse olayın hatırlanma ihtimali de o kadar azdır. Ancak hatırlama efektinde durum tam tersidir. Kişi, yaşı ilerledikçe daha eski anılarını hatırlar. Bu anıların ortaya çıkması için neden ihtiyarlığı beklediği ise bilimin araştırdığı başka bir muammadır. Kırklarında, ellilerindeki insanların da bunları kolaylıkla anımsamaları gerekmez mi? Neden bu anılar, bellek gerçekten yaşlanınca gösteriyor kendini? Sanki bunca yıl boyunca yayın yasağı varmış da yasağın kalkması için belli bir süre geçmesi gerekiyormuş gibi...

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Hatırlama efektinde, anılar genellikle en eski olandan daha yeni olana doğru hatırlanır.
- B) Unutmanın ilk temel yasasına göre üzerinden uzun zaman geçen olayların hatırlanması zordur.
- C) Eski anıların bellek yaşlandıktan sonra hatırlanması, bilimsel açıdan bir merak konusudur.
- D) Bellekte yer alan ilk anıların bellek yaşlanmadan ortaya çıkması, dış etkenlere bağlıdır.
- E) Hatırlama efektinin ortaya çıkması ancak ihtiyarlıkta, belleğin yaşlanmasıyla mümkündür.

15. Yiyeceklerin bozulup bozulmadığını takip etmek ve hangi gıdaların tüketilebilir olduğuna karar vermek insanların ne yiyeceği konusunda kaygılanmasına yol açıyor. Aslında bu endişe hiç de boşuna değil çünkü ABD'de her altı kişiden biri, yiyecek aracılığıyla taşınan hastalıklarla mücadele ediyor. Neyse ki bugünlerde, en azından, buzdolabınızda hangi ürünlerin bakteri taşıdığını ve neyin çöpe atılması gerektiğini size söyleyecek bir teknoloji geliştirildi. Pekin Üniversitesi'ndeki bilim insanları, yiyeceklerle aynı süre içinde bozulan ve renk değiştiren altın nanoçubuk etiketler tasarladı. Herkesin rahatlıkla kullanabileceği bu etiketler, ambalajların üstüne yerleştirilerek gıdaların bozulduğunu koklamadan anlamayı sağlıyor. Bu teknolojinin hava geçirmeyecek biçimde ambalajlanmış ve zaman içinde bozulan her ürüne uygulanması planlanıyor.

Bu parçada söz edilen teknolojiyle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Sağlığı koruma amacıyla geliştirildiğine
- B) Pratik bir kullanıma sahip olduğuna
- C) Yaygınlık kazanacağına düşünülmesine
- D) Gıdaların ömrünü belirlemeye yaradığına
- E) Tüketicide tasarruf bilinci oluşturduğuna

16. Kibir kendini beğenme, başkalarından üstün tutma, büyülenme veya küçümseme anlamına gelir. Kibir kendinin neyse öyle oluşunu kabul etmeme durumudur ve şişirilmiş bir iç dünya algısıyla gelişir. İnsanı karşıt görüşlere kapatarak kendi gücü ve yeteneği konusunda yanıltır, abartılı bir güçlülük düşleminden beslenir. Kibrin kaynağı benlik saygısıyla ilgili kaygılardır. Söz gelimi küçümseme durumunda kişi başkalarıyla arasına mesafe koyarak adeta bir ulaşılmazlık zırhına bürünür ve olası incinmelerden kendini korur. Büyükleme durumunda ise kişi sürekli kendini över, yaptıklarını abartarak anlatır. Böylece kendine ve çevresine değersiz biri olmadığını kanıtlamaya çalışır.

Bu parçanın yazarının kibirle ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

- A) Kibir, insanda sağlam olmayan veya zedelenmiş bir benlik saygısının varlığını gösterir.
- B) Kibrin ortaya çıkma nedenlerinden biri, kişinin sürekli kendiyle yarış hâlinde olmasıdır.
- C) Kibirli kişilerin ortak özelliği başka bir bağ tanımadan sadece kendi doğrularına odaklanmaktır.
- D) Kibirli biri için onaylanmak, kabul görmek ve beğenilmek karşılanması beklenen gizli taleplerdir.
- E) Kibrin etkisindeki kişi için kendinde olmayanın başkalarında olabileceğini düşünmek zordur.

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Makber Türk şiirinin önemli örneklerinden biridir. Abdülhak Hamit bu şiiri eşinin ölümünün ardından, 1885 yılında yazmıştır. Eser, sevdiğinin ölümünü görmekle felakete uğramış bir insanın duygularını, okura büyük bir samimiyetle yaşatır. *Makber*'den kısa süre sonra, yıl bitmeden yazdığı *Ölü* adlı eserinde de konu ve ruh *Makber*'in aynısıdır. Ancak *Makber*'de başını bulutlara ve kayalara çarparak uçuşum karanlıkları içinde şimşekler çaktıran yaralı kartal, burada geniş halkalar çevirerek ağır ağır süzülür. *Makber* bir feryattır. *Ölü*'de sükût ve düşünüş vardır. Sanki bu eserin mısraları düşünce hâline gelmiş gözyaşlarıdır.

17. Bu parçadan hareketle *Makber* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

2019 TYT

- A) *Ölü* adlı şiir ile aynı yıl yazıldığı
- B) Okuyucuda duygusal karşılık bulduğu
- C) Kısa süre içinde kaleme alındığı
- D) Bir kaybın yarattığı acıyı işlediği
- E) Yazarın taşkın ruh hâlini yansıttığı

18. Bu parçadan hareketle *Ölü* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

2019 TYT

- A) Yabancı bakışlardan saklanan bir keder olduğu
- B) Eksik kalmışlık karşısında bir isyan olduğu
- C) Kaynağı, düşünülerek bulunamayan bir acı olduğu
- D) Her hatırlandığında acı veren bir anı olduğu
- E) Zihnen kabullenilmiş bir üzüntü olduğu

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Stephen King'in yayımlanır yayımlanmaz bir efsaneye dönen romanı *O (It)*, 27 senede bir uyanan meçhul bir kötülüğü ve bu kötülükle baş etmeye çalışan bir grup genci anlatır. Kitaba adını veren O, palyaço formunda olmakla birlikte dünyadaki bütün kötülerden daha kötü bir şey olarak tasvir edilir. Karşısındaki insanın en korktuğu şeyin biçimini alan bir varlıktır. Bu durum Harry Potter'ın roman dünyasına da aynen taşınmıştır. Ancak asıl ilginç olan İngilizce orijinal adı "it" sözcüğünde gizlidir. Bu sözcüğün Almancadaki karşılığı olan "es", üçüncü tekil nesneler için zamir olarak kullanılmasının yanı sıra Freud'un nesnel gerçeklerden bağımsız ve öznel yaşantı dünyası "id" için kullandığı sözcüktür. Gerçekten de karakterin zihninin kanalizasyonlarından çıkmayan ama batmayan da bir şey oluşu, akla ilk önce Freud'un bir id'i getirir.

19. Bu parçada O adlı romanla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

2020 TYT

- A) Okuyucu tarafından büyük ilgi gördüğüne
- B) Adının farklı dildeki karşılığına
- C) Başka bir romanla benzerliğine
- D) Ana hatlarıyla içeriğine
- E) Sinemaya uyarlandığına

20. Bu parçaya göre O karakterinin Freud'un id kavramını çağrıştıran yönü aşağıdakilerden hangisidir?

2020 TYT

- A) Bütün kötülerden daha kötü bir şey olarak tasvir edilmesi
- B) Bilinçaltının derinliklerinde kaybolmaksızın saklanabilmesi
- C) Bireyi içgüdüsel tepki vermeye zorlaması
- D) Gerçek niyetini bir palyaço görüntüsünün altına gizlemesi
- E) İnsanın bilinçaltındaki korkularını hatırlatması

1. Keşişler, dünyanın tarihini anlatmayı hiçbir zaman bitiremediler çünkü her defasında dünyanın yaratılması ile işe başladılar.
- Bu cümlede keşişlerin tutumuna dair yapılan eleştiri aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Kendilerinden öncekilerin geldiği noktadan devam etmek yerine sürecin başını açıklamayı iş edinmeleri
- B) İnsanın varlık sebebinin ancak varoluşun ilk dönemlerini öğrenmekle kavranabileceğine inanmaları
- C) Dünyanın tarihini insanlık tarihinden tamamen ayrı bir çalışma alanı olarak görmekte ısrar etmeleri
- D) Dünyanın yaratılışını anlamayı, insanlığın sonradan katettiği mesafeyi anlatmaktan daha önemli görmeleri
- E) Yaratılışına dair tartışmalara odaklanıp dünyanın birey tarafından nasıl kurgulandığını atlamaları

2. (I) Bu köhne tren garında birkaç saat önce bir araya gelmiş üç yabancı olduğumuz hâlde, hızla birbirimizle benzeşmiş gibiyiz. (II) Aynı biçimde sıkılmamızın, aynı meraklı bakışlarla etrafı izlememizin nedeni nedir? (III) Her biri diğerinin devamı olan hareketlerimiz aynı beyin tarafından komut aldığımızı gösteriyor sanki. (IV) Birimiz bir yana baktığında hep beraber aynı tarafa yöneliyoruz mesela. (V) Gözlerimizde biriken yorgunluklarımız da aynı desem yeridir.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlamca kesinlik söz konusudur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) "Ötekine önem ve değer vermek" şeklinde de tanımlanan empati, kendimizin ve başkalarının sınırlarını belirlemekle başlar. (II) İlkel bir varoluştan gerçek ve ahlaki değerlere sahip bir insan olma yolunda yükselişimiz empati sayesinde. (III) Zihnimizin sınırlarından çıkıp başkalarının zihinlerinde dolaşabilmek, kendiliğinden elde ettiğimiz bir yeti değildir. (IV) Empatinin ahlak temellerimizin ne kadar derininde yer aldığını, empati ortamında büyüyen çocukların ileride akranlarına kıyasla daha fazla empati kurabilmesinden anlayabiliyoruz. (V) Gerçek empati, anlamak kadar başkalarının duygularını, duyarlılıklarını hissedebilmektir. (VI) Ötekine önem vermeyi küçüklüğümüzden beri bir değer olarak öğrenmişsek insanlarla ilişkimizde empatik davranmayı bir davranış kalıbı olarak özümseriz.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangi ikisi aynı düşünceyi aktarmaktadır?**
- A) I ve III B) I ve V C) II ve VI
- D) III ve IV E) IV ve VI

4. (I) Asya'dan gelen göç dalgaları zaman zaman Batı Avrupa ülkelerinde büyük direnişleri tetiklemiştir. (II) Bununla beraber düşük doğum oranıyla başa çıkabilmek için Batı Avrupa, doğrudan göçmenlere ihtiyaç duymuştur. (III) Batı Avrupalıların iş, kültür ve kimlik açısından tehdit altında olduklarına dair oluşan kaygı, direnişlerin temelini oluşturur. (IV) Düşüncelerinde haklı olsalar da göçün topluma kazandırdığı değerlerin altı çizilirse bu kaygıların giderilmesi de kolaylaşır. (V) Göçmenleri ağırlayan toplumlar, çeşitliliği bir zenginlik olarak görmeye başladığında tehdit ve kaygının sadece toplumsal bir refleks olduğu anlaşılır.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bu, kültüre hangi açıdan yaklaştığımızla ilgilidir. Nitekim bu alanda çalışan bilim insanlarının hemen hepsinin onu yeniden tarif etme çabası da bunu göstermektedir. Bununla beraber şimdiye kadar ortaya atılan bütün tarifler gözden geçirildiğinde hepsinde ortak olanı ve bu terimle ne kastedildiğini anlamak kolaydır.

2020 TYT

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Kültürel yozlaşmanın temelinde yatan sebepler nelerdir?
- B) Kültürün farklı şekillerde tanımlanmasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?
- C) Sizce kültür, toplumdan topluma değişen bir olgu mudur?
- D) Bugün kültürler arasındaki farklılıklar nasıl açıklanabilir?
- E) Toplumlar, son yıllardaki kültürel değişimlerden nasıl etkileniyor?

6. Resim eleştirmenleri eserleri incelerken belirli bir yöntemle bağlı kalırlar. Betimleme, çözümleme, yorumlama ve yargıya varma olmak üzere dört işlem basamağını kapsayan bu yöntemle eserden bilgi edinirler. Yöntemin ilk aşamasında tabloda yer alan ve gözle görülen her nesne tek tek listelenir. İkinci aşamada bu nesneler resmin içine yerleştirilirken nelere dikkat edildiği örneğin konum, renk, kontrast, ton gibi niteliklerin nasıl kullanıldığı belirlenir. Üçüncü aşamada ressamın kullandığı nesneler ve bunların organizasyonu vermek istediği mesaj ortaya çıkarılır. Son aşamada ise o ana kadar elde edilen bütün veriler bir arada değerlendirilir, eseri iyi veya kötü kılan özellikler ortaya konur ve incelenen eserin niteliği hakkında nihai karara varılır.

2020 TYT

Aşağıdakilerden hangisi bu yöntemi kullanan bir resim eleştirmeninin süreç içinde soracağı sorulardan biri olamaz?

- A) Verilmek istenen mesaj, hangi obje ve varlıklar kullanılarak aktarılmaktadır?
- B) Ressam, tabloda görülen bileşenlerin organizasyonunda nelere dikkat etmiştir?
- C) Ressam, bu eserinde tam olarak ne anlatmak istemektedir?
- D) Ressamı başarılı yahut başarısız yapan temel nitelikler nelerdir?
- E) Eser, hangi güçlü ve zayıf yönleriyle diğer yapıtlardan ayrılmaktadır?

7. Çırak Foma, ustası Rublev'e, "Ben maviyi herkesten daha iyi görüyorum." der. Bunun üzerine Rublev de "Sana artık bir şey öğretemem çünkü sen her şeyi bildiğini sanıyorsun." diye karşılık verir.

2020 TYT

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Mutlak başarı, ustaları aşmakla mümkün olur.
- B) Becerisini kutsayan kişi kendini bilgiye kapatmıştır.
- C) Kendine güvenen çırağın ustaya ihtiyacı yoktur.
- D) Bilgisinden emin olmak, ustalara özgü bir erdemdir.
- E) Çırak, hatasını ustanın hoşgörüsü sayesinde görebilir.

8. QWERTY sisteminin kullanıldığı daktilo, harf düzeninin sıkışmasını en aza indiren, ticari anlamda başarılı ilk daktilo olarak 1874'te ortaya çıkmıştır. Ancak QWERTY klavyesinde vuruşların %32'si orta, %52'si üst ve %16'sı da ulaşması en zor olan alt sırada yapılır. Dahası bu diziliş, daha zayıf olan sol elin ve en zayıf olan serçe parmağın çok fazla kullanılmasını gerektirir. Ayrıntılı çalışmaların ardından Dvorak 1932'de, QWERTY klavyesini öğrenmek için gereken zamandan daha kısa sürede öğrenilebilen, klavye kullanıcısının başarısını ve hızını büyük oranda artıran yeni bir klavye geliştirdi. Ancak Dvorak klavyesi, o günden bugüne İngiliz dilinin standart klavyesi QWERTY'nin yerini alamadı.

2020 TYT

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir yeniliğin eski yöntem veya fikirden belirgin şekilde iyi olması uzun vadede de olsa toplumda kabul edileceğini gösterir.
- B) İcat edilen aletlerin ortaya koyduğu yenilikler, bu aletlerin esas amacının dışında farklı amaçlara da hizmet etmesine neden olur.
- C) Yeniliği ortaya çıkaran kişinin unvanı, bu yeniliğin insanlar tarafından kullanılma olasılığının artmasında etkilidir.
- D) Bir yeniliğin benimsenmesi için toplumun gereksinim, değer ve hedefleriyle görece uyum içinde olması gerekir.
- E) Uyum sağlamayı gerektiren bir yeniliği kabul etmek yerine alışkanlığa bağlı kalmak insanlara daha kolay gelir.

9. Neil Postman, *Televizyon: Öldüren Eğlence* adlı kitabında televizyonun eğlenceyi amaç edinmesini eleştirir ve bu eleştirisini temellendirmek adına o ünlü “Biçim, içeriği dışlar.” ifadesini kullanır. Postman’a göre televizyon, sürekli eğlenen bir toplum inşa eder ve toplum içerisinde sorun olabilecek her şeyi eğlenceye indirger. Böylelikle televizyon, karşısında kendimizi ölesiye eğlendirmek dışında bir şey yapmadığımız bir kutuya dönüşür.

2021 TYT

Bu parçaya göre Neil Postman’ın televizyona yönelik eleştirisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal değerlerin reddedilmesine yönelik içerikler üretmesi
- B) Bireylerin kendisi ve dış dünya arasında ayırım yapmasını engellemesi
- C) İçerikte ele alınan konuları, bireyleri eğlendirme amacı güderek sunması
- D) Toplumda huzuru sağlamak için bireyleri eğlendirmeyi amaç edinmesi
- E) Toplumu yansıtmayan içeriklerinin bireyi kendine yabancılaştırması

11. Bir sanat eserinde ilk keşfedilen güzellikler en çabuk bıkılanlardır çünkü daha önce bildiklerimizden en az farklı olanlar bunlardır. Vinteuil’ün sonatının en gizli detayları benim için artık görünür olduğunda eseri en başta beğenmemi sağlayan güzellikler, alışkanlık kazandığım için duyarlık etki alanımın dışına sürüklenmişti bile. İlk göze çarpan güzelliklerden uzaklaşıp yeni bakış açılarıyla eseri dinlemeye başladığımda sonatın, dimağıma karışıklıktan başka bir şey sunmayan hâliyle baş başa kaldım. Üsluptaki bu anlaşılmazlık bana seveceğim bir tını bıraktı. Güzelliğinin gücüyle görünmez olan bu tını, en son fark ettiğimdi ama en son terk edeceğim de yine oydu çünkü onu sevmem daha fazla zamanımı almıştı.

2022 TYT

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Bir sanat eserini vazgeçilmez kılan geçmişten getirdiğimiz duyarlıklarımıza hitap etmesidir.
- B) Bir sanat eserini değerlendirirken ilk dikkatimizi çeken, eserin bize tanıdık gelen unsurlarıdır.
- C) Bir sanat eserine aşinalığımız arttıkça onu beğenmemizi sağlayan ilk unsurlar etkisini yitirir.
- D) Bir sanat eserine sevgimizi uzun soluklu kılan; onun keşfetmesi zor, alışılmadık yönleridir.
- E) Bir eserin detaylarını kavramak için harcanan zaman, o eseri ne kadar seveceğimizi de belirler.

HIZ YAVINLARI

10. Ey insan! Etrafında yarattığın düşmanlar seni kendi kusurlarının, eksikliklerinin farkına varmaktan alıkoyar. Başkalarını cezalandırdığın, aşağıladığın hatta yok ettiğin sürece dikkatini kendi içine yöneltmezsin. Böylece kendinle yüzleşme ihtiyacı da hissetmezsin. Yarattığın düşmanlar çaresizliklerinin yerini alır, onlar sayesinde zayıflıklarının üstünü örtersin. Şunu aklından çıkarma: “Sandığın gibi başkalarının günahları, seni aziz yapmaz!”

2020 TYT

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bireyin dışarıya ve başkalarına yansıttığı öfke ve nefret, zamanla kendi zaaflarından arınmasına neden olur.
- B) Bireyin yaşadığı toplumdaki öteki bireylerin hatalarına karşı geliştirdiği tavır, kendi benliğiyle kurduğu bağı güçlendirir.
- C) Ötekileştiren ve ötekini düşman gibi gören birey, kendini eleştirme ve yargılama ihtiyacını hissetmeyerek kendini yüceltir.
- D) Bireyin çevresindeki insanları tehdit olarak algılamasının temelinde toplumdan yalıtılmış bir hayat sürmesi yatar.
- E) Kendilerine ve başkalarına yönelttikleri eleştirel sese kulak vermeyi başarabilenler hatasız ve dengeli bir yaşam sürerler.

12. Faust, Don Juan ve Don Kişot emellerinin peşinden sabit bir fikirle koşar. Bu karakterlerin her biri aslında mükemmellik arayışıyla kibrin, istisnai bir yiğitlikle yozlaştırıcı bir aşırılığın vücut bulmuş hâlleridir. Söz konusu karakterlere dair tespitlerim, aslında çok daha önce yaratılmış olan bu imgelerin romantik dönem yorumuna dayanan izlenimlerimdi. Ancak Faust’un sırf merak duygusu yüzünden lanetlendiğini, Don Juan’ın gerçekten işkence gördüğünü artık düşünmüyorum. Hatta Don Kişot’un cömertliği bile gerçek mi emin değilim. Fakat bu karakterlerin bireyci toplumumuz için hâlâ özel birer tınısı olduğuna inanıyorum.

2020 TYT

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Roman kişilerini, onların karakteristik özellikleri üzerinden değerlendirmiştir.
- B) Roman kahramanlarına ilişkin değerlendirmelerinde değişim olmuştur.
- C) Roman kahramanlarına ilişkin analizlerini belirli bir dönem bağlamında ortaya koymuştur.
- D) İdealizm ve kontrolsüz eylemlerin kurgusal başarıyı artırdığına inanmaktadır.
- E) Roman karakterlerinin toplum üzerinde süregelen bir etkisi olduğunu düşünmektedir.

13. Türk edebiyatında ve sosyolojisinde Batılılaşma olgusuna ilişkin, karmaşık süreçlere işaret eden geniş bir literatür mevcut olmakla birlikte, bu çalışmada *Hacivat Karagöz Neden Öldürüldü* filmi incelenirken Kemal Tahir'in görüşlerinden hareket edilmiştir. Bunun da başlıca nedeni, Kemal Tahir'in Batılılaşma ve sorunlarını, Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminden itibaren ele alıp sorgulamasıyla özgün bir yaklaşım ortaya koymuş olmasıdır. Ancak filmin yönetmen/senaristiyle Kemal Tahir'in devlet ve toplum konusundaki görüşleri arasında belirgin ayrımlar bulunmaktadır. Diğer yandan bugünün sorunlarının kaynağının Osmanlı'nın kuruluş dönemine kadar götürülmesi ve tarihe yaklaşım biçimleri bakımından ise pek çok benzerlik de göze çarpar.

Bu parçada söz edilen filmle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kemal Tahir, filmdeki içeriği Osmanlı'da Batılılaşma olgusu temelinde ele almıştır.
- B) Yönetmen/senarist, filmi Kemal Tahir'in görüşlerine dayanarak oluşturmuştur.
- C) Film, Kemal Tahir ve yönetmen/senaristin ortak bir çalışması olarak ele alınabilir.
- D) Kemal Tahir'in görüşleri filmi incelemede önemli bir dayanak noktası sunmaktadır.
- E) Filmde olay, Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında geçmektedir.

14. Aşağıdaki parçalardan hangisi “İyi bir yazar şüphesiz, insan psikolojisini çok iyi bilmeli, karakterlerini önce kendisi anlamalıdır.” düşüncesine uzak düşmektedir?

- A) Ed Catmull'un *Yaratıcılık*'ına biyografimsi denmesinin sebebi, kendi çocukluğunu anlatıyor gibi görünse de aslında herkesin çocukluğundan bahsetmesidir. Karakterlerini o kadar içten tanıtır ki onlarla bir arada yaşıyor gibi hissediyoruz.
- B) *Şanzelize Düğün Salonu* adlı eserinde Tarık Tufan, bir karakterine isim vermeyerek onun hayatındaki bocalamalara dikkat çekmek istiyor. Okurlardan kendi içsel dünyalarına göre karaktere isim koymalarını bekliyor.
- C) *Olasılıksız* ve *Empati*'nin yazarı Fawer, son kitabıyla da başarıyı yakalamış görünüyor. Kahramanının zihnini ve duygularını ters yüz ederek çıktığı maceranın masalsi bir zeminden yükselmesi ağızda güzel bir tat bırakıyor.
- D) Nobel ödüllü yazar Saramago'nun eseri *Körlük*, umutsuz ama insana cesaret aşılayan romanlardan biri. Kitabın başarısı, bir döneme bağlı kalmadan insanı hem tarihsel derinlikte hem de kendi psikolojisinin diplerine inerek analiz etmesinde yatıyor.
- E) Nahid Sıtkı Örik'in *Kıskanmak*'la yakaladığı başarı, insan ruhunun derinliklerinde gördüklerini gün yüzüne çıkarabilmesinde yatar. Çünkü yazar, kahramanını önce bağrına basmış, ondan sonra okurun karşısına çıkarmıştır.

15. Çocuk genellikle yaptığı işin engellenmesi veya sevdiği oyuncağın elinden alınması gibi somut, yetişkin ise daha çok toplumsal veya mesleki haksızlıklar gibi soyut nedenlerle öfkelenir. Çocukla yetişkin arasında bulunan ergen için hem somut hem soyut her türlü kıskırtma öfkeye yol açabilir. Öfkenin dış görünümü çocuksu (bağırma, ayaklarını yere vurma, şiddetli ağlama) ve yetişkince (kaba sözler, ince alaylar) olabilir. Ergenlerin zekâ düzeyi ile heyecanı ifade biçimleri üzerine yapılan bir araştırmada doğrudan doğruya öfkeye yol açan nedene karşı tepki göstermenin zekâ göstergesi olduğu bulunmuştur. Görece düşük zekâyâ sahip olanlar, öfkeyi sorumlu olmayan dış etkenlere aktarma eğilimindedir. Öfkeden doğan engellenme tepkisinin konuyla ilgisiz kişilere yansıtılması ergenlikte sürüyorsa belirli bir zihinsel olgunlaşma gecikmesi akla gelir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Ergenin zekâ seviyesi arttıkça öfke duygusunun dışı vurumunda azalma gözlemlenir.
- B) Ergenlikte öfke duygusunun ifadesi, konuşma veya beden aracılığıyla gerçekleştirilebilir.
- C) Engellenme tepkisini sorumlu olmayan kişilere yöneltme, çocuklardan beklenen bir harekettir.
- D) Ergenler çocukluk ruh hâlini tamamen bırakmamış olsa da belirli bir olgunluğa sahiptir.
- E) Ergenlik, çocukluğun ve yetişkinliğin öfke nedenlerinin bir arada bulunduğu bir dönemdir.

16. **Aşağıdaki parçalardan hangisi “Bir insan, doğuştan yeteneği düşük olduğu bir alanda başarılı olabilir mi?” sorusuna cevap vermektedir?**

- A) Zekâ, sahibini şımartan hoş bir aroma gibidir. Zekâsına güvenerek çalışmaya gerek duymadan ömrünü geçiren insanlar tanıyorum. Bu kişiler, kalıtsal özellikleri sayesinde bir alanda başarılı olmakla yetinirken çok daha başarılı olabilecekleri alanları gözden geçiriyor.
- B) Beynin kendini değiştirebilmesiyle ilgili çalışmalar, onun bir alana yoğunlaştığında başarılı olmasını sağlayan beceriler kazanabildiğini gösteriyor. Sporcuların zamanla kaslarını güçlendirmesi gibi beyin de yeni nöral bağlantılar kurarak kendini geliştirebiliyor.
- C) Zekâ testleri aklın sihirli bir göstergesi olmaktan ziyade belli bir tür testi çözme becerisini ölçen araçlardır. Testte başarılı olan kişilerin yeteneklerinin yüksek olduğu değil, sorulara cevap verme konusunda diğerlerinden daha iyi eğitim aldığı söylenebilir.
- D) Bireysel farklılıklar üzerine yapılan çalışmalar, daha önce göz önüne alınmamış olguların araştırılmasına öncülük ediyor. Hepimizin günlük hayatta “Babası ve annesi yetenekli, elbette yetenekli olacak çocuk!” demesi, bu araştırmalarla bilimsel olarak kanıtlanıyor.
- E) Herkes kendi belleğini geliştirmeyi öğrenebilir ama her şeyi hatırlar diye bir kural yok. İnsan beyni kendinden beklenen davranışları yerine getirmeye odaklanır ama tersi de olabilir. Örneğin hatırlamak istediği bir olayı unuturken unutmak istediklerini hatırlayabilir.

17. Doğa bilimleri gibi tarih de zorunlulukların ve doğal düzenin insan hayatını, belli ölçüde de olsa, etkilediğini kabul eder. Tarihî olaylar, onları ortaya çıkaran şartların nedensellik ilkesi göz önünde tutularak açıklanmasıyla anlamlandırılır. Belirli iklimsel ve ekolojik şartların olaylar üzerindeki etkisi hesaba katılmadan salt kaynaklardan ve kanıtlardan yola çıkarak sonuçlara varmak mümkün ve anlamlı değildir. Bununla birlikte tarih biliminin görevi, tarihî olayları kendi özellikleri içinde incelemektir. Tarihî olayların gelişiminde genelgeçer kanunları ve bunların olaylar üzerindeki etkisini araştırmak, tarih biliminin değil belki de tarih felsefesinin görevidir.

Bu parçaya göre aşağıdaki önermelerden hangisi tarih biliminin bakışıyla örtüşür?

- A) Her tarihî olay kendi coğrafi koşulları içinde incelenir.
- B) İnsanlık tarihindeki olaylar çoğunlukla tekrar eder.
- C) Tarih bilimi de doğa bilimleri gibi kanunlar koyar.
- D) Tarih bilimi sadece yazılı belgeleri dikkate alır.
- E) Tarih felsefesi genellemeler yapmaktan kaçınır.

18. “Ne yapmalıyım?” sorusu “Ne yapıyorum?”, “Ne yaptım?”, “Ne yapacağım?” sorularından farklıdır. Ne yapıyor olduğum, ne yaptığım veya ne yapacağımda bir betimleme söz konusudur; gözleriniz, hafızanız veya yazdıklarınız bunların gerçekliğini kanıtlamaya yeter. Ama ne yapmam gerektiği, bir betimleme değil bir soruşturmadır, bir yol arayışıdır. Betimlemeyle yol arayışı arasındaki ayrım, gerçeklik ile etik arasındaki farkı ortaya koyar.

Bu parçadan hareketle etik aşağıdakilerin hangisinde doğru tanımlanmıştır?

- A) Ahlaki olarak en doğru olanın er geç hâkim gerçekliğe dönüşeceğini savunan bir felsefe kuramıdır.
- B) İdeal olana ulaşmak için geçmişte yapılan hatalardan dersler çıkarmayı öneren pratik bir düşünce biçimidir.
- C) Olgular temelinde sınıanabilecek, kanıtlanması mümkün bir açıklama değil gerekli olanı arayan bir sorgulama türüdür.
- D) Geçmiş ve gelecek arasında bir bütünlük gözeten, doğrunun her çağda kendini tekrarladığını savunan bir disiplindir.
- E) Olması gerekeni, doğruluğu ve adaleti en fazla kişinin ortak faydasına sabitleyen bir akıl yürütme yöntemidir.

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Maya, Sezen Aksu'nun 1991'de çıkardığı *Gülümse*'den sonra, Türk pop müziğinin en iddialı ve ses getiren albümlerinden biri. Dinleyiciyle önceden buluşan “Öyle Kolaysa” ve “Ya Bu İşler Ne” şarkılarıyla beğeni toplamışken bunlara eklenen “Fırtınadayım”, “Çukur” gibi şarkılarla bu albüm bir başyapıtı dönüşüyor. Böylece *Maya* ile Mabel Matiz, tek atımlık kurşunu olduğu iddialarını da boşa çıkarıyor. Birçok ünlü sanatçının sevilen şarkılarını yorumlayarak daha önceki çalışmasında da cesaretini ortaya koyan Matiz, *Maya* ile geleneğe değmekten korkmayan modern bir anlatım yakaladı. Tasavvufun mistik havası, halk şiirinin coşkun sesi, synth-pop ile birleşen Arap popunun ritimleri ayrı ayrı ve bir bütün olarak duyuluyor albümde. Gözünün gördüğüyle gönlünün bildiği bir olmayan âşıkların acısını söylerken Matiz, Şeyh Galip'ten Neşet Ertaş'a uzanan bir köprü kuruyor. Böylece toplumsal normlara ve hayatı çerçeveyeleyen ezici gerçeklere rağmen yüreğinin sesini dinleyenlerin çıkmazını anlatıyor. Değmekten, esinlenmekten, beslenmekten korkmuyor.

19. Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşkın yalnızca bir yanılsama olduğunu bilecek kadar olgun olanlar
- B) Kendi isteklerini ve hayatlarını sevdikleri kişi için feda edebilenler
- C) Arzuları ve gerçeklik arasındaki çatışmanın ortasında sıkışıp kalanlar
- D) Gerçek aşkın dış görünüşte değil, âşığın kalbinde olduğunu anlayanlar
- E) Mükemmel aşkı beklemenin ve aramanın boşuna olduğunu bilenler

20. Bu parçaya göre Mabel Matiz ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kültürel ve tarihî çeşitliliği yansıtan bir sese ve anlatıma sahip olduğu
- B) Türk müzik piyasasında büyük bir ilgi uyandırmayı başardığı
- C) Kendisiyle özdeşleşmiş yürekli yaklaşımını *Maya* albümünde de sürdürdüğü
- D) Modern insanın hikâyesini evrensel tınılardan çok, yerli öğelerle aktardığı
- E) Uzun süre aynı başarıyı sürdüremeyeceğini savunanları haksız çıkardığı

CEVAP ANAHTARI

Test-1	1.E	2.B	3.E	4.C	5.B	6.D	7.A	8.B	9.A								
Test-2	1.D	2.E	3.D	4.B	5.C	6.B	7.A	8.D	9.B	10.C							
Test-3	1.E	2.C	3.D	4.C	5.D	6.C	7.A	8.C									
Test-4	1.B	2.C	3.A	4.A	5.B	6.C	7.A	8.D	9.C	10.E							
Test-5	1.B	2.C	3.C	4.D	5.B	6.C	7.D	8.A	9.B	10.B							
Test-6	1.B	2.D	3.C	4.B	5.E	6.A	7.A	8.D									
Test-7	1.A	2.A	3.C	4.E	5.E	6.D	7.A	8.D									
Test-8	1.A	2.D	3.A	4.A	5.A	6.E	7.A	8.D									
Test-9	1.C	2.E	3.E	4.B	5.B	6.D	7.C	8.C									
Test-10	1.C	2.E	3.C	4.E	5.B	6.B	7.B	8.D									
Test-11	1.B	2.A	3.C	4.A	5.B	6.D	7.C	8.C	9.A	10.C	11.B	12.B					
Test-12	1.A	2.B	3.A	4.B	5.B	6.C	7.E	8.C									
Test-13	1.A	2.C	3.B	4.E	5.B	6.E	7.B	8.E	9.A	10.A	11.D						
Test-14	1.A	2.E	3.D	4.C	5.C	6.E	7.B	8.B	9.B	10.D	11.C	12.B					
Test-15	1.D	2.A	3.B	4.C	5.C	6.C	7.E	8.B	9.C	10.C	11.B	12.E					
Test-16	1.D	2.B	3.D	4.D	5.C	6.E	7.D	8.A									
Test-17	1.E	2.E	3.A	4.D	5.C	6.B	7.D	8.C									
Test-18	1.B	2.B	3.A	4.B													
Test-19	1.D	2.E	3.C	4.D	5.D	6.E	7.C	8.A	9.D	10.C	11.D	12.D					
Test-20	1.D	2.D	3.C	4.D	5.B	6.B	7.E	8.D	9.C	10.E							
Test-21	1.B	2.A	3.C	4.D	5.D	6.E	7.D	8.A	9.E	10.C	11.A	12.B	13.C	14.A	15.D	16.C	
Test-22	1.C	2.A	3.A	4.D	5.E	6.C	7.C	8.A	9.B	10.B	11.C	12.A	13.D	14.A	15.E	16.D	
Test-23	1.A	2.A	3.C	4.E	5.C	6.A	7.D	8.D	9.B	10.A	11.C	12.A	13.D	14.C	15.A	16.C	
Test-24	1.A	2.E	3.A	4.D	5.C	6.D	7.A	8.B	9.E	10.B	11.B	12.C	13.D	14.E	15.D	16.A	
Test-25	1.B	2.B	3.A	4.C	5.A	6.E	7.D	8.A	9.E	10.E	11.C	12.A	13.A	14.D	15.C	16.E	
Test-26	1.E	2.B	3.C	4.D	5.A	6.E	7.D	8.A	9.A	10.B	11.B	12.D	13.C	14.A	15.C	16.D	
Test-27	1.C	2.E	3.B	4.C	5.E	6.A	7.C	8.B	9.E	10.B	11.D	12.A	13.B	14.A	15.B	16.B	
Test-28	1.E	2.D	3.B	4.B	5.C	6.A	7.B	8.E	9.C	10.E	11.C	12.B	13.D	14.D	15.C	16.A	
Test-29	1.C	2.B	3.B	4.E	5.D	6.A	7.A	8.D	9.C	10.B	11.A	12.D	13.B	14.D	15.A	16.D	
Test-30	1.B	2.D	3.D	4.E	5.D	6.A	7.D	8.D	9.C	10.C	11.C	12.B	13.E	14.D	15.E	16.A	
Test-31	1.D	2.C	3.C	4.C	5.C	6.A	7.D	8.D	9.B	10.E	11.C	12.C	13.A	14.E	15.C	16.A	
Test-32	1.A	2.B	3.C	4.C	5.C	6.D	7.D	8.A	9.A	10.D	11.D	12.D	13.D	14.C	15.E	16.C	
Test-33	1.B	2.A	3.E	4.C	5.A	6.A	7.D	8.D	9.D	10.C	11.E	12.B	13.D	14.C	15.E	16.D	
Test-34	1.B	2.D	3.C	4.A	5.C	6.B	7.D	8.B	9.D	10.A	11.B	12.D	13.D	14.B	15.C	16.A	
Test-35	1.B	2.A	3.A	4.D	5.B	6.E	7.E	8.C	9.E	10.D	11.A	12.D	13.B	14.C	15.B	16.B	
Test-36	1.D	2.C	3.A	4.D	5.C	6.B	7.C	8.A	9.A	10.C	11.A	12.C	13.C	14.A	15.B	16.C	
Test-37	1.D	2.B	3.E	4.A	5.A	6.A	7.E	8.B	9.D	10.A	11.C	12.B	13.E	14.A	15.D	16.B	
Test-38	1.A	2.D	3.D	4.B	5.C	6.B	7.D	8.A	9.C	10.B	11.D	12.B	13.A	14.B	15.A	16.C	
Test-39	1.D	2.C	3.A	4.E	5.D	6.B	7.D	8.E	9.D	10.A	11.E	12.E	13.C	14.D	15.B	16.D	
Test-40	1.D	2.C	3.C	4.D	5.B	6.C	7.D	8.B	9.C	10.E	11.A	12.C	13.A	14.C	15.A	16.B	
Test-41	1.D	2.C	3.E	4.C	5.C	6.A	7.C	8.C	9.C	10.D	11.B	12.A	13.A	14.A	15.E	16.C	
Test-42	1.C	2.D	3.A	4.E	5.D	6.E	7.B	8.E	9.C	10.B	11.A	12.B	13.E	14.A	15.B	16.C	

CEVAP ANAHTARI

Test-43	1.D	2.E	3.A	4.D	5.B	6.A	7.E	8.B	9.D	10.D	11.B	12.B	13.A	14.A	15.B	16.B				
Test-44	1.D	2.E	3.A	4.D	5.D	6.B	7.C	8.D	9.D	10.D	11.E	12.A	13.B	14.A	15.D	16.D				
Test-45	1.C	2.D	3.D	4.E	5.A	6.E	7.E	8.B	9.A	10.A	11.A	12.A	13.C	14.C	15.B	16.C				
Test-46	1.E	2.B	3.A	4.D	5.C	6.D	7.D	8.A												
Test-47	1.C	2.E	3.B	4.A	5.B	6.A	7.D	8.A												
Test-48	1.A	2.E	3.D	4.A	5.E	6.D	7.D	8.B												
Test-49	1.E	2.A	3.C	4.C	5.E	6.B	7.D	8.A												
Test-50	1.A	2.C	3.A	4.C	5.B	6.D	7.D	8.C												
Test-51	1.D	2.A	3.B	4.A	5.A	6.B	7.D	8.C												
Test-52	1.A	2.D	3.E	4.A	5.A	6.B	7.C	8.A												
Test-53	1.A	2.C	3.A	4.D	5.E	6.B	7.A	8.D												
Test-54	1.A	2.A	3.C	4.D	5.C	6.D	7.C	8.D												
Test-55	1.A	2.B	3.A	4.D	5.A	6.D	7.D	8.A												
Test-56	1.E	2.A	3.B	4.D	5.C	6.E	7.A	8.D												
Test-57	1.C	2.B	3.A	4.D	5.E	6.B	7.C	8.D												
Test-58	1.E	2.A	3.C	4.D	5.B	6.A	7.C	8.B												
Deneme - 1	1.B	2.D	3.B	4.D	5.A	6.C	7.D	8.A	9.E	10.E	11.D	12.D	13.C	14.D	15.D	16.C	17.E	18.A	19.A	20.E
Deneme - 2	1.B	2.D	3.A	4.A	5.A	6.D	7.C	8.B	9.C	10.D	11.D	12.E	13.C	14.B	15.E	16.E	17.E	18.C	19.B	20.A
Deneme - 3	1.C	2.A	3.D	4.E	5.D	6.A	7.D	8.E	9.A	10.E	11.C	12.B	13.D	14.C	15.E	16.E	17.D	18.E	19.D	20.E
Deneme - 4	1.B	2.A	3.C	4.C	5.D	6.D	7.C	8.D	9.A	10.B	11.C	12.B	13.C	14.B	15.B	16.B	17.D	18.B	19.A	20.D
Deneme - 5	1.A	2.E	3.D	4.E	5.A	6.B	7.B	8.A	9.B	10.A	11.A	12.D	13.E	14.A	15.A	16.C	17.D	18.A	19.E	20.D
Deneme - 6	1.A	2.E	3.B	4.D	5.B	6.D	7.C	8.E	9.B	10.B	11.E	12.E	13.E	14.A	15.D	16.D	17.E	18.B	19.E	20.A
Deneme - 7	1.B	2.A	3.C	4.D	5.C	6.A	7.A	8.E	9.B	10.B	11.C	12.E	13.D	14.B	15.C	16.B	17.C	18.D	19.D	20.A
Deneme - 8	1.B	2.A	3.B	4.E	5.A	6.A	7.B	8.E	9.E	10.C	11.A	12.A	13.D	14.B	15.C	16.C	17.C	18.B	19.D	20.A
Deneme - 9	1.C	2.D	3.C	4.B	5.D	6.A	7.E	8.D	9.A	10.D	11.C	12.D	13.C	14.C	15.B	16.D	17.B	18.C	19.C	20.A
Deneme - 10	1.B	2.E	3.A	4.A	5.B	6.B	7.A	8.A	9.B	10.E	11.C	12.B	13.E	14.D	15.E	16.C	17.C	18.E	19.E	20.B
Deneme - 11	1.A	2.D	3.E	4.B	5.B	6.E	7.B	8.E	9.C	10.C	11.A	12.D	13.D	14.B	15.A	16.B	17.A	18.C	19.C	20.E

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR